နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ခုဒ္ဒကနိကာယေ

ဝိမာနဝတ္ထု-အဋ္ဌကထာ

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

မဟာကာရုဏိကံ **နာထံ၊** ဉေယျသာဂရပါရဂုံ။
ဝန္ဒေ နိပုဏဂမ္ဘီရ-ဝိစိတြနယဒေသနံ။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နာ၊ ယေန နိယျန္တိ လောကတော။
ဝန္ဒေ တမုတ္တမံ **ဓမ္မံ၊** သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပူဇိတံ။

သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နော၊ ဌိတော မဂ္ဂဖလေသု ယော။
ဝန္ဒေ **အရိယသင်္ဃံ** တံ၊ ပုညက္ခေတ္တံ အနုတ္တရံ။

ဝန္ဒနာဇနိတံ ပုညံ၊ ဣတိ ယံ ရတနတ္တယေ။
ဟတန္တရာယော သဗ္ဗတ္ထ၊ ဟုတွာဟံ တဿ တေဇသာ။

ဒေဝတာဟိ ကတံ ပုညံ၊ ယံ ယံ ပုရိမဇာတိသု။
တဿ တဿ ဝိမာနာဒိ-ဖလသမ္ပတ္တိဘေဒတော။

ပုဋ္ဌာဝသေန ယာ တာသံ၊ ဝိဿဇ္ဇနဝသေန စ။
ပဝတ္တာ ဒေသနာ ကမ္မ-ဖလပစ္စက္ခကာရိနီ။

ဝိမာနဝတ္ထု ဣစ္စေဝံ၊ နာမေန ဝသိနော ပုရေ။
ယံ ခုဒ္ဒကနိကာယသ္မိံ၊ သင်္ဂါယိံသု မဟေသယော။

တဿာဟမဝလမ္ဗိတွာ၊ ပေါရာဏဋ္ဌကထာနယံ။
တတ္ထ တတ္ထ နိဒါနာနိ၊ ဝိဘာဝေန္တော ဝိသေသတော။

သုဝိသုဒ္ဓံ အသံကိဏ္ဏံ၊ နိပုဏတ္ထဝိနိစ္ဆယံ။
မဟာဝိဟာရဝါသီနံ၊ သမယံ အဝိလောမယံ။

ယထာဗလံ ကရိဿာမိ၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနံ သုဘံ။
သက္ကစ္စံ ဘာသတော တံ မေ၊ နိသာမယထ သာဓဝေါတိ။

တတ္ထ **ဝိမာနာနီ**တိ ဝိသိဋ္ဌမာနာနိ ဒေဝတာနံ ကီဠာနိဝါသဋ္ဌာနာနိ။ တာနိ ဟိ တာသံ သုစရိတကမ္မာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တာနိ ယောဇနိကဒွိယောဇနိကာဒိပမာဏဝိသေသယုတ္တတာယ, နာနာရတနသမုဇ္ဇလာနိ ဝိစိတ္တဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာနိ သောဘာတိသယယောဂေန ဝိသေသတော မာနနီယတာယ စ “ဝိမာနာနီ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဝိမာနာနံ ဝတ္ထု ကာရဏံ ဧတိဿာတိ **ဝိမာနဝတ္ထု,** “ပီဌံ တေ သောဝဏ္ဏမယ”န္တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ ဒေသနာ။ နိဒဿနမတ္တဉ္စေတံ တာသံ ဒေဝတာနံ ရူပဘောဂပရိဝါရာဒိသမ္ပတ္တိယော တံနိဗ္ဗတ္တကကမ္မဉ္စ နိဿာယ ပဝတ္တာယ ဒေသနာယ ပဝတ္တတ္တာ။ ဝိပါကမုခေန တ ကမ္မန္တရမာနဿ ကာရဏဘာဝတော **ဝိမာနဝတ္ထူ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တယိဒံ ကေန ဘာသိတံ, ကတ္ထ ဘာသိတံ, ကဒါ ဘာသိတံ, ကသ္မာ စ ဘာသိတန္တိ? ဝုစ္စတေ – ဣဒဉှိ ဝိမာနဝတ္ထုံ ဒုဝိဓေန ပဝတ္တံ – ပုစ္ဆာဝသေန ဝိသ္သဇ္ဇနဝသေန စ။ တတ္ထ ဝိသ္သဇ္ဇနကထာ တာဟိ တာဟိ ဒေဝတာဟိ ဘာသိတာ, ပုစ္ဆာကထာ ပန ကာစိ ဘဂဝတာ ဘာသိတာ, ကာစိ သက္ကာဒီဟိ, ကာစိ သာဝကေဟိ ထေရေဟိ။ တတ္ထာပိ ယေဘုယ္ယေန ယော သော ကပ္ပာနံ သတသဟဿာဓိကံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ ဗုဒ္ဓသ္သ ဘဂဝတော အဂ္ဂသာဝကဘာဝါယ ပုညဉာဏသမ္ဘာရေ သမ္ဘရန္တော အနုက္ကမေန သာဝကပာရမိယော ပူရေတွာ, ဆဠဘိညာစတုပဋိသမ္ဘိဒါဒိဂုဏဝိသေသပရိဝါရသ္သ, သကလသ္သ သာဝကပာရမိဉာဏသ္သ မတ္ထကံ ပတ္တော ဒုတိယေ အဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနေ ဌိတော ဣဒ္ဓိမန္တေသု စ ဘဂဝတာ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပိတော အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော, တေန ဘာသိတာ။

ဘာသန္တေန စ ပဉ္စမံ တာဝ လောကဟိတာယ ဒေဝစာရိကံ စရန္တေန ဒေဝလောကေ ဒေဝတာနံ ပုစ္ဆာဝသေန ပုန တတော မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ မနုဿာနံ ပုညဖလဿ ပစ္စက္ခကရဏတ္ထံ ပုစ္ဆံ ဝိသ္သဇ္ဇနဉ္စ ဧကဇ္ဈံ ကတွာ ဘဂဝတော ပဝေဒေတွာ ဘိက္ခူနံ ဘာသိတာ, သက္ကေန ပုစ္ဆာဝသေန, ဒေဝတာဟိ တဿ ဝိသ္သဇ္ဇနဝသေန ဘာသိတာပိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ ဘာသိတာ ဧဝ။ ဧဝံ ဘဂဝတာ ထေရေဟိ စ ဒေဝတာဟိ စ ပုစ္ဆာဝသေန, ဒေဝတာဟိ တဿာ ဝိသ္သဇ္ဇနဝသေန စ တတ္ထ တတ္ထ ဘာသိတာ ပစ္ဆာ ဓမ္မဝိနယံ သင်္ဂါယန္တေဟိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ ဧကတော ကတွာ “ဝိမာနဝတ္ထု”ဣစ္စေဝ သင်္ဂဟံ အာရောပိတာ။ အယံ တာဝေတ္ထ “ကေန ဘာသိတ”န္တိအာဒီနံ ပဒါနံ သင်္ခေပတော သာဓာရဏတော စ ဝိသ္သဇ္ဇနာ။

ဝိတ္ထာရတော ပန “ကေန ဘာသိတ”န္တိ ပဒဿ အနောမဒဿိဿ ဘဂဝတော ပာဒမူလေ ကတပဏိဓာနတော ပဋ္ဌာယ မဟာထေရဿ အာဂမနီယပဋိပဒါ ကထေတဗ္ဗာ, သာ ပန အာဂမဋ္ဌကထာသု တတ္ထ တတ္ထ ဝိတ္ထာရိတာတိ တတ္ထ အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အသာဓာရဏတော “ကတ္ထ ဘာသိတ”န္တိအာဒီနံ ပဒါနံ ဝိသ္သဇ္ဇနာ တဿ တဿ ဝိမာနဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာနယေနေဝ အာဂမိဿတိ။

အပရေ ပန ဘဏန္တိ – ဧကဒိဝသံ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ “ဧတရဟိ ခေါ မနုဿာ အသတိပိ ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိယာ ခေတ္တသမ္ပတ္တိယာ အတ္တနော စ စိတ္တပသာဒသမ္ပတ္တိယာ တာနိ တာနိ ပုညာနိ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ ဥဠာရသမ္ပတ္တိံ ပစ္စနုဘောန္တိ, ယံနူနာဟံ ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာ ဒေဝတာ ကာယသက္ခိံ ကတွာ တာဟိ ယထူပစိတံ ပုညံ ယထာဓိဂတဉ္စ ပုညဖလံ ကထာပေတွာ တမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေယျံ။ ဧဝံ မေ သတ္ထာ ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ မနုဿာနံ ကမ္မဖလံ ပစ္စက္ခတော ဒဿေန္တော အပ္ပကာနမ္ပိ ကာရာနံ အာယတနဂတာယ သဒ္ဓာယ ဝသေန ဥဠာရဖလတံ ဝိဘာဝေန္တော တံ တံ ဝိမာနဝတ္ထုံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ မဟတိံ ဓမ္မဒေသနံ ပဝတ္တေဿတိ, သာ ဟောတိ ဗဟုဇနေသု သ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ ။ သော အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ရတ္တဒုပဋ္ဌံ နိဝါသေတွာ အပရံ ရတ္တဒုပဋ္ဌံ ဧကံသံ ကတွာ သမန္တတော ဇာတိဟိင်္ဂုလိကဓာရာ ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ သဉ္စာရပဘာနုရဉ္ဇိတော ဝိယ စ ဇင်္ဂမော အဉ္ဇနဂိရိသိခရော, ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော အတ္တနော အဓိပ္ပါယံ အာရောစေတွာ ဘဂဝတာ အနုညာတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ, တတော ဝုဋ္ဌာယ ဣဒ္ဓိဗလေန တင်္ခဏညေဝ တာဝတိံသဘဝနံ ဂန္တွာ တတ္ထ တတ္ထ တာဟိ တာဟိ ဒေဝတာဟိ ယထူပစိတံ ပုညကမ္မံ ပုစ္ဆိ, တဿ တာ ကထေသုံ။ တတော မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ တံ သဗ္ဗံ တတ္ထ ပဝတ္တိတနိယာမေနေဝ ဘဂဝတော အာရောစေသိ, တံ သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ ဣစ္စေတံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေသီတိ။

တံ ပနေတံ ဝိမာနဝတ္ထု ဝိနယပိဋကံ သုတ္တန္တပိဋကံ အဘိဓမ္မပိဋကန္တိ တီသု ပိဋကေသု သုတ္တန္တပိဋကပရိယာပန္နံ, ဒီဃနိကာယော မဇ္ဈိမနိကာယော သံယုတ္တနိကာယော အင်္ဂုတ္တရနိကာယော ခုဒ္ဒကနိကာယောတိ ပဉ္စသု နိကာယေသု ခုဒ္ဒကနိကာယပရိယာပန္နံ, သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ကထာ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လန္တိ နဝသု သာသနင်္ဂေသု ကထာသင်္ဂဟံ။

“ဒွာသီတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏှိံ, ဒွေ သဟဿာနိ ဘိက္ခုတော။
စတုရာသီတိ သဟဿာနိ, ယေ မေ ဓမ္မာ ပဝတ္တိနော”တိ။ (ထေရဂါ. ၁၀၂၇) –

ဇေံ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကေန ပဋိညာတေသု စတုရာသီတိယာ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿေသု ကတိပယဓမ္မက္ခန္ဓသင်္ဂဟံ။ ဝဂ္ဂ
တော ပီဠဝဂ္ဂေါ စိတ္တလတာဝဂ္ဂေါ ဟာရိဋ္ဌတ္တကဝဂ္ဂေါ မဥ္ဇူဌကဝဂ္ဂေါ မဟာရထဝဂ္ဂေါ ဟယာသိဝဂ္ဂေါ သု
နိက္ခိတ္တဝဂ္ဂေါတိ သတ္တ ဝဂ္ဂါ။ ဝတ္ထုတော ပဌမေ ဝဂ္ဂေ သတ္တရသ ဝတ္ထူနိ, ဒုတိယေ ဧကာဒသ, တတိယေ ဒသ, စတု
တ္ထေ ဒွါဒသ , ပဥ္စမေ စတုဒ္ဒသ, ဆဋ္ဌေ ဒသ, သတ္တမေ ဧကာဒသာတိ အနူနာဓိကာနိ အဂ္ဂဟာဏေ ပဥ္စာသီတိ, ဂဟ
ဏေ ပန တေဝီသသတံ ဝတ္ထူနိ, ကထာတော ပန ဒိယမုသဟဿကထာ။ တဿ ဝဂ္ဂေသု ပီဠဝဂ္ဂေါ အာဒိ, ဝတ္ထူသု
သောဝဏ္ဏပီဠဝတ္ထု အာဒိ, တဿာပိ **"ပီဌံ တေ သောဝဏ္ဏမယ"**န္တိ ကထာ အာဒိ။

၁. ဣတ္ထိဝိမာနံ

၁. ပီဌဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမပီဌဝိမာနဝဏ္ဏနာ

တတ္ထ ပဌမဝတ္ထုဿ အယံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ – ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တေ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ သတ္တာဟံ အသဒိသဒါနေ ပဝတ္တိတေ တဒနုရူပေန အနာထပိဏ္ဍိကေန မဟာသေဋ္ဌိနာ တယော ဒိဝသေ, တထာ ဝိသာခါယ မဟာဥပါသိကာယ မဟာဒါနေ ဒိန္နေ အသဒိသဒါနဿ ပဝတ္တိ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပါကဋာ အဟောသိ။ အထ မဟာဇနော တတ္ထ တတ္ထ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ “ကိံ နု ခော ဧဝံ ဥဠာရဝိဘဝပရိစ္စာဂေနေဝ ဒါနံ မဟပ္ဖလတရံ ဘဝိဿတိ, ဥဒါဟု အတ္တနော ဝိဘဝါနုရူပပရိစ္စာဂေနာပီ”တိ။ ဘိက္ခူ တံ ကထံ သုတွာ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ ဘဂဝါ “န, ဘိက္ခဝေ, ဒေယျဓမ္မသမ္ပတ္တိယာဝ ဒါနံ မဟပ္ဖလတရံ ဘဝိဿတိ, အထ ခော စိတ္တပ္ပသာဒသမ္ပတ္တိယာ စ ခေတ္တသမ္ပတ္တိယာ စ, တသ္မာ ကုဏ္ဍကမုဋ္ဌိမတ္တမ္ပိ ပိလောတိကာမတ္တမ္ပိ တိဏပဏ္ဏသန္ထာရမတ္တမ္ပိ ပူတိမုတ္တဟရီတကမတ္တမ္ပိ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ ဒက္ခိဏေယျပုဂ္ဂလေ ပတိဋ္ဌာပိတံ, တမ္ပိ မဟပ္ဖလတရံ ဘဝိဿတိ မဟာဇုတိကံ မဟာဝိပ္ဖာရ”န္တိ အာဟ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန –

“နတ္ထိ စိတ္တေ ပသန္နမှိ၊ အပ္ပိကာ နာမ ဒက္ခိဏာ။
တထာဂတေ ဝါ သမ္ဗုဒ္ဓေ၊ အထ ဝါ တဿ သာဝကေ”တိ။ (ဝိ. ဝ. ၈၀၄)။

သာ ပနေသာ ကထာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဝိတ္ထာရိကာ အဟောသိ။ မနုဿာ သမဏဗြာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကဝဏိဗ္ဗကယာစကာနံ ယထာဝိဘဝံ ဒါနာနိ ဒေန္တိ, ဂေဟင်္ဂဏေ ဟနီယံ ဥပဋ္ဌပေန္တိ, ဒွာရကောဋ္ဌကေသု အာသနာနိ ဌပေန္တိ။ တေန စ သမယေန အညတရော ပိဏ္ဍပါတစာရိကော ထေရော ပါသာဒိကေန အဘိက္ကန္တေန ပဋိက္ကန္တေန အာလောကိတေန ဝိလောကိတေန သမိဉ္ဇိတေန ပသာရိတေန ဩက္ခိတ္တစက္ခု ဣရိယာပထသမ္ပန္နော ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဥပကဋ္ဌေ ကာလေ အညတရံ ဂေဟံ သမ္ပာပုဏိ။ တတ္ထေကာ ကုလဓီတာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ထေရံ ပဿိတွာ သဉ္ဇာတဂါရဝဗဟုမာနာ ဥဠာရပီတိသောမနဿံ ဥပ္ပာဒေတွာ ဂေဟံ ပဝေသေတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ပီဌံ ပညာပေတွာ တဿ ဥပရိ ပီတကံ မဋ္ဌဝတ္ထံ အတ္ထရိတွာ အဒါသိ။ အထ ထေရေ တတ္ထ နိသိန္နေ “ဣဒံ မယှံ ဥတ္တမံ ပုညက္ခေတ္တံ ဥပဋ္ဌိတ”န္တိ ပသန္နစိတ္တာ ယထာဝိဘဝံ အာဟာရေန ပရိဝိသိ, ဗီဇနိဉ္စ ဂဟေတွာ ဗီဇိ။ သော ထေရော ကတဘတ္တကိစ္စော အာသနဒါနဘောဇနဒါနာဒိပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ ကထေတွာ ပက္ကာမိ။ သာ ဣတ္ထီ တံ အတ္တနော ဒါနံ တဉ္စ ဓမ္မကထံ ပစ္စဝေက္ခန္တီ ပီတိယာ နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌသရီရာ ဟုတွာ တံ ပီဌမ္ပိ ထေရဿ အဒါသိ။

တတော အပရေန သမယေန အညတရေန ရောဂေန ဖုဋ္ဌာ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ ဒွါဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ အစ္ဆရာသဟဿံ စဿာ ပရိဝါရော အဟောသိ, ပီဌဒါနာနုဘာဝေန စဿာ ယောဇနိကော ကနကပလ္လင်္ကော နိဗ္ဗတ္တိ အာကာသစာရီ သီဃဇဝေါ ဥပရိ ကူဋာဂါရသဏ္ဌာနော, တေန တံ “ပီဌဝိမာန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တဉှိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဝတ္ထံ အတ္ထရိတွာ ဒိန္နတ္တာ ကမ္မသရိက္ခတံ ဝိဘာဝေန္တံ သုဝဏ္ဏမယံ အဟောသိ, ပီတိဝေဂဿ ဖလဝိဘာဝေန သီဃဇဝံ, ဒက္ခိဏေယျဿ စိတ္တရုစိဝသေန ဒိန္နတ္တာ ယထာရုစိဂါမိ , ပသာဒသမ္ပတ္တိယာ ဥဠာရတာယ သဗ္ဗသောဝ ပါသာဒိကံ သောဘာတိသယယုတ္တဉ္စ အဟောသိ။

အထေကဿိံ ဥဿဝဒိဝသေ ဒေဝတာသု ယထာသကံ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေန ဥယျာနကီဠနတ္ထံ နန္ဒနဝနံ ဂစ္ဆန္တီသု သာ ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗဝတ္ထနိဝတ္ထာ ဒိဗ္ဗာဘရဏဝိဘူသိတာ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝါရာ သကဘဝနာ နိက္ခမိတွာ တံ ပီဌဝိမာနံ အဘိရုယှ မဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန သမန္တတော စန္ဒော ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ဩဘာသေန္တီ ဥယျာနံ ဂစ္ဆတိ။ တေန စ သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာဝတိံသဘဝနံ ဥပဂတော တဿာ ဒေဝတာယ အဝိဒူရေ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ အထ သာ ဒေဝ

တာ တံ ဒိသွာတ သမုပ္ပန္နဗလဝပသာဒကရတ သဟသာ ပလ္လင်္ကတော သြရုယှ ဟ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာတ ပဥ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ တ ဒသနခသမောဓာနသမုဇ္ဇလံ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှဟ နမဿမာနာ အဋ္ဌာသိ။ ထေရောကိဉ္စာပိ တာယ အ ညေပဟိ စ သတ္တေဟိ ယထူပစိတံ ကုသလာကုသလံ အတ္တနော ယထာကမ္မူပဂဉာဏာနုဘာဝေန ဟတ္ထတလေ ဠပိတအာမလကံ ဝိယ ပညာဗလဘေဒေန ပစ္စက္ခတော ပဿတိ, တထာပိ ယဿာ ဒေဝတာနံ ဥပပတ္တိသမနန္တရမေဝ "ကုတော နု ခေါ အဟံ စဝိတွာ တ ဣဓူပပန္နာ, ကိံ နု ခေါ ကုသလကမ္မံ ကတွာ တ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ပဋိလဘာမီ"တိ အတီတဘဝံ ယထူပစိတဉ္စ ကမ္မံ ဥဒ္ဒိဿ ယေဘုယျေန ဓမ္မတာသိဒ္ဓာ ဥပဓာရဏာ , တဿာ စ ယာထာဝတော ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တဿာ တာယ ဒေဝတာယ ကတကမ္မံ ကထာပေတွာ တ သဒေဝကဿ လောကဿ ကမ္မဖလံ ပစ္စက္ခံ ကာတုကာမော –

၁. "ပီဌံ တေ သောဝဏ္ဏမယံ ဥဠာရံ၊ မနောဇဝံ ဂစ္ဆတိ ယေနကာမံ။
အလင်္ကတေ မလျဓရေ သုဝတ္ထေ၊ သြဘာသသိ ဝိဇ္ဇုရိဝဗ္ဘကူဋံ။

၂. "ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၃. "ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊
မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။ အာဟ –

၄. "သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ"။

၅. "အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ အဗ္ဘာဂတာနာသနကံ အဒါသိံ။
အဘိဝါဒယိံ အဉ္ဇလိကံ အကာသိံ၊ ယထာနုဘာဝဉ္စ အဒါသိ ဒါနံ။

၆. "တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၇. "အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။

၁. တတ္ထ **ပီဌန္တိ** ယံကိဉ္စိ တာဒိသံ အရူကက္ခန္ဓမ္ပိ အာပဏမ္ပိ ဗလိကရဏပီဌမ္ပိ ဝေတ္တာသနမ္ပိ မသာရကာဒိဝိသေသနာမံ အရုမယာဒိအာသနမ္ပိ ဝုစ္စတိ။ တထာ ဟိ "ဟဒပီဌံ ဟဒကထလိက"န္တိ (မဟာဝ. ၂၀၉; စူဠဝ. ၇၅) ဧတ္ထ ဟဒဌပနယောဂ္ဂံ ပီဌာဒိကံ အရူကက္ခန္ဓံ ဝုစ္စတိ, "ပီဌသပ္ပီ"တိ (မိ. ပ. ၅.၃.၁) ဧတ္ထ ဟတ္ထေန ဂဟဏယောဂ္ဂံ။ "ပီဌိကာ"တိ ပန ဧကေစ္စေသု ဇနပဒေသု ဒေသဝေဟာရေန အာပဏံ။ "ဘူတပီဌိကာ ဒေဝကုလပီဌိကာ"တိ ဧတ္ထ ဒေဝတာနံ ဗလိကရဏဋ္ဌာနဘူတံ ပီဌံ။ "ဘဒ္ဒပီဌ"န္တိ ဧတ္ထ ဝေတ္တလတာဒီဟိ ဥပရိ ဝီတံ အာသနံ, ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဘဒ္ဒပီဌံ ဥပာနယီ"တိ ။ "သုပညတ္တံ မဉ္စပီဌံ၊ မဉ္စ တ ပီဌံ တ ကာရယမာနေနာ"တိ (ပာစိ. ၅၂၂) စ အာဒီသု မသာရကာဒိဘေဒံ အရုမယာဒိအာသနံ။ ဣဓ ပန ပလ္လင်္ကာကာရသဏ္ဌိတံ ဒေဝတာယ ပုညာနုဘာဝတဘိနိဗ္ဗတ္တံ ယောဇနိကံ ကနကဝိမာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တေတိ တေ-သဒ္ဒော "န တေ သုခံ ပဇာနန္တိ, ယေ န ပဿန္တိ နန္ဒန"န္တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၁.၁၁, ၂၂၆) တ-သဒ္ဒဿ ဝသေန ပစ္စတ္တဗဟုဝစနေ အာဂတော။ "နမော တေ ပုရိသာဇည, နမော တေ ပုရိသုတ္တမ (ဒီ. နိ. ၃.၂၇၈; သု. နိ. ၅၄၉)။ နမော တေ ဗုဒ္ဓ ဝီရတ္ထု"တိ (သံ. နိ. ၁.၉၀) စ အာဒီသု တုမှ-သဒ္ဒဿ ဝသေန သမ္ပဒါနေ, တုယှန္တိ အတ္ထော။ "ကိံ တေ ဒိဋ္ဌံ ကိန္တိ တေ သုတံ။ ဥပခီ တေ သမတိက္ကန္တာ, အာသဝ တေ ပဒါလိတာ"တိ (မ. နိ. ၂.၄၀၀; သု. နိ. ၅၅၁) စ အာဒီသု ကရဏေ။ "ကိံ တေ ဝတံ ကိံ ပန ဗြဟ္မစရိယ"န္တိအာဒီသု (ဝိ. ဝ. ၁၂၅၁; ဇာ. ၁.၁၀.၉၂) သာမိအတ္ထေ။ ဣဓာပိ သာမိအတ္ထေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တဝာတိ ဟိ အတ္ထော။

သောဝဏ္ဏမယန္တိ ဧတ္ထ သုဝဏ္ဏ-သဒ္ဒော “သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ”တိ (မ. နိ. ၁.၁၄၈) စ “သုဝဏ္ဏတာ သုသရတာ”တိ (ခု. ပာ. ၈.၁၁) စ ဧဝမာဒီသု ဆဝိသမ္ပတ္တိယံ အာဂတော။ “ကာကံ သုဝဏ္ဏာ ပရိဝါရယန္တီ”တိ အာဒီသု (ဇာ. ၁.၁.၇၇) ဂရုဠေ။ “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော”တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၃.၂၀၀) ဇာတရူပေ။ ဣဓာပိ ဇာတရူပေ ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တဉှိ ဗုဒ္ဓါနံ သမာနဝဏ္ဏတာယ သောဘနော ဝဏ္ဏော ဧတဿာတိ သုဝဏ္ဏန္တိ ဝုစ္စတိ။ သုဝဏ္ဏမေဝ သောဝဏ္ဏံ ယထာ “ဝေကတံ ဝေသမ”န္တိ စ။ မယ-သဒ္ဒော စ “အနုညာတပဋိညာတာ, တေဝိဇ္ဇာ မယမသ္မု ဘော”တိအာဒီသု (သု. နိ. ၅၉၉; မ. နိ. ၂.၄၅၅) အသ္မဒတ္ထေ အာဂတော။ “မယံ နိဿာယ ဟေမာယ, ဇာတမဏ္ဍော ဒရီ သုဘာ”တိ ဧတ္ထ ပညတ္တိယံ။ “မနောမယာ ပီတိဘက္ခာ သယံပဘာ”တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၃၉; ၃.၃၈) နိဗ္ဗတ္တိအတ္ထေ, ဗာဟိရေန ပစ္စယေန ဝိနာ မနသာဝ နိဗ္ဗတ္တာတိ မနောမယာတိ ဝုတ္တာ။ “ယံနူနာဟံ သာမံ စိက္ခလ္လံ မဒ္ဒိတွာ သဗ္ဗမတ္တိကာမယံ ကုဋိကံ ကရေယျ”န္တိအာဒီသု (ပာရာ. ၈၄) ဝိကာရတ္ထေ။ “ဒါနမယံ သီလမယ”န္တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၃.၃၀၅) ပဒပူရဏမတ္တေ။ ဣဓာပိ ဝိကာရတ္ထေ, ပဒပူရဏမတ္တေ တ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယဒါ ဟိ သုဝဏ္ဏေန နိဗ္ဗတ္တံ သောဝဏ္ဏမယန္တိ အယမတ္ထော, တဒါ သုဝဏ္ဏဿ ဝိကာရော သောဝဏ္ဏမယန္တိ ဝိကာရတ္ထေ မယ-သဒ္ဒော ဒဋ္ဌဗ္ဗော, “နိဗ္ဗတ္တိအတ္ထေ”တိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ယဒါ ပန သုဝဏ္ဏေန နိဗ္ဗတ္တံ သောဝဏ္ဏန္တိ အယမတ္ထော, တဒါ သောဝဏ္ဏမေဝ သောဝဏ္ဏမယန္တိ ပဒပူရဏမတ္တေ မယ-သဒ္ဒော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဥဋ္ဌာရန္တိ ပဏီတမ္ပိ သေဋ္ဌမ္ပိ မဟန္တမ္ပိ။ ဥဋ္ဌာရ-သဒ္ဒော ဟိ “ပုဗ္ဗေနာပရံ ဥဋ္ဌာရံ ဝိသေသံ အဓိဂစ္ဆတီ”တိ အာဒီသု (သံ. နိ. ၅.၃၇၆) ပဏီတေ အာဂတော။ “ဥဋ္ဌာရာယ ခလု ဘဝံ ဝစ္ဆာယနော သမဏံ ဂေါတမံ ပသံသာယ ပသံသတီ”တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၂၈၈) သေဋ္ဌေ။ “ဥဋ္ဌာရဘောဂါ ဥဋ္ဌာရယသာ ဩဠာရိက”န္တိ စ အာဒီသု (ဓ. သ. ၈၉၄, ၈၉၆; မ. နိ. ၁.၂၄၄) မဟန္တေ။ တမ္ပိ စ ဝိမာနံ မနုညဘာဝေန ဥပဘုဉ္ဇန္တာနံ အတိတ္တိကရဏတ္ထေန ပဏီတံ, သမန္တပာသာဒိကတာဒိနာ ပသံသိတတာယ သေဋ္ဌံ, ပမာဏမဟန္တတာယ စ မဟဂ္ဃတာယ စ မဟန္တံ, တီဟိပိ အတ္ထေဟိ ဥဋ္ဌာရမေဝါတိ ဝုတ္တံ ဥဋ္ဌာရန္တိ။

မနောဇဝန္တိ ဧတ္ထ **မနော**တိ စိတ္တံ။ ယဒိပိ မနော-သဒ္ဒော သဗ္ဗေသမ္ပိ ကုသလာကုသလာဗျာကတစိတ္တာနံ သာဓာရဏတော, “မနောဇဝ”န္တိ ပန ဝုတ္တတ္တာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အာရမ္မဏေ ပဝတ္တနကဿ ကိရိယမယစိတ္တဿ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မာ မနသော ဝိယ ဇဝေါ ဧတဿာတိ မနောဇဝံ ယထာ ဩဋ္ဌမုခေါတိ, အတိဝိယ သီဃဂမနန္တိ အတ္ထော။ မနော ဟိ လဟုပရိဝတ္တိတာယ အတိဒူရေပိ ဝိသယေ ခဏေနေဝ နိပတတိ, တေနာဟ ဘဂဝါ – “နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကဓမ္မမ္ပိ သမနုပဿာမိ ယံ ဧဝံ လဟုပရိဝတ္တံ, ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, စိတ္တ”န္တိ (အ. နိ. ၁.၄၈) “ဒူရင်္ဂမံ ဧကစရ”န္တိ (ဓ. ပ. ၃၇) စ။ **ဂစ္ဆတီ** တိ တဿာ ဒေဝတာယ ဝသနဝိမာနတော ဥယျာနံ ဥဒ္ဒိဿ အာကာသေန ဂစ္ဆတိ။

ယေနကာမန္တိ ဧတ္ထ ကာမ-သဒ္ဒော “ကာမာ ဟိ စိတြာ မဓုရာ မနောရမာ, ဝိရူပရူပေန မထေန္တိ စိတ္တ”န္တိ အာဒီသု (သု. နိ. ၅၀; ထေရဂါ. ၇၈၇) မနာပိယေ ရူပာဒိဝိသယေ အာဂတော။ “ဆန္ဒော ကာမော ရာဂေါ ကာမော”တိအာဒီသု (ဝိဘ. ၅၆၄; မဟာနိ. ၁; စူဠနိ. ၈ အဇိတမာဏဝပုစ္ဆာနိဒ္ဒေသ) ဆန္ဒရာဂေ။ “ကိလေသကာမော ကာမုပာဒါန”န္တိအာဒီသု (ဓ. သ. ၁၂၁၉; မဟာနိ. ၂) သဗ္ဗသ္မိံ လောဘေ။ “အတ္တကာမပါရိစရိယာယ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျာ”တိအာဒီသု (ပာရာ. ၂၉၁) ကာမဓမ္မေ။ “သန္တေတ္ထ တယော ကုလပုတ္တာ အတ္တကာမရူပါ ဝိဟရန္တီ”တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၃၂၅; မဟာဝ. ၄၆၆) ဟိတစ္ဆန္ဒေ။ “အတ္တာဓီနော အပရာဓီနော ဘုဇိဿော ယေနကာမံဂမော”တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၂၂၁; မ. နိ. ၁.၄၂၆) သေရိဘာဝေ။ ဣဓာပိ သေရိဘာဝေ ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော, တသ္မာ **ယေနကာမ**န္တိ ယထာရုစိ, ဒေဝတာယ ဣစ္ဆာနုရူပန္တိ အတ္ထော။

အလင်္ကတေ တိ အလင်္ကတဂတ္တေ, နာနာဝိဓရံသိဇာလသမုဇ္ဇလဝိဝိဓရတနဝိဇ္ဇောတိတေဟိ ဟတ္ထူပဂဟာဒူပကဒိဘေဒေဟိ သဥ္စသကဋ္ဌဘာရပရိမာဏေဟိ ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ ဝိဘူသိတသရီရေတိ အတ္ထော။ သမ္ဗောဓနေ စေတံ ဧကဝစနံ။ **မလျဓရေ** တိ ကပ္ပရုက္ခပာရိစ္ဆတ္တကသန္တာနကလတာဒိသမ္ဘဝေဟိ, သုဝိသုဒ္ဓစာမီကရဝိဝိဓရတနမယပတ္တကိဉ္ဇက္ခကေသရေဟိ, သမန္တတော ဝိဇ္ဇောတမာနဝိပ္ဖုရန္တကိရဏနိကရရုစိရေဟိ ဒိဗ္ဗကုသုမေဟိ သုမဏ္ဍိတကေသဟတ္ထာဒိတာယ မာလာဘာရိနီ။ **သုဝတ္ထေ** တိ ကပ္ပလတာနိဗ္ဗတ္တာနံ, နာနာဝိရာဂဝဏ္ဏဝိသေသာနံ သုပရိသုဒ္ဓဘာသုရပ္ပဘာနံ နိတသနုတ္တရိယပဋိစ္ဆဒအာဒီနံ ဒိဗ္ဗဝတ္ထာနံ ဝသေန သုန္ဒရဝတ္ထေ။ **ဩဘာသသီ**တိ ဝိဇ္ဇောတသိ။ **ဝိဇ္ဇုရိဝ**

တိ ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ။ **အဗ္ဘကူဋ** န္တိ ဝလာဟကသိခရေ။ ဘုမ္မတ္ထေ ဟိ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **ဩဘာသသီ**တိ တ အနုတောဂမဟေတုအတ္ထဝစနံ, ဩဘာသေသီတိ အတ္ထော။ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ “အဗ္ဘကူဋ”န္တိ ဥပယောဂတ္ထေ ဧဝ ဥပယောဂဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အယဉ္ဟေတ္ထ အတ္ထော – ယထာ နာမ သဉ္ဈာပဘာနုရဉ္ဇိတံ ရတ္တဝလာဟကသိခရံ ပကတိယာပိ ဩဘာသမာနံ သမန္တတော ဝိဇ္ဇောတမာနာ ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆရန္တီ ဝိသေသတော ဩဘာသေတိ, ဧဝမေဝံ သုပရိသုဒ္ဓတပနီယမယံ နာနာရတနသမုဇ္ဇလံ ပကတိပဘဿရံ ဣမံ ဝိမာနံ တွံ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ ဝိဘူသိတာ သဗ္ဗသော ဝိဇ္ဇောတယန္တီဟိ အတ္တနော သရီရပ္ပဘာဟိ ဝတ္ထာဘရဏောဘာသေဟိ စ ဝိသေသတော ဩဘာသေသီတိ။

ဧတ္ထ ဟိ “ပီဌ”န္တိ နိဒဿေတဗ္ဗဝစနမေတံ, “အဗ္ဘကူဋ”န္တိ နိဒဿနဝစနံ။ တထာ “တေ”တိ နိဒ္ဒေသိတဗ္ဗဝစနံ။ တဉှိ “ပီဌ”န္တိ ဣဒံ အပေက္ခိတွာ သာမိဝစနေန ဝုတ္တမ္ပိ “အလင်္ကတေ မလျဓရေ သုဝတ္ထေ ဩဘာသသီ”တိ ဣမာနိ ပဒါနိ အပေက္ခိတွာ ပစ္စတ္တဝသေန ပရိဏာမတိ, တသ္မာ “တွံ”န္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ “ဝိဇ္ဇုရိတ”တိ နိဒဿနဝစနံ။ “ဩဘာသသီ”တိ ဣဒံ ဒွိန္နမ္ပိ ဥပမေယျုပမာနာနံ သမ္ဗန္ဓဒဿနံ။ “ဩဘာသသီ”တိ ဟိ ဣဒံ “တွံ”န္တိ ပဒံ အပေက္ခိတွာ မဇ္ဈိမပုရိသဝသေန ဝုတ္တံ, “ပီဌ”န္တိ ဣဒံ အပေက္ခိတွာ ပဌမပုရိသဝသေန ပရိဏာမတိ။ စ-သဒ္ဒော စေတ္ထ လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ “ဂစ္ဆတိ ယေနကာမံ ဩဘာသသီ”တိ စ “ဝိဇ္ဇုလတောဘာသိတံ အဗ္ဘကူဋံ ဝိယာ”တိ ပစ္စတ္တဝသေန စေတံ ဥပယောဂဝစနံ ပရိဏာမတိ။ တထာ “ပီဌ”န္တိ ဝိသေသိတဗ္ဗဝစနမေတံ, “တေ သောဝဏ္ဏမယံ ဥဠာရ”န္တိအာဒိ တဿ ဝိသေသနံ။

နနု စ “သောဝဏ္ဏမယ”န္တိ ဝုတ္တေ သုဝဏ္ဏဿ အဂ္ဂလောဟတာယ သေဋ္ဌဘာဝတော ဒိဗ္ဗဿ စ ဣဓာဓိပ္ပေတတ္တာ “ဥဠာရ”န္တိ န ဝတ္တဗ္ဗန္တိ? န, ကိဉ္စိ ဝိသေသသဗ္ဘာဝတော။ ယထေဝ ဟိ မနုဿပရိဘောဂသုဝဏ္ဏတော ဝိကတိတော ရသဝိဒ္ဓံ သေဋ္ဌံ သုဝိသုဒ္ဓံ, တတော အာကရုပ္ပန္နံ, တတော ယံကိဉ္စိ ဒိဗ္ဗံ သေဋ္ဌံ, ဧဝံ ဒိဗ္ဗသုဝဏ္ဏေပိ စာမီကရံ, စာမီကရတော သာတကုမ္ဘံ, သာတကုမ္ဘတော ဇမ္ဗုနဒံ, ဇမ္ဗုနဒတော သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏံ။ တဉှိ သဗ္ဗသေဋ္ဌံ။ တေနာဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော –

“မုတ္တော မုတ္တေဟိ သဟ ပုရာဏဇဋိလေဟိ၊ ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိပ္ပမုတ္တေဟိ။
သိင်္ဂီနိက္ခသဝဏ္ဏော၊ ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ ဘဂဝါ”တိ။ (မဟာဝ. ၅၈)။

တသ္မာ “သောဝဏ္ဏမယ”န္တိ ဝတွာပိ “ဥဠာရ”န္တိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ “ဥဠာရ”န္တိ ဣဒံ န တဿ သေဋ္ဌပဏီတဘာဝမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, အထ ခေါ မဟန္တဘာဝမ္ပီတိ ဝုတ္တောဝါယမတ္ထော ။ ဧတ္ထ စ “ပီဌ”န္တိအာဒိ ဖလဿ ကမ္မသရိက္ခတာဒဿနံ။ တတ္ထာပိ “သောဝဏ္ဏမယ”န္တိ ဣမိနာ တဿ ဝိမာနဿ ဝတ္ထုသမ္ပဒံ ဒဿေတိ, “ဥဠာရ”န္တိ ဣမိနာ သောဘာတိသယသမ္ပဒံ, “မနောဇဝ”န္တိ ဣမိနာ ဂမနသမ္ပဒံ။ “ဂစ္ဆတိ ယေနကာမ”န္တိ ဣမိနာ သီဃဇဝတာယ ပီဌသမ္ပတ္တိဘာဝသမ္ပဒံ ဒဿေတိ။

အထ ဝါ “သောဝဏ္ဏမယ”န္တိ ဣမိနာ တဿ ပဏီတဘာဝံ ဒဿေတိ, “ဥဠာရ”န္တိ ဣမိနာ ဝေပုလ္လမဟတ္တံ။ “မနောဇဝ”န္တိ ဣမိနာ အာနုဘာဝမဟတ္တံ။ “ဂစ္ဆတိ ယေနကာမ”န္တိ ဣမိနာ ဝိဟာရသုခတ္တံ ဒဿေတိ။ “သောဝဏ္ဏမယ”န္တိ စ ဣမိနာ တဿ အဘိရူပတံ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတဉ္စ ဒဿေတိ, “ဥဠာရ”န္တိ ဣမိနာ ဒဿနီယတံ ပါသာဒိကတဉ္စ ဒဿေတိ, “မနောဇဝ”န္တိ ဣမိနာ သီဃသမ္ပဒံ, “ဂစ္ဆတိ ယေနကာမ”န္တိ ဣမိနာ ကတ္ထစိ အပ္ပဋိဟတစာရတံ ဒဿေတိ။

အထ ဝါ တံ ဝိမာနံ ယဿ ပုညကမ္မဿ နိဿန္ဒဖလံ, တဿ အလောဘနိဿန္ဒတာယ သောဝဏ္ဏမယံ, အဒေါသနိဿန္ဒတာယ ဥဠာရံ, အမောဟနိဿန္ဒတာယ မနောဇဝံ ဂစ္ဆတိ ယေနကာမံ။ တထာ တဿ ကမ္မဿ သဒ္ဓါနိဿန္ဒဘာဝေန သောဝဏ္ဏမယံ, ပညာနိဿန္ဒဘာဝေန ဥဠာရံ, ဝီရိယနိဿန္ဒဘာဝေန မနောဇဝံ, သမာဓိနိဿန္ဒဘာဝေန ဂစ္ဆတိ ယေနကာမံ။ သဒ္ဓါသမာဓိနိဿန္ဒဘာဝေန ဝါ သောဝဏ္ဏမယံ, သမာဓိပညာနိဿန္ဒဘာဝေန ဥဠာရံ, သမာဓိဝီရိယနိဿန္ဒဘာဝေန မနောဇဝံ, သမာဓိသတိနိဿန္ဒဘာဝေန ဂစ္ဆတိ ယေနကာမန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ ယထာ ‘‘ပီဌ’’န္တိအာဒိ ဝိမာနသမ္ပတ္တိဒဿနဝသေန တဿာ ဒေဝတာယ ပုညဖလဝိဘဝသမ္ပတ္တိကိတ္တနံ,
ဧဝံ ‘‘အလင်္ကတေ’’တိအာဒိ အတ္တဘာဝသမ္ပတ္တိဒဿနဝသေန ပုညဖလဝိဘဝသမ္ပတ္တိကိတ္တနံ။ ယထာ ဟိ သုသိက္ခိတသိ
ပ္ပာစရိယဝိရစိတောပိ ရတ္တသုဝဏ္ဏာလင်္ကာရော ဝိဝိဓရံသိဇာလသမုဇ္ဇလမဏိရတနခစိတော ဧဝ သောဘတိ, န ကေဝ
လော, ဧဝံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နော စတုရဿသောဘနောပိ အတ္တဘာဝေ သုမဏ္ဍိတပသာဓိတောဝ သောဘတိ, န ကေဝ
လော။ တေနဿာ ‘‘အလင်္ကတေ’’တိအာဒိနာ အာဟရိမံ သောဘာဝိသေသံ ဒဿေတိ, ‘‘ဩဘာသသိ’’တိ ဣမိနာ အနာ
ဟရိမံ။ တထာ ပုရိမေန ဝတ္ထာမာနပစ္စယနိမိတ္တံ သောဘာတိသယံ ဒဿေတိ, ပစ္ဆိမေန အတီတပစ္စယနိမိတ္တံ။ ပုရိမေ
န တ တဿာ ဥပဘောဂဝတ္ထုသမ္ပဒံ ဒဿေတိ, ပစ္ဆိမေန ဥပဘုဉ္ဇနကဝတ္ထုသမ္ပဒံ။

ဧတ္ထာဟ ‘‘ကိံ ပန တံ ဝိမာနံ ယုတ္တတဟံ, ဥဒာဟု အယုတ္တတဟ’’န္တိ? ယဒိပိ ဒေဝလောကေ ရထဝိမာနာနိ ယု
တ္တတဟာနိပိ ဟောန္တိ ‘‘သဟဿယုတ္တံ အာဇညရထ’’န္တိ (သံ. နိ. ၁.၂၆၄) အာဒိဝစနတော, တေ ပန ဒေဝပုတ္တာ
ဧဝ ကိစ္စကရဏကာလေ တဟရူပေန အတ္တာနံ ဒဿေန္တိ ယထာ ဧရာဝဏော ဒေဝပုတ္တော ကီဠနကာလေ ဟတ္ထိရူ
ပေန။ ဣဒံ ပန အညဉ္စ ဒေိသံ အယုတ္တတဟံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ယဒိ ဧဝံ ကိံ တဿ ဝိမာနဿ အဗ္ဘန္တရာ တယောဓာတု ဂမနေ ဝိသေသပစ္စယော, ဥဒာဟု ဗာဟိရာတိ? အဗ္ဘ
န္တရာတိ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယထာ ဟိ စန္ဒဝိမာနသူရိယဝိမာနာဒီနံ ဒေသန္တရဂမနေ တဒုပဇီဝီနံ သတ္တာနံ သာဓာရဏကမ္မနိဗ္ဗ
တ္တံ အတိဝိယ သီဃဇဝံ မဟန္တံ တယုမဏ္ဍလံ တာနိ ပေလေန္တံ ပဝတ္တေတိ, န ဧဝံ တံ ပေလေတ္ဝာ ပဝတ္တေန္တိ
ဗာဟိရာ တယောဓာတု အတ္ထိ။ ယထာ စ ပန စက္ကရတနံ အန္တောသမုဋ္ဌိတာယ တယောဓာတုယာ ဝသေန ပဝတ္တတိ။
န ဟိ တဿ စန္ဒဝိမာနာဒီနံ ဝိယ ဗာဟိရာ တယောဓာတု ပေလေတွာ ပဝတ္တိကာ အတ္ထိ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ စိတ္တ
တဝသေန ‘‘ပဝတ္တတု ဘဝံ စက္ကရတန’’န္တိအာဒိဝစနသမနန္တရမေဝ ပဝတ္တနတော, ဧဝံ တဿာ ဒေဝတာယ စိ
တ္တဝသေန အတ္တသန္နိဿိတာယ တယောဓာတုယာ ဂစ္ဆတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘မနောဇဝံ ဂစ္ဆတိ ယေန
ကာမ’’န္တိ။

၂. ဧဝံ ပဌမကထာယ တဿာ ဒေဝတာယ ပုညဖလသမ္ပတ္တိံ ကိတ္တေတွာ ဣဒါနိ တဿာ ကာရဏဘူတံ ပုည
သမ္ပဒံ ဝိဘာဝေတုံ **‘‘ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော’’**တိအာဒိ ကထာဒွယံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကေနာ**တိ ကိံ-သဒ္ဒော ‘‘ကိံ
ရာဇာ ယော လောကံ န ရက္ခတိ, ကိံ နု ခေါ နာမ တုမှေ မံ ဝတ္တဗ္ဗံ မညထာ’’တိအာဒီသု (ဟရာ. ၄၂၄) ဂရဟဏေ
အာဂတော။ ‘‘ယံကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္န’’န္တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၂၄၄; သံ. နိ. ၃.၅၉) အနိယမေ။ ‘‘ကိံ သူဓ ဝိ
တ္တံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌ’’န္တိအာဒီသု (သု. နိ. ၁၈၃; သံ. နိ. ၁.၇၃) ပုစ္ဆာယံ။ ဣဓာပိ ပုစ္ဆာယမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ‘‘ကေနာ’’တိ
စ ဟေတုအတ္ထေ ကရဏဝစနံ, ကေန ဟေတုနာတိ အတ္ထော။ **တေ**တိ တဝ။ **တာဒိသော**တိ ဧဒိသော, ဧတရဟိ ယထာဒိ
ဿမာနောတိ အတ္ထော။ **ဝဏ္ဏော**တိ ဝဏ္ဏ-သဒ္ဒော ‘‘ကဒာ သညူဠှာ ပန တေ, ဂဟပတိ, ဣမေ သမဏဿ ဂောတမ
ဿ ဝဏ္ဏာ’’တိအာဒီသု (မ. နိ. ၂.၇၇) ဂုဏေ အာဂတော။ ‘‘အနေကပရိယာယေန ဗုဒ္ဓဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ဓမ္မဿ
ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, သင်္ဃဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတီ’’တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၄) ထုတိယံ။ ‘‘အထ ကေန နု ဝဏ္ဏေန, ဂန္ဓထေ
နောတိ ဝုစ္စတီ’’တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၁.၂၃၄; ဇာ. ၁.၆.၁၁၆) ကာရဏေ။ ‘‘တယော ပတ္တဿ ဝဏ္ဏာ’’တိအာဒီသု (ဟ
ရာ. ၆၀၂) ပမာဏေ။ ‘‘စတ္တာရောမေ, ဘော ဂောတမ, ဝဏ္ဏာ’’တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၃.၁၁၅; မ. နိ. ၂.၃၇၉-၃၈၀) ဇာတိယံ။
‘‘မဟန္တံ ဟတ္ထိရာဇဝဏ္ဏံ အဘိနိမ္မိနိတွာ’’တိအာဒီသု သဏ္ဌာနေ။ ‘‘သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောသိ ဘဂဝါ, သုသုက္ကဒါဌောသိ
ဝီရိယဝါ’’တိအာဒီသု (မ. နိ. ၂.၃၉၉; သု. နိ. ၅၅၃) ဆဝိဝဏ္ဏေ။ ဣဓာပိ ဆဝိဝဏ္ဏေ ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အယဉ္ဟေတ္ထ အ
တ္ထော – ကေန ကီဒိသေန ပုညဝိသေသေန ဟေတုဘူတေန ဒေဝတေ, တဝ ဧတာဒိသော ဧဝံဝိဓော ဒွတ္တဒသယောဇနာနိ ဖရ
ဏကပ္ပဘော သရီရဝဏ္ဏော ဇာတောတိ?

ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတီ တိ ကေန ပုညာတိသယေန တေ ဣဓ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဣဒါနိ တယိ လဗ္ဘမာနံ ဥဠာရံ သုစရိ
တဖလံ ဣဇ္ဈတိ နိပ္ဖဇ္ဇတိ။ **ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ** တိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ, အဝိစ္ဆေဒဝသေန ဥပရူပရိ ဝတ္တန္တီတိ အတ္ထော။ **ဘော
ဂါ**တိ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန ‘‘ဘောဂါ’’တိ လဒ္ဓနာမာ ဝတ္ထာဘရဏာဒိဝိတ္တူပကရဏဝိသေသာ။ **ယေ**တိ သာမညေန အ
နိယမနိဒ္ဒေသော, **ကေစီ**တိ ပကာရဘေဒံ အာမသိတွာ အနိယမနိဒ္ဒေသော, ဥဘယေနာပိ ပဏီတပဏီတတရာဒိဘေဒေ တ
တ္ထ လဗ္ဘမာနေ တာဒိသေ ဘောဂေ အနဝသေသတော ဗျာပေတွာ သင်္ဂဏှာတိ။ အနဝသေသဗျာပကော ဟိ
အယံ နိဒ္ဒေသော ယထာ ‘‘ယေ ကေစိ သင်္ခါရာ’’တိ။ **မနသော ပိယာ**တိ မနသာ ပိယာယိတဗ္ဗာ, မနာပိယာတိ အတ္တော။

ဧတ္ထ စ “ဧတာဒိသော ဝဏ္ဏော”တိ ဣမိနာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တဝိသေသော တဿာ ဒေဝတာယ အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာ ဝဏ္ဏသမ္ပဒာ ဒဿိတာ။ “ဘောဂါ”တိ ဣမိနာ ဥပဘောဂပရိဘောဂဝတ္ထုဘူတာ ဒိဗ္ဗရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗဘေဒာ ကာမဂုဏသမ္ပဒာ။ “မနသော ပိယာ”တိ ဣမိနာ တေသံ ရူပါဒီနံ ဣဋ္ဌကန္တမနာပတာ။ “ဣဓ မိဇ္ဈတီ”တိ ဣမိနာ ပန ဒိဗ္ဗအာယုဝဏ္ဏယသသုခအာဓိပတေယျသမ္ပဒာ ဒဿိတာ။ “ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ”တိ ဣမိနာ ယာနိ “သော အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂ္ဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန ဒိဗ္ဗေန သုခေန ဒိဗ္ဗေန ယသေန ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ”တိ (သံ. နိ. ၄.၃၄၁) သုတ္တေ အာဂတာနိ ဒသ ဌာနာနိ။ တေသံ ဣဓ အနဝသေသတော သင်္ဂဟော ဒဿိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃. **ပုစ္ဆာမီ**တိ ပဉှံ ကရောမိ, ဉာတုမိစ္ဆာမီတိ အတ္ထော။ ကာမဉ္စေတံ “ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော, ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။ ကိမကာသိ ပုညံ, ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ”တိ စ ကိံ-သဒ္ဒဂ္ဂဟဏေနေဝ အတ္ထန္တရဿ အသမ္ဘဝတော ပုစ္ဆာဝသေန ကထာတ္တယံ ဝုတ္တန္တိ ဝိညာယတိ။ ပုစ္ဆာဝိသေသဘာဝဉာပနတ္ထံ ပန “ပုစ္ဆာမီ”တိ ဝုတ္တံ။ အယဉှိ ပုစ္ဆာ အဒိဋ္ဌဇောတနာ တာဝ န ဟောတိ ဒေဝိယာ အတ္တနာ မဟာထေရဿ အဒိဋ္ဌဘာဝတော, ဝိမတိစ္ဆေဒနာပိ န ဟောတိ သဗ္ဗသော သမုဂ္ဃာတိတသံသယတ္တာ, အနုမတိပုစ္ဆာပိ န ဟောတိ “တံ ကိံ မညသိ ရာဇညာ”တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၂.၄၁၃) ဝိယ အနုမတိဂဟဏာကာရေန အပ္ပဝတ္တတ္တာ, ကထေတုကမျတာပုစ္ဆာပိ န ဟောတိ တဿာ ဒေဝတာယ ကထေတုကမျတာဝသေန ထေရေန အပုစ္ဆိတတ္တာ။ ဝိသေသေန ပန ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သွာယမတ္ထော ဟေဋ္ဌာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကထာယံ “ထေရော ကိဉ္စာပီ”တိအာဒိနာ ဝိဘာဝိတော ဧဝ။ **တန္တိ** တွံ။ တယိဒံ ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခံ, ပုဗ္ဗာပေက္ခတာယ ဥပယောဂေကဝစနံ, ပရာပေက္ခတာယ ပန ပစ္စတ္တေကဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဒေဝီတိ ဧတ္ထ ဒေဝ-သဒ္ဒော “ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပမုခါနိ, ဧတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ကရောဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခ”န္တိ စ အာဒီသု (ဒီ. နိ. ၂.၂၆၆) သမ္မုတိဒေဝဝသေန အာဂတော, “တဿ ဒေဝါတိဒေဝဿ, သာသနံ သဗ္ဗဒဿိနော”တိအာဒီသု ဝိသုဒ္ဓိဒေဝဝသေန။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနဉှိ ဘဂဝတော အတိဒေဝဘာဝေ ဝုတ္တေ ဣတရေသံ ဝုတ္တော ဧဝ ဟောတီတိ။ “စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္တော သုခဗဟုလာ”တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၃.၃၃၇) ဥပပတ္တိဒေဝဝသေန။ ဣဓာပိ ဥပပတ္တိဒေဝဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဒတ္ထတော ပန – ဒိဗ္ဗတိ အတ္တနော ပုညိဒ္ဓိယာ ကီဠတိ လဠတိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ ရမတိ, အထ ဝါ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဇောတတိ ဩဘာသတိ, အာကာသေန ဝိမာနေန စ ဂစ္ဆတီတိ ဒေဝီ။ “တွံ ဒေဝီ”တိ သမ္ဗောဓနေ စေတံ ဧကဝစနံ။ **မဟာနုဘာဝေ**တိ ဥဠာရပ္ပဘာဝေ, သော ပနဿာနုဘာဝေါ ဟေဋ္ဌာ ဒွီဟိ ကထာဟိ ဒဿိတောယေဝ။

မနုဿဘူတာတိ ဧတ္ထ မနဿ ဥဿန္နတာယ မနုဿာ, သတိသူရဘာဝဗြဟ္မစရိယယောဂျတာဒိဂုဏဝသေန ဥပစိတမာနသာ ဥက္ကဋ္ဌဂုဏစိတ္တာ။ ကေ ပန တေ? ဇမ္ဗုဒီပဝါသိနော သတ္တဝိသေသာ။ တေနာဟ ဘဂဝါ –

> “တီဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဌာနေဟိ ဇမ္ဗုဒီပကာ မနုဿာ ဥတ္တရကုရုကေ မနုဿေ အဓိဂ္ဂဏှန္တိ ဒေဝေ စ တာဝတိံသေ။ ကတမေဟိ တီဟိ? သူရာ, သတိမန္တော, ဣဓ ဗြဟ္မစရိယဝါသော”တိ (အ. နိ. ၉.၂၁)။

တထာ ဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဂ္ဂသာဝကာ မဟာသာဝကာ စက္ကဝတ္တိနော အညေ စ မဟာနုဘာဝါ သတ္တာ ဧတ္ထေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တေဟိ သမာနရူပါဒိတာယ ပန သဒ္ဓိံ ပရိတ္တဒီပဝါသီဟိ ဣတရမဟာဒီပဝါသိနောပိ “မနုဿာ”တွေဝ ပညာယိံသူတိ ဧကေ။

အပရေ ပန ဘဏန္တိ – လောဘာဒီဟိ အလောဘာဒီဟိ စ သဟိတဿ မနဿ ဥဿန္နတာယ မနုဿာ။ ယေ ဟိ သတ္တာ မနုဿဇာတိကာ, တေသု ဝိသေသတော လောဘာဒယော အလောဘာဒယော စ ဥဿန္နာ, တေ လောဘာဒိဥဿန္နတာယ အပါယမဂ္ဂံ, အလောဘာဒိဥဿန္နတာယ သုဂတိမဂ္ဂံ နိဗ္ဗာနဂါမိမဂ္ဂဉ္စ ပူရေန္တိ, တသ္မာ လောဘာဒီဟိ အလောဘာဒီဟိ စ သဟိတဿ မနဿ ဥဿန္နတာယ ပရိတ္တဒီပဝါသီဟိ သဒ္ဓိံ စတုမဟာဒီပဝါသိနော သတ္တဝိသေသာ “မနုဿာ”တိ ဝုစ္စန္တီတိ။

လောကိယာ ပန "မနုနော အပစ္စဘာဝေန မနုဿာ"တိ ဝဒန္တိ။ မနု နာမ ပဌမကပ္ပိကော လောကမရိယာဒာယ အာဒိဘူတော ဟိတာဟိတဝိဓာယကော သတ္တာနံ ပိတုဋ္ဌာနိယော, ယော သာသနေ "မဟာသမ္မတော"တိ ဝုစ္စတိ။ ပစ္စက္ခတော ပရမ္ပရာယ စ တဿ ဩဝါဒာနုသာသနိယံ ဌိတာ သတ္တာ ပုတ္တသဒိသတာယ "မနုဿာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ တတော ဧဝ ဟိ တေ မာဏဝါ "မနုဇာ"တိ စ ဝေါဟရီယန္တိ။ မနုဿေသု ဘူတာ ဇာတာ, မနုဿဘာဝံ ဝါ ပတ္တာတိ မနုဿဘူတာ။

ကိမကာသိ ပုညန္တိ ကိံ အနဝဇ္ဇလာဒိပ္ပဘေဒေသု ကီဒိသံ ပုဇ္ဇဘာဝဖလနိဗ္ဗတ္တနတော, ယတ္ထ သယံ ဥပ္ပန္နံ, တံ သန္တာနံ ပုနာတိ ဝိသောဓေတီတိ စ "ပုည"န္တိ လဒ္ဓနာမံ သုစရိတံ ကုသလကမ္မံ အကာသိ, ဥပစိနိ နိဗ္ဗတ္တေသီတိ အတ္ထော။ **ဇလိတာနုဘာဝော**တိ သဗ္ဗသော ဝိဇ္ဇောတမာနပုညိဒ္ဓိကော။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ "မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုည"န္တိ ဝုတ္တံ, ကိံ အညာသု ဂတီသု ပုညကိရိယာ နတ္ထီတိ? နော နတ္ထိ။ ယသ္မာ နိရယေပိ နာမ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တပဝတ္တိ ကဒါစိ လဗ္ဘတေဝ, ကိမင်္ဂ ပနညတ္ထ, နနု အဝေစုမှဟာ "ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာ ပုစ္ဆာ"တိ။ တသ္မာ မဟာထေရော မနုဿတ္တဘာဝေ ဌတွာ ပုညကမ္မံ ကတွာ ဥပ္ပန္နံ တံ ဒိသွာ ဘူတတ္ထဝသေန ပုစ္ဆန္တော "မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုည"န္တိ အဝေါစ။

အထ ဝါ အညာသု ဂတီသု ဧကန္တသုခတာယ ဧကန္တဒုက္ခတာယ ဒုက္ခဗဟုလတာယ စ ပုညကိရိယာယ ဩကာသော န သုလဘရူပေါ သပ္ပုရိသူပနိဿယာဒိပစ္စယသမတာယဿ သုဒုလ္လဘဘာဝတော။ ကဒါစိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောပိ ယထာဝုတ္တကာရဏေန ဥဠာရော ဝိပုလော န စ ဟောတိ, မနုဿဂတိယံ ပန သုခဗဟုလတာယ ပုညကိရိယာယ ဩကာသော သုလဘရူပေါ သပ္ပုရိသူပနိဿယာဒိပစ္စယသမတာယဿ ယေဘုယျေန သုလဘဘာဝတော။ ယဉ္စ တတ္ထ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တမ္ပိ ဝိသေသတော ပုညကိရိယာယ ဥပနိဿယော ဟောတိ။ ဒုက္ခူပနိဿယာ ဟိ သဒ္ဓါတိ။ ယထာ ဟိ အယောဃနေန သတ္တကေ နိပ္ဖာဒိယမာနေ တဿ ဧကန္တတော န အဂ္ဂိမှိ တာပနံ ဥဒကေန ဝါ တေမနံ ဆေဒနကိရိယာသမတ္ထတာယ ဝိသေသပစ္စယော, တာပေတွာ ပန ပမာဏယောဂတော ဥဒကတေမနံ တဿာ ဝိသေသပစ္စယော, ဧဝမေဝ သတ္တသန္တာနဿ ဧကန္တဒုက္ခသမင်္ဂိတာ ဒုက္ခဗဟုလတာ ဧကန္တသုခသမင်္ဂိတာ စ ပုညကိရိယာယ န ဝိသေသပစ္စယော ဟောတိ။ သတိ ပန ဒုက္ခသန္တာပနေ ပမာဏယောဂတော သုခူပဗ္ရူဟနေ စ လဒ္ဓူပနိဿယာ ပုညကိရိယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ စ မဟာဇုတိကာ မဟာဝိပ္ဖာရာ ပဋိပက္ခဆေဒနသမတ္ထာ စ ဟောတိ, တသ္မာ မနုဿဘာဝေါ ပုညကိရိယာယ ဝိသေသပစ္စယော ။ တေန ဝုတ္တံ "မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုည"န္တိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

၄. ဧဝံ ပန ထေရေန ပုဋ္ဌာ သာ ဒေဝတာ ပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ **"သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ"**တိ ကထာ ဝုတ္တာ။ ကေန ပနာယံ ကထာ ဝုတ္တာ? ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ။ တတ္ထ **သာ**တိ ယာ ပုဗ္ဗေ "ပုဋ္ဌာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ"တိ ဝုတ္တာ, သာ။ **ဒေဝတာ**တိ ဒေဝပုတ္တောပိ ဗြဟ္မာပိ ဒေဝဓီတာပိ ဝုစ္စတိ။ "အထ ခေါ အညတရာ ဒေဝတာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ"တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၁.၁; ခု. ပာ. ၅.၁) ဟိ ဒေဝပုတ္တော "ဒေဝတာ"တိ ဝုတ္တော ဒေဝတေယေဝ ဒေဝတာတိ ကတွာ။ တထာ "တာ ဒေဝတာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ, ဗြဟ္မဝိမာနာ အဘိနိက္ခမိတွာ"တိအာဒီသု ဗြဟ္မာနော။

> "အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
> ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ"တိ။ (ဝိ. ဝ. ၇၅) –

အာဒီသု ဒေဝဓီတာ။ ဣဓာပိ ဒေဝဓီတာ ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ **အတ္တမနာ**တိ တုဋ္ဌမနာ ပီတိသောမနဿေဟိ ဂဟိတမနာ။ ပီတိသောမနဿသဟဂတဉှိ စိတ္တံ အေမနဿဿ အနောကာသတော တေဟိ တံ သကံ ကတွာ ဂဟိတံ ဝိယ ဟောတိ။ **အတ္တမနာ**တိ ဝါ သကမနာ။ အနဝဇ္ဇပီတိသောမနဿသမ္ပယုတ္တဉှိ စိတ္တံ သမ္ပတိ အာယတိဉ္စ တံသမင်္ဂိနော ဟိတသုခါဝဟတော "သက"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိ, န ဣတရံ။

မောဂ္ဂလ္လာနေနာတိ မောဂ္ဂလ္လာနဂေါတ္တဿ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလဿ ပုတ္တဘာဝတော သော မဟာထေရော ဂေါတ္တဝသေန "မောဂ္ဂလ္လာနော"တိ ပညာတော, တေန မောဂ္ဂလ္လာနေန ။ **ပုဋ္ဌာ**တိ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနဝသေန ပုဋ္ဌာ, အတ္တမနာ သာ ဒေဝတာ ပဉှံ ဗျာကာသီတိ ယောဇနာ။ အတ္တမနတာ စဿာ "တမ္ပိ နာမ ပရိတ္တက

မွိ ကမ္မံ ဇေ၀ံ မဟတိယာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ ကာရဏံ အဟောသီ”တိ ပုဗ္ဗေပိ သာ အတ္တနော ပုညဖလံ ပဋိစ္စ အနုရန္တရာ
သောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ, ဣဒါနိ ပန “အညတရဿ ထေရဿ ကတောပိ နာမ ကာရော ဇေ၀ံ ဥဠာရဖလော, အယံ
ပန ဗုဒ္ဓာနံ အဂ္ဂသာ၀ကော ဥဠာရဂုဏော မဟာနုဘာတေ , ဣမမှိ ပဿိတုံ နိပစ္စကာရဿ ကာတုံ လဘာမိ, မမ ပုညဖလ
ပဋိသံယုတ္တမေ၀ စ ပုဋ္ဌံ ကရောတီ”တိ ဒွိဂုဏံ ကာရဏေဟိ ဥပ္ပန္နာ။ ဇေ၀ံ သဥ္ဇာတဗလ၀ပီတိသောမနဿာ သာ ထေ
ရဿ ၀စနံ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ပဥှံ ပုဋ္ဌာ ဗျာကာသိ။

ပဥှာတ္တိ ဉာတုံ ဣစ္ဆိတံ တံ အတ္ထံ **ဝိယာကာသိ** ကထေသိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ကထံ ပန ဗျာကာသိ? **ပုဋ္ဌာ** တိ ပုဋ္ဌ
ဌာကာရတော, ပုစ္ဆိတာကာရေနေတတိ အတ္ထော။ တွေ ဟိ “ပုစ္ဆိတာ”တိ ၀တွာ ပုန “ပုဋ္ဌာ”တိ ၀စနံ ဝိသေသတ္ထ
ထနိယမနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သိဒ္ဓေ ဟိ သတိ အာရမ္ဘော ဝိသေသတ္ထညာပကော၀ ဟောတိ။ ကော ပနေသော ဝိသေသတ္ထော?
ဗျာကရဏဿ ပုစ္ဆာနုရူပတာ။ ယဥှဟိ ကမ္မဖလံ ဒဿေတွာ တဿ ကာရဏဘူတံ ကမ္မံ ပုစ္ဆိတံ, တဒုဘယဿ
အညမညာနုရူပဘာ၀ဝိဘာ၀နာ။ ယေန စ အာကာရေန ပုစ္ဆာ ပ၀တ္တာ အတ္ထတော စ ဗျဥ္ဇနတော စ, တအာကာရဿ ဗျ
ယာကရဏဿ ပုစ္ဆာနုရူပတာ, တထာ စေ၀ ဝိဿဇ္ဇနံ ပ၀တ္တံ။ ဣတိ ဣမဿ ဝိသေသဿ ဉာပနတ္ထံ “ပုစ္ဆိ
တာ”တိ ၀တွာ ပုန “ပုဋ္ဌာ”တိ ၀ုတ္တံ။

“ပုစ္ဆိတာ”တိ တ တာယ ဒေ၀တာယ ဝိသေသနမုခေန ပုဋ္ဌဘာ၀ဿ ပဥှဗျာကရဏဿ စ ကာရဏကိတ္တ
နံ။ ဣဒံ ၀ုတ္တံ ဟောတိ – “ကေန တေတာဒိသော ၀ဏ္ဏော”တိအာဒိနာ ထေရေန ပုစ္ဆီယတီတိ ပုစ္ဆာ, တာယ ဒေ၀တာယ က
တကမ္မံ, တဿာ ပုစ္ဆာယ ကာရိတာ အာစိက္ခိတာ တတိ သာ ဒေ၀တာ “ပုစ္ဆိတာ”တိ ၀ုတ္တာ။ ယသ္မာ ပုစ္ဆိတာ ပုစ္
ဆိယမာနဿ ကမ္မဿ ကာရိတာ, တသ္မာ ပဥှံ ပုဋ္ဌာ။ ယသ္မာ စ ပုစ္ဆိတာ ပုစ္ဆိယမာနဿ ကမ္မဿ အာစိက္
ခနသဘာ၀တ, တသ္မာ ပဥှံ ဗျာကာသီတိ။ **ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ** န္တိ ဣဒံ “ပဥှ”န္တိ ၀ုတ္တဿ အတ္ထဿ
သ သရူပဒဿနံ။ အယံ စေတ္ထ အတ္ထော – ဣဒံ ပုစ္ဆနဿ ပုစ္ဆိယမာနာယ စ ပစ္စက္ခဘူတံ အနန္တရံ ၀ုတ္တပ္
ပကာရံ ပုညဖလံ, ယဿ ကမ္မဿ တံ ဉာတုံ ဣစ္ဆိတတ္တာ ပဥှန္တိ ၀ုတ္တံ ပုညကမ္မံ ဗျာကာသီတိ။

၅. **အဟံ မနုဿေသု** တိအာဒိ ပဥှဿ ဗျာကရဏာကာရော။ တတ္ထ **အဟ**န္တိ ဒေ၀တာ အတ္တာနံ နိဒ္ဒိသတိ။
“မနုဿေသု”တိ ၀တွာ ပုန “မနုဿဘူတာ”တိ ၀စနံ တအာ အတ္တနိ မနုဿဂုဏာနံ ဝိဇ္ဇမာနတာဒဿနတ္ထံ။ ယော
ဟိ မနုဿဇာတိကော၀ သမာနော ဟဏာတိပာတာဒိ အကတ္တဗ္ဗံ ကတွာ ဒဏ္ဍာရဟော တတ္ထ တတ္ထ ရာဇာဒိတော
ဟတ္ထစ္ဆေဒာဒိကမ္မကာရဏံ ဟာပုဏန္တော မဟာဒုက္ခံ အနုဘ၀တိ, အယံ **မနုဿနေရယိကော** နာမ။ အပရော မနုဿ
ဇာတိကော၀ သမာနော ပုဗ္ဗေကတကမ္မုနာ ဃာသစ္ဆာဒနမ္ပိ န လဘတိ, ခုပ္ပိပာသာဘိဘူတော ဒုက္ခဗဟုလော ကတ္ထစိ
ပတိဋ္ဌံ အလဘမာနော ဝိစရတိ, အယံ **မနုဿပေတော** နာမ။ အပရော မနုဿဇာတိကော၀ သမာနော ပရာဓီနဝုတ္တိ ပ
ရေသံ ဘာရံ ၀ဟန္တော ဘိန္နမရိယာဒေ တ အနာစာရံ အာစရိတွာ ပရေဟိ သန္တဇ္ဇိတော မရဏဘယဘီတော ဂဟနနိ
ဿိတော ဒုက္ခဗဟုလော ဝိစရတိ ဟိတာဟိတံ အဇာနန္တော နိဒ္ဒာဇိဃစ္ဆာဒုက္ခဝိနောဒနာဒိပရော, အယံ **မနုဿတိရစ္
ဆာနော** နာမ။ ယော ပန အတ္တနော ဟိတာဟိတံ ဇာနန္တော ကမ္မဖလံ သဒ္ဒဟန္တော ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နော ဒယာပန္
နော သဗ္ဗသတ္တေသု သံဝေဂဗဟုလော အကုသလကမ္မပထေ ပရိဝဇ္ဇေန္တော ကုသလကမ္မပထေ သမာစရန္တော ပုညကိ
ရိယ၀တ္ထူနိ ပရိပူရေတိ, အယံ မနုဿဓမ္မေ ပတိဋ္ဌိတော **ပရမတ္ထတော မနုဿော** နာမ။ အယမ္ပိ တာဒိသာ အဟော
သိ။ တေန ၀ုတ္တံ “မနုဿေသု မနုဿဘူတာ”တိ။ မနုဿေ သတ္တနိကာယေ မနုဿဘာဝံ ပတ္တာ မနုဿဓမ္မဥ္စ
အပ္ပဟာယ ဌိတာတိ အတ္ထော။

အဗ္ဘာဂတာန န္တိ အဘိအာဂတာနံ, သမ္ပတ္တအာဂန္တုကာနန္တိ အတ္ထော။ ဒုဝိဓာ ဟိ အာဂန္တုကာ အတိထိ အဗ္
ဘာဂတောတိ။ တေသု ကတပရိစယော အာဂန္တုကော အတိထိ, အကတပရိစယော အဗ္ဘာဂတော။ ကတပရိစယော အကတ
ပရိစယောပိ တ ပုရေတရံ အာဂတော အတိထိ, ဘောဇနဝေလာယံ ဥပဋ္ဌိတော သမ္ပတိ အာဂတော အဗ္ဘာဂတော။ နိမန္တိ
တော တ ဘတ္တေန အတိထိ, အနိမန္တိတော အဗ္ဘာဂတော။ အယံ ပန အကတပရိစယော အနိမန္တိတော သမ္ပတိ
အာဂတော စ, တံ သန္ဓာယာဟ “အဗ္ဘာဂတာန”န္တိ, ဂရုကာရေန ပနေတ္ထ ဗဟု၀စနံ ၀ုတ္တံ။ အာသတိ နိသီဒတိ ဧတ္
ထာတိ အာသနံ။ ယံကိဥ္စိ နိသီဒနယောဂ္ဂံ, ဣဓ ပန ပီဌံ အဓိပ္ပေတံ, တဿ စ အပ္ပကတ္တာ အနုဠာရတ္တာ စ **“အာသန
က”**န္တိ အာဟ။ **အဒာသိ**န္တိ “ဣဒမဿ ထေရဿ ဒိန္နံ မယှံ မဟပ္ဖလံ ဘဝိဿတိ မဟာနိသံသ”န္တိ သဥ္ဇာတ

သောမနဿာ ကမ္မံ ကမ္မဖလဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ တဿ ထေရဿ ပရိဘောဂတ္ထာယ အဒာသိံ, နိရပေက္ခပရိစ္စာဂဝသေန ပရိစ္စဇိန္တိ အတ္ထော။

အဘိတဒယိန္တိ အဘိတဒနမကာသိံ, ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဒက္ခိဏေယျပုဂ္ဂလေ ဝန္ဒိန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ဝန္ဒမာနာ ဟိ တံ တာယေဝ ဝန္ဒနကိရိယာယ ဝန္ဒိယမာနံ "သုခိနီ ဟောဟိ, အရောဂါ ဟောဟီ"တိအာဒိနာ အာသိတဒံ အတ္တတော ဝဒာပေသိ နာမ။ **အဉ္ဇလိကံ အကာသိ**န္တိ ဒသနခသမောဓာနသမုဇ္ဇလံ အဉ္ဇလိံ သိရသိ ပဂ္ဂဏှန္တီ ဂုဏဝိသိဋ္ဌာနံ အပစာယနံ အကာသိန္တိ အတ္ထော။ **ယထာနုဘာဝ**န္တိ ယထာဗလံ, တဒါ မမ ဝိဇ္ဇမာနဝိဘဝါနုရူပန္တိ အတ္ထော။ **အဒါသိ အန**န္တိ အန္နပါနာဒိဒေယျဓမ္မပရိစ္စာဂေန ဒက္ခိဏေယျံ ဘောဇေန္တီ အနမယံ ပုညံ ပသဝိံ။

ဧတ္ထ စ "အဟ"န္တိ ဣဒံ ကမ္မဿ ဖလဿ စ ကေသန္တတိပတိတတာဒဿနေန သမ္ဗန္ဓဘာဝဒဿနံ, "မနုဿေသု မနုဿဘူတာ"တိ ဣဒံ တဿာ ပုညကိရိယာယ အဓိဋ္ဌာနဘူတသန္တာနဝိသေသဒဿနံ, "အဒ္ဒသာဂတာန"န္တိ ဣဒံ စိတ္တသမ္ပတ္တိဒဿနဉ္စေဝ ခေတ္တသမ္ပတ္တိဒဿနဉ္စ အနဿ ဝိယ ပဋိဂ္ဂဟဏဿ စ ကိစ္စံ အနပေက္ခိတ္တ ပဝတ္တိတဘာဝဒီပနတော။ "အာသနကံ အဒါသိံ ယထာနုဘာဝဉ္စ အဒါသိ အန"န္တိ ဣဒံ ဘောဂသာရအာနဒဿနံ, "အဘိတဒယိံ အဉ္ဇလိကံ အကာသိ"န္တိ ဣဒံ ကာယသာရအာနဒဿနံ။

၆. တေနာတိ တေန ယထာဝုတ္တေန ပုညေန ဟေတုဘူတေန။ **မေ**တိ အယံ မေ-သဒ္ဒော "ကိန္တေန မေ အဓိဂတံ, ဟလံ အနိ ပကာသိတု"န္တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၂.၆၅; မ. နိ. ၁.၂၈၁; သံ. နိ. ၁.၁၇၂) ကရဏေ အာဂတော, မယာတိ အတ္ထော။ "သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတူ"တိအာဒီသု (သံ. နိ. ၃.၁၈၂; အ. နိ. ၄.၂၅၇) သမ္ပဒာနေ, မယှန္တိ အတ္ထော။ "ပုဗ္ဗေဝ မေ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော"တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၂၀၆; သံ. နိ. ၄.၁၄; အ. နိ. ၃.၁၀၄) သာမိအတ္ထေ အာဂတော, ဣဓာပိ သာမိအတ္ထေ ဧဝ, မမာတိ အတ္ထော။ သုတွာယံ မေ-သဒ္ဒော တေန မေ ပုညေနာတိ စ မေ တောဒိသောတိ စ ဥဘယတ္ထ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဧဝံ တာယ ဒေဝတာယ ပဉ္စေဟ ဗျာကတေ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ သပရိတရာယ တဿာ ဒေဝတာယ သာတ္ထိကာ အဟောသိ။ ထေရော တတော မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ သတ္ထု တံ ပဝတ္တိံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ တံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ကထာ ဧဝ ပန သင်္ဂဟံ အာရုဠှာတိ။

ပဌမပီဌဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ဒုတိယပီဌဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ပီဌံ တေ ဝေဠုရိယမယန္တိ ဒုတိယပီဌဝိမာနံ။ တဿ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ စ အတ္ထဝဏ္ဏနာ စ ပဌမေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ ပန ဝိသေသော – သာဝတ္ထိတသိနီ ကိရ ဧကာ ဣတ္ထီ အတ္တနော ဂေဟံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌံ ဧကံ ထေရံ ပဿိတွာ ပသန္နစိတ္တာ တဿ အာသနံ ဒေန္တီ အတ္တနော ပီဌံ ဥပရိ နီလဝတ္ထေန အတ္ထရိတွာ အဒာသိ။ တေန သာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တာယ ဝေဠုရိယမယံ ပလ္လင်္ကဝိမာနံ နိဗ္ဗတ္တံ။ တေန ဝုတ္တံ –

၈. "ပီဌံ တေ ဝေဠုရိယမယံ ဥဠာရံ၊ မနောဇဝံ ဂစ္ဆတိ ယေနကာမံ။
အလင်္ကတေ မလျဓရေ သုဝတ္ထေ၊ ဩဘာသသိ ဝိဇ္ဇုရိဝဗ္ဘ ကူဋံ။

၉. "ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၀. "ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။

၁၁. ‘‘သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ’’။

၁၂. ‘‘အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ အဗ္ဘာဂတာနာသနကံ အဒာသိံ။
အဘိဝါဒယိံ အဉ္ဇလိကံ အကာသိံ၊ ယထာနုဘာဝဉ္စ အဒာသိ အန္နံ။

၁၃. ‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၄. ‘‘အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

၈. တတ္ထ ဝေဠုရိယမယန္တိ ဝေဠုရိယမဏိမယံ။ ဝေဠုရိယမဏိ နာမ ဝိဠူရပဗ္ဗတဿ ဝိဠူရဂါမဿ စ အဝိဒူရေ ဥပ္ပဇ္ဇနကမဏိ။ တဿ ကိရ ဝိဠူရဂါမဿာနေ အာကရော, ဝိဠူရဿ ပန အဝိဒူရေ ဘဝတ္တာ ဝေဠုရိယန္တွေဝ ပညာယိတ္ထ။ တံသဒိသဝဏ္ဏနိဘတာယ ဒေဝလောကေပိဿ တထေဝ နာမံ ဇာတံ ယထာ တံ မနုဿလောကေ လဒ္ဓနာမဝသေနေဝ ဒေဝလောကေ ဒေဝပုတ္တာနံ။ တံ ပန မယူရဂီဝဝဏ္ဏံ တ ဟောတိ, တယသပတ္တဝဏ္ဏံ တ, သိနိဒ္ဓဝေဏုပတ္တဝဏ္ဏံ တ။ ဣဓ ပန မယူရဂီဝဝဏ္ဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ သဗ္ဗံ ပဌမပီဌဝိမာနေ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

ဒုတိယပီဌဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. တတိယပီဌဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ပီဌံ တေ သောဝဏ္ဏမယန္တိ တတိယပီဌဝိမာနံ။ တဿ ဝတ္ထု ရာဇဂဟေ သမုဋ္ဌိတံ။ အညတရော ကိရ ခီဏာသဝတ္ထေရော ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဘတ္တံ ဂဟေတွာ ဥပကဋ္ဌေ ကာလေ ဘတ္တကိစ္စံ ကာတုကာမော ဧကံ ဝိဝဋ္ဋဒွာရဂေဟံ ဥပသင်္ကမိ။ တသ္မိံ ပန ဂေဟေ ဂေဟသာမိနီ ဣတ္ထီ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ထေရဿ အာကာရံ သလ္လက္ခေတွာ “ထေ, ဘန္တေ, ဣဓ နိသီဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စံ ကရောထာ”တိ အတ္တနော ဘဒ္ဒပီဌံ ပညာပေတွာ ဥပရိ ပီတဝတ္ထံ အတ္ထရိတွာ နိရပေက္ခပရိစ္စာဂဝသေန အဒါသိ, “ဣဒံ မေ ပုညံ အာယတိံ သောဝဏ္ဏပီဌပဋိလာဘာယ ဟောတူ”တိ ပတ္ထနဉ္စ ပဋ္ဌပေသိ။ အထ ထေရော တတ္ထ နိသီဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ပတ္တံ ဓောဝိတွာ ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆန္တော “ဘန္တေ, ဣဒမာသနံ တုမှာကံယေဝ ပရိစ္စတ္တံ, မယှံ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ အာဟ။ ထေရော တဿာ အနုကမ္ပာယ တံ ပီဌံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ သင်္ဃဿ အဒါသိ။ သာ အပရေန သမယေန အညတရေန ရောဂေန ဖုဋ္ဌာ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာဒိ သဗ္ဗံ ပဌမဝိမာနဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေန ဝုတ္တံ –

၁၅. ‘‘ပီဌံ တေ သောဝဏ္ဏမယံ ဥဠာရံ၊ မနောဇဝံ ဂစ္ဆတိ ယေနကာမံ။
အလင်္ကတေ မလျဓရေ သုဝတ္ထေ၊ ဩဘာသသိ ဝိဇ္ဇုရိဝဗ္ဘကူဋံ။

၁၆. ‘‘ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၇. ‘‘ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

၁၈. ‘‘သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ’’။

၁၉. ‘‘အပ္ပဿ ကမ္မဿ ဖလံ မမေဒံ၊ ယေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ။
အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ။

၂၀. ''အဒ္ဒသံ ဝိရဇံ ဘိက္ခုံ, ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလံ။
တသ္သ အအာသဟံ ပီဌံ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပာဏိဘိ။

၂၁. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၂၂. ''အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝာ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၁၉. ယဥ္စ ပန ပဥ္စမကထာယံ **ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ** တိအာဒိ, တတ္ထ ဇာတိ-သဒ္ဒော အနေကတ္ထော။ တထာ ဟိ အယံ ''ဇာတိ ဒွိပိ ခန္ဓေပိ သင်္ဂဟိတာ''တိအာဒီသု (ဓာတု. ၇၁)။ အတ္ထိ နိကာယေ ''နိဂဏ္ဌာ နာမ သမဏဇာတီ''တိအာဒီသု (အ. နိ. ၃.၇၁)။ အတ္ထိ ပဋိသန္ဓိယံ ''ယံ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဌမံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ, ပဌမံ ဝိညာဏံ ပာတုဘူတံ, တဒုပာဒာယ သာဝဿ ဇာတီ''တိအာဒီသု (မဟာဝ. ၁၂၄)။ အတ္ထိ ကုလေ ''အက္ခိတ္တော အနုပကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန''တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၃၀၃)။ အတ္ထိ ပသုတိယံ ''သမ္ပတိဇာတော, အာနန္ဒ, ဗောဓိသတ္တော''တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၂.၃၁; မ. နိ. ၃.၂၀၇)။ အတ္ထိ ဘဝေ ''ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော''တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၂၄၄; မ. နိ. ၁.၅၃)။ ဣဓာပိ ဘဝေ ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ ပုရိမာယ ဇာတိယာ ပုရိမသ္မိံ ဘဝေ အနန္တရာတီတေ ပုရိမေ အတ္တဘာဝေတိ အတ္ထော။ ဘုမ္မတ္ထေ ဟိဒံ ကရဏဝစနံ။ **မနုဿလောကေ** တိ မနုဿလောကဘာဝေ, ရာဇဂဟံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဩကာသလောကော ဟိ ဣဓ အဓိပ္ပေတော, သတ္တလောကော ပန ''မနုဿေသူ''တိ ဣမိနာ ဝုတ္တောယေဝ။

၂၀. **အဒ္ဒသ** န္တိ အဒ္ဒက္ခိံ။ **ဝိရဇ** န္တိ ဝိဂတရာဂါဒိရဇတ္တာ ဝိရဇံ။ **ဘိက္ခု** န္တိ ဘိန္နကိလေသတ္တာ ဘိက္ခုံ, သဗ္ဗသော ကိလေသကာလုဿိယာဘာဝေန ဝိပ္ပသန္နစိတ္တတာယ **ဝိပ္ပသန္နံ,** အနာဝိလသင်္ကပ္ပတာယ **အနာဝိလံ**။ ပုရိမံ ပုရိမဥ္စေတ္ထ ပဒံ ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ ကာရဏဝစနံ, ဝိဂတရာဂါဒိရဇတ္တာ ဘိန္နကိလေသတာယ ဘိက္ခုံ, ဘိန္နကိလေသတ္တာ ကိလေသကာလုဿိယာဘာဝေန ဝိပ္ပသန္နံ, ဝိပ္ပသန္နမနတ္တာ အနာဝိလန္တိ။ ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ တ ပဒံ ပုရိမဿ ပုရိမဿ ကာရဏဝစနံ, ဝိရဇံ ဘိက္ခုဂုဏယောဂတော။ ဘိန္နကိလေသော ဟိ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခုံ ဝိပ္ပသန္နဘာဝတော။ ကိလေသကာလုဿိယာဘာဝေန ဝိပ္ပသန္နမာနသော ဟိ ဘိက္ခု။ ဝိပ္ပသန္နံ အနာဝိလသင်္ကပ္ပဘာဝတောတိ ။ ရာဂရဇာဘာဝေန တ ''ဝိရဇ''န္တိ ဝုတ္တံ, ဒောသကာလုဿိယာဘာဝေန ''ဝိပ္ပသန္န''န္တိ, မောဟဗျာကုလာဘာဝေန ''အနာဝိလ''န္တိ။ ဧဝံဘူတော ပရမတ္ထတော ဘိက္ခု နာမ ဟောတီတိ ''ဘိက္ခု''န္တိ ဝုတ္တံ။ **အအာသဟ**န္တိ အအာသိံ အဟံ။ **ပီဌ**န္တိ တအ မမ သန္တိကေ ဝိဇ္ဇမာနံ ဘဒ္ဒပီဌံ။ **ပသန္နာ** တိ ကမ္မဖလသဒ္ဓာယ ရတနတ္တယသဒ္ဓာယ စ ပသန္နစိတ္တာ။ **သေဟိ ပာဏိဘီ**တိ အညံ အနာဏာပေတွာ အတ္တနော ဟတ္ထေဟိ ဥပနီယ ပီဌံ ပညာပေတွာ အအာသိန္တိ အတ္ထော။

တတ္ထ စ ''ဝိရဇံ ဘိက္ခုံ ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလ''န္တိ ဣမိနာ ခေတ္တသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတိ, ''ပသန္နာ''တိ ဣမိနာ စိတ္တသမ္ပတ္တိံ, ''သေဟိ ပာဏိဘီ''တိ ဣမိနာ ပယောဂသမ္ပတ္တိံ။ တထာ ''ပသန္နာ''တိ ဣမိနာ သက္ကစ္စအနံ အနုပဟစ္စအနန္တိ စ ဣမေ ဒွေ အနုဂုဏာ ဒဿိတာ, ''သေဟိ ပာဏိဘီ''တိ ဣမိနာ သဟတ္ထေန အနံ အနုပဝိဒ္ဓအနန္တိ ဣမေ ဒွေ အနုဂုဏာ ဒဿိတာ, ပီတဝတ္တဿ အတ္ထရဏေန နိသီဒနကာလညုတာယ စိတ္တိံ ကတွာ အနံ ကာလေန အနန္တိ ဣမေ ဒွေ အနုဂုဏာ ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

တတိယပီဌဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. စတုတ္ထပီဌဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ပီဌံ တေ ဝေဠုရိယမယ န္တိ စတုတ္ထပီဌဝိမာနံ။ ဣမဿာပိ ဝတ္ထု ရာဇဂဟေ သမုဋ္ဌိတံ, တံ ဒုတိယဝိမာနေ ဝုတ္တန ယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နီလဝတ္ထေန ဟိ အတ္ထရိတွာ ပီဌဿ ဒိန္နတ္တာ ဣမိဿာပိ ဝိမာနံ ဝေဠုရိယမယံ နိဗ္ဗတ္တံ။ သေသံ ပဌမဝိမာနေ ဝုတ္တသဒိသံ။ တေန ဝုတ္တံ –

၂၃. “ပီဌံ တေ ဝေဠုရိယမယံ ဥဋ္ဌာရံ မနောဇဝံ ဂစ္ဆတိ ယေနကာမံ။
အလင်္ကတေ မလ္လဓရေ သုဝတ္ထေ၊ သြဘာသသိ ဝိဇ္ဇုရိဝဗ္ဘကူဋံ။

၂၄. “ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၂၅. “ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။

၂၆. “သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။

၂၇. “အပ္ပဿ ကမ္မဿ ဖလံ မမေဒံ၊ ယေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ။
အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ။

၂၈. “အဒ္ဒသံ ဝိရဇံ ဘိက္ခုံ၊ ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလံ။
တဿ အဒာသဟံ ပီဌံ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပာဏိဘိ။

၂၉. “တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၃၀. “အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။

ဗ္တောပိ ဟိ နီလဝတ္ထေန အတ္ထရိတ္တ ပီဌဿ ဒိန္နတ္တာ ဣမိဿာပိ ဝိမာနံ ဝေဠုရိယမယံ နိဗ္ဗတ္တံ။ တေ နေဝေတ္ထ “ပီဌံ တေ ဝေဠုရိယမယ”န္တိ အာဒိတော အာဂတံ။ သေသံ တတိယသဒိသမေဝါတိ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

စတုတ္ထပီဌဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. ကုဉ္ဇရဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ကုဉ္ဇရော တေ ဝရာရောဟော တိ ကုဉ္ဇရဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ က လန္ဒကနိဝါပေ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇဂဟနဂရေ နက္ခတ္တံ ဃောသိတံ။ နာဂရာ ဝီထိယော သောဓေတွာ တလုကံ သြကိရိတွာ လာဇပဉ္စမကာနိ ပုပ္ဖာနိ ဝိပ္ပကိရိံသု, ဂေဟဒွါရေ ဂေဟဒွါရေ ကဒလိယော စ ပုဏ္ဏဃဋေ စ ဌပေသုံ, ယထာဝိဘ ဝံ နာနာဝိရာဂဝဏ္ဏဝိစိတ္တာ ဓဇပဋာကာဒယော ဥဿာပေသုံ, သဗ္ဗော ဇနော အတ္တနော အတ္တနော ဝိဘဝါနုရူပံ သုမဏ္ဍိ တပသာဓိတော နက္ခတ္တကီဠံ ကီဠိ, သကလနဂရံ ဒေဝနဂရံ ဝိယ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ အဟောသိ။ အထ ဗိမ္ဗိသာရ မဟာရာဇာ ပုဗ္ဗစာရိတ္တဝသေန မဟာဇနဿ စိတ္တာနုရက္ခဏတ္ထဉ္စ အတ္တနော ရာဇဘာဝနတော နိက္ခမိတွာ မဟန္တေ န ပရိဝါရေန မဟတာ ရာဇာနုဘာဝေန ဥဋ္ဌာရေန သိရိသောဘဂ္ဂေန နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောတိ။

တေန စ သမယေန ရာဇဂဟတသိနီ ကော ကုလဓီတာ ရညော တံ ဝိဘဝသမ္ပတ္တိံ သိရိသောဘဂ္ဂံ ရာဇာနုဘာဝဉ္စ ပ ဿိတွာ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတာ “အယံ ဒေဝိဒ္ဓိသဒိသာ ဝိဘဝသမ္ပတ္တိ ကီဒိသေန နု ခော ကမ္မုနာ လဗ္ဘတီ”တိ ပဏ္ဍိတသမ္မတေ ပုစ္ဆိ။ တေ တဿာ ကထေသုံ “ဘဒ္ဒေ, ပုညကမ္မံ နာမ စိန္တာမဏိသဒိသံ ကပ္ပရုက္ခသဒိသံ, ခေတ္တ သမ္ပတ္တိယာ စိတ္တသမ္ပတ္တိယာ စ သတိ ယံ ယံ ပတ္ထေတွာ ကရောတိ, တံ တံ နိပ္ဖာဒေတိယေဝ။ အပိစ အာသနအနေန ဥစ္စာကုလီနတာ ဟောတိ, အန္နအနေန ဗလသမ္ပတ္တိပဋိလာဘော, ဝတ္ထအနေန ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိပဋိလာဘော, ယာနအနေန သုခ ဝိသေသပဋိလာဘော, ဒီပအနေန စက္ခုသမ္ပတ္တိပဋိလာဘော, အာဝသထအနေန သဗ္ဗသမ္ပတ္တိပဋိလာဘော ဟောတီ”တိ။ သာ တံ

သုတွာ “ဒေဝသမ္ပတ္တိံ ကုတော ဥဋ္ဌာယ ဟောတိ မညေ”တိ တတ္ထ စိတ္တံ ဌပေတွာ ပုညကိရိယာယ အတိဝိယ ဥဿာဟဇာတာ အဟောသိ။

မာတာပိတရော စဿာ အဟတံ ဝတ္ထယုဂံ နဝပီဌံ ဧကံ ပဒုမကလာပံ သပ္ပိမဓုသက္ခရာ တဏ္ဍုလခီရာနိ စ ပရိဘောဂတ္ထာယ ပေသေသုံ။ သာ တာနိ ဒိသွာ “အဟဉ္စ အန္နံ အတုကာမာ, အယဉ္စ မေ ဒေယျဓမ္မော လဒ္ဓော”တိ တုဋ္ဌမာနသာ ဒုတိယဒိဝသေ အန္နံ သဇ္ဇေတွာ အပ္ပောဒကမဓုပာယာသံ သမ္ပာဒေတွာ, တဿ ပရိဝါရဘာဝေန အညမ္ပိ ဗဟုံ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ပဋိယာဒေတွာ အနဂ္ဃေ ဂန္ဓပရိဘဏ္ဍံ ကတွာ ဝိကသိတပဒုမပတ္တကိဉ္ဇက္ခကေသရောပသောဘိတေသု ပဒုမေသု အာသနံ ပညပေတွာ, အဟတေန သေတဝတ္ထေန အတ္ထရိတွာ အာသနဿ စတုန္နံ ပါဒါနံ ဥပရိ စတ္တာရိ ပဒုမာနိ မာလာဂုဠဉ္စ ဌပေတွာ, အာသနဿ ဥပရိ ဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ မာလာဒါမဩလမ္ဗကဒါမာနိ ဩလမ္ဗိတွာ, အာသနဿ သမန္တတော ဘူမိံ သကေသရေဟိ ပဒုမပတ္တေဟိ သဗ္ဗသန္ထရံ သန္ထရိတွာ “ဒက္ခိဏေယျေ အာဂတေ ပူဇေဿာမီ”တိ ပုပ္ဖပူရိတံ စင်္ဂေါဋကံ ဂေဟမဇ္ဈေ ဌပေသိ။

အထေဝံ ကတာနုပကရဏသံဝိဓာနာ သီသံန္ဟာတာ သုဒ္ဓဝတ္ထနိဝတ္ထာ သုဒ္ဓုတ္တရာသင်္ဂါ ဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ ဧကံ ဒါသိံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ ဇေ, အမှာကံ တာဒိသံ ဒက္ခိဏေယျံ ပရိယေသာဟီ”တိ။ တေန စ သမယေန အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သဟဿထဝိကံ နိက္ခိပန္တော ဝိယ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အန္တရဝီထိံ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ အထ သာ ဒါသီ ထေရံ ဝန္ဒိတွာ အာဟ “ဘန္တေ, တုမှာကံ ပတ္တံ မေ ဒေထာ”တိ။ “ဧကိဿာ ဥပါသိကာယ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ ကတော ထော”တိ စ အာဟ။ ထေရော တဿာ ပတ္တံ အဒါသိ။ သာ ထေရံ ဂေဟံ ပဝေသေသိ။ အထ သာ ကတ္တိ ထေရဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ အာသနံ ဒဿေတွာ “နိသီဒထ, ဘန္တေ, ဣဒမာသနံ ပညတ္တ”န္တိ ဝတွာ ထေရေ တတ္ထ နိသိန္နေ သကေသရေဟိ ပဒုမပတ္တေဟိ ထေရံ ပူဇယမာနာ အာသနဿ သမန္တတော ဩကိရိတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ သပ္ပိမဓုသက္ခရာသမ္မိဿေန အပ္ပောဒကမဓုပာယာသေန ပရိဝိသိ။ ပရိဝိသန္တီ စ “ဣမဿ မေ ပုညဿာနုဘာဝေန ဒိဗ္ဗဂဇကုမ္ဘာကာရပလ္လင်္ကသောဘိတာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယော ဟောန္တု, သဗ္ဗာသု ပဝတ္တီသု ပဒုမာ နာမ မာ ဝိဂတာ ဟောန္တူ”တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ ပုန ထေရေ ကတဘတ္တကိစ္စေ ပတ္တံ ဓောဝိတွာ သပ္ပိမဓုသက္ခရာဟိ ပူရေတွာ ပလ္လင်္ကေ အတ္ထတံ သာဋကံ စုမ္ဗဋကံ ကတွာ ထေရဿ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ ထေရေ စ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကမန္တေ ဒွေ ပုရိသေ အာဏာပေသိ “ထေရဿ ဟတ္ထေ ပတ္တံ ကမဉ္စ ပလ္လင်္ကံ ဝိဟာရံ နေတွာ ထေရဿ နိယျာတေတွာ အာဂစ္ဆထာ”တိ။ တေ တထာ အကံသု။

သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ ယောဇနသတုဗ္ဗေဓေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝါရာ။ ပတ္ထနာဝသေန စဿာ ပဉ္စယောဇနုဗ္ဗေဓော ပဒုမမာလာလင်္ကတော သမန္တတော ပဒုမပတ္တကိဉ္ဇက္ခကေသရောပသောဘိတော မနုညဒဿနော သုခသမ္ဖဿော ဝိဝိဓရတနရံသိဇာလသမုဇ္ဇလဟေမမာဘရဏဝိဘူသိတော ဂဇဝရော နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿာပိ ယထာဝုတ္တသောဘာတိသယယုတ္တော ယောဇနိကော ကနကပလ္လင်္ကော နိဗ္ဗတ္တိ။ သာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တီ အန္တရန္တရာ တံ ကုဉ္ဇရဝိမာနဿ ဥပရိ ရတနဝိစိတ္တံ ပလ္လင်္ကံ အဘိရုယှ မဟတာ ဒေဝတာနုဘာဝေန နန္ဒနဝနံ ဂစ္ဆတိ။ အထေကသ္မိံ ဥဿဝဒိဝသေ ဒေဝတာသု ယထာသကံ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေန ဥယျာနကီဠနတ္ထံ နန္ဒနဝနံ ဂစ္ဆန္တီသူတိအာဒိနာ သဗ္ဗံ ပဌမပီဌဝိမာနဝဏ္ဏနာယံ အာဂတသဒိသံ, တသ္မာ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထ ပန ထေရော –

၃၁. “ကုဉ္ဇရော တေ ဝရာရောဟော၊ နာနာရတနကပ္ပနော။
ရုစိရော ထာမဝါ ဇဝသမ္ပန္နော၊ အာကာသမှိ သမီဟတိ။

၃၂. “ပဒုမိ ပဒ္မပတ္တက္ခိ၊ ပဒ္မုပ္ပလဇုတိန္ဓရော။
ပဒ္မစုဏ္ဏာဘိကိဏ္ဏင်္ဂေါ၊ သောဏ္ဏပေါက္ခရမာလဓာ။

၃၃. “ပဒုမာနုသဋံ မဂ္ဂံ၊ ပဒ္မပတ္တဝိဘူသိတံ။
ဌိတံ ဝဂ္ဂု မနုယျာတိ၊ မိတံ ဂစ္ဆတိ ဝါရဏော။

၃၄. “တဿ ပက္ကမမာနဿ၊ သောဏ္ဏကံသာ ရတိဿရာ။

တေသံ သုယ္ယတိ နိဂ္ဃောသော၊ တူရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ ယထာ။

၃၅. ‘‘တဿ နာဂဿ ခန္ဓမှိ၊ သုစိဝတ္ထာ အလင်္ကတာ။
မဟန္တံ အစ္ဆရာသင်္ဃံ၊ ဝဏ္ဏေန အတိရောစသိ။

၃၆. ‘‘အနဿ တေ ကြံ ဖလံ၊ အထော သီလဿ ဝါ ပန။
အထော အဉ္ဇလိကမ္မဿ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတာ’’တိ။ – အာဟ။

၃၁. တတ္ထ **ကုဉ္ဇရော တေ ဝရာရောဟော** တိ ကုဉ္ဇေ ဂိရိတဋ္ဌေ ရမတိ အဘိရမတိ, တတ္ထ ဝါ ရဝတိ ကောဉ္စနာဒံ နဒန္တော ဝိစရတိ။ ကုံ ဝါ ပထဝိံ တဒဘိဃာတေန ဇရယတီတိ ကုဉ္ဇရော, ဂိရိစရာဒိဘေဒေ မနုဿလောကေ ဟတ္ထီ, အယံ ပန ကီဠနကာလေ ကုဉ္ဇရသဒိသတာယ ဧဝံ ဝုတ္တော။ အာရုယှတီတိ အာရောဟော, အာရောဟနီယောတိ အတ္ထော။ ဝရော အဂ္ဂေ သေဋ္ဌော အာရောဟောတိ ဝရာရောဟော, ဥတ္တမယာနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နာနာရတနကပ္ပနော** တိ နာနာဝိဓာနိ ရတနာနိ ဧတေသန္တိ နာနာရတနာ, ကုမ္ဘာလင်္ကာရာဒိဟတ္ထာလင်္ကာရာ။ တေဟိ ဝိဟိတော ကပ္ပနသန္နာဟော ယဿ သော နာနာရတနကပ္ပနော။ ရုစိံ အဘိရတိံ ဒေတီတိ **ရုစိရော,** မနုညောတိ အတ္ထော။ **ထာမဝါ** တိ ထိရော, ဗလဝါတိ အတ္ထော။ **ဇဝသမ္ပန္နော** တိ သမ္ပန္နဇဝေ, သီဃဇဝေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အာကာသမှိ သမီဟတီ**တိ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ သမ္မာ ဤဟတိ, အာရုဠှာနံ ခေဒံ အကရောန္တော စရတိ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။

၃၂. ပဒုမီတိ ပဒုမသမာနဝဏ္ဏတာယ ‘‘ပဒုမ’’န္တိ လဒ္ဓနာမေန ကုမ္ဘဝဏ္ဏေန သမန္နာဂတတ္တာ ပဒုမီ။ **ပဒ္မပတ္တက္ခီ**တိ ကမလဒလသဒိသနယနေ, အာလပနမေတံ တဿာ ဒေဝတာယ။ **ပဒ္မုပ္ပလဇုတိန္ဓရော** တိ ဒိဗ္ဗပဒုမုပ္ပလမာလာလင်္ကတသရီရတာယ တဟံ တဟံ ဝိပ္ဖုရန္တံ ဝိဇ္ဇောတမာနံ ပဒုမုပ္ပလဇုတိံ ဓာရေတီတိ ပဒုမုပ္ပလဇုတိန္ဓရော။ **ပဒ္မစုဏ္ဏာဘိကိဏ္ဏင်္ဂေ**တိ ပဒုမပတ္တကိဉ္ဇက္ခကေသရေဟိ သမန္တတော ဩကိဏ္ဏင်္ဂေတ္တော။ **သောဏ္ဏပေါက္ခရမာလဓာ**တိ ဟေမမယကမလမာလာဘာရီ။

၃၃. **ပဒုမာနုသဋံ မဂ္ဂံ ပဒ္မပတ္တဝိဘူသိတ** န္တိ ဟတ္ထိနော ပဒနိက္ခေပေ ပဒနိက္ခေပေ တဿ ဟဒံ သန္ဓာရေန္တေဟိ မဟန္တေဟိ ပဒုမေဟိ အနုသဋံ ဝိပ္ပကိဏ္ဏံ, နာနာဝိရာဂဝဏ္ဏေဟိ တေသံယေဝ စ ပတ္တေဟိ ကြတော စိတော စ ပရိစ္ဆဒန္တေဟိ ဝိသေသတော မဏ္ဍိတတာယ ဝိဘူသိတံ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတီတိ ယောဇနာ။ **ဌိတန္တိ** ကြံ မဂ္ဂဝိသေသနံ, ပဒုမပတ္တဝိဘူသိတံ ဟုတွာ ဌိတံ မဂ္ဂန္တိ အတ္ထော။ **ဝဂ္ဂု** တိ စာရု, ကိရိယာဝိသေသနဉ္စေတံ, မ-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ **အနုယာတိ** တိ န ဥယျာတိ, အတ္တနော ဥပရိ နိသိန္နာနံ ဤသကမ္ပိ ခေဒံ အကရောန္တောတိ အတ္ထော။ **မိတန္တိ** နိမ္မိတံ, နိက္ခေပပဒံ ဝီတိက္ကမန္တိ အတ္ထော။ အယဉ္စေတ္ထ အတ္ထော ‘‘ဝဂ္ဂု စာရု ပဒနိက္ခေပံ ကတွာ ဂစ္ဆတီ’’တိ။ **မိတန္တိ** ဝါ ပရိမိတံ ပမာဏယုတ္တံ, နာတိသီဃံ, နာတိသဏိကန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တရဏော**တိ ဟတ္ထီ။ သော ဟိ ပစ္စတ္ထိကတရဏတော ဂမနပရိက္ကိလေသတရဏတော စ ‘‘တရဏော’’တိ ဝုစ္စတိ။

၃၄. တဿ **ပက္ကမမာနဿ, သောဏ္ဏကံသာ ရတိဿရာ** တိ တဿ ယထာဝုတ္တဿ ကုဉ္ဇရဿ ဂစ္ဆန္တဿ သောဏ္ဏကံသာ သုဝဏ္ဏမယာ ဃဏ္ဍာ ရတိဿရာ ရမဏီယသဒ္ဒါ မနုညနိဂ္ဃောသာ ဩလမ္ဗန္တီတိ အဓိပ္ပာယော။ တဿ ဟိ ကုဉ္ဇရဿ ဥဘောသု ပဿေသု မဟာကောလမ္ဗပ္ပမာဏာ မဏိမုတ္တာဒိခစိတာ ဟေမမယာ အနေကသတာ မဟန္တိယော ဃဏ္ဍာ တဟံ တဟံ ဩလမ္ဗမာနာ ပစလန္တိ, ယတော ဆေကေန ဂန္ဓဗ္ဗကေန ပယုတ္တတာဒိတတော အတိဝိယ မနောဟရသဒ္ဒော နိစ္ဆရတိ ။ တေနာဟ **‘‘တေသံ သုယ္ယတိ နိဂ္ဃောသော, တူရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ ယထာ’’**တိ။ တဿတ္ထော – ယထာ နာမ အာတတံ ဝိတတံ အာတတဝိတတံ ဃနံ သုသိရန္တိ ဧဝံ ပဉ္စင်္ဂိကေ တူရိယေ ကုသလေဟိ တဒိယမာနေ ဌာနုပ္ပတ္တိယာ မန္ဒတာရဝိဘာဂံ ဒဿေန္တေန ကယန္တေန သမီရိတော တဒိတသရော ဝဂ္ဂု ရဇနီယော နိဂ္ဃောသော သုယ္ယတိ, ဧဝံ တေသံ သောဝဏ္ဏကံသာနံ တပနီယဃဏ္ဍာနံ နိဂ္ဃောသော သုယ္ယတီတိ။

၃၅. **နာဂဿာ** တိ ဟတ္ထိနာဂဿ။ **မဟန္တ** န္တိ သမ္ပတ္တိမဟတ္တေနာပိ သင်္ချာမဟတ္တေနာပိ မဟန္တံ။ **အစ္ဆရာသင်္ဃ** န္တိ ဒေဝကညာသမူဟံ။ **ဝဏ္ဏေနာ** တိ ရူပေန။

၃၆. **အနုသ္သာ** တိ အနုမယပုညဿ။ **သီလဿာ** တိ ကာယိကဝါစသိကဝာစသီလဿ။ တ-သဒ္ဒေါ အဝုတ္တဝိက ပ္ပနတ္ထော။ တေန အဘိတဒနာဒိံ အဝုတ္တံ စာရိတ္တသီလံ သင်္ဂဏှာတိ။

ဇဝံ ထေရေန ပုစ္ဆိတာ သာ ဒေဝတာ ပဥှံ ဝိဿဇ္ဇေသိ, တမတ္ထံ ဒဿေတုံ –

၃၇. ''သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဥှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ''န္တိ။ –

အယံ ကထာ ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ ဝုတ္တာ, တဿာ အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တော ဧဝ။

၃၈. ''ဒိသ္ပာန ဂုဏသမ္ပန္နံ၊ ဈာယိံ ဈာနရတံ သတံ။
အအသိံ ပုပ္ဖာဘိကိဏ္ဏံ၊ အာသနံ ဒုဿသန္ထတံ။

၃၉. ''ဥပမုံ ပဒ္မမာလာဟံ၊ အာသနဿ သမန္တတော။
အဗ္ဘောကိရိဿံ ပတ္တေဟိ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပာဏိဘိ။

၄၀. ''တဿ ကမ္မကုသလဿ၊ ဣဒံ မေ ဤဒိသံ ဖလံ။
သက္ကာရော ဂရုကာရော စ၊ ဒေဝါနံ အပစိတာ အဟံ။

၄၁. ''ယော ဝေ သမ္မာဝိမုတ္တာနံ၊ သန္တာနံ ဗြဟ္မစာရိနံ။
ပသန္နော အာသနံ ဒဇ္ဇာ၊ ဇဝံ နန္ဒေ ယထာ အဟံ။

၄၂. ''တသ္မာ ဟိ အတ္တကာမေန၊ မဟတ္တမဘိကင်္ခတာ။
အာသနံ အတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ သရီရန္တိမဓာရိန''န္တိ။ – ဒေဝတာယ ဝုတ္တကထာ။

၃၈. တတ္ထ **ဂုဏသမ္ပန္န** န္တိ သဗ္ဗေဟိ သာဝကဂုဏေဟိ သမန္နာဂတံ, တေဟိ တ ပရိပုဏ္ဏံ။ ဧတေန သာဝကဟ ရမိညာဏဿ မတ္ထကပ္ပတ္တိံ ဒဿေတိ။ **ဈာယိ**န္တိ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနံ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ ဒုဝိဓေနာပိ ဈာနေန ဈာယနသီလံ, တေန တ ဈာပေတဗ္ဗံ သဗ္ဗသံကိလေသပက္ခံ ဈာပေတွာ ဌိတံ။ တတော ဧဝ ဈာနေ ရတန္တိ **ဈာနရတံ။ သတ**န္တိ သမာနံ, သန္တံ တ, သပ္ပုရိသန္တိ အတ္ထော။ **ပုပ္ဖာဘိကိဏ္ဏ** န္တိ ပုပ္ဖေဟိ အဘိကိဏ္ဏံ, ကမလဒလေဟိ အဘိပ္ပကိဏ္ဏန္တိ အတ္ထော။ **ဒုဿသန္ထတ** န္တိ ဝတ္ထေန ဥပရိ အတ္ထတံ။

၃၉. **ဥပမုံ ပဒ္မမာလာဟ** န္တိ ဥပမုံ ပဒုမပုပ္ဖံ အဟံ။ **အာသနဿ သမန္တတော** တိ ထေရေန နိသိန္နဿ အာသ နဿ သမန္တာ ဘူမိယံ။ **အဗ္ဘောကိရိဿ** န္တိ အဘိဩကိရိံ အဘိပ္ပကိရိံ။ ကထံ? **ပတ္တေဟိ** တိ, တဿ ဥပမုပဒုမ ဿ ဝိသုံ ဝိသုံ ကတေဟိ ပတ္တေဟိ ပုပ္ဖဝဿာဘိဝဿနကနိယာမေန ဩကိရိန္တိ အတ္ထော။

၄၀. **ဣဒံ မေ ဤဒိသံ ဖလ**န္တိ ဣမိနာ ''ကုဋ္ဋရော တေ ဝရာရောဟော''တိအာဒိနာ ထေရေန ဂဟိတံ အဂ္ဂဟိတဥ္စ အာယုယသသုခရူပာဒိဘေဒံ အတ္တနော ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ဧကတော ဒဿေတွာ ပုနပိ ထေရေန အဂ္ဂဟိတမေဝ အတ္တနော အာနုဘာဝသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတုံ **''သက္ကာရော ဂရုကာရော''** တိအာဒိမာဟ။ တေန ''န ဧကဝလံ ဘန္တေ တုမ္ဟေဟိ ယထာဝုတ္တမေဝ ဣမံ မယှံ ပုညဖလံ, အပိစ ခေါ ဣဒံ ဒိဗ္ဗံ အာဓိပတေယ္ယမ္ပိ''တိ ဒဿေတိ။ တတ္ထ **သက္ကာ ရော**တိ အာဒရကိရိယာ, ဒေဝေဟိ အတ္တနော သက္ကာတဗ္ဗတာတိ အတ္ထော။ တထာ **ဂရုကာရော**တိ ဂရုကာတဗ္ဗတာ။ **ဒေဝါန**န္တိ ဒေဝေဟိ။ **အပစိတာ**တိ ပူဇိတာ။

၄၁. **သမ္မာဝိမုတ္တာန** န္တိ သုဋ္ဌု ဝိမုတ္တာနံ သဗ္ဗသံကိလေသပ္ပဟာယီနံ။ **သန္တာန**န္တိ သန္တကာယဝစီမနောကမ္မာ နံ သာဓူနံ။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ စ သာသနဗြဟ္မစရိယဿ စ စိဏ္ဏတ္တာ **ဗြဟ္မစာရိနံ။ ပသန္နော အာသနံ ဒဇ္ဇာ**တိ ကမ္မဖလသဒ္ဓာယ ရတနတ္တယသဒ္ဓာယ စ ပသန္နမာနသော ဟုတွာ ယဒိ အာသနမတ္တမ္ပိ ဒဒေယျ။ **ဇဝံ နန္ဒေ ယထာ အဟ**န္တိ ယထာ အဟံ တေန အာသနအနေန ဧတရဟိ နန္ဒာမိ မောဒာမိ, ဧဝမေဝ အညောပိ နန္ဒေယျ မောဒေ ယျ။

၄၂. **တသ္မာ** တိ တေန ကာရဏေန။ **ဟိ**-သဒ္ဒေါ နိပါတမတ္တံ။ **အတ္တကာမေနာ**တိ အတ္တနော ဟိတကာမေန။ ယော ဟိ အတ္တနော ဟိတာဝဟံ ကမ္မံ ကရောတိ, န အဟိတာဝဟံ, သော အတ္တကာမော။ **မဟတ္တ** န္တိ ဝိပုလကမဟတ္တံ။ **သရိရန္တိမဓာရိန**န္တိ အန္တိမံ ဒေဟံ ဓာရေန္တာနံ, ခီဏာသဝာနန္တိ အတ္ထော။ အယမေတ္ထ အတ္ထော – ယသ္မာ အရဟတံ အာသနအနေန အဟံ ဇဝံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ မောအမိ, တသ္မာ အညေနာပိ အတ္တနော အဘိဝုဒ္ဓိ ပတ္ထယမာနေန အန္တိမသမုသ္သယေ ဌိတာနံ အာသနံ အတဗ္ဗံ, နတ္ထိ တာဒိသံ ပုညန္တိ ဒဿေတိ။ တေသံ ဝုတ္တသဒိသမေတတိ။

ကုဉ္စရဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. ပဌမနာဝါဝိမာနဝဏ္ဏနာ

သုဝဏ္ဏစ္ဆဒနံ နာဝန္တိ နာဝါဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တေ သောဠသမတ္တာ ဘိက္ခူ အညတရသ္မိံ ဂာမကာဝါသေ ဝသိတွာ ဝုတ္ထဝဿာ ''ဘဂဝန္တံ ပဿိဿာမ, ဓမ္မဉ္စ သုဏိဿာမာ''တိ သာဝတ္ထိံ ဥဒ္ဒိဿ ဂိမှကာလမဇ္ဈေ အဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပန္နာ, အန္တရာမဂ္ဂေ စ နိရုဒကေ ကန္တာရေ, တေ စ တတ္ထ ဃမ္မာဘိတတ္တာ ကိလန္တာ တသိတာ ပာနီယံ အလဘမာနာ အညတရဿ ဂာမဿ အဝိဒူရေန ဂစ္ဆန္တိ။ တတ္ထ အညတရာ ဣတ္ထီ ဥဒကဘာဇနံ ဂဟေတွာ ဥဒကတ္ထာယ ဥဒပာနာဘိမုခီ ဂစ္ဆတိ။ အထ တေ ဘိက္ခူ တံ ဒိသွာ ''ယတ္ထာယံ ဣတ္ထီ ဂစ္ဆတိ, တတ္ထ ဂတေ ပာနီယံ လဒ္ဓုံ သက္ကာ''တိ ပိပာသာပရေတာ တံဒိသာဘိမုခါ ဂန္တွာ ဥဒပာနံ ဒိသွာ တဿာ အဝိဒူရေ အဋ္ဌံသု။ သာ ဣတ္ထီ တတော ဥဒကံ ဂဟေတွာ နိဝတ္တိတုကာမာ တေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ ''ဣမေ အယျာ ဥဒကေန အတ္ထိကာ ပိပာသိတာ''တိ ဉတွာ ဂါရဝဗဟုမာနံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဥဒကေန နိမန္တေသိ။ တေ ပတ္တထဝိကတော ပရိဿာဝနံ နီဟရိတွာ ပရိဿာဝေတွာ ယာဝဒတ္ထံ ပာနီယံ ပိဝိတွာ ဟတ္ထပါဒေ သီတလေ ကတွာ တဿာ ဣတ္ထိယာ ပာနီယဒါနေ အနုမောဒနံ ဝတွာ အဂမံသု။

သာ တံ ပုညံ ဟဒယေ ဌပေတွာ အန္တရန္တရာ အနုဿရန္တီ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿာ ပုညာနုဘာဝေန ကပ္ပရုက္ခောပသောဘိတံ မဟန္တံ ဝိမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တံ ဝိမာနံ ပရိက္ခိပိတွာ မုတ္တာဇာလရဇတဝိဘူသိတာ ဝိယ သိကတာဝကိဏ္ဏပဏ္ဏရပုလိနတဋ္ဌာ မဏိက္ခန္ဓနိမ္မလသလိလတဟိနီ သရိတာ။ တဿာ ဥဘောသု တီရေသု ဥယျာနဝိမာနဒွါရေ စ မဟတီ ပောက္ခရဏီ ပဉ္စဝဏ္ဏပဒုမသဉ္ဆန္နာ သဟ သုဝဏ္ဏနာဝါယ နိဗ္ဗတ္တိ။ သာ တတ္ထ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တီ နာဝါယ ကီဠန္တီ လဠန္တီ ဝိစရတိ။ အထေကဒိဝသံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တံ ဒေဝဓီတရံ နာဝါယ ကီဠန္တိံ ဒိသွာ တာယ ကတပုညကမ္မံ ပုစ္ဆန္တော –

၄၃. ''သုဝဏ္ဏစ္ဆဒနံ နာဝံ, နာရိ အာရုယှ တိဋ္ဌသိ။
ဩဂါဟသိ ပောက္ခရဏိံ, ပဒ္မံ ဆိန္ဒသိ ပါဏိနာ။

၄၄. ''ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော, ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ, ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၄၅. ''ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ,
မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ,
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ – အာဟ။

တတော ထေရေန ပုဋ္ဌာယ ဒေဝတာယ ဝိဿဇ္ဇိတာကာရံ ဒဿေတုံ သင်္ဂီတိကာရေဟိ –

၄၆. ''သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ, မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ, ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ''န္တိ။ –

အယံ ကထာ ဝုတ္တာ။

၄၇. ''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ။
ဒိသွာန ဘိက္ခူ တသိတေ ကိလန္တေ၊ ဥဋ္ဌာယ ဟတုံ ဥဒကံ အဒာသိံ။

၄၈. ''ယော ဝေ ကိလန္တာန ပိပာသိတာနံ၊ ဥဋ္ဌာယ ဟတုံ ဥဒကံ ဒဒါတိ။
သီတောဒကာ တဿ ဘဝန္တိ နဇ္ဇော၊ ပဟူတမလျာ ဗဟုပုဏ္ဍရီကာ။

၄၉. ''တံ အာပဂါ အနုပရိယန္တိ သဗ္ဗဒါ၊ သီတောဒကာ ဝါလုကသန္ထတာ နဒီ။
အမ္ဗာ စ သာလာ တိလကာ စ ဇမ္ဗုယော၊ ဥဒ္ဒါလကာ ပါဋလိယော စ ဖုလ္လာ။

၅၀. ''တံဘူမိဘာဂေဟိ ဥပေတရူပံ၊ ဝိမာနသေဋ္ဌံ ဘုသ သောဘမာနံ။
တဿီဓ ကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော၊ ဧတာဒိသံ ပုညကတာ လဘန္တိ။

၅၁. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၅၂. ''အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

အယံ ဒေဝတာယ ဝိဿဇ္ဇိတာကာရော။

၄၃. တတ္ထ **သုဝဏ္ဏစ္ဆဒန**န္တိ ဝိစိတ္တဘိတ္တိဝိရစနေဟိ ရတ္တသုဝဏ္ဏမယေဟိ ဥဘောဟိ ပဿေဟိ ပဋိစ္ဆာဒိတဗ္ဘန္တရတာယ စေဝ နာနာရတနသမုဇ္ဇလိတေန ကနကမယာလင်္ကာရေန ဥပရိ ဆာဒိတတာယ စ သုဝဏ္ဏစ္ဆဒနံ။ **နာဝ**န္တိ ပောတံ။ သော ဟိ ဩရတော ပါရံ ပဝတိ ဂစ္ဆတီတိ ပောတော, သတ္တေ နေတီတိ နာဝါတိ စ ဝုစ္စတိ။ **နာရီ**တိ တဿာ ဒေဝဓီတာယ အာလပနံ။ နရတိ နေတီတိ နရော, ပုရိသော။ ယထာ ဟိ ပဌမပကတိဘူတော သတ္တော ဣတရာယ ပကတိယာ သေဋ္ဌတ္တေန ပုရိ သေတီတိ ''ပုရိသော''တိ ဝုစ္စတိ, ဧဝံ နယနဋ္ဌေန ''နရော''တိ။ ပုတ္တဘာတုဘူတောပိ ဟိ ပုဂ္ဂလော မာတုဇေဋ္ဌဘဂိနီနံ ပိတုဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ, ပဂေဝ ဘတ္တုဘူတော။ နရဿ သောတိ နာရီ, အယဉ္စ သမညာ မနုဿိတ္ထီသု ပဝတ္တာ ရုဠှိဝသေန ဣတရာသုပိ တထာ ဝုစ္စတိ။ **ဩဂါဟသိ ပောက္ခရဏိ**န္တိ သတိပိ ရတ္တုပ္ပလနီလုပ္ပလာဒိကေ ဗဟုဝိဓေ ရတနမယေ ဇလဇကုသုမေ ပောက္ခရဏသဒ္ဒာတာနံ ဒိဗ္ဗပဒုမာနံ တတ္ထ ယေဘုယျေန အတ္ထိတာယ ''ပောက္ခရဏီ''တိ လဒ္ဓနာမံ ဒိဗ္ဗသရံ ဇလဝိဟာရရတိယာ အနုပဝိသသိ ။ **ပဒ္မံ ဆိန္ဒသိ ပါဏိနာ** တိ ရဇတမယနာဠံ ပဒုမရာဂရတနမယပတ္တသဉ္ဆာတံ ကနကမယကဏ္ဏိကာကိဉ္စက္ခကေသရံ ဒိဗ္ဗကမလံ လီလာရဝိန္ဒံ ကတ္တုကာမတာယ တဝ ဟတ္ထေန ဘဉ္ဇသိ။

၄၇. **တသိတေ**တိ ပိပာသိတေ။ **ကိလန္တေ** တိ တာယ ပိပာသာယ အဒ္ဓါနပရိဿမေန စ ကိလန္တကာယေ။ **ဥဋ္ဌာယာ**တိ ဥဋ္ဌာနဝီရိယံ ကတွာ, အာလသိယံ အနာပဇ္ဇိတွာတိ အတ္ထော။

၄၈. **ယော ဝေ**တိအာဒိနာ ယထာ အဟံ, ဧဝံ အညေပိ အာယတနဂတေန ဥဒကအနုပ္ပဒါနေန ဧတာဒိသံ ဖလံ ပဋိလဘန္တီတိ ဒိဋ္ဌေန အဒိဋ္ဌဿ အနုမာနဝိဓိံ ဒဿေန္တီ ထေရေန ပုဋ္ဌမတ္ထံ သာဓာရဏတော ဝိဿဇ္ဇေတိ။ တတ္ထ **တဿ**ာတိ **တ**န္တိ စ ယထာဝုတ္တပုညကာရိနံ ပစ္စာမသတိ။

၄၉. **အနုပရိယန္တီ** တိ အနုရူပဝသေန ပရိက္ခိပန္တိ။ တဿ ဝသနဋ္ဌာနပရိက္ခိပနေန သောပိ ပရိက္ခိတ္တော နာမ ဟောတိ။ **တိလကာ**တိ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖသဒိသပုပ္ဖာ ကော ရုက္ခဇာတိ။ **ဥဒ္ဒါလကာ** တိ တတဃာတကာ, ယေ ''ရာဇရုက္ခာ''တိပိ ဝုစ္စန္တိ။

၅၀. **တံဘူမိဘာဂေဟီ**တိ တာဒိသေဟိ ဘူမိဘာဂေဟိ, ယထာဝုတ္တပောက္ခရဏီနဒီဥယျာနဝန္တေဟိ ဘူမိပဒေသေဟီတိ အတ္ထော။ **ဥပေတရူပ**န္တိ ဟသံသိယဘာဝေန ဥပေတံ, တေသံ ပောက္ခရဏီအာဒီနံ ဝသေန ရမဏီယသန္နိဝေသန္

တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဘုသ သောဘမာန**န္တိ ဘုသံ အတိဝိယ ဝိရောစမာနံ ဝိမာနသေဋ္ဌံ လဘန္တီတိ ယောဇနာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေတတိ။

ပဌမနာဝါဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. ဒုတိယနာဝါဝိမာနဝဏ္ဏနာ

သုဝဏ္ဏစ္ဆဒနံ နာဝန္တိ ဒုတိယနာဝါဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တေ အညတရော ခီဏာသဝတ္ထေရော ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ ကမကာတသေ ဝဿံ ဥပဂန္တုကာမော သာဝတ္ထိတော တံ ကမံ ဥဒ္ဒိဿ ပစ္ဆာဘတ္တံ အဒ္ဓာနမဂ္ဂပဋိပန္နော, မဂ္ဂပရိဿမေန ကိလန္တော တသိတော အန္တရာမဂ္ဂေ အညတရံ ကမံ သမ္ပတ္တော, ဗဟိကမေ တာဒိသံ ဆာယူဒကသမ္ပန္နဋ္ဌာနံ အပဿန္တော ပရိဿမေန စ အဘိဘုယ္ယမာနော စီဝရံ ပါရုပိတ္ဝာ ကမံ ပဝိသိတ္ဝာ ဓုရဂေဟဿေဝ ဒွါရေ အဋ္ဌာသိ။ တတ္ထ အညတရာ ဣတ္ထီ ထေရံ ပဿိတ္ဝာ "ကုတော, ဘန္တေ, အာဂတတ္ထာ"တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ မဂ္ဂပရိဿမံ ပိပာသိတဘာဝဉ္စ ဥတ္ဝာ "ထေ, ဘန္တေ"တိ ဂေဟံ ပဝေသေတွာ "ဣဓ နိသီဒထာ"တိ အာသနံ ပညာပေတွာ အဒာသိ။ တတ္ထ နိသိန္နေ ဟာဒေဒကံ ဟာဒဗ္ဗ္ဘဉ္စ တေလဉ္စ ဒတ္ဝာ တာလဝဏ္ဋံ ဂဟေတွာ ဗီဇိ။ ပရိဋ္ဌာဟေ ဝူပသန္တေ မဓုရံ သီတလံ သုဂန္ဓံ ဟနကံ ယောဇေတွာ အဒာသိ။ ထေရော တံ ပိဝိတွာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလမထော အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တီတိ သဗ္ဗံ အနန္တရဝိမာနသဒိသန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထာသုပိ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။ တေန ဝုတ္တံ –

၅၃. "သုဝဏ္ဏစ္ဆဒနံ နာဝံ၊ နာရိ အာရုယှ တိဋ္ဌသိ။
ဩဂါဟသိ ပေါက္ခရဏိံ၊ ပဒ္မံ ဆိန္ဒသိ ပာဏိနာ။

၅၄. "ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၅၅. "ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။

၅၆. "သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ"။

၅၇. "အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ။
ဒိသွာန ဘိက္ခုံ တသိတံ ကိလန္တံ၊ ဥဋ္ဌာယ ပါတုံ ဥဒကံ အဒာသိံ။

၅၈. "ယော ဝေ ကိလန္တဿ ပိပါသိတဿ၊ ဥဋ္ဌာယ ပါတုံ ဥဒကံ ဒဒါတိ။
သီတောဒကာ တဿ ဘဝန္တိ နဇ္ဇော၊ ပဟူတမလျာ ဗဟုပုဏ္ဍရီကာ။

၅၉. "တံ အာပဂါ အနုပရိယန္တိ သဗ္ဗဒါ၊ သီတောဒကာ ဝါလုကသန္ထတာ နဒီ။
အမ္ဗာ စ သာလာ တိလကာ စ ဇမ္ဗုယော၊ ဥဒ္ဒာလကာ ပါဋလိယော စ ဖုလ္လာ။

၆၀. "တံဘူမိဘာဂေဟိ ဥပေတရူပံ၊ ဝိမာနသေဋ္ဌံ ဘုသ သောဘမာနံ။
တဿီဓ ကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော၊ ဧတာဒိသံ ပုညကတာ လဘန္တိ။

၆၁. "တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၆၂. "အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။

အတ္ထဝဏ္ဏနာသုပိ ဣမ ဧကောဝ ထေရောတိ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။

ဒုတိယနာဝါဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. တတိယနာဝါဝိမာနဝဏ္ဏနာ

သုဝဏ္ဏစ္ဆဒနံ နာဝန္တိ တတိယနာဝါဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ကောသလဇနပဒေ ယေန ထူဏံ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော တဒဝသရိ။ အဿောသုံ ခေါ ထူဏေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ “သမဏော ကိရ ဂေါတမော အမှာကံ ဂါမခေတ္တံ အနုပ္ပတ္တော”တိ ။ အထ ထူဏေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ အပ္ပသန္နာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မစ္ဆရိနော “သစေ သမဏော ဂေါတမော ဣမံ ဂါမံ ပဝိသိတွာ ဒွီဟတီဟံ ဝသေယျ, သဗ္ဗံ ဣမံ ဇနံ အတ္တနော ဝစနေ ပတိဋ္ဌာပေယျ, တတော ဗြာဟ္မဏဓမ္မော ပတိဋ္ဌံ န လဘေယျာ”တိ တတ္ထ ဘဂဝတော အဝါသာယ ပရိသက္ကန္တာ နဒီတိတ္ထေသု ဥဠုမ္ပနာဝါယော အပနေသုံ, သေတုသင်္ကမနာနိ စ အဝလဉ္ဇံ အကံသု, တထာ ပပါမဏ္ဍပါဒီနိ, ဧကံ ဥဒပါနံ ဌပေတွာ ဣတရာနိ ဥဒပါနာနိ တိဏာဒီဟိ ပူရေတွာ ပိဒဟိံသု။ တေန ဝုတ္တံ ဥဒါနေ (ဥဒါ. ၆၉) “အထ ခေါ ထူဏေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဥဒပါနံ တိဏဿ စ ဘုသဿ စ ယာဝ မုခတော ပူရေသုံ ‘မာ တေ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ပါနီယံ အပံသူ’”တိ။

ဘဂဝါ တေသံ တံ ဝိပ္ပကာရံ ဉတွာ တေ အနုကမ္ပန္တော သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန အာကာသေန နဒိံ အတိက္ကမိတွာ ဂန္တွာ အနုက္ကမေန ထူဏံ ဗြာဟ္မဏဂါမံ ပတွာ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ တေန စ သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဥဒကဟာရိနိယော ဘဂဝတော အဝိဒူရေန အတိက္ကမန္တိ။ တသ္မိဉ္စ ဂါမေ “သစေ သမဏော ဂေါတမော ဣဓာဂမိဿတိ, န တဿ ပစ္စုဂ္ဂမနာဒိကံ ကာတဗ္ဗံ, ဂေဟံ အာဂတဿ စဿ သာဝကာနဉ္စ ဘိက္ခာပိ န ဒါတဗ္ဗာ”တိ ကတိကာ ကတာ ဟောတိ။

တတ္ထ အညတရဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဒါသီ ဃဋေန ပါနီယံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တီ ဘဂဝန္တံ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတံ နိသိန္နံ ဒိသွာ ဘိက္ခူ စ မဂ္ဂပရိဿမေန ကိလန္တေ တသိတေ ဉတွာ ပသန္နစိတ္တာ ပါနီယံ ဒါတုကာမာ ဟုတွာ “ယဒိပိ မေ ဂါမဝါသိနော ‘သမဏဿ ဂေါတမဿ န ကိဉ္စိ ဒါတဗ္ဗံ, သာမီစိကမ္မမ္ပိ န ကာတဗ္ဗ’န္တိ ကတိကံ ကတွာ ဌိတာ, ဧဝံ သန္တေပိ ယဒိ အဟံ ဣမေ ပုညက္ခေတ္တေ ဒက္ခိဏေယျေ လဘိတွာ ပါနီယဒါနမတ္တေနာပိ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ န ကရေယျံ, ကဒါဟံ ဣတော ဒုက္ခဇီဝိတတော မုစ္စိဿာမိ, ကာမံ မေ အယျကော သဗ္ဗေပိမေ ဂါမဝါသိနော မံ ဟနန္တု ဝါ ဗန္ဓန္တု ဝါ, ဣမေ ပုညက္ခေတ္တေ ပါနီယဒါနံ ဒဿာမိ တေ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ အညာဟိ ဥဒကဟာရိနီဟိ ဝါရိယမာနာပိ ဇီဝိတေ နိရပေက္ခာ သီသတော ပါနီယဃဋံ ဩတာရေတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ သဉ္ဇာတပီတိသောမနဿာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ ပါနီယေန နိမန္တေသိ။ ဘဂဝါ တဿာ စိတ္တပ္ပသာဒံ ဩလောကေတွာ တံ အနုဂ္ဂဏှန္တော ပါနီယံ ပရိဿာဝေတွာ ဟတ္ထပါဒေ ဓောဝိတွာ ပါနီယံ ပိဝိ, ဃဋေ ဥဒကံ ပရိက္ခယံ န ဂစ္ဆတိ။ သာ တံ ဒိသွာ ပုန ပသန္နစိတ္တာ ဧကဿ ဘိက္ခုဿ အဒါသိ, တထာ အပရဿ အပရဿာတိ သဗ္ဗေသမ္ပိ အဒါသိ, ဥဒကံ န ခီယတေဝ။ သာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ယထာပုဏ္ဏေန ဃဋေန ဂေဟာဘိမုခီ အဂမာသိ။ တဿာ သာမိကော ဗြာဟ္မဏော ပါနီယဿ ဒိန္နဘာဝံ သုတွာ “ဣမာယ ဂါမဝတ္တံ ဘိန္နံ, အဟဉ္စ ဂရဟပ္ပတ္တော ကတော”တိ ကောဓေန ပဇ္ဇလန္တော တဋတဋာယမာနော တံ ဘူမိယံ ပါတေတွာ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ပဟရိ။ သာ တေန ဥပက္ကမေန ဇီဝိတက္ခယံ ပတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ, ဝိမာနံ စဿာ ပဌမနာဝါဝိမာနေ ဝုတ္တသဒိသံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ “ဣင်္ဃ မေ တွံ, အာနန္ဒ, ဥဒပါနတော ပါနီယံ အာဟရာ”တိ။ ထေရော “ဣဒါနိ, ဘန္တေ, ဥဒပါနော ထူဏေယျကေဟိ ဒူသိတော, န သက္ကာ ပါနီယံ အာဟရိတု”န္တိ အာဟ။ ဘဂဝါ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ အာဏာပေသိ။ တတိယဝါရေ ထေရော ဘဂဝတော ပတ္တံ အာဒါယ ဥဒပါနာဘိမုခော အဂမာသိ။ ဂစ္ဆန္တေ ထေရေ ဥဒပါနေ ဥဒကံ ပရိပုဏ္ဏံ ဟုတွာ ဥတ္တရိတွာ သမန္တတော သန္ဒတိ, သဗ္ဗံ တိဏဘုသံ ဥပလဝိတွာ သယမေဝ အပဂစ္ဆတိ။ တေန သန္ဒမာနေန သလိလေန ဥပရူပရိ ဝဍ္ဎန္တေန အညေ ဇလာသယေ ပူရေတွာ တံ ဂါမံ ပရိက္ခိပန္တေန ဂါမပ္ပဒေသော အဇ္ဈောတ္ထရီယတိ။ တံ ပါဋိဟာရိယံ ဒိသွာ ဗြာဟ္မဏာ အစ္ဆရိ

ယဇ္ဇုတစိတ္တဇာတာ ဘဂဝန္တံ ခမာပေသုံ, တင္ခဏညေဝ ဥဒကောဃော အန္တရဓာယိ။ တေ ဘဂဝတော စ ဘိက္ခုသင်္ဃ
ဿ စ နိတသဒ္ဓာနံ သံဝိဓာယ သတ္တတနာယ နိမန္တေတွာ ဒုတိယဒိဝသေ မဟာဒာနံ သဇ္ဇေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသင်္
ဃံ ပဏီတေန ခာဒနီယေန ဘောဇနီယေန ပရိဝိသိတွာ သဗ္ဗေ ထူဏေယျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္
တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ ပယိရုပါသန္တာ နိသီဒိံသု။

တေန စ သမယေန သာ ဒေဝတာ အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ တဿာ ကာရဏံ ဥပဓာရေန္တီ တံ ''ဟနီ
ယအန''န္တိ ဥတ္တ ပီတိသောမနဿဇာတာ ''ဟန္ဒာဟံ ဣဒာနေဝ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိဿာမိ, သမ္မာပဋိပန္နေသု ကတာနံ
အပ္ပကာနမ္ပိ ကာရာနံ ဥဠာရဖလတဉ္စ မနုဿလောကေ ပာကဋံ ကရိဿာမီ''တိ ဥဿာဟဇာတာ အစ္ဆရာသဟဿ
သပရိဝာရာ ဥယျာနာဒိသဟိတေန ဝိမာနေန သဒ္ဓိံယေဝ မဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ မဟန္တေန ဒေဝါနုဘာဝေန မဟာဇန
ကာယဿ ပဿန္တဿေဝ အာဂန္တွာ ဝိမာနတော ဩရုယှ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အဘိတဒေတွာ အဉ္ဇ
လိံ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဘဂဝါ တဿာ ပရိသာယ ကမ္မဖလံ ပစ္စက္ခတော ဝိဘာဝေတုကာမော –

၆၃. ''သုဝဏ္ဏစ္ဆဒနံ နာဝံ, နာရိ အာရုယှ တိဋ္ဌသိ။
ဩဂါဟသိ ပေါက္ခရဏိံ, ပဒ္မံ ဆိန္ဒသိ ပါဏိနာ။

၆၄. ''ကူဋာဂါရာ နိဝေသာ တေ, ဝိဘတ္တာ ဘာဂသော မိတာ။
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ အာဘန္တိ, သမန္တာ စတုရော ဒိသာ။

၆၅. ''ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော, ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ, ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၆၆. ''ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ, မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ,
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ, ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

စတူဟိ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ။

၆၇. ''သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ, သမ္ဗုဒ္ဓေနေဝ ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ, ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ''န္တိ။ –

သင်္ဂီတိကာရာ အာဟံသု။

၆၈. ''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ, ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ။
ဒိသွာန ဘိက္ခူ တသိတေ ကိလန္တေ, ဥဋ္ဌာယ ပါတုံ ဥဒကံ အဒာသိံ။

၆၉. ''ယော ဝေ ကိလန္တာန ပိပါသိတာနံ, ဥဋ္ဌာယ ပါတုံ ဥဒကံ ဒဒါတိ။
သီတောဒကာ တဿ ဘဝန္တိ နဇ္ဇော, ပဟူတမလျာ ဗဟုပုဏ္ဍရီကာ။

၇၀. ''တံ အာပဂါ အနုပရိယန္တိ သဗ္ဗဒါ, သီတောဒကာ ဝါလုကသန္ထတာ နဒီ။
အမ္ဗာ စ သာလာ တိလကာ စ ဇမ္ဗုယော, ဥဒ္ဒာလကာ ပါဋလိယော စ ဖုလ္လာ။

၇၁. ''တံဘူမိဘာဂေဟိ ဥပေတရူပံ, ဝိမာနသေဋ္ဌံ ဘုသ သောဘမာနံ။
တဿီဓ ကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော, ဧတာဒိသံ ပုညကတာ လဘန္တိ။

၇၂. ''ကူဋာဂါရာ နိဝေသာ မေ, ဝိဘတ္တာ ဘာဂသော မိတာ။
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ အာဘန္တိ, သမန္တာ စတုရော ဒိသာ။

၇၃. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော, တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ, ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၇၄. ‘‘အက္ခာမိ တေ ဗုဒ္ဓ မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတိ။
ဧတဿ ကမ္မဿ ဖလံ မမေဒံ၊ အတ္ထာယ ဗုဒ္ဓေါ ဥဒကံ အပါယီ’’တိ။ –

ဝိဿဇ္ဇေနကထာယော။

၆၃. တတ္ထ ကိဉ္စာပိ သာ ဒေဝတာ ယဒါ ဘဂဝါ ပုစ္ဆိ, တဒါ တံ နာဝံ အာရုယှ န ဌိတာ, န ပေါက္ခရဏိံ ဩဂါဟိတွာ ဌိတာ, နာပိ ပဒုမံ ဆိန္ဒတိ, ကမ္မာနုဘာဝဇနိတာ ပန အဘိဏှံ ဇလဝိဟာရပသုတာ တထာ ကရောတီတိ တံ ကိရိယာဝိစ္ဆေဒံ ဒဿနဝသေနေဝံ ဝုတ္တံ။ အယဉ္စ အတ္ထော န ကေဝလမိဓေဝ, အထ ခေါ ဟေဋ္ဌိမေသုပိ ဧဝမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၇၂. **ကူဋာဂာရာ**တိ သုဝဏ္ဏမယကဏ္ဏိကာဗဒ္ဓဂေဟာဝဿော။ **နိဝေသာ**တိ နိဝေသနာနိ, ကစ္ဆရာနီတိ အတ္ထော။ တေနာဟ ‘‘ဝိဘတ္တာ ဘာဂသော မိတာ’’တိ။ တာနိ ဟိ စတုဿာလဘူတာနိ အညမညဿ ပဋိဗိမ္ဗဘူတာနိ ဝိယ ပဋိဝိဘတ္တရူပါနိ သမပ္ပမာဏတာယ ဘာဂသော မိတာနိ ဝိယ ဟောန္တိ။ **ဒဒ္ဒလ္လမာနာ** တိ အတိဝိယ ဝိဇ္ဇောတမာနာ။ **အာဘန္တီ**တိ မဏိရတနကနကရံသိဇာလေဟိ ဩဘာသေန္တိ။

၇၄. **မမာ**တိ ဣဒံ ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခံ, မမ ကမ္မဿ မမ အတ္ထာယာတိ အယမေ့ဟတ္ထ ယောဇနာ။ **ဥဒကံ အပါယီ**တိ ယဒေတံ ဥဒကအန်ံ ဝုတ္တံ, ဧတဿ ပုညကမ္မဿ ဣဒံ ဖလံ ယာယံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ, ယသ္မာ မမတ္ထာယ သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ မယာ ဒိန္နံ ဥဒကံ အပါယီတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဧဝံ ပသန္နမာနသာယ ဒေဝတာယ ဘဂဝါ သာမုက္ကံသိကံ ဓမ္မဒေသနံ ကရောန္တော သစ္စာနိ ပကာသေသိ။ သာ ဒေသနာပရိယောသာနေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ, သမ္ပတ္တပရိသာယပိ ဓမ္မဒေသနာ သာတ္ထိကာ အဟောသိ။

တတိယနာဝါဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. ဒီပဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာတိ ဒီပဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တေ ဥပေါသထဒိဝသေ သမ္ဗဟုလာ ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော စ ဥပေါသထိကာ ဟုတွာ ပုရေဘတ္တံ ယထာဝိဘဝံ ဒါနံ ဒတွာ ကာလဿေဝ ဘုဉ္ဇိတွာ သုဒ္ဓဝတ္ထနိဝတ္ထာ သုဒ္ဓုတ္တရာသင်္ဂါ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ မနောဘာဝနီယေ ဘိက္ခူ ပယိရုပါသိတွာ သာယနှေ ဓမ္မံ သုဏန္တိ။ ဝိဟာရေယေဝ ဝသိတုကာမာနံ တေသံ ဓမ္မံ သုဏန္တာနံယေဝ သူရိယော အတ္ထင်္ဂတော, အန္ဓကာရော ဇာတော။ တတ္ထေကာ အညတရာ ဣတ္ထီ ‘‘ဣဓာနိ ဒီပာလောကံ ကာတုံ ယုတ္တ’’န္တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော ဂေဟတော ပဒီပေယျံ အာဟရာပေတွာ ပဒီပံ ဥဇ္ဇာလေတွာ ဓမ္မာသနဿ ပုရတော ဌပေတွာ ဓမ္မံ သုဏိ။ သာ တေန ပဒီပအနေန အတ္တမနာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဟုတွာ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ဂေဟံ ဂတာ။ သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ ဇောတိရသဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ သရီရသောဘာ ပနဿာ အတိဝိယ ပဘဿရာ အညေ ဒေဝေ အဘိဘဝိတွာ ဒသ ဒိသာ ဩဘာသယမာနာ တိဋ္ဌတိ။ အထေကဒိဝသံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒေဝစာရိကံ စရန္တောတိ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဓ ပန –

၇၅. ‘‘အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၇၆. ‘‘ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၇၇. ‘‘ကေန တွံ ဝိမလောဘာသာ၊ အတိရောစသိ ဒေဝတာ။
ကေန တေ သဗ္ဗဂတ္တေဟိ၊ သဗ္ဗာ ဩဘာသတေ ဒိသာ။

၇၈. ''ပုဋ္ဌာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

စတူဟိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိ။

၇၉. ''သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။

၈၀. ''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ။
တမန္ဓကာရမှိ တိမီသိကာယံ၊ ပဒီပကာလမှိ အဒာသိ ဒီပံ။

၈၁. ''ယော အန္ဓကာရမှိ တိမီသိကာယံ၊ ပဒီပကာလမှိ ဒဒါတိ ဒီပံ။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇောတိရသံ ဝိမာနံ၊ ပဟူတမလျံ ဗဟုပုဏ္ဍရီကံ။

၈၂. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၈၃. ''တေနာဟံ ဝိမလောဘာသာ၊ အတိရောစာမိ ဒေဝတာ။
တေန မေ သဗ္ဗဂတ္တေဟိ၊ သဗ္ဗာ ဩဘာသတေ ဒိသာ။

၈၄. ''အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

ဝိဿဇ္ဇေသိ။

၇၅. တတ္ထ **အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ**တိ ဧတ္ထ အဘိက္ကန္တ-သဒ္ဒော ''အဘိက္ကန္တာ, ဘန္တေ, ရတ္တိ, နိက္ခန္တော ပဌမော ယာမော''တိအာဒီသု (အ. နိ. ၈.၂၀; ဥဒါ. ၄၅; စူဠဝ. ၃၈၃) ခယေ အာဂတော။ ''အယံ ဣမေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အဘိက္ကန္တတရော စ ပဏီတတရော စာ''တိအာဒီသု (အ. နိ. ၄.၁၀၀) သုန္ဒရေ။ ''အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ''တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၁.၂၅၀; ပါရာ. ၁၅) အဗ္ဘာနုမောဒနေ။ ''အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန, သဗ္ဗာ ဩဘာသယံ ဒိသာ''တိအာဒီသု (ဝိ. ဝ. ၈၅၇) အဘိရူပေ။ ဣဓာပိ အဘိရူပေ ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ **အဘိက္ကန္တေနာ**တိ အတိကန္တေန အတိမနာပေန, အဘိရူပေနာတိ အတ္ထော။ **ဝဏ္ဏေနာ**တိ ဆဝိဝဏ္ဏေန။ **ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ**တိ သဗ္ဗာပိ ဒသ ဒိသာ ဇောတေန္တီ ကောလောကံ ကရောန္တီ။ ကိံ ဝိယာတိ အာဟ **''ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ''**တိ။ ဥဿန္နာ ပဘာ ဓောယတိ ဓီယတိ, ဩသဓီနံ တ အနုဗလပ္ပဒါယိကာတိ ကတွာ ''ဩသဓီ''တိ လဒ္ဓနာမာ တာရကာ ယထာ သမန္တတော အာလောကံ ကုရုမာနာ တိဋ္ဌတိ, ဧဝမေဝ တွံ သဗ္ဗာ ဒိသာ ဩဘာသယန္တီ တိဋ္ဌသီတိ။

၇၇. **သဗ္ဗဂတ္တေဟီ**တိ သဗ္ဗေဟိ သရီရာဝယဝေဟိ, သကလေဟိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေဟိ ဩဘာသတီတိ အဓိပ္ပာယော, ဟေတုမှိ စေတံ ကရဏဝစနံ။ **သဗ္ဗာ ဩဘာသတေ ဒိသာ**တိ သဗ္ဗာပိ ဒသဒိသာ ဝိဇ္ဇောတတိ။ ''ဩဘာသရေ''တိပိ ပဌန္တိ, တေသံ သဗ္ဗာ ဒိသာတိ ဗဟုဝစနမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၈၁. **ပဒီပကာလမှီ**တိ ပဒီပကရဏကာလေ, ပဒီပုဇ္ဇလနယောဂ္ဂေ အန္ဓကာရေတိ အတ္ထော။ တေနာဟ ''ယော အန္ဓကာရမှိ တိမီသိကာယ''န္တိ, ဗဟလေ မဟန္ဓကာရေတိ အတ္ထော။ **ဒဒာတိ ဒီပ**န္တိ ပဒီပံ ဥဇ္ဇာလေန္တော တ အနုဇ္ဇာလေန္တော တ ပဒီပအနံ ဒဒာတိ, ပဒီပေပကရဏာနိ ဒက္ခိဏေယျေ ဥဒ္ဒိဿ ပရိစ္စဇတိ။ **ဥပပဇ္ဇတိ ဇောတိရသံ ဝိမာန**န္တိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန ဇောတိရသံ ဝိမာနံ ဥပဂစ္ဆတီတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အထ ယထာပုစ္ဆိတေ အတ္ထေ ဒေဝတာယ ကထိတေ ထေရော တမေဝ ကထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ အနာဒိကထာယ တဿာ ကလ္လစိတ္တတာဒိဘာဝံ ဥတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ သပရိဝါရာ သာ ဒေဝတာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ထေရော တတော အာဂန္တွာ တံ ပဝတ္တိံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ, ဘဂဝါ တသ္မိံ ဝတ္

ထုသ္မိံ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနေဿ သာတ္ထိကာ ဇာတာ, မဟာဇနော ဝိသေသတော ဒီပအာနေ သက္ကစ္စကာရီ အဟောသီတိ။

ဒီပဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. တိလဒက္ခိဏဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ တိ တိလဒက္ခိဏဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန စ သမယေန ရာဇဂဟေ အညတရာ ဣတ္ထီ ဂဗ္ဘိနီ တိလေ ဓောဝိတွာ အာတပေ သုက္ခာပေတိ တေလံ ကာတုကာမာ။ သာ စ ပရိက္ခီဏာယုကာ တံ ဒိဝသမေဝ စဝနဓမ္မာ, နိရယသံဝတ္တနိကံ စဿ ကမ္မံ ဩကာသံ ကတွာ ဌိတံ။ အထ နံ ဘဂဝါ ပစ္စူသဝေလာယံ လောကံ ဝောလောကေန္တော ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဒိသွာ စိန္တေသိ "အယံ ဣတ္ထီ အဇ္ဇ ကာလံ ကတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ, ယံနူနာဟံ တိလဘိက္ခာပဋိဂ္ဂဟဏေန တံ သဂ္ဂူပဂံ ကရေယျ"န္တိ။ သော သာဝတ္ထိတော တင်္ခဏေနေဝ ရာဇဂဟံ ဂန္တွာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အနုပုဗ္ဗေန တဿာ ဂေဟဒွာရံ ပာပုဏိ။ သာ ဣတ္ထီ ဘဂဝန္တံ ပဿိတွာ သဉ္ဇာတပီတိသောမနဿာ သဟသာ ဥဋ္ဌဟိတွာ ကတဉ္ဇလီ အညံ အတဗ္ဗယုတ္တကံ အပဿန္တီ ဟတ္ထပဟဒေ ဓောဝိတွာ တိလေ ရာသိံ ကတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အဉ္ဇလိပူရံ တိလံ ဘဂဝတော ပတ္တေ အာကိရိတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိ။ တံ ဘဂဝါ အနုကမ္ပမာနော "သုခိနီ ဟောဟီ"တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သာ တဿာ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ ဒွာဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ သုတ္တပဗုဒ္ဓါ ဝိယ နိဗ္ဗတ္တိ။

အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တံ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝုတံ မဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ ဝိရောစမာနမုပဂန္တွာ –

၈၅. "အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန, ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ, ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၈၆. "ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော, ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ, ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၈၇. "ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊
မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။ – ပုစ္ဆိ။

၈၈. "သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ, မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ, ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ"။

၈၉. "အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ။
၉၀. "အဒ္ဒသံ ဝိရဇံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလံ။
အာသဇ္ဇ အနံ အအာသိံ၊ အကာမာ တိလဒက္ခိဏံ။
ဒက္ခိဏေယျဿ ဗုဒ္ဓဿ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပာဏိဘိ။

၉၁. "တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၉၂. "အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။ –

သာ ဝိသ္သဇ္ဇေသိ။

၉၀. တတ္ထ **အာသဇ္ဇာ** တိ အယံ အာသဇ္ဇ-သဒ္ဒော “အာသဇ္ဇ နံ တထာဂတ”န္တိအာဒီသု (စူဠဝ. ၃၅၀) ဃဋ္ဋေနေ အာဂတော။ “အာသဇ္ဇ အနံ ဒေတီ”တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၃.၃၃၆; အ. နိ. ၈.၃၁) သမာဂမေ။ ဣဓာပိ သမာဂမေယေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ **အာသဇ္ဇာ** တိ သမာဂန္တွာ, သမတယေန သမ္ပတ္တတိ အတ္ထော။ တေနာဟ **“အကာမာ”**တိ။ သာ ဟိ ဒေယျဓမ္မသံဝိဓာနပုဗ္ဗကံ ပုရိမသိဒ္ဓံ အနသင်္ကပ္ပံ ဝိနာ သဟသာ သမ္ပတ္တေ ဘဂဝတိ ပဝတ္တိတံ တိလအနံ သန္ဓာယာဟ “အာသဇ္ဇ အနံ အဒာသိံ, အကာမာ တိလဒက္ခိဏ”န္တိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

တိလဒက္ခိဏဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁. ပဌမပတိဗ္ဗတာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ကောဉ္စာ မယူရာ ဒိဝိယာ စ ဟံသာ တိ ပတိဗ္ဗတာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတ္ထ အညတရာ ဣတ္ထီ ပတိဗ္ဗတာ အဟောသိ ဘတ္တု အနုကူလဝတ္တိနီ ခမာ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိနီ, န ကုဒ္ဓာပိ ပဋိပ္ဖရတိ, အဖရုသတစာ သစ္စဝါဒိနီ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ယထာဝိဘဝံ အနာနိ စ အဒာသိ။ သာ ကေနစိဒေဝ ရောဂေန ဖုဋ္ဌာ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပုရိမနယေနေဝ ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တံ ဒေဝဓီတရံ မဟတိ သမ္ပတ္တိ အနုဘဝန္တိံ ဒိသွာ တဿာ သမီပမုပဂတော။ သာ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝုတာ သဋ္ဌိသကဋဘာရာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတတ္တဘာဝ ထေရဿ ဟဒေသု သိရသာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ထေရောပိ တာယ ကတပုညကမ္မံ ပုစ္ဆန္တော –

၉၃. “ကောဉ္စာ မယူရာ ဒိဝိယာ စ ဟံသာ၊ ဝဂ္ဂုဿရာ ကောကိလာ သမ္ပတန္တိ။
ပုပ္ဖာဘိကိဏ္ဏံ ရမ္မမိဒံ ဝိမာနံ၊ အနေကစိတ္တံ နရနာရိသေဝိတံ။

၉၄. “တတ္ထစ္ဆသိ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ ဣဒ္ဓီ ဝိကုဗ္ဗန္တိ အနေကရူပါ။
ဣမာ စ တေ အစ္ဆရာယော သမန္တတော၊ နစ္စန္တိ ကာယန္တိ ပမောဒယန္တိ စ။

၉၅. “ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တာသိ မဟာနုဘာဝေ၊
မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝာ၊
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ – အာဟ။

၉၆. “သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။

၉၇. “အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ပတိဗ္ဗတာနညမနာ အဟောသိံ။
မာတာဝ ပုတ္တံ အနုရက္ခမာနာ၊ ကုဒ္ဓာပိဟံ နပ္ဖရုသံ အဘဏိံ။

၉၈. “သစ္စေ ဌိတာ မောသဝဇ္ဇံ ပဟာယ၊ ဒါနေ ရတာ သင်္ဂဟိတတ္တဘာဝါ။
အန္နဉ္စ ပာနဉ္စ ပသန္နစိတ္တာ၊ သက္ကစ္စ ဒါနံ ဝိပုလံ အဒါသိံ။

၉၉. “တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၀၀. “အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ –

သာ ဒေဝတာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

၉၃. တတ္ထ **ကောဉ္စာ**တိ ကောဉ္စသကုဏာ, ယေ “သာရသာ”တိပိ ဝုစ္စန္တိ။ **မယူရာ**တိ မောရာ။ **ဒိဝိယာ**တိ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝတ။ ဣဒဉ္ဟိ ပဒံ “ဒိဝိယာ ကောဉ္စာ, ဒိဝိယာ မယူရာ”တိအာဒိနာ စတူဟိပိ ပဒေဟိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ဟံသာ**တိ သုဝဏ္ဏဟံသာဒိဟံသာ။ **ဝဂ္ဂုဿရာ**တိ မဓုရဿရာ။ **ကောကိလာ**တိ ကာဠကောကိလာ စေဝ သုက္ကကောကိလာ စ။ **သမ္ပတန္တီ**တိ ဒေဝတာယ အဘိရမဏတ္ထံ ကီဠန္တာ လဠန္တာ သမန္တတော ပတန္တိ ဝိစရန္တိ။ ကောဉ္စာဒိရူပေန ဟိ ဒေဝတာယ ရတိဇနနတ္ထံ ပရိတရဘူတာ ဒေဝတာ ကီဠန္တာ လဠန္တာ “ကောဉ္စာ”တိအာဒိနာ ဝုတ္တာ။ **ပုပ္ဖာဘိကိဏ္ဏ**န္တိ ဂန္ထိတာဂန္ထိတေဟိ နာနာဝိဓရတနကုသုမေဟိ ဩကိဏ္ဏံ။ **ရမ္မ**န္တိ ရမဏီယံ, မနောရမန္တိ အတ္ထော။ **အနေကစိတ္တ**န္တိ အနေကေဟိ ဥယျာနကပ္ပရုက္ခဟေက္ခရဏိအာဒီဟိ ဝိမာနေသု စ အနေကေဟိ ဘိတ္တိဝိသေသာဒီဟိ စိတ္တံ။ **နရနာရိသေဝိတ**န္တိ ပရိတရဘူတေဟိ ဒေဝပုတ္တေဟိ ဒေဝဓီတာဟိ စ ဥပသေဝိတံ။

၉၄. **ဣဒ္ဓီ ဝိကုဗ္ဗန္တိ အနေကရူပာ**တိ နာနာရူပာနံ ဝိဒံသနေန အနေကရူပာ ကမ္မာနုဘာဝသိဒ္ဓာ ဣဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗန္တိ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိယော ဝလဉ္ဇေန္တီ အစ္ဆသီတိ ယောဇနာ။

၉၇. **အနညမနာ**တိ ပတိဗ္ဗတာ, ပတိတော အညသ္မိံ မနော ဧတိဿာတိ အညမနာ, န အညမနာတိ အနညမနာ, မယ္ဟံ သာမိကတော အညသ္မိံ ပုရိသေ ဟာပကံ စိတ္တံ န ဥပ္ပာဒေသိန္တိ အတ္ထော။ **မာတာဝ ပုတ္တံ အနုရက္ခမာနာ**တိ ယထာ မာတာ ပုတ္တံ, ဧဝံ မယ္ဟံ သာမိကံ, သဗ္ဗေပိ တ သတ္တေ ဟိတေသိတာယ အဟိတာပနယနကာမတာယ စ အနုဒ္ဒယမာနာ။ **ကုဒ္ဓာပိဟံ နပ္ပရုသံ အဝောစ**န္တိ ပရေန ကတံ အဖာသုကံ ပဋိစ္စ ကုဒ္ဓာပိ သမာနာ အဟံ ဖရုသဝစနံ န ကထေသိံ, အညဒတ္ထု ပိယဝစနမေဝ အဘာသိန္တိ အဓိပ္ပာယော။

၉၈. **သစ္စေ ဌိတာ**တိ သစ္စေ ပတိဋ္ဌိတာ။ ယသ္မာ မုသာဝါဒာ ဝေရမဏိယာ သစ္စေ ပတိဋ္ဌိတာ နာမ ဟောတိ, န ကအစိ သစ္စဝစနမတ္တေနာတိ အာဟ – **မောသဝဇ္ဇံ ပဟာယာ**တိ မုသာဝါဒံ ပဟာယ။ **အနေ ရတာ**တိ အနေ အဘိရတာ, ယုတ္တပ္ပယုတ္တာတိ အတ္ထော။ **သင္ဂဟိတတ္တဘာဝါ**တိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ အတ္တာနံ ဝိယ သဘာဝေနေဝ ပရေသံ သင်္ဂဏှနသီလာ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ကမ္မဖလသဒ္ဓာယ ပသန္နစိတ္တာ သက္ကစ္စံ စိတ္တီကာရေန အဒါသိံ, အညဉ္စ ဝတ္ထာဒိအန်ံ ဝိပုလံ ဥဠာရံ အဒါသိန္တိ ယောဇနာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ပတိဗ္ဗတာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂. ဒုတိယပတိဗ္ဗတာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဝေဠုရိယထမ္ဘန္တိ ဒုတိယပတိဗ္ဗတာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? သာဝတ္ထိယံ ကိရ အညတရာ ဥပါသိကာ ပတိဗ္ဗတာ ဟုတ္ဝာ သဒ္ဓာ ပသန္နာ ပဉ္စ သီလာနိ သုဝိသုဒ္ဓါနိ ကတ္ဝာ ရက္ခိ, ယထာဝိဘဝဉ္စ ဒါနာနိ အဒါသိ, သာ ကာလံ ကတ္ဝာ တာဝတိံသဘဝနေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

၁၀၁. “ဝေဠုရိယထမ္ဘံ ရုစိရံ ပဘဿရံ၊ ဝိမာနမာရုယှ အနေကစိတ္တံ။
တတ္ထစ္ဆသိ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ ဥစ္စာဝစာ ဣဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗမာနာ။
ဣမာ စ တေ အစ္ဆရာယော သမန္တတော၊ နစ္စန္တိ ဂါယန္တိ ပမောဒယန္တိ စ။

၁၀၂. “ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တာသိ မဟာနုဘာဝေ၊
မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ – ပုစ္ဆိ။

၁၀၃. “သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။

၁၀၄. “အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ဥပါသိကာ စက္ခုမတော အဟောသိံ။
ပါဏာတိပါတာ ဝိရတာ အဟောသိံ၊ လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယိဿံ။

၁၀၅. ‘‘အမဇ္ဇပာ နော စ မုသာ အဘာဏိံ၊ သကေန သာမိနာ အဟောသိံ တုဋ္ဌာ။
အန္နဉ္စ ပာနဉ္စ ပသန္နစိတ္တာ၊ သက္ကစ္စ အနံ့ ဝိပုလံ အဒာသိံ။

၁၀၆. ‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၀၇. ‘‘အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊
မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။ – ဝိဿဇ္ဇေသိ။

၁၀၁. တတ္ထ **ဝေဠုရိယထမ္ဘ**န္တိ ဝေဠုရိယမဏိမယထမ္ဘံ။ **ရုစိရ**န္တိ ရမဏီယံ။ **ပဘဿရ**န္တိ အတိဝိယ ဘာသုရံ။ **ဥစ္စာဝစာ**တိ ဥစ္စာ စ အဝစာ စ, ဝိဝိဓာတိ အတ္ထော။

၁၀၄-၅. **ဥပာသိကာ**တိ သရဏဂမနေန ဥပာသိကာလက္ခဏေ ဌိတာ။ ဝုတ္တဉှိ –

‘‘ယတော ခော, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ, ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ, သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ, ဧတ္တာဝတာ ခော, မဟာနာမ, အရိယသာဝကော ဥပာသကော ဟောတီ’’တိ (သံ. နိ. ၅.၁၀၃၃)။

စက္ခုမတောတိ ပဉ္စဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမတော ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော။ ဧဝံ ဥပာသိကာဘာဝကိတ္တနေန အာသယသုဒ္ဓိံ ဒဿေတွာ ပယောဂသုဒ္ဓိံ ဒဿေတုံ **‘‘ပာဏာတိပာတာ ဝိရတာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သကေန သာမိနာ အဟောသိံ တုဋ္ဌာ**တိ မိစ္ဆာစာရာဝေရမဏိမာဟ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

ဒုတိယပတိဗ္ဗတာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃. ပဌမသုဏိသာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာတိ သုဏိသာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? သာဝတ္ထိယံ အညတရဿ ဂေဟေ ကော ကုလသုဏှာ ဂေဟံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌံ ခီဏာသဝတ္ထေရံ ဒိသွာ သဉ္ဇာတပီတိသောမနဿာ ‘‘ဣဒံ မယှံ ဥတ္တမံ ပုညက္ခေတ္တံ ဥပဋ္ဌိတ’’န္တိ အတ္တနာ လဒ္ဓံ ပူဝဘာဂံ အာဒာယ အာဒရေန ထေရဿ ဥပနေသိ, ထေရော တံ ပဋိဂ္ဂ ဂဟေတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ ဂတော။ သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သေသံ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ တေန ဝုတ္တံ –

၁၀၈. ‘‘အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၁၀၉. ‘‘ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၁၀. ‘‘ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

၁၁၁. ‘‘သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ’’။

၁၁၂. ‘‘အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ သုဏိသာ အဟောသိံ သသုရဿ ဂေဟေ။

၁၁၃. ‘‘အဒ္ဒသံ ဝိရဇံ ဘိက္ခုံ၊ ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလံ။
တဿ အအာသဟံ ပူဝံ၊ ပသန္နာ သေဟိ ဟတ္ထိဘိ။
ဘာဂဓုဘာဂံ ဒတွာတန၊ မောအာမိ နန္ဒနေ ဝနေ။

၁၁၄. ‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောကာ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၁၅. ‘‘အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာတာ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

၁၁၂. တတ္ထ **သုဏိသာ**တိ ပုတ္တဿ ဘရိယာ။ ဣတ္ထိယာ ဟိ သာမိကဿ ပိတာ ‘‘သသုရော’’တိ ဝုစ္စတိ, တဿ စ သာ ‘‘သုဏိသာ’’တိ။ တံ သန္ဓာယ ‘‘သုဏိသာ အဟောသိံ သသုရဿ ဂေဟေ’’တိ။

၁၁၃. **ဘာဂဓုဘာဂ** န္တိ အတ္တနာ လဒ္ဓပဋိဝီသတော ဥပဓုဘာဂံ။ **မောအာမိ နန္ဒနေ ဝနေ** တိ ထေရေန နန္ဒနဝနေ ဒိဋ္ဌတာယ အာဟ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

သုဏိသာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄. ဒုတိယသုဏိသာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ တိ ဒုတိယသုဏိသာဝိမာနံ။ ဧတ္ထ ပန အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ, အဥ္ဇပ္ပတ္တိယံ ကုမ္မာသအနမေဝ ဝိသေသော။ တေန ဝုတ္တံ –

၁၁၆. ‘‘အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
သြဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ သြသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၁၁၇. ‘‘ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောကာ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၁၈. ‘‘ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာတာ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

၁၁၉. ‘‘သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ’’။

၁၂၀. ‘‘အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ သုဏိသာ အဟောသိံ သသုရဿ ဂေဟေ။
၁၂၁. ‘‘အဒ္ဒသံ ဝိရဇံ ဘိက္ခုံ၊ ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလံ။
တဿ အအာသဟံ ဘာဂံ၊ ပသန္နာ သေဟိ ဟတ္ထိဘိ။
ကုမ္မာသပိဏ္ဍံ ဒတွာတန၊ မောအာမိ နန္ဒနေ ဝနေ။

၁၂၂. ‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောကာ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၂၃. ‘‘အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာတာ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

၁၂၁. တတ္ထ **ဘာဂ** န္တိ ကုမ္မာသကောဋ္ဌာသံ။ တေနာဟ **‘‘ကုမ္မာသပိဏ္ဍံ ဒတွာတနာ’’** တိ။ ကုမ္မာသောတိ စ ယဝကုမ္မာသော ဝုတ္တော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒုတိယသုဏိသာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅. ဥတ္တရာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ တိ ဥတ္တရာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခေါ သမယေန ပုဏ္ဏော နာမ ဒုဂ္ဂတပုရိသော ရာဇဂဟသေဋ္ဌိံ ဥပနိဿာယ ဇီဝတိ, တဿ ဘရိယာ ဥတ္တရာ, ဥတ္တရာ စ နာမ ဓီတာတိ ဒွေဝ ဂေဟမာနုသကာ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇဂဟေ “မဟာဇနေန သတ္တာဟံ နက္ခတ္တံ ကီဠိတဗ္ဗ”န္တိ ဃောသနံ ကရိံသု။ တံ သုတွာ သေဋ္ဌိ ပါတောဝ အာဂတံ ပုဏ္ဏံ “တာတ, အမှာကံ ပရိဇနော နက္ခတ္တံ ကီဠိတုကာမော, တွံ ကိံ နက္ခတ္တံ ကီဠိဿသိ, ဥဒာဟု ဘတိံ ကရိဿသီ”တိ အာဟ။ “သာမိ, နက္ခတ္တံ နာမ သဓနာနံ ဟောတိ, မမ ပန ဂေဟေ သွာတနာယ ယာဂုတဏ္ဍုလာနိပိ နတ္ထိ, ကိံ မေ နက္ခတ္တေန? ဂေါဏေ လဘန္တော ကသိတုံ ဂမိဿာမီ’တိ။ “တေန ဟိ ဂေါဏေ ဂဏှာဟီ”တိ။ သော ဗလဝဂေါဏေ စ ဘဒ္ဒနင်္ဂလဉ္စ ဂဟေတွာ “ဘဒ္ဒေ, နာဂရာ နက္ခတ္တံ ကီဠန္တိ, အဟံ ဒလိဒ္ဒတာယ ဘတိံ ကာတုံ ဂမိဿာမိ, မယှမ္ပိ တာဝ အဇ္ဇ ဒိဂုဏံ နိဝါပံ ပစိတွာ ဘတ္တံ အာဟရေယျာသီ”တိ ဘရိယံ ဝတွာ ခေတ္တံ အဂမာသိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ သတ္တာဟံ နိရောဓသမာပန္နော တတော ဝုဋ္ဌာယ “ကဿ နု ခော အဇ္ဇ မယာ သင်္ဂဟံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဩလောကေန္တော ပုဏ္ဏံ အတ္တနော ဉာဏဇာလဿ အန္တော ပဝိဋ္ဌံ ဒိသွာ “သဒ္ဓော နု ခော ဧသ, သက္ခိဿတိ ဝါ မေ သင်္ဂဟံ ကာတု”န္တိ ဩလောကေန္တော တဿ သဒ္ဓဘာဝဉ္စ သင်္ဂဟံ ကာတုံ သမတ္ထဘာဝဉ္စ တပ္ပစ္စယာ စ တဿ မဟာသမ္ပတ္တိပဋိလာဘံ ဉတွာ ပတ္တစီဝရံ အာဒါယ တဿ ကသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ အာဝါဋတီရေ ဧကံ ဂုမ္ဗံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ ပုဏ္ဏော ထေရံ ဒိသွာဝ ကသိံ ဌပေတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ထေရံ ဝန္ဒိတွာ “ဒန္တကဋ္ဌေန အတ္ထော ဘဝိဿတီ”တိ ဒန္တကဋ္ဌံ ကပ္ပိယံ ကတွာ အဒါသိ။ အထဿ ထေရော ပတ္တဉ္စ ပရိဿာဝနဉ္စ နီဟရိတွာ အဒါသိ။ သော “ပါနီယေန အတ္ထော ဘဝိဿတီ”တိ တံ အာဒါယ ပါနီယံ ပရိဿာဝေတွာ အဒါသိ။

ထေရော စိန္တေသိ “အယံ ပရေသံ ပစ္ဆိမဂေဟေ ဝသတိ, သစဿ ဂေဟဒွါရံ ဂမိဿာမိ, ဣမဿ ဘရိယာ မံ ဒဋ္ဌုံ န သက္ခိဿတိ, ယာဝဿ ဘရိယာ ဘတ္တံ အာဒါယ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇတိ, တာဝ ဣဓေဝ ဘဝိဿာမီ”တိ။ သော တတ္ထေဝ ထောကံ ဝီတိနာမေတွာ တဿာ မဂ္ဂါရုဠှဘာဝံ ဉတွာ အန္တောနဂရာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ သာ အန္တရာမဂ္ဂေ ထေရံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “အပ္ပေကဒါဟံ ဒေယျဓမ္မေ သတိ အယျံ န ပဿာမိ, အပ္ပေကဒါ မေ အယျံ ပဿန္တိယာ ဒေယျဓမ္မော န ဟောတိ, အဇ္ဇ ပန မေ အယျော စ ဒိဋ္ဌော, ဒေယျဓမ္မော စာယံ အတ္ထိ, ကရိဿတိ နု ခော မေ သင်္ဂဟ”န္တိ။ သာ ဘတ္တဘာဇနံ ဩတာရေတွာ ထေရံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ “ဘန္တေ, ဣဒံ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါတိ အစိန္တေတွာ ဒါသဿ ဝေါ သင်္ဂဟံ ကရောထာ”တိ အာဟ။ အထ ထေရော ပတ္တံ ဥပနာမေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန ဘာဇနံ ဓာရေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန တတော ဘတ္တံ ဒဒမာနာယ ဥပဍ္ဎဘတ္တေ ဒိန္နေ “အလ”န္တိ ဟတ္ထေန ပတ္တံ ပိဒဟိ။ သာ “ဘန္တေ, ဧကောဝ ပဋိဝိသော, န သက္ကာ ဒွိဓာ ကာတုံ, တုမှာကံ ဒါသဿ ဣဓလောကသင်္ဂဟံ အကတွာ ပရလောကသင်္ဂဟံ ကရောထ, နိရဝသေသမေဝ ဒါတုကာမာမှီ”တိ ဝတွာ သဗ္ဗမေဝ ထေရဿ ပတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ “တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿ ဘာဂိနီ အဿ”န္တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ ထေရော “ဧဝံ ဟောတူ”တိ ဝတွာ ဌိတကောဝ အနုမောဒနံ ကတွာ ဧကသ္မိံ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စံ အကာသိ။ သာပိ ပဋိနိဝတ္တိတွာ တဏ္ဍုလေ ပရိယေသိတွာ ဘတ္တံ ပစိ။

ပုဏ္ဏောပိ အဍ္ဎကရီသမတ္တံ ဌာနံ ကသိတွာ ဇိဃစ္ဆံ သဟိတုံ အသက္ကောန္တော ဂေါဏေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဧကံ ရုက္ခစ္ဆာယံ ပဝိသိတွာ မဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော နိသီဒိ။ အထဿ ဘရိယာ ဘတ္တမာဒါယ ဂစ္ဆမာနာ တံ ဒိသွာဝ “ဧသ ဇိဃစ္ဆာပီဠိတော မံ ဩလောကေန္တော နိသိန္နော, သစေ မံ ‘အတိဝိယ စိရာယီ’တိ တဇ္ဇေတွာ ပတောဒလဋ္ဌိယာ ပဟရိဿတိ, မယာ ကတကမ္မံ နိရတ္ထကံ ဘဝိဿတိ, ပဋိကစ္စေဝဿ အာရောစေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဧဝမာဟ “သာမိ, အဇ္ဇေကဒိဝသံ စိတ္တံ ပသာဒေဟိ, မာ မယာ ကတကမ္မံ နိရတ္ထကံ ကရိ, အဟံ ပါတောဝ တေ ဘတ္တံ အာဟရန္တီ အန္တရာမဂ္ဂေ ဓမ္မသေနာပတိံ ဒိသွာ တဝ ဘတ္တံ တဿ ဒတွာ ပုန ဂေဟံ ဂန္တွာ ဘတ္တံ ပစိတွာ အာဂတာ, ပသာဒေဟိ, သာမိ, စိတ္တ”န္တိ။ သော “ကိံ ဝဒေသိ, ဘဒ္ဒေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ ပုန တမတ္ထံ သုတွာ “ဘဒ္ဒေ ,

သာဓု ဝတ တေ ကတံ မမ ဘတ္တံ အယျဿ ဒဒမာနာယ, မယာပိဿ အဇ္ဇ ဟတ္ထေဝ ဒန္တကဋ္ဌဉ္စ မုခေါဒကဉ္စ ဒိန္န”န္တိ ပသန္နမာနသော တံ ဝစနံ အဘိနန္ဒိတွာ ဥဿူရေ လဒ္ဓဘတ္တတာယ ကိလန္တကာယော တဿာ အင်္ကေ သီသံ ကတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။

အထဿ ဟတ္ထေဝ ကသိတဋ္ဌာနံ ပံသုစုဏ္ဏံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗံ ရတ္တသုဝဏ္ဏံ ဟုတွာ ကဏိကာရပုပ္ဖရာသိ ဝိယ သောဘမာနံ အဋ္ဌာသိ။ သော ပဗုဒ္ဓော ဩလောကေတွာ ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ, ဧတံ မယှံ ကသိတဋ္ဌာနံ သဗ္ဗံ မမ သုဝဏ္ဏံ ဟုတွာ ပညာယတိ, ကိံ နု ခေါ မေ အတိဥဿူရေ လဒ္ဓဘတ္တတာယ အက္ခီနိ ဘမန္တီ”တိ။ “သာမိ, မယှမ္ပိ ဧဝမေဝ ပညာယတီ”တိ။ သော ဥဋ္ဌာယ တတ္ထ ဂန္တွာ ဧကံ ပိဏ္ဍံ ဂဟေတွာ နင်္ဂလသီသေ ပဟရိတွာ သုဝဏ္ဏဘာဝံ ဉတွာ “အဟော အယျဿ ဓမ္မသေနာပတိဿ ဒိန္နဒါနေ အဇ္ဇေဝ ဝိပါကော ဒဿိတော, န ခေါ ပန သက္ကာ ဧတ္တကံ ဓနံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတု”န္တိ ဘရိယာယ အာဘတံ ဘတ္တပါတိံ သုဝဏ္ဏဿ ပူရေတွာ ရာဇကုလံ ဂန္တွာ ရညာ ကတောကာသော ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ အဘိဝါဒေတွာ “ကိံ တာတာ”တိ ဝုတ္တေ “ဒေဝ, အဇ္ဇ မယာ ကသိတဋ္ဌာနံ သဗ္ဗံ သုဝဏ္ဏရာသိမေဝ ဟုတွာ ဌိတံ, သုဝဏ္ဏံ အာဟရာပေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ အာဟ။ “ကောသိ တွ”န္တိ? “ပုဏ္ဏော နာမာဟ”န္တိ။ “ကိံ ပန တေ အဇ္ဇ ကတ”န္တိ? “ဓမ္မသေနာပတိဿ မေ ဟတ္ထေဝ ဒန္တကဋ္ဌဉ္စ မုခေါဒကဉ္စ ဒိန္နံ, ဘရိယာယပိ မေ မယှံ အာဟဋဘတ္တံ တဿေဝ ဒိန္န”န္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “အဇ္ဇေဝ ကိရ ဘော ဓမ္မသေနာပတိဿ ဒိန္နဒါနေ ဝိပါကော ဒဿိတော”တိ ဝတွာ “တာတ, ကိံ ကရောမီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဗဟူနိ သကဋသဟဿာနိ ပဟိဏိတွာ သုဝဏ္ဏံ အာဟရာပေထာ”တိ။ ရာဇာ သကဋာနိ ပဟိဏိ။ ရာဇပုရိသေသု “ရညော သန္တက”န္တိ ဂဏှန္တေသု ဂဟိတံ ဂဟိတံ မတ္တိကာဝ ဟောတိ။ တေဟိ ဂန္တွာ ရညော အာရောစိတေ “တာတာ, တုမှေဟိ ကိန္တိ ဝတွာ ဂဟိတ”န္တိ ပုဋ္ဌာ “တုမှာကံ သန္တက”န္တိ အာဟံသု။ တေန ဟိ, တာတာ, ပုန ဂစ္ဆထ, “ပုဏ္ဏဿ သန္တက”န္တိ ဝတွာ ဂဏှထာတိ။ တေ တထာ ကရိံသု ဂဟိတံ ဂဟိတံ သုဝဏ္ဏမေဝ အဟောသိ။ တံ သဗ္ဗံ အာဟရိတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ရာသိံ အကံသု, အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓော ရာသိ အဟောသိ။ ရာဇာ နာဂရေ သန္နိပါတာပေတွာ အာဟ “ဣမသ္မိံ နဂရေ အတ္ထိ ကဿစိ ဧတ္တကံ သုဝဏ္ဏ”န္တိ? “နတ္ထိ, ဒေဝါ”တိ။ “ကိံ ပနဿ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ? “သေဋ္ဌိစ္ဆတ္တံ, ဒေဝါ”တိ။ ရာဇာ “ဗဟုဓနသေဋ္ဌိ နာမ ဟောတူ”တိ မဟန္တေန ဘောဂေန သဒ္ဓိံ တဿ သေဋ္ဌိစ္ဆတ္တံ အဒါသိ။

အထ နံ သော အာဟ “မယံ, ဒေဝ, ဧတ္တကံ ကာလံ ပရကုလေ ဝသိမှာ, ဝသနဋ္ဌာနံ နော ဒေထာ”တိ။ တေန ဟိ ပဿ, ဧသ ဂုမ္ဗော ပညာယတိ, ဧတံ ဟရာပေတွာ ဂေဟံ ကာရေဟီတိ ပုရာဏသေဋ္ဌိဿ ဂေဟဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိ။ သော တသ္မိံ ဌာနေ ကတိပါဟေနေဝ ဂေဟံ ကာရာပေတွာ ဂေဟပဝေသနမင်္ဂလဉ္စ ဆတ္တမင်္ဂလဉ္စ ဧကတောဝ ကရောန္တော သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဒါနံ အဒါသိ။ အထဿ သတ္ထာ အနုမောဒနံ ကရောန္တော အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ ဓမ္မကထာဝသာနေ ပုဏ္ဏသေဋ္ဌိ စ ဘရိယာ စဿ ဓီတာ စ ဥတ္တရာတိ တယောပိ ဇနာ သောတာပန္နာ အဟေသုံ။

အပရဘာဂေ ရာဇဂဟသေဋ္ဌိ ပုဏ္ဏသေဋ္ဌိနော ဓီတရံ အတ္တနော ပုတ္တဿ ဝါရေသိ။ သော “နာဟံ ဒဿာမီ”တိ ဝုတ္တော “မာ ဧဝံ ကရောတု, ဧတ္တကံ ကာလံ အမှေ ဟိ နိဿာယ ဝသန္တေနေဝ တေ သမ္ပတ္တိ လဒ္ဓါ, ဒေတု မေ ပုတ္တဿ တေ ဓီတရ”န္တိ အာဟ။ သော “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ တုမှေ, မမ ဓီတာ တီဟိ ရတနေဟိ ဝိနာ ဝသိတုံ န သက္ကောတိ, နေဝဿ ဓီတရံ ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ ဗဟူ သေဋ္ဌိဂဟပတိကာဒယော ကုလပုတ္တာ “မာ တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ဘိန္ဒိ, ဒေဟိဿ ဓီတရ”န္တိ ယာစိံသု။ သော တေသံ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အာသာဠှိပုဏ္ဏမာယ ဓီတရံ အဒါသိ။ သာ ပတိကုလံ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခုံ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတုံ ဒါနံ ဝါ ဒါတုံ ဓမ္မံ ဝါ သောတုံ နာလတ္ထ, ဧဝံ အဍ္ဎတိယေသု မာသေသု ဝီတိဝတ္တေသု အတ္တနော သန္တိကေ ဌိတေ ပရိစာရိကေ ပုစ္ဆိ “ဣဒါနိ ကိတ္တကံ အန္တောဝဿံ အဝသိဋ္ဌ”န္တိ? “အဍ္ဎမာသော, အယျေ”တိ။ သာ မာတာပိတူနံ သာသနံ ပဟိဏိ “ကသ္မာ မံ ဧဝရူပေ ဗန္ဓနာဂါရေ ပက္ခိပိံသု, ဝရံ တုမှေဟိ မံ လက္ခဏာဟတံ ကတွာ ပရေသံ ဒါသိံ သာဝေတုံ, န ဧဝရူပဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ ကုလဿ ဒါတုံ, အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခုဒဿနာဒီသု ဧကမ္ပိ ပုညံ ကာတုံ န လဘာမီ”တိ။ အထဿာ ပိတာ “ဒုက္ခိတာ ဝတ မေ ဓီတာ”တိ အနတ္တမနတံ ပဝေဒေတွာ ပဉ္စဒသ ကဟာပဏသဟဿာနိ ပေသေသိ, “ဣမသ္မိံ နဂရေ သိရိမာ နာမ ဂဏိကာ အတ္ထိ, ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဂဏှာတိ, ဣမေဟိ ကဟာပဏေဟိ တံ အာနေတွာ

တ သာမိကဿ နိယျာဒေတွာတ သယံ ယထာရုစိ ပုညာနိ ကရောတူ''တိ သာသနဥ္စ ပဟိဏိ။ ဥတ္တရာ တထာ ကတွာတ သာမိကေန သိရိမံ ဒိသွာတ ''ကိမိဒ''န္တိ ဝုတ္တေ ''သာမိ, ဣမံ အဍ္ဍမာသံ မမ သဟာယိကာ တုမှေဟ ပရိစရတု, အဟံ ပန ဣမံ အဍ္ဍမာသံ အနစ္စေဝ အာတုကာမာ ဓမ္မဥ္စ သောတုကာမာ''တိ အာဟ။ သော တံ အဘိရူပံ ဣတ္ထိံ ဒိသွာတ ဥပ္ပန္န သိနေဟော ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။

ဥတ္တရာပိ ခော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ နိမန္တေတွာတ ''ဘန္တေ, ဣမံ အဍ္ဍမာသံ အညတ္ထ အဂန္တွာ ဣဓေဝ ဘိက္ခာ ဂဟေတဗ္ဗာ''တိ သတ္ထု ပဋိညံ ဂဟေတွာတ ''ဣတော ဒါနိ ပဝါရဏ ယာဝ မဟာပဝါရဏာ, တာဝ သတ္ထာရံ ဥပဋ္ဌာတုံ ဓမ္မဥ္စ သောတုံ လဘိဿာမီ''တိ တုဋ္ဌမာနသာ ''ဧဝံ ယာဂုံ ပစထ, ဧဝံ ဘတ္တံ ပစထ, ဧဝံ ပူဝံ ပစထာ''တိ မဟာနသေ သဗ္ဗကိစ္စာနိ သံဝိဒဟန္တီ ဝိစရတိ။ အထဿာ သာမိကော ''သွေဝ မဟာပဝါရဏာ ဘဝိဿတီ''တိ မဟာန သာဘိမုခော တတဟာနေ ဌတွာတ ''ကိံ နု ခော ကရောန္တီ သာ အန္ဓဗာလာ ဝိစရတီ''တိ ဩလောကေတွာတ တံ သေဒကိလိန္နံ ဆာရိကာယ ဩကိဏ္ဏံ အင်္ဂါရမသိမက္ခိတံ တထာ သံဝိဒဟိတွာတ ဝိစရမာနံ ဒိသွာတ ''အဟော အန္ဓဗာလာ ဧဝရူပေ ဌာနေ ဣမံ သိရိသမ္ပတ္တိံ နာနုဘဝတိ, 'မုဏ္ဍကသမဏေ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ'တိ တုဋ္ဌစိတ္တာ ဝိစရတီ''တိ ဟသိတွာတ အပဂဥ္ဆိ။

တသ္မိံ အပဂတေ တဿ သန္တိကေ ဌိတာ သိရိမာ ''ကိံ နု ခော ဩလောကေတွာတ ဧသ ဟသတီ''တိ တေနေဝ တ တဟာနေန ဩလောကေန္တီ ဥတ္တရံ ဒိသွာတ ''ဣမံ ဩလောကေတွာတ ဣမိနာ ဟသိတံ, အဒ္ဓာ ဣမဿ ဧတာယ သဒ္ဓိံ သန္ထဝေ အတ္ထီ''တိ စိန္တေသိ။ သာ ကိရ အဍ္ဍမာသံ တသ္မိံ ဂေဟေ ဗာဟိရကဣတ္ထီ ဟုတွာတ ဝသမာနာပိ တံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနာ အတ္တနော ဗာဟိရကဣတ္ထိဘာဝံ အဇာနိတွာတ ''အဟံ ဃရသာမိနီ''တိ သညမကာသိ။ သာ ဥတ္တရာယ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာတ ''ဒုက္ခမဿာ ဥပ္ပာဒေဿာမီ''တိ ဟသာအ ဩရုယှဟ မဟာနသံ ပဝိသိတွာတ ပူဝပစနဋ္ဌာနေ ပက္ကုထိတံ သပ္ပိံ ကဋစ္ဆုနာ အာဒါယ ဥတ္တရာဘိမုခံ ပာယာသိ။ ဥတ္တရာ တံ အာဂစ္ဆန္တိံ ဒိသွာတ ''မမ သဟာယိကာယ မယှံ ဥပကာရော ကတော, စက္ကဝါဠံ အတိသမ္ဗာဓံ, ဗြဟ္မလောကော အတိနီစကော, မမ ပန သဟာယိကာယ ဂုဏောဝ မဟန္တော, အဟမ္ပိ ဧတံ နိဿာယ ဒါနဥ္စ ဒါတုံ ဓမ္မဥ္စ သောတုံ လဘိံ, သစေ မမ ဧတိဿာယ ဥပရိ ကောပေါ အတ္ထိ, ဣဒံ သပ္ပိ မံ ဒဟတု, သစေ နတ္ထိ, မာ မံ ဒဟတူ''တိ တံ မေတ္တာယ ဖရိ။ တာယ တဿာ မတ္ထကေ အာသိတ္တမ္ပိ ပက္ကုထိတသပ္ပိ သီတောဒကံ ဝိယ အဟောသိ။ အထ နံ ''ဣဒံ သီတလံ ဘဝိဿတီ''တိ ပုန ကဋစ္ဆုံ ပူရေတွာတ အာဒါယ အာဂစ္ဆန္တိံ ဥတ္တရာယ ဒါသိယော ဒိသွာတ ''အရေ ဒုဗ္ဗိနီတေ န တွံ အမှာကံ အယျာယ ဥပရိ ပက္ကသပ္ပိံ အာသိဥ္စိတုံ အနုစ္ဆဝိကာ''တိ သန္တဇ္ဇေန္တိယော ဣတော စိတော စ ဥဋ္ဌာယ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ပေါထေတွာတ ဘူမိယံ ပါတေသုံ, ဥတ္တရာ တရေန္တီပိ တရေတုံ နာသက္ခိ။ အထ သာ ဥပရိ ဌတွာတ သဗ္ဗာ ဒါသိယော ပဋိဗာဟိတွာတ ''ကိဿ တေ ဧဝရူပံ ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတ''န္တိ သိရိမံ ဩဝဒိတွာတ ဥဏှောဒကေန နှာပေတွာတ သတ ပါကတေလေန အဗ္ဘဉ္ဇိ။

တသ္မိံ ခဏေ သာ အတ္တနော ဗာဟိရကိတ္ထိဘာဝံ ဥတွာတ စိန္တေသိ ''မယာ ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတံ သာမိကဿ ဟသိတမတ္တကာရဏာ ဣမိဿာ ဥပရိ ပက္ကသပ္ပိံ အာသိဉ္စန္တိယာ, အယံ 'ဂဏှထ န'န္တိ ဒါသိယော န အာဏာပေတွာ တ မံ ဝိဟေဌနကာလေပိ သဗ္ဗာ ဒါသိယော ပဋိဗာဟိတွာတ မယှံ ကတ္တဗ္ဗမေဝ အကာသိ။ သစာဟံ ဣမံ န ခမာပေဿ သာမိ, မုဒ္ဓါ မေ သတ္တဓာ ဖလေယျာ''တိ တဿာ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာတ ''အယျေ, ခမာဟိ မေ အေသ''န္တိ အာဟ။ ''အဟံ သပ္ပိတိကာ ဓီတာ, ပိတရိ မေ ခမာပိတေ ခမိဿာမီ''တိ။ ''ဟောတု, အယျေ, ပိတရမ္ပိ တေ ပုဏ္ဏသေဋ္ဌိံ ခမာပေဿာမီ''တိ။ ''ပုဏ္ဏော မမ ဝဋ္ဋေ ဇနကပိတာ, ဝိဝဋ္ဋေ ဇနကပိတရိ ခမာပိတေ ပန အဟံ ခမိဿာမီ''တိ။ ''ကော ပန တေ ဝိဝဋ္ဋေ ဇနကပိတာ''တိ? ''သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော''တိ။ ''မယှံ တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော နတ္ထိ, အဟံ ကိံ ကရိဿာ သာမီ''တိ? ''သတ္ထာ သွေဝ ဘိက္ခုသင်္ဃံ အာဒါယ ဣဓာဂမိဿတိ, တွံ ယထာလဒ္ဓံ သက္ကာရံ ဂဟေတွာတ ဣဓေဝ အာဂန္တွာ တံ ခမာပေဟီ''တိ။ သာ ''သာဓု, အယျေ''တိ ဥဋ္ဌာယ အတ္တနော ဂေဟံ ဂန္တွာ ပဥ္စသတပရိစာရိကိတ္ထိ ယော အာဏာပေတွာတ နာနာဝိဓာနိ ခါဒနီယဘောဇနီယာနိ ဧဝ သူပေယျာနိ စ သမ္ပာဒေတွာတ ပုနဒိဝသေ တံ သက္ကာရံ အာဒါယ ဥတ္တရာယ ဂေဟံ အာဂန္တွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ပတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေတုံ အဝိသဟန္တီ အဋ္ဌာသိ, တံ သဗ္ဗံ ဂဟေတွာတ ဥတ္တရာဝ သံဝိဒဟိ။

သိရိမာပိ သတ္ထု ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ သဒ္ဓိံ ပရိတရေန သတ္ထု ဟဒမူလေ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ သတ္ထာ ပုစ္ဆိ “ကော တေ အပရာဓော”တိ။ “ဘန္တေ မယာ ဟိယျော ဣဒံ နာမ ကတံ, အထ မေ သဟာယိကာ မံ ဝိဟေဌယမာနာ အသိယော နိတရေတွတ မယှံ ဥပကာရမေဝ အကာသိ။ သာဟံ ဣမိဿာ ဂုဏံ ဇာနိတွတ ဣမံ ခမာပေသိံ, အထ မံ ဧသာ ‘တုမှေဟသု ခမာပိတေသု ခမိဿာမီ’တိ အာဟာ”တိ။ “ဧဝံ ကိရ ဥတ္တရေ”တိ။ “အာမ, ဘန္တေ, သီသေ မေ သဟာယိကာယ ပက္ကသပ္ပိ အာသိတ္တ”န္တိ။ “အထ တယာ ကိံ စိန္တိတ”န္တိ? “စက္ကတဋ္ဌ အတိသမ္ဗာဓံ, ဗြဟ္မလောကော အတိနီစကော, မမ သဟာယိကာယ ဂုဏောဝ မဟန္တော, အဟဉှိ ဧတံ နိဿာယ အနုဋ္ဌ အတုံ ဓမ္မဋ္ဌ သောတုံ အလတ္ထံ, သစေ မေ ဣမိဿာ ဥပရိ ကောဓော အတ္ထိ, ဣဒံ မံ ဒဟတု, နော စေ, မာ ဒဟတူ”တိ ဧဝံ စိန္တေတွတ ဣမံ မေတ္တာယ ဖရိံ, ဘန္တေ”တိ။ သတ္ထာ “သာဓု သာဓု, ဥတ္တရေ, ဧဝံ ကောဓံ ဇိနိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ကောဓနော ဟိ နာမ အက္ကောဓေန, အက္ကောသကော အနက္ကောသန္တေန, ပရိဘာသကော အပရိဘာသန္တေန , ထဒ္ဓမစ္ဆရီ အတ္တနော သန္တကဿ အနေန, မုသာဝါဒီ သစ္စဝစနေန ဇိနိတဗ္ဗော”တိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော –

“အက္ကောဓေန ဇိနေ ကောဓံ၊ အသာဓုံ သာဓုနာ ဇိနေ။
ဇိနေ ကဒရိယံ အနေန၊ သစ္စေနာလိကတဒိန”န္တိ။ (ဓ. ပ. ၂၂၃) –

ဣမံ ကထံ ဝတွတ ကထာပရိယောသာနေ စတုသစ္စကထံ အဘာသိ။ သစ္စပရိယောသာနေ ဥတ္တရာ သကအာကာမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ, သာမိကော စ သဿုရော စ သဿု စ သောတာပတ္တိဖလံ သစ္ဆိကရိံသု, သိရိမာပိ ပဉ္စသတပရိတရာ သောတာပန္နာ အဟောသိ။ အပရဘာဂေ ဥတ္တရာ ကာလံ ကတွတ တာဝတိံသဘဝနေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒေဝစာရိကံ စရန္တော ဥတ္တရံ ဒေဝဓီတရံ ဒိသွတ –

၁၂၄. “အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၁၂၅. “ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၂၆. “ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊
မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာတ၊
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ – ပဋ္ဌိပုစ္ဆိ။

၁၂၇. “သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။

၁၂၈. “ဣဿာ စ မစ္ဆေရမထော ပဠာသော၊ နာဟောသိ မယှံ ဃရမာဝသန္တိယာ။
အက္ကောဓနာ ဘတ္တု ဝသာနုဝတ္တိနီ၊ ဥပောသထေ နိစ္စဟမပ္ပမတ္တာ။

၁၂၉. “စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ဟဋ္ဌိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၁၃၀. “ဥပောသထံ ဥပဝသိဿံ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတာ။
သညမာ သံဝိဘာဂါ စ၊ ဝိမာနံ အာဝသာမဟံ။

၁၃၁. “ပါဏာတိပါတာ ဝိရတာ၊ မုသာဝါဒါ စ သညတာ။
ထေယျာ စ အတိစာရာ စ၊ မဇ္ဇပါနာ စ အာရကာ။

၁၃၂. “ပဉ္စသိက္ခာပဒေ ရတာ၊ အရိယသစ္စာန ကောဝိဒါ။
ဥပါသိကာ စက္ခုမတော၊ ဂေါတမဿ ယသဿိနော။

၁၃၃.‘‘သာဟံ သကေန သီလေန၊ ယသသာ စ ယသဿိနီ။
အနုဘောမိ သကံ ပုညံ၊ သုခိတာ စမှိ ဟိနာမယာ။

၁၃၄.‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၃၅.‘‘အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမဟံ အကာသိံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။ –

ဒေဝတာပိဿ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

၁၂၆. မမ စ, ဘန္တေ, ဝစနေန ဘဂဝတော ပာဒေ သိရသာ ဝန္ဒေယျာသိ ‘‘ဥတ္တရာ နာမ ဘန္တေ, ဥပာသိကာ ဘ ဂဝတော ပာဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ’’တိ။ အနစ္ဆရိယံ ခော ပနေတံ, ဘန္တေ, ယံ မံ ဘဂဝါ အညတရသ္မိံ သာမညဖလေ ဗျာကရေယျ, တံ ဘဂဝါ သကဒာဂါမိဖလေ ဗျာကာသီတိ။

၁၂၈. တတ္ထ **ဣဿာ စ မစ္ဆေရမထော ပဠာသော, နာဟောသိ မယှံ ဃရမာဝသန္တိယာ** တိ ယာ စ အကရမဇ္ဈေ ဝသန္တိနံ အညာသံ ဣတ္ထိနံ သမ္ပတ္တိအာဒိဝိသယာ ပရသမ္ပတ္တိဥသူယနလက္ခဏာ ဣဿာ, ယဉ္စ တာဝကာလိကာဒိဝ သေနာပိ ကိဉ္စိ ယာစန္တာနံ အအာတုကာမတာယ အတ္တသမ္ပတ္တိနိဂူဟနလက္ခဏံ မစ္ဆရိယံ , ယော စ ကုလပဒေသာဒိနာ ပ ရေဟိ ယုဂဂ္ဂာဟလက္ခဏော ပဠာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သော တိဝိဓောပိ ဟာပမွော ဂေဟေ ဌိတာယ မယှံ သတိပိ ပစ္စယ သမတယေ နာဟောသိ န ဥပ္ပဇ္ဇိ။ **အက္ကောဓနာ** တိ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပန္နတာယ အကုဇ္ဈနသဘာဝာ။ **ဘတ္တု ဝ သာနုဝတ္တိနီ**တိ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာနပစ္ဆာနိပါတနာဒိနာ သာမိကဿ အနုကူလဘာဝေန ဝသေ ဝတ္တနသီလာ, မနာပစာရိနီတိ အတ္ထော။ **ဥပောသထေ နိစ္စဟမပ္ပမတ္တာ** တိ အဟံ ဥပောသထသီလရက္ခဏေ နိစ္စံ အပ္ပမတ္တာ အပ္ပမာဒဝိဟာရိနီ။

၁၂၉. တမေဝ ဥပောသထေ အပ္ပမာဒံ ဒဿေန္တီ ယေသု ဒိဝသေသု တံ ရက္ခိတဗ္ဗံ, ယာဒိသံ ယထာ စ ရက္ခိတဗ္ဗံ, တံ ဒဿေတုံ **‘‘စာတုဒ္ဒသိ’’** န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ** န္တိ ပက္ခဿာတိ သမ္ဗန္ဓော, အစ္စန္တသံ ယောဂေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ** တိ ဧတ္ထ **စာ**တိ ဝစနသေသော။ **ပာဋိဟာရိယပက္ခဉ္စာ** တိ ပဋိ ဟရဏကပက္ခဉ္စ, စာတုဒ္ဒသီပဉ္စဒသီအဋ္ဌမီနံ ယထာက္ကမံ အာဒိတော အန္တတော စာတိ ပဝေသနနိက္ခမနဝသေန ဥ ပောသထသီလဿ ပဋိဟရိတဗ္ဗံ ပက္ခဉ္စ , တေရသီ ပာဋိပဒ သတ္တမီ နဝမီ စာတိ အတ္ထော။ **အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတ** န္တိ ပာဏာတိပါတာဝေရမဏီအာဒီဟိ အဋ္ဌဟင်္ဂေဟိ ဧဝ သုဋ္ဌု သမာဂတံ သမန္နာဂတံ။

၁၃၀. **ဥပဝသိဿ** န္တိ ဥပဝသိံ။ အတီတတ္ထေ ဟိ ဣဒံ အနာဂတဝစနံ။ ကေစိ ပန ‘‘ဥပဝသိံ’’ဣစ္စေဝ ပဌန္တိ။ **သအာ**တိ သပ္ပဋိဟာရိကေသု သဗ္ဗေသု ဥပောသထဒိဝသေသု။ **သီလေသူ**တိ ဥပောသထသီလေသု သာခေတဗ္ဗေသု။ နိပ္ ဖာဒေတဗ္ဗေ ဟိ ဣဒံ ဘုမ္မံ။ **သံဝုတာ**တိ ကာယတစာစိတ္တေဟိ သံဝုတာ။ **သအာ**တိ တ သဗ္ဗကာလံ။ **သီလေသူ**တိ နိစ္စသီ လေသု။ **သံဝုတာ**တိ ကာယတစာဟိ သံဝုတာ။

၁၃၁. ဣဒါနိ တံ နိစ္စသီလံ ဒဿေတုံ **‘‘ပါဏာတိပါတာ ဝိရတာ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ပါဏော**တိ ဝေါဟာရ တော သတ္တော, ပရမတ္ထတော ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ ပါဏဿ အတိပါတော ပါဏဝဓော ပါဏဃာတော ပါဏာတိပါတော, အတ္ထတော ပါဏေ ပါဏသညိနော ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကဥပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ ကာယဝစီဒွါရာနံ အညတရဒွါရ ပဝတ္တာ ဝဓကစေတနာ။ တတော **ပါဏာတိပါတာ**။ **ဝိရတာ**တိ ဩရတာ, နိဝတ္တာတိ အတ္ထော။

မုသာဝါဒါတိ **မုသာ** နာမ ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရဿ အတ္ထဘဉ္ဇနကော ဝစီပယောဂေါ ကာယပယောဂေါ တ, ဝိသံဝါဒနာဓိပ္ပာယေန ပရဿ ဝိသံဝါဒကကာယဝစီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ မုသာဝါဒေါ။ အထ ဝါ **မုသာ**တိ အ ဘူတံ အတစ္ဆံ ဝတ္ထု, **ဝါဒေါ**တိ တဿ ဘူတတော တစ္ဆတော ဝိညာပေတုကာမဿ တထာ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ။ တတော **မုသာဝါဒါ သညတာ** ဩရတာ, ဝိရတာတိ အတ္ထော။ စ-သဒ္ဒော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။

ထေယျာ တိ ထေယျံ ဝုစ္စတိ ထေနဘာဝေ, စောရိကာယ ပရသ္သဟရဏန္တိ အတ္ထော။ အတ္တတော ပရပရိဂ္ဂဟိတေ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိနော တဒါဒါယကဥပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ ထေယျစေတနာ ထေယျံ။ တတော **ထေယျာ** သညတာ, အာရကာတိ တ သမ္ဗန္ဓော။

အတိစာရာတိ အတိစ္စ စာရော အတိစာရော, လောကမရိယာဒံ အတိက္ကမိတွာ အဂမနီယဋ္ဌာနေ ကာမဝသေန စာရော မိစ္ဆာစာရောတိ အတ္ထော။ အဂမနီယဋ္ဌာနံ နာမ – ပုရိသာနံ မာတုရက္ခိတာ ပိတုရက္ခိတာ မာတာပိတုရက္ခိတာ ဘာတုရက္ခိတာ ဘဂိနိရက္ခိတာ ဉာတိရက္ခိတာ ဂေါတ္တရက္ခိတာ ဓမ္မရက္ခိတာ သာရက္ခာ သပရိဒဏ္ဍာတိ ဒသ, ဓနက္ကီတာ ဆန္ဒဝါသိနီ ဘောဂဝါသိနီ ပဋဝါသိနီ ဩဒပတ္တကိနီ ဩဘဋစုမ္ဗဋာ ဒာသီ စ ဘရိယာ ကမ္မကာရီ စ ဘရိယာ ဓဇာဟဋာ မုဟုတ္တိကာတိ ဒသာတိ ဝီသတိ ဣတ္ထိယော။ ဣတ္ထီသု ပန ဒွိန္နံ သာရက္ခသပရိဒဏ္ဍာနံ ဒသန္နဉ္စ ဓနက္ကီတာဒီနန္တိ ဒွါဒသန္နံ အညပုရိသာ အဂမနီယဋ္ဌာနံ, ဣဒမေဝ ဣဓ အဓိပ္ပေတံ။ လက္ခဏတော ပန အသဒ္ဓမ္မာဓိပ္ပာယေန ကာယဒွါရပ္ပဝတ္တာ အဂမနီယဋ္ဌာနဝီတိက္ကမစေတနာ အတိစာရော။ တသ္မာ **အတိစာရာ**။

မဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ တိ မဇ္ဇံ ဝုစ္စတိ မဒနီယဋ္ဌေန သုရာ စ မေရယဉ္စ, ပိဝန္တိ တေနာတိ ပါနံ, မဇ္ဇဿ ပါနံ မဇ္ဇပါနံ။ ယာယ ဒုဿီလျစေတနာယ မဇ္ဇသင်္ခါတံ ပိဋ္ဌသုရာ, ပူဝသုရာ, ဩဒနိယသုရာ, ကိဏ္ဏပက္ခိတ္တာ, သမ္ဘာရသံယုတ္တာတိ ပဉ္စဘေဒံ သုရံ တ, ပုပ္ဖာသဝေ, ဖလာသဝေ, မဓွာသဝေ, ဂုဠာသဝေ, သမ္ဘာရသံယုတ္တောတိ ပဉ္စဘေဒံ မေရယံ တ ဗီဇတော ပဋ္ဌာယ ကုသဂ္ဂေနာပိ ပိဝတိ, သာ စေတနာ မဇ္ဇပါနံ။ တသ္မာ **မဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ အာရကာ** ဝိရတာ။

၁၃၂. ဧဝံ ''ပာဏာတိပာတာ ဝိရတာ''တိအာဒိနာ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မဝသေန ဝိဘဇိတွာ ဒဿိတံ နိစ္စသီလံ ပုန သမာဒာတဗ္ဗတာဝသေန ဧကတော ကတွာ ဒဿေန္တော **''ပဉ္စသိက္ခာပဒေ ရတာ''**တိ အာဟ။ တတ္ထ **သိက္ခာပဒန္တိ** သိက္ခိတဗ္ဗပဒံ, သိက္ခာကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ဈာနာဒယော သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ သိက္ခိတဗ္ဗတော သိက္ခာ, ပဉ္စသု ပန သီလင်္ဂေသု ယံကိဉ္စိ အင်္ဂံ တာသံ သိက္ခာနံ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ပဒန္တိ သိက္ခာနံ ပဒတ္တာ သိက္ခာပဒံ, ပဉ္စ သီလင်္ဂါနိ။ တသ္မိံ ပဉ္စဝိဓေ သိက္ခာပဒေ ရတာ အဘိရတာတိ **ပဉ္စသိက္ခာပဒေ ရတာ။ အရိယသစ္စာန ကောဝိဒါ**တိ ပရိညာပဟာနသစ္ဆိကိရိယာဘာဝနာဘိသမယဝသေန ဒုက္ခသမုဒယနိရောဓမဂ္ဂသင်္ခါတေသု စတူသု အရိယသစ္စေသု ကုသလာ နိပုဏာ, ပဋိဝိဒ္ဓစတုသစ္စာတိ အတ္ထော။ **ကေတမဿာ** တိ ဘဂဝန္တံ ကေတွေန ကိတ္တေတိ။ **ယသဿိနော** တိ ကိတ္တိမတော, ပရိဝါရဝတော တ။

၁၃၃. သာဟန္တိ သာ ယထာဝုတ္တဂုဏာ အဟံ။ **သကေန သီလေနာ**တိ အနုဿုဂ်ကိတာဒိနာ အတ္တနော သဘာဝသီလေန စ ဥပေါသထသီလာဒိသမာဒါနသီလေန စ ကာရဏဘူတေန။ တဉှိ သတ္တာနံ ကမ္မဿကတာယ ဟိတသုခါဝဟတာယ စ ဝိသေသတော ''သက''န္တိ ဝုစ္စတိ။ တေနေတံ ဟ –

''တဉှိ တဿ သကံ ဟောတိ၊ တဉ္စ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ။
တဉ္စဿ အနုဂံ ဟောတိ၊ ဆာယာဝ အနပါယိနီ''တိ။ (သံ. နိ. ၁.၁၁၅)။

ယသသာ စ ယသဿိနီ တိ ''ဥတ္တရာ ဥပါသိကာ သီလာစာရသမ္ပန္နာ အနုဿုဂ်ကီ အမစ္ဆရီ အက္ကောဓနာ''တိ အာဒိနာ ''အာဂတဖလာ ဝိညာတသာသနာ''တိအာဒိနာ စ ယထာဘူတဂုဏာဓိဂတေန ဇလတလေ တေလေန ဝိယ သမန္တတော ပတ္ထဋေန ကိတ္တိသဒ္ဒေန ယသဿိနီ ကိတ္တိမတီ, တေန တ သီလဂုဏေန ဣဓ အဓိဂတေန ယသပရိဝါရေန ယသဿိနီ သမ္ပန္နပရိဝါရာ။ **အနုဘောမိ သကံ ပုညန္တိ** ယထူပစိတံ အတ္တနော ပုညံ ပစ္စနုဘောမိ။ ယဿ ဟိ ပုညဖလံ အနုဘုယျတိ, ဖလူပစာရေန တံ ပုညမ္ပိ အနုဘုယျတီတိ ဝုစ္စတိ။ အထ ဝါ ပုထုဇ္ဇနဘာဝတော သုစရိတဖလမ္ပိ ''ပုည''န္တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ ''ကုသလာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ သမာဒါနဟေတု ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝဍ္ဎတီ''တိ။ **သုခိတာ စမ္ဟိနာမယာ**တိ ဒိဗ္ဗသုခေန စ ဖလသုခေန စ သုခိတာ စမှိ ဘဝါမိ, ကာယိကစေတသိကဒုက္ခာဘာဝတော အနာမယာ အရောဂါ။

၁၃၄. မမ စာတိ စ-သဒ္ဒေါ သမုစ္စယတ္ထော။ တေန ''မမ ဝစနေန စ ဝန္ဒေယျာသိ, န တဝ သဘာဝေနေဝ''တိ ဝန္ဒနံ သမုစ္စိနောတိ။ **အနုစ္ဆဝိယ** န္တိအာဒိနာ အတ္တနော အရိယသာဝိကာဘာဝဿ ဟာကဋ္ဌဘာဝံ ဒဿေတိ။ **တံ ဘဂဝ** တိအာဒိ သင်္ဂီတိကာရဝစနံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဥတ္တရာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆. သိရိမာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ယုတ္တာ စ တေ ပရမအလင်္ကတာ ဟယာ တိ သိရိမာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန စ သမယေန ဟေဋ္ဌာ အနန္တရဝတ္ထုမှိ ဝုတ္တာ သိရိမာ ဂဏိကာ သောတာပတ္တိဖလဿ အဓိဂတတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိတကိလိဋ္ဌကမ္မန္တာ ဟုတွာ သင်္ဃဿ အဋ္ဌ သလာကဘတ္တာနိ ပဋ္ဌပေသိ။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ နိဗဒ္ဓံ အဋ္ဌ ဘိက္ခူ ဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တိ။ သာ "သပ္ပိံ ဂဏှထ ခီရံ ဂဏှထာ"တိအာဒီနိ ဝတွာ တေသံ ပတ္တေ ပူရေတိ, ဧကေန လဒ္ဓံ တိဏ္ဏမ္ပိ စတုန္နမ္ပိ ပဟောတိ, ဒေဝသိကံ သောဠသကဟာပဏပရိဗ္ဗယေန ပိဏ္ဍပါတော ဒီယတိ။ အထေကဒိဝသံ ဧကော ဘိက္ခု တဿာ ဂေဟေ အဋ္ဌကဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ တိယောဇနမတ္တကေ ဧကံ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ အထ နံ သာယံ ထေရုပဋ္ဌာနေ နိသိန္နံ ပုစ္ဆိံသု, "အာဝုသော, ကဟံ ဘိက္ခံ ဂဟေတွာ ဣဓာဂတောသီ"တိ? "သိရိမာယ အဋ္ဌကဘတ္တံ မေ ဘုတ္တ"န္တိ။ "တံ မနာပံ ကတွာ ဒေတိ, အာဝုသော"တိ။ "န သက္ကာ တဿာ ဘတ္တံ ဝဏ္ဏေတုံ, အတိပဏီတံ ကတွာ ဒေတိ, ဧကေန လဒ္ဓံ တိဏ္ဏမ္ပိ စတုန္နမ္ပိ ပဟောတိ, တဿာ ပန ဒေယျဓမ္မတောပိ ဒဿနမေဝ ဥတ္တရိတရံ"။ သာ ဟိ ဣတ္ထီ ဧဝရူပါ စ ဧဝရူပါ စာတိ တဿာ ဂုဏေ ကထေသိ။

အထေကော ဘိက္ခု တဿာ ဂုဏကထံ သုတွာ အဒိသွာပိ သဝနေနေဝ သိနေဟံ ဥပ္ပာဒေတွာ "မယာ တတ္ထ ဂန္တွာ တံ ဒဋ္ဌုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ အတ္တနော ဝဿဂ္ဂံ ကထေတွာ တံ ဘိက္ခုံ ဌိတိကံ ပုစ္ဆိတွာ "သွေဝ, အာဝုသော, တသ္မိံ ဂေဟေ တွံ သင်္ဃတ္ထေရော ဟုတွာ အဋ္ဌကဘတ္တံ လဘိဿသီ"တိ သုတွာ တင်္ခဏညေဝ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ပက္ကန္တော ပါတောဝ အရုဏေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ သလာကဂ္ဂံ ပဝိသိတွာ ဌိတော သင်္ဃတ္ထေရော ဟုတွာ တဿာ ဂေဟေ အဋ္ဌကဘတ္တံ လဘိ။ ယော ပန သော ဘိက္ခု ဟိယျော ဘုဉ္ဇိတွာ ပက္ကာမိ, တဿ ဂတဝေလာယမေဝဿာ သရီရေ ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တသ္မာ အာဘရဏာနိ ဩမုဉ္စိတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထဿာ ဒါသိယော အဋ္ဌကဘတ္တံ လဘိတုံ အာဂတေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ အာရောစေသုံ။ သာ ဂန္တွာ သဟတ္ထာ ပတ္တေ ဂဟေတုံ ဝါ နိသီဒါပေတုံ ဝါ အသက္ကောန္တီ ဒါသိယော အာဏာပေသိ "အမ္မာ ပတ္တေ ဂဟေတွာ အယျေ နိသီဒါပေတွာ ယာဂုံ ပါယေတွာ ခဇ္ဇကံ ဒတွာ ဘတ္တဝေလာယ ပတ္တေ ပူရေတွာ ဒေထာ"တိ။ တာ "သာဓု, အယျေ"တိ ဘိက္ခူ ပဝေသေတွာ ယာဂုံ ပါယေတွာ ခဇ္ဇကံ ဒတွာ ဘတ္တဝေလာယ ဘတ္တဿ ပတ္တေ ပူရေတွာ တဿာ အာရောစယိံသု။ သာ "မံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ နေထ , အယျေ ဝန္ဒိဿာမီ"တိ ဝတွာ တာဟိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဘိက္ခူနံ သန္တိကံ နီတာ ဝေဓမာနေန သရီရေန ဘိက္ခူ ဝန္ဒိ။ သော ဘိက္ခု တံ ဩလောကေတွာ စိန္တေသိ "ဂိလာနာယ တာဝ အယံ ဧတိဿာ ရူပသောဘာ, အရောဂကာလေ ပန သဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတာယ ဣမိဿာ ကီဒိသီ ရူပသမ္ပတ္တီ"တိ။ အထဿ အနေကဝဿကောဋိသန္နိစိတော ကိလေသော သမုဒာစရိ။ သော အညာဏီ ဟုတွာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတုံ အသက္ကောန္တော ပတ္တံ အာဒာယ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပတ္တံ ပိဓာယ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ စီဝရကဏ္ဏံ ပတ္ထရိတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ ဧကော သဟာယကော ဘိက္ခု ယာစန္တောပိ ဘောဇေတုံ နာသက္ခိ, သော ဆိန္နဘတ္တော အဟောသိ။

တံ ဒိဝသမေဝ သာယနှသမယေ သိရိမာ ကာလမကာသိ။ ရာဇာ သတ္ထု သာသနံ ပေသေသိ "ဘန္တေ, ဇီဝကဿ ကနိဋ္ဌဘဂိနီ သိရိမာ ကာလမကာသီ"တိ။ သတ္ထာ တံ သုတွာ ရညော သာသနံ ပဟိဏိ "သိရိမာယ သရီရဈာပနကိစ္စံ နတ္ထိ, အာမကသုသာနေ တံ ယထာ ကာကာဒယော န ခါဒန္တိ, တထာ နိပဇ္ဇာပေတွာ ရက္ခာပေထာ"တိ။ ရာဇာ တထာ အကာသိ။ ပဋိပါဋိယာ တယော ဒိဝသာ အတိက္ကန္တာ, စတုတ္ထေ ဒိဝသေ သရီရံ ဥဒ္ဓုမာယိ, နဝဟိ ဝဏမုခေဟိ ပုဠဝကာ ပဂ္ဃရိံသု, သကလသရီရံ ဘိန္နသာလိဘတ္တစာဋိ ဝိယ အဟောသိ။ ရာဇာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ "ဌပေတွာ ဂေဟရက္ခကဒါရကေ သိရိမာယ ဒဿနတ္ထံ အနာဂစ္ဆန္တာနံ အဋ္ဌ ကဟာပဏာ ဒဏ္ဍော"တိ။ သတ္ထု သန္တိကဉ္စ ပေသေသိ "ဗုဒ္ဓပ္ပမုခော ကိရ သင်္ဃော သိရိမာယ ဒဿနတ္ထံ အာဂစ္ဆတူ"တိ။ သတ္ထာ ဘိက္ခူနံ အာရောစာပေသိ "သိရိမာယ ဒဿနတ္ထံ ဂမိဿာမာ"တိ။

သောပိ ဒဟရဘိက္ခု စတ္တာရော ဒိဝသေ ကဿစိ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ ဆိန္နဘတ္တောဝ နိပဇ္ဇိ။ ပတ္တေ ဘတ္တံ ပူတိကံ ဇာတံ, ပတ္တေ မလမ္ပိ ဥဋ္ဌဟိ။ အထ သော သဟာယကဘိက္ခုနာ ဥပသင်္ကမိတွာ "အာဝုသော သတ္ထာ သိရိမာယ ဒဿနတ္ထံ ဂစ္ဆတီ"တိ ဝုစ္စမာနော တထာ ဆာတဇ္ဈတ္တောပိ "သိရိမာ"တိ ဝုတ္တပဒေယေဝ သဟသာ ဥဋ္ဌ

ဌပဟိတ္ပတ "သတ္တာ သိရိမံ ဒဋ္ဌုံ ဂစ္ဆတိ, တ္ပံမ္ပိ ဂမိဿသီ"တိ? "အာမ ဂမိဿာမီ"တိ ဘတ္တံ ဆဋ္ဍေတ္ပတ ပတ္တံ ဓောဝိတ္ပတ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတ္ပတ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ အဂမာသိ။ သတ္တာ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော ဧကပဿေ အဋ္ဌာသိ, ဘိက္ခုနိသင်္ဃောပိ ရာဇပရိသာပိ ဥပာသကပရိသာပိ ဥပာသိကာပရိသာပိ ဧကေကပဿေ အဋ္ဌံသု။

သတ္တာ ရာဇာနံ ပုစ္ဆိ "ကာ ဧသာ, မဟာရာဇာ"တိ? "ဘန္တေ, ဇီဝကဿ ကနိဋ္ဌဘဂိနီ သိရိမာ နာမာ"တိ။ "သိရိမာ ဧသာ"တိ? "အာမ, ဘန္တေ"တိ။ တေန ဟိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေဟိ "သဟဿံ ဒတ္ပတ သိရိမံ ဂဏှန္တူ"တိ။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ, ဧကောပိ "ဟ"န္တိ ဝါ "ဟု"န္တိ ဝါ ဝဒန္တော နာမ နာဟောသိ။ ရာဇာ သတ္ထု အာရောစေသိ "န ဂဏှန္တိ ဘန္တေ"တိ, တေန ဟိ မဟာရာဇ အဂ္ဃံ ဩဟာပေဟီတိ။ ရာဇာ "ပဉ္စသတာနိ ဒတ္ပတ ဂဏှန္တူ"တိ ဘေရိံ စရာပေတ္ပတ ကဉ္စိ ဂဏှနကံ အဒိသ္ပတ "အဍ္ဎတေယျသတာနိ, ဒွေသတာနိ, သတံ, ပညာသံ, ပဉ္စဝီသတိ, ဝီသတိ ကဟာပဏေ, ဒသ ကဟာပဏေ, ပဉ္စ ကဟာပဏေ, ဧကံ ကဟာပဏံ, အဍ္ဎံ, ပါဒံ, မာသကံ, ကာကဏိကံ ဒတ္ပတ သိရိမံ ဂဏှန္တူ"တိ ဘေရိံ စရာပေတ္ပတ "မုဓာပိ ဂဏှန္တူ"တိ ဘေရိံ စရာပေသိ, တထာပိ "ဟ"န္တိ ဝါ "ဟု"န္တိ ဝါ ဝဒန္တော နာမ နာဟောသိ။ ရာဇာ "မုဓာပိ, ဘန္တေ, ဂဏှန္တော နတ္ထီ"တိ အာဟ။ သတ္တာ "ပဿထ, ဘိက္ခဝေ, မဟာဇနဿ ပိယမာတုကာမံ, ဣမသ္မိံယေဝ နဂရေ သဟဿံ ဒတ္ပတ ပုဗ္ဗေ ဧကဒိဝသံ လဘိံသု, ဣဒါနိ မုဓာပိ ဂဏှန္တော နတ္ထိ ဧဝရူပံ နာမ ရူပံ ခယဝယပ္ပတ္တံ အာဟရိမေဟိ အလင်္ကာရေဟိ ဝိစိတ္တကတံ နဝန္နံ ဝဏ္ဏမုခာနံ ဝသေန အရုဘူတံ တီဟိ အဋ္ဌိသတေဟိ သမုဿိတံ နိစ္စာတုရံ ကေဝလံ ဗာလမဟာဇနေန ဗဟုဓာ သင်္ကပ္ပိတတာယ ဗဟုသင်္ကပ္ပံ အဒ္ဓုဝံ အတ္တဘာဝံ"န္တိ ဒဿေန္တော –

"ပဿ စိတ္တကတံ ဗိမ္ဗံ၊ အရုကာယံ သမုဿိတံ။
အာတုရံ ဗဟုသင်္ကပ္ပံ၊ ယဿ နတ္ထိ ဓုဝံ ဌိတီ"တိ။ (ထေရဂါ. ၁၁၆၀) –

ဂါထမာဟ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ သိရိမာယ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဘိက္ခု ဝိဂတဆန္ဒရာဂေ ဟုတ္ပတ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ပတ အရဟတ္တံ ပာပုဏိ, စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။

တေန စ သမယေန သိရိမာ ဒေဝကညာ အတ္တနော ဝိဘဝသမိဒ္ဓိံ ဩလောကေတ္ပတ အာဂတဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တီ ပုရိမတ္တဘာဝေ အတ္တနော သရီရသမီပေ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတံ ဘဂဝန္တံ ဌိတံ မဟာဇနကာယဉ္စ သန္နိပတိတံ ဒိသ္ပတ ပဉ္စဟိ ဒေဝကညာသတေဟိ ပရိဝုတာ ပဉ္စဟိ ရထသတေဟိ ဒိဿမာနကာယာ အာဂန္တ္ပတ ရထတော ဩတရိတ္ပတ သပရိဝါရာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္ပတ ကတဉ္ဇလီ အဋ္ဌာသိ။ တေန စ သမယေန အာယသ္မာ ဝင်္ဂီသော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ ဌိတော ဟောတိ။ သော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစ "ပဋိဘာတိ မံ ဘဂဝါ ဧကံ ပဉ္ဟံ ပုစ္ဆိတု"န္တိ။ "ပဋိဘာတု တံ ဝင်္ဂီသာ"တိ ဘဂဝါ အဝေစ။ အာယသ္မာ ဝင်္ဂီသော တံ သိရိမံ ဒေဝဓီတရံ –

၁၃၇. "ယုတ္တာ စ တေ ပရမအလင်္ကတာ ဟယာ၊ အဓောမုခါ အဃသိဂမာ ဗလီ ဇဝါ။
အဘိနိမ္မိတာ ပဉ္စရထာသတာ စ တေ၊ အန္ဝေန္တိ တံ သာရထိစောဒိတာ ဟယာ။

၁၃၈. "သာ တိဋ္ဌသိ ရထဝရေ အလင်္ကတာ၊
ဩဘာသယံ ဇလမိဝ ဇောတိ ပါဝကော။
ပုစ္ဆာမိ တံ ဝရတနု အနောမဒဿနေ၊
ကသ္မာ နု ကာယာ အနဓိဝရံ ဥပာဂမီ"တိ။ – ပဋိပုစ္ဆိ။

၁၃၇. တတ္ထ **ယုတ္တာ စ တေ ပရမအလင်္ကတာ ဟယာ** တိ ပရမံ အတိဝိယ ဝိသေသတော အလင်္ကတာ, ပရမေဟိ ဝါ ဥတ္တမေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ အဿာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကတာ, ပရမာ ဝါ အဂ္ဂါ သေဋ္ဌာ အာဇာနီယာ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကတာ ဟယာ အဿာ တေ တဝ ရထေ ယောဇိတာ, ယုတ္တာ ဝါ တေ ရထဿ စ အနုစ္ဆဝိကာ, အညမညံ ဝါ သဒိသတာယ ယုတ္တာ သံသဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ "ပရမအလင်္ကတာ"တိ ပုရိမသ္မိံ ပက္ခေ သန္ဓိံ အကတ္ပတ ဒုတိယသ္မိံ ပက္ခေ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ။ **အဓောမုခါ**တိ ဟေဋ္ဌာမုခါ။ ယဒိပိ တေ တဒာ ပကတိယာဝ ဌိတာ, ဒေဝလောကတော ဩရောဟဏဝသေန "အဓောမုခါ"တိ ဝုတ္တာ။ **အဃသိဂမာ**တိ ဝေဟာသံဂမာ။ **ဗလီ**တိ ဗလဝန္တော။ **ဇဝါ**တိ ဇဝနကာ , ဗလဝန္တော စေဝ ဝေဂဝန္တော စာတိ အတ္ထော။ **အဘိနိမ္မိတာ** တိ တဝ ပုညကမ္မေန နိ

မ္ပိတာ နိဗ္ဗတ္တာ။ သယံ နိမ္မိတမေဝ တ သန္တာယ ''အဘိနိမ္မိတာ''တိ ဝုတ္တံ နိမ္မာနရတိဘာဝတော သိရိမာယ ဒေဝဓီတာ ယ။ **ပဉ္စရထာသတာ**တိ ကထာသုခတ္ထံ ထကာရဿ ဒီဃံ လိင်္ဂဝိပလ္လာသဉ္စ ကတွာ ဝုတ္တံ, ဝိဘတ္တိအလောပေ တ ဒဋ္ဌဗ္ဗော, ပဉ္စ ရထသတာနီတိ အတ္ထော။ **အန္ဝေဝတ္တိ တံ သာရထိစောဒိတာ ဟယာ** တိ သာရထီဟိ စောဒိတာ ဝိယ ရ ထေသု ယုတ္တာ ဣမေ ဟယာ ဘဒ္ဒေ, ဒေဝတေ, တံ အနုဂစ္ဆန္တိ။ ''သာရထိအစောဒိတာ''တိ ကေစိ ပဌန္တိ, သာရထီ ဟိ အစောဒိတာ ဧဝ အနုဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။ ''သာရထိစောဒိတာ ဟယာ''တိ ဧကံယေဝ တ ပဒံ ကထာသုခတ္ထံ ဒီဃံ ကတွာ ဝုတ္တံ, သာရထိစောဒိတဟယာ ပဉ္စ ရထသတာတိ ယောဇနာ။

၁၃၈. သာ တိဋ္ဌသီ တိ သာ တွံ တိဋ္ဌသိ။ **ရထဝရေ**တိ ရထုတ္တမေ။ **အလင်္ကတာ** တိ သဋ္ဌိသကဋ္ဌဘာရေဟိ ဒိဗ္ဗာ လင်္ကာရေဟိ အလင်္ကတသရီရာ။ **ဩဘာသယံ ဇလမိဝ ဇောတိ ပာဝကော**တိ ဩဘာသေန္တီ ဇောတိရိဝ ဇလန္တီ ပာဝ ကော ဝိယ စ တိဋ္ဌသိ, သမန္တတော ဩဘာသေန္တီ ဇလန္တီ တိဋ္ဌသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ''ဇောတီ''တိ စ စန္ဒိမသူရိယ နက္ခတ္တတာရကရူပာနံ သာဓာရဏနာမံ။ **ဝရတနူ**တိ ဥတ္တမရူပဓရေ သဗ္ဗင်္ဂသောဘနေ။ တတော ဧဝ **အနောမဒဿနေ** အလာမကဒဿနေ, ဒဿနီယေ ဟသာဒိကေတိ အတ္ထော။ **ကသ္မာ နု ကာယာ အနုမိဝရံ ဥပာဂမီ** တိ ကုတော နာမ ဒေ ဝကာယတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပယိရုပာသနာယ ဥပဂစ္ဆိ ဥပဂတာသိ။

ဧဝံ ထေရေန ပုစ္ဆိတာ သာ ဒေဝတာ အတ္တာနံ အာဝိကရောန္တီ –

၁၃၉. ''ကာမဂ္ဂပတ္တာနံ ယမာဟုနုတ္တရံ၊ နိမ္မာယ နိမ္မာယ ရမန္တိ ဒေဝတာ။
တသ္မာ ကာယာ အစ္ဆရာ ကာမဝဏ္ဏိနီ၊ ဣဓာဂတာ အနုမိဝရံ နမဿိတု''န္တိ။ –

ကထမာဟ။

၁၃၉. တတ္ထ **ကာမဂ္ဂပတ္တာနံ ယမာဟုနုတ္တရ** န္တိ ကာမူပဘောဂေဟိ အဂ္ဂဘာဝံ ပတ္တာနံ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝတာနံ ယံ ဒေဝကာယံ ယသေန ဘောဂဒိဝသေန စ အနုတ္တရန္တိ ဝဒန္တိ, တတော ကာယာ။ **နိမ္မာယ နိမ္မာယ ရမန္တိ ဒေဝတာ**တိ နိမ္မာနရတိဒေဝတာ အတ္တနာ ယထာရုစိတေ ကာမေ သယံ နိမ္မိနိတွာ နိမ္မိနိတွာ ရမန္တိ ကီဠန္တိ လဠန္တာ အဘိရမန္တိ။ **တသ္မာ ကာယာ** တိ တသ္မာ နိမ္မာနရတိဒေဝနိကာယာ ။ **ကာမဝဏ္ဏိနီ** တိ ကာမရူပဓရာ ယထိစ္ဆိတရူပဓာရိ နီ။ **ဣဓာဂတာ**တိ ဣဓ ဣမသ္မိံ မနုဿလောကေ, ဣမံ တ မနုဿလောကံ အာဂတာ။

ဧဝံ ဒေဝတာယ အတ္တနော နိမ္မာနရတိဒေဝတာဘာဝေ ကထိတေ ပုန ထေရော တဿာ ပုရိမဘာဝံ တတ္ထ ကတပုညက မ္မံ လဒ္ဒိဉ္စ ကထာပေတုကာမော –

၁၄၀. ''ကိံ တွံ ပုရေ သုစရိတမာစရီဓ၊ ကေနစ္ဆသိ တွံ အမိတယသာ သုခေဓိတာ။
ဣဒ္ဓီ စ တေ အနုမိဝရာ ဝိဟင်္ဂမာ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ ဒသ ဒိသာ ဝိရောစတိ။

၁၄၁. ''ဒေဝေဟိ တွံ ပရိဝုတာ သက္ကတာ စသိ၊
ကုတော စုတာ သုဂတိဂတာသိ ဒေဝတေ။
ကဿ တ တွံ ဝစနကရာနုသာသနိ၊
အာစိက္ခ မေ တွံ ယဒိ ဗုဒ္ဓသာဝိကာ''တိ။ – ဒွေ ကထာ အဘာသိ။

၁၄၀. တတ္ထ **အာစရီ**တိ ဒီဃံ ကတွာ ဝုတ္တံ, ဥပစိနီတိ အတ္ထော။ **ဣဓာ**တိ နိပာတမတ္တံ, ဣဓ တ ဣမသ္မိံ ဒေဝ တ္တဘာဝေ။ **ကေနစ္ဆသီ** တိ ကေန ပုညကမ္မေန အဿတ္တာ အစ္ဆသိ။ ''ကေနာသိ တွ''န္တိ ကေစိ ပဌန္တိ။ **အမိတ ယသာ**တိ န မိတယသာ အနပ္ပကပရိဝါရာ။ **သုခေဓိတာ**တိ သုခေန ဝဍ္ဍိတာ, သုပရိဗြူဟိတဒိဗ္ဗသုခါတိ အတ္ထော။ **ဣဒ္ဓီ**တိ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေါ။ **အနုမိဝရာ**တိ အဓိကာ ဝိသိဋ္ဌာ အညာ ဇေတိဿာ နတ္ထီတိ အနုမိဝရာ, အတိဥတ္တမာတိ အတ္ထော။ **ဝိဟင်္ဂမာ** တိ ဝေဟာသင်္ဂမိနီ။ **ဒသ ဒိသာ**တိ ဒသပိ ဒိသာ။ **ဝိရောစတီ**တိ ဩဘာသေတိ။

၁၄၁. ပရိဝုတာ သက္ကတာ စသီ တိ သမန္တတော ပရိတရိတာ သမ္မာနိတာ စ အသိ။ **ကုတော စုတာ သုဂတိဂတာသီ** တိ ပဉ္စသု ဂတီသု ကတရဂတိတော စုတာ ဟုတွာ သုဂတိံ ဣမံ ဒေဝဂတိံ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဥပဂတာ အသိ။ **ကဿ တ တွံ**

ဝစနကရာနုသာသနိန္တိ ကဿ နု တ သတ္ထု သာသနေ ဟာဝစနေ သြိတအနုသာသနိသမ္ပဋိစ္ဆနေန တုံ ဝစနကရာ အ သီတိ ယောဇနာ။ ကဿ တ တုံ သတ္ထု ဝစနကရာ အနုသာသကဿ အနုသိဋ္ဌိယံ ပတိဋ္ဌာနေနာတိ ဧဝံ တ တ္ထေ အ တ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဧဝံ အနုဒ္ဒေသိကဝသေန တဿာ လဒ္ဓိံ ပုစ္ဆိတွာ ပုန ဥဒ္ဒေသိကဝသေန **"အာစိက္ခ မေ တွံ ယဒိ ဗုဒ္ဓသာဝိကာ"**တိ ပုစ္ဆတိ။ တတ္ထ **ဗုဒ္ဓသာဝိကာ**တိ သဗ္ဗမ္ပိ ဉေယျံ ဗုဇ္ဈိ သယမ္ဘုဉာဏေန ဟတ္ထတလေ အာမ လကံ ဝိယ ပစ္စက္ခတော ဗုဒ္ဓတ္တာ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဓမ္မဿဝနန္တေ ဇာတာတိ ဗုဒ္ဓသာဝိကာ။

ဧဝံ ထေရေန ပုစ္ဆိတမတ္ထံ ကထေန္တီ ဒေဝတာ ဣမာ ကထာ အဘာသိ –

၁၄၂. ''နဂန္တရေ နဂရဝရေ သုမာပိတေ၊ ပရိစာရိကာ ရာဇဝရဿ သိရိမတော။
နစ္စေ ဂီတေ ပရမသုသိက္ခိတာ အဟုံ၊ သိရိမာတိ မံ ရာဇဂဟေ အဝေဒိံသု။

၁၄၃. ''ဗုဒ္ဓေါ စ မေ ဣသိနိသဘော ဝိနာယကော၊ အဒေသယီ သမုဒယဒုက္ခနိစ္စတံ။
အသင်္ခတံ ဒုက္ခနိရောဓ သဿတံ၊ မဂ္ဂဉ္စိမံ အကုဋိလမဉ္ဇသံ သိဝံ။

၁၄၄. ''သုတွာနဟံ အမတပဒံ အသင်္ခတံ၊ တထာဂတဿနုဓိဝရဿ သာသနံ။
သီလေသွဟံ ပရမသုသံဝုတာ အဟုံ၊ ဓမ္မေ ဌိတာ နရဝရဗုဒ္ဓဒေသိတေ။

၁၄၅. ''ဉတွာနဟံ ဝိရဇပဒံ အသင်္ခတံ၊ တထာဂတေနနုဓိဝရေန ဒေသိတံ။
တတ္ထေဝဟံ သမထသမာဓိမာဖုသိံ၊ သာယေဝ မေ ပရမနိယာမတာ အဟု။

၁၄၆. ''လဒ္ဓါနဟံ အမတဝရံ ဝိသေသနံ၊ ဧကံသိကာ အဘိသမယေ ဝိသေသိယ။
အသံသယာ ဗဟုဇနပူဇိတာ အဟံ၊ ခိဍ္ဍာရတိံ ပစ္စနုဘောမနပ္ပကံ။

၁၄၇. ''ဧဝံ အဟံ အမတဒသမှိ ဒေဝတာ၊ တထာဂတဿနုဓိဝရဿ သာဝိကာ။
ဓမ္မဒ္ဒသာ ပဌမဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ သောတာပန္နာ န စ ပန မတ္ထိ ဒုဂ္ဂတိ။

၁၄၈. ''သာ ဝန္ဒိတုံ အနဓိဝရံ ဥပာဂမိံ၊ ပာသာဒိကေ ကုသလရတေ စ ဘိက္ခဝေါ။
နမဿိတုံ သမဏသမာဂမံ သိဝံ၊ သဂါရဝါ သိရိမတော ဓမ္မရာဇိနော။

၁၄၉. ''ဒိသွာ မုနိံ မုဒိတမနမှိ ပီဏိတာ၊ တထာဂတံ နရဝရဒမ္မသာရထိံ။
တဏှစ္ဆိဒံ ကုသလရတံ ဝိနာယကံ၊ ဝန္ဒာမဟံ ပရမဟိတာနုကမ္ပက''န္တိ။

၁၄၂. တတ္ထ **နဂန္တရေ** တိ ဣသိဂိလိဝေပုလ္လဝေဘာရပဏ္ဍဝဂိဇ္ဈကူဋသင်္ခါတာနံ ပဉ္စန္နံ ပဗ္ဗတာနံ အန္တရေ ဝေမဇ္ဈေ, ယတော တံ နဂရံ ''ဂိရိဗ္ဗဇ''န္တိ ဝုစ္စတိ ။ **နဂရဝရေ**တိ ဥတ္တမနဂရေ, ရာဇဂဟံ သန္ဓာယာဟ။ **သုမာပိတေ**တိ မဟာကောဝိန္ဒပဏ္ဍိတေန ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာဝိဓိနာ သမ္မဒေဝ နိဝေသိတေ။ **ပရိစာရိကာ**တိ သံဂီတပရိစရိယာယ ဥပဋ္ဌာယိကာ။ **ရာဇဝရဿာ** တိ ဗိမ္ဗိသာရမဟာရာဇဿ။ **သိရိမတော**တိ တ္တေ ''သိရီတိ ဗုဒ္ဓိပုညာနံ အဓိဝစန''န္တိ ဝဒန္တိ။ အထ တ ပုညနိဗ္ဗတ္တာ သရီရသောဘဂ္ဂဒိသမ္ပတ္တိ ကတပုညံ နိဿယတိ, ကတပုညေဟိ တ နိဿီယတီတိ ''သိရီ''တိ ဝုစ္စတိ, သာ ဧတဿ အတ္ထီတိ သိရိမာ, တဿ သိရိမတော။ **ပရမသုသိက္ခိတာ** တိ အတိဝိယ သမ္မဒေဝ စ သိက္ခိတာ။ **အဟုန္တိ** အဟောသိံ။ **အဝေဒိံသူ**တိ အညာသုံ။

၁၄၃. **ဣသိနိသဘော**တိ ဂဝသတဇေဋ္ဌကော ဥသဘော, ဂဝသဟဿဇေဋ္ဌကော ဝသဘော, ဝဇသတဇေဋ္ဌကော တ ဥသဘော, ဝဇသဟဿဇေဋ္ဌကော ဝသဘော, သဗ္ဗဂဝသေဋ္ဌော သဗ္ဗပရိဿယသဟော သေတော ပာသာဒိကော မဟာဘာရဝဟော အသနိသတသဒ္ဒေဟိပိ အသမ္ပကမ္ပိယော နိသဘော။ ရထာ သော အတ္တနော နိသဘဗလေန သမန္နာဂ တော စတူဟိ ပာဒေဟိ ပထဝိံ ဥပ္ပီဠေတွာ ကေနစိ ပရိဿယေန အကမ္ပိယော အစလဋ္ဌာနေန တိဋ္ဌတိ, ဧဝံ ဘဂဝ ဒသဟိ တထာဂတဗလေဟိ သမန္နာဂတော စတူဟိ ဝေသာရဇ္ဇပာဒေဟိ အဋ္ဌပရိသပထဝိံ ဥပ္ပီဠေတွာ သဒေဝကေ လောကေ ကေနစိ ပစ္စတ္ထိကေန ပစ္စာမိတ္တေန အကမ္ပိယော အစလဋ္ဌာနေန တိဋ္ဌတိ, တသ္မာ နိသဘော ဝိယာတိ နိ သဘော။ သီလာဒီနံ ဓမ္မက္ခန္ဓာနံ ဧသနဋ္ဌေန ''ဣသီ''တိ လဒ္ဓတေဟာရေသု သေက္ခာသေက္ခဣသီသု နိသဘော, ဣသီ

နံ တ နိဿဘော, ဣသိ စ သော နိဿဘော စာတိ တ ဣသိနိဿဘော။ ဝေနေယျသတ္တေ ဝိနေတီတိ **ဝိနာယကော,** နာယက ဝိရဟိတောတိ တ **ဝိနာယကော,** သယမ္ဘူတိ အတ္ထော။

အဒေသယီ သမုဒယဒုက္ခနိစ္စတန္တိ သမုဒယသစ္စဿ စ ဒုက္ခသစ္စဿ စ အနိစ္စတံ ဝယဓမ္မတံ အဘာသိ။ တေန “ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ အတ္တနော အဘိသမယဉာဏဿ ပဝတ္တိအာကာရံ ဒဿေတိ။ **သမုဒယဒုက္ခနိစ္စတ**န္တိ တ သမုဒယသစ္စဉ္စ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ အနိစ္စတဉ္စ။ တတ္ထ သမုဒယသစ္စဒုက္ခသစ္စဂ္ဂဟဏေန ဝိပဿနာယ ဘူမိံ ဒဿေတိ, အနိစ္စတာဂဟဏေန တဿာ ပဝတ္တိအာကာရံ ဒဿေတိ။ သင်္ခါရာနဉှိ အနိစ္စာကာရေ ဝိဘာဝိတေ ဒုက္ခာကာရော အနတ္တာကာရောပိ ဝိဘာဝိတောယေဝ ဟောတိ တံနိဗန္ဓနတ္တာ တေသံ။ တေနာဟ “ယဒနိစ္စံ, တံ ဒုက္ခံ, ယံ ဒုက္ခံ, တဒနတ္တာ”တိ (သံ. နိ. ၃.၁၅)။ **အသင်္ခတံ ဒုက္ခနိရောဓံ သဿတ**န္တိ ကေနစိ ပစ္စယေန န သင်္ခတန္တိ အသင်္ခတံ, သဗ္ဗကာလံ တထဘာဝေန သဿတံ, သကလဝဋ္ဋဒုက္ခနိရောဓဘာဝတော ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စဉ္စ မေ အဒေသယီတိ ယောဇနာ။ **မဂ္ဂဉ္စိမံ အကုဋိလမဉ္ဇသံ သိဝ**န္တိ အန္တဒ္ဝယပရိဝဇ္ဇနေန ကုဋိလဘာဝကရာနံ မာယာဒီနံ ကာယဝင်္ကာဒီနဉ္စ ပဟာနေန အကုဋိလံ, တတော ဧဝ အဉ္ဇသံ, အသိဝဘာဝကရာနံ ကာမရာဂါဒီနံ သမုစ္ဆိန္ဒနေန သိဝံ နိဗ္ဗာနံ။ **မဂ္ဂ**န္တိ နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂီယတိ, ကိလေသေ တ မာရေန္တော ဂစ္ဆတီတိ “မဂ္ဂော”တိ လဒ္ဓနာမံ ဣမံ တုမှာကဉ္စ မမဉ္စ ပစ္စက္ခဘူတံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါသင်္ခါတံ အရိယသစ္စဉ္စ မေ အဒေသယီတိ ယောဇနာ။

၁၄၄. **သုတွာနဟံ အမတပဒံ အသင်္ခတံ, တထာဂတဿနဓိဝရဿ သာသန**န္တိ တတ္ထ အယံ သင်္ခေပတ္ထော – တထာ အာဂမနာဒိအတ္ထေန **တထာဂတဿ,** သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂဘာဝတော **အနဓိဝရဿ,** သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အမတပဒံ **အသင်္ခတံ** နိဗ္ဗာနံ ဥဒ္ဒိဿ ဒေသိတတ္တာ, အမတဿ တ နိဗ္ဗာနဿ ပဋိပဇ္ဇနုပါယတ္တာ ကေနစိပိ အသင်္ခရဏီယတ္တာ စ အမတပဒံ အသင်္ခတံ **သာသနံ** သဒ္ဓမ္မံ **အဟံ သုတွာနာ**တိ။ **သီလေသွာဝဟ**န္တိ သီလေသု နိပ္ဖာဒေတဗ္ဗေသု အဟံ။ **ပရမသုသံဝုတာ**တိ အတိဝိယ သမ္မဒေဝ သံဝုတာ။ **အဟု**န္တိ အဟောသိံ။ **ဓမ္မေ ဌိတာ**တိ ပဋိပတ္တိဓမ္မေ ပတိဋ္ဌိတာ။

၁၄၅. **ဉတွာနာ**တိ သစ္ဆိကိရိယာဘိသမယဝသေန ဇာနိတွာ။ **တတ္ထေဝ**တိ တသ္မိံယေဝ ခဏေ, တသ္မိံယေဝ တ အတ္တဘာဝေ။ **သမထသမာဓိမာဖုသိ**န္တိ ပစ္စနီကဓမ္မာနံ သမုစ္ဆေဒဝသေန သမနတော ဝူပသမနတော ပရမတ္ထသမထဘူတံ လောကုတ္တရသမာဓိံ အာဖုသိံ အဓိဂစ္ဆိံ။ ယဒိပိ ယသ္မိံ ခဏေ နိရောဓဿ သစ္ဆိကိရိယာဘိသမယော, တသ္မိံယေဝ ခဏေ မဂ္ဂဿ ဘာဝနာဘိသမယော, အာရမ္မဏပဋိဝေဓံ ပန ဘာဝနာပဋိဝေဓဿေဝ ပုရိမသိဒ္ဓိကာရဏံ ဝိယ ကတွာ ဒဿေတုံ –

“ဉတွာနဟံ ဝိရဇပဒံ အသင်္ခတံ၊ တထာဂတေနနဓိဝရေန ဒေသိတံ”။

တတ္ထေဝဟံ ‘သမထသမာဓိမာဖုသိ’န္တိ ဝုတ္တံ ယထာ “စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏ”န္တိ (မ. နိ. ၁.၄၀၀; ၃.၄၂၁; သံ. နိ. ၄.၆၀)။ **ဉတွာနာ**တိ တ သမာနကာလဝသေန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာ “နိဟန္တွာန တမံ သဗ္ဗံ, အာဒိစ္စော နဘမုဂ္ဂတော”တိ။ **သာယေတ**တိ ယာ လောကုတ္တရသမာဓိဖုသနာ လဒ္ဓါ, သာယေဝ။ **ပရမနိယာမတာ**တိ ပရမာ ဥတ္တမာ မဂ္ဂနိယာမတာ။

၁၄၆. **ဝိသေသန**န္တိ ပုထုဇ္ဇနေဟိ ဝိသေသကံ ဝိသိဋ္ဌဘာဝသာဓကံ။ **ဧကံသိကာ**တိ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော သံဃော”တိ ဧကံသဂါဟဝတီ ရတနတ္တယေ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ။ **အဘိသမယေ ဝိသေသိယာ**တိ သစ္စပဋိဝေဓဝသေန ဝိသေသံ ပတွာ။ “ဝိသေသိနီ”တိပိ ပဌန္တိ, အဘိသမယဟေတု ဝိသေသဝတီတိ အတ္ထော။ **အသံသယာ**တိ သောဠသဝတ္ထုကာယ အဋ္ဌဝတ္ထုကာယ စ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟီနတ္တာ အပဂတသံသယာ။ “အသံသိယာ”တိ ကေစိ ပဌန္တိ။ **ဗဟုဇနပူဇိတာ**တိ သုဂတီဟိ ပရေဟိ ပတ္ထနီယဂုဏာတိ အတ္ထော။ **ခိဍ္ဍာရတိ**န္တိ ခိဍ္ဍာဘူတံ ရတိံ, အထ တ ခိဍ္ဍဉ္စ ရတိဉ္စ ခိဍ္ဍာဝိဟာရဉ္စ ရတိသုခဉ္စ။

၁၄၇. **အမတဒသမှဟီ**တိ အမတဒသာ နိဗ္ဗာနဒဿာဝိနီ အမှိ။ **ဓမ္မဒ္ဒသာ**တိ စတုသစ္စဓမ္မံ ဒိဋ္ဌဝတီ။ **သောတာပန္နာ**တိ အရိယမဂ္ဂသောတံ အာဒိတော ပတ္တာ။ **န စ ပန မတ္ထိ ဒုဂ္ဂတီ**တိ န စ ပန မေ အတ္ထိ ဒုဂ္ဂတိ အဝိနိပါတဓမ္မတ္တာ။

၁၆၈. **ဟာသာဒိကေ**တိ ပသာအာဝဟေ။ **ကုသလရတေ**တိ ကုသလေ အနဝဇ္ဇဓမ္မေ နိဗ္ဗာနေ ရတေ။ **ဘိက္ခတေ** တိ ဘိက္ခူ နမဿိတုံ ဥပဂမိန္တိ ယောဇနာ။ **သမဏသမာဂမံ သိဝ**န္တိ သမဏာနံ သမိတပါပါနံ ဗုဒ္ဓပုတ္တသာဝကာနံ သိဝဋ္ဌ ဓမ္မံ ခေမံ သမာဂမံ သင်္ဂမံ ပယိရုပါသိတုံ ဥပဂမိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **သိရိမတော ဓမ္မရာဇိနော**တိ ဘုမ္မတ္ထေ သာမိဝစနံ။ သိရိမတိ ဓမ္မရာဇိနီတိ အတ္ထော။ ဧဝမေဝ စ ကေစိ ပဌန္တိ။

၁၆၉. **မုဒိတမနမှီ**တိ မောဒိတမနာ အမှိ။ **ပီဏိတာ**တိ တုဋ္ဌာ, ပီတိရသဝသေန တ တိတ္တာ။ **နရဝရဒမ္မသာရထိ**န္တိ နရဝရော စ သော အဂ္ဂပုဂ္ဂလတ္တာ, ဒမ္မာနံ ဒမေတဗ္ဗာနံ ဝေနေယျာနံ နိဗ္ဗာနာဘိမုခံ သာရဏတော ဒမ္မသာရထိ စာတိ နရဝရဒမ္မသာရထိ, တံ။ **ပရမဟိတာနုကမ္ပက**န္တိ ပရမေန ဥတ္တမေန ဟိတေန သဗ္ဗသတ္တာနံ အနုကမ္ပကံ။

ဧဝံ သိရိမာ ဒေဝဓီတာ အတ္တနော လဒ္ဓိပဝေဒနမုခေန ရတနတ္တယေ ပသာဒံ ပဝေဒေတွာ ဘဂဝန္တံ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ ဝန္ဒိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတာ။ ဘဂဝါ တမေဝ ဩတိဏ္ဏဝတ္ထုံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ, ဒေသနာပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပါပုဏိ, သမ္ပတ္တပရိသာယပိ သာ ဓမ္မဒေသနာ သာတ္ထိကာ ဇာတာတိ။

သိရိမာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇. ကေသကာရီဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဣဒံ ဝိမာနံ ရုစိရံ ပဘဿရန္တိ ကေသကာရီဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရတိ ဣသိပတနေ မိဂဒာယေ။ တေန ခော ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဗာရာဏသိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိံသု။ တေ အညတရဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟဒွာရသမီပေန ဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မိဉ္စ ဂေဟေ ဗြာဟ္မဏဿ ဓီတာ ကေသကာရီ နာမ ဂေဟဒွာရသမီပေ မာတု သီသတော ဦကာ ဂဏှန္တီ တေ ဘိက္ခူ ဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ မာတရံ အာဟ “အမ္မ, ဣမေ ပဗ္ဗဇိတာ ပဌမေန ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတာ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ သုခုမာလာ ကေနစိ ဟရိဇုညေန အနဘိဘူတာ မညေ, ကသ္မာ နု ခော ဣမေ ဣမသ္မိံယေဝ ဝယေ ပဗ္ဗဇန္တီ”တိ ? တံ မာတာ အာဟ “အတ္ထိ, အမ္မ, သက္ယပုတ္တော သက္ယကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော, သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ, ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ, တဿ ဣမေ ဓမ္မံ သုတွာ ပဗ္ဗဇန္တီ”တိ။

တေန စ သမယေန အာဂတဖလော ဝိညာတသာသနော အညတရော ဥပါသကော တာယ ဝီထိယာ ဂစ္ဆန္တော တံ ကထံ သုတွာ တာသံ သန္တိကံ ဥပသင်္ကမိ။ အထ နံ ဗြာဟ္မဏီ အာဟ “တေရဟိ ခော ဥပါသက ဗဟူ ကုလပုတ္တာ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ မဟန္တံ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ သက္ယသမယေ ပဗ္ဗဇန္တိ, တေ ကိံ နု ခော အတ္ထဝသံ သမ္ပဿန္တာ ပဗ္ဗဇန္တီ”တိ? တံ သုတွာ ဥပါသကော “ကာမေသု အာဒီနဝံ, နေက္ခမ္မေ စ အာနိသံသံ သမ္ပဿန္တာ”တိ ဝတွာ အတ္တနော ဉာဏဗလာနုရူပံ တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရတော ကထေသိ, တိဏ္ဏဉ္စ ရတနာနံ ဂုဏေ ပကာသေသိ, ပဉ္စန္နံ သီလာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ သမ္ပရာယိကဉ္စ ဂုဏာနိသံသံ ပဝေဒေသိ။ အထ ဗြာဟ္မဏဓီတာ တံ “ကိံ အမှေဟိပိ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာယ တယာ ဝုတ္တေ ဂုဏာနိသံသေ အဓိဂန္တုံ သက္ကာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော “သဗ္ဗသာဓာရဏာ ဣမေ ဓမ္မာ ဘဂဝတာ ဘာသိတာ, ကသ္မာ န သက္ကာ”တိ ဝတွာ တဿာ သရဏာနိ စ သီလာနိ စ အဒါသိ။ သာ ဂဟိတသရဏာ သမာဒိန္နသီလာ စ ဟုတွာ ပုန အာဟ “ကိံ ဣတော ဥတ္တရိ အညမ္ပိ ကရဏီယံ အတ္ထီ”တိ။ သော တဿာ ဝိညုဘာဝံ သလ္လက္ခေန္တော “ဥပနိဿယသမ္ပန္နာ ဘဝိဿတီ”တိ ဉတွာ သရီရသဘာဝံ ဝိဘာဝေန္တော ဒွတ္တိံသာကာရကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတွာ ကာယေ ဝိရာဂံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဥပရိ အနိစ္စတာဒိပဋိသံယုတ္တာယ ဓမ္မိယာ ကထာယ သံဝေဇေတွာ ဝိပဿနာမဂ္ဂံ အာစိက္ခိတွာ ဂတော။ သာ တေန ဝုတ္တနယံ သဗ္ဗံ မနသိ ကတွာ ပဋိကူလမနသိကာရေ သမာဟိတစိတ္တာ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ န စိရဿေဝ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ အထာပရေန သမယေန ကာလံ ကတွာ သက္ကဿ ဒေဝရညော ပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, သတသဟဿဉ္စဿာ အစ္ဆရာပရိဝါရော အဟောသိ။ တံ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဒိသွာ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတော ပမုဒိတဟဒယော –

၁၇၀. “ဣဒံ ဝိမာနံ ရုစိရံ ပဘဿရံ, ဝေဠုရိယထမ္ဘံ သတတံ သုနိမ္မိတံ။

သုဝဏ္ဏရုက္ခေဟိ သမန္တမောတ္ထတံ၊ ဌာနံ မမံ ကမ္မဝိပါကသမ္ဘဝံ။

၁၅၁. "တတြူပပန္နာ ပုရိမစ္ဆရာ ဣမာ၊ သတံ သဟဿာနိ သကေန ကမ္မုနာ။
တုဝံသိ အဇ္ဈုပဂတာ ယသဿိနီ၊ ဩဘာသယံ တိဋ္ဌသိ ပုဗ္ဗဒေဝတာ။

၁၅၂. "သသီ အဓိဂ္ဂယှ ယထာ ဝိရောစတိ၊ နက္ခတ္တရာဇာရိဝ တာရကာဂဏံ။
တထေဝ တွံ အစ္ဆရာသင်္ဂဏံ ဣမံ၊ ဒဒ္ဒလ္လမာနာ ယသသာ ဝိရောစသိ။

၁၅၃. "ကုတော နု အာဂမ္မ အနောမဒဿနေ၊ ဥပပန္နာ တွံ ဘဝနံ မမံ ဣဒံ။
ဗြဟ္မံဝ ဒေဝါ တိဒသာ သဟိန္ဒကာ၊ သဗ္ဗေ န တပ္ပာမသေ ဒဿနေန တ"န္တိ။ –

စတူဟိ ဂါထာဟိ တာယ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ။

၁၅၀. တတ္ထ **ဣဒံ ဝိမာန**န္တိ ယသ္မိံ ဝိမာနေ သာ ဒေဝတာ ဥပ္ပန္နာ, တံ အတ္တနော ဝိမာနံ သန္ဓာယာဟ။ **သတတ**န္တိ သဗ္ဗကာလံ ရုစိရံ ပဘဿရန္တိ ယောဇနာ။ **သတတ**န္တိ တတ သမ္မာတတံ, အတိဝိယ ဝိတ္ထိဏ္ဏန္တိ အတ္ထော။ **သမန္တမောတ္ထတ**န္တိ သမန္တတော အဝတ္ထတံ ဆာဒိတံ။ **ဌာန**န္တိ ဝိမာနမေဝ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တဉှိ တိဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ ကတပုညာတိ ဌာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ကမ္မဝိပါကသမ္ဘဝ**န္တိ ကမ္မဝိပါကဘာဝေန သမ္ဘူတံ, ကမ္မဝိပါကေန ဝါ သဟ သမ္ဘူတံ။ **မမ**န္တိ ဣဒံ မမ ဌာနံ မမ ကမ္မဝိပါကသမ္ဘဝန္တိ ဒွီဟိပိ ပဒေဟိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၁၅၁. **တတြူပပန္နာ**တိ ဂါထာယ အယံ သင်္ခေပတ္ထော – **တတြ** တသ္မိံ ယထာဝုတ္တေ ဝိမာနေ **ဥပပန္နာ**တိ နိဗ္ဗတ္တာ ပဂေဝ ဥပ္ပန္နတ္တာ ပုဗ္ဗဒေဝတာ **ဣမာ ပုရိမာ အစ္ဆရာယော** ပရိမာဏတော သတံ သဟဿာနိ။ **တုဝံသီ**တိ တွံ အသိ သကေန ကမ္မုနာ အဇ္ဈုပဂတာ ဥပပန္နာ။ **ယသဿိနီ**တိ ပရိဝါရသမ္ပန္နာ, တေနေဝ သကေန ကမ္မုနာ ကမ္မာနုဘာဝေန ဩဘာသယန္တီ ဝိရောစမာနာ တိဋ္ဌသီတိ။

၁၅၂. ဣဒါနိ တမေဝ ဩဘာသနံ ဥပမာယ ဝိဘာဝေန္တော **"သသီ"**တိ ဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော – **ယထာ** သသလဉ္ဆနယောဂေန **"သသီ"**တိ, နက္ခတ္တေဟိ အဓိကဂုဏတာယ "နက္ခတ္တရာဇာ"တိ စ လဒ္ဓနာမော စန္ဒော သဗ္ဗံ **တာရကာဂဏံ အဓိဂ္ဂယှ** အဘိဘဝိတွာ **ဝိရောစတိ** ဝိရာဇတိ, **တထေဝ တွံ ဣမံ အစ္ဆရာနံ** ဒေဝကညာနံ **ဂဏံ** သမူဟံ အတ္တနော **ယသသာ ဒဒ္ဒလ္လမာနာ** အတိဝိယ ဝိဇ္ဇောတမာနာ **ဝိရောစသီ**တိ။ ဧတ္ထ စ "ဣမာ"တိ "ဣမ"န္တိ စ နိပါတမတ္တံ။ ကေစိ ပန "နက္ခတ္တရာဇာရိဝ တာရာဂဏံ တထေဝ တွ"န္တိ ပဌန္တိ။

၁၅၃. ဣဒါနိ တဿာ ဒေဝတာယ ပုရိမဘဝံ တတ္ထ ကတပုညဉ္စ ပုစ္ဆန္တော **"ကုတော နု အာဂမ္မာ"** တိ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ **ကုတော နု အာဂမ္မာ** တိ ကုတော နု ဘဝတော ကုတော နု ပုညကမ္မတော ကာရဏဘူတတော ဣဒံ မမ ဘဝနံ အာဂမ္မ ဘဒ္ဒေ **အနောမဒဿနေ** သဗ္ဗင်္ဂသောဘနေ **တွံ ဥပပန္နာ** ဥပ္ပတ္တိဂ္ဂဟဏဝသေန ဥပဂတာ။ "အနောမဒဿနေ"တိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဥပမာယ ပကာသေန္တော **"ဗြဟ္မံဝ ဒေဝါ တိဒသာ သဟိန္ဒကာ, သဗ္ဗေ န တပ္ပာမသေ ဒဿနေန တ"**န္တိ အာဟ။ တတ္ထ ယထာ ဗြဟ္မာနံ သဟမ္ပတိံ သနင်္ကုမာရံ ဝါ ဥပဂတံ သဟ ဣန္ဒေနာတိ သဟိန္ဒကာ တာဝတိံသာ ဒေဝါ ပဿန္တာ ဒဿနေန န တပ္ပန္တိ, ဧဝံ တဝ ဒဿနေန မယံ သဗ္ဗေ ဒေဝါ န တပ္ပာမသေတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ပန သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန ပုစ္ဆိတာ သာ ဒေဝတာ တမတ္ထံ ပကာသေန္တီ –

၁၅၄. "ယမေတံ သက္က အနုပုစ္ဆသေ မမံ၊ ကုတော စုတာ တွံ ဣဓ အာဂတာတိ။
ဗာရာဏသီ နာမ ပုရတ္ထိ ကာသိနံ၊ တတ္ထ အဟောသိံ ပုရေ ပေသကာရိကာ။

၁၅၅. "ဗုဒ္ဓေ စ ဓမ္မေ စ ပသန္နမာနသာ၊ သင်္ဃေ စ ဧကန္တဂတာ အသံသယာ။
အခဏ္ဍသိက္ခာပဒါ အာဂတပ္ဖလာ၊ သမ္ဗောဓိဓမ္မေ နိယတာ အနာမယာ"တိ။ –

ဂါထဒွယမာဟ။

၁၅၄-၅. တတ္ထ **ယမေတန္တိ** ယံ ဧတံ ပဥ္စဟန္တိ အတ္ထော။ **အနုပုစ္ဆသေ** တိ အနုကူလဘာဝေန ပုစ္ဆသိ။ **မမန္တိ** မံ။ **ပုရတ္ထီ** တိ ပုရံ အတ္ထိ။ **ကာသိနန္တိ** ကာသိရဋ္ဌဿ။ **ကေသကာရိကာ**တိ ပုရိမတ္တဘာဝေ အတ္တနော နာမံ ဝဒတိ။ **ဗုဒ္ဓေ စ ဓမ္မေ စာ** တိအာဒိနာ အတ္တနော ပုညံ ဝိဘာဝေတိ။

ပုန သက္ကော တဿာ တံ ပုညသမ္ပတ္တိဉ္စ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိဉ္စ အနုမောဒမာနော –

၁၅၆. ''တဏ္ဍုဘာဝိနန္ဒာမသေ သုဂတဂတဉ္စ တော၊
ဓမ္မေန စ တုဂံ ယသသာ ဝိရောစသိ။
ဗုဒ္ဓေ စ ဓမ္မေ စ ပသန္နမာနသေ၊
သင်္ဃေ စ ဧကန္တဂတေ အသံသယေ။
အခဏ္ဍသိက္ခာပဒေ အာဂတပ္ဖလေ၊
သမ္မောဓိဓမ္မေ နိယတေ အနာမယေ''တိ။ – အာဟ။

၁၅၆. တတ္ထ **တဏ္ဍုဘာဝိနန္ဒာမသေ** တိ တံ တေ ဒုဝိဓမ္ပိ သမ္ပတ္တိံ အဘိနန္ဒာမ အနုမောဒာမ။ **သုဂတဂတဉ္စ တော**တိ တုယှဉ္စ ဣဓာဂမနံ သုဂတဂတံ, အမှာကံ ပီတိသောမနဿသံဝဍ္ဍနမေဝ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝတိ။

တံ ပန ပဝတ္တိံ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ ကထေသိ, ထေရော ဘဂဝတော နိဝေဒေသိ။ ဘဂဝါ တမတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ သဒေဝကဿ လောကဿ သာတ္ထိကာ ဇာတာတိ။

ကေသကာရီဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒက-အဋ္ဌကထာယ ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိံ

သတ္တရသဝတ္ထုပဋိမဏ္ဍိတဿ ပဌမဿ ပီဌဝဂ္ဂဿ

အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. စိတ္တလတာဝဂ္ဂေါ

၁. အာသိဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယဝဂ္ဂေ **အပိ သက္ကောဝ ဒေဝိန္ဒော** တိ အာသိဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တေ သာဝတ္ထိတသီ အညတရော ဥပာသကော သမ္မဟုလေဟိ ဥပာသကေဟိ သဒ္ဓိံ သာယန္ဟသမယံ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဓမ္မံ သုတွာ ပရိသာယ ဝုဋ္ဌိတာယ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ''ဣတော ပဋ္ဌာယ အဟံ, ဘန္တေ, သင်္ဃဿ စတ္တာရိ နိစ္စဘတ္တာနိ ဒဿာမီ''တိ အာဟ။ အထ နံ ဘဂဝါ တဒနုစ္ဆဝိကံ ဓမ္မကထံ ကထေတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော ''မယာ, ဘန္တေ, သင်္ဃဿ စတ္တာရိ နိစ္စဘတ္တာနိ ပညတ္တာနိ။ သွေဝ ပဋ္ဌာယ အယျာ မမ ဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တူ''တိ ဘတ္တုဒ္ဒေသကဿ အာရောစေတွာ အတ္တနော ဂေဟံ ဂန္တွာ အာသိယာ တမတ္ထံ အာစိက္ခိတွာ ''တတ္ထ တယာ နိစ္စကာလံ အပ္ပမတ္တာယ ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ အာဟ။ သာ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ပကတိယာဝ သာ သဒ္ဓာသမ္ပန္နာ ပုညကာမာ သီလဝတီ, တသ္မာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ ပဏီတံ အန္နပာနံ ပဋိယာဒေတွာ ဘိက္ခူနံ နိသီဒနဋ္ဌာနံ သုသမ္မဋ္ဌံ သုပရိဘဏ္ဍကံ ကတွာ အာသနာနိ ပညာပေတွာ ဘိက္ခူ ဥပဂတေ တတ္ထ နိသီဒာပေတွာ ဝန္ဒိတွာ ဂန္ဓပုပ္ဖဓူပဒီပေဟိ ပူဇေတွာ သက္ကစ္စံ ပရိဝိသတိ။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခူ ကတဘတ္တကိစ္စေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧဝမာဟ ''ကထံ နု ခော, ဘန္တေ, ဣတော ဇာတိအာဒိဒုက္ခတော ပရိမုတ္တိ ဟောတီ''တိ။ ဘိက္ခူ တဿာ သရဏာနိ စ ပဉ္စ သီလာနိ စ ဒတွာ ကာယသဘာဝံ ပကာသေတွာ ပဋိကူလမနသိကာရေ နိယောဇေသုံ, အပရေ အနိစ္စတာပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မကထံ ကထေသုံ။ သာ သောဋသ ဝ

ဿာနိ သီလံ ရက္ခန္တီ အန္တရန္တရာ ယောနိသော မနသိကရောန္တီ ကေဒိဝသံ ဓမ္မဿဝနသပ္ပာယံ လဘိတွာ ဉာဏ
ဿ စ ပရိပက္ကတ္တာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ သောတာပတ္တိဖလံ သစ္ဆာကာသိ။ သာ အပရေန သမယေန ကာလံ ကတွာ
သက္ကဿ ဒေဝရညော ဝလ္လဘာ ပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သာ သဋ္ဌိတူရိယသဟဿေဟိ ပရိစရိယမာနာ
အစ္ဆရာသတသဟဿပရိဝုတာ မဟန္တံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တီ ပမုဒါ မောဒမာနာ သပရိဝါရာ ဥယျာနာဒီသု ဝိ
စရတိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒိသွာ –

၁၅၇. “အပိ သက္ကောဝ ဒေဝိန္ဒော၊ ရမ္မေ စိတ္တလတာဝနေ။
သမန္တာ အနုပရိယာသိ၊ နာရီဂဏပုရက္ခတာ။
ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၁၅၈. “ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၅၉. “ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊
မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ – ပုစ္ဆိ။

၁၆၀. “သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။

၁၆၁. “အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ အာသီ အဟောသိံ ပရပေဿိယာ ကုလေ။
၁၆၂. “ဥပာသိကာ စက္ခုမတော၊ ဂေါတမဿ ယသဿိနော။
တဿာ မေ နိက္ခမော အာသိ၊ သာသနေ တဿ တာဒိနော။

၁၆၃. “ကာမံ ဘိဇ္ဇတုယံ ကာယော၊ နေဝ အတ္ထေတ္ထ သဏ္ဌနံ။
သိက္ခာပဒါနံ ပဉ္စန္နံ၊ မဂ္ဂေ သောဝတ္ထိကော သိဝေ။

၁၆၄. “အကဏ္ဋကော အဂဟနော၊ ဥဇု သဗ္ဘိ ပဝေဒိတော။
နိက္ခမဿ ဖလံ ပဿ၊ ယထိဒံ ပါပုဏိတ္ထိကာ။

၁၆၅. “အာမန္တနိကာ ရညောမှိ၊ သက္ကဿ ဝသဝတ္တိနော။
သဋ္ဌိ တူရိယသဟဿာနိ၊ ပဋိဗောဓံ ကရောန္တိ မေ။

၁၆၆. “အာလမ္ဗော ဂဂ္ဂရော ဘီမော၊ သာဓုဝါဒီ စ သံသယော။
ပေါက္ခရော စ သုဖဿော စ၊ ဝီဏာမောက္ခာ စ နာရိယော။

၁၆၇. “နန္ဒာ စေဝ သုနန္ဒာ စ၊ သောဏဒိန္နာ သုစိမှိတာ။
အလမ္ဗုသာ မိဿကေသီ စ၊ ပုဏ္ဍရီကာတိ ဒါရုဏီ။

၁၆၈. “ဧဏီဖဿာ သုဖဿာ စ၊ သုဘဒ္ဒါ မုဒုဝါဒိနီ။
ဧတာ စညာ စ သေယျာသေ၊ အစ္ဆရာနံ ပဗောဓိကာ။

၁၆၉. “တာ မံ ကာလေနုပါဂန္တွာ၊ အဘိဘာသန္တိ ဒေဝတာ။
ဟန္ဒ နစ္စာမ ဂါယာမ၊ ဟန္ဒ တံ ရမယာမသေ။

၁၇၀. “နယိဒံ အကတပုညာနံ၊ ကတပုညာနမေဝိဒံ။
အသောကံ နန္ဒနံ ရမ္မံ၊ တိဒသာနံ မဟာဝနံ။

၁၇၁. ‘‘သုခံ အကတပုညာနံ၊ ကြမ စ နတ္ထိ ပရတ္ထ စ။
သုခဥ္စ ကတပုညာနံ၊ ကြမ စေဝ ပရတ္ထ စ။

၁၇၂. ‘‘တေသံ သဟဗ္ယကာမာနံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ ဗဟုံ။
ကတပုညာ ဟိ မောဒန္တိ၊ သဂ္ဂေ ဘောဂသမင်္ဂိနော’’တိ။ – ဒေဝတာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

၁၅၇. တတ္ထ **အပိ သက္ကော ဒေဝိန္ဒော** တိ အပိသဒ္ဒော သမ္ဘာဝနာယံ, ကြဝသဒ္ဒော ကြကာရလောပံ ကတ္ွာ ဝုတ္တော ဥပမာယံ, တသ္မာ ယထာ နာမ သက္ကော ဒေဝတနမိန္ဒောတိ အတ္ထော။ သက္ကသမဘာဝေ တိဿာ ဒေဝတာ ယ ပရိတရာယမ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တော။ ကေစိ ‘‘အပီတိ နိပါတမတ္တ’’န္တိ ဝဒန္တိ။ **စိတ္တလတာဝနေ** တိ စိတ္တာယ နာမ ဒေဝဓီတာယ ပုညာနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တေ, စိတ္တာနံ ဝါ ဝိစိတ္တပုပ္ဖဖလာဒိဝိသေသယုတ္တာနံ သန္တာနကဝလ္လိအာဒီနံ တတ္ထ ယေဘုယ္ယတာယ စိတ္တလတာဝနန္တိ လဒ္ဓနာမေ ဒေဝုယ္ယာနေ။

၁၆၁. **ပရပေဿိယာ** တိ ပရေသံ ကုလေ တသ္မိံ တသ္မိံ ကိစ္စေ ပေသနိယာ, ပရေသံ ဝေယ္ယာဝစ္စကာရီတိ အတ္ထော။

၁၆၂. **တဿာ မေ နိက္ကမော အာသိ, သာသနေ တဿ တာဒိနော**တိ တဿာ အသိယာပိ သမာနာယ ပဥ္စဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမတော ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဥပာသိကာ ဟုတ္ွာ သောဠသ ဝဿာနိ သီလံ ရက္ခန္တိယာ ကမ္မဋ္ဌာနဥ္စ မနသိ ကရောန္တိယာ မနသိကာရာနုဘာဝေန မေ မယှံ ဥပ္ပန္နမာနေ သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မသင်္ခာတေ ကြင်္ဂာဒိသု တာဒိလက္ခဏသမ္ပတ္တိယာ တာဒိနော သတ္ထု သာသနေ တပ္ပရိယာပန္နောယေဝ သံကိလေသပက္ခတော နိက္ကမနေန ‘‘နိက္ကမော’’တိ လဒ္ဓနာမော သမ္မာတယာမော အာသိ အဟောသိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

၁၆၃-၄. တဿ ပန နိက္ကမဿ ပုဗ္ဗဘာဂဿ ပဝတ္တာကာရံ ဒဿေတုံ **‘‘ကာမံ ဘိဇ္ဇတုယံ ကာယော, နေဝ အတ္ထေတ္ထ သဏ္ဌာန**န္တိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော – ယဒိပိ မေ **အယံ ကာယော ဘိဇ္ဇတု** ဝိနဿတု, တတ္ထ ကိဥ္စိမတ္တမ္ပိ အပေက္ခံ အကရောန္တီ **ဧတ္ထ** ဧတသ္မိံ ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေ **နေဝ အတ္ထိ,** မေ ဝီရိယဿ **သဏ္ဌာနံ** သိထိလီကရဏန္တိ ဝီရိယံ သမုတ္တေဇေန္တီ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေသိန္တိ။

ကြအာနိ တထာ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတွာ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ ဒဿေန္တီ –

‘‘သိက္ခာပဒာနံ ပဥ္စန္နံ၊ မဂ္ဂေ သောဝတ္တိကော သိတော။
အကဏ္ဍကော အဂဟနော၊ ဥဇု သဗ္ဗိ ပဝေဒိတော။
နိက္ကမဿ ဖလံ ပဿ၊ ယထိဒံ ဟာပုဏိတ္တိကာ’’တိ။ – အာဟ။

တတ္ရာယံ သင်္ခေပတ္ထော – ယော နိစ္စသီလဝသေန သမာဒိန္နာနံ ပဥ္စန္နံ သိက္ခာပဒာနံ သိက္ခာကောဋ္ဌာသာနံ ဥပနိဿယဘာဝေန လဒ္ဓတ္တာ တေသံ ပရိပူရိတတ္တာ စ **သိက္ခာပဒာနံ ပဥ္စန္နံ** သမ္ဗန္ဓီဘူတော, ယသ္မိံ သန္တာနေ ဥပ္ပန္နော, တဿ သဗ္ဗာကာရေန သောတ္ထိဘာဝသမ္ပာဒနတော သုန္ဒရတ္ထဘာဝတော စ **သောဝတ္ထိကော** သောတ္ထိကော, သံကိလေသဓမ္မေဟိ အနုပဒ္ဒုတတ္တာ ခေမပ္ပတ္တိဟေတုတာယ စ **သိတော,** ရာဂကဏ္ဍကာဒီနံ အဘာဝေန **အကဏ္ဍကော,** ကိလေသဒိဋ္ဌိဒုစ္စရိတဂဟနသမုစ္ဆေဒနတော **အဂဟနော,** သဗ္ဗဇိမ္ဟဝင်္ကကုဋိလဘာဝတပဂမဟေတုတာယ **ဥဇု,** ဗုဒ္ဓာဒီဟိ သပ္ပုရိသေဟိ ပကာသိတတ္တာ **သဗ္ဘိ ပဝေဒိတော** အရိယမဂ္ဂေ, တံ **ယထာ** ယေန ဥပာယဘူတေန **ကြ တ္တိကာ** ဒ္ဝင်္ဂုလဗဟလဗုဒ္ဓိကာပိ သမာနာ **ဟာပုဏိ,** တဿ **နိက္ကမဿ** ယထာဝုတ္တဝီရိယဿ ကြဒံ **ဖလံ ပဿာ** တိ သက္ကံ အာလပတိ။

၁၆၅. **အာမန္တနိကာ ရညောမှိ, သက္ကဿ ဝသဝတ္တိနော** တိ သယံဝသီဘာဝေန ဝတ္တနတော, ဒ္ဝီသု ဒေဝလောကေသု အတ္တနော ဝသံ ကြဿရိယံ ဝတ္တေတီတိ တ ဝသဝတ္တီ, တဿ ဝသဝတ္တိနော သက္ကဿ ဒေဝရညော အာမန္တနိကာ အာလာပသလ္လာပယောဂ္ဂါ, ကီဠနကာလေ တ တေန အာမန္တေတဗ္ဗာ အမှိ, နိက္ကမဿ ဝီရိယဿ ဖလံ ပဿာတိ ယောဇနာ။ အာတတဝိတတာဒိဘေဒေန ပဥ္စ တူရိယင်္ဂါနိ ဒ္ဝတဒသဟိ ဟာဏိဘာဂေဟိ ကေတော ပဝဇ္ဇ

ဇမာနာနိ သဋ္ဌိ ဟောန္တိ, တာနိ ပန သဟဿမတ္တာနိ ပယိရုပာသနဝသေန ဥပဋ္ဌိတာနိ သန္ဓာယာဟ **“သဋ္ဌိ တူရိယ သဟဿာနိ, ပဋိဗောဓံ ကရောန္တိ မေ”**တိ။ တတ္ထ **ပဋိဗောဓန္တိ** ပီတိသောမနဿာနံ ပဗောဓနံ။

၁၆၆-၈. အာလမ္ဗာ တိအာဒိ တူရိယတဒင်္ဂာနံ ဒေဝပုတ္တာနံ ဧကဒေသတော နာမဂ္ဂဟဏန္တိ ဝဒန္တိ, တူရိယာနံ ပနေတံ နာမဂ္ဂဟဏံ။ **ဝီဏာမောက္ခာ** ဒိကာ ဒေဝဓီတာ။ **သုစိမ္ဟိတာ**တိ သုဒ္ဓမိဟိတာ, နာမမေဝ တ တော်။ **မုဒုတဒိနီ**တိ မုဒုနာဝ ဝဒတီတိ မုဒုတဒိနီ, မုဒုကံ အတိဝိယ တဒနသီလာ, နာမမေဝ တ။ **သေယျာသေ** တိ သေယျတရာ။ **အစ္ဆရာန** န္တိ အစ္ဆရာသု သင်္ဂီတေ ဟသံသတရာ။ **ပဗောဓိကာ**တိ ပဗောဓနကရာ။

၁၆၉. ကာလေနာတိ ယုတ္တပ္ပတ္တကာလေန။ **အဘိဘာသန္တိ** တိ အဘိမုခာ, အဘိရတာ တ ဟုတွာ ဘာသန္တိ။ ယထာ စ ဘာသန္တိ, တံ ဒဿေတုံ **“ဟန္ဒ နစ္စာမ ကယာမ, ဟန္ဒ တံ ရမယာမသေ”** တိ ဝုတ္တံ။

၁၇၀. ဣဓန္တိ ဣဓံ မယာ လဒ္ဓဋ္ဌာနံ။ **အသောက**န္တိ ဣဋ္ဌကန္တပိယမနာပာနံယေဝ ရူပါဒီနံ သမ္ဘဝတော ဝိသောကံ။ တတော ဧဝ သဗ္ဗကာလံ ပမောဒသံဝဒ္ဓနတော **နန္ဒနံ။ တိဒသာနံ မဟာဝန** န္တိ တာဝတိံသဒေတနံ မဟန္တံ မဟနီယဥ္စ ဥယျာနံ။

၁၇၁. ဧဝရူပာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ နာမ ပုညကမ္မဝသေနေတတိ ဩဒိဿကနယေန ဝတွာ ပန အနောဒိဿကနယေန ဒဿေန္တိ **“သုခံ အကတပုညာန”**န္တိ ကထမာဟ။

၁၇၂. ပုန အတ္တနာ လဒ္ဓဿ ဒိဗ္ဗဋ္ဌာနဿ ပရေဟိ သာဓာရဏကာမတာဝသေန ဓမ္မံ ကထေန္တီ **“တေသံ သဟဗ္ယကာမာန”**န္တိ ဩသာနကထမာဟ။ **တေသ**န္တိ တာဝတိံသဒေတနံ။ **သဟဗ္ယကာမာန** န္တိ သဟဘာဝံ ဣစ္ဆန္တေဟိ, ကတ္တုအတ္ထေ ဟိ ဣဒံ သာမိဝစနံ။ သဟ တတိ ပဝတ္တတီတိ သဟတေ, တဿ ဘာတေ သဟဗ္ယံ ယထာ ဝီရဿ ဘာတေ ဝီရိယန္တိ။

ဧဝံ ထေရော ဒေဝတာယ အတ္တနော ပုညကမ္မေ အာဝိကတေ တဿာ သပရိတရာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဒေဝလောကတော အာဂန္တွာ တံ ပဝတ္တိံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဘဂဝာ တမတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ သဒေဝကဿ လောကဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

အာသိဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. လခုမာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ တိ လခုမာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရန္တေ ကေဝဋ္ဋဒွါရံ နာမ ဗာရာဏသိနဂရဿ ဧကံ ဒွါရံ, တဿ အဝိဒူရေ နိဝိဋ္ဌကမောပိ “ကေဝဋ္ဋဒွါရ”န္တွေဝ ပညာယိတ္ထ။ တတ္ထ လခုမာ နာမ ဧကာ ဣတ္ထီ သဒ္ဓာ ပသန္နာ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာ တေန ဒွါရေန ပဝိသန္တေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ဂေဟံ နေတွာ ကဋစ္ဆုဘိက္ခံ ဒတွာ တေနေဝ ပရိစယေန သဒ္ဓာယ ဝဍ္ဎမာနာယ အာသနသာလံ ကာရေတွာ တတ္ထ ပဝိဋ္ဌာနံ ဘိက္ခူနံ အာသနံ ဥပနေတိ, ဟနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌပေတိ။ ယဉ္စ ဩဒနကုမ္မာသဥာကာဒိ အတ္တနော ဂေဟေ ဝိဇ္ဇတိ, တံ ဘိက္ခူနံ ဒေတိ။ သာ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာယ သမာဟိတာ ဟုတွာ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေန္တီ ဥပနိဿယသမ္ပန္နတာယ န စိရဿေဝ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ မဟတိ ဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ, အစ္ဆရာသဟဿဥ္စဿာ ပရိတရော အဟောသိ။ သာ တတ္ထ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တီ ပမောဒမာနာ ဝိစရတိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒေဝစာရိကံ စရန္တော **“အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ”** တိအာဒိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိတိ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။ တေန ဝုတ္တံ –

၁၇၃. “အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၁၇၄. ‘‘ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၇၅. ‘‘ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

၁၇၆. ‘‘သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉ္ဟံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ’’။

၁၇၇. ‘‘ကေဝဋ္ဋဒွါရာ နိက္ခမ္မ၊ အဟု မယှံ နိဝေသနံ။
တတ္ထ သဉ္စရမာနာနံ၊ သာဝကာနံ မဟေသိနံ။

၁၇၈. ‘‘ဩဒနံ ကုမ္မာသံ ဍာကံ၊ လောဏသောဝီရကဉ္စဟံ။
အဒာသိံ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၁၇၉. ‘‘စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပာဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၁၈၀. ‘‘ဥပေါသထံ ဥပဝသိဿံ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတာ။
သညမာ သံဝိဘာဂါ စ၊ ဝိမာနံ အာဝသာမဟံ။

၁၈၁. ‘‘ပါဏာတိပါတာ ဝိရတာ၊ မုသာဝါဒါ စ သညတာ။
ထေယျာ စ အတိစာရာ စ၊ မဇ္ဇပါနာ စ အာရကာ။

၁၈၂. ‘‘ပဉ္စသိက္ခာပဒေ ရတာ၊ အရိယသစ္စာန ကောဝိဒါ။
ဥပါသိကာ စက္ခုမတော၊ ဂေါတမဿ ယသဿိနော။

၁၈၃. ‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

မမ စ, ဘန္တေ, ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒေယျာသိ ‘‘လခုမာ နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသိကာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ’’တိ။ အနစ္ဆရိယံ ခေါ ပနေတံ, ဘန္တေ, ယံ မံ ဘဂဝါ အညတရသ္မိံ သာမညဖလေ ဗျာကရေယျ။ တံ ဘဂဝါ သကဒါဂါမိဖလေ ဗျာကာသီတိ။

၁၇၇. တတ္ထ **ကေဝဋ္ဋဒွါရာ နိက္ခမ္မာ** တိ ကေဝဋ္ဋဒွါရတော နိက္ခမနဋ္ဌာနေ။

၁၇၈. **ဍာကန္တိ** တဏ္ဍုလေယျကာဒိသာကဗျဉ္ဇနံ။ **လောဏသောဝီရကန္တိ** ဗေဒရသာဒီဟိ ဗဟူဟိ သမ္ဘာရေဟိ သမ္ပာဒေတဗ္ဗံ ဧကံ ပါနကံ။ ‘‘အာစာမကဉ္ဇိကလောဏူဒက’’န္တိပိ ဝဒန္တိ။

ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနာဝသာနေ သာ ထေရဿ ဓမ္မဒေသနာယ သကဒါဂါမိဖလံ ပါပုဏိ။ သေသံ ဥတ္တရာဝိမာနေ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဧဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

လခုမာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. အာစာမဒါယိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ပိဏ္ဍာယ တေ စရန္တဿာ တိ အာစာမဒါယိကာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ရာဇဂဟေ အညတရံ ကုလံ အဟိဝါတရောဂေန ဥပဒ္ဒုတံ အဟောသိ။ တတ္ထ သဗ္ဗေ ဇနာ မတာ ဌပေတွာ ဧကံ ဣတ္ထိံ။ သာ ဂေဟံ ဂေဟဂတဉ္စ သဗ္ဗံ ဓနဓညံ ဆဍ္ဍေတွာ မရဏဘယဘီတာ ဘိတ္တိဆိဒ္ဒေန ပလာတာ အနာထာ ဟုတွာ ပရဂေဟံ ဂန္တွာ တဿ ပိဋ္ဌိပဿေ ဝသတိ။ တသ္မိံ ဂေဟေ မနု

သ္သာ ကရုဏာယန္တာ ဥက္ခလိအာဒီသု အဝသိဋ္ဌံ ယာဂုဘတ္တအာစာမာဒိံ တသ္သာ ဒေန္တိ။ သာ တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ။

တေန စ သမယေန အာယသ္မာ မဟာကသ္သပေါ သတ္တာဟံ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ တတော ဝုဋ္ဌာယ “ကံ နု ခေါ အဟံ အဇ္ဇ အာဟာရပဋိဂ္ဂဟဏေန အနုဂ္ဂဟေသ္သာမိ, ဒုဂ္ဂတိတော စ ဒုက္ခတော စ မောစေသ္သာမီ”တိ စိန္တေန္တော တံ ဣတ္ထိံ အာသန္နမရဏံ နိရယသံဝတ္တနိကဉ္စသ္သာ ကမ္မံ ကတောကာသံ ဒိသွာ “အယံ မယိ ဂတေ အတ္တနာ လဒ္ဓံ အာစာမံ ဒသ္သတိ, တေနေဝ နိမ္မာနရတိဒေဝလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိသ္သတိ, ဧဝံ နိရယူပပတ္တိတော မောစေတွာ ဟန္ဒာဟံ ဣမိသ္သာ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ နိပ္ဖာဒေသ္သာမီ”တိ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရံ အာဒါယ တသ္သာ နိဝေသနဒွါရာဘိမုခေါ ဂစ္ဆတိ။ အထ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အညာတကဝေသေန အနေကရသံ အနေကသူပဗျဉ္ဇနံ ဒိဗ္ဗာဟာရံ ဥပနေသိ။ တံ ဉတွာ ထေရော “ကောသိယ, တွံ ကတကုသလော, ကသ္မာ ဧဝံ ကရောသိ, မာ ဒုဂ္ဂတာနံ ကပဏာနံ သမ္ပတ္တိံ ဝိလုမ္ပီ”တိ ပဋိက္ခိပိတွာ တသ္သာ ဣတ္ထိယာ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။

သာ ထေရံ ဒိသွာ “အယံ မဟာနုဘာဝေါ ထေရော, ဣမသ္သ အတိဗ္ဗယုတ္တကံ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ဣဓ နတ္ထိ, ဣဒဉ္စ ကိလိဋ္ဌဘာဇနဂတံ တိဏစုဏ္ဏရဇာနုကိဏ္ဏံ အလောဏံ သီတလံ အပ္ပရသံ အာစာမကဉ္ဇိယမတ္တံ ဧဒိသသ္သ ဒါတုံ န ဥသ္သဟာမီ”တိ စိန္တေတွာ “အတိစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ ထေရော ဧကပဒနိက္ခေပမတ္တံ အပသက္ကိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဂေဟဝါသိနော မနုသ္သာ ဘိက္ခံ ဥပနေသုံ, ထေရော န သမ္ပဋိစ္ဆတိ။ သာ ဒုဂ္ဂတိတ္ထီ “မမေဝ အနုဂ္ဂဟတ္ထာယ ဣဓာဂတော, မမ သန္တကမေဝ ပဋိဂ္ဂဟေတုကာမော”တိ ဉတွာ ပသန္နမာနသာ အာဒရဇာတာ တံ အာစာမံ ထေရသ္သ ပတ္တေ အာကိရိ။ ထေရော တသ္သာ ပသာဒသံဝဍ္ဎနတ္ထံ ဘုဉ္ဇနာကာရံ ဒသ္သေသိ, မနုသ္သာ အာသနံ ပညာပေသုံ။ ထေရော တတ္ထ နိသီဒိတွာ တံ အာစာမံ ဘုဉ္ဇိတွာ ပိဝိတွာ ဩနီတပတ္တပါဏိ အနုမောဒနံ ကတွာ တံ ဒုဂ္ဂတိတ္ထိံ “တွံ ဣတော တတိယေ အတ္တဘာဝေ မမ မာတာ အဟောသီ”တိ ဝတွာ ဂတော။ သာ တေန ထေရေ အတိပသာဒဉ္စ ဥပ္ပါဒေတွာ တသ္သာ ရတ္တိယာ ပဌမယာမေ ကာလံ ကတွာ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိ။ အထ သက္ကော ဒေဝရာဇာ တသ္သာ ကာလကတဘာဝံ ဉတွာ “ကတ္ထ နု ခေါ ဥပ္ပန္နာ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော တာဝတိံသေသု အဒိသွာ ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမယာမေ အာယသ္မန္တံ မဟာကသ္သပံ ဥပသင်္ကမိတွာ တသ္သာ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆန္တော –

၁၈၅. “ပိဏ္ဍာယ တေ စရန္တသ္သ, တုဏှီဘူတသ္သ တိဋ္ဌတော။
ဒလိဒ္ဒါ ကပဏာ နာရီ, ပရာဂါရံ အပသ္သိတာ။

၁၈၆. “ယာ တေ အဒါသိ အာစာမံ, ပသန္နာ သေဟိ ပါဏိဘိ။
သာ ဟိတွာ မာနုသံ ဒေဟံ, ကံ နု သာ ဒိသတံ ဂတာ”တိ။ –

ဒွေဝ ဂါထာ အဘာသိ။

၁၈၅. တတ္ထ **ပိဏ္ဍာယာ**တိ ပိဏ္ဍပါတတ္ထာယ။ **တုဏှီဘူတသ္သ တိဋ္ဌတော**တိ ဣဒံ ပိဏ္ဍာယ စရဏာကာရဒသ္သနံ, ဥဒ္ဒိသ္သ တိဋ္ဌတောတိ အတ္ထော။ **ဒလိဒ္ဒါ**တိ ဒုဂ္ဂတာ။ **ကပဏာ**တိ ဝရာကီ။ “ဒလိဒ္ဒါ”တိ ဣမိနာ တသ္သာ ဘောဂပါရိဇုညံ ဒသ္သေတိ, “ကပဏာ”တိ ဣမိနာ ဉာတိပါရိဇုညံ။ **ပရာဂါရံ အပသ္သိတာ**တိ ပရဂေဟံ နိသ္သိတာ, ပရေသံ ဃရေ ဗဟိပိဋ္ဌိဆဒနံ နိသ္သာယ ဝသန္တီ။

၁၈၆. ကံ နု သာ ဒိသတံ ဂတာတိ ဆသု ကာမဒေဝလောကေသု ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန ကံ နာမ ဒိသံ ဂတာ။ ဣတိ သက္ကော “ထေရေန တထာ ကတာနုဂ္ဂဟာ ဥဠာရာယ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ ဘာဂိနီ, န စ ဒိသ္သတီ”တိ ဟေဋ္ဌာ ဒွီသု ဒေဝလောကေသု အပသ္သန္တော သံသယာပန္နော ပုစ္ဆတိ။

အထသ္သ ထေရော –

၁၈၇. “ပိဏ္ဍာယ မေ စရန္တသ္သ, တုဏှီဘူတသ္သ တိဋ္ဌတော။
ဒလိဒ္ဒါ ကပဏာ နာရီ, ပရာဂါရံ အပသ္သိတာ။

၁၈၈.“ယာ မေ အဒါသိ အာစာမံ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပါဏိဘိ။
သာ ဟိတွာ မာနုသံ ဒေဟံ၊ ဝိပ္ပမုတ္တာ ဣတော စုတာ။

၁၈၉.“နိမ္မာနရတိနော နာမ၊ သန္တိ ဒေဝါ မဟိဒ္ဓိကာ။
တတ္ထ သာ သုခိတာ နာရီ၊ မောဒတာစာမဒါယိကာ”တိ။ –

ပုစ္ဆိတနိယာမေနေဝ ပဋိဝစနံ ဒေန္တော တဿာ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ ကထေသိ။

၁၈၈. တတ္ထ **ဝိပ္ပမုတ္တာ**တိ တတော မနုဿအေဘာဂ္ဂိယတော ပရမကာရုညဝုတ္တိတော ဝိပ္ပမုတ္တာ အပဂတာ။

၁၈၉. မောဒတာစာမဒါယိကာတိ အာစာမမတ္တဒါယိကာ, သာပိ နာမ ပဉ္စမေ ကာမသဂ္ဂေ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ မောဒတိ, ပဿ တာဝ ခေတ္တသမ္ပတ္တိဖလန္တိ ဒဿေတိ။

ပုန သက္ကော တဿာ ဒါနဿ မဟပ္ဖလတံ မဟာနိသံသတဉ္စ သုတွာ တံ ထောမေန္တော –

၁၉၀.“အဟော ဒါနံ ဝရာကိယာ၊ ကဿပေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ။
ပရာဘတေန ဒါနေန၊ ဣဇ္ဈိတ္ထ ဝတ ဒက္ခိဏာ။

၁၉၁.“ယာ မဟေသိတ္တံ ကာရေယျ၊ စက္ကဝတ္တိဿ ရာဇိနော။
နာရီ သဗ္ဗင်္ဂကလျာဏီ၊ ဘတ္တု စာနောမဒဿိကာ။
ဧတဿာစာမဒါနဿ၊ ကလံ နာဂ္ဃတိ သောဠသိံ။

၁၉၂.“သတံ နိက္ခာ သတံ အဿာ၊ သတံ အဿတရီရထာ။
သတံ ကညာသဟဿာနိ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။
ဧတဿာစာမဒါနဿ၊ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ။

၁၉၃.“သတံ ဟေမဝတာ နာဂါ၊ ဤသာဒန္တာ ဥရူဠှဝါ။
သုဝဏ္ဏကစ္ဆာ မာတင်္ဂါ၊ ဟေမကပ္ပနဝါသသာ။
ဧတဿာစာမဒါနဿ၊ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ။

၁၉၄.“စတုန္နမပိ ဒီပါနံ၊ ဣဿရံ ယောဓ ကာရယေ။
ဧတဿာစာမဒါနဿ၊ ကလံ နာဂ္ဃတိ သောဠသိ”န္တိ။ – အာဟ။

၁၉၀. တတ္ထ **အဟော**တိ အစ္ဆရိယတ္ထေ နိပါတော။ **ဝရာကိယာ**တိ ကပဏိယာ။ **ပရာဘတေနာ**တိ ပရတော အာနီတေန, ပရေသံ ဃရတော ဥဉ္ဆာစရိယာယ လဒ္ဓေနာတိ အတ္ထော။ **ဒါနေနာ**တိ ဒါတဗ္ဗေန အာစာမမတ္တေန ဒေယျဓမ္မေန။ **ဣဇ္ဈိတ္ထ ဝတ ဒက္ခိဏာ**တိ ဒက္ခိဏာ ဒါနံ အဟော နိပ္ဖဇ္ဇိတ္ထ, အဟော မဟပ္ဖလာ မဟာဇုတိကာ မဟာဝိပ္ဖာရာ အဟုဝတ္ထာတိ အတ္ထော။

၁၉၁. ဣဒါနိ “ဣတ္ထိရတနာဒီနိပိ တဿ ဒါနဿ သတဘာဂမ္ပိ သဟဿဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တီ”တိ ဒဿေတုံ **“ယာ မဟေသိတ္တံ ကာရေယျ”**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သဗ္ဗင်္ဂကလျာဏီ**တိ “နာတိဒီဃာ နာတိရဿာ နာတိကိသာ နာတိထူလာ နာတိကာဠီ နာစ္စောဒါတာ အတိက္ကန္တာ မာနုသဝဏ္ဏံ အပ္ပတ္တာ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏ”န္တိ ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ သဗ္ဗေဟိ အင်္ဂေဟိ ကာရဏေဟိ, သဗ္ဗေဟိ ဝါ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေဟိ ကလျာဏီ သောဘနာ သုန္ဒရာ။ **ဘတ္တု စာနောမဒဿိကာ**တိ သာမိကဿ အလာမကဒဿနာ သာတိသယံ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ။ **ဧတဿာစာမဒါနဿ, ကလံ နာဂ္ဃတိ သောဠသိ**န္တိ ဧတဿ ဧတာယ ဒိန္နဿ အာစာမဒါနဿ ဖလံ သောဠသဘာဂံ ကတွာ တတော ဧကံ ဘာဂံ ပုန သောဠသဘာဂံ ကတွာ ဂဟိတဘာဂသင်္ခါတံ သောဠသိံ ကလံ စက္ကဝတ္တိရညော ဣတ္ထိရတနဘာဝောပိ နာဂ္ဃတိ နာနုဘောတိ န ပါပုဏာတိ။ “သုဝဏ္ဏဿ ပဉ္စဒသရဏံ နိက္ခ”န္တိ ဝဒန္တိ, “သတရဏ”န္တိ အပရေ။

၁၉၃. **ဟေမဝတာ**တိ ဟိမဝတိ ဇာတာ, ဟေမဝတဇာတိကာ တ။ တေ ဟိ မဟန္တာ ထာမဇဝသမ္ပန္နာ စ ဟောန္တိ။ **ဤသာဒန္တာ** တိ ရထီသာသဒိသဒန္တာ, ထောကံယေဝ အဝနတဒန္တာတိ အတ္ထော။ တေန ဝိသာလကအင်္ဂဘာဝံ နိဒဿေတိ။ **ဥရူဠှဝါ**တိ ထာမဇဝပရက္ကမေဟိ ဗြူဟန္တော, မဟန္တံ ယုဒ္ဓကိစ္စံ ဝဟိတုံ သမတ္ထာတိ အတ္ထော။ **သုဝဏ္ဏကစ္ဆာ**တိ ဟေမမယဂီဝေယျကပဋိမုက္ကာ။ ကစ္ဆသီသေန ဟိ သဗ္ဗံ ဟတ္ထိယောဂ္ဂံ ဝဒတိ။ **ဟေမကပ္ပနဝါသသာ**တိ သုဝဏ္ဏခစိတဂဇတ္ထရဏကဏ္ဍနာဒိဟတ္ထာလင်္ကာရသမ္ပန္နာ။

၁၉၄. **စတုန္နမပိ ဒီပါနံ ဣဿရ**န္တိ ဒွိသဟဿပရိတ္တဒီပပရိဝါရာနံ ဇမ္ဗုဒီပါဒီနံ စတုန္နံ မဟာဒီပါနံ ဣဿရိယံ။ တေန သတ္တရတနသမုဇ္ဇလံ သကလံ စက္ကဝတ္တိသိရိံ ဝဒတိ။ ယံ ပနေတ္ထ, တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဣမံ သက္ကေန ဒေဝရာဇေန အတ္တနာ စ ဝုတ္တံ သဗ္ဗံ အာယသ္မာ မဟာကဿပတ္ထေရော ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ တံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

အာစာမဒာယိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. စဏ္ဍာလိဝိမာနဝဏ္ဏနာ

စဏ္ဍာလိ ဝန္ဒ ဟာအနီ တိ စဏ္ဍာလိဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရန္တော ပစ္စူသဝေလာယံ ဗုဒ္ဓါစိဏ္ဏံ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဥဋ္ဌာယ လောကံ ဝောလောကေန္တော အဒ္ဒသ တသ္မိံယေဝ နဂရေ စဏ္ဍာလဝါသထေ ဝသန္တိံ ဧကံ မဟလ္လိကံ စဏ္ဍာလိံ ခီဏာယုကံ, နိရယသံဝတ္တနိကဉ္စဿာ ကမ္မံ ဥပဋ္ဌိတံ။ သော မဟာကရုဏာယ သမုဿာဟိတမာနသော "သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ ကမ္မံ ကာရေတွာ တေနဿာ နိရယူပပတ္တိံ နိသေဓေတွာ သဂ္ဂေ ပတိဋ္ဌာပေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ။ တေန စ သမယေန သာ စဏ္ဍာလီ ဒဏ္ဍံ ဩလုဗ္ဘ နဂရတော နိက္ခမန္တီ ဘဂဝန္တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ အဘိမုခီ ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝါပိ တဿာ ဂမနံ နိဝါရေန္တော ဝိယ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သတ္ထု စိတ္တံ ဉတွာ တဿာ စ အာယုပရိက္ခယံ ဘဂဝတော ဝန္ဒနာယ တံ နိယောဇေန္တော –

၁၉၅. "စဏ္ဍာလိ ဝန္ဒ ပါဒါနိ၊ ဂေါတမဿ ယသဿိနော။
တမေဝ အနုကမ္ပာယ၊ အဋ္ဌာသိ ဣသိသတ္တမော။

၁၉၆. "အဘိပ္ပသာဒေဟိ မနံ၊ အရဟန္တမှိ တာဒိနိ။
ခိပ္ပံ ပဉ္ဇလိကာ ဝန္ဒ၊ ပရိတ္တံ တဝ ဇီဝိတ"န္တိ။ – ကထာဒွယမာဟ။

၁၉၇. တတ္ထ **စဏ္ဍာလီ** တိ ဇာတိအာဂတေန နာမေန တံ အာလပတိ။ **ဝန္ဒာ** တိ အဘိဝါဒယ။ **ဟာအနီ**တိ သဒေဝကဿ လောကဿ သရဏာနိ စရဏာနိ ။ **တမေဝ အနုကမ္ပာယာ** တိ တမေဝ အနုဂ္ဂဏှနတ္ထံ, အပါယူပပတ္တိတော နိသေဓေတွာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တာပနတ္ထန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **အဋ္ဌာသီ** တိ နဂရမ္ပိ အပဝိသိတွာ ဌိတော။ **ဣသိသတ္တမော** တိ လောကိယသေက္ခာသေက္ခပစ္စေကဗုဒ္ဓဣသီဟိ ဥတ္တမော ဥက္ကဋ္ဌတမော, အထ ဝါ ဗုဒ္ဓဣသီနံ ဝိပဿိအာဒီနံ သတ္တမောတိ ဣသိသတ္တမော။

၁၉၆. **အဘိပ္ပသာဒေဟိ မန**န္တိ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ"တိ တဝ စိတ္တံ ပသာဒေဟိ။ **အရဟန္တမှိ တာဒိနီ** တိ အာရကတ္တာ ကိလေသာနံ, တေသံယေဝ အရီနံ ဟတတ္တာ, သံသာရစက္ကဿ အရာနံ ဟတတ္တာ, ပစ္စယာနံ အရဟတ္တာ, ပါပကရဏေ ရဟာဘာဝါ စ အရဟန္တေ, ဣဋ္ဌာဒီသု တာဒိဘာဝပ္ပတ္တိယာ တာဒိမှိ။ **ခိပ္ပံ ပဉ္ဇလိကာ ဝန္ဒာ** တိ သီဃံယေဝ ပဂ္ဂဟိတအဉ္ဇလိကာ ဟုတွာ ဝန္ဒဿု။ ကသ္မာတိ စေ? **ပရိတ္တံ တဝ ဇီဝိတ**န္တိ, ဣဒါနေဝ ဘိဇ္ဇနသဘာဝတ္တာ ပရိတ္တံ အတိဣတ္တရံ။

ဣတိ ထေရော ကထာဒွယေန ဘဂဝတော ဂုဏေ ပကာသေန္တော အတ္တနော အာနုဘာဝေ ဌတွာ တဿာ စ ခီဏာယုကတာဝိဘာဝနေန သံဝေဇေန္တော သတ္ထု ဝန္ဒနာယ နိယောဇေသိ။ သာ စ တံ သုတွာ သံဝေဂဇာတာ သတ္ထရိ ပ

သန္နမာနသာဝ ဟုတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ကတွာ နမဿမာနာ ဗုဒ္ဓဂတာယ ပီတိယာ ကေဂ္ဂစိတ္တာ ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝတ “အလမေတ္တကမေတိဿာ သဂ္ဂုပပတ္တိယာ”တိ နဂရံ ဟဝိသိ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန။ အထ နံ ကော ဘန္တာ ကဝီ တရုဏဝစ္ဆာ တတော ဧဝ အဘိဓာဝန္တီ သိင်္ဂေန ပဟရိတွာ ဇီဝိတာ တေရောပေသိ။ တံ သဗ္ဗံ ဒဿေတုံ သင်္ဂီတိကာရာ –

၁၉၇. “စောဒိတာ ဘာဝိတတ္တေန၊ သရီရန္တိမဓာရိနာ။
စဏ္ဍာလီ ဝန္ဒိ ဟအနိ၊ ကေတမဿ ယသဿိနော။

၁၉၈. “တမေနံ အဝဓိ ကဝီ၊ စဏ္ဍာလိံ ပဉ္ဇလိံ ဌိတံ။
နမဿမာနံ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ အန္ဓကာရေ ပဘင်္ကရ”န္တိ။ – ကထာဒွဝယမာဟံသု။

၁၉၈. တတ္ထ **ပဉ္ဇလိံ ဌိတံ နမဿမာနံ သမ္ဗုဒ္ဓ**န္တိ ဂဝေပိ ဘဂဝတိ ဗုဒ္ဓာရမ္မဏာယ ပီတိယာ သမာဟိတာ ဟုတွာ သမ္မုခါ ဝိယ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ နမဿမာနံ ဌိတံ။ **အန္ဓကာရေ**တိ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရေန သကလေန ကိလေသန္ဓကာရေန စ အန္ဓကာရေ လောကေ။ **ပဘင်္ကရ**န္တိ ဉာဏောဘာသကရံ။

သာ စ တတော စုတာ တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိ, အစ္ဆရာနံ သတသဟဿံ စဿာ ပရိတရော အဟောသိ။ တဒ ဟေဝ စ သာ သဟ ဝိမာနေန အာဂန္တွာ ဝိမာနတော ဩတရိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိ။ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ –

၁၉၉. “ခီဏာသဝံ ဝိဂတရဇံ အနေဇံ၊ ဧကံ အရညမှိ ရဟော နိသိန္နံ။
ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တာ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ဝန္ဒာမိ တံ ဝီရ မဟာနုဘာဝ”န္တိ။ –

ဒေဝတာ အာဟ။ တံ ထေရော ပုစ္ဆိ –

၂၀၀. “သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဇလိတာ မဟာယသာ၊ ဝိမာနမောရုယှ အနေကစိတ္တာ။
ပရိဝါရိတာ အစ္ဆရာသင်္ဂဏေန၊ ကာ တွံ သုဘေ ဒေဝတေ ဝန္ဒသေ မမ”န္တိ။

၂၀၀. တတ္ထ **ဇလိတာ**တိ အတ္တနော သရီရပ္ပဘာယ ဝတ္ထာဘရဏာဒီနံ ဩဘာသေန စ ဇလန္တီ ဇောတေန္တီ ။ **မဟာယသာ**တိ မဟာပရိတရာ။ **ဝိမာနမောရုယှာ**တိ ဝိမာနတော ဩရုယှ။ **အနေကစိတ္တာ** တိ အနေကဝိဓစိတ္တတာ ယုတ္တာ။ **သုဘေ**တိ သုဘဂုဏေ။ **မမ**န္တိ မံ။

ဧဝံ ထေရေန ပုစ္ဆိတာ ပုန သာ –

၂၀၁. “အဟံ ဘဒ္ဒန္တေ စဏ္ဍာလီ၊ တယာ ဝီရေန ပေသိတာ။
ဝန္ဒိံ အရဟတော ဟဒေ၊ ကေတမဿ ယသဿိနော။

၂၀၂. “သာဟံ ဝန္ဒိတွာ ဟအနိ၊ စုတာ စဏ္ဍာလယောနိယာ။
ဝိမာနံ သဗ္ဗတော ဘဒ္ဒံ၊ ဥပပန္နမှိ နန္ဒနေ။

၂၀၃. “အစ္ဆရာနံ သတသဟဿံ၊ ပုရက္ခတွာန တိဋ္ဌတိ။
တာသာဟံ ပဝရာ သေဋ္ဌာ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။

၂၀၄. “ပဟူတကတကလျာဏာ၊ သမ္ပဇာနာ ပဋိဿတာ။
မုနိံ ကာရုဏိကံ လောကေ၊ တံ ဘန္တေ ဝန္ဒိတုမာဂတာ”တိ။ –

စတဿော ကထာယော အာဟ။

၂၀၁-၄. တတ္ထ **ပေသိတာတိ** ''စဏ္ဍာလိ, ဝန္ဒ ဟအနီ''တိအာဒိနာ ဝန္ဒနာယ ဥယျောဇိတာ။ ယဒိပိ တံ ဝန္ဒနာမယံ ပုညံ ပဝတ္တိက္ခဏဝသေန ပရိတ္တံ, ခေတ္တမဟန္တတာယ ပန ဖလမဟန္တတာယ စ အတိဝိယ မဟန္တမေဝါတိ အာဟ **''ပဟူတကတကလျာဏာ''** တိ။ တထာ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏာယ ပီတိယာ ပဝတ္တိက္ခဏေ ပညာယ သတိယာ စ ဝိသဒဘာဝံ သန္ဓာယာဟ **''သမ္ဗုဇာနာ ပဋိဿုတာ''** တိ။ ပုန –

၂၀၅. ''ဣဒံ ဝတွာန စဏ္ဍာလီ၊ ကတဉ္စလီ ဂောတမာဝိဒီနီ။
ဝန္ဒိတွာ အရဟတော ဟဒေ၊ တတ္တေဝါဝန္တရဓာယထာ''တိ။ –

ကထာ သင်္ဂီတိကာရေဟိ ဌပိတာ။

၂၀၅. တတ္ထ **စဏ္ဍာလီ** တိ စဏ္ဍာလီဘူတပုဗ္ဗာတိ ကတွာ ဝုတ္တံ, ဒေဝလောကေ စ ဣဒမာစိဏ္ဏံ, ယံ မနုဿလောကေ နိရုဠှဟာသမညာယ တေဟာရော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အာယသ္မာ ပန မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဣမံ ပဝတ္တိံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ တမတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ, သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

စဏ္ဍာလိဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. ဘဒ္ဒိတ္ထိဝိမာနဝဏ္ဏနာ

နီလာ ပီတာ စ ကာဠာ စာတိ ဘဒ္ဒိတ္ထိဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန စ သမယေန ကိမိလနဂရေ ရေဟကော နာမ ဂဟပတိပုတ္တော အဟောသိ သဒ္ဓေါ ပသန္နော သီလာစာရသမ္ပန္နော။ တသ္မိံယေဝ စ နဂရေ တေန သမာနမဟာဘောဂေ ကုလေ ကော အရိကာ အဟောသိ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ပကတိယာပိ ဘဒ္ဒတာယ ဘဒ္ဒာတိ နာမေန။ အထ ရေဟကဿ မာတာပိတရော တံ ကုမာရိံ တရေတွာ တာဒိသေ ကာလေ တံ အာနေတွာ အာဝါဟဝိဝါဟံ အကံသု။ တေ ဥဘောပိ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသန္တိ။ သာ အတ္တနော အာစာရသမ္ပတ္တိယာ ''ဘဒ္ဒိတ္ထီ''တိ တသ္မိံ နဂရေ ပာကဋာ ပညာတာ အဟောသိ။

တေန စ သမယေန ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ပဉ္စသတပဉ္စသတဘိက္ခုပရိဝါရာ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တာ ကိမိလနဂရံ ဟပုဏိံသု။ ရေဟကော တေသံ တတ္ထ ဂတဘာဝံ ဉတွာ သောမနဿဇာတော ထေရေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ သွေတနာယ နိမန္တေတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ပဏီတေန ခာဒနီယေန ဘောဇနီယေန သပရိဝါရေ တေ သန္တပ္ပေတွာ သပုတ္တအာရော တေဟိ ဒေသိတံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ တေသံ ဩဝါဒေ ပတိဋ္ဌဟန္တော သရဏာနိ ဂဏှိတွာ, ပဉ္စ သီလာနိ သမာဒိယိ။ ဘရိယာ ပနဿ အဋ္ဌမီစာတုဒ္ဒသီပန္နရသီပဋိဟာရိယပက္ခေသု ဥပောသထံ ဥပဝသိ, ဝိသေသတော သီလာစာရသမ္ပန္နာ အဟောသိ ဒေဝတာဟိ စ အနုကမ္ပိတာ။ တာယ ဧဝ စ ဒေဝတာနုကမ္ပာယ အတ္တနော ဥပရိ ပတိတံ မိစ္ဆာပတာဒံ နိရံကတွာ သုဝိသုဒ္ဓသီလာစာရတာယ အတိဝိယ လောကေ ပတ္ထဋယသာ အဟောသိ။

သာ ဟိ သယံ ကိမိလနဂရေ ဌိတာ အတ္တနော သာမိကဿ ဝဏိဇ္ဇာဝသေန တက္ကသိလာယံ ဝသန္တဿ, ဥဿဝဒိဝသေ သဟာယေဟိ ဥဿာဟိတဿ နက္ခတ္တကီဠာစိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ဃရဒေဝတာယ အတ္တနော ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေန တံ တတ္ထ နေတွာ သာမိကေန သဟ ယောဇိတာ တေနေဝ သမာဂမေန ပတိဋ္ဌိတဂဗ္ဘာ ဟုတွာ ဒေဝတာယ ကိမိလနဂရံ ပဋိနီတာ, အနုက္ကမေန ဂဗ္ဘိနိဘာဝေ ပာကဋေ ဇာတေ သဿုအာဒီဟိ ''အတိစာရိနီ''တိ အာသင်္ကိတာ, တာယ ဧဝ ဒေဝတာယ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဂင်္ဂါမဟောဃေ ကိမိလနဂရံ ဩတ္ထရန္တေ ဝိယ ဥပဋ္ဌာပိတေ အတ္တနော ပတိဗ္ဗတာဘာဝသံသူစကေန သစ္စာဓိဋ္ဌာနပုဗ္ဗကေန သပထေန တတဝေဂေသမုဋ္ဌိတဝီစိဇာလံ ဂင်္ဂါမဟောဃံ အတ္တနော ဥပရိ အာပတိတံ အာယသ္မတ္ထု နိဝတ္တေတွာ, သာမိကေန သမာဂတာပိ တေန ပုဗ္ဗေ သဿုအာဒီဟိ ဝိယ အာသင်္ကိတာ တက္ကသိလာယံ တေန ဒိန္နံ နာမမုဒ္ဒိကံ သညာဏကွ အပ္ပေတွာ, တံ အာသင်္ကံ နိရံကတွာ ဘတ္တုနော ဉာတိဇနဿ စ မဟာဇနဿ စ သမ္ဘာဝနီယာ ဇာတာ။ တေန ဝုတ္တံ ''သုဝိသုဒ္ဓသီလာစာရတာယ အတိဝိယ လောကေ ပတ္ထဋယသာ အဟောသီ''တိ။

သာ အပရေန သမယေန ကာလံ ကတ္ဝာ တာဝတိံသဘဝနေ ဥပ္ပန္နာ။ အထ ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိတော တာဝတိံသဘဝနံ ဂန္တွာ ဟရိစ္ဆတ္တကမူလေ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယံ နိသိန္နေ, ဒေဝပရိသာယ စ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နာယ ဘဒ္ဒိတ္ထိပိ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ ဘဂဝာ ဒသသဟဿိလောကဓာတူသု သန္နိပတိတာယ ဒေဝဗြဟ္မပရိသာယ မဇ္ဈေ တာယ ဒေဝတာယ ကတပုညကမ္မံ ပုစ္ဆန္တော –

၂၀၆. ''နီလာ ပီတာ စ ကာဠာ စ၊ မဉ္ဇိဋ္ဌာ အထ လောဟိတာ။
ဥစ္စာဝစာနံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ကိဉ္ဇက္ခပရိဝါရိတာ။

၂၀၇. ''မန္ဒာရဝါနံ ပုပ္ဖာနံ၊ မာလံ ဓာရေသိ မုဒ္ဓနိ။
နယိမေ အညေသု ကာယေသု၊ ရုက္ခာ သန္တိ သုမေဓသေ။

၂၀၈. ''ကေန ကာယံ ဥပပန္နာ၊ တာဝတိံသံ ယသဿိနီ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ''န္တိ။ – အာဟ။

၂၀၆-၇. တတ္ထ **နီလာ ပီတာ စ ကာဠာ စ, မဉ္ဇိဋ္ဌာ အထ လောဟိတာ** တိ ဧတ္ထ စ-သဒ္ဒော ဝုတ္တတ္ထသမုစ္စယော, သော နီလာ စ ပီတာ စာတိအာဒိနာ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗော။ **အထာ**တိ အညတ္ထေ နိပါတော။ တေန ဩဒာတာဒိကေ အဝုတ္တဝဏ္ဏေ သင်္ဂဏှာတိ။ **လောဟိ**-သဒ္ဒော လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **စ**-သဒ္ဒော တ အဝုတ္တတ္ထ သမုစ္စယော။ **အထာ**တိ လောဟိ-သဒ္ဒတ္ထေ နိပါတော။ **ဥစ္စာဝစာနံ ဝဏ္ဏာန** န္တိ ဧတ္ထ **ဥစ္စာဝစာန**န္တိ ဝိဘတ္တိယာ အလောပေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော, ဥစ္စာဝစဝဏ္ဏာနံ နာနာဝိဓဝဏ္ဏာနန္တိ အတ္ထော။ **ဝဏ္ဏာန** န္တိ ဝဏ္ဏဝန္တာနံ။ **ကိဉ္ဇက္ခပရိဝါရိတာ**တိ ကိဉ္ဇက္ခေဟိ ပရိဝါရိတာနံ။ သာမိအတ္ထေ ဟိ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – နီလာ စ ပီတာ စ ကာဠာ စ မဉ္ဇိဋ္ဌာ စ လောဟိတာ စ အထ အညေ ဩဒာတာဒယော စာတိ ဣမေသံ ဝသေန ဥစ္စာဝစဝဏ္ဏာနံ တထာဘူတေဟိယေဝ ကိဉ္ဇက္ခေဟိ ကေသရေဟိ ပရိဝါရိတာနံ ဝိစိတ္တသဏ္ဌာနာဒိတာယ တ ဥစ္စာဝစာနံ ယထာဝုတ္တဝဏ္ဏဝန္တာနံ မန္ဒာရဝရုက္ခသမ္ဘူတတာယ မန္ဒာရဝါနံ ပုပ္ဖာနံ မာလံ တေဟိ ကတံ မာလာဂုဏံ တွံ ဒေဝတေ အတ္တနော သီသေ ဓာရေသိ ပိဠန္ဓသီတိ။

ယတော ရုက္ခတော တာနိ ပုပ္ဖာနိ, တေသံ ဝိသေသဝဏ္ဏတာယ အနညသာဓာရဏတံ ဒဿေတုံ **''နယိမေ အညေသု ကာယေသု, ရုက္ခာ သန္တိ သုမေဓသေ''**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဣမေ**တိ ယထာဝုတ္တဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိယုတ္တာ ပုပ္ဖဝန္တော ရုက္ခာ န သန္တီတိ ယောဇနာ။ **ကာယေသူ**တိ ဒေဝနိကာယေသု။ **သုမေဓသေ**တိ သုန္ဒရပညေ။

တတ္ထ **နီလာ**တိ ကုန္ဒနီလမဟာနီလာဒိမဏိရတနာနံ ဝသေန နီလောဘာသာ။ **ပီတာ**တိ ပုပ္ဖရာဂကက္ကေတနပုလကာဒိမဏိရတနာနဉ္စေဝ သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏဿ စ ဝသေန ပီတောဘာသာ။ **ကာဠာ**တိ အသ္မကဥပလကာဒိမဏိရတနာနံ ဝသေန ကဏှောဘာသာ။ **မဉ္ဇိဋ္ဌာ** တိ ဇောတိရသကေမုတ္တကကေမေဒကာဒိမဏိရတနာနံ ဝသေန မဉ္ဇိဋ္ဌောဘာသာ။ **လောဟိတာ**တိ ပဒုမရာဂလောဟိတင်္ကပဝါဠရတနာဒီနံ ဝသေန လောဟိတောဘာသာ။ ကေစိ ပန နီလာဒိပဒာနိ ''ရုက္ခာ''တိ ဣမိနာ ''နီလာ ရုက္ခာ''တိအာဒိနာ ယောဇေတွာ ဝဒန္တိ။ ရုက္ခာပိ ဟိ နီလာဒိဝဏ္ဏေဟိ ပုပ္ဖေဟိ သဉ္ဆန္နတ္တာ နီလာဒိယောဂတော နီလာဒိတေဟာရံ လဘန္တီတိ တေဟိ ''နီလာ။ပေ.။ လောဟိတာ။ပေ.။ နယိမေ အညေသု ကာယေသု ရုက္ခာ သန္တိ သုမေဓသေတိ, ယတော တွံ ဥစ္စာဝစာနံ ဝဏ္ဏာနံ ကိဉ္ဇက္ခပရိဝါရိတာနံ မန္ဒာရဝါနံ ပုပ္ဖာနံ မာလံ ဓာရေသီ''တိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယထာဒိဋ္ဌေ ဝဏ္ဏဝိသေသယုတ္တေ ပုပ္ဖေ ကိတ္တေတွာ တေသံ အသာဓာရဏဘာဝဒဿနေန ရုက္ခာနံ အာဝေဏိကဘာဝဒဿနံ ပဌမနယော, ရုက္ခာနံ အသာဓာရဏဘာဝဒဿနေန ပုပ္ဖာနံ အာဝေဏိကဘာဝဒဿနံ ဒုတိယနယော။ ပဌမနယေ ဝဏ္ဏာဒယော သရူပေန ဂဟိတာ, ဒုတိယနယေ နိဿယမုခေနာတိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။

၂၀၈. ကေနာတိ ကေန ပုညကမ္မေန, ကာယံ တာဝတိံသန္တိ ယောဇနာ။ **ပုစ္ဆိတာစိက္ခာ** တိ ပုစ္ဆိတာ တွံ အာစိက္ခ ကထေဟိ။

ဧဝံ ဘဂဝတာ ပုစ္ဆိတာ သာ ဒေဝတာ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၂၀၉. ‘‘ဘဒ္ဒိတ္တိကာတိ မံ အညံသု၊ ကိမိလာယံ ဥပာသိကာ။
သဒ္ဓာ သီလေန သမ္ပန္နာ၊ သံဝိဘာဂရတာ သဒါ။

၂၁၀. ‘‘အန္နာဒနဥ္စ ဘတ္တဉ္စ၊ သေနာသနံ ပဒီပိယံ။
အဒါသိံ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၂၁၁. ‘‘စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပာဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၂၁၂. ‘‘ဥပေါသထံ ဥပဝသိဿံ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတာ။
သညမာ သံဝိဘာဂါ စ၊ ဝိမာနံ အာဝသာမဟံ။

၂၁၃. ‘‘ပာဏာတိပာတာ ဝိရတာ၊ မုသာဝါဒာ စ သညတာ။
ထေယျာ စ အတိစာရာ စ၊ မဇ္ဇပါနာ စ အာရကာ။

၂၁၄. ‘‘ပဉ္စသိက္ခာပဒေ ရတာ၊ အရိယသစ္စာန ကောဝိဒါ။
ဥပာသိကာ စက္ခုမတော၊ အပ္ပမာဒဝိဟာရိနီ။
ကတာဝကာသာ ကတကုသလာ တတော စုတာ၊ သယံပဘာ အနုဝိစရာမိ နန္ဒနံ။

၂၁၅. ‘‘ဘိက္ခူ စာဟံ ပရမဟိတာနုကမ္ပကေ၊ အဘောဇယိံ တပဿိယုဂံ မဟာမုနိံ။
ကတာဝကာသာ ကတကုသလာ တတော စုတာ၊ သယံပဘာ အနုဝိစရာမိ နန္ဒနံ။

၂၁၆. ‘‘အဋ္ဌင်္ဂိကံ အပရိမိတံ သုခါဝဟံ၊ ဥပေါသထံ သတတမုပါဝသိံ အဟံ။
ကတာဝကာသာ ကတကုသလာ တတော စုတာ၊ သယံပဘာ အနုဝိစရာမိ နန္ဒန’’န္တိ။

၂၀၉-၂၁၄. တတ္ထ **ဘဒ္ဒိတ္တိကာတိ မံ အညံသု, ကိမိလာယံ ဥပာသိကာ** တိ အာစာရသမ္ပတ္တိယာ သစ္စကိရိယာယ ဥဗ္ဗတ္တမာနမဟောဃနိဝတ္တနေန အဓဏ္ဍသီလာတိ သဠာတနိဋ္ဌယာ ဘဒ္ဒာ သုန္ဒရာ အယံ ဣတ္ထီ, တသ္မာ ‘‘ဘဒ္ဒိတ္တိကာ ဥပာသိကာ’’တိ စ မံ ကိမိလနဂရတသိနော ဇာနိံသု။ **သဒ္ဓာ သီလေန သမ္ပန္နာ** တိအာဒိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

အပိစ ‘‘သဒ္ဓာ’’တိ ဣမိနာ သဒ္ဓါဓနံ, ‘‘သံဝိဘာဂရတာ, အန္နာဒနဥ္စ ဘတ္တဉ္စ, သေနာသနံ ပဒီပိယံ။ အဒါသိံ ဥဇုဘူတေသု, ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ’’တိ ဣမိနာ စာဂဓနံ , ‘‘သီလေန သမ္ပန္နာ, စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ။ပေ.။ ပဉ္စသိက္ခာပဒေ ရတာ’’တိ ဣမိနာ သီလဓနံ ဟိရိဓနံ ဩတ္တပ္ပဓနဉ္စ, ‘‘အရိယသစ္စာန ကောဝိဒါ’’တိ ဣမိနာ သုတဓနံ ပညာဓနဉ္စ ဒဿိတန္တိ သာ အတ္တနော သတ္တဝိဓအရိယဓနပဋိလာဘံ။ ‘‘ဥပာသိကာ စက္ခုမတော။ပေ.။ အနုဝိစရာမိ နန္ဒန’’န္တိ ဣမိနာ တဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ သမ္ပရာယိကဉ္စ အာနိသံသံ ဝိဘာဝေတိ။ တတ္ထ **ကတာဝကာသာ**တိ နိဗ္ဗာဒိတသုစရိတာဝကာသာ။ သုစရိတကမ္မံ ဥပ္ပဇ္ဇိ တဒတ္တော အာယတိဥ္စ သုခါဝတသာဟေတုတာယ ‘‘သုခဝိဟာရဿ အဝကာသော’’တိ ဝုစ္စတိ။ တေနာဟ ‘‘ကတကုသလာ’’တိ။

၂၁၅. ပုဗ္ဗေ အနာမသိတခေတ္တဝိသေသံ အတ္တနော အနမယံ ပုညံ ဝတ္ထုံ ဣဓာနိ တဿ အာယတနဂတတံ ဒဿေတုံ **‘‘ဘိက္ခူ စာ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဘိက္ခူ** တိ အနဝသေသဘိန္နကိလေသတာယ ဘိက္ခူ။ **ပရမဟိတာနုကမ္ပကေ** တိ ပရမံ အတိဝိယ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိနာ ဟိတေန အနုဂ္ဂဟကေ။ **အဘောဇယိန္တိ** ပဏီတေန ဘောဇနေန ဘောဇေသိံ။ **တပဿိယုဂန္တိ** ဥတ္တမေန တပသာ သဗ္ဗကိလေသမလံ တာပေတွာ သမုစ္ဆိန္ဒိတွာ ဌိတတ္တာ တပဿိဘူတံ ယုဂံ။ **မဟာမုနိန္တိ** တတော ဧဝ မဟာဏ္ဏသိဘူတံ, မဟတော ဝာ အတ္တနော ဝိသယဿ မဟန္တေနေဝ ဉာဏေန မုနနတော ပရိစ္ဆိန္ဒနတော မဟာမုနိံ။ သဗ္ဗမေတံ ဒွေဝ အဂ္ဂသာဝကေ သန္ဓာယ ဝဒတိ။

၂၁၆. **အပရိမိတံ သုခါဝဟန္တိ** အနုနာသိကလောပံ အကတွာ ဝုတ္တံ။ ‘‘ယာဝဥ္စိဒံ, ဘိက္ခဝေ, န သုကရံ အက္ခာနေန ပာပုဏိတုံ ယာဝ သုခါ သဂ္ဂါ’’တိ (မ. နိ. ၃.၂၅၅) ဝစနတော ဘဂဝတောပိ ဝစနပထာတီတပရိမာဏရဟိတသုခနိဗ္ဗ

တ္တကံ အတ္တနော တ အာနုဘာဝေန အပရိမိတသုခါဝဟံ သုခသ္သ အာဝဟနကံ။ **သတတန္တိ** သဗ္ဗကာလံ။ တံ တံ ဥပေါသထရက္ခဏာဒိဝသံ အဟာပေတွာ, တံ တံ တ ဥပေါသထရက္ခဏာဒိဝသံ အခဏ္ဍံ ကတွာ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ သတတံ တ သဗ္ဗကာလံ သုခါဝဟန္တိ ယောဇနာ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

အထ ဘဂဝါ မာတုဒေဝပုတ္တပ္ပမုခါနံ ဒသသဟဿိလောကဓာတုတသီနံ ဒေဝဗြဟ္မသင်္ဃာနံ တယော မာသေ အဘိဓမ္မပိဋကံ ဒေသေတွာ မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ ဘဒ္ဒိတ္ထိဝိမာနံ ဘိက္ခူနံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ သမ္ပတ္တ ပရိသာယ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

ဘဒ္ဒိတ္ထိဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. သောဏဒိန္နာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ တိ သောဏဒိန္နာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန စ သမယေန နာဠန္ဒာယံ သောဏဒိန္နာ နာမ ဧကာ ဥပါသိကာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ဘိက္ခူနံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟန္တီ သုဝိသုဒ္ဓနိစ္စသီလာ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ ဥပေါသထမ္ပိ ဥပဝသတိ။ သာ ဓမ္မသဝနသပ္ပာယံ ပဋိ လဘိတွာ ဥပနိဿယသမ္ပန္နတာယ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိဗ္ဗူဟန္တီ သောတာပန္နာ အဟောသိ။ အထ အညတရေ န ရောဂေန ဖုဋ္ဌာ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော –

၂၁၇. ''အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၂၁၈. ''ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၂၁၉. ''ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

ဣမာဟိ တီဟိ ကထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ။

၂၂၀. ''သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။

၂၂၁-၂၂၆. ''သောဏဒိန္နာတိ မံ အညံသု။ပေ.။ ကေတမဿ ယသဿိနော။
၂၂၇. တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

ဒေဝတာ ဗျာကာသိ။ တံ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

သောဏဒိန္နာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇.ဥပေါသထာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ တိ ဥပေါသထာဝိမာနံ။ ဣဓ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယံ သာကေတေ ဥပေါသထာ နာမ ဧကာ ဥ ပါသိကာတိ အယမေဝ ဝိသေသော, သေသံ အနန္တရဝိမာနသဒိသံ။ တေန ဝုတ္တံ –

၂၂၉-၂၃၁. ''အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၂၃၂. ''သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။
၂၃၃-၂၃၈. ''ဥပေါသထာတိ မံ အညံသု၊ သာကေတာယံ ဥပါသိကာ။ပေ.။

ဥပဟာသိကာ စက္ခုမတော၊ ကေတမဿ ယသဿိနော။

၂၃၉. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

ဒေဝတာ ဗျာကာသိ။ ပုန အတ္တနော ဇာနံ အောသံ ဒဿေန္တီ –

၂၄၁. ''အဘိက္ခဏံ နန္ဒနံ သုတွာ၊ ဆန္ဒော မေ ဥဒပဇ္ဇထ။
တတ္ထ စိတ္တံ ပဏိဓာယ၊ ဥပပန္နာမှိ နန္ဒနံ။

၂၄၂. ''နာကာသိံ သတ္ထု ဝစနံ၊ ဗုဒ္ဓဿာဒိစ္စဗန္ဓုနော။
ဟီနေ စိတ္တံ ပဏိဓာယ၊ သာမှိ ပစ္ဆာနုတာပိနီ''တိ။ – ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ။

၂၃၃. တတ္ထ **ဥပဟေသထာတိ မံ အညံသူ**တိ ''ဥပဟေသထာ''တိ ဣမိနာ နာမေန မံ မနုဿာ ဇာနိံသု။ **သာကေတာယ**န္တိ သာကေတနဂရေ။

၂၄၁. **အဘိက္ခဏ**န္တိ အဘိဏှံ။ **နန္ဒနံ သုတွာ** တိ ''တာဝတိံသဘဝနေ နန္ဒနဝနံ နာမ ဒေိဿဋ္ဌ ဒေိဿဋ္ဌာ''တိ တတ္ထ နာနာဝိဓံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ သုတွာ။ **ဆန္ဒော** တိ တန္နိဗ္ဗတ္တကပုညကမ္မဿ ကာရဏဘူတော ကုသလစ္ဆန္ဒော, တတ္ရူပပတ္တိယာ ပတ္ထနာဘူတော တဏှာဆန္ဒော တ။ **ဥဒပဇ္ဇထာ** တိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ။ **တတ္ထာ** တိ တာဝတိံသဘဝနေ, နန္ဒနာပဒေသေနပိ ဟိ တံ ဒေဝလောကံ ဝဒတိ။ **ဥပပန္နာမှိ** တိ ဥပ္ပန္နာ နိဗ္ဗတ္တာ အမှိ။

၂၄၂. **နာကာသိံ သတ္ထု ဝစန**န္တိ ''နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဘဝံ ဝဏ္ဏေမိ''တိအာဒိနာ (အ. နိ. ၁.၃၂၀-၃၂၁) သတ္ထာရာ ဝုတ္တဝစနံ န ကရိံ, ဘဝေသု ဆန္ဒရာဂံ န ပဇဟိန္တိ အတ္ထော။ အာဒိစ္စော ကေတမကေတ္တော, ဘဂဝါပိ ကေတမကေတ္တောတိ သကေတ္တတာယ ဝုတ္တံ **''ဗုဒ္ဓဿာဒိစ္စဗန္ဓုနော''** တိ။ အထ တ အာဒိစ္စဿ ဗန္ဓု အာဒိစ္စဗန္ဓု, ဘဂဝါ။ တံ ပဋိစ္စ တဿ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတတ္တာ အာဒိစ္စော တ ဗန္ဓု တေဿ ဩရသပုတ္တဘာဝတောတိ အာဒိစ္စဗန္ဓု, ဘဂဝါ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ –

''ယော အန္ဓကာရေ တမသိ ပဘင်္ကရော၊ ဝေရောစနော မဏ္ဍလီ ဥဂ္ဂတေဇော။
မာ ရာဟု ဂိလီ စရမန္တလိက္ခေ၊ ပဇံ မမံ ရာဟု ပမုဉ္စ သူရိယ''န္တိ။ (သံ. နိ. ၁.၉၁)။

ဟီနေတိ လာမကေ။ အတ္တနော ဘဝဘိရတိံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **သာမှိ**တိ သာ အမှိ။

ဧဝံ တာယ ဒေဝတာယ ဘဝဘိရတိနိမိတ္တေ ဥပ္ပန္နဝိပ္ပဋိသာရေ ပဝေဒိတေ ထေရော ဘဝဿ ပရိစ္ဆိန္နာယု ဘာဝဝိဘာဝနမုခေန အာယတိံ မနုဿတ္တဘာဝေ ဌတွာ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ သမတိက္ကမော ကာတုံ သုကရော, သဗ္ဗသော ခီဏာသဝဘာဝေ နာမ မဟာနိသံသောတိ စ သမဿာသေတုံ –

၂၄၃. ''ကီဝ စိရံ ဝိမာနမှိ၊ ဣဓ ဝစ္ဆသုပဟေသထေ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ယဒိ ဇာနာသိ အာယုနော''တိ။ –

ကထမာဟ။ ပုန သာ –

၂၄၄. ''သဋ္ဌိ ဝဿသဟဿာနိ၊ တိဿော စ ဝဿကောဋိယော။
ဣဓ ဌတွာ မဟာမုနိ၊ ဣတော စုတာ ဂမိဿာမိ။
မနုဿာနံ သဟဗျတ''န္တိ။ – အာဟ။

ပုန ထေရော –

၂၄၅. ‘‘မာ တွံ ဥပေါသထေ ဘာယိ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေနာသိ ဗျာကတာ။
သောတာပန္နာ ဝိသေသယိ၊ ပဟီနာ တဝ ဒုဂ္ဂတီ’’တိ။ –

ဣမာယ ကထာယ သမုဋ္ဌာနေ။

၂၄၃-၄. တတ္ထ **ကီဝ စိရန္တိ** ကိတ္တကံ အဒ္ဓာနံ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ ဒေဝလောကေ, ဣဓ တ ဝိမာနသ္မိံ။ **အာယုနော**တိ အာယု, **နော**တိ နိပါတမတ္တံ။ အာယုနော တ စိရာစိရဘာဝံ, အထ တ ယဒိ ဇာနာသိ အာယုနောတိ အတ္ထော။ **မဟာမုနီ**တိ ထေရံ အာလပတိ။

၂၄၅. **မာ တွံ ဥပေါသထေ ဘာယီ**တိ ဘဒ္ဒေ ဥပေါသထေ တွံ မာ ဘာယိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **သမ္ဗုဒ္ဓေနာသိ ဗျာကတာ**။ ကိန္တိ? **သောတာပန္နာ ဝိသေသယီ** တိ။ မဂ္ဂဖလသညိတံ ဝိသေသံ ယာတာ အဓိဂတာ, တသ္မာ **ပဟီနာ တဝ** သဗ္ဗာပိ **ဒုဂ္ဂတီ** တိ ဣမမ္ပိ ဝိသေသံ ယာတာတိ ဝိသေသယိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဥပေါသထာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-၉. နိဒ္ဒာ-သုနိဒ္ဒာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမနဝမဝိမာနာနိ ရာဇဂဟနိဒါနာနိ။ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယံ ယထာက္ကမံ ‘‘နိဒ္ဒာ နာမ ဥပာသိကာ။ပေ။ ကေတမသ္သ ယသဿိနော။ တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။ သုနိဒ္ဒာ နာမ ဥပာသိကာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကထာသုပိ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။ တထာ ဟိ ဧကစ္စေသု ပောတ္ထကေသု ဟဋ္ဌေ ပေယျာလဝသေန ဌပိတာတိ။ တေန ဝုတ္တံ –

၂၄၆. ‘‘အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန။ပေ။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

၂၄၇. ‘‘သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ။ပေ။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ’’။
၂၄၈. ‘‘နိဒ္ဒာတိ မမံ အညံသု၊ ရာဇဂဟသ္မိံ ဥပာသိကာ။ပေ။
ကေတမသ္သ ယသဿိနော။

၂၅၆. ‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။
၂၅၈. ‘‘အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန။ပေ။ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။
၂၆၀. ‘‘သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ။ပေ။။
၂၆၂. ‘‘သုနိဒ္ဒာတိ မံ အညံသု၊ ရာဇဂဟသ္မိံ ဥပာသိကာ။ပေ။
ကေတမသ္သ ယသဿိနော။

၂၆၈. ‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

နိဒ္ဒာ-သုနိဒ္ဒာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. ပဌမဘိက္ခာအာယိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ တိ ဘိက္ခာအာယိကာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန စ သမယေန ဥတ္တရမဓုရာယံ အညတရာ ဣတ္ထီ ခီဏာယုကာ ဟောတိ အပာယေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာ။ ဘဂဝါ ပစ္စူသဝေလာယံ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ လောကံ ဝောလောကေန္တော တံ ဣတ္ထိံ အပာယေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟံ ဒိသွာ မဟာကရုဏာယ သဉ္စောဒိတမာနသော တံ သုဂတိယံ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော ဧကော အဒုတိယော မဓုရံ အဂမာသိ။ ဂန္တွာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝာသေတွာ ပတ္တစီဝရံ အာဒာယ ဗဟိနဂရံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ တေန သမယေန သာ ဣတ္ထီ ဂေဟေ အာဟာရံ သမ္ပာဒေတွာ ဧကမန္တေ ပဋိသာမေတွာ ဃဋံ ဂဟေတွာ ဥဒကတိတ္ထံ ဂန္တွာ နှ

ဟာယိတွာ ဃဋ္ဋေန္တေ ဥဒကံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဂေဟံ ဂစ္ဆန္တီ အန္တရာမဂ္ဂေ ဘဂဝန္တံ ပဿိတွာ ''အပိ, ဘန္တေ, ပိဏ္ဍော လဒ္ဓေါ''တိ ဝတွာ ''လဘိဿာမီ''တိ စ ဘဂဝတာ ဝုတ္တေ အလဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ ဃဋံ ဌပေတွာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ''အဟံ, ဘန္တေ, ပိဏ္ဍပာတံ ဒဿာမိ, အဓိဝါသေထာ''တိ အာဟ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ သာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ပဌမတရံ ဂန္တွာ သိတ္တသမ္မဋ္ဌေ ပဒေသေ အာသနံ ပညာပေတွာ ဘဂဝတော ပဝေသနံ ဥဒိက္ခမာနာ အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝါ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ သာ ဘဂဝန္တံ ဘောဇေသိ။ ဘဂဝါ ကတဘတ္တကိစ္စော ဩနီတပတ္တပါဏိ တဿာ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သာ အနုမောဒနံ သုတွာ အနပ္ပကံ ပီတိသောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တီ ယာဝ စက္ခုပထသမတိက္ကမာ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ပီတိံ အဝိဇဟန္တီ နမဿမာနာ အဋ္ဌာသိ။ သာ ကတိပယဒိဝသာတိက္ကမေနေဝ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ, အစ္ဆရာသဟဿပရိဝါရာ ပရိတာရော အဟောသိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော –

၂၇၀. ''အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန။ပေ.။ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။
၂၇၁. ''ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ – ကထာဟိ ပုစ္ဆိ။

၂၇၃. ''သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။
၂၇၄. ''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊
ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ။

၂၇၅. ''အဒ္ဒသံ ဝိရဇံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလံ။
တဿ အဒါသဟံ ဘိက္ခံ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပာဏိဘိ။

၂၇၆. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

ဒေဝတာ ဗျာကာသိ။ သေသံ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ပဌမဘိက္ခာဒါယိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁. ဒုတိယဘိက္ခာဒါယိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ တိ ဒုတိယဘိက္ခာဒါယိကာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ။ တတ္ထ အညတရာ ကုလဓီတာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ အညတရံ ခီဏာသဝတ္ထေရံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တံ ဒိသွာ အတ္တနော ဂေဟံ ပဝေသေတွာ ဘောဇနံ အဒါသိ။ သာ အပရေန သမယေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ သေသံ အနန္တရဝိမာနသဒိသမေဝ။

၂၇၈. ''အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန။ပေ.။ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။
၂၈၀. ''သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။
၂၈၂. ''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

ဒုတိယဘိက္ခာဒါယိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒက-အဋ္ဌကထာယ ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိံ

ကောဒသဝတ္ထုပဋိမဏ္ဍိတဿ ဒုတိယဿ စိတ္တလတာဝဂ္ဂဿ

အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. ဟာရိတ္တကဝဂ္ဂေါ

၁. ဥဠာရဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဟာရိတ္တကဝဂ္ဂေ **ဥဠာရော တေ ယသော ဝဏ္ဏော**တိ ဥဠာရဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန သမယေန ရာဇဂဟေ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဥပဋ္ဌာက ကုလေ ဧကာ အရိကာ အနုဗ္ဗာသယာ အနသံဝိဘာဂရတာ အဟောသိ။ သာ ယံ တသ္မိံ ဂေဟေ ပုရေဘတ္တံ ခါဒနီယဘော ဇနီယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ အတ္တနာ လဒ္ဓပဋိဝီသတော ဥပမုံ ဒေတိ, ဥပမုံ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇတိ, အဒတွာ ပန န ဘုဉ္ဇ တိ, ဒက္ခိဏေယျေ အပဿန္တီပိ ဌပေတွာ ဒိဋ္ဌကာလေ ဒေတိ, ယာစကာနမ္ပိ ဒေတိယေဝ။ အထဿာ မာတာ "မမ ဓီတာ အနုဗ္ဗာသယာ အနသံဝိဘာဂရတာ"တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ တဿာ ဒိဂုဏံ ဘာဂံ ဒေတိ။ ဒေန္တီ စ ဧကေသ္မိံ ဘာဂေ တာယ သံဝိဘာဂေ ကတေ ပုန အပရံ ဒေတိ, သာ တတောပိ သံဝိဘာဂံ ကရောတိယေဝ။

ဝံ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ တံ ဝယပ္ပတ္တံ မာတာပိတရော တသ္မိံယေဝ နဂရေ အညတရသ္မိံ ကုလေ ကုမာရဿ အ ဒံသု။ တံ ပန ကုလံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ ဟောတိ အဿဒ္ဓံ အပ္ပသန္နံ။ အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ရာဇဂဟေ သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရမာနော တဿာ အရိကာယ သသုရဿ ဂေဟဒွါရေ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသွာ သာ အရိကာ ပသန္နစိတ္တာ "ပဝိသထ ဘန္တေ"တိ ပဝေသေတွာ ဝန္ဒိတွာ သဿုယာ ဌပိတံ ပူဝံ တံ အပဿန္တီ "တဿာ ကထေတွာ အနု မောအပေဿာမီ"တိ ဝိဿာသေန ဂဟေတွာ ထေရဿ အအာသိ, ထေရော အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အရိကာ "တုမှေဟိ ဌပိတံ ပူဝံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ အအာသိ"န္တိ သဿုယာ ကထေသိ။ သာ တံ သုတွာ "ကိန္နု နာမိဒံ ဟာဂတ္တိယံ, အယံ မမ သန္တကံ အနာပုစ္ဆိတွာဝ သမဏဿ အအာသီ"တိ တံ ကဋ္ဌတဋ္ဌာယမာနာ ကောဓာဘိဘူ တာ ယုတ္တာယုတ္တံ အစိန္တေန္တီ ပုရတော ဌိတံ မုသလခဏ္ဍံ ဂဟေတွာ အံသကူဋေ ပဟာရိ။ သာ သုခုမာလတာယ ပရိ က္ခီဏာယုကတာယ စ တေနေဝ ပဟာရေန ဗလဝဒုက္ခာဘိဘူတာ ဟုတွာ ကတိပယဟေနေဝ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေ သု နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿာ သတိပိ အညသ္မိံ သုစရိတကမ္မေ ထေရဿ ကတအနုမောဝ သာတိသယံ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာသိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဂန္တွာ –

၂၈၆. "ဥဠာရော တေ ယသော ဝဏ္ဏော၊ သဗ္ဗာ ဩဘာသတေ ဒိသာ။
နာရိယော နစ္စန္တိ ဂာယန္တိ၊ ဒေဝပုတ္တာ အလင်္ကတာ။

၂၈၇. "မောဒေန္တိ ပရိဝါရေန္တိ၊ တဝ ပူဇာယ ဒေဝတေ။
သောဝဏ္ဏာနိ ဝိမာနာနိ၊ တဝိမာနိ သုဒဿနေ။

၂၈၈. "တုဝံသိ ဣဿရာ တေသံ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနီ။
အဘိဇာတာ မဟန္တာသိ၊ ဒေဝကာယေ ပမောဒသိ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ"န္တိ။ –

တီဟိ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ။

၂၈၆. တတ္ထ **ယသော**တိ ပရိဝါရော။ **ဝဏ္ဏော**တိ ဝဏ္ဏနိဘာ သရီရောဘာသော။ "ဥဠာရော"တိ ပန ဝိသေသေတွာ ဝု တ္တတ္တာ တဿာ ဒေဝတာယ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိ စ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိ စ ဝုတ္တာ ဟောတိ။ တာသု "ဥဠာရော တေ ဝဏ္ဏော"တိ သင်္ခေပတော ဝုတ္တံ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ ဝိဘာဝေတုံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ "သဗ္ဗာ ဩဘာသတေ ဒိသာ"တိ ဝတွာ "ဥဠာရော တေ ယသော"တိ ဝုတ္တံ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိံ ဝတ္ထုဝသေန ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ "နာရိယော နစ္စန္တီ"တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သဗ္ဗာ ဩဘာသတေ ဒိသာ** တိ သဗ္ဗာသု ဒိသာသု ဝိဇ္ဇောတတေ, သဗ္ဗာ ဝာ ဒိသာ ဩဘာသယ တေ, ဝိဇ္ဇောတယတီတိ အတ္ထော။ "ဩဘာသတေ"တိ ပဒဿ "ဩဘာသန္တေ"တိ ကေစိ ဝစနဝိပလ္လာသေန အတ္ထံ ဝဒန္တိ, တေဟိ "ဝဏ္ဏေန"တိ ဝိဘတ္တိ ဝိပရိဏာမေတဗ္ဗာ။ ဝဏ္ဏေနာတိ စ ဟေတုမှိ ကရဏဝစနံ, ဝဏ္ဏေန ဟေတုဘူတေနာတိ အတ္ထော။ "သဗ္ဗာ ဒိသာ"တိ စ ဇာတိဝသေန ဒိသာသာမညေ အပေက္ခိတေ ဝစနဝိပလ္လာသေနပိ ပ

ယောဇနံ နတ္ထိ။ **နာရိယောတိ** ဇွောပိ "အလင်္ကတာ"တိ ပဒံ အာနေတ္ဝာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ **ဒေဝပုတ္တာ** တိ ဇွေ စ-သဒ္ဒော လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌော။ တေန နာရိယော ဒေဝပုတ္တာ စာတိ သမုစ္စယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၈၇. **မောဒန္တီ** တိ ပမောဒယန္တိ။ **ပူဇာယာ**တိ ပူဇနတ္ထံ ပူဇာနိမိတ္တံ တ, နစ္စန္တိ ကယန္တီတိ ယောဇနာ။ **တဝိမာနီ**တိ တဝ ဝိမာနိ။

၂၈၈. **သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနီ** တိ သဗ္ဗေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ, သဗ္ဗေဟိ တ တယာ ကာမိတေဟိ ဣစ္ဆိတေဟိ ဝတ္ထူဟိ သမိဒ္ဓာ။ **အဘိဇာတာ**တိ သုဇာတာ။ **မဟန္တာသိ** တိ မဟတီ မဟာနုဘာဝတ အသိ။ **ဒေဝကာယေ ပမောဒသီ**တိ ဣမသ္မိံ ဒေဝနိကာယေ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိဟေတုကေန ပရမေန ပမောဒနေန ပမောဒသိ။

ဇဝံ ထေရေန ပုဋ္ဌာ သာ ဒေဝတာ တမတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇေသိ –

၂၈၉. "အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ။
ဒုဿီလကုလေ သုဏိသာ အဟောသိံ၊ အဿဒ္ဓေသု ကဒရိယေသု အဟံ။

၂၉၀. "သဒ္ဓာ သီလေန သမ္ပန္နာ၊ သံဝိဘာဂရတာ သဒာ။
ပိဏ္ဍာယ စရမာနဿ၊ အပူဝံ တေ အဒာသဟံ။

၂၉၁. "တဒာဟံ သဿုယာစိက္ခိံ၊ 'သမဏော အာဂတော ဣဓ။
တဿ အဒာသဟံ ပူဝံ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပါဏိဘိ'။

၂၉၂. "ဣတိဿာ သဿု ပရိဘာသိ၊ အဝိနီတာသိ တွံ ဝဓု။
န မံ သမ္ပုစ္ဆိတုံ ဣစ္ဆိ၊ 'သမဏဿ ဒဒါမဟံ'။

၂၉၃. "တတော မေ သဿု ကုပိတာ၊ ပဟာသိ မုသလေန မံ။
ကူဋင်္ဂစ္ဆိ အဝဓိ မံ၊ နာသက္ခိံ ဇီဝိတုံ စိရံ။

၂၉၄. "အဟံ ကာယဿ ဘေဒါ၊ ဝိပ္ပမုတ္တာ တတော စုတာ။
ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ၊ ဥပပန္နာ သဟဗျတံ။

၂၉၅. "တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။

၂၈၉. တတ္ထ **အဿဒ္ဓေသူ** တိ ရတနတ္တယသဒ္ဓာယ ကမ္မဖလသဒ္ဓာယ စ အဘာဝေန အဿဒ္ဓေသု, ထဒ္ဓမစ္ဆရိယတာယ **ကဒရိယေသု** သဿုအာဒီသု အဟံ သဒ္ဓာ သီလေန သမ္ပန္နာ အဟောသိန္တိ ယောဇနာ။

၂၉၀-၁. **အပူဝန္တိ** ကပလ္လပူဝံ။ **တေတိ** နိပါတမတ္တံ။ **သဿုယာ အာစိက္ခိံ** ဂဟိတဘာဝဉာပနတ္ထဉ္စ အနုမောဒနတ္ထဉ္စာတိ အဓိပ္ပါယော။

၂၉၂. **ဣတိဿာ** တိ ဇွေ **အဿာ** တိ နိပါတမတ္တံ။ **သမဏဿ ဒဒါမဟ** န္တိ အဟံ သမဏဿ အပူဝံ ဒဒါမိ တိ။ ယသ္မာ န မံ သမ္ပုစ္ဆိတုံ ဣစ္ဆိ, တသ္မာ တွံ ဝဓု အဝိနီတာသီတိ သဿု ပရိဘာသီတိ ယောဇနာ။

၂၉၃. **ပဟာသီ**တိ ပဟရိ။ **ကူဋင်္ဂစ္ဆိ အဝဓိ မ** န္တိ ဇွေ **ကူဋန္တိ** အံသကူဋံ ဝုတ္တံ ပုရိမပဒလောပေန, ကူဋမေဝ အင်္ဂန္တိ ကူဋင်္ဂံ, တံ ဆိန္ဒတီတိ ကူဋင်္ဂစ္ဆိ။ ဇဝံ ကောဓာဘိဘူတာ ဟုတ္ဝာ မံ အဝဓိ, မမ အံသကူဋံ ဆိန္ဒိ, တေနေဝ ဥပက္ကမေန မတတ္တာ မံ မာရေသီတိ အတ္ထော။ တေနာဟ **"နာသက္ခိံ ဇီဝိတုံ စိရ"** န္တိ။

၂၉၄. **ဝိပ္ပမုတ္တာ** တိ တတော ဒုက္ခတော သုဋ္ဌု မုတ္တာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၂. ဥစ္ဆုဒာယိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဩဘာသယိတွာ ပထဝိံ သဒေဝကန္တိ ဥစ္ဆုဒာယိကာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတီ တိအာဒိ သဗ္ဗံ အနန္တရဝိမာနေ ဝုတ္တသဒိသံ။ အယံ ပန ဝိသေသော – ဣဓ ဥစ္ဆု ဒိန္နာ, သဿုယာ စ ပိဋ္ဌကေန ပဟဋ္ဌာ, တင္ခဏညေဝ မတာ တာဝတိံသေသု ဥပ္ပန္နာ, တဿံယေဝ ရတ္တိယံ ထေရဿ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတာ, ကေဝလကပ္ပံ ဂိဇ္ဈကူဋံ စန္ဒော ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ဩဘာသေန္တီ ထေရံ ဝန္ဒိတွာ ပဉ္စလိကာ နမဿမာနာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ထေရော –

၂၉၆. ''ဩဘာသယိတွာ ပထဝိံ သဒေဝကံ၊ အတိရောစသိ စန္ဒိမသူရိယာ ဝိယ။
သိရိယာ စ ဝဏ္ဏေန ယသေန တေဇသာ၊ ဗြဟ္မာဝ ဒေဝေ တိဒသေ သဟိန္ဒကေ။

၂၉၇. ''ပုစ္ဆာမိ တံ ဥပ္ပလမာလဓာရိနီ၊ အာဝေဠိနီ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစေ။
အလင်္ကတေ ဥတ္တမဝတ္ထဓာရိနီ၊ ကာ တွံ သုဘေ ဒေဝတေ ဝန္ဒသေ မမံ။

၂၉၈. ''ကိံ တွံ ပုရေ ကမ္မမကာသိ အတ္တနာ၊ မနုဿဘူတာ ပုရိမာယ ဇာတိယာ။
အနံ သုစိဏ္ဏံ အထ သီလသံယမံ၊ ကေနူပပန္နာ သုဂတိံ ယသဿိနီ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ''န္တိ။ –

ဣမာဟိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိ။

၂၉၆-၇. တတ္ထ **ဩဘာသယိတွာ ပထဝိံ သဒေဝကန္တိ** စန္ဒိမသူရိယရဿိသမ္မိဿေဟိ သိနေရုပဿဝိနိဂ္ဂ တေဟိ ပဘာဝိသရေဟိ ဝိဇ္ဇောတယမာနတာယ ဒေဝေန အာကာသေန သဟာတိ သဒေဝကံ ဥပဂတဘူမိဘာဂဘူတံ ဣမံ ပ ထဝိံ ဝိဇ္ဇောတေတွာ, ဧကောဘာသံ ကေပဇ္ဇောတံ ကတွာတိ အတ္ထော။ ဩဘာသယိတွာ ပထဝိံ စန္ဒိမသူရိယာ ဝိ ယာတိ ယောဇနာ။ **အတိရောစသီ**တိ အတိက္ကမိတွာ ရောစသိ။ တံ ပန အတိရောစနံ ကေန ကိံ ဝိယ ကေန တတိ အာဟ **''သိရိယာ''**တိအာဒိ။ တတ္ထ **သိရိယာ**တိ သောဘဂ္ဂဒိသောဘာဝိသေသေန။ **တေဇသာ**တိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန။ **အာဝေဠိနီ**တိ ရတနမယပုပ္ဖာဝေဠဝတီ။

ဧဝံ ထေရေန ပုစ္ဆိတာ ဒေဝတာ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဝိဿဇ္ဇေသိ –

၂၉၉. ''ဣဒါနိ ဘန္တေ ဣမမေဝ ဂာမံ၊ ပိဏ္ဍာယ အမှာကံ ဃရံ ဥပာဂမိ။
တတော တေ ဥစ္ဆုဿ အဒါသိ ခဏ္ဍိကံ၊ ပသန္နစိတ္တာ အတုလာယ ပီတိယာ။

၃၀၀. ''သဿု စ ပစ္ဆာ အနုယုဉ္ဇတေ မမံ၊ ကဟံ နု ဥစ္ဆုံ ဝဓုကေ အဝါကိရိ။
န ဆဍ္ဍိတံ နော ပန ခါဒိတံ မယာ၊ သန္တဿ ဘိက္ခုဿ သယံ အဒါသဟံ။

၃၀၁. ''တုယှံ နွိဒံ ဣဿရိယံ အထော မမ၊ ဣတိဿာ သဿု ပရိဘာသတေ မမံ။
ပီဌံ ဂဟေတွာ ပဟာရံ အဒါသိ မေ၊ တတော စုတာ ကာလကတာမှိ ဒေဝတာ။

၃၀၂. ''တဒေဝ ကမ္မံ ကုသလံ ကတံ မယာ၊ သုခဉ္စ ကမ္မံ အနုဘောမိ အတ္တနာ။
ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိစာရယာမဟံ၊ မောဒါမဟံ ကာမဂုဏေဟိ ပဉ္စဟိ။

၃၀၃. ''တဒေဝ ကမ္မံ ကုသလံ ကတံ မယာ၊ သုခဉ္စ ကမ္မံ အနုဘောမိ အတ္တနာ။
ဒေဝိန္ဒဂုတ္တာ တိဒသေဟိ ရက္ခိတာ၊ သမပ္ပိတာ ကာမဂုဏေဟိ ပဉ္စဟိ။

၃၀၄. ''ဧတာဒိသံ ပုညဖလံ အနပ္ပကံ၊ မဟာဝိပါကာ မမ ဥစ္ဆုဒက္ခိဏာ။
ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိစာရယာမဟံ၊ မောဒါမဟံ ကာမဂုဏေဟိ ပဉ္စဟိ။

၃၀၅. ''တောဒိသံ ပုညဖလံ အနုပ္ပကံ၊ မဟာဇုတိကာ မမ ဥစ္ဆုဒက္ခိဏာ။
ဒေဝိန္ဒဂုတ္တာ တိဒသေဟိ ရက္ခိတာ၊ သဟဿနေတ္တောရိဝ နန္ဒနေ ဝနေ။

၃၀၆. ''တုဝဉ္စ ဘန္တေ အနုကမ္ပကံ ဝိဒုံ၊ ဥပေစ္စ ဝန္ဒိံ ကုသလဉ္စ ပုစ္ဆိသံ။
တတော တေ ဥစ္ဆုဿ အဒာသိ ခဏ္ဍိကံ၊ ပသန္နစိတ္တာ အတုလာယ ပီတိယာ''တိ။

၂၉၉. တတ္ထ **ဣဓ ဣတိ** အနန္တရာတီတဒိဝသတ္တာ အာဟ, အဓုနာတိ အတ္ထော။ **ဣမမေဝ ကမန္တိ** ဣမမေဝ ကမေ, ရာဇဂဟံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ဝုတ္တဉှိ ''ကမောပိ နိဂမောပိ နဂရမ္ပိ 'ကမော' ဣစ္စေဝ ဝုစ္စတီ''တိ။ ဘုမ္မတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **ဥပဂမီတိ** ဥပဂတော အဟောသိ။ **အတုလာယာတိ** အနုပမာယ, အပ္ပမာဏာယ တ။

၃၀၀. **အတကိရီတိ** အပနေသိ ဆဍ္ဍေသိ, ဝိနာသေသိ တ။ **သန္တသ္သာ** တိ သာဓုရူပဿ သန္တကိလေသဿ ပရိဿမမပ္ပတ္တဿ တ။

၃၀၁. **တုယှံ နူတိ** နု-သဒ္ဒေ အနုတ္တမနတာသူစနေ နိပါတော, သော ''မမာ''တိ ဧတ္တာပိ အာနေတ္ဗတ ယောဇေတဗ္ဗော ''မမ နူ''တိ။ **ဣဒံ ဣဿရိယ** န္တိ ဂေဟေ အာဓိပစ္စံ သန္ဓာယာဟ။ **တတော စုတာတိ** တတော မနုဿလောက တော စုတာ။ ယသ္မာ ဌိတဋ္ဌာနတော အပဂတာပိ ''စုတာ''တိ ဝုစ္စတိ, တသ္မာ စုတိံ ဝိသေသေတုံ **''ကာလကတာ''တိ** ဝုတ္တံ။ ကာလကတာပိ စ န ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိဗ္ဗတ္တာ, အပိစ ခော ဒေဝတ္တံ ဥပဂတာတိ ဒဿေန္တိ အာဟ **''အမှတိ ဒေဝတာ''တိ**။

၃၀၂. **တဒေဝ ကမ္မံ ကုသလံ ကတံ မယာ** တိ တဒေဝ ဥစ္ဆုခဏ္ဍအနုမတ္တံ ကုသလံ ကမ္မံ ကတံ မယာ, အညံ န ဇာနာမီတိ အတ္ထော။ **သုခဉ္စ ကမ္မ** န္တိ သုခဉ္စ ကမ္မဖလံ။ ကမ္မဖလဉှိ ဣဓ ''ကမ္မ''န္တိ ဝုတ္တံ ဥတ္တရပဒလောပေန, ကာရဏောပစာရေန တ ''ကုသလာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ သမာဒာနဟေတု ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝဍ္ဎတိ (ဒီ. နိ. ၃.၈၀)။ အနုဘောမိ သကံ ပုည''န္တိ (ဝိ. ဝ. ၁၃၃) စ အာဒီသု ဝိယ။ ကမ္မန္တိ တ ကရဏတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ, ကမ္မေနာတိ အတ္ထော။ ကမ္မေ တ ဘဝံ ကမ္မံ ယထာ ကမ္မန္တိ။ အထ တ ကာမေတဗ္ဗတာယ ကမ္မံ။ တဉှိ သုခရဇနီယဘာဝတော ကာမူပသံဟိတံ ကာ မေတဗ္ဗန္တိ ကမနီယံ။ **အတ္တနာတိ** အတ္တနာ ဧဝ, သယံဝသိတာယ သေရိဘာဝေန သယမေဝတိ အတ္ထော။ **ပရိစာရယာမ ဟံ အတ္တာနန္တိ** ပုရိမကထာယ ''အတ္တနာ''တိ ဝုတ္တံ ပဒံ ဝိဘတ္တိဝိပရိဏာမေန ''အတ္တာန''န္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၃၀၃-၅. **ဒေဝိန္ဒဂုတ္တာ** တိ ဒေဝိန္ဒေန သက္ကေန ဂုတ္တာ, ဒေဝိန္ဒော ဝိယ တ ဂုတ္တာ မဟာပရိတရတာယ။ **သမပ္ပိတာတိ** သုဋ္ဌု အပ္ပိတာ သမန္နာဂတာ။ **မဟာဝိဟာကာတိ** ဝိပုလဖလာ။ **မဟာဇုတိကာတိ** မဟာတေဇာ, မဟာနုဘာဝာတိ အတ္ထော။

၃၀၆. **တုဝန္တိ** တံ။ **အနုကမ္ပက** န္တိ ကာရုဏိကံ။ **ဝိဒုန္တိ** သပ္ပညံ, သာဝကဟာရမိယာ မတ္ထကံ ပတ္တန္တိ အတ္ထော။ **ဥပေစ္စာ** တိ ဥပဂန္တွာ။ **ဝန္ဒိ** န္တိ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန အဘိဝါဒယိံ။ **ကုသလဉ္စ** အာရောဂျ **ပုစ္ဆိသံ** အပုစ္ဆိံ, **အတုလာယ ပီတိယာ** ဣဒဉ္စ ကုသလံ အနုဿရာမီတိ အဓိပ္ပာယော။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဥစ္ဆုဒာယိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. ပလ္လင်္ကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ပလ္လင်္ကသေဋ္ဌေ မဏိသောဏ္ဏစိတ္တေ တိ ပလ္လင်္ကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဧတဝနေ။ တေန စ သမယေန သာဝတ္ထိယံ အညတရဿ ဥပာသကဿ ဓီတာ ကုလပဒေသာဒိနာ သဒိသဿ တတ္ထေဝ အညတရဿ ကုလပုတ္တဿ ဒိန္နာ, သာ စ ဟောတိ အက္ကောဓနာ သီလာစာရသမ္ပန္နာ ပတိဒေဝတာ သမာဒိန္နပဉ္စသီလာ, ဥပေါသထေ သက္ကစ္စံ ဥပေါသထသီလာနိ စ ရက္ခတိ။ သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံ သေသု ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဂန္တွာ –

၃၀၇. ''ပလ္လင်္ကသေဋ္ဌေ မဏိသောဏ္ဏစိတ္တေ၊ ပုပ္ဖာဘိကိဏ္ဏေ သယနေ ဥဠာရေ။

တတ္ထစ္ဆသိ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ ဥစ္စာဝစာ ဣဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗမာနာ။

၃၀၈. ''ဣမာ စ တေ အစ္ဆရာယော သမန္တတော၊ နစ္စန္တိ ဂါယန္တိ ပမောဒယန္တိ။
ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တာသိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

ကထာဟိ ပုစ္ဆိ။

သာပိဿ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၃၀၉. ''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ အဗ္ဘေ ကုလေ သုဏိသာ အဟောသိံ။
အက္ကောဓနာ ဘတ္တု ဝသာနုဝတ္တိနီ၊ ဥပေါသထေ အပ္ပမတ္တာ အဟောသိံ။

၃၁၀. ''မနုဿဘူတာ ဒဟရာ အပာပိကာ၊ ပသန္နစိတ္တာ ပတိမာဘိရာဓယိံ။
ဒိဝါ စ ရတ္တော စ မနာပစာရိနီ၊ အဟံ ပုရေ သီလဝတီ အဟောသိံ။

၃၁၁. ''ပါဏာတိပါတာ ဝိရတာ အစောရိကာ၊ သံသုဒ္ဓကာယာ သုစိဗြဟ္မစာရိနီ။
အမဇ္ဇပါ နော စ မုသာ အဘာဏိံ၊ သိက္ခာပဒေသု ပရိပူရကာရိနီ။

၃၁၂. ''စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပါဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ ပသန္နမာနသာ အဟံ။

၃၁၃. ''အဋ္ဌင်္ဂုပေတံ အနုဓမ္မစာရိနီ၊ ဥပေါသထံ ပီတိမနာ ဥပါဝသိံ။
ဣမဉ္စ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂဝရေဟုပေတံ၊ သမာဒိယိတွာ ကုသလံ သုခုဒြယံ။
ပတိမှိ ကလျာဏီ ဝသာနုဝတ္တိနီ၊ အဟောသိံ ပုဗ္ဗေ သုဂတဿ သာဝိကာ။

၃၁၄. ''ဧတာဒိသံ ကုသလံ ဇီဝလောကေ၊ ကမ္မံ ကရိတွာန ဝိသေသဘာဂိနီ။
ကာယဿ ဘေဒါ အဘိသမ္ပရာယံ၊ ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တာ သုဂတိမှိ အာဂတာ။

၃၁၅. ''ဝိမာနပါသာဒဝရေ မနောရမေ၊ ပရိဝါရိတာ အစ္ဆရာသင်္ဂဏေန။
သယံပဘာ ဒေဝဂဏာ ရမေန္တိ မံ၊ ဒီဃာယုကိံ ဒေဝဝိမာနမာဂတ''န္တိ။

၃၀၇. တတ္ထ **ပလ္လင်္ကသေဋ္ဌေ** တိ ပလ္လင်္ကဝရေ ဥတ္တမပလ္လင်္ကေ။ တံယေဝဿ သေဋ္ဌတံ ဒဿေတုံ **''မဏိသောဏ္ဏစိတ္တေ''** တိ ဝုတ္တံ, ဝိဝိဓရတနရံသိဇာလသမုဇ္ဇလေဟိ မဏီဟိ စေဝ သုဝဏ္ဏေန စ ဝိစိတ္တေ ''တတ္ထ''တိ ''သယနေ''တိ စ ဝုတ္တေ သယိတဗ္ဗဋ္ဌာနဘူတေ ပလ္လင်္ကသေဋ္ဌေ။

၃၀၈. တေတိ တုယှံ သမန္တတော။ ''ပမောဒယန္တီ''တိ ပဒံ ပန အပေက္ခိတွာ ''တ''န္တိ ဝိဘတ္တိ ဝိပရိဏာမေတဗ္ဗာ။ **ပမောဒယန္တီ** တိ တ ပမောဒနံ ကရောန္တိ, ပမောဒနံ တုယှံ ဥပ္ပာဒေန္တီတိ အတ္ထော။

၃၁၀. ဒဟရာ အပာပိကာတိ ဒဟရာပိ အပာပိကာ။ ''ဒဟရာသု ပာပိကာ''တိ တ ပာဌော, သောယေဝတ္ထော။ ''ဒဟရဿာပာပိကာ''တိပိ ပဠန္တိ, ဒဟရဿ သာမိကဿ အပာပိကာ, သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌာနေန အနတိစရိယာယ စ ဘဒ္ဒိကာတိ အတ္ထော။ တေန ဝုတ္တံ **''ပသန္နစိတ္တာ''** တိအာဒိ။ **အဘိရာဓယိ**န္တိ အာရာဓေသိံ။ **ရတ္တော** တိ ရတ္တိယံ။

၃၁၁. အစောရိကာတိ စောရိယရဟိတာ, အဒိန္နာဒာနာ ပဋိဝိရတာတိ အတ္ထော။ ''ဝိရတာ စ စောရိယာ''တိပိ ပာဌော, ထေယျတော စ ဝိရတာတိ အတ္ထော ။ **သံသုဒ္ဓကာယာ** တိ ပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မန္တတာယ သမ္မဒေဝ သုဒ္ဓကာယာ, တတော ဧဝ **သုစိဗြဟ္မစာရိနီ** သာမိကတော အညတ္ထ အဗြဟ္မစရိယာသမ္ဘဝတော။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ –

''မယဉ္စ ဘရိယာ နာတိက္ကမာမ၊

အမှေပိ ဘရိယာ နာတိက္ကမန္တိ။
အညတြ တာဟိ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမ၊
တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ နိ မိယျရေ”တိ။ (ဇာ. ၁.၁၀.၉၇)။

အထ ဝါ **သုစိဗြဟ္မစာရိနီ** တိ သုစိနော သုဒ္ဓဿ ဗြဟ္မဿ သေဋ္ဌဿ ဥပေါသထသီလဿ, မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ ဝါ အနုရူပဿ ပုဗ္ဗဘာဂဗြဟ္မစရိယဿ ဝသေန သုစိဗြဟ္မစာရိနီ။

၂၁၃. အနုဓမ္မစာရိနီတိ အရိယာနံ ဓမ္မဿ အနုဓမ္မံ စရဏသီလာ။ ဣမဉ္စ အနန္တရံ ဝုတ္တံ နိဒ္ဒေသတာယ **အရိယံ, အဋ္ဌင်္ဂဝရေဟိ** အဋ္ဌဟိ ဥတ္တမင်္ဂေဟိ အရိယတ္တာ ဧဝ ဝါ **အရိယဋ္ဌင်္ဂဝရေဟိ ဥပေတံ** အာရောဂျဋ္ဌေန အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန စ **ကုသလံ** သုခဝိပါကတာယ သုခါနိသံသတာယ စ **သုခုဒြယံ ဥပါဝသိ** န္တိ ယောဇနာ။

၂၁၄. ဝိသေသဘာဂိနီတိ ဝိသေသဿ ဒိဗ္ဗဿ သမ္ပတ္တိဘဝဿ ဘာဂိနီ။ **သုဂတိမှိ အာဂတာ**တိ သုဂတိံ အာဂတာ ဥပဂတာ, သုဂတိမှိ ဝါ သုဂတိယံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယံ အာဂတာ။ “သုဂတိဉှိ အာဂတာ”တိပိ ပါဌော။ တတ္ထ **ဟီ**တိ နိပါတမတ္တံ, ဟေတုအတ္ထော ဝါ, ယသ္မာ သုဂတိံ အာဂတာ, တသ္မာ ဝိသေသဘာဂိနီတိ ယောဇနာ။

၂၁၅. ဝိမာနပါသာဒဝရေတိ ဝိမာနေသု ဥတ္တမပါသာဒေ, ဝိမာနသင်္ခါတေ ဝါ အဂ္ဂပါသာဒေ, ဝိမာနေ ဝါ ဝိဂတမာနေ အပ္ပမာဏေ မဟန္တေ ဝရပါသာဒေ **ပရိဝါရိတာ အစ္ဆရာသင်္ဃေန သယံပဘာ** ပမောဒါမိ, “အမှီ”တိ ဝါ ပဒံ အာနေတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ဒီဃာယုကိ**န္တိ ဟေဋ္ဌိမေဟိ ဒေဝေဟိ ဒီဃတရာယုကတာယ တတ္ထူပပန္နေဟိ အနပ္ပါယုကတာယ စ ဒီဃာယုကိံ မံ ယထာဝုတ္တံ **ဒေဝဝိမာနမာဂတံ** ဥပဂတံ **ဒေဝဂဏာ ရမေန္တိ** တိ ယောဇနာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ပလ္လင်္ကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. လတာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

လတာ စ သဇ္ဇာ ပဝရာ စ ဒေဝတာ တိ လတာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန စ သမယေန သာဝတ္ထိဝါသိနော အညတရဿ ဥပါသကဿ ဓီတာ လတာ နာမ ပဏ္ဍိတာ ဗျတ္တာ မေဓာဝိနီ ပတိကုလံ ဂတာ ဘတ္တု သဿုသသုရာနဉ္စ မနာပစာရိနီ ပိယဝါဒိနီ ပရိဇနဿ သင်္ဂဟကုသလာ ဂေဟေ ကုဋုမ္ဗဘာရဿ နိတ္ထရဏသမတ္ထာ အက္ကောဓနာ သီလာစာရသမ္ပန္နာ အနုသံဝိဘာဂရတာ အခဏ္ဍပဉ္စသီလာ ဥပေါသထရက္ခဏေ စ အပ္ပမတ္တာ အဟောသိ။ သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ ဓီတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ လတာတွေဝ နာမေန။ အညာပိ တဿာ သဇ္ဇာ, ပဝရာ, အစ္စိမတီ, သုတာတိ စတဿော ဘဂိနိယော အဟေသုံ။ တာ ပဉ္စပိ သက္ကေန ဒေဝရာဇေန အာနေတွာ နာဋကိတ္ထိဘာဝေန ပရိစာရိကဋ္ဌာနေ ဌပိတာ။ လတာ ပနဿ နစ္စဂီတာဒီသု ဆေကတာယ ဣဋ္ဌတရာ အဟောသိ။

တာသံ ဧကတော သမာဂန္တွာ သုခနိသဇ္ဇာယ နိသိန္နာနံ သင်္ဂီတနေပုညံ ပဋိစ္စ ဝိဝါဒော ဥပ္ပန္နော။ တာ သဗ္ဗာပိ ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိံသု “တာတ, ကတမာ အမှာကံ နစ္စာဒီသု ကုသလာ”တိ? သော ဧဝမာဟ “ဂစ္ဆထ ဓီတရော အနောတတ္တဒဟတီရေ ဒေဝသမာဂမေ သင်္ဂီတံ ပဝတ္တေထ, တတ္ထ ဝေါ ဝိသေသော ပါကဋော ဘဝိဿတီ”တိ။ တာ တထာ အကံသု။ တတ္ထ ဒေဝပုတ္တာ လတာယ နစ္စမာနာယ အတ္တနော သဘာဝေန ဌာတုံ နာသက္ခိံသု, သဉ္ဇာတပဟာသာ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတာ နိရန္တရံ သာဓုကာရံ ဒေန္တာ ဥက္ကုဋ္ဌိသဒ္ဒေ စေလုက္ခေပေ စ ပဝတ္တေန္တာ ဟိမဝန္တံ ကမ္ပယမာနာ ဝိယ မဟန္တံ ကောလာဟလမကံသု။ ဣတရာသု ပန နစ္စန္တီသု သိသိရကာလေ ကောကိလာ ဝိယ တုဏှီဘူတာ နိသီဒိံသု။ ဧဝံ တတ္ထ သင်္ဂီတေ လတာယ ဝိသေသော ပါကဋော အဟောသိ။

အထ တာသံ ဒေဝဓီတာနံ သုတာယ ဒေဝဓီတာယ ဧတဒဟောသိ “ကိံ နု ခော ကမ္မံ ကတွာ အယံ လတာ အမှေဟ အဘိဘုယျ တိဋ္ဌတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ, ယံနူနာဟံ လတာယ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ။ သာ တံ ပုစ္ဆိ။

ဣတရာပိ တသ္မာ တေမတ္တံ ဝိသုဇ္ဈေသိ။ တယိဒံ သဗ္ဗံ ဝေဿဝဏမဟာရာဇာ ဒေဝစာရိကဝသေန ဥပဂတဿ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ အာစိက္ခိ။ ထေရော တမတ္ထံ ပုစ္ဆာယ မူလကာရဏတော ပဋ္ဌာယ ဘဂဝတော အာရောစေန္တော –

၂၁၆. "လတာ စ သဇ္ဇာ ပဝရာ စ ဒေဝတာ၊ အစ္စိမတီ ရာဇဝရဿ သိရီမတော။
သုတာ စ ရညော ဝေဿဝဏဿ ဓီတာ၊ ရာဇီမတီ ဓမ္မဂုဏေဟိ သောဘထ။

၂၁၇. "ပဉ္စေတ္ထ နာရိယော အာဂမံသု နှာယိတုံ၊ သီတောဒကံ ဥပ္ပလိနိံ သိဝံ နဒိံ။
တာ တတ္ထ နှာယိတွာ ရမေတွာ ဒေဝတာ၊ နစ္စိတွာ ကယိတွာ သုတာ လတံ ဗြဝိ။

၂၁၈. "ပုစ္ဆာမိ တံ ဥပ္ပလမာလဓာရိနိ၊ အာဝေဠိနိ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစေ။
တိမိရတမ္ဗက္ခိ နဘေဝ သောဘနေ၊ ဒီဃာယုကီ ကေန ကတော ယသော တဝ။

၂၁၉. "ကေနာသိ ဘဒ္ဒေ ပတိနော ပိယတရာ၊ ဝိသိဋ္ဌကလျာဏိတရဿု ရူပတော။
ပဒက္ခိဏာ နစ္စနဂီတဝါဒိတေ၊ အာစိက္ခ နော တွံ နရနာရိပုစ္ဆိတာ"တိ။ –

သုတာယ ပုစ္ဆာ။

၂၂၀. "အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ဥဠာရဘောဂေ ကုလေ သုဏိသာ အဟောသိံ။
အက္ကောဓနာ ဘတ္တု ဝသာနုဝတ္တိနီ၊ ဥပေါသထေ အပ္ပမတ္တာ အဟောသိံ။

၂၂၁. "မနုဿဘူတာ ဒဟရာ အပါပိကာ၊ ပသန္နစိတ္တာ ပတိမာဘိရာဓယိံ။
သဒေဝရံ သဿသုရံ သဒာသကံ၊ အဘိရာဓယိံ တမှိ ကတော ယသော မမ။

၂၂၂. "သာဟံ တေန ကုသလေန ကမ္မုနာ၊ စတုဗ္ဘိ ဌာနေဟိ ဝိသေသမဇ္ဈဂါ။
အာယုဉ္စ ဝဏ္ဏဉ္စ သုခံ ဗလဉ္စ၊ ခိဍ္ဍာရတိံ ပစ္စနုဘောမနပ္ပကံ။

၂၂၃. "သုတံ နု တံ ဘာသတိ ယံ အယံ လတာ၊ ယံ နော အပုစ္ဆိမှ အကိတ္တယီ နော။
ပတိနော ကိရမှာကံ ဝိသိဋ္ဌ နာရီနံ၊ ဂတီ စ တာသံ ပဝရာ စ ဒေဝတာ။

၂၂၄. "ပတီသု ဓမ္မံ ပစရာမ သဗ္ဗာ၊ ပတိဗ္ဗတာ ယတ္ထ ဘဝန္တိ ဣတ္ထိယော။
ပတီသု ဓမ္မံ ပစရိတွာ သဗ္ဗာ၊ လစ္ဆာမသေ ဘာသတိ ယံ အယံ လတာ။

၂၂၅. "သီဟော ယထာ ပဗ္ဗတသာနုဂေါစရော၊ မဟိန္ဓရံ ပဗ္ဗတမာဝသိတွာ။
ပသယှ ဟန္တွာ ဣတရေ စတုပ္ပဒေ၊ ခုဒ္ဒေ မိဂေ ခါဒတိ မံသဘောဇနော။

၂၂၆. "တထေဝ သဒ္ဓါ ဣဓ အရိယသာဝိကာ၊ ဘတ္တာရံ နိဿာယ ပတိံ အနုဗ္ဗတာ။
ကောဓံ ဝဓိတွာ အဘိဘုယျ မစ္ဆရံ၊ သဂ္ဂမှိ သာ မောဒတိ ဓမ္မစာရိနီ"တိ။ –

လတာယ ဝိဿဇ္ဇနန္တိ အာဟ။

၂၁၆. တတ္ထ **လတာ စ သဇ္ဇာ ပဝရာ အစ္စိမတီ သုတာ**တိ တာသံ နာမံ။ **စ**-သဒ္ဒော သမုစ္စယတ္ထော။ **ရာဇဝရဿာ**တိ စတုန္နံ မဟာရာဇာနံ ဝရဿ သေဋ္ဌဿ ဒေဝရာဇဿ။ သက္ကဿ ပရိစာရိကာတိ အဓိပ္ပာယော။ **ရညော**တိ မဟာရာဇဿ။ တေနာဟ **"ဝေဿဝဏဿ ဓီတာ"**တိ, ဣဒံ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗံ, ဝစနဝိပလ္လာသော ဝါ, ဓီတရောတိ အတ္ထော။ ရာဇတိ ဝိဇ္ဇောတတီတိ ရာဇီ, ရာဇီတိ မတာ ပညာတာ **ရာဇီမတီ,** ဣဒံ တာသံ သဗ္ဗာသံ ဝိသေသနံ။ နာမမေဝ ဝါ ဧကိဿာ ဒေဝတာယာတိ ကေစိ, တေသံ မတေန "ပဝရာ"တိ သဗ္ဗာသံ ဝိသေသနမေဝ။ **ဓမ္မဂုဏေဟီ**တိ ဓမ္မိယေဟိ ဓမ္မတော အနပေတေဟိ ဂုဏေဟိ, ယထာဘုစ္စဂုဏေဟီတိ အတ္ထော။ **သောဘထာ**တိ ဝိရောစထ။

၃၁၇. **ပဋ္ဌေတ္ထ နာရိယော** တိ ပဋ္ဌ ယထာဝုတ္တနာမာ ဒေဝဓီတရော ဧတ္ထ ဣမသ္မိံ ဟိမဝန္တပဒေသေ။ **သီတောဒကံ ဥပ္ပလိနိံ သိဝံ နဒိန္တိ** အနောတတ္တဒဟတော နိက္ခန္တနဒိမုခံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **နစ္စိတ္ဝတ ကယိတ္ဝတ** တိ ပိတု ဝေဿဝဏဿ အာဏာယ ဒေဝသမာဂမေ တာဟိ ကတဿ နစ္စဂီတဿ ဝသေန ဝုတ္တံ။ **သုတာ လတံ ဗ္ရဝိ** တိ သုတာ ဒေဝဓီတာ လတံ အတ္တနော ဘဂိနိံ ကထေသိ။ "သုတာ လတံ ဗ္ရဝု"န္တိပိ ပဌန္တိ, သုတာ ဓီတရော ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ လတံ ကထေသုန္တိ အတ္ထော။

၃၁၈. **တိမိရတမ္ဗက္ခီ** တိ နိစုလကေသရဘာသသဒိသေဟိ တမ္ဗရာဇီဟိ သမန္နာဂတက္ခိ။ **နဘေဝ သောဘနေ**တိ နဘံ ဝိယ သောဘမာနေ, သရဒသမယေ အဗ္ဘမဟိကာဒိဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တံ နဘံ ဝိယ သုဝိသုဒ္ဓင်္ဂပစ္စင်္ဂတာယ ဝိရာဇမာနေတိ အတ္ထော။ အထ တ **နဘေတ**တိ နဘေ ဇေ, သမုစ္စယတ္ထော ဇေ-သဒ္ဒော, အာကာသဋ္ဌဝိမာနေသု ဟိမဝန္တယုဂန္ဓရာဒိဘူမိပဋိဗဒ္ဓဋ္ဌာနေသု စာတိ သဗ္ဗတ္ထေဝ သောဘမာနေတိ အတ္ထော။ **ကေန ကတော**တိ ကေန ကီဒိသေန ပုညေန နိဗ္ဗတ္တိတော။ **ယသော**တိ ပရိတရသမ္ပတ္တိ ကိတ္တိသဒ္ဒော စ။ ကိတ္တိသဒ္ဒဂ္ဂဟဏေန စ ကိတ္တိသဒ္ဒဟေတုဘူတာ ဂုဏာ ဂယ္ဟန္တိ။

၃၁၉. **ပတိနော ပိယတရာ**တိ သာမိနော ပိယတရာ သာမိဝလ္လဘာ။ တေနဿာ သုဘဂတံ ဒဿေတိ။ **ဝိသိဋ္ဌကလ္ယာဏိတရဿု ရူပတော**တိ ရူပသမ္ပတ္တိယာ ဝိသိဋ္ဌာ ဥတ္တမာ ကလ္ယာဏိတရာ သုန္ဒရတရာ, **အဿု** တိ နိပါတမတ္တံ။ "ဝိသိဋ္ဌကလ္ယာဏိတရာသိ ရူပတော"တိ စ ပဌန္တိ။ **ပဒက္ခိဏာ** တိ ပကာရေဟိ, ဝိသေသေန တ ဒက္ခိဏာ ကုသလာ။ **နစ္စနဂီတဝာဒိတေ** တိ ဧတ္ထ နစ္စနာတိ ဝိဘတ္တိလောပေ ကတော, နစ္စေ စ ဂီတေ စ ဝါဒိတေ စာတိ အတ္ထော။ **နရနာရိပုစ္ဆိတာ** တိ ဒေဝပုတ္တေဟိ ဒေဝဓီတာဟိ စ "ကဟံ လတာ, ကိံ ကရောတိ လတာ"တိ ရူပဒဿနတ္ထဉ္စေဝ သိပ္ပဒဿနတ္ထဉ္စ ပုစ္ဆိတာ။

၃၂၀. နိစ္စံ ကာယေန အသံသဋ္ဌတာယ ဒေဝတေ ဝိယ ရမေတိ, ဒုတိယော ဝရောတိ တ ဒေဝရော, ဘတ္တု ကနိဋ္ဌဘာတာ, သဟ ဒေဝရေနာတိ **သဒေဝရံ**။ သဿု စ သသုရော စ သဿုရာ, သဟ သဿုရေဟီတိ **သဿုသုရံ** ။ သဟ အသေဟိ အသီဟိ စာတိ **သအာသကံ** ပတိမာဘိရာဓယိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **တမ္ပိ ကတော**တိ တမ္ပိ ကုလေ, ကာလေ တ သုဏိသာ ကာလေ ကတော ယသော တန္နိဗ္ဗတ္တကပုညဿ နိဗ္ဗတ္တနေနာတိ အဓိပ္ပါယော။ **မမာ**တိ ဣဒံ "ကတော"တိ ပဒံ အပေက္ခိတ္ဝာ "မယာ"တိ ပရိဏာမေတဗ္ဗံ။

၃၂၁. **စတုဗ္ဘိ ဌာနေဟီ**တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ, စတူသု တ ဌာနေသု နိမိတ္တဘူတေသု။ **ဝိသေသမဇ္ဈဂါ** တိ အညာဟိ အတိသယံ အဓိဂတာ။ **အာယုဉ္စ ဝဏ္ဏဉ္စ သုခံ ဗလဉ္စာ** တိ "စတူဟိ ဌာနေဟီ"တိ ဝုတ္တာနံ သရူပတော ဒဿနံ။ အာယုအာဒယော ဧဝ ဟိဿာ အညာဟိ ဝိသိဋ္ဌသဘာဝတာယ ဝိသေသာ တဿာ တထာ သမ္ဘာဝနာဝသေန ဂဟေတဗ္ဗတာယ ဟေတုဘာဝတော "ဌာန"န္တိ စ ဝုတ္တံ။ ဝိသေသမဇ္ဈဂါ။ ကီဒိသံ? အာယုဉ္စ ဝဏ္ဏဉ္စ သုခဉ္စ ဗလဉ္စာတိ ယောဇနာ။

၃၂၂. **သုတံ နု တံ ဘာသတိ ယံ အယံ လတာ**တိ အယံ လတာ အမှာကံ ဇေဋ္ဌဘဂိနီ ယံ ဘာသတိ, တံ တုမှေဟိ သုတံ နု ကိံ အသုတ"န္တိ ဣတရာ တိဿော ဘဂိနိယော ပုစ္ဆတိ။ **ယံ နော**တိ ယံ အမှာကံ သံသယိတံ။ **နော**တိ နိပါတမတ္တံ, ပုန **နော**တိ အမှာကံ, အဝဓာရဏေ တ "န နော သမံ အတ္ထိ"တိအာဒီသု (ခု. ဟ. ၆.၃; သု. နိ. ၂၂၆) ဝိယ, တေန အကိတ္တယိဿေဝ, အဝိပရီတံ ဗျာကာသိယေဝတိ အတ္ထော။ **ပတိနော ကိရမှာကံ ဝိသိဋ္ဌ နာရီနံ, ဂတီ စ တာသံ ပဝရာ စ ဒေဝတာ**တိ အနတ္ထတော ဟလနတော ပတိနော သာမိကာ နာ အမှာကံ နာရီနံ ဣတ္ထီနံ ဝိသိဋ္ဌာ ဂတိ စ တာသံ ပဋိသရဏဉ္စ, တာသံ မာတုကမာနံ သရဏတော ပဝရာ ဥတ္တမာ ဒေဝတာ စ သမ္မဒေဝ အာရာဓိတာ သမ္ပတ္တိ အာယတိဉ္စ ဟိတသုခာဝဟာတိ အတ္ထော။

၃၂၄. **ပတီသု ဓမ္မံ ပစရာမ သဗ္ဗာ** တိ သဗ္ဗာဝ မယံ ပတီသု အတ္တနော သာမိကေသု ပုဗ္ဗုဋ္ဌာနာဒိကံ စရိတဗ္ဗဓမ္မံ ပစရာမ။ **ယတ္ထာ** တိ ယံ နိမိတ္တံ, ယသ္မိံ တ ပတီသု စရိတဗ္ဗဓမ္မေ စရိယမာနေ **ဣတ္ထိယော ပတိဗ္ဗတာ** နာမ **ဘဝန္တိ။ လစ္ဆာမသေ ဘာသတိ ယံ အယံ လတာ**တိ အယံ လတာ ယံ သမ္ပတ္တိံ ဧတရဟိ လဘတီတိ ဘာသတိ, တံ သမ္ပတ္တိံ **ပတီသု ဓမ္မံ ပစရိတ္ဝာ** တိ လဘိဿာမ။

၃၂၅. ပဗ္ဗတသာနုကေစရော တိ ပဗ္ဗတဝနသဏ္ဍစာရီ။ **မဟိန္ဓရံ ပဗ္ဗတမာဝသိတ္ဝာ** တိ မဟိံ ဓာရေတီတိ မဟိန္ဓရ နာမကံ ပဗ္ဗတံ အစလံ အာဝသိတ္ဝာ အဓိဝသိတ္ဝာ, တတ္ထ ဝသန္တောတိ အတ္ထော။ "အာဝသိတွာ"တိ ဟိ ပဒံ အပေက္ခိတွာ ဘုမ္မတ္ထေ စေတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **ပသယှ ဟာ**တိ အဘိဘဝိတွာ။ **ခုဒ္ဒေ** တိ ဗလဝသေနနိဟီနေ ပမာဏတော ပန မဟန္တေ ဟတ္ထိအာဒိကေပိ မိဂေ သော ဟန္တိယေဝ။

၃၂၆. တထေဝတိ ကထာယ အယံ ဥပမာသံသန္ဒနေန သဒ္ဓိံ အတ္ထယောဇနာ – ယထာ သီဟော အတ္တနော နိတသ ကေစရဋ္ဌာနဘူတံ ပဗ္ဗတံ နိဿာယ ဝသန္တော အတ္တနော ယထိစ္ဆိတမတ္ထံ သာဓေတိ, ဧဝမေဝ သာ **သဒ္ဓာ** ပသန္နာ **အရိယသာဝိကာ** ဃာသစ္ဆာဒနာဒီဟိ ဘရဏတော ပေါသနတော **ဘတ္တာရံ ပတိံ** သာမိကံ **နိဿာယ** ဝသန္တီ သဗ္ဗတ္ထာပိ ပတိအနုကူလတာသင်္ခာတေန ဝတေန တံ **အနုဗ္ဗတာ** ပရိဇနာဒီသု ဥပ္ပဇ္ဇနကံ **ကောဓံ ဝဓိတွာ** ပဇဟိတွာ ပရိဂ္ဂဟဝတ္ထုသု ဥပ္ပဇ္ဇနကံ **မစ္ဆရံ အဘိဘုယ္ယ** အဘိဘဝိတွာ အနုပ္ပာဒေတွာ ပတိဗ္ဗတာဓမ္မဿ စ ဥပာသိကာဓမ္မဿ စ သမ္မဒေဝ စရဏတော **ဓမ္မစာရိနီ သာ သဂ္ဂမှိ** ဒေဝလောကေ **မောဒတိ,** ပမောဒံ အာပဇ္ဇတီတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

လတာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. ဂုတ္တိလဝိမာနဝဏ္ဏနာ

သတ္တတန္တိံ သုမဓုရ န္တိ ဂုတ္တိလဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရန္တေ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာဝတိံသဘဝနံ ဂန္တွာ တတ္ထ ပဋိပာဋိယာ ဌိတေသု ဆတ္တိံသာယ ဝိမာနေသု ဆတ္တိံသ ဒေဝဓီတရော ပစ္စေကံ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝါရာ မဟတိံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တိယော ဒိသွာ တာဟိ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မံ "အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ"တိအာဒီဟိ တီဟိ ကထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ။ တာပိ တဿ ပုစ္ဆာနန္တရံ "ဝတ္ထုတ္တမဒာယိကာ နာရီ"တိအာဒိနာ ဗျာကရိံသု။ အထ ထေရော တတော မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ ဘဂဝတော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ ဘဂဝာ "မောဂ္ဂလ္လာန, တာ ဒေဝတာ န ကေဝလံ တယာ ဧဝ ပုဋ္ဌာ ဧဝံ ဗျာကရိံသု, အထ ခေါ ပုဗ္ဗေ မယာပိ ပုဋ္ဌာ ဧဝမေဝ ဗျာကရိံသူ"တိ ဝတွာ ထေရေန ယာစိတော အတီတံ အတ္တနော ဂုတ္တိလာစရိယံ ကထေသိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဂန္ဓဗ္ဗကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဂန္ဓဗ္ဗသိပ္ပေ ပရိယောဒာတသိပ္ပတာယ တိမ္ဗရုနာရဒသဒိသော သဗ္ဗဒိသာသု ပာကဋော ပညာတော အာစရိယော အဟောသိ နာမေန ဂုတ္တိလော နာမ။ သော အန္ဓေ ဇိဏ္ဏေ မာတာပိတရော ပေါသေသိ။ တဿ သိပ္ပနိပ္ဖတ္တိံ သုတွာ ဥဇ္ဇေနိတော သီ မုသိလော နာမ ဂန္ဓဗ္ဗော ဥပဂန္တွာ တံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော "ကသ္မာ အာဂတောသီ"တိ စ ဝုတ္တေ "တုမှာကံ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတုံ"န္တိ အာဟ။ ဂုတ္တိလာစရိယော တံ သြလောကေတွာ လက္ခဏကုသလတာယ "အယံ ပုရိသော ဝိသမဇ္ဈာသယော ကက္ခဠော ဖရုသော အကတညူ ဘဝိဿတိ, န သင်္ဂဟေတဗ္ဗော"တိ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္ထံ သြကာသံ နာကာသိ။ သော တဿ မာတာပိတရော ပယိရုပာသိတွာ တေဟိ ယာစာပေသိ။ ဂုတ္တိလာစရိယော မာတာပိတူဟိ နိပ္ပီဠိယမာနော "ဂရုဝစနံ အလင်္ဃနီယ"န္တိ တဿ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေတွာ ဝိဂတမစ္ဆရိယတာယ ကာရုဏိကတာယ စ အာစရိယမုဋ္ဌိံ အကတွာ အနဝသေသတော သိပ္ပံ သိက္ခာပေသိ။

သောပိ မေဓာဝိတာယ ပုဗ္ဗေကတပရိစယတာယ အကုသီတတာယ စ န စိရဿေဝ ပရိယောဒာတသိပ္ပော ဟုတွာ စိန္တေသိ "အယံ ဗာရာဏသီ ဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂနဂရံ, ယံနူနာဟံ ဣဓ သရာဇိကာယ ပရိသာယ သိပ္ပံ ဒဿေယျံ, တေဟံ အာစရိယတောပိ ဇမ္ဗုဒီပေ ပာကဋော ပညာတော ဘဝိဿာမီ"တိ။ သော အာစရိယဿ အာရောစေသိ "အဟံ ရညော ပုရတော သိပ္ပံ ဒဿေတုကာမော, ရာဇာနံ မံ ဒဿေထာ"တိ။ မဟာသတ္တော "အယံ မမ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပော ပတိဋ္ဌံ လဘတူ"တိ ကရုဏာယမာနော တံ ရညော သန္တိကံ နေတွာ "မဟာရာဇ ဣမဿ မေ အန္တေဝါသိကဿ ဝီဏာယ ပဂုဏတံ ပဿထာ"တိ အာဟ။ ရာဇာ "သာဓူ"တိ ပဋိဿုဏိတွာ တဿ ဝီဏာဝာဒနံ သုတွာ ပရိတုဋ္ဌော တံ ဂန္တုကာမံ နိဝါရေတွာ "မမေဝ သန္တိကေ ဝသ, အာစရိယဿ ဒိန္နကောဋ္ဌာသတော ဥပမုံ ဒဿာမီ"တိ အာဟ။ မု သိလော "နာဟံ အာစရိယတော ဟာယာမိ, သမမေဝ ဒေထာ"တိ ဝတွာ ရညာ "မာ ဧဝံ ဘဏိ, အာစရိယော နာမ မဟန္တ

တော, ဥပမုမေဝ တုယှံ ဒဿာမီ''တိ ဝုတ္တေ ''မမ စ အာစရိယဿ စ သိပ္ပံ ပဿထာ''တိ ဝတွာ ရာဇဂေဟတော နိက္ခမိတွာ ''ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ မမ စ ဂုတ္တိလာစရိယဿ စ ရာဇင်္ဂဏေ သိပ္ပဒဿနံ ဘဝိဿတိ, တံ ပဿ သိတုကာမာ ပဿန္တူ''တိ တတ္ထ တတ္ထ အာဟိဏ္ဍန္တော ဥဃ္ဃောသေသိ။

မဟာသတ္တော တံ သုတွာ ''အယံ တရုဏော ထာမတ, အဟံ ပန ဇိဏ္ဏော ဒုဗ္ဗလော, ယဒိ ပန မေ ပရာဇယော ဘဝေယျ, မတံ မေ ဇီဝိတာ သေယျော, တသ္မာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဥဗ္ဗန္ဓိတွာ မရိဿာမီ''တိ အရညံ ဂတော မရဏဘယတဇ္ဇိတော ပဋိနိဝတ္တိ။ ပုန မရိတုကာမော ဟုတွာ ဂန္တွာ ပုနပိ မရဏဘယေန ပဋိနိဝတ္တိ။ ဧဝံ ဂမနာဂမနံ ကရောန္တဿ တံ ဌာနံ ဝိဂတတိဏံ အဟောသိ။ အထ ဒေဝရာဇာ မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒိဿမာနရူပေ အာကာသေ ဌတွာ ဧဝမာဟ ''အာစရိယ, ကိံ ကရောသီ''တိ။ မဟာသတ္တော –

၃၂၇. ''သတ္တတန္တိံ သုမဓုရံ, ရာမဏေယျံ အဝါစယိံ။
သော မံ ရင်္ဂမှိ အဝှေတိ, သရဏံ မေ ဟောဟိ ကောသိယာ''တိ။ –

အတ္တနော စိတ္တဒုက္ခံ ပဝေဒေသိ။

တဿတ္ထော – အဟံ ဒေဝရာဇ မုသိလံ နာမ အန္တေဝါသိကံ သတ္တန္နံ တန္တီနံ အတ္ထိတာယ ဆဇ္ဇာဒိသတ္တဝိ ဓသရဒီပနတော စ **သတ္တတန္တိံ,** တံ ဝိသယံ ကတွာ ယထာရဟံ ဒ္ဝတဝိသတိယာ သုတိဘေဒါနံ အဟာပနတော သုဋ္ဌု မဓုရ တ္တာ **သုမဓုရံ,** ယထာဝိဂတာနံ သမပညာသာယ မုစ္ဆနာနံ ပရိဗ္ဗတ္တတာယ သရဿ စ ဝီဏာယ စ အညမညသံသန္ဒနေ န သုဏန္တာနံ အတိဝိယ မနောရမဘာဝတော **ရာမဏေယျံ,** သရဂတာဒိဝိဘာဂတော ဆဇ္ဇာဒိစတုဗ္ဗိဓံ ဂန္ဓဗ္ဗံ အဟာပေတွာ ဂန္ဓဗ္ဗသိပ္ပံ **အဝါစယိံ** တိ တစေသိ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ သိက္ခာပေသိ။ **သော** မုသိလော အန္တေဝါသီ သမာနော **မံ** အတ္တနော အာစရိယံ **ရင်္ဂမှိ** ရင်္ဂမဏ္ဍလေ **အဝှေတိ** သာရမ္ဘဝသေန အတ္တနော ဝိသေသံ ဒဿေတုံ သင်္ဃဋ္ဋေ ယတိ, ''ဇေဟိ သိပ္ပံ ဒဿေဟီ''တိ မံ အာစိက္ခိ, တဿ **မေ** တွံ **ကောသိယ** ဒေဝရာဇ **သရဏံ** အဝဿယော **ဟောဟီ** တိ။

တံ သုတွာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ''မာ ဘာယိ အာစရိယ, အဟံ တေ သရဏံ ပရာယဏာ''န္တိ ဒဿေန္တော –

၃၂၈. ''အဟံ တေ သရဏံ ဟောမိ, အဟမာစရိယပူဇကော။
န တံ ဇယိဿတိ သိဿော, သိဿမာစရိယ ဇေဿသီ''တိ။ –

အာဟ ။ သက္ကဿ ကိရ ဒေဝရညော ပုရိမတ္တဘာဝေ မဟာသတ္တော အာစရိယော အဟောသိ။ တေနာဟ **''အဟမာ စရိယပူဇကော''**တိ။ အဟံ အာစရိယာနံ ပူဇကော, န မုသိလော ဝိယ ယုဂဂ္ဂာဟီ, မာဒိသေသု အန္တေဝါသိကေသု ဌိတေသု တာဒိသဿ အာစရိယဿ ကထံ ပရာဇယော, တသ္မာ န တံ ဇယိဿတိ သိဿော, အညဒတ္ထု သိဿံ မုသိလံ အာစရိယ တွံဝမေဝ ဇယိဿသိ, သော ပန ပရာဇိတော ဝိနာသံ ဟာပုဏိဿတီတိ အဓိပ္ပာယော။ ဝေဠု ပန ဝတွာ ''အဟံ သတ္တမေ ဒိဝသေ သာကစ္ဆာမဏ္ဍလံ အာဂမိဿာမိ, တုမှေဟ ဝိဿတ္ထာ တဒေထာ''တိ သမဿာသေတွာ ဂတော။

သတ္တမေ ပန ဒိဝသေ ရာဇာ သပရိတရော ရာဇသဘာယံ နိသီဒိ။ ဂုတ္တိလာစရိယော စ မုသိလော စ သိပ္ပဒဿနတ္ထံ သဇ္ဇာ ဟုတွာ ဥပသင်္ကမိတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော အတ္တနော လဒ္ဓာသနေ နိသီဒိတွာ ဝီဏာ တဒယိံသု။ သက္ကော အာဂန္တွာ အန္တလိက္ခေ အဋ္ဌာသိ။ တံ မဟာသတ္တောဝ ပဿတိ, ဣတရေ ပန န ပဿန္တိ။ ပရိသာ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ တဒနေ သမစိတ္တာ အဟောသိ။ သက္ကော ဂုတ္တိလံ ''ဧကံ တန္တိံ ဆိန္ဒာ''တိ အာဟ။ ဆိန္နာယပိ တန္တိယာ ဝီဏာ တထေဝ မဓုရနိဃ္ဃောသာ အဟောသိ။ ဧဝံ ''ဒုတိယံ, တတိယံ, စတုတ္ထံ, ပဉ္စမံ, ဆဋ္ဌံ, သတ္တမံ ဆိန္ဒာ''တိ အာဟ, တာသု ဆိန္နာသုပိ ဝီဏာ မဓုရနိဃ္ဃောသာဝ အဟောသိ။ တံ ဒိသွာ မုသိလော ပရာဇိတာဘူတရူပေ ပတ္တက္ခန္ဓော အဟောသိ, ပရိသာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ စေလုက္ခေပေ ကရောန္တီ ဂုတ္တိလဿ သာဓုကာရမဒါသိ။ ရာဇာ မုသိလံ သဘာယ နီ ဟရာပေသိ, မဟာဇနော လေဍ္ဍုဒဏ္ဍာဒီဟိ ပဟရန္တော မုသိလံ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေသိ။

သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော မဟာပုရိသေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒနီယံ ကတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ တံ ဒေဝတာ “မဟာရာဇ, ကုဟိံ ဂတတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ “မဟာရာဇ, မယံ ဂုတ္တိလာစရိယံ ပဿိတုကာမ, သာဓု နော တံ ဣဓာနေတွာ ဒဿေဟီ”တိ အာဟံသု။ သက္ကော ဒေဝါနံ ဝစနံ သုတွာ မာတလိံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ ဝေဇယန္တရထေန အမှာကံ ဂုတ္တိလာစရိယံ အာနေဟိ, ဒေဝတာ တံ ဒဋ္ဌုကာမာ”တိ, သော တထာ အကာသိ။ သက္ကော မဟာသတ္တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒနီယံ ကတွာ ဧဝမာဟ “အာစရိယ, ဝီဏံ တဒယ, ဒေဝတာ သောတုကာမာ”တိ။ “မယံ သိပ္ပူပဇီဝိနော, ဝေတနေန ဝိနာ သိပ္ပံ န ဒဿေမာ”တိ။ “ကီဒိသံ ပန ဝေတနံ ဣစ္ဆသီ”တိ။ “နာညေန မေ ဝေတနေန ကိစ္စံ အတ္ထိ, ဣမာသံ ပန ဒေဝတာနံ အတ္တနာ အတ္တနာ ပုဗ္ဗေကတကုသလကထနမေဝ မေ ဝေတနံ ဟောတူ”တိ အာဟ။ တာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ အထ မဟာသတ္တော ဟဋ္ဌေဟက္ကံ တာဟိ တအာ ပဋိလဒ္ဓသမ္ပတ္တိကိတ္တနမုခေန တဿာ ဟေတုဘူတံ ပုရိမတ္တဘာဝေ ကတံ သုစရိတံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဝိယ ပုစ္ဆန္တော “အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ”တိအာဒိကထာဟိ ပုစ္ဆိ။ တာပိ “ဝတ္ထုတ္တမဒါယိကာ နာရီ”တိအာဒိနာ ယထာ တေရဟိ ထေရဿ, ဧဝမေဝ တဿ ဗျာကရိံသု။ တေန ဝုတ္တံ “မောဂ္ဂလ္လာန တာ ဒေဝတာ န ကေဝလံ တယာ ဧဝ ပုစ္ဆိတာ ဧဝံ ဗျာကရိံသု, အထ ခော ပုဗ္ဗေ မယာပိ ပုစ္ဆိတာ ဧဝမေဝ ဗျာကရိံသူ”တိ။

တာ ကိရ ဣတ္ထိယော ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ မနုဿတ္တဘာဝေ ဌိတာ တံ တံ ပုညံ အကံသု။ တတ္ထ ဧကာ ဣတ္ထီ ဝတ္ထံ အဒာသိ, ဧကာ သုမနမာလံ, ဧကာ ဂန္ဓံ, ဧကာ ဥဋ္ဌာရာနိ ဖလာနိ, ဧကာ ဥစ္ဆုရသံ, ဧကာ ဘဂဝတော စေတိယေ ဂန္ဓပဉ္စင်္ဂုလိကံ အဒာသိ, ဧကာ ဥပေါသထံ ဥပဝသိ, ဧကာ ဥပကဋ္ဌာယ ဝေလာယ နာဝါယ ဘုဉ္ဇမာနဿ ဘိက္ခုနော ဥဒကံ အဒာသိ, ဧကာ ကောဓနာနံ သဿုသသုရာနံ အက္ကောဓနာ ဥပဋ္ဌာနံ အကာသိ, ဧကာ အသီ ဟုတွာ အတန္ဒိတာစာရာ အဟောသိ, ဧကော ပိဏ္ဍစာရိကဿ ဘိက္ခုနော ခီရဘတ္တံ အဒာသိ, ဧကာ ဖာဏိတံ အဒာသိ, ဧကာ ဥစ္ဆုခဏ္ဍံ အဒာသိ, ဧကာ တိမ္ဗရုသကံ အဒာသိ, ဧကာ ကက္ကာရိကံ အဒာသိ, ဧကာ ဧဠာလုကံ အဒာသိ, ဧကာ ဝလ္လိဖလံ အဒာသိ, ဧကာ ဖာရုသကံ အဒာသိ, ဧကာ အင်္ဂါရကပလ္လံ အဒာသိ, ဧကာ သာကမုဋ္ဌိံ အဒာသိ, ဧကာ ပုပ္ဖကမုဋ္ဌိံ အဒာသိ, ဧကာ မူလကလာပံ အဒာသိ, ဧကာ နိမ္ဗမုဋ္ဌိံ အဒာသိ, ဧကာ ကဉ္ဇိကံ အဒာသိ, ဧကာ တိလပိညာကံ အဒာသိ, ဧကာ ကာယဗန္ဓနံ အဒာသိ, ဧကာ အံသဗဒ္ဓကံ အဒာသိ, ဧကာ အာယောဂပဋ္ဋံ အဒာသိ, ဧကာ ဝိဓူပနံ, ဧကာ တာလဝဏ္ဋံ, ဧကာ မောရဟတ္ထံ, ဧကာ ဆတ္တံ, ဧကာ ဥပါဟနံ, ဧကာ ပူဝံ, ဧကာ မောဒကံ, ဧကာ သက္ခလိကံ အဒာသိ။ တာ ဧကေကာ အစ္ဆရာ သဟဿပရိဝါရာ ပဟာတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ ဝိရာဇမာနာ တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကဿ ဒေဝရာဇဿ ပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တာ ဂုတ္တိလာစရိယေန ပုစ္ဆိတာ “ဝတ္ထုတ္တမဒါယိကာ နာရီ”တိအာဒိနာ အတ္တနာ အတ္တနာ ကတကုသလံ ပဋိပဋိယာ ဗျာကရိံသု။

၃၂၉. “အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၃၃၀. “ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၃၃၁. “ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။

၃၃၂. “သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။
ပဉှံ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။

၃၃၃. “ဝတ္ထုတ္တမဒါယိကာ နာရီ၊ ပဝရာ ဟောတိ နရေသု နာရီသု။
ဧဝံ ပိယရူပဒါယိကာ မနာပံ၊ ဒိဗ္ဗံ သာ လဘတေ ဥပေစ္စ ဌာနံ။

၃၃၄. “တဿာ မေ ပဿ ဝိမာနံ၊ အစ္ဆရာ ကာမဝဏ္ဏိနီဟမသ္မိ။
အစ္ဆရာသဟဿဿာဟံ၊ ပဝရာ ပဿ ပုညာနံ ဝိပါကံ။

၃၃၅. “တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၃၃၆. “အဂ္ဂါမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတာ ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝာ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။

(ယထာ စ ဧတ္ထ, ဧဝံ ဥပရိ သဗ္ဗဝိမာနေသု ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။)

၃၄၁. “ပုပ္ဖုတ္တမအာယိကာ နာရီ၊ ပဝရာ ဟောတိ နရေသု နာရီသု။ပေ.။။
၃၄၉. “ဂန္ဓုတ္တမအာယိကာ နာရီ၊ ပဝရာ ဟောတိ နရေသု နာရီသု။ပေ.။။
၃၅၇. “ဖလုတ္တမအာယိကာ နာရီ။ပေ.။။
၃၆၅. “ရသုတ္တမအာယိကာ နာရီ။ပေ.။။
၃၇၃. “ဂန္ဓပဉ္စင်္ဂုလိကံ အဟမဒါသိံ၊ကဿပဿ ဘဂဝတော ထူပမှိ။ပေ.။။
၃၈၁. “ဘိက္ခူ စ အဟံ ဘိက္ခုနိယော စ၊ အဒ္ဒသာသိံ ပန္ထပဋိပန္နေ။
တေသာဟံ ဓမ္မံ သုတွာန၊ ဧကူပေါသထံ ဥပဝသိဿံ။

၃၈၂. “တဿာ မေ ပဿ ဝိမာနံ။ပေ.။။
၃၈၉. “ဥဒကေ ဌိတာ ဥဒကမဒါသိံ၊ ဘိက္ခုနော စိတ္တေန ဝိပ္ပသန္နေန။ပေ.။။
၃၉၇. “သဿုဉ္စာဟံ သသုရဉ္စ၊ စဏ္ဍိကေ ကောဓနေ စ ဖရုသေ စ။
အနုသူယိကာ ဥပဋ္ဌာသိံ၊ အပ္ပမတ္တာ သကေန သီလေန။ပေ.။။

၄၀၅. “ပရကမ္မကရီ အာသိံ၊ အတ္ထေနာတန္ဒိတာ အာသိံ။
အက္ကောဓနာနတိမာနိနီ၊ သံဝိဘာဂိနီ ကကဿ ဘာဂဿ။ပေ.။။

၄၁၃. “ခီရောဒနံ အဟမဒါသိံ၊ ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ။
ဧဝံ ကရိတွာ ကမ္မံ၊ သုဂတိံ ဥပပဇ္ဇ မောဒာမိ။ပေ.။။

၄၂၁. “ဖာဏိတံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၄၂၉. “ဥစ္ဆုခဏ္ဍိကံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၄၃၇. “တိမ္ဗရုသကံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၄၄၅. “ကက္ကာရိကံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၄၅၃. “ဧဠာလုကံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၄၆၁. “ဝလ္လိဖလံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၄၆၉. “ဖာရုသကံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၄၇၇. “ဟတ္ထပ္ပတာပကံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၄၈၅. “သာကမုဋ္ဌိံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၄၉၃. “ပုပ္ဖကမုဋ္ဌိံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၅၀၁. “မူလကံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။
၅၀၉. “နိမ္ဗမုဋ္ဌိံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။

၅၁၇. “အမ္ဗကဉ္ဇိကံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။

၅၂၅. “ဒောဏိနိမ္မဇ္ဇနိံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။

၅၃၃. “ကာယဗန္ဓနံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။

၅၄၁. “အံသဗဒ္ဓကံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။

၅၄၉. “အာယောဂပဋ္ဋံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။

၅၅၇. “ဝိဓူပနံ အဟမဒါသိံ။ပေ.။။

၅၆၅. ‘‘တာလဝဏ္ဋံ အပဟမအာသိံ။ပေ.။။

၅၇၃. ‘‘မောရဟတ္ထံ အပဟမအာသိံ။ပေ.။။

၅၈၁. ‘‘ဆတ္တံ အပဟမအာသိံ။ပေ.။။

၅၈၉. ‘‘ဥပာဟနံ အပဟမအာသိံ။ပေ.။။

၅၉၇. ‘‘ပူဝံ အပဟမအာသိံ။ပေ.။။

၆၀၅. ‘‘မောဒကံ အပဟမအာသိံ။ပေ.။။

၆၁၃. ‘‘သက္ခလိကံ အပဟမအာသိံ, ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ။ပေ.။။

၆၁၄.‘‘တဿာ မေ ပဿ ဝိမာနံ၊ အစ္ဆရာ ကာမဝဏ္ဏိနီဟမသ္မိ။
အစ္ဆရာသဟဿဿာဟံ၊ ပဝရာ ပဿ ပုညာနံ ဝိပာကံ။

၆၁၅. ‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တာဟိ ဒေဝတာဟိ ကတသုစရိတေ ဗျာကတေ တုဋ္ဌမာနသော သမ္မောဒနံ ကရောန္တော အတ္တနော စ သုစရိတစရဏေ ယုတ္တပယုတ္တတံ ဝိဝဋ္ဋုဗ္ဘာသယတဉ္စ ပဝေဒေန္တော အာဟ –

၆၁၇.‘‘သွာဂတံ ဝတ မေ အဇ္ဇ၊ သုပ္ပဘာတံ သုဟုဋ္ဌိတံ။
ယံ အဒ္ဒသာမိ ဒေဝတာယော၊ အစ္ဆရာ ကာမဝဏ္ဏိနိယော။

၆၁၈.‘‘ဣမာသာဟံ ဓမ္မံ သုတွာ၊ ကာဟာမိ ကုသလံ ဗဟုံ။
ဒါနေန သမစရိယာယ၊ သညမေန ဒမေန စ။
သွာဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ၊ ယတ္ထ ဂန္တွာ န သောစရေ’’တိ။

၃၃၃. တတ္ထ **ဝတ္ထုတ္တမဒါယိကာ** တိ ဝတ္ထာနံ ဥတ္တမံ သေဋ္ဌံ, ဝတ္ထေသု တ ဗဟူသု ဥစ္စိနိတွာ ဂဟိတံ ဥက္ကံသဂတံ ပဝရံ ကောဋိဘူတံ ဝတ္ထံ ဝတ္ထုတ္တမံ, တဿ ဒါယိကာ။ ‘‘ပုပ္ဖုတ္တမဒါယိကာ’’တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ပိယရူပဒါယိကာ**တိ ပိယသဘာဝဿ ပိယဇာတိကဿ စ ဝတ္ထုနော ဒါယိကာ။ **မနာပန္တိ** မနဝမုနကံ။ **ဒိဗ္ဗ** န္တိ ဒိဝိ ဘဝတ္တာ ဒိဗ္ဗံ။ **ဥပေစ္စာ** တိ ဥပဂန္တွာ စေတေတွာ, ‘‘ဒေသံ လဘေယျ’’န္တိ ပကပ္ပေတွာတိ အတ္ထော။ **ဌာန** န္တိ ဝိမာနာဒိကံ ဌာနံ, ဣဿရိယံ တ။ ‘‘မနာပ’’တိပိ ပာဠော, အညေသံ မနဝမုနကာ ဟုတွာတိ အတ္ထော။

၃၃၄. **ပဿ ပုညာနံ ဝိပာက** န္တိ ဝတ္ထုတ္တမဒါနဿ နာမ ဣဒမီဒိသံ ဖလံ ပဿာတိ အတ္တနာ လဒ္ဓသမ္ပတ္တိံ သမ္မာဝေန္တီ ဝဒတိ။

၃၄၁. **ပုပ္ဖုတ္တမဒါယိကာ** တိ ရတနတ္တယပူဇာဝသေန ပုပ္ဖုတ္တမဒါယိကာ, တထာ ဂန္ဓုတ္တမဒါယိကာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တတ္ထ ပုပ္ဖုတ္တမံ သုမနပုပ္ဖာဒိ, ဂန္ဓုတ္တမံ စန္ဒနဂန္ဓာဒိ, ဖလုတ္တမံ ပနသဖလာဒိ, ရသုတ္တမံ ကေရသသပ္ပိ အာဒိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃၇၃. **ဂန္ဓပဉ္စင်္ဂုလိက** န္တိ ဂန္ဓေန ပဉ္စင်္ဂုလိကအနံ။ **ကဿပဿ ဘဂဝတော ထူပမှိ** တိ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ယောဇနိကေ ကနကထူပေ။

၃၈၁. **ပန္ထပဋိပန္နေ** တိ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တေ။ **ကေူဟေသထ**န္တိ ကေဒိဝသံ ဥပောသထတသံ။

၃၈၉. **ဥဒကမအာသိန္တိ** မုခဝိက္ခာလနတ္ထံ ပိဝနတ္ထဉ္စ ဥဒကံ ဟာနိယံ အအာသိံ။

၃၉၇. **စင်္ကောဋကေ**တိ စင်္ကောဋေ။ **အနုသူယိကာ**တိ ဥသူယာ ရဟိတာ။

၄၀၅. **ပရကမ္မကရီ**တိ ပရေသံ ဝေယျာဝစ္စကာရိနီ။ **အတ္ထေနာ**တိ အတ္တကိစ္စေန။ **သံဝိဘာဂိနီ သကဿ ဘာဂဿာ**တိ အတ္တနိကာနံ အတ္တနာ ပဋိလဒ္ဓဘာဂဿ သံဝိဘဇနသီလာ။

၄၁၃. **ခီရောဒနန္တိ** ခီရသမ္မိဿံ ဩဒနံ, ခီရေန သဒ္ဓိံ ဩဒနံ တ။

၄၃၇. **တိမ္ဗရုသက**န္တိ တိဏ္ဍုကဖလံ။ တိပုသသဒိသာ ဧကာ ဝလ္လိဇာတိ တိမ္ဗရုသံ, တဿ ဖလံ တိမ္ဗရုသကန္တိ ဝဒန္တိ။

၄၄၅. **ကက္ကာရိက**န္တိ ခုဒ္ဒကေဠာလုကံ, တိပုသန္တိ စ ဝဒန္တိ။

၄၇၇. **ဟတ္ထပ္ပတာပက**န္တိ မန္ဒာမုခိံ။

၅၁၇. **အမ္ဗကဉ္ဇိက**န္တိ အမ္ဗိလကဉ္ဇိကံ။

၅၂၅. **အောဏိနိမ္မဇ္ဇနိ**န္တိ သတေလံ တိလပိညာကံ။

၅၅၇. **ဝိဓူပန**န္တိ စတုရဿဗီဇနိံ။

၅၆၅. **တာလဝဏ္ဋ**န္တိ တာလပတ္တေဟိ ကတမဏ္ဍလဗီဇနိံ။

၅၇၃. **မောရဟတ္ထ**န္တိ မယူရပိဉ္ဆေဟိ ကတံ မကသဗီဇနိံ။

၆၁၇. **သ္ဝာဂတံ ဝတ မေ**တိ မယှံ ကလျာဏဂမနံ သောဘနံ ဝတ အဟောသိ သုန္ဒရံ။ **အဇ္ဇ သုပ္ပဘာတံ သုဟုဋ္ဌိတ**န္တိ အဇ္ဇ မယှံ ရတ္တိယာ သုဋ္ဌု ပဘာတံ သမ္မဒေဝ ဝိဘာယနံ ဇာတံ, သယနတော ဥဋ္ဌာနမ္ပိ သုဟုဋ္ဌိတံ သုဋ္ဌု ဥဋ္ဌိတံ။ ကိံ ကာရဏာတိ အာဟ **“ယံ အဒ္ဒသာမိ ဒေဝတာယော”**တိအာဒိ။

၆၁၈. **ဓမ္မံ သုတွာ**တိ ကမ္မဖလဿ ပစ္စက္ခကရဏဝသေန တုမှေဟိ ကတံ ကုသလံ ဓမ္မံ သုတွာ။ **ကာဟာမီ**တိ ကရိဿာမိ။ **သမစရိယာယာ**တိ ကာယသမာစာရိကဿ သုစရိတဿ စရဏေန။ **သညမေနာ**တိ သီလသံဝရေန။ **ဒမေနာ**တိ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ ဒမေန။ ဣဒါနိ တဿ ကုသလဿ အတ္တနော လောကဿ စ ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယတံ ဒဿေတုံ **“သ္ဝာဂတံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ, ယတ္ထ ဂန္တွာ န သောစရေ”**တိ ဝုတ္တံ။

ဧဝမယံ ယဒိပိ ဝတ္ထုတ္တမအာယိကာဝိမာနာဒိဝသေန ဆတ္တိံသဝိမာနသင်္ဂဟာ ဒေသနာ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ဝိယ ဂုတ္တိလာစရိယဿာပိ ဝိဘာဝနဝသေန ပဝတ္တာတိ “ဂုတ္တိလဝိမာန”န္တွေဝ သင်္ဂဟံ အာရုဠှာ, ဝိမာနာနိ ပန ဣတ္ထိပဋိဗဒ္ဓါနီတိ ဣတ္ထိဝိမာနေယေဝ သင်္ဂဟိတာနိ။ တာ ပန ဣတ္ထိယော ကဿပဿ ဒသဗလဿ ကာလေ ယထာဝုတ္တဓမ္မစရဏေ အပရာပရုပ္ပန္နစေတနာဝသေန ဒုတိယတ္တဘာဝတော ပဋ္ဌာယ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဒေဝလောကေ ဧဝ သံသရန္တိယော အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ တာဝတိံသဘဝနေယေဝ နိဗ္ဗတ္တာ, အာယသ္မတာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ ကမ္မသရိက္ခတာယ ဂုတ္တိလာစရိယေန ပုစ္ဆိတကာလေ ဝိယ ဗျာကရိံသူတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဂုတ္တိလဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. ဒဒ္ဒလ္လဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဒဒ္ဒလ္လမာနာ **ဝဏ္ဏေနာ** တိ ဒဒ္ဒလ္လဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန စ သမယေန နာလကကမကေ အာယသ္မတော ရေဝတတ္ထေရဿ ဥပဋ္ဌာကဿ အညတရဿ ကုဋုမ္ဗိကဿ ဒွေ ဓီတရော အဟေသုံ, ဇေဋ္ဌာ ဘဒ္ဒာ နာမ, ကနိဋ္ဌာ သုဘဒ္ဒာ နာမ။ တာသု ဘဒ္ဒာ ပတိကုလံ ဂတာ သဒ္ဓာ ပသန္နာ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာ ဝဉ္ဈာ စ အဟောသိ။ သာ သာမိကံ အာဟ “မမ ကနိဋ္ဌာ သုဘဒ္ဒာ နာမ အတ္ထိ, တံ အာနေဟိ, သစေ တဿာ ပုတ္တော ဘဝေယျ, သော မမပိ ပုတ္တော သိယာ, အယဉ္စ ကုလဝံသော န နဿေယျာ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တထာ အကာသိ။

အထ ဘဒ္ဒာ သုဘဒ္ဒံ ဩဝဒိ “သုဘဒ္ဒေ, အနုသံဝိဘာဂရတာ ဓမ္မစရိယာယ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိ, ဧဝံ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော သမ္ပရာယိကော စ အတ္ထော ဟတ္ထဂတော ဧဝ ဟောတီ”တိ။ သာ တဿာ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဝုတ္တနယေန ပတ္ထမာနာ ဧကဒိဝသံ အာယသ္မန္တံ ရေဝတတ္ထေရံ အတ္တဋ္ဌမံ နိမန္တေသိ။ ထေရော သုဘဒ္ဒာယ ပုညူပစယံ အာကင်္ခန္တော သင်္ဃုဒ္ဒေသဝသေန သတ္တ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ တဿာ ဂေဟံ အဂမာသိ။ သာ ပသန္နစိတ္တာ အာယသ္မန္တံ ရေဝတတ္ထေရံ တေ စ ဘိက္ခူ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ, ထေရော အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိ။ ဘဒ္ဒာ ပန ပုဂ္ဂလေသု ဒါနာနိ ဒတွာ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။

အထ သုဘဒ္ဒာ အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ “ကေန နု ခော အဟံ ပုညေန ဣဓူပပန္နာ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တီ “ဘဒ္ဒာယ ဩဝါဒေ ဌတွာ သင်္ဃဂတာယ ဒက္ခိဏာယ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ သမ္ပတ္တာ, ဘဒ္ဒာ နု ခော ကဟံ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ ဩလောကေန္တီ တံ သက္ကဿ ပရိစာရိကာဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တံ ဒိသွာ အနုကမ္ပမာနာ တဿာ ဝိမာနံ ပါဝိသိ။ အထ နံ ဘဒ္ဒာ –

၆၁၉. “ဒဒ္ဒလ္လမာနာ ဝဏ္ဏေန, ယသသာ စ ယသဿိနီ။
သဗ္ဗေ ဒေဝေ တာဝတိံသေ, ဝဏ္ဏေန အတိရောစသိ။

၆၂၀. “ဒဿနံ နာဘိဇာနာမိ, ဣဒံ ပဌမဒဿနံ။
ကသ္မာ ကာယာ နု အာဂမ္မ, နာမေန ဘာသသေ မမ”န္တိ။ –

ဒွီဟိ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ။ သာပိ တဿာ –

၆၂၁. “အဟံ ဘဒ္ဒေ သုဘဒ္ဒာသိံ, ပုဗ္ဗေ မာနုသကေ ဘဝေ။
သဟဘရိယာ စ တေ အာသိံ, ဘဂိနီ စ ကနိဋ္ဌိကာ။

၆၂၂. “သာ အဟံ ကာယဿ ဘေဒါ, ဝိပ္ပမုတ္တာ တတော စုတာ။
နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ, ဥပပန္နာ သဟဗျတ”န္တိ။ – ဒွီဟိ ဂါထာဟိ ဗျာကာသိ။

၆၁၉-၆၂၀. တတ္ထ **ဝဏ္ဏေနာ** တိ ဝဏ္ဏာဒိသမ္ပတ္တိယာ။ **ဒဿနံ နာဘိဇာနာမီ** တိ ဣတော ပုဗ္ဗေ တဝ ဒဿနံ နာဘိဇာနာမိ, တွံ မယာ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ **“ဣဒံ ပဌမဒဿန”န္တိ။ ကသ္မာ ကာယာ နု အာဂမ္မ, နာမေန ဘာသသေ မမ**န္တိ ကတရဒေဝနိကာယတော အာဂန္တွာ “ဘဒ္ဒေ”တိ နာမေန မံ အာလပသိ။

၆၂၁. အဟံ ဘဒ္ဒေ တိ ဧတ္ထ **ဘဒ္ဒေ** တိ အာလပနံ။ **သုဘဒ္ဒာသိ** န္တိ အဟံ သုဘဒ္ဒာ နာမ တဝ ဘဂိနီ ကနိဋ္ဌိကာ အာသိံ အဟောသိံ, တတ္ထ ပုဗ္ဗေ မာနုသကေ ဘဝေ သဟဘရိယာ သမာနဘရိယာ တေ တယာ ဧကဿေဝ ဘရိယာ, တဝ ပတိနော ဧဝ ဘရိယာ, အာသိန္တိ အတ္ထော။ ပုန ဘဒ္ဒာ –

၆၂၃. “ပဟူတကတကလျာဏာ, တေ ဒေဝေ ယန္တိ ပါဏိနော။
ယေသံ တွံ ကိတ္တယိဿသိ, သုဘဒ္ဒေ ဇာတိမတ္တနော။

၆၂၄. “အထ တွံ ကေန ဝဏ္ဏေန, ကေန တ အနုသာသိတာ။
ကီဒိသေနေဝ ဒါနေန, သုဗ္ဗတေန ယသဿိနီ။

၆၂၅. ‘‘ယသံ တောဒိသံ ပတ္တာ၊ ဝိသေသံ ဝိပုလမဇ္ဈကာ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ’’န္တိ။ –

တီဟိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိ။ ပုန သုဘဒ္ဒာ –

၆၂၆. ‘‘အဋ္ဌေဝ ပိဏ္ဍပာတာနိ၊ ယံ ဒါနံ အဒဒံ ပုရေ။
ဒက္ခိဏေယ္ယဿ သင်္ဃဿ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပာဏိဘိ။

၆၂၇. ‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။ –

ဗ္ယာကာသိ။

၆၂၃. တတ္ထ **ပဟူတကတကလျာဏာ တေ ဒေဝေ ယန္တိ** တိ ပဟူတကတကလျာဏာ မဟာပုညာ **တေ** နိမ္မာနရတိနော ဒေဝေ **ယန္တိ** ဥပပဇ္ဇနဝသေန ဂစ္ဆန္တိ **ဟာဏိနော** သတ္တာ, **ယေသံ** နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝတနံ အန္တရေ **တွံ အတ္တနော ဇာတိ ကိတ္တယိဿသိ** ကထေသီတိ ယောဇနာ။

၆၂၄. **ကေန ဝဏ္ဏေနာ** တိ ကေန ကာရဏေန။ **ကီဒိသေနေတ** တိ ဧဝသဒ္ဒော သမုစ္စယတ္ထော, ကီဒိသေန စာတိ အတ္ထော, အယမေဝ တ ပာဌော။ **သုဗ္ဗတေနာ** တိ သုန္ဒရေန ဝတေန, သုဝိသုဒ္ဓေန သီလေနာတိ အတ္ထော။

၆၂၆. **အဋ္ဌေဝ ပိဏ္ဍပာတာနီ** တိ အဋ္ဌန္နံ ဘိက္ခူနံ ဒိန္နပိဏ္ဍပာတေ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **အဒဒန္တိ** အဒာသိံ။

ဧဝံ သုဘဒ္ဒာယ ကထိတေ ပုန ဘဒ္ဒာ –

၆၂၉. ‘‘အဟံ တယာ ဗဟုတရေ ဘိက္ခူ၊ သညတေ ဗြဟ္မစာရယော။
တပ္ပေသိံ အန္နပာနေန၊ ပသန္နာ သေဟိ ပာဏိဘိ။

၆၃၀. ‘‘တယာ ဗဟုတရံ ဒတွာ၊ ဟီနကာယူပဂါ အဟံ။
ကထံ တွံ အပ္ပတရံ ဒတွာ၊ ဝိသေသံ ဝိပုလမဇ္ဈကာ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ’’န္တိ။ –

ပုစ္ဆိ။ တတ္ထ **တယာ** တိ နိဿက္ကေ ကရဏဝစနံ။ ပုန သုဘဒ္ဒာ –

၆၃၁. ‘‘မနောဘာဝနီယော ဘိက္ခု၊ သန္ဒိဋ္ဌော မေ ပုရေ အဟု။
တာဟံ ဘတ္တေန နိမန္တေသိံ၊ ရေဝတံ အတ္တနဋ္ဌမံ။

၆၃၂. ‘‘သော မေ အတ္ထပုရေက္ခာရော၊ အနုကမ္ပာယ ရေဝတော။
သင်္ဃေ ဒေဟီတိ မံဝေစ၊ တဿာဟံ ဝစနံ ကရိံ။

၆၃၃. ‘‘သာ ဒက္ခိဏာ သင်္ဃဂတာ၊ အပ္ပမေယျေ ပတိဋ္ဌိတာ။
ပုဂ္ဂလေသု တယာ ဒိန္နံ၊ န တံ တဝ မဟပ္ဖလ’’န္တိ။ –

အတ္တနာ ကတကမ္မံ ကထေသိ။

၆၃၁. တတ္ထ **မနောဘာဝနီယော** တိ မနဝဍ္ဎနကော ဥဠာရဂုဏတာယ သမ္ဘာဝနီယော။ **သန္ဒိဋ္ဌော** တိ နိမန္တနဝသေန ဖောမိတော ကထိတော။ တေနာဟ **‘‘တာဟံ ဘတ္တေန နိမန္တေသိံ, ရေဝတံ အတ္တနဋ္ဌမ’’** န္တိ, တံ မနောဘာဝနီယံ အယျ ယံ ရေဝတံ အတ္တနဋ္ဌမံ ဘတ္တေန အဟံ နိမန္တေသိံ။

၆၃၂-၃. သော မေ အတ္တပုရေက္ခာရော တိ သော အယ္ယော ရေဝတော အနသ္သ မဟာပ္ဖလဘာဝကရဏေန မမ အတ္တပုရေက္ခာရော ဟိတေသီ။ **သင္ဃေ ဒေဟီတိ မံ'တေစာ** တိ “ယဒိ တ္ဝံ သုဘဒ္ဒေ အင္ဂုန္နံ ဘိက္ခုနံ အတုကာမာ, ယသ္မာ ပုဂ္ဂလဂတာယ ဒက္ခိဏာယ သင်္ဃဂတာ ဧဝ ဒက္ခိဏာ မဟပ္ဖလတရာ, တသ္မာ သင္ဃေ ဒေဟိ, သင်္ဃံ ဥဒ္ဒိသ္သ အနံ ဒေဟီ”တိ မံ အဘာသိ။ **တန္တိ** တံ အနံ။

ဧဝံ သုဘဒ္ဒာယ ဝုတ္တေ ဘဒ္ဒာ တမတ္ထံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တီ ဥတ္တရိ စ တထာ ပဋိပဇ္ဇိတုကာမာ –

၆၃၄. “ဣဒါနေတဟံ ဇာနာမိ, သင္ဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။
သာဟံ ဂန္တွာ မနုသ္သတ္တံ, ဝဒညူ ဝီတမစ္ဆရာ။
သင္ဃေ အနာနိ ဒဿာမိ, အပ္ပမတ္တာ ပုနပ္ပုန”န္တိ။ –

ကထမာဟ။ သုဘဒ္ဒာ ပန အတ္တနော ဒေဝလောကမေဝ ဂတာ။ အထ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော သဗ္ဗေ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အတ္တနော သရီရောဘာသေန အဘိဘုယ္ယ ဝိရောစမာနံ သုဘဒ္ဒံ ဒေဝဓီတရံ ဒိသွာ တတ္ထ တာသံ ကထာသလ္လာပံ သုတွာ တာဝဒေဝ စ သုဘဒ္ဒာယ အန္တရဟိတာယ တံ “အယံ နာမာ”တိ အဇာနန္တော –

၆၃၅. “ကာ ဧသာ ဒေဝတာ ဘဒ္ဒေ, တယာ မန္တယတေ သဟ။
သဗ္ဗေ ဒေဝေ တာဝတိံသေ, ဝဏ္ဏေန အတိရောစတီ”တိ။ –

ဘဒ္ဒံ ပုစ္ဆိ။ သာပိဿ –

၆၃၆. “မနုသ္သဘူတာ ဒေဝိန္ဒ, ပုဗ္ဗေ မာနုသကေ ဘဝေ။
သဟာဘရိယာ စ မေ အာသိ, ဘဂိနီ စ ကနိဋ္ဌိကာ၊
သင္ဃေ အနာနိ ဒတွာန, ကတပုညာ ဝိရောစတီ”တိ။ –

ကထေသိ။ အထ သက္ကော တဿာ သင်္ဃဂတာယ ဒက္ခိဏာယ မဟပ္ဖလဘာဝံ ဒဿေန္တော ဓမ္မံ ကထေသိ။ တေန ဝုတ္တံ –

၆၃၇. “ဓမ္မေန ပုဗ္ဗေ ဘဂိနီ, တယာ ဘဒ္ဒေ ဝိရောစတိ။
ယံ သင္ဃမှိ အပ္ပမေယျေ, ပတိဋ္ဌာပေသိ ဒက္ခိဏံ။

၆၃၈. “ပုစ္ဆိတော ဟိ မယာ ဗုဒ္ဓေါ, ဂိဇ္ဈကူဋမှိ ပဗ္ဗတေ။
ဝိပါကံ သံဝိဘာဂဿ, ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၆၃၉. “ယဇမာနာနံ မနုသ္သာနံ, ပုညပေက္ခာန ပာဏိနံ။
ကရောတံ ဩပဓိကံ ပုညံ, ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၆၄၀. “တံ မေ ဗုဒ္ဓေါ ဝိယာကာသိ, ဇာနံ ကမ္မဖလံ သကံ။
ဝိပါကံ သံဝိဘာဂဿ, ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၆၄၁. “စတ္တာရော စ ပဋိပန္နာ, စတ္တာရော စ ဖလေ ဌိတာ။
ဧသ သင္ဃော ဥဇုဘူတော, ပညာသီလသမာဟိတော။

၆၄၂. “ယဇမာနာနံ မနုသ္သာနံ, ပုညပေက္ခာန ပာဏိနံ။
ကရောတံ ဩပဓိကံ ပုညံ, သင္ဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၆၄၃. “ဧသော ဟိ သင္ဃော ဝိပုလော မဟဂ္ဂတော, ဧသပ္ပမေယျော ဥဒဓိဝ သာဂရော။
ဧတေ ဟိ သေဋ္ဌာ နရဝီရသာဝကာ, ပဘင်္ကရာ ဓမ္မမုဒီရယန္တိ။

၆၄၄.''တေသံ သုဒိန္နံ သုဟုတံ သုယိဋ္ဌံ၊ ယေ သင်္ဃမုဒ္ဒိဿ ဒဒန္တိ အန္နံ။
သာ ဒက္ခိဏာ သင်္ဃဂတာ ပတိဋ္ဌိတာ၊ မဟပ္ဖလာ လောကဝိဒူန ဝဏ္ဏိတာ။

၆၄၅.''တာဒိသံ ယညမနုဿရန္တာ၊ ယေ ဝေဒဇာတာ ဝိစရန္တိ လောကေ။
ဝိနေယျ မစ္ဆေရမလံ သမူလံ၊ အနိန္ဒိတာ သဂ္ဂမုပေန္တိ ဌာန''န္တိ။

၆၃၇. တတ္ထ **ခမ္မေနာ** တိ ကာရဏေန ဉာယေန တ။ **တယာ**တိ နိဿက္ကေ ကရဏဝစနံ။ ဣဒါနိ တံ ''ခမ္မေ နာ''တိ ဝုတ္တကာရဏံ ဒဿေတုံ **ယံ သင်္ဃမှိ အပ္ပမေယျေ, ပတိဋ္ဌာပေသိ ဒက္ခိဏ''** န္တိ ဝုတ္တံ။ **အပ္ပမေယျေ** တိ ဂုဏာနုဘာဝဿ အတ္တနိ ကတာနံ ကာရာနံ ဖလဝိသေသဿ စ ဝသေန ပမိနိတုံ အသက္ကုဏေယျေ။

၆၃၈-၉. အယဉ္စ အတ္ထော ဘဂဝတော သမ္မုခါ စ သုတော, သမ္မုခါ စ ပဋိဂ္ဂဟိတောတိ ဒဿေန္တော **''ပုစ္ဆိ တော''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယဇမာနာနန္တိ** ဒဒန္တာနံ။ **ပုညပေက္ခာန ပါဏိန** န္တိ အနုနာသိကလောပံ ကတွာ နိဒ္ဒေ သော, ပုညဖလံ အာကင်္ခန္တာနံ သတ္တာနံ။ **ဩပဓိကန္တိ** ဉပဓိ နာမ ခန္ဓာ, ဉပဓိဿ ကရဏသီလံ, ဉပဓိပယောဇနန္တိ တ ဩပဓိကံ, အတ္တဘာဝဇနကံ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိဝိပါကအာယကံ။

၆၄၀. **ဇာနံ ကမ္မဖလံ သကန္တိ** သတ္တာနံ သကံ သကံ ယထာသကံ ပုညံ ပုညဖလဉ္စ ဟတ္ထတလေ အာမလကံ ဝိယ ဇာနန္တော။ သကန္တိ တ ယကာရဿ ကကာရံ ကတွာ ဝုတ္တံ, သယံ အတ္တနာတိ အတ္ထော။

၆၄၁. **ပဋိပန္နာ** တိ ပဋိပဇ္ဇမာနာ, မဂ္ဂဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ **ဉဇုဘူတော**တိ ဉဇုပဋိပတ္တိယာ ဉဇုဘာဝံ ပတ္တော ဒက္ ခိဏေယျော ဇာတော။ **ပညာသီလသမာဟိတော**တိ ပညာယ သီလေန စ သမာဟိတော, ဒိဋ္ဌိသီလသမ္ပန္နော အရိယာယ ဒိဋ္ဌိယာ အရိယေန သီလေန စ သမန္နာဂတော။ တေနာပိဿ ပရမတ္ထသင်္ဃဘာဝမေဝ ဝိဘာဝေတိ။ ဒိဋ္ဌိသီလသာမ ညေန သင်္ဃဋိတတ္တာ ဟိ သင်္ဃော ။ အထ တ သမာဟိတံ သမာဓိ, ပညာ သီလံ သမာဟိတဉ္စ အဿ အတ္ထီတိ **ပညာ သီလသမာဟိတော**။ တေနဿ သီလာဒိဓမ္မက္ခန္ဓတ္တယသမ္ပန္နတာယ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျဘာဝံ ဝိဘာဝေတိ။

၆၄၃. **ဝိပုလော မဟဂ္ဂတော** တိ ဂုဏေဟိ မဟတ္တံ ဂတောတိ မဟဂ္ဂတော, တတော ဧဝ အတ္တနိ ကတာနံ ကာရာနံ ဖ လဝေပုလ္လဟေတုတာယ ဝိပုလော။ **ဉဒဓိဝ သာဂရောတိ** ယထာ ဉဒကံ ဧတ္ထ ဓီယတီတိ ''ဉဒဓိ''တိ လဒ္ဓနာမော သာဂ ရော, ''ဧတ္တကာနိ ဉဒကာဠှကာနီ''တိအာဒိနာ ဉဒကတော အပ္ပမေယျော, ဧဝမေဝ ဂုဏတောတိ အတ္ထော။ **ဧတေ ဟီတိ ဟိ**-သဒ္ဒေါ အဝဓာရဏေ နိပါတော, ဧတေ ဧဝ သေဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တဉှေတံ –

''ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ဃာ တ ဂဏာ တ, တထာဂတသာဝကသင်္ဃော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ''တိ (ဣတိဝု. ၉၀; အ. နိ. ၄.၃၄; ၅.၃၂)။

နရဝီရသာဝကာတိ နရေသု ဝီရိယသမ္ပန္နဿ နရဿ သာဝကာ။ **ပဘင်္ကရာ** တိ လောကဿ ဉာဏာလောကက ရာ။ **ဓမ္မမုဒီရယန္တီ** တိ ဓမ္မံ ဉဒ္ဒိသန္တိ။ ကထံ? ဓမ္မသာမိနာ ဟိ ဓမ္မပဇ္ဇောတော အရိယသင်္ဃေ ဌပိတော။

၆၄၄. **ယေ သင်္ဃမုဒ္ဒိဿ ဒဒန္တိ အန** န္တိ ယေ သတ္တာ အရိယသင်္ဃံ ဉဒ္ဒိဿ သမ္မုတိသင်္ဃေ အန္တမ သော ဂေါတြဘုပုဂ္ဂလေသုပိ အန္နံ ဒဒန္တိ, တံ အန္နံ သံဝိဘာဂဝသေန ဒိန္နမ္ပိ **သုဒိန္နံ**, အာဟုနပာဟုနဝသေန ဟုတမ္ပိ **သု ဟုတံ**, မဟာယာဂဝသေန ယိဋ္ဌမ္ပိ **သုယိဋ္ဌံ** မေဝ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **သာ ဒက္ခိဏာ သင်္ဃဂတာ ပတိဋ္ဌိတာ မ ဟပ္ဖလာ လောကဝိဒူန ဝဏ္ဏိတာ**တိ, လောကဝိဒူဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ ''န တွေဝါဟံ, အာနန္ဒ, ကေနစိ ပရိယာယေန သ င်္ဃဂတာယ ဒက္ခိဏာယ ပါဋိပုဂ္ဂလိကံ ဒက္ခိဏံ မဟပ္ဖလတရံ ဝဒာမိ (မ. နိ. ၃.၃၈၀)။ ပုညံ အာကင်္ခမာနာနံ, သင်္ဃော ဝေ ယဇတံ မုခံ (မ. နိ. ၂.၄၀၀; သု. နိ. ၅၇၄; မဟာဝ. ၃၀၀)။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ''တိ (မ. နိ. ၁.၇၄; သံ. နိ. ၅.၉၉၇) စ အာဒိနာ မဟပ္ဖလတာ ဝဏ္ဏိတာ ပသတ္ထာ ထောမိတာတိ အတ္ထော။

၆၄၅. **ဤဒိသံ ယညမနုဿရန္တာ** တိ တာဒိသံ သင်္ဃံ ဉဒ္ဒိဿ အတ္တနာ ကတံ အန္နံ အနုဿရန္တာ။ **ဝေဒဇာတာ** တိ ဇာတသောမနဿာ။ **ဝိနေယျ မစ္ဆေရမလံ** **သမူလ**န္တိ မစ္ဆေရမေဝ စိတ္တဿ မလိနဘာဝကရဏတော **မစ္ဆေ**

ရမလံ, အထ တ မဇ္ဈေရဋ္ဌ အညံ ဣဿာလောဘအောသာဒိမလဋ္ဌာတိ မဇ္ဈေရမလံ။ တဋ္ဌ အဝိဇ္ဇာဝိစိကိစ္ဆာဝိပလ္လာသာဒီဟိ သဟ မူလေဟီတိ သမူလံ ဝိနေယျ ဝိနယိတွာ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ အနိဒ္ဒိတွာ သဂ္ဂမုပေန္တိ ဌာနန္တိ ယောဇနာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကုမံ ပန သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ သင်္ကော ဒေတနမိဒ္ဓော "ဒဒ္ဒလ္လမာနာ ဝဏ္ဏေနာ"တိအာဒိနာ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ အာစိက္ခိ, အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဘဂဝတော အာရောစေသိ, ဘဂဝါ တမတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသိ။

ဒဒ္ဒလ္လဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. ပေသဝတီဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဖလိကရဇတဟေမဇာလဆန္န န္တိ ပေသဝတီဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန မဂဓေသု နာလကဂါမေ ဧကဿ ဂဟပတိမဟာသာရကုလေ ပေသဝတီ နာမ ကုလဓီတာ အဟောသိ။ သာ ကိရ ကဿပဿ ဘဂဝတော ယောဇနိကေ ကနကထူပေ ကယိရမာနေ အရိကာ ဟုတွာ မာတရာ သဒ္ဓိံ စေတိယဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ မာတရံ ပုစ္ဆိ "ကိံ ဣမေ, အမ္မ, ကရောန္တီ"တိ? "စေတိယံ ကာတုံ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကာ ကရောန္တီ"တိ။ တံ သုတွာ အရိကာ ပသန္နမာနသာ မာတရံ အာဟ – "အမ္မ, မမ ဂီဝါယ ဣဒံ သောဝဏ္ဏမယံ ခုဒ္ဒကပိဠန္ဓနံ အတ္ထိ, ဣမာဟံ စေတိယတ္ထာယ ဒေမီ"တိ။ မာတာ "သာဓု ဒေဟီ"တိ ဝတွာ တံ ဂီဝတော ဩမုဉ္စိတွာ သုဝဏ္ဏကာရဿ ဟတ္ထေ အဒါသိ "ဣဒံ ဣမာယ အရိကာယ ပရိစ္စဇိတံ, ဣမမ္ပိ ပက္ခိပိတွာ ဣဋ္ဌကံ ကရောဟီ"တိ။ သုဝဏ္ဏကာရော တထာ အကာသိ။ သာ အရိကာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တေနေဝ ပုညကမ္မေန ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သုဂတိယံယေဝ အပရာပရံ သံသရန္တီ အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ နာလကဂါမေ နိဗ္ဗတ္တာ အနုက္ကမေန ဒွတ္တဒသဝဿိကာ ဇာတာ။

သာ ဧကဒိဝသံ မာတရာ ပေသိတံ မူလံ ဂဟေတွာ တေလတ္ထာယ အညတရံ အာပဏံ အဂမာသိ။ တသ္မိဉ္စ အာပဏေ အညတရော ကုဋုမ္ဗိယပုတ္တော ပိတရာ နိဒဟိတွာ ဌပိတံ ဗဟုံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ မုတ္တာမဏိရတနာနိ စ ဂဟေတုံ ဥဒ္ဒရန္တော အာပဏိကော ကမ္မဗလေန ကထလဟသာဏသက္ခရရူပေန ဥပဋ္ဌဟန္တာနိ ဒိသွာ တတော ဧကဒေသံ "ပုညဝန္တာနံ ဝသေန ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိ ဘဝိဿတီ"တိ ဝီမံသိတုံ ရာသိံ ကတွာ ဌပေသိ။ အထ နံ သာ အရိကာ ဒိသွာ "ကသ္မာ အာပဏေ ရတနာနိ ဧဝံ ဌပိတာနိ, နနု နာမ သမ္မဒေဝ ပဋိသာမေတဗ္ဗာနီ"တိ အာဟ။ အာပဏိကော တံ သုတွာ "မဟာပုညာ အယံ အရိကာ, ဣမိဿာ ဝသေန သဗ္ဗမိဒံ ဟိရညာဒိ ဧဝ ဟုတွာ အမှာကံ ဝိနိယောဂံ ဂမိဿတိ, သင်္ဂဏှိဿာမိ န"န္တိ စိန္တေတွာ တဿာ မာတု သန္တိကံ ဂန္တွာ "ဣမံ အရိကံ မယှံ ပုတ္တဿတ္ထာယ ဒေဟီ"တိ တရေတွာ ဗဟုဓနံ ဒတွာ အာဝါဟဝိဝါဟံ ကတွာ တံ အတ္တနော ဂေဟံ အာနေသိ။ အထဿာ သီလာစာရံ ဉတွာ ဘဏ္ဍာကရံ ဝိဝရိတွာ "ကိံ ဧတ္ထ ပဿသီ"တိ ဝုတ္တာ တာယ "ဟိရညသုဝဏ္ဏမဏိမေဝ ရာသိကတံ ပဿာမီ"တိ ဝုတ္တေ "ဧတာနိ အမှာကံ ကမ္မဗလေန အန္တရဓာယန္တာနိ တဝ ပုညဝိသေသေန ပုန ဝိသေသာနိ ဇာတာနိ, တသ္မာ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ သဗ္ဗံ တွံယေဝ ဝိစာရေဟိ , တယာ ဒိန္နမေဝ မယံ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမာ"တိ ဝတွာ တတော ပဘုတိ တံ "ပေသဝတီ"တိ ဝေါဟရိံသု။

တေန စ သမယေန အာယသ္မာ ဓမ္မသေနာပတိ အတ္တနော အာယုသင်္ခာရာနံ ပရိက္ခီဏဘာဝံ ဉတွာ "မယှံ မာတုယာ ရူပသာရိဗြာဟ္မဏိယာ ဟေသာဝနိကမူလံ ဒတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိနိဗ္ဗာနံ အနုဇာနာပေတွာ သတ္ထု အာဏာယ မဟန္တံ ပာဋိဟာရိယံ ဒဿေတွာ အနေကေဟိ ထုတိသဟဿေဟိ ဘဂဝန္တံ ထောမေတွာ ယာဝ ဒဿနဝိသယာတိက္ကမာ အဘိမုခေါဝ အပက္ကမိတွာ ပုန ဝန္ဒိတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ သမဿာသေတွာ စတဿောပိ ပရိသာ နိဝတ္တေတွာ အနုက္ကမေန နာလကဂါမံ ပတွာ မာတရံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ပစ္ဆူသသမယေ ဇာတောဝရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ ပရိနိဗ္ဗုတဿ စဿ သရီရသက္ကာရကရဏဝသေန ဒေဝါ စေဝ မနုဿာ စ သတ္တာဟံ ဝီတိနာမေသုံ, အဂရုစန္ဒနာဒီဟိ ဟတ္ထသတုဗ္ဗေဓံ စိတကမကံသု။

ပေသဝတီပိ ထေရသ္သ ပရိနိဗ္ဗာနံ သုတွာ ‘‘ဂန္တွာ ပူဇေဿာမိ’’တိ သုဝဏ္ဏပုပ္ဖေဟိ ဂန္ဓဇာတေဟိ စ ပူရိတာနိ စင်္ကောဋကာနိ ဂဟာပေတွာ ဂန္တုကာမာ သသုရံ အာပုစ္ဆိတွာ တေန ‘‘တွံ ဂရုဘာရာ, တတ္ထ စ မဟာဇနသမ္မဒ္ဒော, ပုပ္ဖဂန္ဓာနိ ပေသေတွာ ဣဓေဝ ဟောဟီ’’တိ ဝုတ္တာပိ သဒ္ဓာဇာတာ ‘‘ယဒိပိ မေ တတ္ထ ဇီဝိတန္တရာယော သိယာ, ဂန္တွာဝ ပူဇာသက္ကာရံ ကရိဿာမီ’’တိ တံ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ သပရိဝါရာ တတ္ထ ဂန္တွာ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒီဟိ ပူဇေတွာ က တဉ္ဇလီ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သမယေ ထေရံ ပူဇေတုံ အာဂတာနံ ရာဇပရိသာနံ ဟတ္ထိ မတ္တော ဟုတွာ တံ ပဒေသံ ဥ ပဂစ္ဆိ။ တံ ဒိသွာ မရဏဘယဘီတေသု မနုဿေသု ပလာယန္တေသု ဇနသမ္မဒ္ဒေန ပတိတံ ပေသဝတိံ မဟာဇနော အ က္ကမိတွာ မာရေသိ။ သာ ပူဇာသက္ကာရံ ကတွာ ထေရဂတာယ သဒ္ဓာယ သမ္ပန္နစိတ္တာ ဧဝ ကာလံ ကတွာ တာဝ တိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ, အစ္ဆရာသဟဿဥ္စဿာ ပရိဝါရော အဟောသိ။

သာ တာဝဒေဝ အတ္တနော ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ ‘‘ကီဒိသေန နု ခော ပုညေန မယာ သော လဒ္ဓာ’’တိ, တ ဿာ ဟေတုံ ဥပဓာရေန္တီ ထေရံ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ ပူဇာသက္ကာရံ ဒိသွာ, ရတနတ္တယေ အဘိပ္ပသန္နမာနသာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတုံ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝုတာ သဋ္ဌိသကဋဘာရာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတတ္တဘာဝါ သုမဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိ ယာ စန္ဒော ဝိယ စ သူရိယော ဝိယ စ ဒသ ဒိသာ ဩဘာသယမာနာ သဟ ဝိမာနေန အာဂန္တွာ ဝိမာနတော ဩရုယှ ဘဂ ဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ။ တေန စ သမယေန အာယသ္မာ ဝင်္ဂီသော ဘဂဝတော သမီပေ နိသိန္နော ဘဂဝန္တံ ဧဝမာဟ ‘‘ပဋိဘာတိ မံ ဘဂဝ ဣမိဿာ ဒေဝတာယ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိတု’’န္တိ။ ‘‘ပဋိဘာတု တံ, ဝင်္ဂီ သာ’’တိ ဘဂဝ အဝေစ။ အထ အာယသ္မာ ဝင်္ဂီသော တာယ ဒေဝတာယ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိတုကာမော ပဌမံ တာဝဿာ ဝိမာနံ သံဝဏ္ဏေန္တော အာဟ –

၆၄၆. ‘‘ဖလိကရဇတဟေမဇာလဆန္နံ၊ ဝိဝိဓစိတ္တတလမဒ္ဒသံ သုရမ္မံ။
ဗ္ယမှံ သုနိမ္မိတံ တောရဏူပပန္နံ၊ ရုစကုပကိဏ္ဏမိဒံ သုဘံ ဝိမာနံ။

၆၄၇. ‘‘ဘာတိ စ ဒသ ဒိသာ နဘေဝ သုရိယော၊ သရဒေ တမောနုဒော သဟဿရံသီ။
တထာ တပတိ မိဒံ တဝ ဝိမာနံ၊ ဇလမိဝ ဓူမသိခော နိသေ နဘဂ္ဂေ။

၆၄၈. ‘‘မုသတီဝ နယနံ သတေရတာဝ၊ အာကာသေ ဌပိတမိဒံ မနုညံ။
ဝီဏာမုရဇသမ္မတာဠဃုဋ္ဌံ၊ ဣဒ္ဓံ ဣန္ဒပုရံ ယထာ တဝေဒံ။

၆၄၉. ‘‘ပဒုမကုမုဒုပ္ပလကုဝလယံ ၊ ယောဓိကဗန္ဓုကနောဇကာ စ သန္တိ။
သာလကုသုမိတပုပ္ဖိတာ အသောကာ၊ ဝိဝိဓဒုမဂ္ဂသုဂန္ဓသေဝိတမိဒံ။

၆၅၀. ‘‘သဠလလဗုဇဘုဇကသံယုတ္တာ၊ ကုသကသုဖုလ္လိတလတာဝလမ္ဗိနီဟိ။
မဏိဇာလသဒိသာ ယသဿိနီ၊ ရမ္မာ ပေါက္ခရဏီ ဥပဋ္ဌိတာ တေ။

၆၅၁. ‘‘ဥဒကရုဟာ စ ယေတ္ထိ ပုပ္ဖဇာတာ၊ ထလဇာ ယေ စ သန္တိ ရုက္ခဇာတာ။
မာနုသကာမာနုဿကာ စ ဒိဗ္ဗာ၊ သဗ္ဗေ တုယှံ နိဝေသနမှိ ဇာတာ။

၆၅၂. ‘‘ကိဿ သံယမဒမဿယံ ဝိပါကော၊ ကေနာသိ ကမ္မဖလေနိဓူပပန္နာ။
ယထာ စ တေ အဓိဂတမိဒံ ဝိမာနံ၊ တဒနုပဒံ အဝစာသိဠာရပမှေ’’တိ။

၆၄၆. တတ္ထ **ဖလိကရဇတဟေမဇာလဆန္နန္တိ** ဖလိကမဏီဟိ ရဇတဟေမဇာလေဟိ စ ဆာဒိတံ, ဖလိကမဏိမယာ ဟိ ဘိတ္တီဟိ ရဇတဟေမမယေဟိ ဇာလေဟိ စ သမန္တတော ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ စ ဆာဒိတံ, ဝိဝိဓဝဏ္ဏာနံ ဝိစိတ္တသန္နိ ဝေသာနဉ္စ တလာနံ ဘူမိနံ ဝသေန **ဝိဝိဓစိတ္တတလံ အဒ္ဒသံ** ပဿိံ။ **သုရမ္မန္တိ** သုဋ္ဌု ရမဏီယံ။ ဝိဟာရိတုကာမာ ဝသန္တိ ဧတ္ထာတိ **ဗျမှံ,** ဘဝနံ။ **တောရဏူပပန္နန္တိ** ဝိဝိဓမာလာကမ္မာဒိဝိစိတ္တေန သတ္တရတနမယေန တောရဏေန ဥ ပေတံ။ တောရဏန္တိ တ ဒွာရကောဋ္ဌကပာသာဒဿ နာမံ, တေန စ အနေကဘူမကေန ဝိစိတ္တာကာရေန တံ ဝိမာနံ ဥ ပေတံ။ **ရုစကုပတိဏ္ဏာန္တိ** သုဝဏ္ဏတလိကာဟိ ဩကိဏ္ဏင်္ဂဏံ။ တလိကသဒိသာ ဟိ သုဝဏ္ဏခဏ္ဍာ ရုစာ နာမ, ရုစမေ

ဝ ရုစကန္တိ ဝုတ္တံ။ **သုဘန္တိ** သောဘတိ, သုဋ္ဌု ဘာတီတိ တ သုဘံ။ **ဝိမာနန္တိ** ဝိသိဋ္ဌမာနံ, ပမာဏတော မဟန္တန္တိ အတ္ထော။

၆၄၇. **ဘာတီ**တိ ဇောတတိ ဥဇ္ဇလတိ။ **နဘေဝ သုရိယော**တိ အာကာသေ အာဒိစ္စော ဝိယ။ **သရဒေ**တိ သရဒသမယေ။ **တမောနုဒေ**တိ အန္ဓကာရဝိဓမ္မနေ။ **တထာ တပတိ** မိဒန္တိ ယထာ သရဒကာလေ သဟဿရံသီ သူရိယော, တထာ တ ပတိ ဒိဗ္ဗတိ ဣဒံ တဝ ဝိမာနံ, မ-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ **ဓလမိဝ ဓူမသိခေ**တိ ဓလန္တော အဂ္ဂိ ဝိယ။ အဂ္ဂိ ဟိ တဿ အဂ္ဂတော ဓူမော ပညာယတီတိ ''ဓူမသိခေ ဓူမကေတူ''တိ စ ဝုစ္စတိ။ **နိသေ**တိ နိသတိ, ရတ္တိယန္တိ အတ္ထော။ **နဘဂ္ဂေ**တိ နဘကောဋ္ဌာသေ, အာကာသပဒေသေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ''နဂဂ္ဂေ''တိ တ ဟဌော, ပဗ္ဗတသိခရေတိ အတ္ထော။ ဣဒံ တဝ ဝိမာနန္တိ ယောဇနာ။

၆၄၈. **မုသတီဝ နယနန္တိ** အတိဝိယ အတ္တနော ပဘာဿရတာယ ပဋိဟနန္တံ ဒဿနကိစ္စံ ကာတုံ အဒေန္တံ ဩလောကေန္တာနံ စက္ခုံ မုသတိ ဝိယ။ တေနာဟ **''သတေရတာတ''**တိ, ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယာတိ အတ္ထော။ **ဝီဏာမုရဇသမ္မတာဠဃုဋ္ဌန္တိ** မဟတီအာဒိဝီဏာနံ ဘေရိအာဒိပဋ္ဌဟာနံ ဟတ္ထတာဠကံသတာဠာနဉ္စ သဒ္ဒေဟိ ဃောသိတံ နေကနိန္နာဒံ။ **ဣဒ္ဓ** န္တိ ဒေဝပုတ္တေဟိ ဒေဝဓီတာဟိ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ စ သမိဒ္ဓံ။ **ဣန္ဒပုရံ ယထာ** တိ သုဒဿနနဂရံ ဝိယ။

၆၄၉. ပဒုမာနိ စ ကုမုဒာနိ စ ဥပ္ပလာနိ စ ကုဝလယာနိ စ **ပဒုမကုမုဒုပ္ပလကုဝလယ** န္တိ ဧကတ္တဝသေန ဝုတ္တံ။ အ တ္ထီတိ ဝစနံ ပရိဏာမေတ္ဗတ ယောဇေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ပဒုမဂ္ဂဟဏေန ပုဏ္ဍရီကမ္ပိ ဂဟိတံ, ကုမုဒဂ္ဂဟဏေန သေတရ တ္တဘေဒာနိ သဗ္ဗာနိ ကုမုဒာနိ, ဥပ္ပလဂ္ဂဟဏေန ရတ္တဥပ္ပလံ သဗ္ဗာ တ ဥပ္ပလဇာတိ, ကုဝလယဂ္ဂဟဏေန နီလုပ္ ပလမေဝ ဂဟိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ယောဓိကဗန္ဓုကနောဇကာ စ သန္တိ** တိ စ-ကာရော နိပါတမတ္တံ, ယောဓိကဗန္ဓုဇီဝက အနောဇကရုက္ခာ စ သန္တီတိ အတ္ထော။ ကေစိ ''အနောဇကာပိ သန္တီ''တိ ပဌံ ဝတွတ ''အနောဇကာပီတိ ဝုတ္တံ ဟောတီ''တိ အတ္ထံ ဝဒန္တိ။ **သာလကုသုမိတပုပ္ဖိတာ အသောကာ** တိ သာလာ ကုသုမိတာ ပုပ္ဖိတာ အသောကာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ ။ **ဝိဝိဓဒုမဂ္ဂသုဂန္ဓသေဝိတမိဒ** န္တိ နာနာဝိဓာနံ ဥတ္တမရုက္ခာနံ သောဘနေဟိ ဂန္ဓေဟိ သေဝိတံ ပရိဘာဝိတံ ဣဒံ တေ ဝိမာနန္တိ အတ္ထော။

၆၅၀. **သဠလလဗုဇဘုဇကသံယုတ္တာ** တိ တီရေ ဋ္ဌိတေဟိ သဠလေဟိ လဗုဇေဟိ ဘုဇကရုက္ခေဟိ စ သဟိတာ။ ဘုဇ ကော နာမ ဧကော သုဂန္ဓရုက္ခော ဒေဝလောကေ စ ဂန္ဓမာဒနေ စ အတ္ထိ, အညတ္ထ နတ္ထီတိ ဝဒန္တိ။ **ကုသကသုဖုလ္လိ တလတာဝလမ္ဗိနီဟီ**တိ ကုသကေဟိ တာလနာဠိကေရာဒီဟိ တိဏဇာတီဟိ ဩလမ္ဗမာနာဟိ သန္တာနကဝလ္လိအာဒီဟိ သုဋ္ဌု ဖုလ္လိတာဟိ ကုသုမိတလတာဟိ စ သံယုတ္တာတိ ယောဇနာ။ **မဏိဇာလသဒိသာ**တိ မဏိဇာလသဒိသဇလာ။ ''မဏိဇလသဒိသာ''တိပိ ပဌန္တိ, မဏိသဒိသဇလာတိ အတ္ထော။ **ယသဿိနီ** တိ ဒေဝတာယ အာလပနံ။ **ဥပဋ္ဌိတာ တေ** တိ ယထာဝုတ္တဂုဏာ ရမဏီ ယာ ပောက္ခရဏီ တဝ ဝိမာနသမီပေ ဋ္ဌိတာ။

၆၅၁. **ဥဒကရုဟာ**တိ ယထာဝုတ္တေ ပဒုမာဒိကေ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ယေတ္ထိ** တိ ယေ အတ္ထိ။ **ထလဇာ**တိ ယောဓိ ကာဒိကာ။ **ယေ စ သန္တိ** တိ ယေ အညေပိ ရုက္ခဇာတာ ပုပ္ဖူပက စ ဖလူပက စ, တေပိ တဝ ဝိမာနသမီပေ သန္တိယေဝ။

၆၅၂. **ကိဿ သံယမဒမဿယံ ဝိပာကော** တိ ကာယသံယမာဒီသု ကီဒိသဿ သံယမဿ, ဣန္ဒြိယဒမနာဒီသု ကီဒိသဿ ဒမဿ အယံ ဝိပာကော။ **ကေနာသီ**တိ အညမေဝ ဥပပတ္တိနိဗ္ဗတ္တကံ, အညံ ဥပဘောဂသုခနိဗ္ဗတ္တကံ ဟောတီတိ ''ကေနာသိ ကမ္မဖလေနိဓူပပန္နာ''တိ ဝတွတ ပုန **''ယထာ စ တေ အဓိဂတမိဒံ ဝိမာန''**န္တိ အာဟ။ တတ္ထ **ကမ္မဖလေနာ**တိ ကမ္မဖလေန ဝိပစ္စိတုံ အာရဒ္ဓေနာတိ ဝစနသေသော, ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ စေတံ ကရဏဝစနံ။ **တဒ နုပဒံ အဝစာသီ**တိ တံ ကမ္မံ မယာ ဝုတ္တပဒဿ အနုပဒံ အနုရူပပဒံ ကတွတ ကထေယျာသိ။ **အဋ္ဌာရုပမေ္ဗဟာ**တိ ဗဟုလ သံဟတပခုမေ, ကေပခုမေတိ အဓိပ္ပာယော။

အထ ဒေဝတာ အာဟ –

၆၅၃. ''ယထာ စ မေ အဓိဂတမိဒံ ဝိမာနံ၊ ကောဉ္စမယူရစကောရ သင်္ဃစရိတံ။
ဒိဗ္ဗပိလဝဟံသရာဇစိဏ္ဏံ၊ ဒိဇကာရဏ္ဍဝကောကိလာဘိနဒိတံ။

၆၅၄.“နာနာသန္တာနကပုပ္ဖရုက္ခဝိဝိဓာ ၊ ဟဋ္ဌလိဇမ္ဗုအသောကရုက္ခဝန္တံ။
ယထာ စ မေ အဓိဂတမိဒံ ဝိမာနံ၊ တံ တေ ပဝေဒယာမိ သုဏောဟိ ဘန္တေ။

၆၅၅.“မဂဓေဝရပုရတ္ထိမေန၊ နာလကဂါမော နာမ အတ္ထိ ဘန္တေ။
တတ္ထ အဟောသိံ ပုရေ သုဏိသာ၊ ပေသဝတီတိ တတ္ထ ဇာနိံသု မမံ။

၆၅၆.“သာဟမပစိတတ္ထဓမ္မကုသလံ၊ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ မဟန္တံ။
ဥပတိဿံ နိဗ္ဗုတမပ္ပမေယ္ယံ၊ မုဒိတမနာ ကုသုမေဟိ အဗ္ဘုကိရိံ။

၆၅၇.“ပရမဂတိဂတဥ္စ ပူဇယိတွာ၊ အန္တိမဒေဟဓရံ ဣသိံ ဥဠာရံ။
ပဟာယ မာနုသကံ သမုဿယံ၊ တိဒသဂတာ ဣဓ မာဝသာမိ ဌာန”န္တိ။

၆၅၃. တတ္ထ **ကောဉ္စမယူရစကောရသင်္ဃစရိတ** န္တိ သာရသသိခဏ္ဍိကုမ္ဘကာရကုက္ကုဋ္ဌဂဏေဟိ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစရိတံ။ **ဒိဗ္ဗပိလဝဟံသရာဇစိဏ္ဏ** န္တိ ဥဒကေ ပိလဝိတွာ ဝိစရဏတော “ပိလဝ”တိ လဒ္ဓနာမေဟိ ဥဒကသကုဏေဟိ ဟံသရာဇေဟိ စ တဟိံ တဟိံ ဝိစရိတံ။ **ဒိဇကာရဏ္ဍဝကောကိလာဘိနဒိတ** န္တိ ကာရဏ္ဍဝေဟိ ကာဒမ္ဗေဟိ ကောကိလေဟိ အညေဟိ စ ဒိဇေဟိ အဘိနာဒိတံ။

၆၅၄. **နာနာသန္တာနကပုပ္ဖရုက္ခဝိဝိဓာ** တိ နာနာဝိဓသောခာပသာခဝန္တာ နာနာပုပ္ဖရုက္ခာ နာနာသန္တာနကပုပ္ဖရုက္ခာ ,
တေဟိ ဝိဝိဓံ စိတ္တာကာရံ ဝိစိတ္တသန္နိဝေသံ နာနာသန္တာနကပုပ္ဖရုက္ခဝိဝိဓာ ။ “ဝိဝိဓ”န္တိ ဟိ ဝတ္တဗ္ဗေ “ဝိဝိဓာ”တိ ဝုတ္တံ။ သန္တာနကာတိ ဟိ ကာမဝလ္လိယော, နာနာဝိဓပုပ္ဖရုက္ခာ စ ဝိဝိဓာ ဧတ္ထ သန္တိ , တေဟိ တ ဝိဝိဓန္တိ နာနာသန္တာနကပုပ္ဖရုက္ခဝိဝိဓာ။ “နာနာသန္တာနကပုပ္ဖရုက္ခဝိဝိဓံ, ဟဋ္ဌလိဇမ္ဗုအသောကရုက္ခဝန္တ”န္တိ စ ကေစိ ပဌန္တိ၊ တေဟိ “ပုပ္ဖရုက္ခာ သန္တီ”တိ ပဒံ အာနေတွာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ “ပုပ္ဖရုက္ခာ”တိ တ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသော, ပုပ္ဖရုက္ခန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၆၅၅. **မဂဓေဝရပုရတ္ထိမေနာ** တိ မဂဓေဝရေ ပုရတ္ထိမေန, အဘိသမ္ဗောဓိဌာနတာယ ဥတ္တမေ မဂဓရဋ္ဌေ ပုရတော ထိမဒိသာယ။ **တတ္ထ အဟောသိံ ပုရေ သုဏိသာ** တိ ပုဗ္ဗေ အဟံ တသ္မိံ နာလကဂါမေ ဧကသ္မိံ ဂဟပတိကုလေ သုဏိသာ သုဏှာ အဟောသိံ။

၆၅၆. **သာ**တိ သယံ။ အတ္ထေ စ ဓမ္မေ စ ကုသလောတိ အတ္ထဓမ္မကုသလော, ဘဂဝါ။ အပစိတော အတ္ထဓမ္မကုသလော ဧတေနာတိ **အပစိတတ္ထဓမ္မကုသလော,** ဓမ္မသေနာပတိ, တံ။ အပစိတံ တ အပစယော, နိဗ္ဗာနံ, တသ္မိံ အဝသိဋ္ဌ အတ္ထဓမ္မေ စ ကုသလံ, အပစိတေ တ ပူဇနီယေ အတ္ထေ ဓမ္မေ နိရောဓေ မဂ္ဂေ စ ကုသလံ။ မဟန္တေဟိ ဥဠာရေဟိ သီလက္ခန္ဓာဒီဟိ သမန္နာဂတတ္တာ **မဟန္တံ။ ကုသုမေဟီ** တိ ရတနမယေဟိ ဣတရေဟိ စ ကုသုမေဟိ။

၆၅၇. **ပရမဂတိဂတ**န္တိ အနုပာဒိသေသနိဗ္ဗာနံ ပတ္တံ။ **သမုဿယ** န္တိ သရီရံ။ **တိဒသဂတာ**တိ တိဒသဘဝနံ ဂတာ, တာဝတိံသံ ဒေဝနိကာယံ ဥပပန္နာ။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ ဒေဝလောကေ။ **အာဝသာမိ ဌာန**န္တိ ဣမံ ဝိမာနံ အဓိဝသာမိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဧဝံ အာယသ္မတာ ဝင်္ဂီသေန ဒေဝတာယ စ ကထိတကထာမဂ္ဂံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ ဘဂဝါ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

ပေသဝတီဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. မလ္လိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ပီတဝတ္ထေ **ပီတဓဇေ**တိ မလ္လိကာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနမာဒိံ ကတွာ ယာဝ သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝိနယနာ ကတဗုဒ္ဓကိစ္စေ ကုသိနာရာယံ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ ယမကသာလာနမန္တရေ ဝိ

သာခပုဏ္ဏမာယံ ပစ္စူသဝေလာယံ အနုဟဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ လောကနာထေ ဒေဝမနုဿေဟိ တဿ သရီရပူဇာယ ကယိရမာနာယ တအ ကုသိနာရာယံ ဝသမာနာ ဗန္ဓုလမလ္လဿ ဘရိယာ မလ္လရာဇပုတ္တီ မလ္လိကာ နာမ ဥပာသိကာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ဝိသာခာယ မဟာဥပာသိကာယ ပသာဓနေသဒိသံ အတ္တနော မဟာလတာပသာဓနံ ဂန္ဓောဒကေန ဓောဝိတွာ ဒုကူလစုမ္ဗဋကေန မဇ္ဇိတွာ အညဉ္စ ဗဟုံ ဂန္ဓမာလာဒိံ ဂဟေတွာ ဘဂဝတော သရီရံ ပူဇေသိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ, ဝိတ္ထာရတော ပန မလ္လိကာဝတ္ထု ဓမ္မပဒဝဏ္ဏနာယံ အာဂတမေဝ။

သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိ, တေန ပူဇာနုဘာဝေန အဿာ အညေဟိ အသာဓာရဏာ ဥဠာရာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ အဟောသိ။ ဝတ္ထာလင်္ကာရဝိမာနာနိ သတ္တရတနသမုဇ္ဇလာနိ ဝိသေသတော သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏောဘာသာနိ အတိဝိယ ပဘဿရာနိ သဗ္ဗာ ဒိသာ အာသိဥ္စမာနာဝ သုဝဏ္ဏရသဓာရာပိဥ္စရာ ကရောန္တိ။ အထာယသ္မာ နာရဒေ ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တံ ဒိသွာ ဥပဂဉ္ဆိ။ သာ တံ ဒိသွာ ဝန္ဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဟ အဋ္ဌာသိ။ သော တံ –

၆၅၈. ''ပီတဝတ္ထေ ပီတဓဇေ၊ ပီတာလင်္ကာရဘူသိတေ။
ပီတန္တရာဟိ ဝဂ္ဂူဟိ၊ အပိဠန္ဓာဝ သောဘသိ။

၆၅၉. ''ကာ ကမ္ဗုကာယူရဓရေ၊ ကဉ္စနာဝေဠဘူသိတေ။
ဟေမဇာလကသဉ္ဆန္နေ၊ နာနာရတနမာလိနီ။

၆၆၀. ''သောဝဏ္ဏမယာ လောဟိတင်္ဂမယာ စ၊ မုတ္တာမယာ ဝေဠုရိယမယာ စ။
မသာရဂလ္လာ သဟလောဟိတင်္ဂါ၊ ပါရေဝတက္ခီဟိ မဏီဟိ စိတ္တတာ။

၆၆၁. ''ကောစိ ကောစိ ဧတ္ထ မယူရသုဿရော၊ ဟံသဿရညော ကရဝီကသုဿရော။
တေသံ သရော သုယျတိ ဝဂ္ဂုရူပေါ၊ ပဉ္စင်္ဂိကံ တူရိယမိဝပ္ပဝါဒိတံ။

၆၆၂. ''ရထော စ တေ သုဘော ဝဂ္ဂု၊ နာနာရတနစိတ္တိတော။
နာနာဝဏ္ဏာဟိ ဓာတူဟိ၊ သုဝိဘတ္တောဝ သောဘတိ။

၆၆၃. ''တသ္မိံ ရထေ ကဉ္စနဗိမ္ဗဝဏ္ဏေ၊ ယာ တွံ ဌိတာ ဘာသသိမံ ပဒေသံ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ''န္တိ။ – ပုစ္ဆိ။

၆၅၈. တတ္ထ **ပီတဝတ္ထေ** တိ ပရိသုဒ္ဓစာမီကရပဘဿရတာယ ပီတောဘာသနိဝတ္ထသနေ။ **ပီတဓဇေ**တိ ဝိမာနဒွာရေ ရထေ စ သမုဿိတဟေမမယဝိပုလကေတုဘာဝတော ပီတောဘာသဓဇေ။ **ပီတာလင်္ကာရဘူသိတေ** တိ ပီတောဘာသေဟိ အာဘရဏေဟိ အလင်္ကတေ။ သတိပိ အလင်္ကာရာနံ နာနာဝိဓရံသိဇာလသမုဇ္ဇလဝိဝိဓရတနဝိစိတ္တဘာဝေ တာဒိသသုစရိတဝိသေသနိဗ္ဗတ္တတာယ ပန သုပရိသုဒ္ဓစာမီကရမရီစိဇာလဝိဇ္ဇောတိတတ္တာ ဝိသေသတော ပီတနိဘာသာနိ တဿာ အာဘရဏာနိ အဟေသုံ။ **ပီတန္တရာဟီ**တိ ပီတဝဏ္ဏေဟိ ဥတ္တရိယေဟိ။ ''သန္တရုတ္တရပရမံ တေန ဘိက္ခုနာ တတော စီဝရံ သာဒိတဗ္ဗ''န္တိအာဒီသု (ပါရာ. ၅၂၃-၅၂၄) နိဝာသနေ အန္တရသဒ္ဒော အာဂတော, ဣဓ ပန ''အန္တရသာဋကာ''တိအာဒီသု ဝိယ ဥတ္တရိယေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အန္တရာ ဥတ္တရိယံ ဥတ္တရာသင်္ဂေ ဥပသံဗ္ယာနန္တိ ပရိယာယသဒ္ဒါ ဧတေ။ **ဝဂ္ဂူဟီ** တိ သောဘနေဟိ သဏှဟမဋ္ဌေဟိ။ **အပိဠန္ဓာဝ သောဘသီ** တိ တွံ ဣမေဟိ အလင်္ကာရေဟိ အနလင်္ကတာပိ အတ္တနော ရူပသမ္ပတ္တိယာဝ သောဘသိ။ တေ ပန အလင်္ကာရာ တဝ သရီရံ ပတွာ သောဘန္တိ, တသ္မာ အနလင်္ကတာပိ တွံ အလင်္ကတသဒိသီတိ အဓိပ္ပာယော။

၆၅၉. **ကာ ကမ္ဗုကာယူရဓရေ** တိ ကာ တွံ ကတရဒေဝနိကာယပရိယာပန္နာ သုဝဏ္ဏမယပရိဟာရကဓရေ, သုဝဏ္ဏမယကေယူရဓရေ တ။ ကမ္ဗုပရိဟာရကန္တိ စ ဟတ္ထာလင်္ကာရဝိသေသော ဝုစ္စတိ, ကာယူရန္တိ ဘုဇာလင်္ကာရဝိသေသော။ အထ တ ကမ္ဗုတိ သုဝဏ္ဏံ, တသ္မာ ကမ္ဗုကာယူရဓရေ သုဝဏ္ဏမယဗာဟာဘရဏဓရေတိ အတ္ထော။ **ကဉ္စနာဝေဠဘူသိတေ**တိ ကဉ္စနမယာဝေဠပိဠန္ဓနဘူသိတေ။ **ဟေမဇာလကသဉ္ဆန္နေ** တိ ရတနပရိသိဗ္ဗိတေန ဟေမမယေန ဇာလကေန ဆာဒိတသရီရေ။ **နာနာရတနမာလိနီ**တိ နက္ခတ္တမာလာယ ဝိယ ကာဠပက္ခရတ္တိယံ သီသေ ပဋိမုက္ကာဟိ ဝိဝိဓာဟိ ရတနာဝလီဟိ နာနာရတနမာလိနီ ကာ တွံန္တိ ပုစ္ဆတိ။

၆၆၀. **သောဝဏ္ဏမယာ**တိအာဒိ ယာဟိ ရတနမာလာဟိ သာ ဒေဝတာ နာနာရတနမာလိနီတိ ဝုတ္တာ, တာသံ ဒဿနံ။ တတ္ထ **သောဝဏ္ဏမယာ**တိ သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏမယာ မာလာ။ **လောဟိတင်္ဂမယာ** တိ ပဒုမရာဂါဒိရတ္တမဏိမယာ။ **မသာရဂလ္လာ**တိ မသာရဂလ္လမဏိမယာ။ **သဟလောဟိတင်္ဂာ** တိ လောဟိတင်္ဂမဏိမယာဟိ သဒ္ဓိံ ကဗရမဏိမယာ စေဝ လောဟိတင်္ဂသဗ္ဗာတရတ္တမဏိမယာ စာတိ အတ္ထော။ **ဟာရေဝတက္ခိဟိ မဏီဟိ စိတ္တတာ** တိ ဟာရေဝတက္ခိသဒိသေဟိ မဏီဟိ ယထာဝုတ္တမဏီဟိ စ သင်္ခတစိတ္တဘာဝတ ကမ္မာ တဝ ကေသဟတ္ထေ ရတနမာလာတိ အဓိပ္ပာယော။

၆၆၁. **ကောစိ ကောစီ**တိ ကေစ္စော ကေစ္စော။ **တွော** တိ တေသု မာလာအမေသု။ **မဃူရသုဿရော** တိ မယူရော ဝိယ သုန္ဒရနာဒော။ **ဟံသဿရညော** တိ ဟံသဿရော အညော, ဟံသသဒိသဿရော အပရော။ **ကရဝီကသုဿရော** တိ ကရဝီကော ဝိယ သောဘနဿရော။ တေသံ မာလာအမာနံ ယထာ မယူရဿရော, ဟံသဿရော, ကရဝီကဿရော, ဧဝံ ဝဂ္ဂုရူပော မဓုရာကာရော သရော သုယျတိ။ ကိမိဝ ? **ပဉ္စင်္ဂိကံ တူရိယမိဝပ္ပဝါဒိတံ**။ ယထာ ကုသလေန တာဒိတေ ပဉ္စင်္ဂိကေ တူရိယေ, ဧဝံ တေသံ သရော သုယျတိ, ဝဂ္ဂုရူပောတိ အတ္ထော။ ဘုမ္မတ္ထေ ဟိ ကြဒံ ဥပယောဂဝစနံ။

၆၆၂. **နာနာဝဏ္ဏာဟိ ဓာတူဟိ** တိ အနေကရူပာဟိ အက္ခစက္ကဉ္စသာဒိအဝယဝဓာတူဟိ။ **သုဝိဘတ္တောဝ သောဘတီ**တိ အဝယဝတနံ အညမညံ ယုတ္တပ္ပမာဏတာယ ဝိဘတ္တိဝိဘာဂသမ္ပတ္တိယာ စ သုဝိဘတ္တောဝ ဟုတွာ ဝိရာဇတိ။ အထ တ သုဝိဘတ္တောတတိ ကေဝလံ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တောပိ သုသိက္ခိတေန သိပ္ပာစရိယေန ဝိဘတ္တောဝ ဝိရစိတော ဝိယ သောဘတီတိ အတ္ထော။

၆၆၃. **ကဥ္စနုဗိမ္ဗဝဏ္ဏော** တိ သာတိသယံ ပီတောဘာသတာယ ကဥ္စနုဗိမ္ဗကသဒိသေ တသ္မိံ ရထေ။ ကဥ္စနုဗိမ္ဗဝဏ္ဏောတိ တ တဿာ ဒေဝတာယ အာလပနံ , ဂန္ဓောဒကေန ဓောဝိတ္ဂတ ဇာတိဟိင်္ဂုလကရသေန မဇ္ဇိတ္ဂတ ဒုကူလစုမ္ဗဋကေန မဇ္ဇိတကဥ္စနုပဋ္ဋိမာသဒိသေတိ အတ္ထော။ **ဘာသသိမံ ပဒေသ**န္တိ ကြမံ သကလမ္ပိ ဘူမိပဒေသံ ဘာသယသိ ဝိဇ္ဇောတယသိ။

ဧဝံ ထေရေန ပုစ္ဆိတာ သာပိ ဒေဝတာ ကြမာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၆၆၄.“သောဝဏ္ဏဇာလံ မဏိသောဏ္ဏစိတ္တိတံ၊ မုတ္တာစိတံ ဟေမဇာလေန ဆန္နံ။
ပရိနိဗ္ဗုတေ ကေတမေ အပ္ပမေယျေ၊ ပသန္နစိတ္တာ အဟမာဘိရောပယိံ။

၆၆၅.“တာဟံ ကမ္မံ ကရိတ္ဂတန၊ ကုသလံ ဗုဒ္ဓဝဏ္ဏိတံ။
အပေတသောကာ သုခိတာ၊ သမ္ပမောအမနာမယာ”တိ။

၆၆၄. တတ္ထ **သောဝဏ္ဏဇာလ**န္တိ သရီရပ္ပမာဏေန ကတံ သုဝဏ္ဏမယံ ဇာလံ။ **မဏိသောဏ္ဏစိတ္တိတ**န္တိ သီသာဒိဋ္ဌာနေသု သီသူပဂဂီဝူပကာဒိအာဘရဏာဝသေန နာနာဝိဓေဟိ မဏီဟိ စ သုဝဏ္ဏေန စ စိတ္တိတံ။ **မုတ္တာစိတ**န္တိ အန္ဂတရန္တရာ အာဗဒ္ဓာဟိ မုတ္တာဝလီဟိ အာစိတံ။ **ဟေမဇာလေန ဆန္န**န္တိ ဟေမမယေန ပဘာဇာလေန ဆန္နံ။ တဥ္ဂဟိ နာနာဝိဓေဟိ မဏီဟိ စေဝ သုဝဏ္ဏေန စ စိတ္တိတံ မုတ္တာဝလီဟိ အာစိတမ္ပိ သုပရိသုဒ္ဓဿ ရတ္တသုဝဏ္ဏဿေဝ ယေဘုယျတာယ ဒိတကရကိရဏသမ္ဖဿတော အတိဝိယ ပဘဿရေန ဟေမမယေန ပဘာဇာလေန သဉ္ဆာဒိတံ ဧကောဘာသံ ဟုတ္ဂတ ကဥ္စနာအသံ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ **ပရိနိဗ္ဗုတေ** တိ အနုပာဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတေ။ **ကေတမေ**တိ ဘဂဝန္တံ ကေတ္တေန နိဒ္ဒိသတိ။ **အပ္ပမေယျေ** တိ ဂုဏာနုဘာဝတော ပမိနိတုံ အသက္ကုဏေယျေ။ **ပသန္နစိတ္တာ**တိ ကမ္မဖလဝိသယာယ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏာယ စ သဒ္ဓါယ ပသန္နမာနသာ။ **အဘိရောပယိ**န္တိ ပူဇာဝသေန သရီရေ ရောပေသိံ ပဋိမုဥ္စိံ။

၆၆၅. **တာဟ**န္တိ တံ အဟံ။ **ကုသလ**န္တိ ကုစ္ဆိတသလနာဒိအတ္ထေန ကုသလံ။ **ဗုဒ္ဓဝဏ္ဏိတ** န္တိ “ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ ဝါ”တိအာဒိနာ (သံ. နိ. ၅.၁၃၉; အ. နိ. ၄.၃၄) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပသတ္ထံ။ **အပေတသောကာ**တိ သောကဟေတူနံ ဘောဂဗျသနာဒီနံ အဘာဝေန အပဂတသောကာ။ တေန စိတ္တဒုက္ခာဘာဝမာဟ။ **သုခိတာ**တိ သဉ္ဇာတသုခာ သုခပ္ပတ္တာ။ ဧတေန သရီရဒုက္ခာဘာဝံ ဝဒတိ။ စိတ္တဒုက္ခာဘာဝေန စဿာ ပမောအပတ္တိ, သရီရဒုက္

ခါဘာဝေန အရောဂတာ။ တေနာဟ **“သမ္ဗမောအမနာမယာ”** တိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အယဥ္စ အတ္ထော တအာ အတ္တနာ ဒေဝတာယ စ ကထိတနိယာမေနေဝ သင်္ဂီတိကာလေ အာယသ္မတာ နာရဒေန ဓမ္မသင်္ဂာဟကာနံ အာရောစိတော, တေ စ တံ တထေဝ သင်္ဂဟံ အာရောပယိံသူတိ။

မလ္လိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. ဝိသာလက္ခိဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ကာ နာမ တွံ ဝိသာလက္ခီ တိ ဝိသာလက္ခိဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ပရိနိဗ္ဗုတေ ရညာ အဇာတ သတ္တုနာ အတ္တနာ ပဋိလဒ္ဓ ဘဂဝတာ သရီရဓာတုယော ဂဟေတွာ ရာဇဂဟေ ထူပေ စ မဟေ စ ကတေ ရာဇဂဟဝါသိနီ ဧကာ မာလာကာရဓီတာ သုနန္ဒာ နာမ ဥပာသိကာ အရိယသာဝိကာ သောတာပန္နာ ပိတုံ ဂေဟတော ပေသိတံ ဗဟုံ မာလဉ္စ ဂန္ဓဉ္စ ပေသေတွာ ဒေဝသိကံ စေတိယေ ပူဇံ ကာရေသိ, ဥပောသထဒိဝသေသု ပန သယမေဝ ဂန္တွာ ပူဇံ အကာသိ။ သာ အပရဘာဂေ အညတရေန ရောဂေန ဖုဋ္ဌာ ကာလံ ကတွာ သက္ကဿ ဒေဝရညော ပရိစာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထေကဒိဝသံ သာ သက္ကေန ဒေဝေန မိဿေန သဟ စိတ္တလတာဝနံ ပာဝိသိ။ တတ္ထ စ အညာသံ ဒေဝတာနံ ပဘာ ပုပ္ဖဒီနံ ပဘာဟိ ပဋိဟတာ ဟုတွာ ဝိစိတ္တဝဏ္ဏာ ဟောတိ, သုနန္ဒာယ ပန ပဘာ တာဟိ အနဘိဘူတာ သဘာဝေနေဝ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသွာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ တာယ ကတသုစရိတံ ဉာတုကာမော ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၆၆၆. ‘‘ကာ နာမ တွံ ဝိသာလက္ခိ၊ ရမ္မေ စိတ္တလတာဝနေ။
သမန္တာ အနုပရိယာသိ၊ နာရီဂဏပုရက္ခတာ။

၆၆၇. ‘‘ယဒာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ ပဝိသန္တိ ဣမံ ဝနံ။
သယောဂ္ဂါ သရထာ သဗ္ဗေ၊ စိတြာ ဟောန္တိ ဣဓာဂတာ။

၆၆၈. ‘‘တုယှဉ္စ ဣဓ ပတ္တာယ၊ ဥယျာနေ ဝိစရန္တိယာ။
ကာယေ န ဒိဿတီ စိတ္တံ၊ ကေန ရူပံ တဝေဒိသံ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ’’န္တိ။

၆၆၆. တတ္ထ **ကာ နာမ တွံ**န္တိ ပုရိမတ္တဘာဝေ ကာ နာမ ကီဒိသီ နာမ တွံ, ယတ္ထ ကတေန သုစရိတေန အယံ တေ ဤဒိသီ အာနုဘာဝသမ္ပတ္တိ အဟောသီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဝိသာလက္ခီ** တိ ဝိပုလလောစနေ။

၆၆၇. **ယဒါတိ** ယသ္မိံ ကာလေ။ **ဣမံ ဝန**န္တိ ဣမံ စိတ္တလတာနာမကံ ဥပဝနံ။ **စိတြာ ဟောန္တီ** တိ ဣမသ္မိံ စိတ္တလတာဝနေ ဝိစိတ္တပဘာသံသဂ္ဂေန အတ္တနော သရီရဝတ္ထာလင်္ကာရာဒီနံ ပကတိဩဘာသတောပိ ဝိသိဋ္ဌဘာဝပ္ပတ္တိယာ ဝိစိတြာကာရာ ဟောန္တိ။ **ဣဓာဂတာ**တိ ဣဓ အာဂတာ သမ္ပတ္တာ, ဣဓ တ အာဂမနဟေတု။

၆၆၈. **ဣဓ ပတ္တာယာ**တိ ဣမံ ဌာနံ သမ္ပတ္တာယ ဥပဂတာယ။ **ကေန ရူပံ တဝေဒိသ**န္တိ ကေန ကာရဏေန တဝ ရူပံ သရီရံ ဧဒိသံ ဧဝရူပံ, စိတ္တလတာဝနဿ ပဘံ အဘိဘဝန္တံ တိဋ္ဌတီတိ အဓိပ္ပာယော။

ဧဝံ သက္ကေန ပုဋ္ဌာ သာ ဒေဝတာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဗျာကာသိ –

၆၆၉. ‘‘ယေန ကမ္မေန ဒေဝိန္ဒ၊ ရူပံ မယှံ ဂတီ စ မေ။
ဣဒ္ဓိ စ အာနုဘာဝေါ စ၊ တံ သုဏောဟိ ပုရိန္ဒဒ။

၆၇၀. ‘‘အဟံ ရာဇဂဟေ ရမ္မေ၊ သုနန္ဒာ နာမုပာသိကာ။
သဒ္ဓါ သီလေန သမ္ပန္နာ၊ သံဝိဘာဂရတာ သဒါ။

၆၇၁. ‘‘အစ္ဆာဒနဉ္စ ဘတ္တဉ္စ၊ သေနာသနံ ပဒီပိယံ။
အဒါသိံ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၆၇၂. ‘‘စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပာဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၆၇၃. ‘‘ဥပောသထံ ဥပဝသိဿံ၊ သဒာ သီလေသု သံဝုတာ။
သညမာ သံဝိဘာဂါ စ၊ ဝိမာနံ အာဝသာမဟံ။

၆၇၄. ‘‘ပါဏာတိပါတာ ဝိရတာ၊ မုသာဝါဒာ စ သညတာ။
ထေယျာ စ အတိစာရာ စ၊ မဇ္ဇပါနာ စ အာရကာ။

၆၇၅. ‘‘ပဉ္စသိက္ခာပဒေ ရတာ၊ အရိယသစ္စာန ကောဝိဒာ။
ဥပါသိကာ စက္ခုမတော၊ ဂေါတမဿ ယသဿိနော။

၆၇၆. ‘‘တဿာ မေ ဉာတိကုလာ အာသိ၊ သဒာ မာလာဘိဟာရတိ။
တာဟံ ဘဂဝတော ထူပေ၊ သဗ္ဗမေတာဘိရောပယိံ။

၆၇၇. ‘‘ဥပောသထေ စဟံ ဂန္တွာ၊ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ။
ထူပသ္မိံ အဘိရောပေသိံ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပါဏိဘိ။

၆၇၈. ‘‘တေန ကမ္မေန ဒေဝိန္ဒ၊ ရူပံ မယှံ ဂတီ စ မေ။
ဣဒ္ဓီ စ အာနုဘာဝေါ စ၊ ယံ မာလံ အဘိရောပယိံ။

၆၇၉. ‘‘ယဉ္စ သီလဝတီ အာသိံ၊ န တံ တာဝ ဝိပစ္စတိ။
အာသာ စ ပန မေ ဒေဝိန္ဒ၊ သကဒါဂါမိနီ သိယ’’န္တိ။

၆၆၉. တတ္ထ **ဂတီ**တိ အယံ ဒေဝဂတိ, နိဗ္ဗတ္တိ ဝါ။ **ဣဒ္ဓီ** တိ အယံ ဒေဝိဒ္ဓိ, အဓိပ္ပါယသမိဇ္ဈနံ ဝါ။ **အာနုဘာဝေါ**တိ ပဘာဝေါ။ **ပုရိန္ဒဒ** တိ သက္ကံ အာလပတိ။ သော ဟိ ပုရေ ဒါနံ အဒာသီတိ ‘‘ပုရိန္ဒဒေါ’’တိ ဝုစ္စတိ။

၆၇၆. **ဉာတိကုလာ**တိ ပိတု ဂေဟံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **သဒာ မာလာဘိဟာရတီ**တိ သဒာ သဗ္ဗကာလံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဉာတိကုလတော အာသိယာ ပုပ္ဖံ မယှံ အဘိဟရီယတိ။ **သဗ္ဗမေတာဘိရောပယိ**န္တိ မယှံ ပိဠန္ဓနတ္ထာယ ပိတုဂေဟတော အာဟဋံ မာလံ အညဉ္စ ဂန္ဓာဒိံ သဗ္ဗမေဝ အတ္တနာ အပရိဘုဉ္ဇိတွာဝ ဘဂဝတော ထူပေ ပူဇနဝသေန အဘိရောပယိံ ပူဇံ ကာရေသိံ။

၆၇၇-၈. **ဥပောသထေ စဟံ ဂန္တွာ** တိ ဥပေါသထဒိဝသေ အဟမေဝ ထူပဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ။ **ယံ မာလံ အဘိရောပယိ**န္တိ ယံ တဒါ ဘဂဝတော ထူပေ မာလာဂန္ဓာဘိရောပနံ ကတံ, တေန ကမ္မေနာတိ ယောဇနာ။

၆၇၉. **န တံ တာဝ ဝိပစ္စတီ** တိ ယံ သီလဝတီ အာသိံ, တံ သီလရက္ခဏံ တံ ရက္ခိတံ သီလံ ပူဇာမယပုညဿ ဖလဝ ဘာဝေန အလဒ္ဓောကာသံ န တာဝ ဝိပစ္စတိ , န ဝိပစ္စိတုံ အာရဒ္ဓံ, အပရသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ တဿ ဝိပါကောတိ အတ္ထော။ **အာသာ စ ပန မေ ဒေဝိန္ဒ, သကဒါဂါမိနီ သိယ** န္တိ ‘‘ကထံ နု ခေါ အဟံ သကဒါဂါမိနီ ဘဝေယျ’’န္တိ ပတ္ထနာ စ မေ ဒေဝိန္ဒ, အရိယဓမ္မဝိသယာဝ, န ဘဝဝိသေသဝိသယာ။ သာ ပန သပ္ပိမဏ္ဍံ ဣစ္ဆတော ဒဓိတော ပစိတံ ဝိယ အနိပ္ဖာဒိနီတိ ဒဿေတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဣမံ ပန အတ္ထံ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အတ္တနာ စ တာယ ဒေဝဓီတာယ စ ဝုတ္တနိယာမေနေဝ အာယသ္မတော ဝင်္ဂီသတ္ထေရဿ အာရောစေသိ။ အာယသ္မာ ဝင်္ဂီသော သင်္ဂီတိကာလေ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာနံ မဟာထေရာနံ အာရော စေသိ, တေ စ တံ တထေဝ သင်္ဂီတိံ အာရောပယိံသူတိ။

ဝိသာလက္ခိဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. ဟရိဠ္ဋတ္တကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဟရိဠ္ဋတ္တကေ ကောဝိဠ္ဌာရေ တိ ဟရိဠ္ဋတ္တကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန သာဝတ္ထိတသီ အညတရော ဥပာသကော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ, သုတတနာယ နိမန္တေတွာ, အတ္တနော ဂေဟဒွာရေ မဟန္တံ မဏ္ဍပံ သဇ္ဇေတွာ သာဏိဟကာရံ ပရိက္ခိပိတွာ ဥပရိ ဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ ဓဇပဋာကာဒယော ဥဿာပေတွာ နာနာဝိရာဂဝဏ္ဏာနိ ဝတ္ထာနိ ဂန္ဓအမမာလာအမာနိ စ ဩလမ္ဗေတွာ သိတ္တသမ္မဋ္ဌေ ပဒေသေ အာသနာနိ ပညာပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစေသိ။ အထ ဘဂဝတ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိတသေတွာ ပတ္တစီဝရမာအယ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မဏ္ဍပံ ပဝိသိတွာ သဟဿရံသီ ဝိယ အဏ္ဏဝကုစ္ဆိံ ဩဘာသယမာနော ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ ဥပာသကော ဂန္ဓပုပ္ဖဓူမဒီပေဟိ ဘဂဝန္တံ ပူဇေသိ။

တေန စ သမယေန အညတရာ ကဋ္ဌဟာရိကာ ဣတ္ထီ အန္ဓဝနေ သုပုပ္ဖိတံ အသောကရုက္ခံ ဒိသွာ သပလ္လဝင်္ကုရာနိ ပိဏ္ဍိကတာနိ ဗဟူနိ အသောကပုပ္ဖာနိ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆန္တီ, ဘဂဝန္တံ တတ္ထ နိသိန္နံ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တာ အာသနဿ သမန္တတော တေဟိ ပုပ္ဖေဟိ ပုပ္ဖသန္ထရံ သန္ထရန္တီ, ဘဂဝတော ပူဇံ ကတွာ ဝန္ဒိတွာ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ နမဿမာနာ အဂမာသိ။ သာ အပရေန သမယေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိ, အစ္ဆရာသဟဿပရိတရာ ယေဘုယ္ယေန နန္ဒနဝနေ နစ္စန္တီ ကယန္တီ ဟရိဠ္ဋတ္တကမာလာ ဂန္ဓေန္တီ ပမောဒမာနာ ကီဠန္တီ သုခံ အနုဘဝတိ။ အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပေဟ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာဝတိံသဘဝနံ ဂန္တွာ တံ ဒိသွာ တာယ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆန္တော –

၆၈၀. ''ဟရိဠ္ဋတ္တကေ ကောဝိဠ္ဌာရေ၊ ရမဏီယေ မနောရမေ။
ဒိဗ္ဗမာလံ ဂန္ထမာနာ၊ ကယန္တီ သမ္ပမောဒသိ။

၆၈၁. ''တဿာ တေ နစ္စမာနာယ၊ အင်္ဂမင်္ဂေဟိ သဗ္ဗသော။
ဒိဗ္ဗာ သဒ္ဒါ နိစ္ဆရန္တိ၊ သဝနီယာ မနောရမာ။

၆၈၂. ''တဿာ တေ နစ္စမာနာယ၊ အင်္ဂမင်္ဂေဟိ သဗ္ဗသော။
ဒိဗ္ဗာ ဂန္ဓာ ပဝါယန္တိ၊ သုစိဂန္ဓာ မနောရမာ။

၆၈၃. ''ဝိဝတ္တမာနာ ကာယေန၊ ယာ ဝေဏီသု ပိဠန္ဓနာ။
တေသံ သုယျတိ နိဂ္ဃောသော၊ တူရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ ယထာ။

၆၈၄. ''ဝဋံသကာ ဝါတဓုတာ၊ ဝါတေန သမ္ပကမ္ပိတာ။
တေသံ သုယျတိ နိဂ္ဃောသော၊ တူရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ ယထာ။

၆၈၅. ''ယာပိ တေ သိရသ္မိံ မာလာ၊ သုစိဂန္ဓာ မနောရမာ။
ဝါတိ ဂန္ဓော ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ရုက္ခော မဉ္ဇူသကော ယထာ။

၆၈၆. ''ဃာယသေ တံ သုစိဂန္ဓံ၊ ရူပံ ပဿသိ အမာနုသံ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ''န္တိ။

၆၈၀. တတ္ထ **ဟရိဠ္ဋတ္တကေ ကောဝိဠ္ဌာရေ** တိ ဟရိဠ္ဋတ္တကနာမကေ ကောဝိဠ္ဌာရပုပ္ဖေ အာဒာယ ဒိဗ္ဗမာလံ ဂန္ထမာနာတိ ယောဇနာ။ ယဉ္စဟိ လောကိယာ ''ဟရိဇာတ''န္တိ ဝဒန္တိ, တံ မာဂဓဘာသာယ ''ဟရိဠ္ဋတ္တက''န္တိ ဝုစ္စတိ။ ကောဝိဠ္ဌာရောတိ စ ကောဝိဠ္ဌာရဇာတိကော, သော စ မနုဿလောကေပိ ဒေဝလောကေပိ ကောဝိဠ္ဌာရော, တဿာပိ ဇာတိတိ ဝဒန္တိ။

၆၈၁. တဿာ ပန ဒေဝတာယ နစ္စနကာလေ အင်္ဂဘာရဝသေန သရီရတော စ ပိဠန္ဓနတော စ အတိဝိယ မဓုရော သဒ္ဒော နိစ္ဆရတိ, ဂန္ဓော သအ သဗ္ဗာ ဒိသာပိ ဖရိတွာ တိဋ္ဌတိ။ တေနာဟ **''တဿာ တေ နစ္စမာနာယာ''** တိအာဒိ။ တတ္ထ **သဝနီယာ**တိ သောတုံ ယုတ္တာ, သဝနဿ တ ဟိတာ, ကဏ္ဏသုခာတိ အတ္ထော။

၆၈၃. **ဝိဝတ္တမာနာ ကာယေနာ** တိ တဝ ကာယေန သရီရေန ပရိဝတ္တမာနေန, ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ စေတံ ကရဏဝစနံ။ **ယာ ဝေဏီသု ပိဠန္ဓနာ** တိ ယာနိ တေ ကေသဝေဏီသု ပိဠန္ဓနာနိ, ဝိဘတ္တိလောပေ စေတ္ထ ဒဋ္ဌဗ္ဗော, လိင်္ဂဝိပလ္လာသော တ။

၆၈၄. **ဝဋံသကာ**တိ ရတနမယာ ကဏ္ဏိကာ ဝဋံသကာတိ အတ္ထော။ **တတဓုတာ**တိ မန္ဒေန မာလုတေန ဓူပယမာနာ။ **တတေန သမ္ပကမ္ပိတာ** တိ တတေန သမန္တတော ဝိသေသတော ကမ္ပိတာ စလိတာ။ အထ တ **ဝဋံသကာ တတဓုတာ, တတေန သမ္ပကမ္ပိတာ**တိ အတတေရိတာပိ တတေရိတာပိ ယေ တေ ဝဋံသကာ ကမ္ပိတာ, တေသံ သုယျတိ နိဃ္ဃော သောတိ အတ္ထယောဇနာ။

၆၈၅. **တတိ ဂန္ဓော ဒိသာ သဗ္ဗာ** တိ တဿာ တေ သိရသ္မိံ ဒိဗ္ဗမာလာယ ဂန္ဓော တယတိ သဗ္ဗာ ဒိသာ။ ယထာ ကိံ? **ရုက္ခော မဉ္ဇူသကော ယထာ** တိ, ယထာ နာမ မဉ္ဇူသကော ရုက္ခော သုပုပ္ဖိတော အတ္တနော ဂန္ဓေန ဗဟူနိ ယောဇနာနိ ဖရမာနော သဗ္ဗာ ဒိသာ တယတိ, ဧဝံ တဝ သိရသ္မိံ ပိဠန္ဓနမာလာယ ဂန္ဓောတိ အတ္ထော။ သော ကိရ ရုက္ခော ဂန္ဓမာဒ နေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာနံ ဥပေါသထကရဏမဏ္ဍလမာဠကမဇ္ဈေ တိဋ္ဌတိ။ ယတ္တကာနိ ဒေဝလောကေ စ မနုဿလောကေ စ သုရဘိကုသုမာနိ, တာနိ တဿ သာခဂ္ဂေသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တေန သော အတိဝိယ သုဂန္ဓော ဟောတိ။ ဧဝံ တာယ ဒေ ဝတာယ ပိဠန္ဓနမာလာယ ဂန္ဓောတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ရုက္ခော မဉ္ဇူသကော ယထာ''တိ။

၆၈၆. ယဒိပိ တဿ သဂ္ဂဿ ဆဖဿာယတနိကဘာဝတော သဗ္ဗာနိပိ တတ္ထ အာရမ္မဏာနိ ပိယရူပာနိယေဝ, ဂန္ဓရူပာနံ ပန သဝိသေသာနံ တဿာ ဒေဝတာယ လာဘိဘာဝတော **''ဃာယသေ တံ သုစိဂန္ဓံ, ရူပံ ပဿသိ အမာနု သ''**န္တိ ဝုတ္တံ။

အထ ဒေဝတာ ဒွီဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၆၈၇. ''ပဘဿရံ အစ္စိမန္တံ၊ ဝဏ္ဏဂန္ဓေန သံယုတံ။
အသောကပုပ္ဖမာလာဟံ၊ ဗုဒ္ဓဿ ဥပနာမယိံ။

၆၈၈. ''တာဟံ ကမ္မံ ကရိတွာန၊ ကုသလံ ဗုဒ္ဓဝဏ္ဏိတံ။
အပေတသောကာ သုခိတာ၊ သမ္ပမောဒာမနာမယာ''တိ။

၆၈၇. တတ္ထ သုဓောတပတဋ္ဋသဋ္ဌာတသန္နိဘဿ ကိဉ္စုက္ခကေသရသမုဒယေန ဘာဏုရံသိဇာလဿ ဝိယ အသောကပုပ္ဖုတ္တမဿ တဒာ ဥပဋ္ဌိတတံ သန္ဓာယာဟ **''ပဘဿရံ အစ္စိမန္တ''** န္တိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တာယ ဒေဝတာယ အတ္တနော သုစရိတကမ္မေ ကထိတေ သပရိတရာယ တဿ သာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တတော မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ ဘဂဝတော တံ ပဝတ္တိံ ကထေသိ။ ဘဂဝါ တံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တမဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ, သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

ဟာရိဿတ္တကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒက-အဋ္ဌကထာယ ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိံ

ဒသဝတ္ထုပဋိမဏ္ဍိတဿ တတိယဿ ဟာရိဿတ္တကဝဂ္ဂဿ

အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. မဉ္ဇိဋ္ဌကဝဂ္ဂေါ

၁. မဉ္ဇိဋ္ဌကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

မဉ္ဇိဋ္ဌကဝဂ္ဂေ **မဉ္ဇိဋ္ဌကေ ဝိမာနသ္မိံ** တိ မဉ္ဇိဋ္ဌကဝိမာနံ။ တသ္သ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဖေတဝနေ။ တတ္ထ အညတရော ဥပာသကော ဘဂဝန္တံ နိမန္တေတွာ အနုန္တရဝိမာနေ ဝုတ္တနယေနေဝ မဏ္ဍပံ သဇ္ဇေတွာ တတ္ထ နိသိန္နံ သတ္ထာရံ ပူဇေတွာ အနံ ဒေတိ။ တေန စ သမယေန အညတရာ ကုလဒာသီ အန္ဓဝနေ သုပုပ္ဖိတံ သာလရုက္ခံ ဒိသွာ တတ္ထ ပုပ္ဖာနိ ဂဟေတွာ ဟီရေဟိ အာဝုဏိတွာ ဝဋံသကေ ကတွာ ပုန ဗဟူနိ မုတ္တပုပ္ဖာနိ အဂ္ဂပုပ္ဖာနိ စ ဂဟေတွာ နဂရံ ပဝိဋ္ဌာ။ တသ္မိံ မဏ္ဍပေ ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတကုစ္ဆိ ဩဘာသယမာနံ ဗာလသူရိယံ ဝိယ ဆဗ္ဗဏ္ဏဗုဒ္ဓရံသိယော ဝိသ္သဇ္ဇေတွာ နိသိန္နံ, ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တာ တေဟိ ပုပ္ဖေဟိ ပူဇေန္တီ ဝဋံသကာနိ အာသနသ္သ သမန္တတော ဌပေတွာ ဣတရာနိ စ ပုပ္ဖာနိ ဩကိရိတွာ သက္ကစ္စံ ဝန္ဒိတွာ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အဂမာသိ။ သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ, တတ္ထ တသ္သာ ရတ္တဖလိကမယံ ဝိမာနံ, တသ္သ စ ပုရတော သုဝဏ္ဏတလုကာသန္ထတဘူမိဘာဂံ မဟန္တံ သာလဝနံ ဟတုရဟောသိ။ သာ ယဒါ ဝိမာနတော နိက္ခမိတွာ သာလဝနံ ပဝိသတိ, တဒါ သာလသာခါ ဩနမိတွာ တသ္သာ ဥပရိ ကုသုမာနိ ဩကိရန္တိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဥပဂန္တွာ ဣမာဟိ ကထာဟိ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ –

၆၈၉. ''မဉ္ဇိဋ္ဌကေ ဝိမာနသ္မိံ၊ သောဏ္ဏဝာလုကသန္ထတေ။
ပဉ္စင်္ဂိကေန တူရိယေန၊ ရမသိ သုပ္ပဝါဒိတေ။

၆၉၀. ''တမှာ ဝိမာနာ ဩရုယှ၊ နိမ္မိတာ ရတနာမယာ။
ဩဂါဟသိ သာလဝနံ၊ ပုပ္ဖိတံ သဗ္ဗကာလိကံ။

၆၉၁. ''ယသ္သ ယသ္သေဝ သာလသ္သ၊ မူလေ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
သော သော မုဉ္စတိ ပုပ္ဖာနိ၊ ဩနမိတွာ ဒုမုတ္တမော။

၆၉၂. ''ဝါတေရိတံ သာလဝနံ၊ အာဓုတံ ဒိဇသေဝိတံ။
ဝါတိ ဂန္ဓော ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ရုက္ခော မဉ္ဇူသကော ယထာ။

၆၉၃. ''ဃာယသေ တံ သုစိဂန္ဓံ၊ ရူပံ ပသ္သသိ အမာနုသံ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိသ္သ ကမ္မသ္သိဒံ ဖလ''န္တိ။

၆၈၉. တတ္ထ **မဉ္ဇိဋ္ဌကေ ဝိမာနသ္မိံ** တိ ရတ္တဖလိကမယေ ဝိမာနေ။ သိန္ဒူတရုဏာဝီရမကုလသဒိသဝဏ္ဏဉှိ ''မဉ္ဇိဋ္ဌက''န္တိ ဝုစ္စတိ။ **သောဏ္ဏဝာလုကသန္ထတေ** တိ သမန္တတော ဝိပ္ပကိဏ္ဏာဟိ သုဝဏ္ဏဝာလုကာဟိ သန္ထတဘူမိဘာဂေ။ **ရမသိ သုပ္ပဝါဒိတေ** တိ သုဋ္ဌု ပဝါဒိတေန ပဉ္စင်္ဂိကေန တူရိယေန အဘိရမသိ။

၆၉၀. **နိမ္မိတ္တာ ရတနာမယာ**တိ တဝ သုစရိတသိပ္ပိနာ အဘိနိမ္မိတာ ရတနမယာ ဝိမာနာ။ **ဩဂါဟသီ**တိ ပဝိသသိ။ **သဗ္ဗကာလိက**န္တိ သဗ္ဗကာလေ သုခံ သဗ္ဗဥတုသုခံ, သဗ္ဗကာလေ ပုပ္ဖနကံ ဝါ။

၆၉၂. **ဝါတေရိတ**န္တိ ယထာ ပုပ္ဖာနိ ဩကိရန္တိ, ဧဝံ ဝါတေန ဤရိတံ စလိတံ။ **အာဓုတ**န္တိ မန္ဒေန မာလုတေန သဏိကသဏိကံ ဝိဓူပယမာနံ။ **ဒိဇသေဝိတ**န္တိ မယူရကောကိလာဒိသကုဏသင်္ဃေဟိ ဥပသေဝိတံ။

ဧဝံ ထေရေန ပုဋ္ဌာ သာ ဒေဝတာ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၆၉၄. ''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ဒာသီ အယိရကုလေ အဟုံ။
ဗုဒ္ဓံ နိသိန္နံ ဒိသွာန၊ သာလပုပ္ဖေဟိ ဩကိရိံ။

၆၉၅. ''ဝဋံသကဉ္စ သုကတံ၊ သာလပုပ္ဖမယံ အဟံ။
ဗုဒ္ဓဿ ဥပနာမေသိံ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပာဏိဘိ။

၆၉၆. ''တာဟံ ကမ္မံ ကရိတွာန၊ ကုသလံ ဗုဒ္ဓဝဏ္ဏိတံ။
အပေတသောကာ သုခိတာ၊ သမ္ပမောဒါမနာမယာ''တိ။

၆၉၄-၅. တတ္ထ **အယိရကုလေ**တိ အယျကုလေ, သာမိကဂေဟေတိ အတ္ထော။ **အဟုန္တိ** အဟောသိံ။ **ဩကိရိန္တိ** ပုပ္ဖေဟိ ဝိပ္ပကိရိံ။ **ဥပနာမေသိ**န္တိ ပူဇာဝသေန ဥပနာမေသိံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော သပရိတာယ တဿာ ဒေဝတာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ ဘဂဝတော တမတ္ထံ နိဝေဒေသိ။ ဘဂဝါ တံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တမဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာ သဒေဝကဿ လောကဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

မဉ္ဇိဋ္ဌကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ပဘဿရဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ပဘဿရဝရဝဏ္ဏနိဘေတိ ပဘဿရဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ။ တေန စ သမယေန ရာဇဂဟေ အညတရော ဥပာသကော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရေ အဘိပ္ပသန္နော ဟောတိ။ တဿေကာ ဓီတာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ, သာပိ ထေရေ ဂရုစိတ္တီကာရဗဟုလာ ဟောတိ။ အထေကဒိဝသံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော တံ ကုလံ ဥပသင်္ကမိ။ သာ ထေရံ ဒိသွာ သောမနဿဇာတာ အာသနံ ပညာပေတွာ ထေရေ တတ္ထ နိသိန္နေ သုမနမာလာယ ပူဇေတွာ မဓုရံ ဂုဠဖာဏိတံ ထေရဿ ပတ္တေ အာကိရိ, ထေရော အနုမောဒိတုကာမော နိသီဒိ။ သာ ဃရာဝါသဿ ဗဟုကိစ္စတာယ အနောကာသတံ ပဝေဒေတွာ "အညသ္မိံ ဒိဝသေ ဓမ္မံ သောသ္သာမီ"တိ ထေရံ ဝန္ဒိတွာ ဥယျောဇေသိ။ တဒဟေဝ စ သာ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဥပသင်္ကမိတွာ ဣမာဟိ ဂာထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၆၉၇. "ပဘဿရဝရဝဏ္ဏနိဘေ, သုရတ္တဝတ္ထဝသနေ။
မဟိဒ္ဓိကေ စန္ဒနရုစိရဂတ္တေ၊
ကာ တွံ သုဘေ ဒေဝတေ ဝန္ဒသေ မမံ။

၆၉၈. "ပလ္လင်္ကော စ တေ မဟဂ္ဃော၊ နာနာရတနစိတ္တိတော ရုစိရော။
ယတ္ထ တွံ နိသိန္နာ ဝိရောစသိ၊ ဒေဝရာဇာရိဝ နန္ဒနေ ဝနေ။

၆၉၉. "ကိံ တွံ ပုရေ သုစရိတမာစရီ ဘဒ္ဒေ၊ ကိဿ ကမ္မဿ ဝိပါကံ။
အနုဘောသိ ဒေဝလောကသ္မိံ၊ ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ။
ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ"န္တိ။

၆၉၇. တတ္ထ **ပဘဿရဝရဝဏ္ဏနိဘေ**တိ နိဘာတိ ဒိဗ္ဗတီတိ နိဘာ, ဝဏ္ဏောဝ နိဘာ ဝဏ္ဏနိဘာ, အတိဝိယ ဩဘာသနတော ပဘဿရာ ဆဝိအောဘာသဘာဝေန ဝရာ ဥတ္တမာ ဝဏ္ဏနိဘာ ဧတိဿာတိ ပဘဿရဝရဝဏ္ဏနိဘာ။ အာမန္တနဝသေန "ပဘဿရဝရဝဏ္ဏနိဘေ"တိ ဝုတ္တံ။ **သုရတ္တဝတ္ထဝသနေ** တိ သုဋ္ဌု ရတ္တဝတ္ထနိဝတ္ထေ။ **စန္ဒနရုစိရဂတ္တေ**တိ စန္ဒနာနုလိတ္တံ ဝိယ ရုစိရဂတ္တေ, ကေသီတစန္ဒနေန ဗဟလတရာနုလိတ္တံ ဝိယ သုရတ္တမနုညသရီရာဝယဝေတိ အတ္ထော, စန္ဒနာနုလေပေန ဝါ ရုစိရဂတ္တေ။

ဧဝံ ထေရေန ပုဋ္ဌာ ဒေဝတာ ဣမာဟိ ဂာထာဟိ ဗျာကာသိ –

၇၀၀. "ပိဏ္ဍာယ တေ စရန္တဿ၊ မာလံ ဖာဏိတဉ္စ အဒဒံ ဘန္တေ။
တဿ ကမ္မဿိဒံ ဝိပါကံ၊ အနုဘောမိ ဒေဝလောကသ္မိံ။

၇၀၁. "ဟောတိ စ မေ အနုတာပေါ၊ အပရဒ္ဓံ ဒုက္ခိတဉ္စ မေ ဘန္တေ။
သာဟံ ဓမ္မံ နာဿောသိံ၊ သုဒေသိတံ ဓမ္မရာဇေန။

၇၀၂. "တံ တံ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ယဿ မေ အနုကမ္ပိယော ကောစိ။
ဓမ္မေသု တံ သမာဒပေထ၊ သုဒေသိတံ ဓမ္မရာဇေန။

၇၀၃. "ယေသံ အတ္ထိ သဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓေ၊ ဓမ္မေ စ သင်္ဃရတနေ။
တေ မံ အတိဝိရောစန္တိ၊ အာယုနာ ယသသာ သိရိယာ။

၇၀၄. "ပတာပေန ဝဏ္ဏေန ဥတ္တရိတရာ၊ အညေ မဟိဒ္ဓိကတရာ မယာ ဒေဝါ"တိ။
၇၀၀. တတ္ထ **မာလ**န္တိ သုမနပုပ္ဖံ။ **ဖာဏိတ**န္တိ ဥစ္ဆုရသံ ဂဟေတွာ ကတဖာဏိတံ။

၇၀၁. **အနုတာပေ**တိ ဝိပ္ပဋိသာရော။ တဿ ကာရဏမာဟ **"အပရဒ္ဓံ ဒုက္ကဋံ မေ ဘန္တေ"**တိ။ ဣဒါနိ တံ သရူပတော ဒဿေတိ **"သာဟံ ဓမ္မံ နာဿောသိ"**န္တိ, သာ အဟံ တဒါ တဝ ဒေသေတုကာမဿ ဓမ္မံ န သုဏိံ။ ကိဒိသံ? **သုဒေသိတံ ဓမ္မရာဇေနာ**တိ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အာဒိကလျာဏာဒိတာယ နေယျာနိကတာယ စ သုဋ္ဌု ဒေသိတန္တိ အတ္ထော။

၇၀၂. **တန္တိ** တဿာ ဓမ္မရာဇေန သုဒေသိတတ္တာ အသဝနဿ စ မာဒိသာနံ အနုတာပဟေတုဘာဝတော။ **တန္တိ** တုဝံ, တုယှန္တိ အတ္ထော။ **ယဿာ**တိ ယော အဿ။ **အနုကမ္ပိယော**တိ အနုကမ္ပိတဗ္ဗော။ **ကောစီ**တိ ယော ကောစိ။ **ဓမ္မေသူ**တိ သီလာဒိဓမ္မေသု။ "ဓမ္မေ ဟီ"တိ ဝါ ပါဌော, သာသနဓမ္မေတိ အတ္ထော။ ဟီတိ နိပါတမတ္တံ, ဝစနဝိပလ္လာသော ဝါ။ **တန္တိ** အနုကမ္ပိတဗ္ဗပုဂ္ဂလံ။ **သုဒေသိတ**န္တိ သုဋ္ဌု ဒေသိတံ။

၇၀၃-၄. **တေ မံ အတိဝိရောစန္တီ**တိ တေ ရတနတ္တယေ ပသန္နာ ဒေဝပုတ္တာ မံ အတိက္ကမိတွာ ဝိရောစန္တိ။ **ပတာပေနာ**တိ တေဇသာ အာနုဘာဝေန။ **အညေ**တိ ယေ အညေ။ **မယာ**တိ နိဿက္ကေ ကရဏဝစနံ။ ဝဏ္ဏေန ဥတ္တရိတရာ မဟိဒ္ဓိကတရာ စ ဒေဝါ, တေ ရတနတ္တယေ အဘိပ္ပသန္နာယေဝါတိ ဒဿေတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ပဘဿရဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. နာဂဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အလင်္ကတာ မဏိကဉ္စနာစိတန္တိ နာဂဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရတိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ တေန သမယေန ဗာရာဏသိဝါသိနီ ဧကာ ဥပါသိကာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ သီလာစာရသမ္ပန္နာ ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဝတ္ထယုဂံ တယာပေတွာ သုပရိဓောတံ ကာရာပေတွာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ ဌပေတွာ ဧဝမာဟ "ပဋိဂ္ဂဏှာတု, ဘန္တေ ဘဂဝါ, ဣမံ ဝတ္ထယုဂံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ ယံ မမ အဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ"တိ။ ဘဂဝါ တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တဿာ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ, သာ ဒေသနာဝသာနေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဂေဟံ အဂမာသိ။ သာ န စိရဿေဝ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဥပ္ပန္နာ သက္ကဿ ဒေဝရာဇဿ ပိယာ အဟောသိ ဝလ္လဘာ ယသုတ္တရာ နာမ နာမေန။ တဿာ ပုညာနုဘာဝေန ဟေမဇာလသဉ္ဆန္နော ကုဉ္ဇရဝရော နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ စ ခန္ဓေ မဏိမယော မဏ္ဍပေါ, မဇ္ဈေ သုပညတ္တရတနပလ္လင်္ကော နိဗ္ဗတ္တိ, ဒွီသု ဒန္တေသု စဿ ကမလကုဝလယုပ္ပလာ ရမဏီယာ ဒွေ ပေါက္ခရဏိယော ပါတုရဟေသုံ။ တတ္ထ ပဒုမကဏ္ဏိကာသု ဌိတာ ဒေဝဓီတာ ပဉ္စင်္ဂိကတူရိယာ နစ္စန္တိ စေဝ ဂါယန္တိ စ။

သတ္ထာ ဗာရာဏသိယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ ယေန သာဝတ္ထိ တေန စာရိကံ ပက္ကာမိ။ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ပတွာ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ အထ သာ ဒေဝတာ အတ္တနာ အနုဘုယျမာနံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ တဿာ ကာရဏံ ဥပဓာရေန္တီ "သတ္ထု ဝတ္ထယုဂဒါနကာရဏ"န္တိ ဉတွာ သဉ္ဇာတသောမနဿာ ဘဂဝတိ ပသာဒဗဟုမာနာ ဝန္ဒိတုကာမာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတာ အာကာသေန အာဂန္တွာ တတော ဩတရိတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ တံ အာယသ္မာ ဝင်္ဂီသော ဘဂဝတော အနုညာယ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၇၀၅. "အလင်္ကတာ မဏိကဉ္စနာစိတံ၊ သောဝဏ္ဏဇာလစိတံ မဟန္တံ။
အဘိရုယှ ဂဇဝရံ သုကပ္ပိတံ၊ ဣဓာဂမာ ဝေဟာယသံ အန္တလိက္ခေ။

၇၀၆.“နာဂဿ ဒန္တေသု ဒုဝေသု နိမ္မိတာ၊ အစ္ဆောဒကာ ပဒုမိနိယော သုဖုလ္လာ။
ပဒုမေသု စ တူရိယဂဏာ ပဘိဇ္ဇရေ၊ ဣမာ စ နစ္စန္တိ မနောဟရာယော။

၇၀၇.“ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တာသိ မဟာနုဘာဝေ၊ မနုဿဘူတာ ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာတ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။

၇၀၅. တတ္ထ **အလင်္ကတာ** တိ သဗ္ဗာဘရဏဝိဘူသိတာ။ **မဏိကဉ္စနာစိတ** န္တိ တေဟိ ဒိဗ္ဗမာနေဟိ မဏိသုဝဏ္ဏေဟိ အာစိတံ။ **သောဝဏ္ဏဇာလစိတ**န္တိ ဟေမဇာလသဉ္ဆန္နံ။ **မဟန္တ** န္တိ ဝိပုလံ။ **သုကပ္ပိတ**န္တိ ဂမနသန္နာဟဝသေန သုဋ္ဌု သန္နဒ္ဓံ။ **ဝေဟာယသ**န္တိ ဝေဟာယသဘူတေ ဟတ္ထိပိဋ္ဌေ။ **အန္တလိက္ခေ** တိ အာကာသေ, “အလင်္ကတမဏိကဉ္စနာစိတ”န္တိပိ ဟဋ္ဌော။ အယဉ္ဟေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော – ဒေဝတေ, တွံ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကတာ အလင်္ကတမဏိကဉ္စနာစိတံ, အတိဝိယ ဒိဗ္ဗမာနေဟိ မဏီဟိ ကဉ္စနေဟိ စ အလင်္ကရဏဝသေန ခစိတံ, ဟေမဇာလေဟိ ကုမ္ဘာလင်္ကာရာဒိဘေဒေဟိ ဟတ္ထာလင်္ကာရေဟိ စိတံ အာမုတ္တံ မဟန္တံ အတိဝိယ ဗြဟန္တံ ဥတ္တမံ ဂဇံ အာရုယှ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိယာ နိသိန္နာ အာကာသေနေဝ ဣဓ အမှာကံ သန္တိကံ အာဂတာတိ။

၇၀၆. **နာဂဿ ဒန္တေသု ဒုဝေသု နိမ္မိတာ** တိ ဧရာဝဏဿ ဝိယ နာဂရာဇဿ ဣမဿ ဒွီသု ဒန္တေသု ဒွေဝ ပောက္ခရဏိယော သုစရိတသိပ္ပိနာ သုဋ္ဌု ဝိရစိတာ။ **တူရိယဂဏာ**တိ ပဉ္စင်္ဂိကတူရိယသမူဟာ။ **ပဘိဇ္ဇရေ** တိ ဒွိတဒသန္နံ လယဘေဒန် ဝသေန ပဘေဒံ ဂစ္ဆန္တိ။ “ပဝဇ္ဇရေ”တိ စ ပဌန္တိ, ပကာရေဟိ တဒီယန္တီတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ထေရေန ပုဋ္ဌာ ဒေဝတာ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဝိဿဇ္ဇေသိ –

၇၀၈.“ဗာရာဏသိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ဗုဒ္ဓဿဟံ ဝတ္ထယုဂံ အဒါသိံ။
ပါဒါနိ ဝန္ဒိတွာ ဆမာ နိသီဒိံ၊ ဝိတ္တာ စဟံ အဉ္ဇလိကံ အကာသိံ။

၇၀၉.“ဗုဒ္ဓေါ စ မေ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော၊ အဒေသယိ သမုဒယဒုက္ခနိစ္စတံ။
အသင်္ခတံ ဒုက္ခနိရောဓသဿတံ၊ မဂ္ဂံ အဒေသယိ ယတော ဝိဇာနိသံ။

၇၁၀.“အပ္ပာယုကီ ကာလကတာ တတော စုတာ၊ ဥပပန္နာ တိဒသဂဏံ ယသဿိနီ။
သက္ကဿဟံ အညတရာ ပဇာပတိ၊ ယသုတ္တရာ နာမ ဒိသာသု ဝိဿုတာ”တိ။

၇၀၈-၉. တတ္ထ **ဆမာ**တိ ဘူမိယံ။ ဘုမ္မတ္ထေ ဟိ ဣဒံ ပစ္စတ္တဝစနံ။ **ဝိတ္တာ** တိ တုဋ္ဌာ။ **ယတော**တိ ယတော သတ္ထု သာမုက္ကံသိကဓမ္မဒေသနတော။ **ဝိဇာနိသ**န္တိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိံ။

၇၁၀. **အပ္ပာယုကီ** တိ “ဣဒ္ဓိသံ နာမ ဥဋ္ဌာရံ ပုညံ ကတွာ န တယာ စေတသိ ဒုက္ခဗဟုလေ မနုဿတ္တဘာဝေ ဧဝံ ဌာတဗ္ဗ”န္တိ သဉ္ဇာတာဘိသန္ဓိနာ ဝိယ ပရိက္ခယံ ဂတေန ကမ္မုနာ အပ္ပာယုကာ သမာနာ။ **အညတရာ ပဇာပတီ**တိ သောဠသသဟဿာနံ မဟေသီနံ အညတရာ။ **ဒိသာသု ဝိဿုတာ** တိ ဒွီသု ဒေဝလောကေသု သဗ္ဗဒိသာသု ဟကဋ္ဌာ ပညာတာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

နာဂဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. အလောမဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန **ဝဏ္ဏေနာ** တိ အလောမဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ ဝိဟရန္တော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝာသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဗာရာဏသိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ ။ တတ္ထေကာ အလောမာ နာမ ဒုဂ္ဂတိတ္ထီ ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တာ အညံ အတဗ္ဗံ အပဿန္တီ “ဣဒ္ဓိသမ္ပိ ဘဂဝတော ဒိန္နံ မယှံ မဟပ္ဖလံ ဘဝိဿတီ”တိ စိန္တေတွာ ပရိဘိန္နဝဏ္ဏံ အလောဏံ သုက္ခကုမ္မာသံ ဥပနေသိ, ဘဂဝတ ပဋိဂ္ဂ

ဂဟေသိ။ သော တံ အနံ့ အာရမ္မဏံ ကတွာ သောမနဿံ ပဝေဒေသိ, သော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော –

၇၁၁. ''အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –
ပုစ္ဆိ။ သောပိ တဿ ဗျာကာသိ, တံ ဒဿေတုံ –

၇၁၄. ''သော ဒေဝတာ အတ္တမနာ။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ''န္တိ။ – ဝုတ္တံ။
၇၁၅. ''အဟဉ္စ ဗာရာဏသိယံ၊ ဗုဒ္ဓဿာဒိစ္စဗန္ဓုနော။
အဒါသိံ သုက္ခကုမ္မာသံ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပာဏိဘိ။

၇၁၆. ''သုက္ခာယ အလောဏိကာယ စ၊ ပဿ ဖလံ ကုမ္မာသပိဏ္ဍိယာ။
အလောမံ သုခိတံ ဒိသွာ၊ ကော ပုညံ န ကရိဿတိ။

၇၁၇. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။
၇၁၈. တတ္ထ **အလောမံ သုခိတံ ဒိသွာ**တိ အလောမမ္ပိ နာမ သုက္ခကုမ္မာသမတ္တံ ဒတွာ ဧဝံ ဒိဗ္ဗသုခေန သုခိတံ ဒိသွာ။ **ကော ပုညံ န ကရိဿတီ** တိ ကော နာမ အတ္တနော ဟိတသုခံ ဣစ္ဆန္တော ပုညံ န ကရိဿတီတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အလောမဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. ကဉ္ဇိကဒါယိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာ တိ ကဉ္ဇိကဒါယိကာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ အန္ဓကဝိန္ဒေ ဝိဟရတိ။ တေန စ သမယေန ဘဂဝတော ကုစ္ဆိယံ ဝါတရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ ''ဂစ္ဆ တွံ အာနန္ဒ, ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ မယှံ ဘေသဇ္ဇတ္ထံ ကဉ္ဇိကံ အာဟရာ''တိ။ ''ဧဝံ ဘန္တေ''တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုဏိတွာ မဟာရာဇဒတ္တိယံ ပတ္တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကဝေဇ္ဇဿ နိဝေသနဒွါရေ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသွာ ဝေဇ္ဇဿ ဘရိယာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဌိတာ ပုစ္ဆိ ''ကိံ ဒိသေန တေ, ဘန္တေ, ဘေသဇ္ဇေန အတ္ထော''တိ။ သော ကိရ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော ''ဘေသဇ္ဇေန ပယောဇနေ သတိ ထေရော ဣဓာဂစ္ဆတိ, န ဘိက္ခတ္ထ''န္တိ သလ္လက္ခေသိ။ ''ကဉ္ဇိကေနာ''တိ စ ဝုတ္တေ ''န ယိဒံ ဘေသဇ္ဇံ မယှံ အယျဿ, တထာ ဟေသ ဘဂဝတော ပတ္တော, ဟန္ဒာဟံ လောကနာထဿ အနုစ္ဆဝိကံ ကဉ္ဇိကံ သမ္ပာဒေမီ''တိ သောမနဿဇာတာ သဒ္ဓာတဗဟုမာနာ ဗဒရယူသေန ယာဂုံ သမ္ပာဒေတွာ ပတ္တံ ပူရေတွာ တဿ ပရိတရဘာဝေန အညဉ္စ ဘောဇနံ ပဋိယာဒေတွာ ပေသေသိ။ တံ ပရိဘုတ္တမတ္တဿေဝ ဘဂဝတော သော အာဗာဓော ဝူပသမိ။ သာ အပရေန သမယေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ မဟတိံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တီ မောဒတိ။ အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တံ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝါရေန ဝိစရန္တိံ ဒိသွာ တာယ ကတကမ္မံ ဣမာဟိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၇၁၉. ''အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန ။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –
သာပိ ဗျာကာသိ။

၇၂၀. ''သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။
၇၂၃. ''အဟံ အန္ဓကဝိန္ဒမှိ၊ ဗုဒ္ဓဿာဒိစ္စဗန္ဓုနော။
အဒါသိံ ကောလသမ္ပာကံ၊ ကဉ္ဇိကံ တေလဓူပိတံ။

၇၂၄. ''ပိပ္ဖလျာ လသုဏေန စ၊ မိဿံ လာမဉ္ဇကေန စ။
အဒါသိံ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၇၂၅. ''ယာ မဟေသိတ္တံ ကာရေယျ၊ စက္ကဝတ္တိဿ ရာဇိနော။

နာရီ သဗ္ဗင်္ဂကလျာဏီ၊ ဘတ္တု စာနောမဒဿိကာ။
ကေဿ ကဥ္စိကအနဿ၊ ကလံ နာဂ္ဃတိ သောဠသိံ။

၇၂၆. ''သတံ နိက္ခာ သတံ အဿာ၊ သတံ အဿတရီရထာ။
သတံ ကညာသဟဿာနိ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။
ကေဿ ကဥ္စိကအနဿ၊ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ။

၇၂၇. ''သတံ ဟေမဝတာ နာဂါ၊ ဤသာဒန္တာ ဥရူဠှဝါ။
သုဝဏ္ဏကစ္ဆာ မာတင်္ဂါ၊ ဟေမကပ္ပနဝါသသာ၊
ကေဿ ကဥ္စိကအနဿ၊ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိံ။

၇၂၈. ''စတုန္နမပိ ဒီပါနံ၊ ဣဿရံ ယောဓ ကာရယေ။
ကေဿ ကဥ္စိကအနဿ၊ ကလံ နာဂ္ဃတိ သောဠသိ''န္တိ။

၇၂၃-၄. တတ္ထ **အအာသိံ ကောလသမ္ပာပကံ, ကဥ္စိကံ တေလဓူပိတ**န္တိ ဗဒရမောဒကကသာဝေ စတုဂုဏောဒက သမောဒိတေ ပဟကေန စတုတ္ထဘာဂါဝသိဋ္ဌံ ယာဂုံ ပစိတွာ တံ တိကဋုကအဇမောဒဟိင်္ဂုဇီရကလသုဏာဒီဟိ ကဋုကဘဏ္ဍေဟိ အဘိသင်္ခရိတွာ သုဓူပိတံ ကတွာ လာမဥ္စကနဒ္ဓံ ကဟာပေတွာ ပသန္နစိတ္တေန ဘဂဝတော ပတ္တေ အာကိရိတွာ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိဿိတွာ အအာသိံ, ထေရဿ ဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌပေသိန္တိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ –

''ပိပ္ဖလျာ လသုဏေန စ၊ မိဿံ လာမဥ္စကေန စ။
အအာသိံ ဥဇုဘူတဿိ၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ''တိ။

သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဧဝံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တာယ ဒေဝတာယ အတ္တနာ သမုပစိတသုစရိတကမ္မေ အာဝိကတေ သပရိတရာယ တဿာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ တံ ပဝတ္တိံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ တမတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

ကဥ္စိကဒါယိကာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. ဝိဟာရဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာတိ ဝိဟာရဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန ဝိသာခါ မဟာဥပာသိကာ အညတရဿိံ ဥဿဝဒိဝသေ ဥယျာနေ ဝိစရဏတ္ထံ သဟာယိကာဟိ ပရိဝုတာ နေန စ ဥဿာဟိတာ သုန္ဟာတာနုလိတ္တာ သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ မဟာလတာပသာဓနံ ပိဠန္ဓိတွာ ပဉ္စမတ္တေဟိ သဟာယိကာသတေဟိ ပရိဝါရိတာ မဟန္တေန ဣဿရိယေန မဟတာ ပရိစ္ဆေဒေန ဂေဟတော နိက္ခမ္မ ဥယျာနံ ဥဒ္ဒိဿ ဂစ္ဆန္တီ စိန္တေသိ ''ဗာလအရိကာယ ဝိယ ကိံ မေ မောဃကီဠိတေန, ဟန္ဒာဟံ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဘဂဝန္တံ မနောဘာဝနီယေ စ အယျေ ဝန္ဒိဿာမိ, ဓမ္မဉ္စ သောဿာမီ''တိ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ကေမန္တေ ဌတွာ မဟာလတာပိဠန္ဓနံ ဩမုဥ္စိတွာ တံ အာသိယာ ဟတ္ထေ ဒတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။ တဿာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

သာ ဓမ္မံ သုတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ မနောဘာဝနီယေ စ ဘိက္ခူ ဝန္ဒိတွာ ဝိဟာရတော နိက္ခမိတွာ ထောကံ ဂန္တွာ အာသိံ အာဟ ''ဟန္ဒ ဇေ အာဘရဏံ ပိဠန္ဓိဿာမီ''တိ။ သာ တံ ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ ဗန္ဓိတွာ ဝိဟာရေ ဌပေတွာ တဟံ တဟံ ဝိစရိတွာ ဂမနကာလေ ဝိဿရိတွာ ဂတတ္တာ ''ဝိဿရိတံ မယာ, တိဋ္ဌ အယျေ အာဟရိဿာမီ''တိ နိဝတ္တိတုကာမာ အဟောသိ။ ဝိသာခါ ''သစေ ဇေ ဝိဟာရေ ဌပေတွာ ဝိဿရိတံ, တဿ ဝိဟာရဿေဝ အတ္ထာယ တံ ပရိစ္စဇိဿာမီ''တိ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော အဓိပ္ပာ

ယံ ပဝေဒေန္တိ "ဝိဟာရံ, ဘန္တေ, ကာရေဿာမိ, အဓိတသေတု မေ ဘဂဝါ အနုကမ္ပံ ဥပာဒါယာ"တိ အာဟ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။

သော တံ ပိဏ္ဍနိ သတသဟဿာဓိကနဝကောဋိအဂ္ဃနကံ ဝိသ္ဇေတွာ အာယတ္တ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန နဝကမ္မာဓိဋ္ဌာယကေန သုဝိဘတ္တဘိတ္တိထမ္ဘတုလာကေဟနသိကဏ္ဏိကဒ္ဒတရဇာဟတတတဟန သောပာနာဒိ ဂေဟာဝယဝံ မနောဟရံ သုဝိကပ္ပိတကဋ္ဌကမ္မရမဏီယံ သုပရိကမ္မကတသုဓာကမ္မံ မနုညံ သုဝိရစိတမာလာကမ္မလတာကမ္မာဒိစိတ္တကမ္မဝိစိတ္တံ သုပရိနိဋ္ဌိတမဏိကုဋ္ဋိမ သဒိသဘူမိတလံ ဒေဝဝိမာနသဒိသံ ဟေဋ္ဌာဘူမိယံ ပဉ္စ ဂဗ္ဘသတာနိ, ဥပရိဘူမိယံ ပဉ္စ ဂဗ္ဘသတာနီတိ ဂဗ္ဘသဟဿပဋိမဏ္ဍိတံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဘိက္ခုသင်္ဃဿ စ ဝသနာနုစ္ဆဝိကံ မဟန္တံ ဟသာဒံ တဿ ပရိတရဟာသာဒသဟဿဥ္စ တေသံ ပရိတရဘာဝေန ကုဋိမဏ္ဍပစင်္ကမနာဒီနိ စ ကာရေန္တော နဝဟိ မာသေဟိ ဝိဟာရံ နိဋ္ဌာပေသိ။ ပရိနိဋ္ဌိတေ စ ဝိဟာရေ နဝဟေဝ ဟိရညကောဋီဟိ ဝိဟာရမဟံ ကာရေန္တော ပဉ္စမတ္တေဟိ သဟာယိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဟသာဒံ အဘိရုဟိတွာ တဿ သမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ သောမနဿဇာတာ သဟာယိကာ အာဟ "ဣမံ ဝေရူပံ ဟသာဒံ ကာရေန္တိယာ ယံ မယာ ပုညံ ပသုတံ, တံ အနုမောဒထ, ပတ္တိအနံ ဝေ ဒမ္မီ"တိ။ "အဟော သာဓု အဟော သာဓူ"တိ ပသန္နစိတ္တာ သဗ္ဗာပိ အနုမောဒိံသု။

တတ္ထ အညတရာ ဥပါသိကာ ဝိသေသတော တံ ပတ္တိအနံ မနသာကာသိ။ သာ န စိရဿေဝ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿာ ပုညာနုဘာဝေန အနေကကူဋာကရဟကာရညဿာနဟေကဒ္ဒရဏီအာဒိပဋိမဏ္ဍိတံ သောဠသယောဇနာယာမဝိတ္ထာရဗ္ဗေဓံ အတ္တနော ပဘာယ ယောဇနသတံ ဖရန္တံ အာကာသစာရိ မဟန္တံ ဝိမာနံ ဟာတုရဟောသိ။ သာ ဂစ္ဆန္တီပိ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝါရာ သဟ ဝိမာနေန ဂစ္ဆတိ။ ဝိသာခာ ပန မဟာဥပါသိကာ ဝိပုလပရိစ္စာဂတာယ သဒ္ဓာသမ္ပတ္တိယာ စ နိမ္မာနရတီသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ သုနိမ္မိတဒေဝရာဇဿ အဂ္ဂမဟေသိဘာဝံ သမ္ပာပုဏိ။ အထာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တံ ဝိသာခာယ သဟာယိကံ တာဝတိံသဘဝနေ ဥပ္ပန္နံ ဒိသွာ –

၃၂၉. "အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန, ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
ဩဘာသေန္တီ ဒိသာ သဗ္ဗာ, ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၃၃၀. "တဿာ တေ နစ္စမာနာယ, အင်္ဂမင်္ဂေဟိ သဗ္ဗသော။
ဒိဗ္ဗာ သဒ္ဒါ နိစ္ဆရန္တိ, သဝနီယာ မနောရမာ။

၃၃၁. "တဿာ တေ နစ္စမာနာယ, အင်္ဂမင်္ဂေဟိ သဗ္ဗသော။
ဒိဗ္ဗာ ဂန္ဓာ ပဝါယန္တိ, သုစိဂန္ဓာ မနောရမာ။

၃၃၂. "ဝိဝတ္တမာနာ ကာယေန, ယာ ဝေဏီသု ပိဠန္ဓနာ။
တေသံ သုယျတိ နိဃောသော, တူရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ ယထာ။

၃၃၃. "ဝဋံသကာ ဝါတဓုတာ, ဝါတေန သမ္ပကမ္ပိတာ။
တေသံ သုယျတိ နိဃောသော, တူရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ ယထာ။

၃၃၄. "ယာပိ တေ သိရသ္မိံ မာလာ, သုစိဂန္ဓာ မနောရမာ။
ဝါတိ ဂန္ဓော ဒိသာ သဗ္ဗာ, ရုက္ခော မဉ္ဇူသကော ယထာ။

၃၃၅. "ဃာယသေ တံ သုစိဂန္ဓံ, ရူပံ ပဿသိ အမာနုသံ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ, ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ"န္တိ။ –

ဂါထာဟိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိ။ သာပိ တဿ ဗျာကာသိ –

၃၃၆. "သာဝတ္ထိယံ မယှံ သခီ ဘဒန္တေ၊ သင်္ဃဿ ကာရေသိ မဟာဝိဟာရံ။
တတ္ထပ္ပသန္နာ အဟမာနုမောဒိံ၊ ဒိသွာ အဂါရဉ္စ ပိယဉ္စ မေတံ။

၇၃၇. ‘‘တာယေဝ မေ သုဒ္ဓနုမောဒနာယ၊ လဒ္ဓံ ဝိမာနဗ္ဘုတဒဿနေယျံ။
သမန္တတော သောဠသယောဇနာနိ၊ ဝေဟာယသံ ဂစ္ဆတိ ဣဒ္ဓိယာ မမ။

၇၃၈. ‘‘ကူဋာဂာရာ နိဝေသာ မေ၊ ဝိဘတ္တာ ဘာဂသော မိတာ။
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ အာဘန္တိ၊ သမန္တာ သတယောဇနံ။

၇၃၉. ‘‘ပေါက္ခရညော စ မေ ဧတ္ထ၊ ပုထုလောမနိသေဝိတာ။
အစ္ဆောဒကာ ဝိပ္ပသန္နာ၊ သောဏ္ဏဝါလုကသန္ထတာ။

၇၄၀. ‘‘နာနာပဒုမသဉ္ဆန္နာ၊ ပုဏ္ဍရီကသမောတတာ။
သုရဘီ သမ္ပဝါယန္တိ၊ မနုညာ မာလုတေရိတာ။

၇၄၁. ‘‘ဇမ္ဗုယော ပနသာ တာလာ၊ နာဠိကေရဝနာနိ စ။
အန္တောနိဝေသနေ ဇာတာ၊ နာနာရုက္ခာ အရောပိမာ။

၇၄၂. ‘‘နာနာတူရိယသင်္ဃုဋ္ဌံ၊ အစ္ဆရာဂဏဃောသိတံ။
ယောပိ မံ သုပိနေ ပဿေ၊ သောပိ ဝိတ္တော သိယာ နရော။

၇၄၃. ‘‘ဧတာဒိသံ အဗ္ဘုတဒဿနေယျံ၊ ဝိမာနံ သဗ္ဗသော ပဘံ။
မမ ကမ္မေ ဟိ နိဗ္ဗတ္တံ၊ အလံ ပုညာနိ ကာတဝေ’’တိ။

၇၃၆. တတ္ထ **သာဝတ္ထိယံ မယှံ သခီ ဘဒန္တေ, သင်္ဃဿ ကာရေသိ မဟာဝိဟာရ**န္တိ ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ, သာဝတ္ထိယာ သမီပေ ဟာဝိနပဿေ မယှံ မမ သက္ခိ သဟာယိကာ ဝိသာခါ မဟာဥပါသိကာ အာဂတာဂတံ စာတုဒ္ဒိသံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဥဒ္ဒိဿ နဝဟိ ရညကောဋီဟိ ပရိစ္စာဂေန ပုဗ္ဗာရာမံ နာမ မဟန္တံ ဝိဟာရံ ကာရေသိ။ **တတ္ထပ္ပသန္နာ အဟမာနုမောဒိ**န္တိ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ကတပရိယောသိတေ သင်္ဃဿ နိယျာဒိယမာနေ တာယ ကတေ ပတ္တိအာနေ ‘‘အဟော ဌာနေ ဝတ ပရိစ္စာဂေ ကတော’’တိ ပသန္နာ ရတနတ္တယေ ကမ္မဖလေ စ သဉ္ဇာတပသာဒါ အဟံ အနုမောဒိံ။ ဝတ္ထုဝသေန တဿာ အနုမောဒနာယ ဥဠာရဘာဝံ ဒဿေတုံ **‘‘ဒိသွာ အကာရဉ္စ ပိယဉ္စ မေတ’’**န္တိ အာဟ။ သဟာသ္သ ဂဟုတ္ထံ အတိဝိယ ရမဏီယံ ဒေဝဝိမာနသဒိသံ တဉ္စ အကာရံ မဟန္တံ ဟာသာဒံ ပိယဉ္စ မေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ သင်္ဃံ ဥဒ္ဒိဿ တာဒိသံ မဟန္တံ ဓနပရိစ္စာဂံ ဒိသွာ အနုမောဒိန္တိ ယောဇနာ။

၇၃၇. **တာယေဝ မေ သုဒ္ဓနုမောဒနာယာ**တိ ယထာဝုတ္တာယ ဒေယျဓမ္မပရိစ္စာဂဘာဝေန သုဒ္ဓာယ ကေဝလာယ အနုမောဒနာယေဝ။ **လဒ္ဓံ ဝိမာနဗ္ဘုတဒဿနေယျ**န္တိ မယှံ ပုဗ္ဗေ ဤဒိသဿ အဘူတပုဗ္ဗတာယ အဗ္ဘုတံ သမန္တဘဒ္ဒကဘာဝေန အတိဝိယ သုရူပတာယ စ ဒဿနေယျံ ဣမံ ဝိမာနံ လဒ္ဓံ အဓိဂတံ။ ဧဝံ တဿ ဝိမာနဿ အဘိရူပတံ ဒဿေတွာ ဣဒ္ဓါနိ ပမာဏမဟတ္တံ ပဘာဝမဟတ္တံ ဥပဘောဂဝတ္ထုမဟတ္တဉ္စ ဒဿေတုံ **‘‘သမန္တတော သောဠသယောဇနာနီ’’**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဣဒ္ဓိယာ မမာ**တိ မမ ပုညိဒ္ဓိယာ။

၇၃၉. **ပေါက္ခရညော**တိ ပေါက္ခရဏိယော။ **ပုထုလောမနိသေဝိတာ**တိ ဒိဗ္ဗမစ္ဆေဟိ ဥပသေဝိတာ။

၇၄၀. **နာနာပဒုမသဉ္ဆန္နာ**တိ သတပတ္တသဟဿပတ္တာဒိဘေဒေဟိ နာနာဝိဓေဟိ ရတ္တပဒုမေဟိ ရတ္တကမလေဟိ စ သဉ္ဆာဒိတာ။ **ပုဏ္ဍရီကသမောတတာ**တိ နာနာဝိဓေဟိ သေတကမလေဟိ သမန္တတော အဝတတာ, နာနာရုက္ခာ အရောပိမာ သုရဘီ သမ္ပဝါယန္တီတိ ယောဇနာ။

၇၄၂. **သောပီ**တိ သော သုပိနဒဿာဝီပိ။ **ဝိတ္တော**တိ တုဋ္ဌော။

၇၄၃. **သဗ္ဗသော ပဘ**န္တိ သမန္တတော ဩဘာသမာနံ။ **ကမ္မေ ဟီ**တိ ကမ္မုနိမိတ္တံ။ **ဟီ**တိ နိပါတမတ္တံ။ ဧတေနာနံ တ အပရာပရုပ္ပတ္တိယာ ဗဟုဘာဝတော ‘‘ကမ္မေဟီ’’တိ ဝုတ္တံ။ **အလ**န္တိ ယုတ္တံ။ **ကာတဝေ**တိ ကာတုံ။

ဣအနိ ထေရော ဝိသာခါယ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ ကထာပေတုကာမော ဣမံ ကထမာဟ –

၇၄၄. ''တာယေဝ တေ သုဒ္ဓနုမောဒနာယ၊
လဒ္ဓံ ဝိမာနဗ္ဘုတဒဿနေယျံ။
ယာ စေဝ သာ အနုမအာသိ နာရီ၊
တဿာ ဂတိံ ဗြူဟိ ကုဟိံ ဥပ္ပန္နာ သာ''တိ။

၇၄၄. တတ္ထ **ယာ စေဝ သာ အနုမအာသိ နာရီ**တိ ယဿ္သ အနုဿ အနုမောဒနာယ တွံ ဣဒိသံ သမ္ပတ္တိံ ပဋိလဘိ, တံ အနံ ယာ စေဝ သာ နာရီ အအာသီတိ ဝိသာခံ မဟာဥပာသိကံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တာယ ဧဝ ဒေဝတာယ တဿာ သမ္ပတ္တိံ ကထာပေတုကာမော အာဟ ''တဿာ ဂတိံ ဗြူဟိ ကုဟိံ ဥပ္ပန္နာ သာ''တိ။ **တဿာ ဂတိ** န္တိ တာယ နိဗ္ဗတ္တ ဒေဝဂတိံ။

ဣအနိ ထေရေန ပုဋ္ဌိတမတ္ထံ ဒဿေန္တီ အာဟ –

၇၄၅. ''ယာ သာ အဟု မယှံ သခီ ဘဒန္တေ၊ သင်္ဃဿ ကာရေသိ မဟာဝိဟာရံ။
ဝိညာတဓမ္မာ သာ အအာသိ အနံ၊ ဥပ္ပန္နာ နိမ္မာနရတီသု ဒေဝေသု။

၇၄၆. ''ပဇာပတီ တဿ သုနိမ္မိတဿ၊
အစိန္တိယော ကမ္မဝိပါက တဿာ။
ယမေတံ ပုစ္ဆသိ 'ကုဟိံ ဥပ္ပန္နာ သာ'တိ၊
တံ တေ ဝိယာကာသိံ အနညထာ အဟ''န္တိ။

၇၄၅. တတ္ထ **ဝိညာတဓမ္မာ** တိ ဝိညာတသာသနဓမ္မာ, ပဋိဝိဒ္ဓစတုသစ္စဓမ္မာတိ အတ္ထော။

၇၄၆. **သုနိမ္မိတဿာ** တိ သုနိမ္မိတဿ ဒေဝရာဇဿ။ **အစိန္တိယော ကမ္မဝိပါက တဿာ** တိ ဝိဘတ္တိလောပံ ကတွာ နိဒ္ဒေသော, တဿာ မမ သခိယာ နိဗ္ဗာနရတီသု နိဗ္ဗတ္တာယ ကမ္မဝိပါကော ပုညကမ္မဿ ဝိပါကဘူတာ ဒိဗ္ဗ ဗသမ္ပတ္တိ အစိန္တိယာ အပ္ပမေယျာတိ အတ္ထော။ **အနညထာ**တိ အဝိပရီတံ ယထာသဘာဝတော။ ကထံ ပနာယံ တဿာ သမ္ပတ္တိံ အညာသီတိ? သုဘဒ္ဒာ ဝိယ ဘဒ္ဒာယ, ဝိသာခါပိ ဒေဝဓီတာ ဣမိဿာ သန္တိကံ အဂမာသိ။

ဣအနိ ဒေဝဓီတာ ထေရံ အညေသမ္ပိ အနုသမာဒပနေ နိယောဇေန္တီ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ –

၇၄၇. ''တေနပဟညေပိ သမာဒပေထ၊ သင်္ဃဿ အနာနိ ဒဒာထ ဝိတ္တာ။
ဓမ္မဉ္စ သုဏာထ ပသန္နမာနသာ၊ သုဒုလ္လဘော လဒ္ဓေ မနုဿလာဘော။

၇၄၈. ''ယံ မဂ္ဂံ မဂ္ဂါဓိပတီ အဒေသယိ၊ ဗြဟ္မဿရော ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော။
သင်္ဃဿ အနာနိ ဒဒာထ ဝိတ္တာ၊ မဟပ္ဖလာ ယတ္ထ ဘဝန္တိ ဒက္ခိဏာ။

၇၄၉. ''ယေ ပုဂ္ဂလာ အဋ္ဌ သတံ ပသတ္ထာ၊ စတ္တာရိ ဧတာနိ ယုဂါနိ ဟောန္တိ။
တေ ဒက္ခိဏေယျာ သုဂတဿ သာဝကာ၊ ဧတေသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ဖလာနိ။

၇၅၀. ''စတ္တာရော စ ပဋိပန္နာ၊ စတ္တာရော စ ဖလေ ဌိတာ။
ဧသ သင်္ဃော ဥဇုဘူတော၊ ပညာသီလသမာဟိတော။

၇၅၁. ''ယဇမာနာနံ မနုဿာနံ၊ ပုညပေက္ခာန ပါဏိနံ။
ကရောတံ ဩပဓိကံ ပုညံ၊ သင်္ဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၇၅၂. ''ဧသော ဟိ သင်္ဃော ဝိပုလော မဟဂ္ဂတော၊ ဧသပ္ပမေယျော ဥဒဓီဝ သာဂရော။
ဧတေ ဟိ သေဋ္ဌာ နရဝီရသာဝကာ၊ ပဘင်္ကရာ ဓမ္မမုဒီရယန္တိ။

၇၅၃. ''တေသံ သုဒိန္နံ သုဟုတံ သုယိဋ္ဌံ၊ ယေ သင္ဃမုဒ္ဒိဿ ဒဒန္တိ ဒာနံ။
သာ ဒက္ခိဏာ သင္ဃဂတာ ပတိဋ္ဌိတာ၊ မဟပ္ဖလာ လောကဝိဒူန ဝဏ္ဏိတာ။

၇၅၄. ''ဧတာဒိသံ ယညမနုဿရန္တာ၊ ယေ ဝေဒဇာတာ ဝိစရန္တိ လောကေ။
ဝိနေယျ မစ္ဆေရမလံ သမူလံ၊ အနိန္ဒိတာ သဂ္ဂမုပေန္တိ ဌာန''န္တိ။

၇၄၇. တတ္ထ **တေနဟညေပီ**တိ တေနပိ အညေပိ။ **တေနာ**တိ စ တေန ကာရဏေန, **ဟီ**တိ နိပါတမတ္တံ။ ''သမာဒ ပေထာ''တိ ဝတ္ဝာ သမာဒပနာကာရံ ဒဿေတုံ **''သင္ဃဿ အနာနိ ဒအာထာ''** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌဟိ အက္ခဏေဟိ ဝဇ္ဇိတံ မနုဿဘာဝံ သန္ဓာယာဟ **''သုဒုလ္လဘော လဒ္ဓော မနုဿလာဘော''** တိ။ တတ္ထ အဋ္ဌ အက္ခဏာ နာမ တယော အပာယာ အရူပ အသညသတ္တာ ပစ္စန္တဒေသော ဣန္ဒြိယာနံ ဝေကလ္လံ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကတာ အပာတုဘာဝေ ဗုဒ္ဓဿာတိ။

၇၄၈. **ယံ မဂ္ဂ** န္တိ ယံ ခေတ္တဝိသေသေ ကတံ ဒာနံ, တံ ဧကန္တေန သုဂတိသမ္ပာပနတော သုဂတိကာမိမဂ္ဂံ အပာယမဂ္ဂတော ဇဂ္ဃမဂ္ဂဒိတော စ အတိဝိယ သေဋ္ဌဘာဝေန မဂ္ဂါဓိပန္တိ ကတွာ။ အနပ္ပံ ဟိ သဒ္ဓာဟိရိယော ဝိယ ''ဒေဝ လောကကာမိမဂ္ဂေ''တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ –

''သဒ္ဓာ ဟိရိယံ ကုသလဉ္စ အနံ၊ ဓမ္မာ ဧတေ သပ္ပုရိသာနုယာတာ။
ဧတဉ္ဟိ မဂ္ဂံ ဒိဝိယံ ဝဒန္တိ၊ ဧတေန ဟိ ဂစ္ဆတိ ဒေဝလောက''န္တိ။(အ. နိ. ၈.၃၂; ကထာ. ၄၈၀)။

''မဂ္ဂါဓိပတီ''တိ တ ဟဇ္ဇော, တဿ အရိယမဂ္ဂေန သဒေဝကဿ လောကဿ အဓိပတိဘူတော သတ္တာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **သင္ဃဿ အနာနိ ဒအာထာ** တိအာဒိနာ ပုနပိ ဒက္ခိဏေယျေသု အနသံဝိဘာဂေ နိယောဇေန္တီ အာဟ။

၇၄၉. ဣဒာနိ တံ ဒက္ခိဏေယျံ အရိယသင္ဃံ သရူပတော ဒဿေန္တီ **''ယေ ပုဂ္ဂလာ အဋ္ဌ သတံ ပသတ္ထာ''**တိ ကထမာဟ။ တတ္ထ **ယေ**တိ အနိယမိတနိဒ္ဒေသော။ **ပုဂ္ဂလာ** တိ သတ္တာ။ **အဋ္ဌာ** တိ တေသံ ဂဏနပရိစ္ဆေ ဒော။ တေ ဟိ စတ္တာရော စ ပဋိပန္နာ စတ္တာရော စ ဖလေ ဌိတာတိ အဋ္ဌ ဟောန္တိ။ **သတံ ပသတ္ထာ** တိ သပ္ပုရိသေ ဟိ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ အညေဟိ စ ဒေဝမနုဿေဟိ ပသတ္ထာ။ ကသ္မာ? သဟဇာတသီလာဒိဂုဏယောဂ တော။ တေသဉ္ဟိ စမ္ပကဗကုလကုသုမာဒီနံ ဝိယ သဟဇာတဝဏ္ဏဂန္ဓာဒယော သဟဇာတသီလသမာဓိအာဒယော ဂုဏာ, တေန တေ ဝဏ္ဏဂန္ဓာဒိသမ္ပန္နာနိ ဝိယ ပုပ္ဖာနိ ဒေဝမနုဿာနံ သတံ ပိယာ မနာပ ပာသံသိယာ စ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္ တံ ''ယေ ပုဂ္ဂလာ အဋ္ဌ သတံ ပသတ္ထာ''တိ။ တေ ပန သင္ခေပတော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌော ဖလဋ္ဌောတိ ဧကံ ယု ဂံ, ဧဝံ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌော ဖလဋ္ဌောတိ ဧကံ ယုဂန္တိ စတ္တာရိ ယုဂါနိ ဟောန္တိ။ တေနာဟ **''စတ္တာရိ တော နိ ယုဂါနိ ဟောန္တိ တေ ဒက္ခိဏေယျာ''**တိ။ **တေ**တိ ပုဗ္ဗေ အနိယမတော ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနံ နိယမေတွာ ဒဿနံ။ တေ ဟိ သဗ္ဗေပိ ကမ္မံ ကမ္မဖလဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ အာတဗ္ဗဒေယျဓမ္မသဒ္ဓာတံ ဒက္ခိဏံ အရဟန္တီတိ ဒက္ခိဏေယျာ ဂုဏာ ဝိသေသယောဂေန အနဿ မဟပ္ဖလဘာဝသာဓနတော။ **သုဂတဿ သာဝကာ** တိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မဿဝနန္တေ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတတာယ တံ ဓမ္မံ သုဏန္တီတိ သာဝကာ။ **ဧတေသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ဖလာနီ** တိ ဧတေသု သုဂတဿ သာဝကေသု အပ္ပကာနိပိ အနာနိ ဒိန္နာနိ ပဋိဂ္ဂါဟကတော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယာ မဟပ္ဖလာနိ ဟောန္တိ။ တေနာဟ ဘ ဂဝါ ''ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သင္ဃာ ဝါ ဂဏာ ဝါ, တထာဂတသာဝကသင္ဃော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ''တိအာဒိ (အ. နိ. ၄.၃၄; ၅.၃၂; ဣတိဝု. ၉၀)။

၇၅၀. **စတ္တာရော စ ပဋိပန္နာ** တိအာဒိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

ဣမဲ ပန အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေ အတ္တနာ ဒေဝတာယ စ ဝုတ္တမတ္ထံ မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ ဘဂဝတော အာ ရောစေသိ။ ဘဂဝါ တမတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

၇. စတုရိတ္ထိဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာတိ စတုရိတ္ထိဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တေ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာဝတိံသဘဝနံ ဂတော။ သော တတ္ထ ပဋိပာဋိယာ ဌိတေသု စတူသု ဝိမာနေသု စတဿော ဒေဝဓီတရော ပစ္စေကံ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝါရာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တိယော ဒိသွာ တာဟိ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆန္တော –

၇၅၅. “အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန။ပေ။ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ –

ဣမာဟိ ကထာဟိ ပဋိပာဋိယာ ပုစ္ဆိ။ တာပိ တဿ ပုစ္ဆာနန္တရံ ပဋိပာဋိယာ ဗျာကရိံသု။ တံ ဒဿေတုံ –

၇၅၈. “သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ။ပေ။ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ”န္တိ။ –

အယံ ကထာ ဝုတ္တာ။

တာ ကိရ ကဿပဿ ဘဂဝတော ကာလေ ဒေဝိကာနာမကေ ရဇ္ဇေ ပဏ္ဏကတေ နာမ နဂရေ ကုလဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တာ ဝယပ္ပတ္တာ တသ္မိံယေဝ နဂရေ ပတိကုလံ ဂတာ သမဂ္ဂတာယံ ဝသန္တိ။ တာသု ဧကာ အညတရံ ပိဏ္ဍစာရိကံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တာ ကုန္ဒိဝရကလာပံ အဒာသိ, အပရာ အညဿ နီလုပ္ပလဟတ္ထကံ အဒာသိ, အပရာ ပဒုမဟတ္ထကံ အဒာသိ, အပရာ သုမနမကုဠာနိ အဒာသိ။ တာ အပရေန သမယေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိံသု, တာသံ အစ္ဆရာသဟဿံ ပရိဝါရော အဟောသိ။ တာ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ တတော စုတာ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန အပရာပရံ တတ္ထေဝ သံသရန္တိယော ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေ တတ္ထေဝ ဥပ္ပန္နာ ဝုတ္တနယေန အာယသ္မတာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတာ။ တာသု ဧကာ အတ္တနာ ကတံ ပုဗ္ဗကမ္မံ ထေရဿ ကထေန္တီ –

၇၅၉. “ဣန္ဒီဝရာနံ ဟတ္ထကံ အဟမဒာသိံ, ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ။
ဧသိကာနံ ဥဏ္ဏတသ္မိံ, နဂရဝရေ ပဏ္ဏကတေ ရမ္မေ။

၇၆၀. “ဧတေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ –

အာဟ။ အပရာ –

၇၆၆. “နီလုပ္ပလဟတ္ထကံ အဟမဒာသိံ, ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ။
ဧသိကာနံ ဥဏ္ဏတသ္မိံ, နဂရဝရေ ပဏ္ဏကတေ ရမ္မေ။

၇၆၇. “ဧတေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ –

အာဟ။ အပရာ –

၇၇၃. “ဩဒါတမူလကံ ဟရိတပတ္တံ, ဥဒကသ္မိံ သရေ ဇာတံ အဟမဒာသိံ။
ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ, ဧသိကာနံ ဥဏ္ဏတသ္မိံ။
နဂရဝရေ ပဏ္ဏကတေ ရမ္မေ။

၇၇၄. “ဧတေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ –

အာဟ။ အပရာ –

၇၈၀.''အဟံ သုမနာ သုမနဿ သုမနမကုဠာနိ၊ ဒန္တဝဏ္ဏာနိ အဟမဒာသိံ။
ဘိက္ခုနော ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ၊ သေိကာနံ ဥဏ္ဏတသ္မိံ။
နဂရဝရေ ပဏ္ဏကတေ ရမ္မေ။

၇၈၁. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

အာဟ။

၇၅၉. တတ္ထ **ကုန္ဒိဝရာနံ ဟတ္ထက** န္တိ ဥဒ္ဒာလကပုပ္ဖဟတ္ထံ တတကာတကပုပ္ဖကလာပံ။ **သေိကာန**န္တိ သေိကာရဋ္ဌဿ။ **ဥဏ္ဏတသ္မိံ နဂရဝရေ** တိ ဥဏ္ဏတေ ဘူမိပဒေသေ နိဝိဋ္ဌေ မေဃောဒရံ လိဟန္တေဟိ ဝိယ အစ္စုဂ္ဂ တေဟိ ဟသာဒကူဋာဂာရာဒီဟိ ဥဏ္ဏတေ ဥတ္တမနဂရေ။ **ပဏ္ဏကတေ** တိ ဝေံနာမကေ နဂရေ။

၇၆၆. **နီလုပ္ပလဟတ္ထက** န္တိ ကုဝလယကလာပံ။

၇၇၃. **ဩဒာတမူလက**န္တိ သေတမူလံ, ဘိသမူလာနံ ဓဝလတာယ ဝုတ္တံ, ပဒုမကလာပံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တေနာဟ ''ဟရိတပတ္တ''န္တိအာဒိ။ တတ္ထ **ဟရိတပတ္တ** န္တိ နီလပတ္တံ။ အဝိဇဟိတမကုဠပတ္တဿ ဟိ ပဒုမဿ ဗာဟိရ ပတ္တာနိ ဟရိတဝဏ္ဏာနိ ဧဝ ဟောန္တိ။ **ဥဒကသ္မိံ သရေ ဇာတ** န္တိ သရေ ဥဒကမ္ဟိ ဇာတံ, သရောရုဟန္တိ အတ္ထော။

၇၈၀. **သုမနာ**တိ ဝေံနာမာ။ **သုမနဿာ** တိ သုန္ဒရစိတ္တဿ။ **သုမနမကုဠာနီ**တိ ဇာတိသုမနပုပ္ဖမကုဠာနိ။ **ဒန္တဝ ဏ္ဏာနီ**တိ သဇ္ဇုကံ ဥလ္လိခိတဟတ္ထိဒန္တသဒိသဝဏ္ဏာနိ။

ဝေံ တာဟိ အတ္တနာ ကတကမ္မေ ကထိတေ ထေရော တာသံ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ။ သစ္စ ပရိယောသာနေ သာ သဗ္ဗာပိ သဟပရိတရာ သောတာပန္နာ အဟေသုံ။ ထေရော တံ ပဝတ္တိံ မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ တ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ တမတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဓမ္မ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ ဇာတာတိ။

စတုရိတ္ထိဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. အမ္ဗဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဒိဗ္ဗံ တေ အမ္ဗဝနံ ရမ္မ န္တိ အမ္ဗဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန သာဝတ္ထိယံ အညတရာ ဥပာသိကာ အာတသအနဿ မဟပ္ဖလတံ မဟာနိသံသတဉ္စ သုတွာ ဆန္ဒ ဇာတာ ဘဂဝန္တံ အဘိတဒေတွာ ဝေမာဟ ''အဟံ, ဘန္တေ, ကော် အာတသံ ကာရေတုကာမာ, ဣစ္ဆာမိ တာဒိသံ ဩကာ သံ, အာစိက္ခတူ''တိ။ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာဏာပေသိ, ဘိက္ခူ တဿာ ဩကာသံ ဒဿေသုံ။ သာ တတ္ထ ရမဏီယံ အာ တသံ ကာရေတွာ တဿ သမန္တတော အမ္ဗရုက္ခေ ရောပေသိ။ သော အာတသော သမန္တတော အမ္ဗပန္တီဟိ ပရိ က္ခိတ္တော ဆာယူဒကသမ္ပန္နော မုတ္တာဇာလသဒိသတလုကာကိဏ္ဏပဏ္ဍရဘူမိဘာဂေ အတိဝိယ မနောဟရော အဟောသိ။ သာ တံ ဝိဟာရံ နာနာဝဏ္ဏေဟိ ဝတ္ထေဟိ ပုပ္ဖအမဂန္ဓအမာဒီဟိ စ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ အလင်္ကရိတွာ တေ လပဒီပံ အာရောပေတွာ အမ္ဗရုက္ခေ စ အဟတေဟိ ဝတ္ထေဟိ ဝေဌေတွာ သင်္ဃဿ နိယ္ယာဒေသိ။

သာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿာ မဟန္တံ ဝိမာနံ ဟတုရဟောသိ အမ္ဗဝနပ ရိက္ခိတ္တံ။ သာ တတ္ထ အစ္ဆရာဂဏပရိတရိတာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝတိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဥပဂန္တွာ ဣမာဟိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၇၈၂.''ဒိဗ္ဗံ တေ အမ္ဗဝနံ ရမ္မံ၊ ဟသာဒေတ္ထ မဟလ္လကော။
နာနာတူရိယသင်္ဃုဋ္ဌော၊ အစ္ဆရာဂဏဃောသိတော။

၇၈၄. ‘‘ပဒီပေ စေတ္ထ ဇလတိ၊ နိစ္စံ သောဝဏ္ဏယော မဟာ။
ဒုဿဖလေဟိ ရုက္ခေဟိ၊ သမန္တာ ပရိဝါရိတော။

၇၈၅. ‘‘ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။

၇၈၇. ‘‘သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ’’။

၇၈၈. ‘‘အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ပုရိမာယ ဇာတိယာ မနုဿလောကေ။
ဝိဟာရံ သင်္ဃဿ ကာရေသိံ၊ အမ္ဗေဟိ ပရိဝါရိတံ။

၇၈၉. ‘‘ပရိယောသိတေ ဝိဟာရေ၊ ကာရေန္တေ နိဋ္ဌိတေ မဟေ။
အမ္ဗေဟိ ဆာဒယိတွာန၊ ကတွာ ဒုဿမယေ ဖလေ။

၇၉၀. ‘‘ပဒီပံ တတ္ထ ဇာလေတွာ၊ ဘောဇယိတွာ ဂဏုတ္တမံ။
နိယျာဒေသိံ တံ သင်္ဃဿ၊ ပသန္နာ သေဟိ ပာဏိဘိ။

၇၉၁. ‘‘တေန မေ အမ္ဗဝနံ ရမ္မံ၊ ပာသာဒေတ္ထ မဟလ္လကော။
နာနာတူရိယသင်္ဃုဋ္ဌော၊ အစ္ဆရာဂဏဃောသိတော။

၇၉၂. ‘‘ပဒီပေ စေတ္ထ ဇလတိ၊ နိစ္စံ သောဝဏ္ဏယော မဟာ။
ဒုဿဖလေဟိ ရုက္ခေဟိ၊ သမန္တာ ပရိဝါရိတော။

၇၉၃. ‘‘တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။ –
သာ ဒေဝတာ ဗျာကာသိ။

၇၈၃. တတ္ထ **မဟလ္လကော** တိ မဟန္တော အာယာမဝိတ္ထာရေဟိ ဥဗ္ဗေဓေန စ ဝိပုလော, ဥဠာရတမောတိ အတ္ထော။ **အစ္ဆရာဂဏဃောသိတော** တိ တံ ပမောဒိတုံ သင်္ဂီတိဝသေန စေဝ ပိယသလ္လာပဝသေန စ အစ္ဆရာသင်္ဃေန သမုဃုဋ္ဌောသိတော။

၇၈၄. **ပဒီပေ စေတ္ထ ဇလတီ** တိ သူရိယရသ္မိသမုဇ္ဇလကိရဏဝိတာနော ရတနပ္ပဒီပေ စ တွေ့ တေသိံ ပာသာဒေ အဘိဇလတိ။ **ဒုဿဖလေဟီ** တိ ဒုဿာနိ ဖလာနိ ဧတေသန္တိ ဒုဿဖလာ။ တေဟိ သမုဂ္ဂရိယမာနဒိဗ္ဗဝတ္ထေဟီ တိ အတ္ထော။

၇၈၉. **ကာရေန္တေ နိဋ္ဌိတေ မဟေ** တိ ကတပရိယောသိတဿ ဝိဟာရဿ မဟေ ပူဇာယ ကရီယမာနာယ စ။ **ကတွာ ဒုဿမယေ ဖလေ** တိ ဒုဿေယေဝ တေသံ အမ္ဗာနံ ဖလံ ကတွာ။

၇၉၀. **ဂဏုတ္တမ** န္တိ ဂဏာနံ ဥတ္တမံ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃံ။ **နိယျာဒေသိ** န္တိ သမ္ပဋိစ္ဆာပေသိံ, အဒာသိ န္တိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အမ္ဗဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. ပီတဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ပီတဝတ္ထေ ပီတဓဇေ တိ ပီတဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ပရိနိဗ္ဗုတေ ရညာ အဇာတသတ္တုနာ အတ္တနာ ပဋိလဒ္ဓ ဘဂဝတော သရီရဓာတုယော ဂဟေတွာ ထူပေ စ မဟေ စ ကတေ ရာဇဂဟဝာသိနီ အညတရာ ဥပာသိကာ ဟတောဝ ကတသရီရပဋိဇဂ္ဂနာ ‘‘သတ္ထု ထူပံ ပူဇေဿာမီ’’တိ ယထာလဒ္ဓာနိ စတ္တာရိ ကောသာတကီပုပ္ဖာနိ ဂဟေ တွာ သဒ္ဓာဝေဂေန သမုဿာဟိတမာနသာ မဂ္ဂပရိဿယံ အနုပဓာရေတွာဝ ထူပာဘိမုခီ ဂစ္ဆတိ။ အထ နံ တရုဏဝ

ဇ္ဈာ ကဝိ အဘိဓာဝန္တိ ဝေဂေန အာပတိတ္ဝာ သိင်္ဂေန ပဟရိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ဟပေသိ။ သာ တာဝဒေဝ တာဝတိံသ ဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တန္တီ သက္ကဿ ဒေဝရညော ဥယျာနကီဠာယ ဂစ္ဆန္တဿ ပရိတရဘူတာနံ အမုတိယာနံ နာဋကာ ကောဋီနံ မဇ္ဈေ အတ္တနော သရီရပဘာယ တာ သဗ္ဗာ အဘိဘဝန္တီ သဟ ရထေန ဟတုရဟောသိ။ တံ ဒိသွာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဝိမှယိတစိတ္တော အဉ္ဇလိယတ္တုတဇာတော "ကီဒိသေန နု ခော သုစရိတေန ကမ္မုနာ အယံ ဒေဝီ သုမဟတိံ ဒေဝိဒ္ဓိမုပာဂတာ"တိ တံ ဣမာဟိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၇၉၅. "ပီတဝတ္ထေ ပီတဓဇေ၊ ပီတာလင်္ကာရဘူသိတေ။
ပီတစန္ဒနလိတ္တင်္ဂေ၊ ပီတဥပ္ပလမာလိနီ။

၇၉၆. "ပီတပာသာဒသယနေ၊ ပီတာသနေ ပီတဘာဇနေ။
ပီတဆတ္တေ ပီတရထေ၊ ပီတဿေ ပီတဗီဇနေ။

၇၉၇. "ကိံ ကမ္မမကရီ ဘဒ္ဒေ၊ ပုဗ္ဗေ မာနုသကေ ဘဝေ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ"န္တိ။

သာပိဿ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၇၉၈. "ကောသာတကီ နာမ လတတ္ထိ ဘန္တေ၊ တိတ္တိကာ အနဘိစ္ဆိတာ။
တဿာ စတ္တာရိ ပုပ္ဖာနိ၊ ထူပံ အဘိဟရိံ အဟံ။

၇၉၉. "သတ္ထု သရီရမုဒ္ဒိဿ၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။
နာဿ မဂ္ဂံ အဝေက္ခိဿံ၊ န တဂ္ဂမနသာ သတီ။

၈၀၀. "တတော မံ အဝဓီ ဂာဝီ၊ ထူပံ အပတ္တမာနသံ။
တဉ္စာဟံ အဘိသဉ္စေယျံ၊ ဘိယျော နူန ဣတော သိယာ။

၈၀၁. "တေန ကမ္မေန ဒေဝိန္ဒ၊ မဃဝ ဒေဝကုဉ္ဇရ။
ပဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ၊ တဝ သဟဗျမာဂတာ"တိ။

၇၉၅-၆. တတ္ထ **ပီတစန္ဒနလိတ္တင်္ဂေ** တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေန စန္ဒနေန အနုလိတ္တသရီရေ။ **ပီတပာသာဒသယနေ** တိ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယေန ပာသာဒေန သုဝဏ္ဏပရိက္ခိတ္တေဟိ သယနေဟိ စ သမန္နာဂတေ။ ဇဝံ သဗ္ဗတ္ထ ပေဟ္ဌာ ဥပရိ စ ပီတသဒ္ဒေန သုဝဏ္ဏမေဝ ဂဟိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၇၉၈. **လတတ္ထီ** တိ လတာ အတ္ထိ။ **ဘန္တေ** တိ သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဂာရဝေန အာလပတိ။ **အနဘိစ္ဆိတာ** တိ န အဘိကင်္ခိတာ။

၇၉၉. **သရီရန္တိ** သရီရဘူတံ ဓာတုံ။ အဝယဝေ စာယံ သမုဒာယတေဟာရော ယထာ "ပဋော ဒဍ္ဎော, သမုဒ္ဒေါ ဒိဋ္ဌော"တိ စ။ **အဿာ** တိ ဂေရူပဿ။ **မဂ္ဂ** န္တိ အာဂမနမဂ္ဂံ။ **န အဝေက္ခိဿ** န္တိ န ဩလောကယိံ။ ကဿာ? **န တဂ္ဂမနသာ သတီ**တိ, တဿံ ကဝိယံ ဂတမနာ ဌပိတမနာ န ဟောန္တီ, အညဒတ္ထု ဘဂဝတော ထူပဂတမနာ ဧဝ သမာနာတိ အတ္ထော။ "တဒင်္ဂမနသာ သတီ"တိ စ ပဌော, တဒင်္ဂေ တဿ ဘဂဝတော ဓာတုယာ အင်္ဂေ မနော ဇာတိဿာတိ တ ဒင်္ဂမနသာ။ ဇဝံဘူတာ အဟံ တဒာ တဿာ မဂ္ဂံ နာဝေက္ခိဿန္တိ ဒဿေတိ။

၈၀၀. **ထူပံ အပတ္တမာနသ** န္တိ ထူပံ စေတိယံ အသမ္ပတ္တအဇ္ဈာသယံ, မနသိ ဘဝေတိ ဟိ မာနသော, အဇ္ဈာသယော မနောရထော။ "ထူပံ ဥပဂန္တွာ ပုပ္ဖေဟိ ပူဇေဿာမီ"တိ ဥပ္ပန္နမနောရထဿ အသမ္ပုဏ္ဏတာယ ဇဝံ ဝုတ္တံ။ ထူပံ စေတိယံ ပန ပုပ္ဖေဟိ ပူဇနစိတ္တံ သိဒ္ဓမေဝ, ယေန သာ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နာ။ **တဉ္စာဟံ အဘိသဉ္စေယျ** န္တိ တဉ္စေ အဟံ အဘိသဉ္စိနေယျံ, ပုပ္ဖပူဇနေန ဟိ ပုညံ အဟံ ထူပံ အဘိဂန္တွာ ယထာဓိပ္ပာယံ ပူဇနေန သမ္မ

ဒေဝ စိနေယျံ ဥပစိနေယျန္တိ အတ္ထော။ **ဘိယျော နူန ဣတော သိယာ** တိ ဣတော ယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိတောပိ ဘိယျော ဥပရိ ဥတ္တရိတရာ သမ္ပတ္တိ သိယာတိ မညေတိ အတ္ထော။

၈၀၁. **မဃဝတ ဒေဝကုဥ္ဇရာ** တိ အာလပနံ။ တတ္ထ **ဒေဝကုဥ္ဇရာ** တိ သဗ္ဗဗလပရက္ကမာဒိဝိသေသေဟိ ဒေဝေသု ကုဥ္ဇရသဒိသော။ **သဟဗ္ဗ** န္တိ သဟဘာဝံ။

၈၀၂. ''ဣဒံ သုတွာန တိဒသာဓိပတိ၊ မဃဝာ ဒေဝကုဥ္ဇရော။
တာဝတိံသေ ပသာဒေန္တော၊ မာတလိံ ဧတဒဗ္ရဝီ''တိ။ –

ဣဒံ ဓမ္မသင်္ဂါဟကဝစနံ။ တတော သက္ကော မာတလိပမုခဿ ဒေဝဂဏဿ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ –

၈၀၃. ''ပဿ မာတလိ အစ္ဆေရံ၊ စိတ္တံ ကမ္မဖလံ ဣဒံ။
အပ္ပကမ္ပိ ကတံ ဒေယျံ၊ ပုညံ ဟောတိ မဟပ္ဖလံ။

၈၀၄. ''နတ္ထိ စိတ္တေ ပသန္နမှိ၊ အပ္ပကာ နာမ ဒက္ခိဏာ။
တထာဂတေ ဝါ သမ္ဗုဒ္ဓေ၊ အထ ဝါ တဿ သာဝကေ။

၈၀၅. ''ဧဟိ မာတလိ အမှေပိ၊ ဘိယျော ဘိယျော မဟေမသေ။
တထာဂတဿ ဓာတုယော၊ သုခေါ ပုညာနမုစ္စယော။

၈၀၆. ''တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေ စာပိ၊ သမေ စိတ္တေ သမံ ဖလံ။
စေတောပဏိဓိဟေတုဟိ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂ္ဂတိံ။

၈၀၇. ''ဗဟူနံ ဝတ အတ္ထာယ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တထာဂတာ။
ယတ္ထ ကာရံ ကရိတွာန၊ သဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တိ ဒာယကာ''တိ။

၈၀၂. တတ္ထ **ပသာဒေန္တော** တိ ပသန္နေ ကရောန္တော, ရတနတ္တယေ သဒ္ဓံ ဥပ္ပာဒေန္တောတိ အတ္ထော။

၈၀၃. **စိတ္တ** န္တိ ဝိစိတ္တံ အစိန္တေယျံ။ **ကမ္မဖလ**န္တိ ဒေယျဓမ္မဿ အနုဠာရတ္တေပိ ခေတ္တသမ္ပတ္တိယာ စ စိတ္တသမ္ပတ္တိယာ စ ဥဠာရဿ ပုညကမ္မဿ ဖလံ ပဿာတိ ယောဇနာ။ **အပ္ပကမ္ပိ ကတံ ဒေယျံ, ပုညံ ဟောတိ မဟပ္ဖလ**န္တိ ဧတ္ထ **ကတ**န္တိ ကာရဝသေန သက္ကာရဝသေန အာယတနေ ဝိနိယုတ္တံ။ **ဒေယျ** န္တိ အတဗ္ဗတ္ထံ။ **ပုည** န္တိ တထာပဝတ္တံ ပုညကမ္မံ။

၈၀၄. ဣဒာနိ ယတ္ထ အပ္ပကမ္ပိ ကတံ ပုညံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ, တံ ဟာကဋ္ဋံ ကတွာ ဒဿေန္တော **''နတ္ထိ စိတ္တေ ပသန္နမှီ''**တိ ကထမာဟ။ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

၈၀၅-၆. **အမှေပီ**တိ မယမ္ပိ။ **မဟေမသေ**တိ မဟာမသေ ပူဇာမသေ။ **စေတောပဏိဓိဟေတု ဟီ**တိ အတ္တနော စိတ္တဿ သမ္မဒေဝ ဌပနနိမိတ္တံ, အတ္တသမ္မာပဏိဓာနေနာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ ဘဂဝါ –

''န တံ မာတာပိတာ ကယိရာ၊ အညေ ဝါပိ စ ဉာတကာ။
သမ္မာ ပဏိဟိတံ စိတ္တံ၊ သေယျသော နံ တတော ကရေ''တိ။ (ဓ. ပ. ၄၃)။

ဝေဠု ပန ဝတွာ သက္ကော ဒေဝတနမိန္ဒော ဥယျာနကီဠာယ ဥဿာဟံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေတွာ တတောဝ ပဋိနိဝတ္တိတွာ အတ္တနာ အဘိဏှံ ပူဇနေယျဋ္ဌာနဘူတေ စူဠာမဏိစေတိယေ သတ္တာဟံ ပူဇံ အကာသိ။ အထ အပရေန သမယေန ဒေဝစာရိကံ ဂတဿ အာယသ္မတော နာရဒတ္ထေရဿ တံ ပဝတ္တိံ ကထာဟောဝ ကထေသိ, ထေရော ဓမ္မသင်္ဂါဟကာနံ အာရောစေသိ, တေ တထာ နံ သင်္ဂဟံ အာရောပေသုန္တိ။

ပီတဝိမာနဝတ္ထု နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. ဥစ္ဆုဝိမာနဝတ္ထု

ဩဘာသယိတ္ဝာ ပထဝိံ သဒေဝကန္တိ ဥစ္ဆုဝိမာနံ။ တံ ဟေဋ္ဌာ ဥစ္ဆုဝိမာနေန ဟဋ္ဌိတော စ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိတော စ သဒိသမေဝ။ ကေဝလံ တတ္ထ သဿု သုဏိသံ ပိဋ္ဌကေန ပဟရိတ္ဝာ မာရေသိ, ဣဓ ပန လေဍ္ဍုနာတိ အယမေဝ ဝိသေသော။ ဝတ္ထုနော ပန ဘိန္နတ္တာ ဥဘယမ္ပိ ဝိသုံယေဝ သင်္ဂဟံ အာရုဠ္ဟန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၈၀၈.''ဩဘာသယိတ္ဝာ ပထဝိံ သဒေဝကံ၊ အတိရောစသိ စန္ဒိမသူရိယာ ဝိယ။
သိရိယာ စ ဝဏ္ဏေန ယသေန တေဇသာ၊ ဗြဟ္မာဝ ဒေဝေ တိဒသေ သဟိန္ဒကေ။

၈၀၉.''ပုစ္ဆာမိ တံ ဥပ္ပလမာလဓာရိနီ၊ အာဝေဠိနီ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစေ။
အလင်္ကတေ ဥတ္တမဝတ္ထဓာရိနီ၊ ကာ တ္ဝံ သုဘေ ဒေဝတေ ဝန္ဒသေ မမံ။

၈၁၀.''ကိံ တ္ဝံ ပုရေ ကမ္မမကာသိ အတ္တနာ၊ မနုဿဘူတာ ပုရိမာယ ဇာတိယာ။
အနံ့ သုစိဏ္ဏံ အထ သီလသညမံ၊ ကေနုပပန္နာ သုဂတိံ ယသဿိနီ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ''န္တိ။ –

အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ပုစ္ဆိ။ တတော ဒေဝတာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဗျာကာသိ –

၈၁၁.''ဣဒါနိ ဘန္တေ ဣမမေဝ ဂါမံ၊ ပိဏ္ဍာယ အမှာကံ ဃရံ ဥပါဂမိ။
တတော တေ ဥစ္ဆုဿ အဒါသိ ခဏ္ဍိကံ၊ ပသန္နစိတ္တာ အတုလာယ ပီတိယာ။

၈၁၂.''သဿု စ ပစ္ဆာ အနုယုဉ္ဇတေ မမံ၊ ကဟံ နု ဥစ္ဆုံ ဝဓုကေ အဝါကိရိ။
န ဆဍ္ဍိတံ နော ပန ခါဒိတံ မယာ၊ သန္တဿ ဘိက္ခုဿ သယံ အဒာသဟံ။

၈၁၃.'''တုယှံ နွိဒံ ဣဿရိယံ အထော မမ'၊ ဣတိဿာ သဿု ပရိဘာသတေ မမံ။
လေဍ္ဍုံ ဂဟေတ္ဝာ ပဟာရံ အဒါသိ မေ၊ တတော စုတာ ကာလကတာမှိ ဒေဝတာ။

၈၁၄.''တဒေဝ ကမ္မံ ကုသလံ ကတံ မယာ၊ သုခဉ္စ ကမ္မံ အနုဘောမိ အတ္တနာ။
ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိစာရယာမဟံ၊ မောဒါမဟံ ကာမဂုဏေဟိ ပဉ္စဟိ။

၈၁၅.''တဒေဝ ကမ္မံ ကုသလံ ကတံ မယာ၊ သုခဉ္စ ကမ္မံ အနုဘောမိ အတ္တနာ။
ဒေဝိန္ဒဂုတ္တာ တိဒသေဟိ ရက္ခိတာ၊ သမပ္ပိတာ ကာမဂုဏေဟိ ပဉ္စဟိ။

၈၁၆.''ဧတာဒိသံ ပုညဖလံ အနပ္ပကံ၊ မဟာဝိပါကာ မမ ဥစ္ဆုဒက္ခိဏာ။
ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိစာရယာမဟံ၊ မောဒါမဟံ ကာမဂုဏေဟိ ပဉ္စဟိ။

၈၁၇.''ဧတာဒိသံ ပုညဖလံ အနပ္ပကံ၊ မဟာဇုတိကာ မမ ဥစ္ဆုဒက္ခိဏာ။
ဒေဝိန္ဒဂုတ္တာ တိဒသေဟိ ရက္ခိတာ၊ သဟဿနေတ္တောရိဝ နန္ဒနေ ဝနေ။

၈၁၈.''တုဝဉ္စ ဘန္တေ အနုကမ္ပကံ ဝိဒုံ၊ ဥပေစ္စ ဝန္ဒိံ ကုသလဉ္စ ပုစ္ဆိသံ။
တတော တေ ဥစ္ဆုဿ အဒါသိ ခဏ္ဍိကံ၊ ပသန္နစိတ္တာ အတုလာယ ပီတိယာ''တိ။

သေသံ ဝုတ္တသဒိသမေဝါတိ။

ဥစ္ဆုဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁. ဝန္ဒနဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာti ဝန္ဒနဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တေန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ အညတရသ္မိံ ကမကာတသေ ဝသ္သံ ဝသိတွာ ဝုတ္ထဝဿာ ပတရေတွာ သေနာသနံ ပဋိသာမေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ သာဝတ္ထိံ ဉဒ္ဒိဿ ဘဂဝန္တံ ဒဿနတွာ ထာယ ဂစ္ဆန္တာ အညတရဿ ကမဿ မဇ္ဈေန အတိက္ကမန္တိ။ တတ္ထ အညတရာ ဣတ္ထီ တေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တာ သဥ္စာတကရဝဇဟုမာနာ ပဥ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ သိရသ္မိံ အဥ္စလိံ ပဂ္ဂယှ ယာဝ ဒဿနူပစာရာ ပသာဒသောမနဿာနိ အက္ခိနိ ဥမ္မိလေတွာ ဩလောကေန္တီ အဋ္ဌာသိ ။ သာ အပရေန သမယေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံ သေသု နိဗ္ဗတ္တိ။ အထ နံ တတ္ထ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တိံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဣမာဟိ ကထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ –

၈၁၉. ''အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန။ပေ။ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၈၂၂. ''သာ ဒေဝတာ အတ္တမနာ။ပေ။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။

၈၂၃. ''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတာ၊ ဒိသွာန သမဏေ သီလဝန္တေ။
ဟာအနိ ဝန္ဒိတွာ မနံ ပသာဒယိံ၊ ဝိတ္တာ စဟံ အဥ္စလိကံ အကာသိံ။

''၈၂၄. တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

ဣမာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ။

၈၂၃. တတ္ထ **သမဏေ**တိ သမိတပာပေ။ **သီလဝန္တေ**တိ သီလဂုဏယုတ္တေ။ **မနံ ပသာဒယိ**န္တိ ''သာဓုရူပာ ဝတိမေ အယျာ ဓမ္မစာရိနော သမစာရိနော ဗ္ရဟ္မစာရိနော''တိ တေသံ ဂုဏေ အာရဗ္ဘ စိတ္တံ ပသာဒေသိံ။ **ဝိတ္တာ စဟံ အဥ္စလိကံ အကာသိ**န္တိ တုဋ္ဌာ သောမနဿဇာတာ အဟံ ဝန္ဒိံ။ ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ ပသာဒဝိကသိတာနိ အက္ခိနိ ဥမ္မိလေတွာ ဒဿနမတ္တမ္ပိ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဗဟူပကာရံ, ပဂေဝ ဝန္ဒနာတိ။ တေနာဟ **''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော''**တိအာဒိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဝန္ဒနဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂. ရဇ္ဇုမာလာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေနာti ရဇ္ဇုမာလာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန ဂယာကမကေ အညတရဿ ဗ္ရာဟ္မဏဿ ဓီတာ တသ္မိံယေဝ ကမေ ဧကဿ ဗ္ရာဟ္မဏကုမာရဿ ဒိန္နာ ပတိကုလံ ဂတာ, တသ္မိံ ဂေဟေ ဣဿရိယံ ဝတ္တေန္တီ တိဋ္ဌတိ။ သာ တသ္မိံ ဂေဟေ အသိယာ ဓီတ ရံ ဒိသွာ န သဟတိ။ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ကောဓေန တဋ္ဌတဋ္ဌာယမာနာ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ, ခဋ္ဌကဥ္စဿာ ဒေတိ။ ယဒာ ပန သာ ဝယပ္ပတ္တိယာ ကိစ္စသမတ္ထာ ဇာတာ, တဒာ နံ ဇဏ္ဏုကပ္ပရမုဋ္ဌိဟိ ပဟရတော ယထာ တံ ပုရိမ ဇာတိသု ဗဒ္ဓာဃာတာ။

သာ ကိရ အသီ ကဿပဒသဗလဿ ကာလေ တဿာ သာမိနီ အဟောသိ, ဣတရာ အသီ။ သာ တံ လေဍ္ဍုဒဏ္ဍာ ဒီဟိ မုဋ္ဌိအာဒီဟိ စ အဘိဏှံ အဘိဟနတိ။ သာ တေန နိဗ္ဗိန္နာ ယထာဗလံ အနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ ''အနာဂတေ အဟံ သာမိနီ ဟုတွာ ဣမိဿာ ဥပရိ ဣဿရိယံ ဝတ္တေယျ''န္တိ ပတ္ထနံ ဌပေသိ။ အထ သာ အသီ တတော စုတာ အပ ရာပရံ သံသရန္တီ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေ ဝုတ္တနယေန ဂယာကမကေ ဗ္ရာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပတိကုလံ ဂတာ, ဣတရာပိ တဿာ အသီ အဟောသိ။ ဧဝံ ဗဒ္ဓာဃာတတာယ သာ တံ ဝိဟေဌေတိ။

ဧဝံ ဝိဟေဌေန္တီ အကာရဏေနေဝ ကေသေသု ဂဟေတွာ ဟတ္ထေဟိ စ ဟဒေဟိ စ သုဟတံ ဟနိ။ သာ နှာပိတ သာလံ ဂန္တွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကာရေတွာ အဂမာသိ။ သာမိနီ ''ကိံ ဇေ ဒုဋ္ဌအာသိ မုဏ္ဍနမတ္တေန တဝ ဝိပ္ပမောက္ခော''တိ

ရဇ္ဇုံ သီသေ ဗန္ဓိတွာ တတ္ထ နံ ဂဟေတွာ ဩဏမေတွာ ဃာတေတိ, တဿာ တဉ္စ ရဇ္ဇုံ အပနေတုံ န ဒေတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ အဿာ “ရဇ္ဇုမာလာ”တိ နာမံ အဟောသိ။

အထေကဒိဝသံ သတ္ထာ ပစ္စူသသမယေ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ လောကံ ဝောလောကေန္တော ရဇ္ဇုမာလာယ သောတာပတ္တိဖလူပနိဿယံ, တဿာ စ ဗြာဟ္မဏိယာ သရဏေသု သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာနံ ဒိသွာ အရညံ ပဝိသိတွာ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ ဆဗ္ဗဏ္ဏာ ဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော။ ရဇ္ဇုမာလာပိ ခော ဒိဝသေ ဒိဝသေ တာယ တထာ ဝိဟေဌိယမာနာ “ကိံ မေ ဣမိနာ ဒုက္ခဇီဝိတေနာ”တိ နိဗ္ဗိန္နရူပာ ဇီဝိတေ မရိတုကာမာ ဃဋံ ဂဟေတွာ ဥဒကတိတ္ထံ ဂစ္ဆန္တီ ဝိယ ဂေဟတော နိက္ခန္တာ အနုက္ကမေန ဝနံ ပဝိသိတွာ ဘဂဝတော နိသိန္နရုက္ခဿ အဝိဒူရေ အညတရဿ ရုက္ခဿ သာခာယ ရဇ္ဇုံ ဗန္ဓိတွာ ဟတ္ထံ ကတွာ ဥဗ္ဗန္ဓိတုကာမာ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တီ အဒ္ဒသ ဘဂဝန္တံ တတ္ထ နိသိန္နံ ပါသာဒိကံ ပသာဒနီယံ ဥတ္တမဒမထသမထမနုပ္ပတ္တံ ဆဗ္ဗဏ္ဏဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တံ။ ဒိသွာ ဗုဒ္ဓဂါရဝေန အာကမ္ပိယမာနဟဒယာ “ကိံ နု ခော ဘဂဝါ မာဒိသာနမ္ပိ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ယမဟံ သုတွာ ဣတော ဒုက္ခဇီဝိတတော မုစ္စေယျ”န္တိ စိန္တေသိ။

အထ ဘဂဝါ တဿာ စိတ္တာစာရံ ဩလောကေတွာ “ရဇ္ဇုမာလေ”တိ အာဟ။ သာ တံ သုတွာ အမတေန ဝိယ အဘိသိတ္တာ ပီတိယာ နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ တဿာ ဘဂဝါ အနုပုဗ္ဗိကထာနုပုဗ္ဗကံ စတုသစ္စကထံ ကထေသိ, သာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သတ္ထာ “ဝဋ္ဋတိ ဧတ္တကော ရဇ္ဇုမာလာယ အနုဂ္ဂဟော, ဣဒါနေသာ ကေနစိ အပ္ပဓံသိယာ ဇာတာ”တိ အရညတော နိက္ခမိတွာ ဂါမဿ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ ရဇ္ဇုမာလာပိ အတ္တာနံ ဝိနိပါတေတုံ အဘဗ္ဗတာယ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပန္နတာယ စ “ဗြာဟ္မဏီ မံ ဟနတု ဝါ ဝိဟေဌေတု ဝါ ယံ ဝါ တံ ဝါ ကရောတူ”တိ ဃဋေန ဥဒကံ ဂဟေတွာ ဂေဟံ အဂမာသိ။ သာမိကော ဂေဟဒွါရေ ဌိတော တံ ဒိသွာ “တွံ အဇ္ဇ ဥဒကတိတ္ထံ ဂတာ စိရာယိတွာ အာဂတာ, မုခဝဏ္ဏော စ တေ အတိဝိယ ဝိပ္ပသန္နော, တွဉ္စ အညေန အာကာရေန ဥပဋ္ဌာသိ, ကိံ ဧတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သာ တဿ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။

ဗြာဟ္မဏော တဿာ ဝစနံ သုတွာ တုဿိတွာ ဂေဟံ ဂန္တွာ ရဇ္ဇုမာလာယ ဥပရိ “တယာ န ကိဉ္စိ ကာတဗ္ဗ”န္တိ သုဏိသာယ ဝတွာ တုဋ္ဌမာနသော သီဃတရံ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ သာဒရေန ကတပဋိသန္ထာရော သတ္ထာရံ နိမန္တေတွာ အတ္တနော ဂေဟံ အာနေတွာ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန ပရိဝိသိတွာ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, သုဏိသာပိဿ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဂယာဂါမဝါသိနောပိ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အပ္ပေကစ္စေ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု, အပ္ပေကစ္စေ သမ္မောဒနီယံ ကတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

သတ္ထာ ရဇ္ဇုမာလာယ တဿာ စ ဗြာဟ္မဏိယာ ပုရိမဇာတီသု ကတကမ္မံ ဝိတ္ထာရတော ကထေတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ အနုရူပံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ ။ တံ သုတွာ ဗြာဟ္မဏီ စ မဟာဇနော စ တတ္ထ သန္နိပတိတော သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌဟိ။ သတ္ထာ အာသနာ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဝိဟာရမေဝ အဂမာသိ။ ဗြာဟ္မဏော ရဇ္ဇုမာလံ ဓီတုဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ တဿ သုဏိသာ ရဇ္ဇုမာလံ ပိယစက္ခူဟိ ဩလောကေန္တီ ယာဝဇီဝံ မနာပေနေဝ သိနေဟေန ပရိဟရိ။ ရဇ္ဇုမာလာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိ, အစ္ဆရာသဟဿဉ္စဿာ ပရိဝါရော အဟောသိ။ သာ သဋ္ဌိသကဋဘာရပ္ပမာဏေဟိ ဒိဗ္ဗာဘရဏေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတတ္တဘာဝါ အစ္ဆရာသဟဿပရိဝုတာ နန္ဒနဝနာဒီသု မဟတိံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနာ ပမုဒိတမနာ ဝိစရတိ။ အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒေဝစာရိကံ ဂတော တံ မဟန္တေန ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေန မဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ ဝိဇ္ဇောတမာနံ ဒိသွာ တာယ ကတကမ္မံ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ။

၈၂၆. “အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန, ယာ တွံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
ဟတ္ထေ ပါဒေ စ ဝိဂ္ဂယှ, နစ္စသိ သုပ္ပဝါဒိတေ။

၈၂၇. “တဿာ တေ နစ္စမာနာယ, အင်္ဂမင်္ဂေဟိ သဗ္ဗသော။
ဒိဗ္ဗာ သဒ္ဒါ နိစ္ဆရန္တိ, သဝနီယာ မနောရမာ။

၈၂၈. ‘‘တသ္သာ တေ နစ္စမာနာယ၊ အင်္ဂမင်္ဂေဟိ သဗ္ဗသော။
ဒိဗ္ဗာ ဂန္ဓာ ပဝာယန္တိ၊ သုစိဂန္ဓာ မနောရမာ။

၈၂၉. ‘‘ဝိဝတ္တမာနာ ကာယေန၊ ယာ ဝေဏီသု ပိဠန္ဓနာ။
တေသံ သုယျတိ နိဂ္ဃောသော၊ တူရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ ယထာ။

၈၃၀. ‘‘ဝဋံသကာ ဝါတဓုတာ၊ ဝါတေန သမ္ပကမ္ပိတာ။
တေသံ သုယျတိ နိဂ္ဃောသော၊ တူရိယေ ပဉ္စင်္ဂိကေ ယထာ။

၈၃၁. ‘‘ယာပိ တေ သိရသ္မိံ မာလာ၊ သုစိဂန္ဓာ မနောရမာ။
ဝါတိ ဂန္ဓော ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ရုက္ခော မဉ္ဇူသကော ယထာ။

၈၃၂. ‘‘ဃာယသေ တံ သုစိဂန္ဓံ၊ ရူပံ ပဿသိ အမာနုသံ။
ဒေဝတေ ပုစ္ဆိတာစိက္ခ၊ ကိဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ’’န္တိ။

၈၂၆. တတ္ထ **ဟတ္ထေ ဟာဒေ စ ဝိဂ္ဂယှဟာ** တိ ဟတ္ထေ စ ဟာဒေ စ ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ဂဟေတွာ, ပုပ္ဖမုဋ္ဌိပုပ္ဖဉ္ဇလိအာဒိဘေဒဿ သာခာဘိနယဿ ဒဿနဝသေန ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ဟတ္ထေ, စ, သမဟာအဒီနမ္ပိ ဌာနဝိသေသာနံ ဒဿနဝသေန ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ဟာဒေ စ ဥပဟာဒိယိတွာတိ အတ္ထော။ စ-သဒ္ဒေန သာခာဘိနယံ သင်္ဂဏှာတိ။ **နစ္စသိ** တိ နဋသိ။ **ယာ တွံ** န္တိ ယာ ဝုတ္တနယဝသေန နစ္စံ ကရောသီတိ အတ္ထော။ **သုပ္ပဝါဒိတေ** တိ သုန္ဒရေ ပဝဇ္ဇနေ သတိ တဝ နစ္စဿ အနုရူပဝသေန ဝီဏာဝံသမုဒိင်္ဂတာဠာဒိကေ တဒိယမာနေ, ပဉ္စင်္ဂိကေ တူရိယေ ပဂ္ဂယှမာနေတိ အတ္ထော။ သေသံ ဟေဋ္ဌာဝိမာနေ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဧဝံ ထေရေန ပုစ္ဆိတာ သာ ဒေဝတာ အတ္တနော ပုရိမဇာတိအာဒိံ ကမ္မာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၈၃၃. ‘‘အသိ အဟံ ပုရေ အာသိံ၊ ဂယာယံ ဗြာဟ္မဏဿဟံ။
အပ္ပပုညာ အလက္ခိကာ၊ ရဇ္ဇုမာလာတိ မံ ဝိဒုံ။

၈၃၄. ‘‘အက္ကောသာနံ ဝဓာနဉ္စ၊ တဇ္ဇနာယ စ ဥဂ္ဂတာ။
ကုဋံ ဂဟေတွာ နိက္ခမ္မ၊ အဂစ္ဆိံ ဥဒဟာရိယာ။

၈၃၅. ‘‘ဝိပထေ ကုဋံ နိက္ခိပိတွာ၊ ဝနသဏ္ဍံ ဥပာဂမိံ။
‘ဣဓေဝဟံ မရိဿာမိ၊ ကော အတ္ထော ဇီဝိတေန မေ’။

၈၃၆. ‘‘ဒဠှံ ပါသံ ကရိတွာန၊ အာသုမ္ဘိတွာန ပါဒပေ။
တတော ဒိသာ ဝိလောကေသိံ၊ ‘ကော နု ခော ဝနမဿိတော’။

၈၃၇. ‘‘တတ္ထဒ္ဒသာသိံ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ သဗ္ဗလောကဟိတံ မုနိံ။
နိသိန္နံ ရုက္ခမူလသ္မိံ၊ ဈာယန္တံ အကုတောဘယံ။

၈၃၈. ‘‘တဿာ မေ အဟု သံဝေဂေါ၊ အဗ္ဘုတော လောမဟံသနော။
‘ကော နု ခော ဝနမဿိတော၊ မနုဿော ဥဒါဟု ဒေဝတာ’။

၈၃၉. ‘‘ပါသာဒိကံ ပသာဒနီယံ၊ ဝနာ နိဗ္ဗနမာဂတံ။
ဒိသွာ မနော မေ ပသီဒိ၊ နာယံ ယာဒိသကီဒိသော။

၈၄၀. ‘‘ဂုတ္တိန္ဒြိယော ဈာနရတော၊ အဗဟိဂ္ဂတမာနသော။
ဟိတော သဗ္ဗဿ လောကဿ၊ ဗုဒ္ဓော အယံ ဘဝိဿတိ။

၈၄၁. ‘‘ဘယဘေရဝေ ဒုရာသဒေ၊ သီဟောဝ ဂုဟာမသ္သိတော။
ဒုလ္လဘာယံ ဒသ္သနာယ၊ ပုပ္ဖံ ဩဒုမ္ဗရံ ယထာ။

၈၄၂. ‘‘သော မံ မုဒူဟိ ဝါစာဟိ၊ အာလပိတ◌တ တထာဂတော။
ရဇ္ဇုမာလေတိ မံ ဝောစ၊ သရဏံ ဂစ္ဆ တထာဂတံ။

၈၄၃. ‘‘တာဟံ ဂိရံ သုဏိတ◌တန၊ နေလံ အတ္ထဝတိံ သုစိံ။
သဏှ◌ဟံ မုဒုဥ္စ ဝဂ္ဂုဥ္စ၊ သဗ္ဗသောကာပနူဒနံ။

၈၄၄. ‘‘ကလ္လစိတ္တဥ္စ မံ ဉတ◌တ၊ ပသန္နံ သုဒ္ဓမာနသံ။
ဟိတော သဗ္ဗသ္သ လောကသ္သ၊ အနုသာသိ တထာဂတော။

၈၄၅. ‘‘ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ မံ ဝောစ၊ အယံ ဒုက္ခသ္သ သမ္ဘဝော။
ဒုက္ခနိရောဓော မဂ္ဂော စ၊ အဉ္ဇသော အမတောဂဓော။

၈၄၆. ‘‘အနုကမ္ပကသ္သ ကုသလသ္သ၊ ဩဝါဒမ◌ဟိ အဟံ ဌိတာ။
အဇ္ဈဂါ အမတံ သန္တိံ၊ နိဗ္ဗာနံ ပဒမစ္စုတံ။

၈၄၇. ‘‘သာဟံ အဝဋ္ဌိတာပေမာ၊ ဒသ္သနေ အဝိကမ္ပိနီ။
မူလဇာတာယ သဒ္ဓာယ၊ ဓီတာ ဗုဒ္ဓသ္သ ဩရသာ။

၈၄၈. ‘‘သာဟံ ရမာမိ ကီဠာမိ၊ မောဒာမိ အကုတောဘယာ။
ဒိဗ္ဗမာလံ ဓာရယာမိ၊ ပိဝာမိ မဓုမဒ္ဒဝံ။

၈၄၉. ‘‘သဋ္ဌိတူရိယသဟသ္သာနိ၊ ပဋိဗောဓံ ကရောန္တိ မေ။
အာဠမ္ဗော ဂဂ္ဂရော ဘီမော၊ သာဓုဝါဒီ စ သံသယော။

၈၅၀. ‘‘ပောက္ခရော စ သုဖသ္သော စ၊ ဝိဏာမောက္ခာ စ နာရိယော။
နန္ဒာ စေဝ သုနန္ဒာ စ၊ သောဏဒိန္နာ သုစိမ◌ဟိတာ။

၈၅၁. ‘‘အလမ္ဗုသာ မိဿကေသီ စ၊ ပုဏ္ဍရီကာတိဒာရုဏီ။
ဧဏီဖသ္သာ သုဖသ္သာ စ၊ သုဘဒ္ဒာ မုဒုဝါဒိနီ။

၈၅၂. ‘‘ဧတာ စညာ စ သေယျာသေ၊ အစ္ဆရာနံ ပဗောဓိကာ။
တာ မံ ကာလေနုပာဂန္တ◌တ၊ အဘိဘာသန္တိ ဒေဝတာ။

၈၅၃. ‘‘ဟန္ဒ နစ္စာမ ဂါယာမ၊ ဟန္ဒ တံ ရမယာမသေ။
နယိဒံ အကတပုညာနံ၊ ကတပုညာနမေဝိဒံ။

၈၅၄. ‘‘အသောကံ နန္ဒနံ ရမ္မံ၊ တိဒသာနံ မဟာဝနံ။
သုခံ အကတပုညာနံ၊ ဣဓ နတ္ထိ ပရတ္ထ စ။

၈၅၅. ‘‘သုခဉ္စ ကတပုညာနံ၊ ဣဓ စေဝ ပရတ္ထ စ။
တေသံ သဟဗျကာမာနံ၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ ဗဟုံ။
ကတပုညာ ဟိ မောဒန္တိ၊ သဂ္ဂေ ဘောဂသမင်္ဂိနော။

၈၅၆. ‘‘ဗဟူနံ ဝတ အတ္ထာယ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တထာဂတာ။
ဒက္ခိဏေယျာ မနုဿာနံ၊ ပုညက္ခေတ္တာနမာကရာ။
ယတ္ထ ကာရံ ကရိတ◌တန၊ သဂ္ဂေ မောဒန္တိ ဒါယကာ’’တိ။

၈၃၃. တတ္ထ **အသီ အဟံ ပုရေ အာသိ**န္တိ ပုရေ ပုရိမဇာတိယံ အဟံ အန္ဓောဇာတော အသီ အဟောသိံ။ တတ္ထ ကသ္မာတိ အာဟ **“ဂယာယံ ဗ္ရာဟ္မဏဿဟ”**န္တိ, ဂယာနာမကေ ဂါမေ အညတရဿ ဗ္ရာဟ္မဏဿ။ **ဟ**န္တိ နိပါတမတ္တံ။ **အပ္ပပုညာ**တိ မန္ဒဘာဂျာ အပုညာ။ **အလက္ခိကာ**တိ နိဿိရိကာ ကာလကဏ္ဏီ။ **ရဇ္ဇုမာလာတိ မံ ဝိဒူ**န္တိ, ကေသေ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎနပရိကဍ္ဎနဒုက္ခေန မုဏ္ဍကေ ကတေ ပုနပိ တဒတ္ထမေဝ သီသေ ဒဠှံ ဗန္ဓိတွာ ဌပိတရဇ္ဇုကုဏ္ဍလကဝသေန “ရဇ္ဇုမာလာ”တိ မံ မနုဿာ ဇာနိံသု။

၈၃၄. **ဝဓာန**န္တိ တာဠနာနံ။ **တဇ္ဇနာယာ**တိ ဘယသံတဇ္ဇနေန။ **ဥဂ္ဂတာ**တိ ဥဂ္ဂတာယ ဒေါမနဿုပ္ပတ္တိယာ။ **ဥဒဟာရိယာ**တိ ဥဒကဟာရိကာ, ဥဒကံ အာဟရန္တီ ဝိယ ဟုတွာတိ အဓိပ္ပာယော။

၈၃၅. **ဝိပထေ**တိ အပထေ, မဂ္ဂတော အပက္ကမိတွာတိ အတ္ထော။ **ကွတ္ထော**တိ ကော အတ္ထော။ သောယေဝ ဝါ ပါဌော။

၈၃၆. **ဒဠှံ ပါသံ ကရိတွာန**တိ ဗန္ဓနပါသံ ထိရံ အစ္ဆိဇ္ဇနကံ ကတွာ။ **အာသုမ္ဘိတွာန ပါဒပေ**တိ ဝိဋပေ လဂ္ဂနဝသေန ပါဒပေ ရုက္ခေ ခိပိတွာ။ **တတော ဒိသာ ဝိလောကေသိံ, ကော နု ခေါ ဝနမဿိတော**တိ ကမ္ပံ ဝနံ ပဝိသနဝသေန အဿိတော နု ခေါ ကောစိ အတ္ထိ, ယတော မေ မရဏန္တရာယော သိယာတိ အဓိပ္ပာယော။

၈၃၇. **သမ္ဗုဒ္ဓ**န္တိအာဒိ တဒါ တဿာ တာဒိသေ နိစ္ဆယေ အသတိပိ သဘာဝဝသေန ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော – သယမေဝ သမ္မဒေဝ စ သဗ္ဗဿာပိ ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗဿ ဗုဒ္ဓတ္တာ **သမ္ဗုဒ္ဓံ,** မဟာကရုဏာယောဂေန ဟီနာဒိဘေဒဘိန္နဿ သဗ္ဗဿာပိ လောကဿ ဧကန္တဟိတတ္တာ **သဗ္ဗလောကဟိတံ,** ဥဘယလောကံ မုနနတော **မုနိံ,** နိသဇ္ဇာဝသေန ကိလေသာဘိသင်္ခါရေဟိ ဌာနာ စာဝနာဘာဝေန စ **နိသိန္နံ,** အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနေန လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနေန စ **ဈာယန္တံ,** ဗောဓိမူလေယေဝ ဘယဟေတူနံ သမုစ္ဆိန္နတ္တာ ကုတောစိပိ ဘယာဘာဝတော **အကုတောဘယ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၈၃၈. **သံဝေဂေ** နာမ သဟောတ္တပ္ပံ ဉာဏံ, သော တဿာ ဘဂဝတော ဒဿနေန ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တေနာဟ **“တဿာ မေ အဟု သံဝေဂေ”**တိ။

၈၃၉. **ပါသာဒိက**န္တိ ပသာဒါဝဟံ, ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏအသီတိအနုဗျဉ္ဇနဗျာမပ္ပဘာကေတုမာလာလင်္ကတာယ သမန္တပါသာဒိကာယ အတ္တနော သရီရသောဘာသမ္ပတ္တိယာ ရူပကာယဒဿနဗျာဝဋဿ ဇနဿ သာဓုဘာဝတော ပသာဒသံဝဍ္ဎနန္တိ အတ္ထော။ **ပသာဒနီယ**န္တိ ဒသဗလ-စတုဝေသာရဇ္ဇဆအသာဓာရဏဉာဏ-အဋ္ဌာရသာဝေဏိက-ဗုဒ္ဓဓမ္မပဘုတိအပရိမာဏဂုဏသမန္နာဂတာယ ဓမ္မကာယသမ္ပတ္တိယာ သရိက္ခကဇနဿ ပသီဒိတဗ္ဗယုတ္တံ, ပါသာဒိကန္တိ အတ္ထော။ **ဝနာ**တိ ကိလေသဝနတော အပက္ကမိတွာ။ **နိဗ္ဗာနမာဂတ**န္တိ နိတ္တဏှာဘာဝံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဥပဂတံ အဓိဂတံ။ **ယာဒိသကီဒိသော**တိ ယော ဝါ သော ဝါ, ပစုရဇနောတိ အတ္ထော။

၈၄၀-၄၁. မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ အဂ္ဂမဂ္ဂကေပနာယ ဂေါပိတတ္တာ **ဂုတ္တိန္ဒြိယော**။ အဂ္ဂဖလဈာနာဘိရတိယာ **ဈာနရတော**။ တတော ဧဝ ဗဟိဘူတေဟိ ရူပါဒိအာရမ္မဏေဟိ အပက္ကမိတွာ ဝိသယဇ္ဈတ္တေ နိဗ္ဗာနေ စ ဩကဍ္ဎိတစိတ္တတာယ **အဗဟိဂ္ဂတမာနသော**။ မိစ္ဆာဂါဟမောစနဘာဝေန ဝိပလ္လာသဝန္တေဟိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေဟိ ဘာယိတဗ္ဗတော တေသဉ္စ ဘယဇနနတော **ဘယဘေရဝေါ**။ ပယောဂါသယဝိပန္နေဟိ အနုပဂမနီယတော စ ကေနစိပိ အနာသာဒနီယတော စ **ဒုရာသဒော**။ **ဒုလ္လဘာယ**န္တိ ဒုလ္လဘော အယံ။ **ဒဿနာယာ**တိ ဒဋ္ဌုမ္ပိ။ **ပုပ္ဖံ ဩဒုမ္ဗရံ ယထာ**တိ ယထာ နာမ ဥဒုမ္ဗရေ ဘဝံ ပုပ္ဖံ ဒုလ္လဘဒဿနံ, ကဒါစိဒေဝ ဘဝေယျ, န ဝါ ဘဝေယျ, ဧဝံ ဤဒိသဿ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿာတိ အတ္ထော။

၈၄၂. **သော တထာဂတော မုဒူဟိ တစာဟိ** သဏှပါယ တစာယ **“ရဇ္ဇုမာလေ”တိ မံ အာလပိတွာ** အာမန္တေတွာ **သရဏံ ဂစ္ဆ တထာဂတ**န္တိ “တထာ အာဂတော”တိအာဒိနာ **တထာဂတံ** သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ **သရဏံ ဂစ္ဆာ**တိ မံ **အဝေါစ** အဘာသီတိ ယောဇနာ။

၈၄၃-၄. **တာဟန္တိ** တံ အဟံ။ **ဂိရန္တိ** တစံ။ **နေလန္တိ** နိဒ္ဒောသံ။ **အတ္ထဝတိ** န္တိ အတ္ထယုတ္တံ သာတ္ထံ , ဧကေန္တဟိတံ တ။ ဝစီသောစေယ္ယတာယ **သုစိံ**။ အကက္ခဠတာယ **သဏှဟံ**။ ဝေနေယ္ယာနံ မုဒုဘာဝကရတ္တာ **မုဒုံ**။ သဝနီယဘာဝေန **ဝဂ္ဂုံ**။ **သဗ္ဗသောကာပနူဒန** န္တိ ဉာတိဗျသနာဒိဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ သဗ္ဗဿာပိ သောကဿ ဝိနောဒနံ ဂိရံ သုတွာတန ပသန္နစိတ္တာ အဟောသိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ သဗ္ဗမေတံ အနကထံ အာဒိံ ကတွာ ဥဿက္ကိတွာ နေကၡမ္မေ အာနိသံသံ ဝိဘာဝနဝသေန ပဝတ္တိတံ ဘဂဝတော အနုပုဗ္ဗိကထံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တေနေတဟ **"ကလ္လစိတ္တဥ္စ မံ ဥတွာ"**တိအာဒိ။

တတ္ထ **ကလ္လစိတ္တ** န္တိ ကမ္မနိယစိတ္တံ, ဟေဋ္ဌာ ပဝတ္တိတဒေသနာယ အဿဒ္ဓိယာဒီနံ စိတ္တဒေသာနံ ဝိဂတတ္တာ ဥပရိဒေသနာယ ဘာဇနဘာဝူပဂမနေန ကမ္မက္ခမစိတ္တံ, ဘာဝနာကမ္မဿ ယောဂ္ဂစိတ္တန္တိ အတ္ထော။ တေနေတဟ **"ပသန္နံ သုဒ္ဓမာနသ"** န္တိ။ တတ္ထ **"ပသန္န"** န္တိ ကမ္မိနာ အဿဒ္ဓိယာပဂမမာဟ, **"သုဒ္ဓမာနသ"** န္တိ ကမ္မိနာ ကာမစ္ဆန္ဒာဒိအပဂမနေန မုဒုစိတ္တတံ ဥဒဂ္ဂစိတ္တတဉ္စ ဒဿေတိ။ **အနုသာသီ**တိ ဩဝဒိ, သာမုက္ကံသိကာယ ဓမ္မဒေသနာယ သဟ ဥပာယေန ပဝတ္တိနိဝတ္တိယော ဥပဒိသီတိ အတ္ထော။ တေနေတဟ **"ဣဒံ ဒုက္ခ"**န္တိအာဒိ။ အနုသာသိတာကာရဒဿနဉ္စေဟတံ။

၈၄၅. တတ္ထ **ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ မံဝေစာ** တိ ဣဒံ တဏှာဟာဝဇ္ဇံ တေဘူမကံ ဓမ္မဇာတံ ဗာဓကသဘာဝတ္တာ ကုစ္ဆိကံ ဟုတွာ တုစ္ဆသဘာဝတ္တာ တထတ္တာ စ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ မယှံ အဘာသိ။ **အယံ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝေ** တိ အယံ အာမတဏှာဒိဘေဒာ တဏှာ ယထာဝုတ္တဿ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝေ ပဘဝေ ဥပ္ပတ္တိ ဟေတု သမုဒယော အရိယသစ္စန္တိ။ **ဒုက္ခနိရောဓော**တိ ဒုက္ခဿ သန္တိဘာဝေ အသင္ခတဓာတု နိရောဓော အရိယသစ္စန္တိ။ အန္တဒွယဿ ပရိဝဇ္ဇနတော **အဥ္စသော** နိဗ္ဗာနကမိနိပဋိပဒါဘာဝတော **အမတောဂဓော** မဂ္ဂော အရိယသစ္စန္တိ မံ အဝေစာတိ သမ္ဗန္ဓော။

၈၄၆. **ကုသလဿာ** တိ ဩဝဒအနေ ဝေနေယ္ယဒမနေ ဆေကဿ, အပ္ပမာဒပဋိပတ္တိယာ တ မတ္ထကပ္ပတ္တိယာ အနုဝဇ္ဇဿ။ **ဩဝဒမ္ဟိ အဟံ ဌိတာ**တိ ယထာဝုတ္တေ ဩဝဒေ အနုသိဋ္ဌိယံ သိက္ခာတ္တယပရိပူရိယာ သစ္စပဋိဝေဓနေ အဟံ ပတိဋ္ဌိတာ။ တေနာဟ **"အဇ္ဈဂါ အမတံ သန္တိံ, နိဗ္ဗာနံ ပဒမစ္စုတ"** န္တိ, ဣဒံ ဩဝဒေ ပတိဋ္ဌာနသ္သ ကာရဏဝစနံ။ ယာ နိစ္စတာယ မရဏာဘာဝတော **အမတံ,** သဗ္ဗဒုက္ခဝူပသမတာယ **သန္တိံ,** အဓိဂတာနံ အစဝနဟေတုတာယ **အစ္စုတံ နိဗ္ဗာနံ ပဒံ အဇ္ဈဂါ** အဓိဂဉ္ဆိံ, သာ ဧကံသေန သတ္ထု ဩဝဒေ ပတိဋ္ဌိတာ နာမာတိ။

၈၄၇. **အဝဋ္ဌိတာပေမာ** တိ ဒဠှဘတ္တိ ရတနတ္တယေ နိစ္စလပသာဒသိနေဟာ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **ဒဿနေ အဝိကမ္ပိနီ,** "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝတ, သွာက္ခာတော ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော သင်္ဃော"တိ ဧတသ္မိံ သမ္မာဒဿနေ အစလာ ဧကေနစိ အစာလနီယာ။ ဧကေန ပနေတံ အဝိကမ္ပနန္တိ အာဟ **"မူလဇာတာယ သဒ္ဓါယာ"** တိ။ အယံ "ဣတိပိ သော ဘဂဝတ အရဟ"န္တိအာဒိနာ (မ. နိ. ၁.၇၄; သံ. နိ. ၅.၉၉၇; အ. နိ. ၉.၂၇) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ, "သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မာ"တိအာဒိနာ တဿ ဓမ္မေ, "သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော"တိအာဒိနာ တဿ သင်္ဃေ စ သစ္စာဘိသမယသဒ္ဓါတေန မူလေန ဇာတမူလာ သဒ္ဓါ, တာယ အဟံ အဝိကမ္ပိနီတိ ဒဿေတိ။ တတော ဧဝ **ဓိတာ ဗုဒ္ဓဿ ဩရသာ**တိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဥရေ တယာမဇနိတာဘိဇာတိတာယ ဩရသပုတ္တီ။

၈၄၈. **သာဟံ ရမာမီ**တိ သာ အဟံ တအ အရိယာယ ဇာတိယာ ဣအနိ ဒေဝူပပတ္တိယာ အာဂတာ မဂ္ဂရတိယာ ဖလရတိယာ စ ရမာမိ, ကာမဂုဏရတိယာ **ကီဠာမိ,** ဥဘယေနာပိ **မောအာမိ**။ အတ္တာနုတဒဘယာဒီနံ အပဂတတ္တာ **အကုတောဘယာ။ မစုမဒ္ဒဝ**န္တိ မစုသင္ခာတံ မဒ္ဒဝကရံ, နစ္စနကယနကာလေသု သရီရဿ သရဿ စ မုဒုဘာတဝဟံ ဂန္ဓဟာနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။"မစုမာဒဝ"န္တိပိ ပဌန္တိ, အာဒဝံ ယာဝဒဝံ ယာဝဒေဝ ဒဝတ္ထံ မစုရံ ပိတမီတိ အတ္ထော။

၈၄၉. **ပုညက္ခေတ္တာနမာကရာ** တိ သဒေဝကဿ လောကဿ ပုညက္ခေတ္တဘူတာနံ အရိယာနံ မဂ္ဂဖလဋ္ဌာနံ အရိယသင်္ဃဿ အာကရာ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ တထာဂတာ။ **ယထာ**တိ ယသ္မိံ ပုညက္ခေတ္တေ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အတ္တနာ စ ဒေဝတာယ စ ပဝတ္တိတံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဘဂဝတ တမတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

ရဇ္ဇုမာလာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒက-အဋ္ဌကထာယ ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိံ

ဒုတဒသဝတ္ထုပဋိမဏ္ဍိတဿ စတုတ္ထဿ မဉ္ဇိဋ္ဌကဝဂ္ဂဿ

အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ဣတ္ထိဝိမာနဝဏ္ဏနာ။

၂. ပုရိသဝိမာနံ

၅. မဟာရထဝဂ္ဂေါ

၁. မဏ္ဍူကဒေဝပုတ္တဝိမာနဝဏ္ဏနာ

မဟာရထဝဂ္ဂေ **ကော မေ ဝန္ဒတိ ဟာအနီ** တိ မဏ္ဍူကဒေဝပုတ္တဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ စမ္ပာယံ
ဝိဟရတိ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ။ သော ပစ္စူသဝေလာယံ ဗုဒ္ဓာစိဏ္ဏံ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွ
တ တတော ဝုဋ္ဌာယ ဝေနေယျဗန္ဓဝေ သတ္တေ တေလောကေန္တော အဒ္ဒသ “အဇ္ဇ မယိ သာယန္ဟသမယေ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တေ ဧကော မဏ္ဍူကော မမ သရေ နိမိတ္တံ ဂဏှန္တော ပရူပက္ကမေန မရိတွ တ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွ
တ မဟတာ ဒေဝပရိဝါရေန မဟာဇနဿ ပဿန္တဿေဝ အာဂမိဿတိ, တတ္ထ ဗဟူနံ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝိသ္
သတီ”တိ ဒိသွတ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွ တ ပတ္တစီဝရမာဒာယ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ စမ္ပာနဂရံ ပိဏ္ဍာ
ယ ပဝိသိတွ တ, ဘိက္ခူနံ သုလဘပိဏ္ဍပါတံ ကတွ တ ကတဘတ္တကိစ္စော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွ တ ဘိက္ခူသု ဝတ္တံ ဒသ္
သေတွ တ, အတ္တနော အတ္တနော ဒိဝါဋ္ဌာနံ ဂတေသု ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသိတွ တ ဖလသမာပတ္တိသုခေန ဒိဝသဘာဂံ ခေပေတွ တ,
သာယန္ဟသမယေ စတူသု ပရိသာသု သန္နိပတိတာသု သုရဘိဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတွ တ တင်္ခဏာနုရူပေန ဟဋ္ဌိဟာရိယေ
န ပေါက္ခရဏိတီရေ ဓမ္မသဘာမဏ္ဍပံ ပဝိသိတွ တ အလင်္ကတဝရဗုဒ္ဓာသနေ နိသိန္နော မနောသိလာတလေ သီဟနာဒံ နဒ
န္တော အဆမ္ဘိတကေသရသီဟော ဝိယ အဌင်္ဂသမန္နာဂတံ ဗြဟ္မဿရံ နိစ္ဆာရေန္တော အစိန္တေယျေန ဗုဒ္ဓါနု
ဘာဝေန အနုပမာယ ဗုဒ္ဓလီလာယ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ အာရဘိ။

တသ္မိဉ္စ ခဏေ ဧကော မဏ္ဍူကော ပေါက္ခရဏိတော အာဂန္တွ တ “ဓမ္မော ဧသော ဝုစ္စတီ”တိ ဓမ္မသညာယ
သရေ နိမိတ္တံ ဂဏှန္တော ပရိသပရိယန္တေ နိပဇ္ဇိ။ အထေကော ဝစ္ဆပါလော တံ ပဒေသံ အာဂတော သတ္ထာရံ ဓမ္
မံ ဒေသေန္တံ ပရိသဉ္စ ပရမေန ဥပသမေန ဓမ္မံ သုဏန္တိံ ဒိသွတ တဂ္ဂတမာနသော ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘ တိဋ္ဌန္တော မဏ္
ဍူကံ အနောလောကေတွ တ တဿ သီသေ သန္နိရုမ္ဘိတွ တ အဋ္ဌာသိ။ သော ဓမ္မသညာယ ပသန္နစိတ္တော တာဝဒေဝ
ကာလံ ကတွ တ တာဝတိံသဘဝနေ ဒွ တဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိတွ တ သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓော ဝိယ တတ္ထ အ
စ္ဆရာသင်္ဃပရိဝုတံ အတ္တာနံ ဒိသွတ “ကုတော နု ခော ကူဓ အဟံ နိဗ္ဗတ္တော”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ပုရိမဇာတိံ ဒိသ္
တ “အဟမ္ပိ နာမ ကူဓ ဥပ္ပဇ္ဇိံ, ဤဒိသဉ္စ သမ္ပတ္တိံ ပဋိလဘိံ, ကိံ နု ခော ကမ္မံ အကာသိ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော အညံ
န အဒ္ဒသ အညတြ ဘဂဝတော သရေ နိမိတ္တဂ္ဂဟာ။ သော တာဝဒေဝ သဟ ဝိမာနေန အာဂန္တွ တ ဝိမာနတော ဩတ
ရိတွ တ, မဟာဇနဿ ပဿန္တဿေဝ မဟတာ ပရိဝါရေန မဟန္တေန ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေန ဥပသင်္ကမိတွ တ, ဘဂဝတော
ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒိတွ တ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ တ နမဿမာနော အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဘဂဝါ ဇာနန္တောဝ မဟာဇနဿ ကမ္မ
ဖလံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝဉ္စ ပစ္စက္ခံ ကာတုံ –

၈၅၇. “ကော မေ ဝန္ဒတိ ဟာအနိ၊ ကူဒ္ဓိယာ ယသသာ ဇလံ။
အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ သဗ္ဗာ ဩဘာသယံ ဒိသာ”တိ။ –

ပုစ္ဆိ။ တတ္ထ **ကော**တိ ဒေဝနာဂယက္ခမနုဿာဒီသု ကော, ကတမောတိ အတ္ထော။ **မေ**တိ မမ။ **ဟာအနီ**တိ ဟာဒေ။ **ကူဒ္ဓိယာ**တိ ကူမာယ ဤဒိသာယ ဒေဝိဒ္ဓိယာ။ **ယသသာ**တိ ကူမိနာ ဤဒိသေန ပရိဝါရေန ပရိစ္ဆေဒေန စ။ **ဇလန္တိ** ဝိဇ္ဇ
ဇောတမာနော။ **အဘိက္ကန္တေနာ** တိ အတိဝိယ ကန္တေန ကမနီယေန သုန္ဒရေန။ **ဝဏ္ဏေနာ** တိ ဆဝိဝဏ္ဏေန, သရီရ
ဝဏ္ဏနိဘာယာတိ အတ္ထော။

အထ ဒေဝပုတ္တော အတ္တနော ပုရိမဇာတိအာဒိံ အာဝိ ကရောန္တော ကူမာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၈၅၈. “မဏ္ဍူကောဟံ ပုရေ အာသိံ၊ ဥဒကေ ဝါရိဂေါစရော။
တဝ ဓမ္မံ သုဏန္တဿ၊ အဝဓိ ဝစ္ဆပါလကော။

၈၅၉. “မုဟုတ္တံ စိတ္တပသာဒဿ၊ ကူဒ္ဓိံ ပဿ ယသဉ္စ မေ။

အာနုဘာဝဋ္ဋ မေ ပဿ၊ ဝဏ္ဏံ ပဿ ဇုတိဉ္စ မေ။

၈၆၀. ‘‘ယေ စ တေ ဒီဃမဒ္ဓာနံ၊ ဓမ္မံ အဿောသုံ ကေတမ။
ပတ္တာ တေ အစလဋ္ဌာနံ၊ ယတ္ထ ဂန္တွာ န သောစရေ’’တိ။

၈၅၈. တတ္ထ **ပုရေ**တိ ပုရိမဇာတိယံ။ **ဥဒကေ**တိ ဣဒံ တအာ အတ္တနော ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဒဿနံ။ **ဥဒကေ မဏ္ဍူကော**တိ ဧတေန ဥဒ္ဒုမာယိကာဒိကဿ ထလေ မဏ္ဍူကဿ နိဝတ္တနံ ကတံ ဟောတိ။ ကတေ စရန္တိ ဧတ္ထာတိ ကေစရော, ကေစရော ဝိယာတိ ကေစရော, ဃာသေသနဋ္ဌာနံ။ တရိ ဥဒကံ ကေစရော ဧတဿာတိ **တရိကေစရော** ။ ဥဒကစာရီပိ ဟိ ကောစိ ကစ္ဆပာဒိ အတရိကေစရောပိ ဟောတီတိ ‘‘တရိကေစရော’’တိ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။ **တဝ ဓမ္မံ သုဏန္တဿာ**တိ ဗုဟ္မဿရေန ကရဝီကရုတမဉ္ဇုနာ ဒေသေန္တဿ တဝ ဓမ္မံ ‘‘ဓမ္မော ဧသော ဝုစ္စတီ’’တိ သရေ နိမိတ္တ တဂ္ဂဟဏသေန သုဏန္တဿ, အနာဒရေ စေတံ သာမိဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အဝဓီ ဝစ္ဆပာလကော** တိ ဝစ္ဆေ ရက္ခန္တော ဂောပာလအရကော မမ သမီပံ အာဂန္တွာ ဒဏ္ဍမောလုဗ္ဘိတွာ တိဋ္ဌန္တော မမ သီသေ ဒဏ္ဍံ သန္နိရုမ္ဘိတွာ မံ မာရေသိ။

၈၅၉. **မုဟုတ္တံ စိတ္တပသာဒဿာ** တိ တဝ ဓမ္မေ မုဟုတ္တမတ္တံ ဥပ္ပန္နဿ စိတ္တပသာဒဿ ဟေတုဘူတဿ **ဣဒ္ဓိံ** န္တိ သမိဒ္ဓိံ, ဒိဗ္ဗဝိဘူတိန္တိ အတ္ထော။ **ယသ**န္တိ ပရိဝါရံ။ **အာနုဘာဝ**န္တိ ကာမဝဏ္ဏိတာဒိဒိဗ္ဗာနုဘာဝံ။ **ဝဏ္ဏ**န္တိ သရီရဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ။ **ဇုတိ**န္တိ ဒ္ဒ္ဒတဒ္ဒသယောဇနာနိ ဖရဏသမတ္ထံ ပဘာဝိသေသံ။

၈၆၀. **ယေ**တိ ယေ သတ္တာ။ စ-သဒ္ဒော ဗျတိရေကေ။ **တေ**တိ တဝ။ **ဒီဃမဒ္ဓာန** န္တိ ဗဟုဝေလံ။ **အဿောသု** န္တိ သုဏိံသု။ **ကေတမာ**တိ ဘဂဝန္တံ ကေတ္တေန အာလပတိ။ **အစလဋ္ဌာန** န္တိ နိဗ္ဗာနံ။ အယဉ္ဟေတ္ထ အတ္ထော – ကေတမ ဘဂဝတ အပံ ဝိယ ဣတ္တရမေဝ ကာလံ အသုဏိတွာ ယေ ပန ကတပုညာ စိရံ ကာလံ တဝ ဓမ္မံ အဿောသုံ သောတုံ လဘိံသု, တေ ဒီဃရတ္တံ သံသာရဗျသနာဘိဘူတာ ဣမေ သတ္တာ ယတ္ထ ဂန္တွာ န သောစေယျုံ, တံ အသောကံ သဿတဘာဝေန အစလံ သန္တိပဒံ ပတ္တာ ဧဝ, န တေသံ တဿ ပတ္တိယာ အန္တရာယောတိ။

အထဿ ဘဂဝါ သမ္ပတ္တပရိသာယ စ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ သော ဒေဝပုတ္တော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ, စတုရာသီတိယာ ပာဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ဒေဝပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ စ အဉ္ဇလိံ ကတွာ သဟ ပရိဝါရေန ဒေဝလောကမေဝ ဂတောတိ။

မဏ္ဍူကဒေဝပုတ္တဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ရေဝတီဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥဋ္ဌေဟိ ရေဝတေ သုပာပဓမ္မေ တိ ရေဝတီဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ဗာရာဏသိယံ ဝိဟရတိ ဣသိပ တနေ မိဂဒါယေ။ တေန သမယေန ဗာရာဏသိယံ သဒ္ဓာသမ္ပန္နဿ ကုလဿ ပုတ္တော နန္ဒိယော နာမ ဥပာသကော အဟောသိ သဒ္ဓာသမ္ပန္နော အာယကော အနပတိ သင်္ဃုပဋ္ဌာကော။ အထဿ မာတာပိတရော သမ္မုခဂေဟတော မာ တုလဓီတရံ ရေဝတိံ နာမ ကညံ အာနေတုကာမာ အဟေသုံ။ သာ ပန အဿဒ္ဓာ အအနသီလာ, နန္ဒိယော တံ န ဣစ္ဆိ။ တ ဿ မာတာ ရေဝတိံ အာဟ ‘‘အမ္မ, တွံ ဣမံ ဂေဟံ အာဂန္တွာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ နိသီဒနဋ္ဌာနံ ဟရိတေန ဂောမယေန ဥပလိမ္ပိတွာ အာသနာနိ ပညာပေဟိ, အာဓာရကေ ဌပေဟိ, ဘိက္ခူနံ အာဂတကာလေ ဝန္ဒိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ နိသီ အပေတွာ ဓမကရဏေန ပာနီယံ ပရိဿာဝေတွာ ဘုတ္တကာလေ ပတ္တာနိ ဓောဝဟိ, ဧဝံ မေ ပုတ္တဿ အာရာဓိကာ ဘဝိဿသီ’’တိ။ သာ တထာ အကာသိ။ အထ နံ ‘‘ဩဝါဒက္ခမာ ဇာတာ’’တိ ပုတ္တဿ အာရောစေတွာ တေန ‘‘သာ ဓူ’’တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတေ ဒိဝသံ ဌပေတွာ အာဝါဟံ ကရိံသု။

အထ နံ နန္ဒိယော အာဟ ‘‘သစေ ဘိက္ခုသင်္ဃံ မာတာပိတရော စ မေ ဥပဋ္ဌဟိဿသိ, ဧဝံ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဝသိတုံ လဘိဿသိ, အပ္ပမတ္တာ ဟောဟီ’’တိ။ သာ ‘‘သာဓူ’’တိ ပဋိဿုဏိတွာ ကိဉ္စိ ကာလံ သဒ္ဓာ ဝိယ ဟုတွာ ဘတ္တာရံ

အနဝတ္တေန္တိ ဒွေဝ ပုတ္တေ ဝိဇာယိ။ နန္ဒိယသ္သ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ ဂေဟေ သဗ္ဗိဿရိယံ တဿာဝ အဟောသိ။ နန္ဒိယောပိ မဟာအနပတိ ဟုတ္ဝာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ အန္နံ ပဋ္ဌပေသိ, ကပဏဒ္ဓိကာဒီနမ္ပိ ဂေဟဒွါရေ ဟာကဝတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ ဩသိပတနမဟာဝိဟာရေ စတုဟိ ဂဗ္ဘေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတံ စတုသာလံ ကာရေတွာ မဇ္ဈေ ပီဌာဒီနိ အတ္ထရာပေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ မဟာအန္နံ ဒတွာ တထာဂတဿ ဟတ္ထေ ဒက္ခိဏောဒကံ ဟတေတွာ နိယျာဒေသိ, သဟ ဒက္ခိဏောဒကအနေန တာဝတိံသဘဝနေ အာယာမတော စ ဝိတ္ထာရတော စ သမန္တာ ဒွါဒသယောဇနိကော ယောဇနသတုဗ္ဗေဓော သတ္တရတနမယော အစ္ဆရာဂဏသဟဿသင်္ဆန္နော ဒိဗ္ဗပာသာဒော ဥဂ္ဂဥ္ဆိ။

အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တံ ပာသာဒံ ဒိသွာ အတ္တာနံ ဝန္ဒိတုံ အာဂတေ ဒေဝပုတ္တေ ပုစ္ဆိ "ကဿာယံ ပာသာဒော"တိ? "ဣမဿ , ဘန္တေ, ပာသာဒဿ သာမိကော မနုဿလောကေ ဗာရာဏသိယံ နန္ဒိယော နာမ ကုဋုမ္ဗိယပုတ္တော သင်္ဃဿ ဣသိပတနမဟာဝိဟာရေ စတုသာလံ ကာရေသိ, တဿာယံ နိဗ္ဗတ္တော ပာသာဒော"တိ အာဟံသု။ ပာသာဒေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝစ္ဆရာယောပိ ထေရံ ဝန္ဒိတွာ "ဘန္တေ, မယံ ဗာရာဏသိယံ နန္ဒိယဿ နာမ ဥပာသကဿ ပရိစာရိကာ ဘဝိတုံ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တာ, တဿ ဇဝ ဝဒေထ "တုယှံ ပရိစာရိကာ ဘဝိတုံ နိဗ္ဗတ္တာ, ဒေဝတာယော တယိ စိရာယန္တေ ဥက္ကဏ္ဌိတာ, ဒေဝလောကသမ္ပတ္တိ နာမ မတ္တိကာဘာဇနံ ဘိန္ဒိတွာ သုဝဏ္ဏဘာဇနဿ ဂဟဏံ ဝိယ အတိမနာပ'န္တိ ဝတွာ ဣဓာဂမနတ္ထာယ တဿ ဝဒေထာ"တိ အာဟံသု။ ထေရော "သာဓူ"တိ ပဋိဿုဏိတွာ သဟသာ ဒေဝလောကတော အာဂန္တွာ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိ "နိဗ္ဗတ္တတိ နု ခော, ဘန္တေ, ကတပုညာနံ မနုဿလောကေ ဌိတာနံယေဝ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တီ"တိ? "နနု တေ, မောဂ္ဂလ္လာန, နန္ဒိယဿ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ သာမံ ဒိဋ္ဌာ, ကသ္မာ မံ ပုစ္ဆသီ"တိ? "ဧဝံ, ဘန္တေ, နိဗ္ဗတ္တတီ"တိ ။ အထဿ သတ္ထာ "ယထာ စိရံ ဝိပ္ပဝသိတွာ အာဂတံ ပုရိသံ မိတ္တဗန္ဓဝာ အဘိနန္ဒန္တိ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ, ဧဝံ ကတပုညံ ပုဂ္ဂလံ ဣတော ပရလောကံ ဂတံ သကာနိ ပုညာနိ သမ္ပတ္တိဟတ္ထေဟိ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ ပဋိဂ္ဂဏှန္တီ"တိ ဒသ္သေန္တော –

၈၆၁. "စိရပ္ပဝါသိံ ပုရိသံ၊ ဒူရတော သောတ္ထိမာဂတံ။
ဉာတိမိတ္တာ သုဟဇ္ဇာ စ၊ အဘိနန္ဒန္တိ အာဂတံ။

၈၆၂. "တထေဝ ကတပုညမ္ပိ၊ အသ္မာ လောကာ ပရံ ဂတံ။
ပုညာနိ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ၊ ပိယံ ဉာတီဝ အာဂတ"န္တိ။ – ကထာ အဘာသိ။

နန္ဒိယော တံ သုတွာ ဘိယျောသောမတ္တာယ အနာနိ ဒေတိ, ပုညာနိ ကရောတိ, သော ဝဏိဇ္ဇာယ ဂစ္ဆန္တော ရေဝတိံ အာဟ "ဘဒ္ဒေ, မယာ ပဋ္ဌပိတံ သင်္ဃဿ အန္နံ အနာထာနံ ဟာကဝတ္တဉ္စ တွံ အပ္ပမတ္တာ ပဝတ္တေယျာသီ"တိ။ သာ "သာဓူ"တိ ပဋိဿုဏိ။ သော ပဝါသဂတောပိ ယတ္ထ ယတ္ထ တသံ ကပ္ပေတိ, တတ္ထ တတ္ထ ဘိက္ခူနံ အနာထာနဉ္စ ယထာဝိဘဝံ အန္နံ ဒေတိယေဝ။ တဿ အနုကမ္ပာယ ခီဏာသဝ ဒူရတောပိ အာဂန္တွာ အန္နံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ။ ရေဝတီ ပန တသ္မိံ ဂတေ ကတိပာဟမေဝ အန္နံ ပဝတ္တေတွာ အနာထာနံ ဘတ္တံ ဥပစ္ဆိန္ဒိ, ဘိက္ခူနမ္ပိ ဘတ္တံ ကဏာဇကံ ဗိလင်္ဂဒုတိယံ အဒါသိ ။ ဘိက္ခူနံ ဘုတ္တဋ္ဌာနေ အတ္တနာ ဘုတ္တာဝသေသာနိ သိတ္ထာနိ မစ္ဆမံသခဏ္ဍာနိ သုရာကာနိ စလကဋ္ဌိကာနိ စ ပကိရိတွာ မနုဿာနံ ဒဿေတိ "ပဿထ သမဏာနံ ကမ္မံ, သဒ္ဓာဒေယျံ နာမ ဧဝံ ဆဍ္ဍေန္တီ"တိ။

အထ နန္ဒိယော ဝေဟာရကသိဒ္ဓိ ယထာလာဘော အာဂန္တွာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ရေဝတိံ ဂေဟတော နီဟရိတွာ ဂေဟံ ပာဝိသိ။ ဒုတိယဒိဝသေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ မဟာအန္နံ ပဝတ္တေတွာ နိစ္စဘတ္တံ အနာထဘတ္တဉ္စ သမ္မဒေဝ ပဝတ္တေသိ, အတ္တနော သဟာယေဟိ ဥပနီတံ ရေဝတိံ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယ ဌပေသိ။ သော အပရေန သမယေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ အတ္တနော ဝိမာနေယေဝ နိဗ္ဗတ္တိ။ ရေဝတီ ပန သဗ္ဗံ အန္နံ ပစ္ဆိန္ဒိတွာ "ဣမေသံ ဝသေန မယှံ လာဘသက္ကာရော ပရိဟာယီ"တိ ဘိက္ခုသင်္ဃံ အက္ကောသန္တီ ပရိဘာသန္တီ ဝိစရတိ။ အထ ဝေဿဝဏော ဒွေ ယက္ခေ အာဏာပေသိ "ဂစ္ဆထ, ဘဏေ, ဗာရာဏသိနဂရေ ဥဃောသေထ "ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ရေဝတီ ဇီဝန္တိယေဝ နိရယေ ပက္ခိပီယတီ'တိ"။ တံ သုတွာ မဟာဇနော သံဝေဂဇာတော ဘီတတသိတော အဟောသိ။

အထ ရေဝတီ ပန ဟသာဒံ အဘိရုဟိတွာ ဒ္ဒုတရဲ ထကေတ္တာ နိသီဒိ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ တဿာ ဟပကမ္မသနွောဒိ တေန ဝေဿဝဏေန ရညာ အာဏတ္တာ ဇလိတကပိလကေသမဿုကြာ စိပိဋ္ဌဝိရူပနာသိကာ ပရိဏတအဌာ လောဟိတ ကွာ သဇလဓရေသမာနဝဏ္ဏာ အတိဝိယ ဘယာနကရူပာ ဒွေ ယက္ခာ ဥပဂန္တွာ "ဥဋ္ဌေဟိ, ရေဝတေ, သုဟပဓမ္မေ မေ"တိအာဒိနိ ဝဒန္တာ နာနာဗာဟာသု ဂဟေတ္ဂာ "မဟာဇနော ပဿတူ"တိ သကလနဂရေ ဝီထိတော ဝီထိံ ပရိဗ္ဗမာ ပေတ္တာ အာကာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ တာဝတိံသဘဝနံ နေတွာ နန္ဒိယဿ ဝိမာနံ သမ္ပတ္တိဥဿာ ဒဿေတွာ တံ ဝိလပန္တိံယေဝ ဥဿဒနိရယသမီပံ ဟပေသုံ။ တံ ယမပုရိသာ ဥဿဒနိရယေ ခိပိံသု။ တေနာဟ –

၈၆၃. "ဥဋ္ဌေဟိ ရေဝတေ သုဟပဓမ္မေ၊ အပာရုတဒွ္ဒာရေ အအနသီလေ။
နေဿာမ တံ ယတ္ထ ထုနန္တိ ဒုဂ္ဂတာ၊ သမပ္ပိတာ နေရယိကာ ဒုခေနာ"တိ။

တတ္ထ **ဥဋ္ဌေဟိ** တိ ဥဋ္ဌဟ, န အနေသ ဟာသာအေ တံ နိရယဘယတော ရက္ခိတုံ သက္ကောတိ, တသ္မာ သီဃံ ဥဋ္ဌ ဋ္ဌဟိတွာ အာဂစ္ဆာဟီတိ အတ္ထော။ **ရေဝတေ**တိ တံ နာမေန အာလပတိ။ **သုဟပဓမ္မေ** တိအာဒိနာ ဥဋ္ဌာနဿ ကာရ ဏံ ဝဒတိ။ ယသ္မာ တွံ အရိယာနံ အက္ကောသနပရိဘာသနာဒိနာ သုဋ္ဌု လာမကဟပဓမ္မာ, ယသ္မာ စ အပာရုတံ ဒွ္ဒတရဲ နိရယဿ တဝ ပဝေသနတ္ထံ, တသ္မာ ဥဋ္ဌေဟီတိ။ **အအနသီလေ**တိ ကဿစိ ကိဉ္စိ န အနသီလေ ကဒရိယေ မစ္ဆရိ နီ, က္လာဒမ္ပိ ဥဋ္ဌာနဿေဝ ကာရဏဝစနံ။ ယသ္မာ အနသီလာနံ အမစ္ဆရီနံ တဝ သာမိကသဒိသာနံ သုဂတိယံ နိတသော, တာဒိသာနံ ပန အအနသီလာနံ မစ္ဆရီနံ နိရယေ နိတသော, တသ္မာ ဥဋ္ဌေဟိ, မုဟုတ္တမတ္တမ္ပိ တဝ က္လာဓ ဌာတုံ န ဒသ္သ သာမီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ယတ္ထ ထုနန္တိ ဒုဂ္ဂတာ** တိ ဒုက္ခဂတတ္တာ ဒုဂ္ဂတာ။ **နေရယိကာ**တိ နိရယဒုက္ခေန သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ယသ္မိံ နိရယေ ထုနန္တိ, ယာဝ ဟပကမ္မံ န ဗျန္တိ ဟောတိ, တာဝ နိက္ခမိတုံ အလဘန္တာ နိတ္ထုနန္တိ, တတ္ထ တံ နေဿာမ နယိဿာမ ခိပိဿာမာတိ ယောဇနာ။

၈၆၄. "က္လာစ္စေဝ ဝတွာန ယမဿ ဒူတာ၊ တေ ဒွေ ယက္ခာ လောဟိတက္ခာ ဗ္ဗဟန္တာ။
ပစ္စေကဗာဟာသု ဂဟေတွာ ရေဝတံ၊ ပက္ကာမယုံ ဒေဝဂဏဿ သန္တိကေ"တိ။ –

က္လာဒံ သင်္ဂီတိကာရဝစနံ။

တတ္ထ **က္လာစ္စေဝ ဝတွာနာ** တိ က္လာတိ ဧဝ "ဥဋ္ဌေဟီ"တိအာဒိနာ ဝတွာ, ဝစနသမနန္တရမေဝာတိ အတ္ထော။ **ယမဿ ဒူတာ**တိ အပ္ပဋိသေဓနိယတဿ ယမဿ ရညော ဒူတသဒိသာ။ ဝေဿဝဏေန ဟိ တေ ပေသိတာ ။ တထာ ဟိ တေ တာဝတိံသဘဝနံ နယိံသု။ ကေစိ "န ယမဿ ဒူတာ"တိ န-ကာရဲ "ယမဿာ"တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓိတွာ "ဝေဿဝ ဏဿ ဒူတာ"တိ အတ္ထံ ဝဒန္တိ, တံ န ယုဇ္ဇတိ။ န ဟိ န ယမဒူတတာယ ဝေဿဝဏဿ ဒူတာတိ သိဇ္ဈတိ။ ယဇန္ တိ တတ္ထ ဗလိံ ဥပဟရန္တီတိ **ယက္ခာ။ လောဟိတက္ခာ** တိ ရတ္တနယနာ။ ယက္ခာနဉှိ နေတ္တာနိ အတိလောဟိတာ နိ ဟောန္တိ။ **ဗ္ဗဟန္တာ** တိ မဟန္တာ။ **ပစ္စေကဗာဟာသူ** တိ ဧကော ဧကဗာဟာယံ, က္လာတရော က္လာတရဗာဟာယန္တိ ပစ္စေ ကံ ဗာဟာသု။ **ရေဝတန္တိ** ရေဝတိံ။ ရေဝတာတိပိ တဿာ နာမမေဝ။ တထာ ဟိ "ရေဝတေ"တိ ဝုတ္တံ။ **ပက္ကာမယု** န္တိ ပက္ကာမေသုံ, ဥပနေသုန္တိ အတ္ထော။ **ဒေဝဂဏဿာ** တိ တာဝတိံသဘဝနေ ဒေဝသင်္ဃဿ။

ဧဝံ တေဟိ ယက္ခေဟိ တာဝတိံသဘဝနံ နေတွာ နန္ဒိယဝိမာနဿ အဝိဒူရေ ဌပိတာ ရေဝတီ တံ သူရိယမဏ္ဍလသ ဒိသံ အတိဝိယ ပဘဿရံ ဒိသွာ –

၈၆၅. "အာဒိစ္စဝဏ္ဏံ ရုစိရံ ပဘဿရံ၊ ဗျမ္ဟံ သုဘံ ကဉ္စနဇာလဆန္နံ။
ကဿေတမာကိဏ္ဏဇနံ ဝိမာနံ၊ သုရိယဿ ရံသီရိဝ ဇောတမာနံ။

၈၆၆. "နာရီဂဏာ စန္ဒနသာရလိတ္တာ၊ ဥဘတော ဝိမာနံ ဥပသောဘယန္တိ။
တံ ဒိဿတိ သုရိယသမာနဝဏ္ဏံ၊ ကော မောဒတိ သဂ္ဂပတ္တော ဝိမာနေ"တိ။ –

တေ ယက္ခေ ပုစ္ဆိ။ တေပိ တဿာ –

၈၆၇. "ဗာရာဏသိယံ နန္ဒိယော နာမာသိ၊ ဥပာသကော အမစ္ဆရီ အာနပတိ ဝဒညူ။

တဿေတမာကိဏ္ဏဇနံ ဝိမာနံ၊ သူရိယဿ ရံသီရိဝ ဇောတမာနံ။

၈၆၈. ''နာရီဂဏာ စန္ဒနသာရလိတ္တာ၊ ဥဘတော ဝိမာနံ ဥပသောဘယန္တိ။
တံ ဒိဿတိ သူရိယသမာနဝဏ္ဏံ၊ သော မောဒတိ သဂ္ဂပတ္တော ဝိမာနေ''တိ။ –

အာစိက္ခိံသု။

၈၆၈. တတ္ထ **စန္ဒနသာရလိတ္တာ** တိ သာရဘူတေန စန္ဒနဂန္ဓေန အနုလိတ္တသရီရာ။ **ဥဘတော ဝိမာန**န္တိ ဝိမာနံ ဥဘတော အန္တော စေဝ ဗဟိ စ သင်္ဂီတာဒီဟိ ဥပေစ္စ သောဘယန္တိ။

အထ ရေဝတီ –

၈၆၉. ''နန္ဒိယဿာဟံ ဘရိယာ၊ အဂာရိနီ သဗ္ဗကုလဿ ဣဿရာ။
ဘတ္တု ဝိမာနေ ရမိဿာမိ အနဟံ၊ န ပတ္ထယေ နိရယံ ဒဿနာယာ''တိ။ –

အာဟ။ တတ္ထ **အဂါရိနီ**တိ ဂေဟသာမိနီ၊ ''ဘရိယာ သကမိနီ''တိပိ ပဌန္တိ, ဘရိယာ သဟကမိနီတိ အတ္ထော။ **သဗ္ဗကုလဿ ဣဿရာ ဘတ္တု**တိ မမ ဘတ္တု နန္ဒိယဿ သဗ္ဗကုဋုမ္ဗိကဿ ဣဿရာ သာမိနီ အဟောသိံ, တသ္မာ ဣ
အနိပိ ဝိမာနေ ဣဿရာ ဘဝိဿာမီတိ အာဟ။ **ဝိမာနေ ရမိဿာမိ အနဟ**န္တိ ဧဝံ ပလောဘေတုမေဝ ဟိ တံ တေ တ
တ္ထ နေသုံ။ **န ပတ္ထယေ နိရယံ ဒဿနာယာ** တိ ယံ ပန နိရယံ မံ တုမှေဟ နေတုကာမာ, တံ နိရယံ ဒဿနာယပိ န ပတ္
ထယေ, ကုတော ပဝိသိတုန္တိ ဝဒတိ။

ဧဝံ ဝဒန္တိံမေဝ ''တွံ တံ ပတ္ထေဟိ တ မာ တ, ကိံ တဝ ပတ္ထနာယာ''တိ နိရယသမီပံ နေတွာ –

၈၇၀. ''ဧသော တေ နိရယော သုပာပဓမ္မေ၊ ပုညံ တယာ အကတံ ဇီဝလောကေ။
န ဟိ မစ္ဆရီ ရောသကော ပာပဓမ္မော၊ သဂ္ဂူပကာနံ လဘတိ သဟဗျတ''န္တိ။ –

ကထမာဟံသု။ တဿတ္ထော – **ဧသော** တဝ **နိရယော,** တယာ ဒီဃရတ္တံ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝိတဗ္ဗဋ္ဌာနဘူတော။ က
သ္မာ? **ပုညံ တယာ အကတံ ဇီဝလောကေ,** ယသ္မာ မနုဿလောကေ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ တယာ ပုညံ နာမ န ကတံ, ဧဝံ အက
တပုညော ပန တာဒိသော သတ္တော **မစ္ဆရီ** အတ္တနော သမ္ပတ္တိနိဂူဟနလက္ခဏေန မစ္ဆရေန သမန္နာဂတော, ပရေသံ
ရောသုပ္ပာဒနေန **ရောသကော,** လောဘာဒီဟိ ပာပဓမ္မေဟိ သမင်္ဂီဘာဝတော **ပာပဓမ္မော သဂ္ဂူပကာနံ** ဒေဝါနံ **သဟဗျ
ယတံ** သဟဘာဝံ **န လဘတီ**တိ ယောဇနာ။

ဧဝံ ပန ဝတွာ တေ ဒွေ ယက္ခာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ တံသဒိသေ ပန ဒွေ နိရယပါလေ သံသဝကေ နာမ ဂူထ
နိရယေ ပက္ခိပိတုံ အာကဍ္ဎန္တေ ပဿိတွာ –

၈၇၁. ''ကိံ နု ဂူထဉ္စ မုတ္တဉ္စ၊ အသုစိ ပဋိဒိဿတိ။
ဒုဂ္ဂန္ဓံ ကိမိဒံ မီဠှံ၊ ကိမေတံ ဥပတာယတီ''တိ။ –

တံ နိရယံ ပုစ္ဆိ။

၈၇၂. ''ဧသ သံသဝကော နာမ၊ ဂမ္ဘီရော သတပေါရိသော။
ယတ္ထ ဝဿသဟဿာနိ၊ တုဝံ ပစ္စသိ ရေဝတေ''တိ။ –

တသ္မိံ ကထိတေ တတ္ထ အတ္တနော နိဗ္ဗတ္တိဟေတုဘူတံ ကမ္မံ ပုစ္ဆန္တီ –

၈၇၃. ''ကိံ နု ကာယေန ဝါစာယ၊ မနသာ ဒုက္ကဋံ ကတံ။
ကေန သံသဝကော လဒ္ဓော၊ ဂမ္ဘီရော သတပေါရိသော''တိ။ – အာဟ။

၈၇၄. ‘‘သမဏော ဗြာဟ္မဏော စာပိ၊ အညေ တပိ ဝနိဗ္ဗကေ။
မုသာဝါဒေန ဝဉ္စေသိ၊ တံ ပာပံ ပကတံ တယာ’’တိ။ –

တဿာ တံ ကမ္မံ ကထေတွာ ပုန တေ –

၈၇၅. ‘‘တေန သံသဝကော လဒ္ဓော၊ ဂမ္ဘီရော သတပေါရိသော။
တတ္ထေ ဝဿသဟဿာနိ၊ တုဝံ ပစ္စသိ ရေဝတေ’’တိ။ –

အာဟံသု။ တတ္ထ **သံသဝကော နာမာ**တိ နိစ္စကာလံ ဂူထမုတ္တာဒိအသုစိဿ သံသဝနတော ပဂ္ဃရဏတော သံသဝကော နာမ။

န ကေဝလံ တုယှံ ဣဓ သံသဝကလာဘောဧဝ, အထ ခော တတ္ထ အနေကာနိ ဝဿသဟဿာနိ ပစ္စိတွာ ဥတ္တိဏ္ဏာယ ဟတ္ထစ္ဆေဒာဒိလာဘောပီတိ ဒဿေတုံ –

၈၇၆. ‘‘ဟတ္ထေပိ ဆိန္ဒန္တိ အထောပိ ပါဒေ၊ ကဏ္ဏေပိ ဆိန္ဒန္တိ အထောပိ နာသံ။
အထောပိ ကာကောဠဂဏာ သမေစ္စ၊ သင်္ဂမ္မ ခါဒန္တိ ဝိဖန္ဒမာန’’န္တိ။ –

တတ္ထ လဒ္ဓဗ္ဗကာရဏံ အာဟံသု။ တတ္ထ **ကာကောဠဂဏာ**တိ ကာကသင်္ဃာ။ တေ ကိရဿာ တိကဝုတပ္ပမာဏေ သရီရေ အနေကသတာနိ အနေကသဟဿာနိ ပတိတွာ တာလက္ခန္ဓပရိမာဏေဟိ သုနိသိတဂ္ဂေဟိ အယောမယေဟိ မုခတုဏ္ဍေဟိ ဝိဇ္ဈိတွာ ဝိဇ္ဈိတွာ ခါဒန္တိ, မံသံ ဂဟိတဂဟိတဋ္ဌာနေ ကမ္မဗလေန ပူရတေဝ။ တေနာဟ ‘‘ကာကောဠဂဏာ သမေစ္စ, သင်္ဂမ္မ ခါဒန္တိ ဝိဖန္ဒမာန’’န္တိ။

ပုန သာ မနုဿလောကံ ပစ္စာနယနာယ ယာစနာဒိဝသေန တံ တံ ဝိပ္ပလပိ။ တေန ဝုတ္တံ –

၈၇၇. ‘‘သာဓု ခော မံ ပဋိနေထ၊ ကာဟာမိ ကုသလံ ဗဟုံ။
ဒါနေန သမစရိယာယ၊ သံယမေန ဒမေန စ။
ယံ ကတွာ သုခိတာ ဟောန္တိ၊ န စ ပစ္ဆာနုတပ္ပရေ’’တိ။

ပုန နိရယပါလာ –

၈၇၈. ‘‘ပုရေ တုဝံ ပမဇ္ဇိတွာ၊ ဣဒါနိ ပရိဒေဝသိ။
သယံ ကတာနံ ကမ္မာနံ၊ ဝိပါကံ အနုဘောဿသီ’’တိ။ –

အာဟံသု။ ပုန သာ အာဟ –

၈၇၉. ‘‘ကော ဒေဝလောကတော မနုဿလောကံ၊ ဂန္တွာန ပုဋ္ဌော မေ ဧဝံ ဝဒေယျ။
နိက္ခိတ္တဒဏ္ဍေသု ဒဒါထ ဒါနံ၊ အစ္ဆာဒနံ သေယျမထန္နပါနံ။
န ဟိ မစ္ဆရီ ရောသကော ပာပဓမ္မော၊ သဂ္ဂုပဂါနံ လဘတိ သဟဗျတံ။

၈၈၀. ‘‘သာဟံ နူန ဣတော ဂန္တွာ၊ ယောနိံ လဒ္ဓါန မာနုသိံ။
ဝဒညူ သီလသမ္ပန္နာ၊ ကာဟာမိ ကုသလံ ဗဟုံ။
ဒါနေန သမစရိယာယ၊ သံယမေန ဒမေန စ။

၈၈၁. ‘‘အာရာမာနိ စ ရောပိဿံ၊ ဒုဂ္ဂေ သင်္ကမာနိ စ။
ပပဉ္စ ဥဒပါနဉ္စ၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။

၈၈၂. ‘‘စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပာဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

၈၈၃.''ဥပေါသထံ ဥပဝသိဿံ၊ သဒာ သီလေသု သံဝုတာ။
န စ အာနေ ပမဇ္ဇိဿံ၊ သာမံ ဒိဋ္ဌမိဒံ မယာ''တိ။

၈၈၄.''ဣစ္စေဝံ ဝိပ္ပလပန္တိံ၊ ဖန္ဒမာနံ တတော တတော။
ခိပိံသု နိရယေ ဃောရေ၊ ဥဒ္ဓံပါဒံ အဝံသိရ''န္တိ။ –

ဣဒံ သင်္ဂီတိကာရဝစနံ။ ပုန သာ –

၈၈၅.''အဟံ ပုရေ မစ္ဆရိနီ အဟောသိံ၊ ပရိဘာသိကာ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။
ဝိတထေန စ သာမိကံ ဝဉ္စယိတွာ၊ ပစ္စာမဟံ နိရယေ ဃောရရူပေ''တိ။ –

ဩသာနကထမာဟ။ တတ္ထ **''အဟံ ပုရေ မစ္ဆရိနီ''** တိ ကထာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာယ ဝုတ္တာ, ဣတရာ အနိဗ္ဗတ္တာယ တေတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝါတိ။

ဘိက္ခူ ရေဝတိယာ ယက္ခေဟိ ဂဟေတွာ နီတဘာဝံ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ တံ သုတွာ ဘဂဝါ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဣမံ ဝတ္ထုံ ကထေတွာ ဥပရိ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ, ဒေသနာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပာပုဏိံသု။ ကာမဉ္စေတံ ရေဝတီပဋိဗဒ္ဓာယ ကထာယ ယေဘုယျဘာဝတော ''ရေဝတီဝိမာန''န္တိ ဝေါဟရီယတိ, ယသ္မာ ပန ရေဝတီ ဝိမာနဒေဝတာ န ဟောတိ, နန္ဒိယဿ ပန ဒေဝပုတ္တဿ ဝိမာနာဒိသမ္ပတ္တိပဋိသံယုတ္တဉ္စေတံ, တသ္မာ ပုရိသဝိမာနေသွေဝ သင်္ဂဟံ အာရောပိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ရေဝတီဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ယော ဝဒတံ ပဝရော မနုဇေသူတိ ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန သေတဗျာယံ အညတရဿ ဗြာဟ္မဏဿ ကိစ္စာလဒ္ဓော ပုတ္တော ဆတ္တော နာမ ဗြာဟ္မဏမာဏဝေါ အဟောသိ။ သော ဝယပ္ပတ္တော ပိတရာ ပေသိတော ဥက္ကဋ္ဌံ ဂန္တွာ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ သန္တိကေ မေဓာဝိတာယ အနလသတာယ စ န စိရေနေဝ မန္တေ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာနိ စ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဗြာဟ္မဏသိပ္ပေ နိပ္ဖတ္တိံ ပတ္တော။ သော အာစရိယံ အဘိဝါဒေတွာ ''မယာ တုမ္ဟာကံ သန္တိကေ သိပ္ပံ သိက္ခိတံ, ကိံ တေ ဂရုဒက္ခိဏံ ဒေမီ''တိ အာဟ။ အာစရိယော ''ဂရုဒက္ခိဏာ နာမ အန္တေဝါသိကဿ ဝိဘဝါနုရူပာ, ကဟာပဏသဟဿမာနေဟီ''တိ အာဟ။ ဆတ္တမာဏဝေါ အာစရိယံ အဘိဝါဒေတွာ သေတဗျံ ဂန္တွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ တေဟိ အဘိနန္ဒိယမာနော ကတပဋိသန္ထာရော တမတ္ထံ ပိတု အာရောစေတွာ ''ဒေထ မေ အာတဗ္ဗယုတ္တကံ, အဇ္ဇေဝ ဒတွာ အာဂမိဿာမီ''တိ အာဟ။ တံ မာတာပိတရော ''တာတ, အဇ္ဇ ဝိကာလော, သွေဝ ဂမိဿသီ''တိ ဝတွာ ကဟာပဏေ နီဟရိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ဗန္ဓာပေတွာ ဌပေသုံ။ စောရာ တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ ဆတ္တမာဏဝကဿ ဂမနမဂ္ဂေ အညတရသ္မိံ ဝနဂဟနေ နိလီနာ အစ္ဆိံသု ''မာဏဝံ မာရေတွာ ကဟာပဏေ ဂဏှိဿာမာ''တိ။

ဘဂဝါ ပစ္စူသသမယေ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဆတ္တမာဏဝကဿ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာနံ, စောရေဟိ မာရိတဿ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံ, တတော သဟ ဝိမာနေန အာဂတဿ တတ္ထ သန္နိပတိတပရိသာယ စ ဓမ္မာဘိသမယံ ဒိသွာ ပဌမတရမေဝ ဂန္တွာ မာဏဝကဿ ဂမနမဂ္ဂေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ မာဏဝေါ အာစရိယဓနံ ဂဟေတွာ သေတဗျတော ဥက္ကဋ္ဌာဘိမုခေါ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဘဂဝန္တံ နိသိန္နံ ဒိသွာ ဥပသင်္ကမိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ''ကုဟိံ ဂမိဿသီ''တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တော ''ဥက္ကဋ္ဌံ, ဘော ဂေါတမ, ဂမိဿာမိ မယှံ အာစရိယဿ ပေါက္ခရသာတိဿ ဂရုဒက္ခိဏံ အာတု''န္တိ အာဟ။ အထ ဘဂဝါ ''ဇာနာသိ ပန တွံ, မာဏဝ, တီဏိ သရဏာနိ, ပဉ္စ သီလာနီ''တိ ဝတွာ တေန ''နာဟံ ဇာနာမိ, ကိမတ္ထိယာနိ ပနေတာနိ ကီဒိသာနိ စာ''တိ ဝုတ္တေ ''ဣဒမီဒိသ''န္တိ သရဏဂမနဿ သီလသမာဒာနဿ စ ဖလာနိသံသံ ဝိဘာဝေတွာ

တ ''ဥဂ္ဂဏှာဟာဟိ တာဝ, မာဏဝက, သရဏာဂမနဝိဓိ''န္တိ ဝတွာ ''သာဓု ဥဂ္ဂဏှာဟိဿာမိ, ကထေထ ဘန္တေ ဘဂ တ''တိ တေန ယာစိတော တဿ ရုစိယာ အနုရူပံ ကထာဗန္ဓဝသေန သရဏာဂမနဝိဓိံ ဒဿေန္တော –

၈၈၆.''ယော ဝဒတံ ပဝရော မနုဇေသု၊ သက္ယမုနီ ဘဂဝါ ကတကိစ္စော။
ဟာရဂတော ဗလဝီရိယသမင်္ဂီ၊ တံ သုဂတံ သရဏတ္ထမုပေဟိ။

၈၈၇.''ရာဂဝိရာဂမနေဇမသောကံ ၊ ဓမ္မမသင်္ခတမပ္ပဋိကူလံ။
မဓုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တံ၊ ဓမ္မမိမံ သရဏတ္ထမုပေဟိ။

၈၈၈.''ယတ္ထ စ ဒိန္န မဟပ္ဖလမာဟု၊ စတူသု သုစီသု ပုရိသယုဂေသု။
အဋ္ဌ စ ပုဂ္ဂလ ဓမ္မဒသာ တေ၊ သင်္ဃမိမံ သရဏတ္ထမုပေဟီ''တိ။ –

တိဿော ကထာယော အဘာသိ။

၈၈၆. တတ္ထ **ယော**တိ အနိယမိတဝစနံ, တဿ ''တ''န္တိ ဣမိနာ နိယမနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဝဒတ**န္တိ ဝဒန္တာနံ။ **ပဝရော**တိ သေဋ္ဌော, ကထိကာနံ ဥတ္တမော တဒီဝရောတိ အတ္ထော။ **မနုဇေသူ**တိ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသော ယထာ ''သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာန''န္တိ။ ဘဂဝါ ပန ဒေဝမနုဿာနမ္ပိ ဗြဟ္မာနမ္ပိ သဗ္ဗေသမ္ပိ သတ္တာနံ ပဝရောယေဝ, ဘဂဝတော စ စရိမဘဝေ မနုဿေသု ဥပ္ပန္နတာယ ဝုတ္တံ ''မနုဇေသူ''တိ။ တေနေတဟ **''သက္ယမုနီ''** တိ။ သက္ယကုလပ္ပသုတတာယ သက္ယော, ကာယမောနေယျာဒီဟိ သမန္နာဂတတော အနဝသေသဿ စ ဉေယျဿ မုနနတော မုနိ စာတိ **သက္ယမုနိ**။ ဘာဂျဝန္တတာဒီဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ **ဘဂဝါ**။ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ကာတဗ္ဗဿ ပရိညာဒိပဘေဒဿ သောဠသဝိဓဿ ကိစ္စဿ ကတတ္တာ နိဋ္ဌိတတ္တာ **ကတကိစ္စော** ။ ဟာရံ သက္ကာယဿ ပရတီရံ နိဗ္ဗာနံ ဂတော သယမ္ဘုဉာဏေန အဓိဂတောတိ **ဟာရဂတော**။ အသဒိသေန ကာယဗလေန, အနညသာဓာရဏေန ဉာဏဗလေန, စတုဗ္ဗိဓသမ္မပ္ပဓာနဝီရိယေန စ သမန္နာဂတတ္တာ **ဗလဝီရိယသမင်္ဂီ** ။ သောဘနဂမနတ္တာ, သုန္ဒရံ ဌာနံ ဂတတ္တာ, သမ္မာ ဂတတ္တာ, သမ္မာ စ ဂဒိတတ္တာ **သုဂတော**။ တံ သုဂတံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ **သရဏတ္ထံ** သရဏာယ ပရာယဏာယ အပာယဒုက္ခဝဋ္ဋဒုက္ခပရိတ္တာဏာယ **ဥပေဟိ** ဥပဂစ္ဆ, အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ အဟိတနိဝတ္တနေန ဟိတသံဝဍ္ဍနေန ''အယံ မေ ဘဂဝါ သရဏံ တာဏံ လေဏံ ပရာယဏံ ဂတိ ပဋိသရဏ''န္တိ ဘဇ သေဝ, ဧဝံ ဇာနာဟိ တ ဗုဇ္ဈဿူတိ အတ္ထော။

၈၈၇. **ရာဂဝိရာဂ**န္တိ အရိယမဂ္ဂမာဟ။ တေန ဟိ အရိယာ အနာဒိကာလဘာဝိတမ္ပိ ရာဂံ ဝိရဇ္ဇေန္တိ။ **အနေဇမသောက**န္တိ အရိယဖလံ။ တဉှိ ဇောသင်္ခာတာယ တဏှာယ အဝသိဋ္ဌာနဉ္စ သောကနိမိတ္တာနံ ကိလေသာနံ သဗ္ဗသော ပဋိပ္ပဿမ္ဘနတော ''အနေဇံ အသောက''န္တိ စ ဝုစ္စတိ။ **ဓမ္မ**န္တိ သဘာဝဓမ္မံ။ သဘာဝတော ဂဟေတဗ္ဗဓမ္မော ဟေသ ယဒိဒံ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ, န ပရိယတ္တိဓမ္မော ဝိယ ပညတ္တိဓမ္မဝသေန။ **ဓမ္မ**န္တိ တ ပရမတ္ထဓမ္မံ, နိဗ္ဗာနန္တိ အတ္ထော။ သမေစ္စ သမ္ဘုယျ ပစ္စယေဟိ ကတံ သင်္ခတံ, န သင်္ခတန္တိ **အသင်္ခတံ** ။ တဒေဝ နိဗ္ဗာနံ။ နတ္ထိ ဧတ္ထ ကိဉ္စိပိ ပဋိကူလန္တိ **အပ္ပဋိကူလံ**။ သဝနဝေလာယံ ဥပပရိက္ခဏဝေလာယံ ပဋိပဇ္ဇနဝေလာယန္တိ သဗ္ဗဒာပိ ဣဋ္ဌမေဝာတိ **မဓုရံ**။ သဗ္ဗညုတညာဏသန္နိဿယာယ ပဋိဘာနသမ္ပဒါယ ပဝတ္တိတတ္တာ သုပ္ပဝတ္တိဘာဝတော နိပုဏဘာဝတော စ **ပဂုဏံ**။ ဝိဘဇိတဗ္ဗဿ အတ္ထဿ ခန္ဓာဒိဝသေန ကုသလာဒိဝသေန ဥဒ္ဒေသာဒိဝသေန စ သုဋ္ဌု ဝိဘဇနတော **သုဝိဘတ္တံ** ။ တီဟိပိ ပဒေဟိ ပရိယတ္တိဓမ္မမေဝ ဝဒတိ။ တေနေဝ ဟိဿ အာဟာထကာလေ ဝိယ ဝိမဒ္ဒနကာလေပိ ကထေန္တဿ ဝိယ သုဏန္တဿာပိ သမ္မုခီဘာဝတော ဥဘတောပစ္စက္ခတာယ ဒဿနတ္တံ **''ဣမ''**န္တိ ဝုတ္တံ။ **ဓမ္မ**န္တိ ယထာဝပဋိပဇ္ဇန္တေ အပာယဒုက္ခပတတော ဓာရဏတ္တေန ဓမ္မံ, ဣဒံ စတုဗ္ဗိဓဿာပိ ဓမ္မဿ သာဓာရဏဝစနံ။ ပရိယတ္တိဓမ္မောပိ ဟိ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာနမတ္တာယပိ ယထာဝပဋိပတ္တိယာ အပာယဒုက္ခပတတော ဓာရေတိ ဧဝ။ ဣမဿ စ အတ္ထဿ ဣဒမေဝ ဝိမာနံ သာဓကန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သာဓာရဏဘာဝေန ယထာဝုတ္တဓမ္မဿ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ဒဿေန္တော ပုန **''ဣမ''**န္တိ အာဟ။

၈၈၈. **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ အရိယသင်္ဃေ။ **ဒိန္န** န္တိ ပရိစ္စတ္တံ အန္နာဒိဒေယျဓမ္မံ။ **ဒိန္န မဟပ္ဖလ** န္တိ ကထာ သုခတ္တံ အနုနာသိကလောပေ ကတော။ အစ္စန္တမေဝ ကိလေသာသုစိတော ဝိသုဇ္ဈနေန **သုစီသု** ''သောတာပန္နော သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော''တိအာဒိနာ (အ. နိ. ၈.၆၀) ဝုတ္တေသု **စတူသု ပုရိသယုဂေသု။ အဋ္ဌ**

တိ မဂ္ဂဥ္စဖလဥ္စေသု ယုဂဥ္စေ အကတ္ဝါတ ဝိသုံ ဝိသုံ ဂဟဏေန အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ။ ကထာသုခတ္ထမေဝ စေတ္ထ "ပုဂ္ဂလ **ဓမ္မဒသာ"**တိ ရသ္သံ ကတ္ဝါတ နိဒ္ဒေသော။ **ဓမ္မဒသာ**တိ စတုသစ္စဓမ္မဿ နိဗ္ဗာနဓမ္မဿ စ ပစ္စက္ခတော ဒဿနကာ။ ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံဟတဘာဝေန **သင်္ဃံ** ။

ဧဝံ ဘဂဝတာ တီဟိ ကထာဟိ သရဏဂုဏာသန္ဒဿနေန သဒ္ဓိံ သရဏဂမနဝိဓိမ္ပိ ဝုတ္တေ မာဏဝတေ တံတံ သရဏဂုဏာနုဿရဏမုခေန သရဏဂမနဝိဓိနော အတ္တနော ဟဒယေ ဥပ္ပိတဘာဝံ ဝိဘာဝေန္တော တဿာ တဿာ ကထာယ အနန္တရံ "ယော ဝဒတံ ပဝရော"တိအာဒိနာ တံ တံ ကထံ ပစ္စနုဘာသိ။ ဧဝံ ပစ္စနုဘာသိတ္ဝါတ ဋ္ဌိတဿ ပန္ဇ သိက္ခာပ အနိ သရူပတော ဖလာနိသံသတော စ ဝိဘာဝေတ္ဝါတ တေသံ သမာအနုဝိဓိ ကထေသိ။ သော တမ္ပိ သုတ္ဝါ ဥပဓာရေတ္ဝါတ ပ သန္နမာနသော "ဟန္ဒာဟံ ဘဂဝတ ဂမိဿာမီ"တိ ဝတ္ဝါတ ရတနတ္တယဂုဏံ အနုဿရန္တော တံယေဝ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ဘဂဝတပိ "အလံ ဣမဿ တွေကံ ကုသလံ ဒေဝလောကူပပတ္တိယာ"တိ ဇေတဝနမေဝ အဂမာသိ။

မာဏဝဿ ပန ပသန္နစိတ္တဿ ရတနတ္တယဂုဏံ သလ္လက္ခဏဝသေန "သရဏံ ဥပေမိ"တိ ပဝတ္တစိတ္တု ပ္ပာဒတာယ သရဏေသု စ, ဘဂဝတာ ဝုတ္တနယေန ပဉ္စန္နံ သီလာနံ အဓိဋ္ဌာနေန သီလေသု စ ပတိဋ္ဌိတဿ တေနေဝ နယေန ရတနတ္တယဂုဏေ အနုဿရန္တဿေဝ ဂစ္ဆန္တဿ စောရာ မဂ္ဂေ ပရိယုဋ္ဌိံသု။ သော တေ အဂဏေတ္ဝါတ ရတနတ္တယဂုဏေ အနုဿရန္တောယေဝ ဂစ္ဆတိ။ တဥ္စေကော စောရော ဂုမ္ဗန္တရံ ဥပနိဿာယ ဋ္ဌိတော ဝိသပီတေ န သရေန သဟသာဝ ဝိဇ္ဈိတ္ဝါတ ဇီဝိတက္ခယံ ဟပေတ္ဝါတ ကဟာပဏာဘဏ္ဍိကံ ဂဟေတ္ဝါတ အတ္တနော သဟာယေဟိ သဒ္ဓိံ ပက္ကာမိ။ မာဏဝတေ ပန ကာလံ ကတ္ဝါတ တာဝတိံသဘဝနေ တိံသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓော ဝိယ အ စ္ဆရာသဟဿပရိဝုတော သဋ္ဌိသကဋဘာရာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတတ္တဘာဝေ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ဝိမာနဿ အာ ဘာ သာတိရေကာနိ ဝီသတိယောဇနာနိ ဖရိတ္ဝါတ တိဋ္ဌတိ။

အထ မာဏဝံ ကာလကတံ ဒိသ္ဝါတ သေတဗ္ယကမတသိနော မနုဿာ သေတဗ္ယံ ဂန္တွာ တဿ မာတာပိတူနံ ဥ က္ကဋ္ဌကမတသိနော စ ဥက္ကဋ္ဌံ ဂန္တွာ ဗြာဟ္မဏဿ ပောက္ခရသာတိဿ ကထေသုံ။ တံ သုတ္ဝါတ တဿ မာတာပိတရော ဉာတိမိတ္တာ ဗြာဟ္မဏော စ ပောက္ခရသာတိ သပရိတရာ အဿုမုခာ ရောဒမာနာ တံ ပဒေသံ အဂမံသု, ယေဘုယ္ယေန သေတဗ္ယတသိနော စ ဥက္ကဋ္ဌတသိနော စ ဣစ္ဆာနင်္ဂလတသိနော စ သန္နိပတိံသု, မဟာသမာဂမော အဟောသိ။ အထ မာဏဝဿ မာတာပိတရော မဂ္ဂဿ အဝိဒူရေ စိတကံ သဇ္ဇေတ္ဝါတ သရီရကိစ္စံ ကာတုံ အာရဘိံသု။

အထ ဘဂဝတ စိန္တေသိ "မယိ ဂတေ ဆတ္တမာဏဝတေ မံ ဝန္ဒိတုံ အာဂမိဿတိ, အာဂတဥ္စ တံ ကတကမ္မံ က ထာပေန္တော ကမ္မဖလံ ပစ္စက္ခံ ကာရေတ္ဝါတ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ, ဧဝံ မဟာဇနဿ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝိသ္ သတီ"တိ စိန္တေတ္ဝါတ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ တံ ပဒေသံ ဥပဂန္တွာ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ ဆဗ္ဗဏ္ ဏာဗုဒ္ဓရံသိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော။ အထ ဆတ္တမာဏဝဒေဝပုတ္တောပိ အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝါတ, တသ္ သာ ကာရဏံ ဥပဓာရေန္တော သရဏဂမနဥ္စ သီလသမာအနဥ္စ ဒိသ္ဝါတ, ဝိမ္ဟယဇာတော ဘဂဝတိ သဉ္ဇာတပသာဒဗဟု မာနော "ဣအနေတဟံ ဂန္တွာ ဘဂဝန္တဥ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဥ္စ ဝန္ဒိဿာမိ, ရတနတ္တယဂုဏေ စ မဟာဇနဿ ပာက ဋ္ဌေ ကရိဿာမီ"တိ ကတညုတံ နိဿာယ သကလံ တံ အရညပဒေသံ ဩဘာသေန္တော, သဟ ဝိမာနေန အာဂ န္တွာ ဝိမာနတော ဩရုယ္ဟ မဟတာ ပရိတရေန သဒ္ဓိံ ဒိဿမာနရူပေဟ ဥပသင်္ကမိတ္ဝါတ ဘဂဝတော ဟဒေသု သိရသာ နိပတန္တော အဘိတဒေတ္ဝါတ အဥ္စလိံ ပဂ္ဂယ္ဟ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသ္ဝါတ မဟာဇနော "ကော နု ခော အယံ ဒေ ဝေ တ ဗြဟ္မာ တ"တိ အစ္ဆရိယဗ္ဗုတဇာတော ဥပသင်္ကမိတ္ဝါတ ဘဂဝန္တံ ပရိတရေသိ။ ဘဂဝတ တေန ကတပုညက မ္မံ ပာကဋံ ကာတုံ –

၈၈၉. "န တထာ တပတိ နဘေ သူရိယော၊ စန္ဒော စ န ဘာသတိ န ဖုဿော။
ယထာ အတုလမိဒံ မဟပ္ပဘာသံ၊ ကော နု တွံ တိဒိတ မဟိံ ဥပါက။

၈၉၀. "ဆိန္ဒတိ ရံသီ ပဘင်္ကရဿ၊ သာဓိကဝီသတိယောဇနာနိ အာဘာ။
ရတ္တိမပိ ယထာ ဒိဝံ ကရောတိ၊ ပရိသုဒ္ဓံ ဝိမလံ သုဘံ ဝိမာနံ။

၈၉၁. "ဗဟုပဒုမဝိစိတ္တပုဏ္ဍရီကံ၊ ဝေကိဏ္ဏံ ကုသုမေဟိ နေကစိတ္တံ။

အရဇဝိရဇဟေမဇာလဆန္နံ၊ အာကာသေ တပတိ ယထာပိ သူရိယော။

၈၉၂. "ရတ္တမ္ဗရပီတတသသာဟိ၊ အဂရုပိယင်္ဂုစန္ဒနုဿအာဟိ။
ကဉ္စနတနုသန္နိဘတ္တစာဟိ၊ ပရိပူရံ ဂဂနံဝ တာရကာဟိ။

၈၉၃. "နရနာရိယော ဗဟုကေတ္ထနေကဝဏ္ဏာ၊ ကုသုမဝိဘူသိတာဘရဏေတ္ထ သုမနာ။
အနိလပမုဉ္စိတာ ပဝန္တိ သုရဘိံ၊ တပနိယဝိတတာ သုဝဏ္ဏဆန္နာ။

၈၉၄. "ကိဿ သံယမဿ အယံ ဝိပါကော၊ ကေနာသိ ကမ္မဖလေနိဓူပပန္နော။
ယထာ စ တေ အဓိဂတမိဒံ ဝိမာနံ၊ တဒနုပဒံ အဝစာသိ ဣင်္ဃ ပုဋ္ဌော"တိ။ –

တံ ဒေဝပုတ္တံ ပဋိပုစ္ဆိ။

၈၈၆. တတ္ထ **တပတီ**တိ ဒိပ္ပတိ။ **နဘေ**တိ အာကာသေ။ **ဖုဿော** တိ ဖုဿတာရကာ။ **အတုလ**န္တိ အနုပမံ, အပ္ပမာဏံ တ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာ ဣဒံ တဝ ဝိမာနံ အနုပမံ အပ္ပမာဏံ ပဘဿရဘာဝေန တတော ဧဝ မဟပ္ပဘာသံ အာကာသေ ဒိပ္ပတိ, န တထာ တာရကရူပါနိ ဒိပ္ပန္တိ, န စန္ဒော, တာနိ တာဝ တိဋ္ဌန္တု, နာပိ သူရိယော ဒိပ္ပတိ, ဧဝံဘူတော ကော နု တွံ ဒေဝလောကတော ဣမံ ဘူမိပဒေသံ ဥပဂတော, တံ ဟကဋ္ဋံ ကတွာ ဣမဿ မဟာဇနဿ ကထေဟီတိ။

၈၉၀. **ဆိန္ဒတီ** တိ ဝိစ္ဆိန္ဒတိ, ပဝတ္တိတုံ အဒေန္တော ပဋိဟနတီတိ အတ္ထော။ **ရံသီ**တိ ရသ္မိယော။ **ပဘင်္ကရဿာ**တိ သူရိယဿ။ တဿ စ ဝိမာနဿ ပဘာ သမန္တတော ပဉ္စဝီသတိ ယောဇနာနိ ဖရိတွာ တိဋ္ဌတိ။ တေနာဟ **"သာဓိကဝီသတိယောဇနာနိ အာဘာ"**တိ။ **ရတ္တိမ္ပိ ယထာ ဒိဝံ ကရောတီ** တိ အတ္တနော ပဘာယ အန္ဓကာရံ ဝိဓမန္တံ ရတ္တိဘာဂမ္ပိ ဒိဝသဘာဂံ ဝိယ ကရောတိ။ ပရိသမန္တတော အန္တော စေဝ ဗဟိ စ သုဒ္ဓတာယ **ပရိသုဒ္ဓံ** ။ သဗ္ဗသော မလာဘာဝေန **ဝိမလံ**။ သုန္ဒရတာယ **သုဘံ**။

၈၉၁. **ဗဟုပဒုမဝိစိတ္တပုဏ္ဍရီက** န္တိ ဗဟုဝိဓရတ္တကမလဉ္စေဝ ဝိစိတ္တဝဏ္ဏသေတကမလဉ္စ။ သေတကမလံ ပဒုမံ, ရတ္တကမလံ ပုဏ္ဍရီကန္တိ ဝဒန္တိ။ **တေကိဏ္ဏံ ကုသုမေဟီ** တိ အညေဟိ စ နာနာဝိဓေဟိ ပုပ္ဖေဟိ သမောကိဏ္ဏံ။ **နေကစိတ္တ** န္တိ မာလာကမ္မလတာကမ္မာဒိနာနာဝိဓဝိစိတ္တံ။ **အရဇဝိရဇဟေမဇာလဆန္န** န္တိ သယံ အပဂတရဇံ ဝိရဇေန နိဒ္ဒောသေန ကဉ္စနဇာလေန ဆာဒိတံ။

၈၉၂. **ရတ္တမ္ဗရပီတတသသာဟီ** တိ ရတ္တဝတ္ထာဟိ စေဝ ပီတဝတ္ထာဟိ စ။ ကော ဟိ ရတ္တံ ဒိဗ္ဗဝတ္ထံ နိတသေတွာ ပီတံ ဥတ္တရိယံ ကရောတိ, အပရာ ပီတံ နိတသေတွာ ရတ္တံ ဥတ္တရိယံ ကရောတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ရတ္တမ္ဗရပီတတသသာဟီ"တိ ။ **အဂရုပိယင်္ဂုစန္ဒနုဿအာဟီ** တိ အဂရုဂန္ဓေန ပိယင်္ဂုမာလာဟိ စန္ဒနဂန္ဓေဟိ စ ဥဿအာဟိ, ဥဿန္နဒိဗ္ဗာဂရုဂန္ဓာဒိကာဟီတိ အတ္ထော။ **ကဉ္စနတနုသန္နိဘတ္တစာဟီ** တိ ကနကသဒိသသုခုမစ္ဆဝီဟိ။ **ပရိပူရ**န္တိ တဟံ တဟံ ဝိစရန္တီဟိ သင်္ဂီတိပသုတာဟိ စ ပရိပုဏ္ဏံ။

၈၉၃. **ဗဟုကေတ္ထာ** တိ ဗဟုကာ ဧတ္ထ။ **အနေကဝဏ္ဏာ** တိ နာနာရူပါ။ **ကုသုမဝိဘူသိတာဘရဏာ**တိ ဝိသေသတော သုရဘိတယနတ္ထံ ဒိဗ္ဗကုသုမေဟိ အလင်္ကတဒိဗ္ဗာဘရဏာ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဧတသ္မိံ ဝိမာနေ။ **သုမနာ**တိ သုန္ဒရမနာ ပမုဒိတစိတ္တာ။ **အနိလပမုဉ္စိတာ ပဝန္တိ သုရဘိ** န္တိ အနိလေန ပမုဉ္စိတဂန္ဓာနံ ပုပ္ဖာနံ တယုနာ ဝိမုတ္တပတ္တပုဋ္ဌံ ဝိယ ဝိဗန္ဓတာယ ဝိကသိတတာယ စ သုဂန္ဓံ ပဝါယန္တိ။ "အနိလပဓူပိတာ"တိပိ ပဌန္တိ, တတေန မန္ဒံ အာဝုယှဟမာနာ ဟေမမယပုပ္ဖာတိ အတ္ထော။ ကနကစီရကာဒီဟိ ဝေဏိအာဒီသု ဩတတတတာယ **တပနိယဝိတတာ**။ ယေဘုယျေန ကဉ္စနာဘရဏေဟိ အစ္ဆာဒိတသရီရတာယ **သုဝဏ္ဏဆန္နာ။ နရနာရိယော** တိ ဒေဝပုတ္တာ ဒေဝဓီတရော စ ဗဟုကာ ဧတ္ထ တဝ ဝိမာနေတိ ဒဿေတိ။

၈၉၄. **ဣင်္ဃာ** တိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။ **ပုဋ္ဌော** တိ ပုစ္ဆိတော ဣမဿ မဟာဇနဿ ကမ္မဖလပစ္စက္ခဘာတယာ တိ အဓိပ္ပာယော။

တတော ဒေဝပုတ္တော ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဗျာကာသိ –

၈၉၅. ‘‘သယမိဓ ပထေ သမေစ္စ မာဏဝေန၊ သတ္တာနုသာသိ အနုကမ္ပမာနော။
တဝ ရတနဝရဿ ဓမ္မံ သုတွာ၊ ကရိဿာမီတိ စ ဗြဝိတ္ထ ဆတ္တော။

၈၉၆. ‘‘ဇိနဝရပဝရံ ဥပေဟိ သရဏံ၊ ဓမ္မဉ္စာပိ တထေဝ ဘိက္ခုသင်္ဃံ။
နောတိ ပဉ္စမံ အဝေါစဟံ ဘန္တေ၊ ပစ္ဆာ တေ ဝစနံ တထေဝကာသိံ။

၈၉၇. ‘‘မာ စ ပါဏဝဓံ ဝိဝိဓံ စရဿု အသုစိံ၊
န ဟိ ပါဏေသု အသညတံ အဝဏ္ဏယိံသု သပ္ပညာ။
နောတိ ပဉ္စမံ အဝေါစဟံ ဘန္တေ၊ ပစ္ဆာ တေ ဝစနံ တထေဝကာသိံ။

၈၉၈. ‘‘မာ စ ပရဇနဿ ရက္ခိတမ္ပိ၊ အာဒါတဗ္ဗမမညိထော အဒိန္နံ။
နောတိ ပဉ္စမံ အဝေါစဟံ ဘန္တေ၊ ပစ္ဆာ တေ ဝစနံ တထေဝကာသိံ။

၈၉၉. ‘‘မာ စ ပရဇနဿ ရက္ခိတာယော၊ ပရဘရိယာ အဂမာ အနရိယမေတံ။
နောတိ ပဉ္စမံ အဝေါစဟံ ဘန္တေ၊ ပစ္ဆာ တေ ဝစနံ တထေဝကာသိံ။

၉၀၀. ‘‘မာ စ ဝိတထံ အညထာ အဘာဏိ၊ န ဟိ မုသာဝါဒံ အဝဏ္ဏယိံသု သပ္ပညာ။
နောတိ ပဉ္စမံ အဝေါစဟံ ဘန္တေ၊ ပစ္ဆာ တေ ဝစနံ တထေဝကာသိံ။

၉၀၁. ‘‘ယေန စ ပုရိသဿ အပေတိ သညာ၊ တံ မဇ္ဇံ ပရိဝဇ္ဇယဿု သဗ္ဗံ။
နောတိ ပဉ္စမံ အဝေါစဟံ ဘန္တေ၊ ပစ္ဆာ တေ ဝစနံ တထေဝကာသိံ။

၉၀၂. ‘‘သွာဟံ ဣဓ ပဉ္စ သိက္ခာ ကရိတွာ၊ ပဋိပဇ္ဇိတွာ တထာဂတဿ ဓမ္မေ။
ဒွေပထမဂမာသိံ စောရမဇ္ဈေ၊ တေ မံ တတ္ထ ဝဓိံသု ဘောဂဟေတု။

၉၀၃. ‘‘ဧတ္တကမိဒံ အနုဿရာမိ ကုသလံ၊ တတော ပရံ န မေ ဝိဇ္ဇတိ အညံ။
တေန သုစရိတေန ကမ္မုနာဟံ၊ ဥပ္ပန္နော တိဒိဝေသု ကာမကာမီ။

၉၀၄. ‘‘ပဿ ခဏမုဟုတ္တသညမဿ၊ အနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိယာ ဝိပါကံ။
ဇလမိဝ ယသသာ သမေက္ခမာနာ၊ ဗဟုကာ မံ ပိဟယန္တိ ဟီနကမ္မာ။

၉၀၅. ‘‘ပဿ ကတိပယာယ ဒေသနာယ၊ သုဂတိဉ္စမှိ ဂတော သုခဉ္စ ပတ္တော။
ယေ စ တေ သတတံ သုဏန္တိ ဓမ္မံ၊ မညေ တေ အမတံ ဖုသန္တိ ခေမံ။

၉၀၆. ‘‘အပ္ပမ္ပိ ကတံ မဟာဝိပါကံ၊ ဝိပုလံ ဟောတိ တထာဂတဿ ဓမ္မေ။
ပဿ ကတပုညတာယ ဆတ္တော၊ ဩဘာသေတိ ပထဝိံ ယထာပိ သူရိယော။

၉၀၇. ‘‘ကိမိဒံ ကုသလံ ကိမာစရေမ၊ ဣစ္စေကေ ဟိ သမေစ္စ မန္တယန္တိ။
တေ မယံ ပုနရေဝ လဒ္ဓ မာနုသတ္တံ၊ ပဋိပန္နာ ဝိဟရေမု သီလဝန္တော။

၉၀၈. ‘‘ဗဟုကာရော အနုကမ္ပကော စ သတ္ထာ၊ ဣတိ မေ သတိ အဂမာ ဒိဝါ ဒိဝဿ။
သွာဟံ ဥပဂတောမှိ သစ္စနာမံ၊ အနုကမ္ပဿု ပုနပိ သုဏေမှ ဓမ္မံ။

၉၀၉. ‘‘ယေ စိဓ ပဇဟန္တိ ကာမရာဂံ၊ ဘဝရာဂါနုသယဉ္စ ပဟာယ မောဟံ။
န စ တေ ပုန မုပေန္တိ ဂဗ္ဘသေယျံ၊ ပရိနိဗ္ဗာနဂတာ ဟိ သီတိဘူတာ’’တိ။

၈၉၅. တတ္ထ **သယမိဝ ပထေ သမေစ္စ မာဏဝေနာ** တိ ဣဒံ ဣမသ္မိံ ပထေ မဟာမဂ္ဂေ သယမေဝ ဥပဂတေန မာဏဝေန ဗြာဟ္မဏကုမာရေန သမေစ္စ သမာဂန္တွာ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထေဟိ သတ္တာနံ ယထာရဟမနုသာသနတော **သတ္ထာ** ဘဂဝါ, တဉ္စ ယံ မာဏဝံ ယထာဓမ္မံ **အနုသာသိ အနုကမ္ပမာနော** အနုဂ္ဂဏှန္တော, **တဝ ရတနဝရဿ** အဂ္ဂရတနဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ, တံ **ဓမ္မံ သုတွာန ဣတိ** ဧဝံ **ကရိဿာမိ** ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇိဿာမီတိ, သော **ဆတ္တော** ဆတ္တနာမကော မာဏဝော **ဗြဝိတ္ထ** ကထေသီတိ ပဒယောဇနာ။

၈၉၆. ဧဝံ ယထာပုစ္ဆိတံ ကမ္မံ ကာရဏတော ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တံ သရူပတော ဝိဘာဂတော စ ဒဿေန္တော သတ္ထာရာ သမာဒပိတဘာဝံ အတ္တနာ စ တတ္ထ ပစ္ဆာ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဒဿေတုံ **"ဇိနဝရပဝရ"**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နောတိ ပဌမံ အဝောစဟံ ဘန္တေ** တိ ဘန္တေ ဘဂဝါ "သရဏဂမနံ ဇာနာသီ"တိ တယာ ဝုတ္တော "နော"တိ န "ဇာနာမီ"တိ ပဌမံ အဝောစံ အဟံ။ **ပစ္ဆာ တေ ဝစနံ တထေဝကာသိ** န္တိ ပစ္ဆာ တယာ ဝုတ္တံ ကထံ ပရိဝတ္တေန္တော တဝ ဝစနံ တထေဝ အကာသိံ ပဋိပဇ္ဇိံ, တီဏိပိ သရဏာနိ ဥပဂစ္ဆိန္တိ အတ္ထော။

၈၉၇. **ဝိဝိဓ**န္တိ ဥစ္စာဝစံ, အပ္ပသာဝဇ္ဇံ မဟာသာဝဇ္ဇဉ္စာတိ အတ္ထော။ **မာ စရဿု** တိ မာ အကာသိ။ **အသုစိ**န္တိ ကိလေသာသုစိမိဿတာယ န သုစိံ။ **ပါဏေသု အသညတ**န္တိ ပါဏဃာတတော အဝိရတံ။ **န ဟိ အဝဏ္ဏယိံသု** တိ န ဟိ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ပစ္စုပ္ပန္နကာလတ္ထေ ဟိ ဣဒံ အတီတကာလဝစနံ။ အထ ဝါ "အဝဏ္ဏယိံသူ"တိ ဧကဒေသေန သကလဿ ကာလဿ ဥပလက္ခဏံ, တသ္မာ ယထာ န ဝဏ္ဏယိံသု အတီတမဒ္ဓါနံ, ဧဝံ ဧတရဟိပိ န ဝဏ္ဏယန္တိ, အနာဂတေပိ န ဝဏ္ဏယိဿန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၈၉၈-၉၀၀. **ပရဇနဿ ရက္ခိတ**န္တိ ပရပရိဂ္ဂဟိတဝတ္ထုံ။ တေနာဟ "အဒိန္န"န္တိ။ **မာ အဂမာ**တိ မာ အဇ္ဈာစရိ။ **ဝိတထ**န္တိ အတထံ, မုသာတိ အတ္ထော။ **အညထာ**တိ အညထာဝ, ဝိတထသညီ ဧဝံ ဝိတထန္တိ ဇာနန္တော ဧဝံ မာ ဘဏီတိ အတ္ထော။

၉၀၁. **ယေနာ**တိ ယေန မဇ္ဇေန, ပီတေနာတိ အဓိပ္ပာယော။ **အပေတီ**တိ ဝိဂစ္ဆတိ။ **သညာ**တိ ဓမ္မသညာ, လောကသညာ ဧဝ ဝါ။ **သဗ္ဗ**န္တိ အနဝသေသံ, ဗီဇတော ပဋ္ဌာယာတိ အတ္ထော။

၉၀၂. **သွာဟ**န္တိ သော တဝ ဆတ္တမာဏဝဘူတော အဟံ။ **ဣဓ** ဣမသ္မိံ မဂ္ဂပဒေသေ, ဣမသ္မိံ ဝါ တဝ သာသနေ။ တေနာဟ **"တထာဂတဿ ဓမ္မေ"** တိ။ **ပဉ္စ သိက္ခာ**တိ ပဉ္စ သီလာနိ။ **ကရိတွာ**တိ အာဒိယိတွာ, အဓိဋ္ဌာယာတိ အတ္ထော။ **ဒွေဓာပထ**န္တိ ဒွိန္နံ ဂါမသီမာနံ ဝေမဇ္ဈဘူတံ ပထံ, သီမန္တရိကပထန္တိ အတ္ထော။ **တေ**တိ တေ စောရာ။ **တတ္ထာ**တိ သီမန္တရိကမဂ္ဂေ။ **ဘောဂဟေတူ**တိ အာမိသကိဉ္စိက္ခနိမိတ္တံ။

၉၀၃. **တတော**တိ ယထာဝုတ္တကုသလတော **ပရံ** ဥပရိ **အညံ ကုသလံ န ဝိဇ္ဇတိ** န ဥပလဗ္ဘတိ, ယမဟံ အနုဿရေယျန္တိ အတ္ထော။ **ကာမကာမီ**တိ ယထိစ္ဆိတကာမဂုဏသမင်္ဂီ။

၉၀၄. **ခဏမုဟုတ္တသညမဿ** တိ ခဏမုဟုတ္တမတ္တံ ပဝတ္တသီလဿ။ **အနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိယာ** တိ ယထာဓိဂတဿ ဖလဿ အနုရူပဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇမာနဿ ဘဂဝါ ပဿ, တုယှံ ဒေသိတဓမ္မဿ ဝါ အနုရူပာယ ဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ဝုတ္တနိယာမေနေဝ သရဏဂမနဿ သီလသမာဒာနဿ စာတိ အတ္ထော။ **ဇလမိဝ ယသသာ**တိ ဣဒ္ဓိယာ ပရိဝါရသမ္ပတ္တိယာ စ ဇလန္တံ ဝိယ။ **သမေက္ခမာနာ** တိ ပဿန္တာ။ **ဗဟုကာ**တိ ဗဟဝေါ။ **ပိဟယန္တိ** တိ "ကထံ နု ခေါ မယံ ဧဒိသာ ဘဝေယျာမာ"တိ ပတ္ထေန္တိ။ **ဟီနကမ္မာ** တိ မမ သမ္ပတ္တိတော နိဟီနဘောဂါ။

၉၀၅. **ကတိပယာယာ**တိ အပ္ပိကာယ။ **ယေ**တိ ယေ ဘိက္ခူ စေဝ ဥပါသကာဒယော စ။ စ-သဒ္ဒော ဗျတိရေကေ။ **တေ**တိ တဝ။ **သတတ**န္တိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ။

၉၀၆. **ဝိပုလ**န္တိ ဥဠာရဖလံ ဝိပုလာနုဘာဝံ။ **တထာဂတဿ ဓမ္မေ** တိ တထာဂတဿ သာသနေ ဒေသိတဒေ ဌတွာ ကတန္တိ ယောဇနာ။ ဧဝံ အနုဒ္ဒေသိကဝသေန ဝုတ္တမေဝတ္ထံ အတ္တုဒ္ဒေသိကဝသေန ဒဿေန္တော **"ပဿ"** တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပဿ** တိ ဘဂဝန္တံ ဝဒတိ, အတ္တာနမေဝ ဝါ အညံ ဝိယ ကတွာ ဝဒတိ။

၉၀၇. **ကိမိဒံ ကုသလံ ကိမာစရေမာ**တိ ကုသလံ နာမေတံ ကိံသဘာဝံ ကီဒိသံ, ကထံ တ တံ အာစရေယျာမ။ **ဣစ္စေ ကေ ဟိ သမေစ္စ မန္တယန္တီ**တိ ဧဝမေကေ သမေစ္စ သမာဂန္တွာ ပထဝိံ ပရိဝတ္တေန္တာ ဝိယ သိနေရုံ ဥက္ခိပန္တာ ဝိယ စ သုဒုက္ကရံ ကတွာ မန္တယန္တိ ဝိစာရေန္တိ, မယံ ပန အကိစ္ဆေနေဝ ပုနပိ ကုသလံ အာစရေယျာမာတိ အဓိပ္ပာယော။ တေနေတဟ **"မယ"**န္တိအာဒိ။

၉၀၈. **ဗဟုကာရာ**တိ ဗဟူပကာရာ, မဟာဥပကာရာ တ။ **အနုကမ္ပကာ** တိ ကာရုဏိကာ။ **မ**-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ **ဣတီ**တိ ဧဝံ, ဘဂဝတော အတ္တနိ ပဋိပန္နာကာရံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **မေ သတီ**တိ မယိ သတိ ဝိဇ္ဇမာနေ, ဓာရေဟိ အဝဓိတေ ဇေတိ အတ္ထော။ **ဒိတ ဒိဝဿာ** တိ ဒိဝသဿပိ ဒိတ, ကာလဿေတတိ အတ္ထော။ **သွာတဟ**န္တိ သော ဆတ္တမာဏဝဘူတော အဟံ။ **သစ္စနာမ** န္တိ "ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိအာဒိနာမေဟိ အဝိတထနာမံ ဘူတတ္ထနာမံ။ **အနုကမ္ပဿု** တိ အနုဂ္ဂဏှာဟိ။ **ပုနပီ**တိ ဘိယျောပိ **သုဏောမု,** တဝ ဓမ္မံ သုဏေယျာမယေတတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဒေဝပုတ္တော သဗ္ဗမေတံ ကတညုတာဘာဝေ ဌတွာ သတ္ထု ပယိရုပာသနေ စ ဓမ္မဿဝနေ စ အတိတ္တိမေဝ ဒီပေန္တော ဝဒတိ။ ဘဂဝတ ဒေဝပုတ္တဿ စ တတ္ထ သန္နိပတိတပရိသာယ စ အဇ္ဈာသယံ ဩလောကေတွာ အနုပုဗ္ဗိကထံ ကထေသိ။ အထ နေသံ အလ္လစိတ္တတံ ဉတွာ သာမုက္ကံသိကံ ဓမ္မဒေသနံ ပကာသေသိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ ဒေဝပုတ္တော စေဝ မာတာပိတရော စဿ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု, မဟတော စ ဇနကာယဿ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။

၉၀၉. ပဌမဖလေ ပတိဋ္ဌိတော ဒေဝပုတ္တော ဥပရိမဂ္ဂေသု အတ္တနော ဂရုစိတ္တီကာရံ, တဒဓိဂမဿ စ မဟာနိသံသတံ ဝိဘာဝေန္တော **"ယေ စိဓ ပဇဟန္တိ ကာမရာဂ"** န္တိ ပရိယောသာနကထမာဟ။ တဿတ္ထော – **ယေ ဣဓ** ဣမသ္မိံ သာသနေ ဌိတာ **ပဇဟန္တိ** အနဝသေသတော သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ **ကာမရာဂံ, န စ တေ ပုန ဥပေန္တိ ဂဗ္ဘသေယျံ** ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ သမုစ္ဆိန္နတ္တာ။ ယေ စ ပန **ပဟာယ မောဟံ** သဗ္ဗသော သမုဂ္ဃာတေတွာ **ဘဝရာဂါနုသယဉ္စ** ပဇဟန္တိ, တေ ပုန ဥပေန္တိ ဂဗ္ဘသေယျန္တိ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? **ပရိနိဗ္ဗာနဂတာ ဟိ သီတိဘူတာ,** တေ ဟိ ဥတ္တမပုရိသာ အနုပာဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဂတာ ဧဝံ ဣဓေဝ သဗ္ဗဝေဒယိတာနံ သဗ္ဗပရိဠာဟာနံ ဝူပသန္တိဘာဝေန သီတိဘူတာ။

ဣတိ ဒေဝပုတ္တော အတ္တနော အရိယသောတသမာပန္နဘာဝံ ပဝေဒေန္တော အနုပာဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ဒေသနာယ ကူဋံ ဂဟေတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ အပစိတိံ ဒဿေတွာ မာတာပိတရော အာပုစ္ဆိတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော, သတ္ထာပိ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဂတော သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန။ မာဏဝဿ ပန မာတာပိတရော ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ သဗ္ဗေ စ မဟာဇနော ဘဂဝန္တံ အနုဂန္တွာ နိဝတ္တိ။ ဘဂဝတ ဇေတဝနံ ဂန္တွာ သန္နိပတိတာယ ပရိသာယ ဣမံ ဝိမာနံ ဝိတ္ထာရတော ကထေသိ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. ကက္ကဋကရသဒါယကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနန္တိ ကက္ကဋကရသဒါယကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝိပဿကော ကဏ္ဏသူလေန ပီဠိတော အကလ္လသရီရတာယ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတုံ နာသက္ခိ, ဝေဇ္ဇေဟိ ဝုတ္တဝိဓိနာ ဘေသဇ္ဇေ ကတေပိ ရောဂေ န ဝူပသမိ။ သော ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထဿ ဘဂဝတ "ကက္ကဋကရသဘောဇနံ သပ္ပာယ"န္တိ ဉတွာ အာဟ "ဂစ္ဆ တွံ ဘိက္ခု မဂဓခေတ္တေ ပိဏ္ဍာယ စရာဟီ"တိ။

သော ဘိက္ခု "ဒီဃဒဿိနာ အဒ္ဓာ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ "သာဓု ဘန္တေ"တိ ဘဂဝတော ပဋိဿုဏိတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ မဂဓခေတ္တံ ဂန္တွာ အညတရဿ ခေတ္တပာလဿ ကုဋိယာ ဒွါရေ ပိဏ္ဍာယ အဋ္ဌာသိ။ သော စ ခေတ္တပာလော ကက္ကဋကရသံ သမ္ပာဒေတွာ ဘတ္တဉ္စ ပစိတွာ "ထော

ကံ ဝိသ္သမိတ္တတ ဘုဥ္ဇိသ္သာမီ''တိ နိသိန္နော ထေရံ ဒိသ္ဝာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ကုဋိကာယံ နိသီဒါပေတွာ ကက္ကဋ္ဌ ကရသဘတ္တံ အဒါသိ။ ထေရဿ တံ ဘတ္တံ ထောကံ ဘုတ္တဿေဝ ကဏ္ဏသူလံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘိ, ဃဋ္ဋသတေ န နှုဟာတော ဝိယ အဟောသိ ။ သော သပ္ပာယာဟာရဝသေန စိတ္တဖာသုကံ လဘိတွာ ဝိပဿနာဝသေန စိတ္တံ အဘိ နိန္နာမေန္တော အပရိယောသိတေယေဝ ဘောဇနေ အနဝသေသတော အာသဝေ ခေပေတွာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာယ ခေတ္တဟလံ အာဟ ''ဥပာသက, တဝ ပိဏ္ဍပာတဘောဇနေန မယှံ ရောဂေ ဝူပသန္တော, ကာယစိတ္တံ ကလ္လံ ဇာ တံ, တ္ဝမ္ပိ ဣမဿ ပုညဿ ဖလေန ဝိဂတကာယစိတ္တဒုက္ခော ဘဝိဿသိ''တိ ဝတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္က ကာမိ။

ခေတ္တဟလော အပရေန သမယေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ ဒွတ္တဒသယောဇနိကေ မဏိထမ္ဘော ကနကဝိ မာနေ သတ္တသတကူဋ္ဌာကရပဋိမဏ္ဍိတေ ဝေဠုရိယမယဂဗ္ဘေ နိဗ္ဗတ္တိ, ဒွတ္တရေ စဿ ယထူပစိတကမ္မသံသူစကော မု တ္တာသိက္ကာဂတော သုဝဏ္ဏကက္ကဋ္ဌကော ဩလမ္ဗမာနော အဋ္ဌာသိ။ အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန တတ္ထ ဂတော တံ ဒိသ္ဝာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၉၁၀. ''ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ၊ သမန္တတော ဒွတ္တဒသ ယောဇနာနိ။
ကူဋ္ဌာကရာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ၊ ဝေဠုရိယထမ္ဘာ ရုစကတ္ထတာ သုဘာ။

၉၁၁. ''တတ္ထစ္ဆသိ ပိဝသိ ခါဒသိ စ၊ ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ။
ဒိဗ္ဗာ ရသာ ကာမဂုဏေတ္ထ ပဉ္စ၊ နာရိယော စ နစ္စန္တိ သုဝဏ္ဏဆန္နာ။

၉၁၂. ''ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၉၁၃. ''ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝ မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတော ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝေါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

သောပိဿ ဗျာကာသိ, တံ ဒဿေတုံ –

၉၁၄. ''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတော။
ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ''န္တိ။ – ဝုတ္တံ။

၉၁၅. ''သတိသမုပ္ပာဒကရော ၊ ဒွာရေ ကက္ကဋ္ဌကော ဌိတော။
နိဋ္ဌိတော ဇာတရူပဿ၊ သောဘတိ ဒသပာဒကော။

၉၁၆. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၉၁၇. ''အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတော ယမကာသိ ပုညံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝေါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၉၁၀. တတ္ထ **ဥစ္စ**န္တိ အစ္စုဂ္ဂတံ။ **မဏိထူဏာ**န္တိ ပဒုမရာကာဒိမဏိမယထမ္ဘံ။ **သမန္တတော** တိ စတူသုပိ ပသ္သေသု။ **ရုစကတ္ထတာ** တိ တဿံ တဿံ ဘူမိယံ သုဝဏ္ဏဖလကေဟိ အတ္ထတာ။

၉၁၁. **ပိဝသိ ခါဒသိ စာ**တိ ကာလေန ကာလံ ဥပယုဇ္ဇမာနံ ဂန္ဓပာနံ သုဓာဘောဇနဉ္စ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ပဝဒန္တီ** တိ ပဝဇ္ဇန္တိ။ **ဒိဗ္ဗာ ရသာ ကာမဂုဏေတ္ထ ပဉ္စာ** တိ ဒိဗ္ဗာ ရသာ အနပ္ပကာ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ တဝ ဝိမာနေ သံဝိဇ္ဇန္တီတိ အတ္ထော။ **သုဝဏ္ဏဆန္နာ** တိ ဟေမာဘရဏဝိဘူသိတာ။

၉၁၅. **သတိသမုပ္ပာဒကရော** တိ သတုပ္ပာဒကရော, ယေန ပုညကမ္မေန အယံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ မယာ လဒ္ဓာ, တတ္ထ သတုပ္ပာဒဿ ကာရကော, ''ကက္ကာရုကရသအနေန အယံ တယာ သမ္ပတ္တိ လဒ္ဓာ''တိ ဧဝံ သတုပ္ပာဒံ ကရောန္တောတိ အတ္ထော။ **နိဋ္ဌိတော ဇာတရူပဿာ** တိ ဇာတရူပေန သိဒ္ဓော ဇာတရူပမယော။ ကေမေကဿိံ ပဿေ ပဥ္စ ပဥ္စ ကတွာ ဒသ ဟာအာ ဧတဿာတိ **ဒသဟာဒကော ဒွတ္တရေ ကက္ကာရုကော ဌိတော သောဘတိ။** သော ဧဝ မမ ပုညကမ္မံ တာဒိသာနံ မဟေသီနံ ဝိဘာဝေတိ, န ဧတ္ထ မယာ ဝတ္တဗ္ဗံ အတ္ထီတိ အဓိပ္ပာယော။ တေနာဟ **''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော''**တိအာဒိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကက္ကာရုကရသအာယကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. ဒွတ္တရဟာလကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏာန္တိ ဒွတ္တရဟာလကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန စ သမယေန ရာဇဂဟေ အညတရော ဥပာသကော စတ္တာရိ နိစ္စဘတ္တာနိ သင်္ဃဿ ဒေတိ။ တဿ ပန ဂေဟံ ပရိယန္တေ ဌိတံ စောရာဘယေန ယေဘုယ္ယေန ပိဟိတဒွာရမေဝ ဟောတိ။ ဘိက္ခူ ဂန္တွာ ကအာစိ ဒွာရဿ ပိဟိတတ္တာ ဘတ္တံ အလဒ္ဓာဝ ပဋိဂစ္ဆန္တိ။ ဥပာသကော ဘရိယံ အာဟ ''ကိံ, ဘဒ္ဒေ, အယျာနံ သက္ကစ္စံ ဘိက္ခာ ဒီယတီ''တိ? သာ အာဟ ''ကေသု ဒိဝသေသု အယျာ နာဂမိံသူ''တိ။ ''ကိံ ကာရဏာ''န္တိ? ''ဒွာရဿ ပိဟိတတ္တာ မညေ''တိ။ တံ သုတွာ ဥပာသကော သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဇေကံ ပုရိသံ ဒွာရဟာလံ ကတွာ ဌပေသိ ''တွံ အဇ္ဇတော ပဋ္ဌာယ ဒွာရံ ရက္ခန္တော နိသီဒ, ယအာ စ အယျာ အာဂမိဿန္တိ, တအာ တေ ပဝေသေတွာ ပဝိဋ္ဌာနံ နေသံ ပတ္တပဋိဂ္ဂဟဏာအာသနပညာပနာဒိ သဗ္ဗံ ယုတ္တပယုတ္တံ ဇာနာဟီ''တိ။ သော ''သာဓူ''တိ တထာ ကရောန္တော ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ ဥပ္ပန္နသဒ္ဓော ကမ္မဖလံ သဒ္ဒဟိတွာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌဟိ, သက္ကစ္စံ ဘိက္ခူ ဥပဋ္ဌဟိ။

အပရဘာဂေ နိစ္စဘတ္တအာယကော ဥပာသကော ကာလံ ကတွာ ယာမေသု နိဗ္ဗတ္တိ။ ဒွာရဟာလော ပန သက္ကစ္စံ ဘိက္ခူနံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ ပရဿ ပရိစ္စာဂေ ဝေယျာဝစ္စကရဏေန အနုမောဒနေန စ တာဝတိံသေသု ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တဿ ဒွာရဒသယောဇနိကံ ကနကဝိမာနန္တိအာဒိ သဗ္ဗံ ကက္ကာရုကဝိမာနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနက ထာ ဧဝမာဂတာ –

၉၁၈. ''ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ၊ သမန္တတော ဒွာဒသ ယောဇနာနိ။
ကူဋ္ဌာဂါရာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ၊ ဝေဠုရိယထမ္ဘာ ရုစကတ္ထတာ သုဘာ။

၉၁၉. ''တတ္ထစ္ဆသိ ပိဝသိ ခါဒသိ စ၊ ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ။
ဒိဗ္ဗာ ရသာ ကာမဂုဏေတ္ထ ပဉ္စ၊ နာရိယော စ နစ္စန္တိ သုဝဏ္ဏဆန္နာ။

၉၂၀. ''ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၉၂၂. ''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။

၉၂၃. ''ဒိဗ္ဗံ မမံ ဝဿသဟဿမာယု၊ ဝါစာဘိဂီတံ မနသာ ပဝတ္တိတံ။
ဧတ္တာဝတာ ဌဿတိ ပုညကမ္မော၊ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂိဘူတော။

၉၂၄. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၉၂၃. တတ္ထ **ဒိဗ္ဗံ မမံ ဝဿသဟဿမာယူ** တိ ယသ္မိံ ဒေဝနိကာယေ သယံ ဥပ္ပန္နော, တေသံ တာဝတိံသဒေဝတနံ အာယုပ္ပမာဏမေဝ ဝဒတိ။ တေသဉှိ မနုဿာနံ ဂဏနာယ ဝဿသတံ ဧကော ရတ္တိဒိဝေ, တာယ ရတ္တိယာ တိံသ ရတ္တိကော မာသော, တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိကော သံဝစ္ဆရော, တေန သံဝစ္ဆရေန သဟဿသံဝစ္ဆရာနိ

အာယု, တံ မနုဿာနံ ဂဏနာယ တိဿော ဝဿကောဋိယော သဋ္ဌိ စ ဝဿသတသဟဿာနိ ဟောန္တိ။ **တစာဘိဂီတန္တိ** တစာယ အဘိဂီတံ, ''အာဂစ္ဆန္တု အယျာ, ဣဒံ အာသနံ ပညတ္တံ, ဣဓ နိသီဒထာ''တိအာဒိနာ, ''ကိံ အယျာနံ သရီရဿ အာရောဂျံ, ကိံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဖာသုက''န္တိအာဒိနာ ပဋိသန္ထာရဝသေန စ တစာယ ကထိတမတ္တံ ။ **မနသာ ပဝတ္တိတန္တိ** ''ဣမေ အယျာ ပေသလာ ဗြဟ္မစာရိနော ဓမ္မစာရိနော''တိအာဒိနာ စိတ္တေန ပဝတ္တိတံ ပသာဒမတ္တံ, န ပန မမ သန္တကံ ကိဉ္စိ ပရိစ္စတ္တံ အတ္ထီတိ ဒဿေတိ။ **တွေဝတာ** တိ တွေကေန ဧဝံ ကထနမတ္တေန ပသာဒမတ္တေနပိ။ **ဒိဿတိ ပုညကမ္မော** တိ ကတပုညော နာမ ဟုတွာ ဒေဝလောကေ ဒိဿတိ စိရံ ပဝတ္တိဿတိ, တိဋ္ဌန္တော စ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂီဘူတော တသ္မိံ ဒေဝနိကာယေ ဒေဝတနံ ဝလဉ္ဇနိယာမေနေဝ ဒိဗ္ဗေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမင်္ဂီဘူတော သမန္နာဂတော ဟုတွာ ကာနိဋ္ဌိယာနိ ပရိစာရေန္တော ဝိဟရတီတိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒွတ္တရပာလကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. ပဌမကရဏီယဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏန္တိ ကရဏီယဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန သာဝတ္ထိဝါသီ ဧကော ဥပါသကော နှာနောပကရဏာနိ ဂဟေတွာ အစိရဝတိံ ဂန္တွာ နှာတွာ အာဂစ္ဆန္တော ဘဂဝန္တံ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တံ ဒိသွာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧဝမာဟ ''ဘန္တေ ကေန နိမန္တိတာ''တိ။ ဘဂဝါ တုဏှီ အဟောသိ။ သော ကေနစိ အနိမန္တိတဘာဝံ ဉတွာ အာဟ ''အဓိဝါသေတု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဘတ္တံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ''တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ သော ဘဂဝန္တံ အတ္တနော ဂေဟံ နေတွာ ဗုဒ္ဓါရဟံ အာသနံ ပညာပေတွာ တတ္ထ ဘဂဝန္တံ နိသီဒါပေတွာ ပဏီတေန အန္နပါနေန သန္တပ္ပေသိ။ ဘဂဝါ ကတဘတ္တကိစ္စော တဿ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သေသံ အနန္တရဝိမာနသဒိသံ။ တေန ဝုတ္တံ –

၉၂၆. ''ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ။ပေ.။ နာရိယော စ နစ္စန္တိ သုဝဏ္ဏဆန္နာ။

၉၂၈. ''ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၉၃၀. ''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။

၉၃၁. ''ကရဏီယာနိ ပုညာနိ၊ ပဏ္ဍိတေန ဝိဇာနတာ။
သမ္မဂ္ဂတေသု ဗုဒ္ဓေသု၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၉၃၀. ''အတ္ထာယ ဝတ မေ ဗုဒ္ဓေါ၊ အရညာ ဂာမမာဂတော။
တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ၊ တာဝတိံသူပဂေ အဟံ။

၉၃၃. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၉၃၁. တတ္ထ **ပဏ္ဍိတေနာ** တိ သပ္ပညေန။ **ဝိဇာနတာ**တိ အတ္တနော ဟိတာဟိတံ ဇာနန္တေန။ **သမ္မဂ္ဂတေသူ** တိ သမ္မာပဋိပန္နေသု, **ဗုဒ္ဓေသူ**တိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု။

၉၃၂. **အတ္ထာယာ** တိ ဟိတာယ, ဝုဍ္ဍိယာ တ။ **အရညာ**တိ ဝိဟာရတော, ဇေတဝနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ ။ **တာဝတိံသူပဂေ**တိ တာဝတိံသဒေဝကာယံ, တာဝတိံသဘဝနံ တ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန ဥပဂတော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကရဏီယဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. ဒုတိယကရဏီယဝိမာနဝဏ္ဏနာ

သတ္တမဝိမာနံ ဆဋ္ဌဝိမာနသဒိသံ။ ကေဝလံ တတ္ထ ဥပာသကေန ဘဂဝတော အာဟာရော ဒိန္နော, ဣဓ အညတရဿ ထေရဿ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ တေန ဝုတ္တံ –

၉၃၅. ''ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ၊ သမန္တတော ဒ္ဝါဒသ ယောဇနာနိ။
ကူဋာဂါရာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ၊ ဝေဠုရိယထမ္ဘာ ရုစကတ္ထတာ သုဘာ။

၉၃၆. ''တတ္ထစ္ဆသိ ပိဝသိ ခါဒသိ စ၊ ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ။
ဒိဗ္ဗာ ရသာ ကာမဂုဏေတ္ထ ပဉ္စ၊ နာရိယော စ နစ္စန္တိ သုဝဏ္ဏဆန္နာ။

၉၃၇. ''ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီတိ။

၉၃၈. ''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။
၉၄၀. ''ကရဏီယာနိ ပုညာနိ၊ ပဏ္ဍိတေန ဝိဇာနတာ။
သမ္မဂ္ဂတေသု ဘိက္ခူသု၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၉၄၁. ''အတ္ထာယ ဝတ မေ ဘိက္ခု၊ အရညာ ဂာမမာဂတော။
တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ၊ တာဝတိံသူပဂေ အဟံ။

၉၄၂. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

ဒုတိယကရဏီယဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. ပဌမသူစိဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနန္တိ သူစိဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ စီဝရကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ, အတ္ထော စ ဟောတိ သူစိယာ။ သော ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ကမ္မာရဿ ဂေဟဒ္ဝါရေ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသွာ ကမ္မာရော အာဟ ''ကေန, ဘန္တေ, အတ္ထော''တိ? ''စီဝရကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ အတ္ထိ, သူစိယာ အတ္ထော''တိ။ ကမ္မာရော ပသန္နမာနသော ကတပရိယောသိတာ ဒ္ဝေ သူစိယော ဒတွာ ''ပုနပိ, ဘန္တေ, သူစိယာ အတ္ထေ သတိ မမ အာစိက္ခေယျာထာ''တိ ဝတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိ။ ထေရော တဿ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အထ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တံ ဒေဝပုတ္တံ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၉၄၄. ''ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၉၄၈. ''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။

၉၄၉. ''ယံ ဒဒါတိ န တံ ဟောတိ၊ ယဉ္စေဝ ဒဇ္ဇာ တဉ္စေဝ သေယျော။
သူစိ ဒိန္နာ သူစိမေဝ သေယျော။

၉၅၀. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၉၄၉. တတ္ထ **ယံ ဒဒါတီ**တိ ယာဒိသံ ဒေယျဓမ္မံ ဒဒါတိ။ **န တံ ဟောတီ**တိ တဿ တာဒိသမေဝ ဖလံ န ဟောတိ။ အထ ခော ခေတ္တသမ္ပတ္တိယာ စ စိတ္တသမ္ပတ္တိယာ စ တတော ဝိပုလတရံ ဥဠာရတရမေဝ ဖလံ ဟောတိ။ တသ္မာ **ယဉ္စေဝ ဒဇ္ဇာ တဉ္စေဝ သေယျော**တိ ယံကိဉ္စိဒေဝ ဝိဇ္ဇမာနံ ဒဇ္ဇာ ဒဒေယျ, တဉ္စေဝ တဒေဝ သေယျော, ယဿ ကဿစိ အနဝဇ္ဇဿ ဒေယျဓမ္မဿ အနုမေဝ သေယျော, ကသ္မာ? မယာ ဟိ **သူစိ ဒိန္နာ သူစိမေဝ သေယျော,** သူစိအာနမေဝ မယှံ သေယျံ ဇာတံ, ယတော အယမီဒိသီ သမ္ပတ္တိ လဒ္ဓာတိ အဓိပ္ပာယော။

သူစိဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. ဒုတိယသူစိဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏန္တိ ဒုတိယသူစိဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန ရာဇဂဟတသီ ဧကော တုန္နကာရကော ဝိဟာရပေက္ခကော ဟုတွာ ဝေဠုဝနံ ဂတော။ တတ္ထ အညတရံ ဘိက္ခုံ ဝေဠုဝနေ ကတသူစိယာ စီဝရံ သိဗ္ဗန္တံ ဒိသွာ သူစိဃရေန သဒ္ဓိံ သူစိယော အဒါသိ။ သေသံ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၉၅၂. ''ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ – ပုစ္ဆိ။

၉၅၆. ''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။
၉၅၇. ''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ ပုရိမဇာတိယာ မနုဿလောကေ။
၉၅၈. ''အဒ္ဒသံ ဝိရဇံ ဘိက္ခုံ၊ ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလံ။
တဿ အဒါသဟံ သူစိံ၊ ပသန္နော သေဟိ ပာဏိဘိ။

၉၅၉. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။
တံ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒုတိယသူစိဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. ပဌမနာဂဝိမာနဝဏ္ဏနာ

သုသုက္ကခန္ဓံ အဘိရုယှ နာဂန္တိ နာဂဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာဝတိံသဘဝနံ ဥပဂတော။ တတ္ထ အဒ္ဒသ အညတရံ ဒေဝပုတ္တံ သဗ္ဗသေတံ မဟန္တံ ဒိဗ္ဗနာဂံ အဘိရုယှ မဟန္တေန ပရိဝါရေန မဟတာ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေန အာကာသေန ဂစ္ဆန္တံ, သဗ္ဗာ ဒိသာ စန္ဒော ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ဩဘာသယမာနံ။ ဒိသွာ ယေန သော ဒေဝပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ။ အထ သော ဒေဝပုတ္တော တတော ဩရုယှ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အဘိဝါဒေတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ။ အထ ထေရော –

၉၆၀. ''သုသုက္ကခန္ဓံ အဘိရုယှ နာဂံ၊ အကာစိနံ ဒန္တိံ ဗလိံ မဟာဇဝံ။
အဘိရုယှ ဂဇဝရံ သုကပ္ပိတံ၊ ဣဓာဂမာ ဝေဟာယသံ အန္တလိက္ခေ။

၉၆၂. ''နာဂဿ ဒန္တေသု ဒုဝေသု နိမ္မိတာ၊ အစ္ဆောဒကာ ပဒုမိနိယော သုဖုလ္လာ။
ပဒုမေသု စ တူရိယဂဏာ ပဝဇ္ဇရေ၊ ဣမာ စ နစ္စန္တိ မနောဟရာယော။

၉၆၃. ''ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ၊ မနုဿဘူတော ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝေါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

တဿ သမ္ပတ္တိကိတ္တနမုခေန ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ။

၉၆၀. တတ္ထ **သုသုက္ကခန္ဓ**န္တိ သုဋ္ဌု သေတခန္ဓံ။ ကိဉ္စာပိ တဿ နာဂဿ စတ္တာရော ဟတ္ထ, ဝဋ္ဋိကောသံ, မုခပ္ပဒေသော, ဥဘော ကဏ္ဏာ, တလဓိတိ ဧတ္တကံ မုဉ္စိတွာ သဗ္ဗော ကာယော သေတော၀, ခန္ဓပ္ပဒေသဿ ပန သာတိသယံ ဓဝလတရတာယ ဝုတ္တံ ''သုသုက္ကခန္ဓ''န္တိ။ **နာဂ**န္တိ ဒိဗ္ဗံ ဟတ္ထိနာဂံ။ **အကာစိန**န္တိ နိဒ္ဒောသံ , သဗလလဝင်္ကတိလကာဒိဆဝိဒောသဝိရဟိတန္တိ အတ္ထော။ ''အာဇာနီယ''န္တိပိ ပဌန္တိ, အာဇာနီယလက္ခဏူပေတန္တိ အတ္ထော။ **ဒန္တိ** န္တိ ဝိပုလရုစိရဒန္တဝန္တံ။ **ဗလိ**န္တိ ဗလဝန္တံ မဟာဗလံ။ **မဟာဇဝ**န္တိ အတိဇဝံ သီဃကမိံ။ ပုန **အဘိ**

ရုယှ္ဟာတိ ထွေ့ အနုနာသိကလောပေ ဒဌေဗော, အဘိရုယှ္ဟံ အာရောဟနီယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တန ယမေဝ။

ဧဝံ ပန ထေရေန ပုဋ္ဌော ဒေဝပုတ္တော အတ္တနာ ကတကမ္မံ ကထေန္တော –

၉၆၅. ''အဋ္ဌေဝ မုတ္တပုပ္ဖာနိ၊ ကဿပဿ မဟေသိနော။
ထူပသ္မိံ အဘိရောပေသိံ၊ ပသန္နော သေဟိ ပာဏိဘိ။

၉၆၆. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ – ဂါထာဒွယမာဟ။

တဿတ္ထော – အဟံ ပုဗ္ဗေ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ယောဇနိကေ ကနကထူပေ ဝဏ္ဏတော မုစ္စိတ္ဝာ ဂန္ဓမူလေ ပတိတာနိ အဋ္ဌ မုတ္တပုပ္ဖာနိ လဘိတွာ တာနိ ဂဟေတ္ဝာ ပူဇနဝသေန ပသန္နစိတ္တော ဟုတွာ အဘိရောပေသိံ ပူဇေသိံ။

အတီတေ ကိရ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ယောဇနိကေ ကနကထူပေ စ ကာရိတေ သပရိတရော ကိကီ ကာသိရာဇာ စ နာဂရာ စ နေဂမာ စ ဇာနပဒာ စ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပုပ္ဖပူဇံ ကရောန္တိ။ တေသု တထာ ကရောန္တေသု ပုပ္ဖာနိ မဟဂ္ဃာနိ ဒုလ္လဘာနိ စ အဟေသုံ။ အထေကော ဥပာသကော မာလာကာရဝီထိယံ ဝိစရိတွာ ဧကမေကေန ကဟာပဏေန ဧကမေကမ္ပိ ပုပ္ဖံ အလဘန္တော အဋ္ဌ ကဟာပဏာနိ ဂဟေတွာ ပုပ္ဖာရာမံ ဂန္တွာ မာလာကာရံ အာဟ ''ဣမေဟိ အဋ္ဌဟိ ကဟာပဏေဟိ အဋ္ဌ ပုပ္ဖာနိ ဒေဟီ''တိ။ ''နတ္ထယျော ပုပ္ဖာနိ, သမ္မဒေဝ ဥပဓာရေတွာ ဩစိနိတွာ ဒိန္နာနီ''တိ။ ''အဟံ ဩလောကေတွာ ဂဏှဟာမီ''တိ။ ''ယဒိ ဧဝံ, အာရာမံ ပဝိသိတွာ ဂဝေသာဟီ''တိ။ သော ပဝိသိတွာ ဂဝေသန္တော ပတိတာနိ အဋ္ဌ ပုပ္ဖာနိ လဘိတွာ မာလာကာရံ အာဟ ''ဂဏှဟ, တာတ, ကဟာပဏာနီ''တိ။ ''တဝ ပုညေန လဒ္ဓာနိ, နာဟံ ကဟာပဏာနိ ဂဏှာမီ''တိ အာဟ။ ဣတရော ''နာဟံ မုဓာ ပုပ္ဖာနိ ဂဟေတွာ ဘဂဝတော ပူဇံ ကရိဿာမီ''တိ ကဟာပဏာနိ တဿ ပုရတော ဌပေတွာ ပုပ္ဖာနိ ဂဟေတွာ စေတိယင်္ဂဏံ ဂန္တွာ ပသန္နစိတ္တော ပူဇံ အကာသိ။ သော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ပုနပိ ဒေဝလောကေ, ပုနပိ ဒေဝလောကေတိ ဧဝံ အပရာပရံ ဒေဝေသုယေဝ သံသရန္တော တသ္မိံဝ ကမ္မဿ ဝိပာကာဝသေသေန ဣမသ္မိမ္ပိ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေ တာဝတိံသေသုယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တံ သန္ဓာယ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ ''တတ္ထ အဒ္ဒသ အညတရံ ဒေဝပုတ္တ''န္တိအာဒိ။

တံ ပနေတံ ပဝတ္တိံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ တမတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

နာဂဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁. ဒုတိယနာဂဝိမာနဝဏ္ဏနာ

မဟန္တံ နာဂံ အဘိရုယှ္ဟ တိ ဒုတိယနာဂဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန ရာဇဂဟေ အညတရော ဥပာသကော သဒ္ဓော ပသန္နော ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌိတော ဥပေါသထဒိဝသေသု ဥပေါသထသီလံ သမာဒိယိတွာ ပုရေဘတ္တံ အတ္တနော ဝိဘဝါနုရူပံ ဘိက္ခူနံ အနာနိ ဒတွာ သယံ ဘုဉ္ဇိတွာ သုဒ္ဓဝတ္ထနိဝတ္ထော သုဒ္ဓုတ္တရာသင်္ဂေါ ပဉ္စာဘတ္တံ ယေဘုယ္ယေန အဋ္ဌ ဟနာနိ ကဟာပေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ နိယျာဒေတွာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ သုဏာတိ။ ဧဝံ သော သက္ကစ္စံ အနမယံ သီလ မယဉ္စ ဗဟုံ သုစရိတံ ဥပစိနိတွာ ဣတော စုတော တာဝတိံသေသု ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တဿ ပုညာနုဘာဝေန သဗ္ဗသေတော မဟန္တော ဒိဗ္ဗော ဟတ္ထိနာဂေါ ပာတုရဟောသိ။ သော တံ အဘိရုယှ မဟန္တေန ပရိဝါရေန မဟန္တေန ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေန ကာလေန ကာလံ ဥယျာနကီဠံ ဂစ္ဆတိ။

အထေကဒိဝသံ ကတညုတာယ စောဒိယမာနော အမုရတ္တိသမယေ တံ ဒိဗ္ဗနာဂံ အဘိရူယှ မဟတာ ပရိတရေန “ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိဿာမီ”တိ ဒေဝလောကတော အာဂန္တွာ ကေဝလကပ္ပံ ဝေဠုဝနံ ဩဘာသေတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓ တော ဩရုယှ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အဘိဝါဒေတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ ။ တံ ဘဂဝတော သမီပေ ဌိတော အာယသ္မာ ဝင်္ဂီသော ဘဂဝတော အနုညာယ ဣမာဟိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၉၆၈. “မဟန္တံ နာဂံ အဘိရူယှ၊ သဗ္ဗသေတံ ဂဇုတ္တမံ။
ဝနာ ဝနံ အနုပရိယာသိ၊ နာရီဂဏပုရက္ခတော။
ဩဘာသေန္တော ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။

၉၆၉. “ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။

တတ္ထာ ပုစ္ဆိတော သောပိ တဿ ကထာဟိ ဧဝံ ဗျာကာသိ။

၉၇၀. “သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော၊ ဝင်္ဂီသေနေဝ ပုစ္ဆိတော။
ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။

၉၇၂. “အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ ဥပာသကော စက္ခုမတော အဟောသိံ။
ပါဏာတိပါတာ ဝိရတော အဟောသိံ၊ လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယိဿံ။

၉၇၃. “အမဇ္ဇပော နော စ မုသာ အဘာဏိံ၊ သကေန ဒါရေန စ တုဋ္ဌော အဟောသိံ။
အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ပသန္နစိတ္တော၊ သက္ကစ္စ ဒါနံ ဝိပုလံ အဒာသိံ။

၉၇၄. “တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။

တတ္ထ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ, သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒုတိယနာဂဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂. တတိယနာဂဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ကော နု ဒိဗ္ဗေန ယာနေနာ တိ တတိယနာဂဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ က လန္ဒကနိဝါပေ။ တေန သမယေန တယော ခီဏာသဝတ္ထေရာ ကမကာတသေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိံသု။ တေ ဝုတ္ထဝဿာ ပဝာရေတွာ “ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိဿာမာ”တိ ရာဇဂဟံ ဥဒ္ဒိဿ ဂစ္ဆန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ သာယံ အညတရသ္မိံ ကမ ကေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဗြာဟ္မဏဿ ဥစ္ဆုခေတ္တသမီပံ ဂန္တွာ ဥစ္ဆုပာလံ ပုစ္ဆိံသု “အာဝုသော, သက္ကာ အဇ္ဇ ရာဇဂဟံ ဟပုဏိတု”န္တိ။ “န သက္ကာ, ဘန္တေ, ဣတော အမုယောဇနေ ရာဇဂဟံ, ဣမေဝ ဝသိတွာ သွေဝ ဂစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ “အတ္ထေတ္ထ ကောစိ ဝသနယောဂ္ဂေ အာတသော”တိ? “နတ္ထိ, ဘန္တေ, အဟံ ပန တေ ဝသနဋ္ဌာနံ ဇာနိဿ သာမီ”တိ။ ထေရာ အဓိဝာသေသုံ။

သော ဥစ္ဆုသုယေဝ ယထာဌိတေသု သာခာမဏ္ဍပကာရေန ဒဏ္ဍကာနိ ဗန္ဓိတွာ ဥစ္ဆုပဏ္ဏေဟိ ဆာဒေတွာ ဟေဋ္ဌာ ပလာလံ အတ္ထရိတွာ ဧကဿ ထေရဿ အဒာသိ, ဒုတိယဿ ထေရဿ တီဟိ ဥစ္ဆူဟိ ဒဏ္ဍကသဒ္ဒေ ပေန ဗန္ဓိတွာ တိဏေန ဆာဒေတွာ ဟေဋ္ဌာ စ တိဏသန္ထရံ ကတွာ အဒာသိ, ဣတရဿ အတ္တနော ကုဋိယံ ဒွေ တယော ဒဏ္ဍကေ သာခာယော စ နီဟရိတွာ စီဝရေန ပဋိစ္ဆာဒေန္တော စီဝရကုဋိံ ကတွာ အဒာသိ။ တေ တတ္ထ ဝသိံ သု။ အထ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ ကာလဿေဝ ဘတ္တံ ပစိတွာ ဒန္တကဋ္ဌဉ္စ မုခေါဒကဉ္စ ဒတွာ သဟ ဥစ္ဆုရ သေန ဘတ္တံ အဒာသိ။ တေသံ ဘုဉ္ဇိတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ ဂစ္ဆန္တာနံ ဧကေကံ ဥစ္ဆုံ အဒာသိ “မယှံ ဘာကေ

ဘဝိသ္သတီ''တိ။ သော ထောကံ မဂ္ဂံ ထေရေ အနုဂန္တ္ဝာ နိဝတ္တန္တော အတ္တနော ဝေယျာဝစ္စဋ္ဌ အနဋ္ဌ အာရဗ္ဘ ဥဠာရံ ပီတိသောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တော နိဝတ္တိ။

ခေတ္တသာမိကော ပန ဂစ္ဆန္တာနံ ဘိက္ခူနံ ပဋိပထေန အာဂစ္ဆန္တော ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိ ''ကုတော တေ ဥစ္ဆု လဒ္ဓာ''တိ? ''ဥစ္ဆုပာလကေန ဒိန္နာ''တိ။ တံ သုတွာ ဗ္ရာဟ္မဏော ကုပိတော အနတ္တမနော တဋ္ဋတဋ္ဋာယမာနော ကောဓာဘိဘူတော တဿ ပိဋ္ဌိတော ဥပဓာဝိတွာ မုဂ္ဂရေန တံ ပဟရန္တော ဇေပ္ပဟာရေနေဝ ဇီဝိတာ ဝေရောပေသိ။ သော အတ္တနာ ကတပုညကမ္မမေဝ အနုဿရန္တော ကာလံ ကတွာ သုဓမ္မာဒေဝသဘာယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ပုညာနုဘာဝေန သဗ္ဗသေတော မဟန္တော ဒိဗ္ဗဝရတရဏော နိဗ္ဗတ္တိ။

ဥစ္ဆုပာလကဿ မရဏံ သုတွာ တဿ မာတာပိတရော စေဝ ဉာတိမိတ္တာ စ အဿုမုခာ ရောဒမာနာ တံ ဌာနံ အဂမံသု, သဗ္ဗေ စ ကမတသိနော သန္နိပတိံသု။ တတ္ရဿ မာတာပိတရော သရီရကိစ္စံ ကာတုံ အာရဘိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ သော ဒေဝပုတ္တော တံ ဒိဗ္ဗဟတ္ထိံ အဘိရုဟိတွာ သဗ္ဗတာဋ္ဌာဝစရပရိဝုတော ပဉ္စင်္ဂိကေန တူရိယေန ပဝဇ္ဇမာနေန မဟန္တေန ပရိတရေန မဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ ဒေဝလောကတော အာဂန္တွာ တာယ ပရိသာယ ဒိဿမာနရူပော အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ တတ္ထ ပဏ္ဍိတဇာတိကော ပုရိသော ဂ္ဂမာဟိ ကထာဟိ တေန ကတပုညကမ္မံ ပုစ္ဆိ –

၉၇၆. ''ကော နု ဒိဗ္ဗေန ယာနေန၊ သဗ္ဗသေတေန ဟတ္ထိနာ။
တူရိယတာဠိတနိဂ္ဃောသော၊ အန္တလိက္ခေ မဟီယတိ။

၉၇၇. ''ဒေဝတာ နုသိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။
အဇာနန္တာ တံ ပုစ္ဆာမ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ''န္တိ။

သောပိဿ ဂ္ဂမာဟိ ကထာဟိ တေမတ္ထံ ဗျာကာသိ –

၉၇၈. ''နာမှိ ဒေဝေါ န ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နာပိ သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။
သုဓမ္မာ နာမ ယေ ဒေဝါ၊ တေသံ အညတရော အဟ''န္တိ။

၉၇၉. ''ပုစ္ဆာမ ဒေဝံ သုဓမ္မံ၊ ပုထုံ ကတွာန အဉ္ဇလိံ။
ကိံ ကတွာ မာနုသေ ကမ္မံ၊ သုဓမ္မံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ – ပုနပိ ပုစ္ဆိ။

၉၈၀. ''ဥစ္ဆာဂါရံ တိဏာဂါရံ၊ ဝတ္ထာဂါရဉ္စ ယော ဒဒေ။
တိဏ္ဏံ အညတရံ ဒတွာ၊ သုဓမ္မံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။ – ပုနပိ ဗျာကာသိ။

၉၇၆. တတ္ထ **တူရိယတာဠိတနိဂ္ဃောသော** တိ တာဠိတပဉ္စင်္ဂိကဒိဗ္ဗတူရိယနိဂ္ဃောသော အတ္တာနံ ဥဒ္ဒိဿ ပဝဇ္ဇမာနဒိဗ္ဗတူရိယသဒ္ဒော ။ **အန္တလိက္ခေ မဟီယတိ** တိ အာကာသေ ဌတွာ အာကာသဋ္ဌေနေဝ မဟတာ ပရိတရေန ပူဇီယတိ။

၉၇၇. **ဒေဝတာ နုသီ**တိ ဒေဝတာ နု အသိ, ကိံ နု တွံ ဒေဝတာသီတိ အတ္ထော။ **ဂန္ဓဗ္ဗော** တိ ဂန္ဓဗ္ဗကာယိကဒေဝတာ အသီတိ အတ္ထော။ **အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ** တိ ဥဒာဟု ပုရေ ဒဒာတီတိ ''ပုရိန္ဒဒေါ''တိ ဝိဿုတော သက္ကော နုသိ, အထ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အသီတိ အတ္ထော။ တွေ စ သတိပိ သက္ကဂန္ဓဗ္ဗာနံ ဒေဝဘာဝေ တေသံ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ ကေဗလိဗဒ္ဒဉာယေန တဒညဒေဝတစကော ဒေဝသဒ္ဒော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၉၇၈. အထ ဒေဝပုတ္တော ''ဝိဿဇ္ဇနံ နာမ ပုစ္ဆာသဘာဂေန ဟောတီ''တိ တေဟိ ပုစ္ဆိတံ ဒေဝဂန္ဓဗ္ဗသက္က ဘာဝံ ပဋိက္ခိပိတွာ အတ္တာနံ အာစိက္ခန္တော ''နမှိ ဒေဝေါ န ဂန္ဓဗ္ဗော''တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နမှိ ဒေဝေါ**တိ တယာ အာသင်္ကိတော ယော ကောစိ ဒေဝေါ န ဟောမိ န ဂန္ဓဗ္ဗော န သက္ကော, အပိစ ခေါ **သုဓမ္မာ နာမ ယေ ဒေဝါ, တေသံ အညတရော အဟံ,** သုဓမ္မာ ဒေဝတာ နာမ တာဝတိံသဒေဝနိကာယဿေဝ အညတရဒေဝနိကာယော။ သော ကိရ ဥစ္ဆုပာလော တေသံ ဒေဝတာနံ သမ္ပတ္တိံ သုတွာ ပဂေဝ တတ္ထ စိတ္တံ ပဏိဓာယ ဌိတောတိ ကေစိ ဝဒန္တိ။

၉၇၉. ပုထုန္တိ မဟန္တံ, ပရိပုဏ္ဏံ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော။ သက္ကစ္စကိရိယာဒီပနတ္ထဥ္စေဟတံ ဝုတ္တံ။

၉၈၀. သုဓမ္မာဒေဝယာနံ ပုဗ္ဗော ဒေဝပုတ္တော ကကဏ္ဍကနိမိတ္တံ ဝဒန္တော ဝိယ ဒိဋ္ဌမတ္တမေဝ ဂဟေတွာ အတ္တနာ ကတပုညံ အာစိက္ခန္တော **“ဥဠာရကရ”** န္တိ ကထမာဟ။ တတ္ထ **တိဏ္ဏံ အညတရံ ဒတွာ** တိ ယဒိပိ မယာ တီဏိ အကရာနိ ဒိန္နာနိ, တီသု ပန အညတရေနာတိ အယမတ္ထောပိ သိဇ္ဈတီတိ နယဂ္ဂဟေန ဒေဝပုတ္တော ဧဝမာဟ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဧဝံ သော တေန ပုစ္ဆိ တမတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ရတနတ္တယဂုဏံ ပကာသေန္တော မာတာပိတူဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒနံ ကတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ မနုဿာ ဒေဝပုတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ဘဂဝတိ ဘိက္ခုသင်္ဃေ စ သဉ္ဇာတပသာဒဗဟုမာနာ ဗဟုံ အနူပကရဏံ သဇ္ဇေတွာ သကဋ္ဌာနံ ပူရေတွာ ဝေဠုဝနံ ဂန္တွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ မဟာအနံ ဒတွာ သတ္ထု တံ ပဝတ္တိံ အာရောစယိံသု။ သတ္ထာ တံ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနံ တထေဝ ဝတွာ တမေဝ အတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တေ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တေ စ ပတိဋ္ဌိတာသဒ္ဓာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ကမ္မံ ဥပဂန္တွာ ဥဠာရုဠာလဿ မတဋ္ဌာနေ ဝိဟာရံ ကာရယိံသူတိ။

တတိယနာဂဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃. စူဠရထဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဒဠှဓမ္မာ နိသာရဿာ တိ စူဠရထဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဓာတုဝိဘာဂံ ကတွာ တတ္ထ တတ္ထ သတ္ထု ထူပေသု ပတိဋ္ဌာပိယမာနေသု မဟာကဿပတ္ထေရပ္ပမုခေသု ဓမ္မံ သင်္ဂါယိတုံ ဥစ္စိနိတွာ ဂဟိတေသု သာဝကေသု ယာဝ ဝဿူပဂမနာ ဝေနေယျာပေက္ခာယ အတ္တနော အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ တတ္ထ တတ္ထ ဝသန္တေသု အာယသ္မာ မဟာကစ္စာယနော ပစ္စန္တဒေသေ အညတရသ္မိံ အရညာယတနေ ဝိဟရတိ။ တေန သမယေန အဿကရဋ္ဌေ ပောတလိနဂရေ အဿကရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေတိ, တဿ ဇေဋ္ဌာယ ဒေဝိယာ ပုတ္တော သုဇာတော နာမ ကုမာရော သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကော ကနိဋ္ဌာယ ဒေဝိယာ နိဗန္ဓနေန ပိတရာ ရဋ္ဌတော ပဗ္ဗာဇိတော အရညံ ပဝိသိတွာ ဝနစရကေ နိဿာယ အရညေ ဝသတိ။ သော ကိရ ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ သီလမတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယံ ကတွာ တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ အပရာပရံ သုဂတိယံယေဝ ပရိဗ္ဗမန္တော ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေ ဘဂဝတော အဘိသမ္ဗောဓိတော တိံသဝဿေ အဿကရဋ္ဌေ အဿကရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိ, “သုဇာတော”တိဿ နာမံ အဟောသိ။ သော မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဝဍ္ဍတိ။

တဿ ပန မာတရိ ကာလကတာယ ရာဇာ အညံ ရာဇဓီတရံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သာပိ အပရေန သမယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဿာ ရာဇာ ပုတ္တံ ဒိသွာ ပသန္နော “ဘဒ္ဒေ, တယာ ဣစ္ဆိတံ ဝရံ ဂဏှာဟီ”တိ ဝရံ အဒါသိ။ သာ ဂဟိတကံ ကတွာ ဌပေတွာ ယဒာ သုဇာတကုမာရော သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကော ဇာတော, တဒာ ရာဇာနံ အာဟ “ဒေဝ, တုမှေဟိ မမ ပုတ္တံ ဒိသွာ တုဋ္ဌစိတ္တေဟိ ဝရော ဒိန္နော, တံ ဣဒာနိ ဒေထာ”တိ။ “ဂဏှာဟ, ဒေဝီ”တိ ။ “မယှံ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ဒေထာ”တိ။ “နဿ, ဝသလိ, မမ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ဒေဝကုမာရသဒိသော သုဇာတကုမာရော ဌိတော ကသ္မာ ဧဝံ ဝဒသီ”တိ ပဋိက္ခိပိ။ ဒေဝီ ပုနပ္ပုနံ နိဗန္ဓနံ ကရောန္တီ မနံ အလဘိတွာ ဓောဒိဝသံ အာဟ “ဒေဝ, ယဒိ သစ္စေ တိဋ္ဌသိ, ဒေဟိ မေ”တိ။ ရာဇာ “အနုပဓာရေတွာ မယာ ဣမိဿာ ဝရော ဒိန္နော, အယဥ္စ ဧဝံ ဝဒတီ”တိ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ သုဇာတကုမာရံ ပက္ကောသိတွာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ အဿုနိ ပဝတ္တေသိ။ ကုမာရော ပိတရံ သောစမာနံ ဒိသွာ အေမနဿပ္ပတ္တော အဿုနိ ပဝတ္တေတွာ “အနုဇာနာဟိ, ဒေဝ, အဟံ အညတ္ထ ဂမိဿာမီ”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ရညာ “အညံ တေ နဂရံ မာပေဿာမိ, တတ္ထ ဝသေယျာသီ”တိ ဝုတ္တေ ကုမာရော န ဣစ္ဆိ။ “မမ သဟာယာနံ ရာဇူနံ သန္တိကေ ပေသေဿာမီ”တိ စ ဝုတ္တေ တမ္ပိ နာနုဇာနိ။ ကေဝလံ “ဒေဝ, အရညံ ဂမိဿာမီ”တိ အာဟ။ ရာဇာ ပုတ္တံ အာလိင်္ဂိတွာ သီသေ စုမ္ဗိတွာ “မမစ္စယေန ဣဓာဂန္တွာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌဟာ”တိ ဝတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

သော အရည်ပဲ ပဝိသိတ္ဝာ ဝနစရကေ နိသ္သာယ ဝသန္တော ဧကဒိဝသံ မိဂဝံ ဂတော။ တသ္သ သမဏကာလေ သဟာယဝရော ဧကော ဒေဝပုတ္တော ဟိတေသိတာယ မိဂရူပေန တံ ပလောဘေန္တော ဓာဝိတွာ အာယသ္မတော မဟာကစ္စာယနသ္သ ဝသနဌာနသမီပံ ပတွာ အန္တရဓာယိ။ သော ''ကွမံ မိဂံ ကွအနိ ဂဏှိဿာမီ''တိ ဥပဓာဝန္တော ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ပတွာ တံ အပဿန္တော ဗဟိ ပဏ္ဏသာလာယ ထေရံ နိသိန္နံ ဒိသွာ တဿ သမီပေ ဓာပကောဋ္ဌံ သြလုဗ္ဘ အဋ္ဌာသိ။ ထေရော တံ သြလောကေတွာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ တဿ ပဝတ္တိံ ဉတွာ အနုဂ္ဂဏှဟန္တော အဇာနန္တော ဝိယ သင်္ဂဟံ ကရောန္တော –

၉၈၁. ''ဒဠှဓမ္မာ နိသာရဿ၊ ဓနုံ သြလုဗ္ဘ တိဋ္ဌသိ။
ခတ္တိယော နုသိ ရာဇညော၊ အဒု လုဒ္ဒော ဝနေစရော''တိ။ –

ပုစ္ဆိ။ တတ္ထ **ဒဠှဓမ္မာ** တိ ဒဠှဓနုံ။ ဒဠှဓနု နာမ ဒွိသဟဿထာမံ ဝုစ္စတိ။ ဒွိသဟဿထာမန္တိ စ ယဿ အာရောပိတဿ ဇိယာယ ဗဒ္ဓော လောဟသီသာဒီနံ ဘာရော ဒဏ္ဍေ ဂဟေတွာ ယာဝ ကဏ္ဍပ္ပမာဏာ ဥက္ခိတ္တဿ သ ပထဝိတော မုစ္စတိ။ **နိသာရဿ** တိ နိရတိသယသာရဿ ဝိသိဋ္ဌသာရဿ ရုက္ခဿ ဓနုံ, သာရတရရုက္ခမယံ ဓနုန္တိ အတ္ထော။ **သြလုဗ္ဘ** တိ သန္နိရုမ္ဘိတွာ။ **ရာဇညော**တိ ရာဇကုမာရော။ **ဝနေစရော**တိ ဝနစရော။

အထ သော အတ္တာနံ အာဝိကရောန္တော –

၉၈၂. ''အဿကာဓိပတိဿာဟံ၊ ဘန္တေ ပုတ္တော ဝနေစရော။
နာမံ မေ ဘိက္ခု တေ ဗြူမိ၊ သုဇာတော ကွတိ မံ ဝိဒူ။

၉၈၃. ''မိဂေ ဂဝေသမာနောဟံ၊ သြကဟန္တော ဗြဟာဝနံ။
မိဂံ တဉ္စေဝ နာဒ္ဒက္ခိံ၊ တဉ္စ ဒိသွာ ဌိတော အဟ''န္တိ။ –

အာဟ။ တတ္ထ **အဿကာဓိပတိဿာ** တိ အဿကရဋ္ဌာဓိပတိနော အဿကရာဇဿ။ **ဘိက္ခု** တိ ထေရံ အာလပတိ။ **မိဂေ ဂဝေသမာနော**တိ မိဂသူကရာဒိကေ ဂဝေသန္တော, မိဂဝံ စရန္တောတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ထေရော တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော –

၉၈၄. ''သွာဂတံ တေ မဟာပုည၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။
ဧတ္တော ဥဒကမာဒာယ၊ ပါဒေ ပက္ခာလယဿု တေ။

၉၈၅. ''ကွဒမ္ပိ ပာနီယံ သီတံ၊ အာဘတံ ဂိရိဂဗ္ဘရာ။
ရာဇပုတ္တ တတော ပိတွာ၊ သန္ထတသ္မိံ ဥပာဝိသာ''တိ။ – အာဟ။

၉၈၄. တတ္ထ **အဒုရာဂတန္တိ** ဒုရာဂမနဝဇ္ဇိတံ, မဟာပုည, တေ ကွဓာဂမနံ သွာဂတံ, န တေ အပ္ပကမ္ပိ ဒုရာဂမနံ အတ္ထိ တုယှံ ဟဥ္စ မယှံ ဟဥ္စ ပီတိသောမနဿဇနနတောတိ အဓိပ္ပာယော။ ''အဒုနာဂတ''န္တိပိ ပဌန္တော, ကွအနိ အာဂမနန္တိ အတ္ထော။

၉၈၅. **သန္ထတသ္မိံ ဥပာဝိသာ** တိ အနန္တရဟိတာယ ဘူမိယာ အနိသီဒိတွာ အမုကသ္မိံ တိဏသန္ထာရကေ နိသီဒါတိ။

တတော ရာဇကုမာရော ထေရဿ ပဋိသန္ထာရံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော အာဟ –

၉၈၆. ''ကလျာဏီ ဝတ တေ ဝါစာ၊ သဝနီယာ မဟာမုနိ။
နေလာ အတ္ထဝတီ ဝဂ္ဂူ၊ မန္တွာ အတ္ထဉ္စ ဘာသသိ။

၉၈၇. ''ကာ တေ ရတိ ဝနေ ဝိဟရတော၊ ကွသိနိသဘာ ဝဒေဟိ ပုဋ္ဌော။

တဝ ဝစနပထံ နိသာမယိတ္ဝာ၊ အတ္ထဓမ္မပဒံ သမာစရေမသေ''တိ။

၉၈၆. တတ္ထ **ကလျာဏီ**တိ သုန္ဒရာ သောဘနာ။ **သဝနီယာ**တိ သောတုံ ယုတ္တာ။ **နေလာ**တိ နိဒ္ဒောသာ။ **အတ္ထဝတီ**တိ အတ္ထယုတ္တာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိနာ ဟိတေန ဥပေတာ။ **ဝဂ္ဂူ**တိ မဓုရာ။ **မန္တဝ္ဟာ**တိ ဉာဏေန မန္တေတွာ ပညာယ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ။ **အတ္ထ**န္တိ အတ္ထတော အနပေတံ ဧကန္တဟိတာဝဟံ။

၉၈၇. **ဣသိနိသဘာ**တိ ဣသီသု နိသဘ အာဇာနီယသဒိသ။ **ဝစနပထ**န္တိ ဝစနံ။ ဝစနမေဝ ဟိ အတ္ထာဓိဂမဿ ဥပာယဘာဝတော ''ဝစနပထ''န္တိ ဝုတ္တံ။ **အတ္ထဓမ္မပဒံ သမာစရေမသေ**တိ ဣဓ စေဝ သမ္ပရာယေ စ အတ္ထာဝဟံ သီလာဒိဓမ္မကောဋ္ဌာသံ ပဋိပဇ္ဇာမသေ။

ဣအာနိ ထေရော အတ္တနော သမ္မာပဋိပတ္တိံ တဿ အနုစ္ဆဝိကံ ဝဒန္တော –

၉၈၈. ''အဟိံသာ သဗ္ဗပာဏီနံ၊ ကုမာရမ္ဟာက ရုစ္စတိ။
ထေယျာ စ အတိစာရာ စ၊ မဇ္ဇပာနာ စ အာရတိ။

၉၈၉. ''အာရတိ သမစရိယာ စ၊ ဗာဟုသစ္စံ ကတညုတာ။
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပါသံသာ၊ ဓမ္မာ ဧတေ ပသံသိယာ''တိ။ – အာဟ။

၉၈၉. တတ္ထ **အာရတိ သမစရိယာ စာ**တိ ယထာဝုတ္တာ စ ပာပဓမ္မတော အာရတိ, ပဋိဝိရတိ ကာယသမတာဒိသမစရိယာ စ။ **ဗာဟုသစ္စ**န္တိ ပရိယတ္တိဗာဟုသစ္စံ။ **ကတညုတာ**တိ ပရေဟိ အတ္တနော ကတဿ ဥပကာရဿ ဇာနနာ။ **ပါသံသာ**တိ အတ္ထကာမေဟိ ကုလပုတ္တေဟိ ပကာရတော အာသံသိတဗ္ဗာ။ **ဓမ္မာ ဧတေ**တိ ဧတေ ယထာဝုတ္တာ အဟိံသာဒိဓမ္မာ။ **ပသံသိယာ**တိ ဝိညူဟိ ပသံသိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ထေရော တဿ အနုစ္ဆဝိကံ သမ္မာပဋိပတ္တိံ ဝတွာ အနာဂတံသဉာဏေန အာယုသင်္ခါရေ ဩလောကေန္တော ''ပဉ္စမာသမတ္တမေတ''တိ ဒိသွာ တံ သံဝေဇေတွာ ဒဠှံ တတ္ထ သမ္မာပဋိပတ္တိယံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ ဣမံ ဂါထမာဟ –

၉၉၀. ''သန္တိကေ မရဏံ တုယှံ၊ ဩရံ မာသေဟိ ပဉ္စဟိ။
ရာဇပုတ္တ ဝိဇာနာဟိ၊ အတ္တာနံ ပရိမောစယာ''တိ။

တတ္ထ **အတ္တာနံ ပရိမောစယာ**တိ အတ္တာနံ အပာယဒုက္ခတော မောစေဟိ။

တတော ကုမာရော အတ္တနော မုတ္တိယာ ဥပာယံ ပုစ္ဆန္တော အာဟ –

၉၉၁. ''ကတမံ သွတဟံ ဇနပဒံ ဂန္တွာ၊ ကိံ ကမ္မံ ကိဉ္စ ပောရိသံ။
ကာယ ဝါ ပန ဝိဇ္ဇာယ၊ ဘဝေယျံ အဇရာမရော''တိ။

တတ္ထ **ကတမံ သွတဟ**န္တိ ကတမံ သု အဟံ, ကတမံ နူတိ အတ္ထော။ **ကိံ ကမ္မံ ကိဉ္စ ပောရိသ**န္တိ ကတွာတိ ဝစနသေသော။ **ပောရိသ**န္တိ ပုရိသကိစ္စံ။

တတော ထေရော တဿ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ဣမာ ဂါထာယော အဘာသိ –

၉၉၂. ''န ဝိဇ္ဇတေ သော ပဒေသော၊ ကမ္မံ ဝိဇ္ဇာ စ ပောရိသံ။
ယတ္ထ ဂန္တွာ ဘဝေ မစ္စော၊ ရာဇပုတ္တာဇရာမရော။

၉၉၃. ''မဟဒ္ဓနာ မဟာဘောဂါ၊ ရဋ္ဌဝန္တောပိ ခတ္တိယာ။
ပဟူတဓနဓညာသေ၊ တေပိ နော အဇရာမရာ။

၉၉၄. ‘‘ယဒိ တေ သုတာ အန္ဓကဝေဏှုပုတ္တာ၊ သူရာ ဝီရာ ဝိက္ကန္တပ္ပဟာရိနော။
တေပိ အာယုက္ခယံ ပတ္တာ၊ ဝိဒ္ဓဒ္ဓသ္တာ သဿတီသမာ။

၉၉၅. ‘‘ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ၊ သုဒ္ဒါ စဏ္ဍာလပုက္ကုသာ။
ဧတေ စညေ စ ဇာတိယာ၊ တေပိ နော အဇရာမရာ။

၉၉၆. ‘‘ယေ မန္တံ ပရိဝတ္တေန္တိ၊ ဆဠင်္ဂံ ဗြဟ္မစိန္တိတံ။
ဧတေ စညေ စ ဝိဇ္ဇာယ၊ တေပိ နော အဇရာမရာ။

၉၉၇. ‘‘ဣသယော စာပိ ယေ သန္တာ၊ သညတတ္တာ တပဿိနော။
သရီရံ တေပိ ကာလေန၊ ဝိဇဟန္တိ တပဿိနော။

၉၉၈. ‘‘ဘာဝိတတ္တာပိ အရဟန္တော၊ ကတကိစ္စာ အနာသဝါ။
နိက္ခိပန္တိ ဣမံ ဒေဟံ၊ ပုညပာပပရိက္ခယာ’’တိ။

၉၉၂. တတ္ထ **ယတ္ထ ဂန္တွာ**တိ ယံ ပဒေသံ ဂန္တွာ ကမ္မံ ဝိဇ္ဇံ ပေဟရိသဉ္စ ကာယပယောဂေန ဣတရပယောဂေန စ ဥပဂန္တွာ ဟပုဏ္ဏိတွာ ဘဝေယျ အဇရာမရောတိ အတ္ထော။

၉၉၃. ဟေဋ္ဌိမကောဋိယာ ကောဋိသတာဒိပရိမာဏံ သံဟရိတွာ ဌပိတံ မဟန္တံ ဓနံ ဧတေသန္တိ **မဟဒ္ဓနာ**။ ကုမ္ဘတ္ထယာဒိကဟာပဏပရိဗ္ဗယော မဟန္တော ဘောဂေ ဧတေသန္တိ **မဟာဘောကာ။ ရဋ္ဌဝန္တော**တိ ရဋ္ဌသာမိကာ, အနေကယောဇနပရိမာဏံ ရဋ္ဌံ ပသာသန္တာတိ အဓိပ္ပာယော။ **ခတ္တိယာ**တိ ခတ္တိယဇာတိကာ။ **ပဟူတဓနဓညာသေ**တိ မဟာဓနဓညသန္နိစယာ, အတ္တနော ပရိသာယ စ သတ္တဋ္ဌသံဝစ္ဆရပဟောနကဓနဓညသန္နိစယာ။ **တေပိ နော အဇရာမရာ**တိ ဇရာမရဏဓမ္မာ ဧဝ, မဟဒ္ဓနတာဒီနိပိ တေသံ ဥပရိ နိပတန္တံ ဇရာမရဏံ နိဝတ္တေတုံ န သက္ကောန္တီတိ အတ္ထော။

၉၉၄. **အန္ဓကဝေဏှုပုတ္တာ**တိ အန္ဓကဝေဏှုဿ ပုတ္တာတိ ပညာတာ။ **သူရာ**တိ သတ္တိမန္တော။ **ဝီရာ**တိ ဝီရိယဝန္တော။ **ဝိက္ကန္တပ္ပဟာရိနော**တိ သူရဝီရဘာဝေနေဝ ပဋိသတ္တုဗလံ ဝိက္ကမ္မ ပသယှ ပဟာရဏသီလာ။ **ဝိဒ္ဓဒ္ဓသ္တာ**တိ ဝိနဋ္ဌာ။ **သဿတီသမာ**တိ ကုလပရမ္ပရာယ သဿတီဟိ စန္ဒသူရိယာဒီဟိ သမာနာ, တေပိ အစိရကာလပဝတ္တကုလန္ဝယာတိ အတ္ထော။

၉၉၅. **ဇာတိယာ**တိ အတ္တနော ဇာတိယာ, ဝိသိဋ္ဌတရာ ပန ဇာတိပိ နေသံ ဇရာမရဏံ နိဝတ္တေတုံ န သက္ကောတီတိ အတ္ထော။

၉၉၆. **မန္တံ**တိ ဝေဒံ။ **ဆဠင်္ဂ**န္တိ ကပ္ပဗျာကရဏနိရုတ္တိသိက္ခာဆန္ဒောဝိစိတိဇောတိသတ္ထသင်္ခါတေဟိ ဆဟိ အင်္ဂေဟိ ဆဠင်္ဂံ။ **ဗြဟ္မစိန္တိတ**န္တိ ဗြဟ္မေဟိ အဋ္ဌကာဒီဟိ စိန္တိတံ ပညာစက္ခုနာ ဒိဋ္ဌံ။

၉၉၇. **သန္တာ**တိ ဥပသန္တကာယဝစီကမ္မန္တာ။ **သညတတ္တာ**တိ သညတစိတ္တာ။ **တပဿိနော**တိ တပနိဿိတာ။

ဣအနိ ကုမာရော အတ္တနာ ကတ္တဗ္ဗံ ဝဒန္တော –

၉၉၉. ‘‘သုဘာသိတာ အတ္ထဝတီ၊ ဂါထာယော တေ မဟာမုနိ။
နိဇ္ဈတ္တောမှိ သုဘာသေန၊ တွဉ္စ မေ သရဏံ ဘဝ’’တိ။ –

အာဟ ။ တတ္ထ **နိဇ္ဈတ္တောမှီ**တိ နိဇ္ဈာပိတော ဓမ္မောဇသညာယ သညတ္တိဂတော အမှိ။ **သုဘာသေနာ**တိ သုဋ္ဌု ဘာသိတေန။

တတော ထေရော တံ အနုသာသန္တော ဣမံ ကထံ အဘာသိ –

၁၀၀၀.“မာ မံ တွံ သရဏံ ဂစ္ဆ၊ တမေဝ သရဏံ ဝဇ။
သက္ယပုတ္တံ မဟာဝီရံ၊ ယမဟံ သရဏံ ဂတော”တိ။

တတော ရာဇကုမာရော အာဟ –

၁၀၀၁.“ကတရသ္မိံ သော ဇနပဒေ၊ သတ္ထာ တုမှာက မာရိသ။
အဟမ္ပိ ဒဋ္ဌုံ ဂစ္ဆိဿံ၊ ဇိနံ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလ”န္တိ။

ပုန ထေရော အာဟ –

၁၀၀၂.“ပုရတ္ထိမသ္မိံ ဇနပဒေ၊ ဩက္ကာကကုလသမ္ဘဝေါ။
တတ္ထာသိ ပုရိသာဇညော၊ သော စ ခေါ ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။

တတ္ထ ထေရေန နိသိန္နပဒေသတော မဇ္ဈိမဒေသဿ ဟစီနဒိသာဘာဂတ္တာ ဝုတ္တံ **“ပုရတ္ထိမသ္မိံ ဇနပ ဒေ”**တိ။

ဧဝံ သော ရာဇပုတ္တော ထေရဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပသန္နမာနသော သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌဟိ။ တေန ဝုတ္တံ –

၁၀၀၃.“သစေ ဟိ ဗုဒ္ဓော တိဋ္ဌေယျ၊ သတ္ထာ တုမှာက မာရိသ။
ယောဇနာနိ သဟဿာနိ၊ ဂစ္ဆေယျံ ပယိရုပါသိတုံ။

၁၀၀၄.“ယတော စ ခေါ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ သတ္ထာ တုမှာက မာရိသ။
နိဗ္ဗုတမ္ပိ မဟာဝီရံ၊ ဂစ္ဆာမိ သရဏံ အဟံ။

၁၀၀၅.“ဥပေမိ သရဏံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မဉ္စာပိ အနုတ္တရံ။
သင်္ဃဉ္စ နရဒေဝဿ၊ ဂစ္ဆာမိ သရဏံ အဟံ။

၁၀၀၆.“ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမိ ခိပ္ပံ၊ လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယာမိ။
အမဇ္ဇပေါ နော စ မုသာ ဘဏာမိ၊ သကေန ဒါရေန စ ဟောမိ တုဋ္ဌော”တိ။

ဧဝံ ပန တံ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌိတံ ထေရော ဧဝမာဟ “ရာဇကုမာရ, တုယှံ ဣမ အရညတသေန အ တ္တော နတ္ထိ, န စိရံ တဝ ဇီဝိတံ, ပဉ္စမာသဗ္ဘန္တရေ ဧဝ ကာလံ ကရိဿသိ, တသ္မာ တဝ ပိတု သန္တိကမေဝ ဂန္တွာ အနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော ဘဝေယျာသီ”တိ ဝတွာ အတ္တနော သန္တိကေ ဓာတုယော ဒတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော ဂစ္ဆန္တော “အဟံ, ဘန္တေ, တုမှာကံ ဝစနေန ဣတော ဂမိဿာမိ, တုမှေဟပိ မယှံ အနုကမ္ပာယ တတ္ထ အာဂန္တဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ထေရဿ အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဝန္ဒိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပိတု နဂရံ ဂန္တွာ ဥ ယျာနံ ပဝိသိတွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ရညော နိဝေဒေသိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ သပရိတရော ဥယျာနံ ဂန္တွာ ကုမာရံ အာလိင်္ဂိတွာ အန္ဓေပုရံ နေတွာ အဘိသိဉ္စိတုကာ မော အဟောသိ။ ကုမာရော “ဒေဝ, မယှံ အပ္ပကံ အာယု, ဣတော စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန မရဏံ ဘဝိဿတိ, ကိံ မေ ရဇ္ဇေန, တုမှေဟ နိဿာယ ပုညမေဝ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ ထေရဿ ဂုဏံ ရတနတ္တယဿ စ အာနုဘာဝံ ပ ဝေဒေသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ သံဝေဂပ္ပတ္တော ရတနတ္တယေ စ ထေရေ စ ပသန္နမာနသော မဟန္တံ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ တ မဟာကစ္စာယနတ္ထေရဿ သန္တိကေ ဒူတံ ဟဟေသိ။ ထေရောပိ ရာဇာနံ မဟာဇနဉ္စ အနုဂ္ဂဏှန္တော အာဂစ္ ဆိ။ ရာဇာ စ သပရိတရော ဒူရတောဝ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ထေရံ ဝိဟာရံ ပဝေသေတွာ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ သက္ကစ္စံ ဥ ပဋ္ဌဟန္တော သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌဟိ။ ကုမာရော စ သီလာနိ သမာဒိယိတွာ ထေရံ ဘိက္ခူ စေဝ သက္ကစ္စံ

ဥပဋ္ဌဟန္တော ဒါနာနိ ဒဒန္တော ဓမ္မံ သုဏန္တော စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ပုညာနုဘာဝေန သတ္တရတနပဋိမဏ္ဍိတော သတ္တယောဇနပ္ပမာဏော ရထော ဥပ္ပဇ္ဇိ, အနေကာနိ စဿ အစ္ဆရာသဟဿာနိ ပရိဝါရော အဟောသိ။

ရာဇာ ကုမာရဿ သရီရသက္ကာရံ ကတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ စ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ စေတိယဿ ပူဇံ အကာသိ, တတ္ထ မဟာဇနော သန္နိပတိ, ထေရောပိ သပရိဝါရော တံ ပဒေသံ ဥပဂစ္ဆိ။ အထ ဒေဝပုတ္တော အတ္တနာ ကတကုသလကမ္မံ ဩလောကေတွာ ကတညုတာယ "ဂန္တွာ ထေရံ ဝန္ဒိဿာမိ, သာသနဂုဏေ စ ပါကဋေ ကရိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ဒိဗ္ဗရထံ အာရုယှ မဟတာ ပရိဝါရေန ဒိဿမာနရူပေါ အာဂန္တွာ ရထာ ဩရုယှ ထေရဿ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ပိတရာ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ထေရံ ပယိရုပါသမာနော အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ။ တံ ထေရော ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၁၀၀၇. "သဟဿရံသီဝ ယထာမဟပ္ပဘော, ဒိသံ ယထာ ဘာတိ နဘေ အနုက္ကမံ။
တထာပကာရော တဝါယံ မဟာရထော, သမန္တတော ယောဇနသတ္တမာယတော။

၁၀၀၈. "သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေဟိ သမန္တမောတ္ထတော, ဥရဿ မုတ္တာဟိ မဏီဟိ စိတ္တိတော။
လေခါ သုဝဏ္ဏဿ စ ရူပိယဿ စ, သောဘေန္တိ ဝေဠုရိယမယာ သုနိမ္မိတာ။

၁၀၀၉. "သီသဉ္စိဒံ ဝေဠုရိယဿ နိမ္မိတံ, ယုဂဉ္စိဒံ လောဟိတကာယ စိတ္တိတံ။
ယုတ္တာ သုဝဏ္ဏဿ စ ရူပိယဿ စ, သောဘန္တိ အဿာ စ ဣမေ မနောဇဝါ။

၁၀၁၀. "သော တိဋ္ဌသိ ဟေမရထေ အဓိဋ္ဌိတော, ဒေဝါနမိန္ဒောဝ သဟဿဝါဟနော။
ပုစ္ဆာမိ တာဟံ ယသဝန္တ ကောဝိဒံ, ကထံ တယာ လဒ္ဓော အယံ ဥဠာရော"တိ။

၁၀၀၇. တတ္ထ **သဟဿရံသီ**တိ သူရိယော။ သော ဟိ အနေကသဟဿရံသိမန္တတာယ "သဟဿရံသီ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ယထာမဟပ္ပဘော**တိ အတ္တနော မဟတ္တဿ အနုရူပပ္ပဘော။ ယထာ ဟိ မဟတ္တေန သူရိယမဏ္ဍလေန သဒိသံ ဇောတိမဏ္ဍလံ နတ္ထိ, ဧဝံ ပဘာယပိ။ တထာ ဟိ တံ ဧကသ္မိံ ခဏေ တီသု မဟာဒီပေသု အာလောကံ ဖရန္တံ တိဋ္ဌတိ။ **ဒိသံ ယထာ ဘာတိ နဘေ အနုက္ကမ**န္တိ နဘေ အာကာသေ ယထေဝ ဒိသံ အနုက္ကမန္တော ဂစ္ဆန္တော ယထာ ယေန ပကာရေန ဘာတိ ဒိဗ္ဗတိ ဇောတတိ။ **တထာပကာရော**တိ တာဒိသာကာရော။ **တဝါယ**န္တိ တဝ အယံ။

၁၀၀၈. **သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေဟီ**တိ သုဝဏ္ဏမယေဟိ ပဋ္ဋေဟိ။ **သမန္တမောတ္ထတော** သမန္တတော ဆာဒိတော။ **ဥရဿာ**တိ ဥရေ အဿ, ရထဿ ဥရေတိ စ ဤသာမူလံ ဝဒတိ။ **လေခါ**တိ ဝေဠုရိယမယာ မာလာကမ္မလတာကမ္မာဒိလေခါ။ တာသံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေသု စ ရဇတပဋ္ဋေသု စ ဒိဿမာနတ္တာ ဝုတ္တံ **"သုဝဏ္ဏဿ စ ရူပိယဿ စာ"**တိ။ **သောဘေန္တီ**တိ ရထံ သောဘယန္တိ။

၁၀၀၉. **သီသ**န္တိ ရထကုဗ္ဗရသီသံ။ **ဝေဠုရိယဿ နိမ္မိတ**န္တိ ဝေဠုရိယေန နိမ္မိတံ, ဝေဠုရိယမဏိမယန္တိ အတ္ထော။ **လောဟိတကာယာ**တိ လောဟိတကမဏိနာ, ယေန ကေနစိ ရတ္တမဏိနာ ဝါ။ **ယုတ္တာ**တိ ယောဇိတာ, အထ ဝါ **ယောတ္တာ သုဝဏ္ဏဿ စ ရူပိယဿ စာ**တိ သုဝဏ္ဏမယာ စ ရူပိယမယာ စ ယောတ္တာ, သင်္ခလိကာတိ အတ္ထော။

၁၀၁၀. **အဓိဋ္ဌိတော**တိ အတ္တနော ဒေဝိဒ္ဓိယာ သကလမိဒံ ဌာနံ အဘိဘဝိတွာ ဌိတော။ **သဟဿဝါဟနော**တိ သဟဿယုတ္တဝါဟနော, သဟဿအာဇာနီယယုတ္တရထော ဒေဝါနမိန္ဒော ယထာတိ အဓိပ္ပာယော။ **ယသဝန္တာ**တိ အာလပနံ, ယသဿီတိ အတ္ထော။ **ကောဝိဒ**န္တိ ကုသလညာဏဝန္တံ, ရထာရောဟနေ ဝါ ဆေကံ။ **အယံ ဥဠာရော**တိ အယံ ဥဠာရော မဟန္တော ယသောတိ အဓိပ္ပာယော။

ဧဝံ ထေရေန ပုဋ္ဌော ဒေဝပုတ္တော ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဗျာကာသိ –

၁၀၁၁. "သုဇာတော နာမဟံ ဘန္တေ, ရာဇပုတ္တော ပုရေ အဟုံ။

တ္ဝစ္ဆ မံ အနုကမ္ပာယ၊ သညမသ္မိံ နိဝေသယိ။

၁၀၁၂.“ခိဏ္ဏာယုကဆ္ဆ မံ ဉတ္ဝတ၊ သရီရံ ဟာအသိ သတ္ထုနော။
ကြွမံ သုဇာတ ပူဇေဟိ၊ တံ တေ အတ္ထာယ ဟေဟိတိ။

၁၀၁၃.“တာဟံ ဂန္ဓေဟိ မာလေဟိ၊ ပူဇယိတ္ဝတ သမုယ္ယုတော။
ပဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ၊ ဉပပန္နောမ္ဝဟိ နန္ဒနံ။

၁၀၁၄.“နန္ဒနေ စ ဝနေ ရမ္မေ၊ နာနာဒိဇဂဏာယုတေ။
ရမာမိ နစ္စဂီတေဟိ၊ အစ္ဆရာဟိ ပုရက္ခတော”တိ။

၁၀၁၂-၃. တတ္ထ **သရီရန္တိ** သရီရဓာတုံ။ **ဟေဟိတီ**တိ ဘဝိဿတိ။ **သမုယ္ယုတော** တိ သမ္မာ ဉယ္ယုတ္တော, ယုတ္တပ္ပယုတ္တောတိ အတ္ထော။

ဇဝံ ဒေဝပုတ္တော ထေရေန ပုစ္ဆိတမတ္တံ ကထေတ္ဝတ ထေရံ ဝန္ဒိတ္ဝတ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝတ ပိတရံ အာပုစ္ဆိတ္ဝတ ရထံ အာရုယ္ဝဟ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ ထေရောပိ တမတ္ထံ အဠုပ္ပတ္တိံ ကတ္ဝတ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဝိတ္ထာရေန ဓမ္မကထံ ကထေသိ။ သာ ဓမ္မကထာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသိ။ အထ ထေရော တံ သဗ္ဗံ အတ္တနာ စ တေန စ ကထိတနိယာမေနေဝ သင်္ဂီတိကာလေ ဓမ္မသင်္ဂာဟကာနံ အာရောစေသိ, တေ စ တံ တထာ သင်္ဂဟံ အာရောပေသုန္တိ။

စူဠရထဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄. မဟာရထဝိမာနဝဏ္ဏနာ

သဟဿယုတ္တံ ဟယဝါဟနံ သုဘ န္တိ မဟာရထဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဉပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရ တိ ဇေတဝနေ။ တေန စ သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာဝတိံသဘဝနေ ဂောပာလဿ နာမ ဒေဝပုတ္တဿ အတ္တနော ဝိမာနတော နိက္ခမိတ္ဝတ သဟဿယုတ္တံ မဟန္တံ ဒိဗ္ဗရထံ အဘိရုယ္ဝဟ မဟန္တေန ပရိဝါရေန မဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ ဉယ္ယာနကီဠနတ္ထံ ဂစ္ဆန္တဿ အဝိဒူရေ ဟ တုရဟောသိ။ တံ ဒိသ္ဝတ ဒေဝပုတ္တော သဉ္ဇာတကရဝဗဟုမာနော သဟသာ ရထတော ဩရုယ္ဝဟ ဉပသင်္ကမိတ္ဝတ ပဉ္စပ တိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတ္ဝတ အဉ္ဇလိံ သိရသိ ပဂ္ဂယ္ဝဟ အဋ္ဌာသိ။

တဿိဒံ ပုဗ္ဗကမ္မံ – သော ကိရ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ သုဝဏ္ဏမာလာယ ပူဇေတ္ဝတ “ကြွမဿ ပုညဿ အာနုဘာဝေ န မယ္ဝဟံ ဘဝေ ဘဝေ သောဝဏ္ဏမယာ ဉရစ္ဆဒမာလာ နိဗ္ဗတ္တတူ”တိ ကတပဏိဓာနာယ အနေကကပ္ပေသု သုဂတိသု ယေဝ သံသရန္တိယာ ကဿပဿ ဘဂဝတော ကာလေ ကိကိဿ ကာသိရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမ္ဝဟိ နိဗ္ဗ တ္တာယ ယထာပဏိဓာနံ သုဝဏ္ဏမာလာလာဘေန “ဉရစ္ဆဒမာလာ”တိ လဒ္ဓနာမာယ ဒေဝကညာသဒိသာယ ရာဇဓီတာယ အာစရိယော ဂေဟလော နာမ ဗြာဟ္မဏော ဟုတ္ဝတ သသာဝကသင်္ဃဿ ကဿပဿ ဘဂဝတော အသဒိသအနာ ဒိန္နံ မဟာအနာနိ ပဝတ္တေတ္ဝတ ကြွန္ဒိယာနံ အပရိပက္ကဘာဝေန အတ္တာနံ ရာဇဓီတရစ္ဆ ဉဒ္ဒိဿ သတ္ထာရာ ဒေသိ တံ ဓမ္မံ သုတ္ဝတပိ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ကောန္တော ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယမေဝ ကတ္ဝတ ယထူပစိတပုညာနု ဘာဝေန တာဝတိံသေသု ယောဇနသတိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ, အနေကကောဋိအစ္ဆရာပရိဝါရော အဟောသိ, သတ္တရတနမယော စဿ သဟဿယုတ္တော သုဝိဘတ္တဘိတ္တိဝိစိတ္တော သိနိဒ္ဓမဓုရနိဃောသော အတ္တနော ပ ဘာသမုဒယေန အဝဟာသန္တော ဝိယ ဒိဝင်္ကရမဏ္ဍလံ ဒိဗ္ဗော အာဇညရထော နိဗ္ဗတ္တိ။

သော တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတ္ဝတ အပရာပရံ ဒေဝေသုယေဝ သံသရန္တော ကြွမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပ ဟာဒေ တသ္သေဝ ကမ္မဿ ဝိပာကာဝသေသေန ယထာဝုတ္တသမ္ပတ္တိဝိဘဝေ ဂေဟလော ဇဝ နာမ ဒေဝပုတ္တော ဟု တ္ဝတ တာဝတိံသေသုယေဝ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “တေန စ သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော။ ပေ.။ အဉ္ဇလိံ သိရသိ ပဂ္ဂယ္ဝဟ အဋ္ဌာသီ”တိ။

ဇဝံ ပန ဥပသင်္ကမိတွာ ဌိတံ တံ ဒေဝပုတ္တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဂ္ဂါမာဟိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၁၀၁၅.''သဟဿယုတ္တံ ဟယဝါဟနံ သုဘံ၊ အာရုယှိမံ သန္ဒနံ နေကစိတ္တံ။
ဥယျာနဘူမိ အဘိတော အနုက္ကမံ၊ ပုရိန္ဒဒေါ ဘူတပတီဝ ဝါသဝေါ။

၁၀၁၆.''သောဝဏ္ဏမယာ တေ ရထကုဗ္ဗရာ ဥဘော၊ ဖလေဟိ အံသေဟိ အတီဝ သင်္ဂတာ။
သုဇာတဂုမ္ဗာ နရဝီရနိဋ္ဌိတာ၊ ဝိရောစတိ ပန္နရသေဝ စန္ဒော။

၁၀၁၇.''သုဝဏ္ဏဇာလာဝတတော ရထော အယံ၊ ဗဟူဟိ နာနာရတနေဟိ စိတ္တိတော။
သုနန္ဒိဃောသော စ သုဘဿရော စ၊ ဝိရောစတီ စာမရဟတ္ထဗာဟုဘိ။

၁၀၁၈.''ဣမာ စ နာဘျော မနသာဘိနိမ္မိတာ၊ ရထဿ ပါဒန္တရမဇ္ဈဘူသိတာ။
ဣမာ စ နာဘျော သတရာဇိစိတ္တိတာ၊ သတေရတာ ဝိဇ္ဇုရိဝပ္ပဘာသရေ။

၁၀၁၉.''အနေကစိတ္တာဝတတော ရထော အယံ၊ ပုထူ စ နေမီ စ သဟဿရံသိကော။
တေသံ သရော သုယျတိ ဝဂ္ဂုရူပေါ၊ ပဉ္စင်္ဂိကံ တူရိယမိဝပ္ပဝါဒိတံ။

၁၀၂၀.''သိရသ္မိံ စိတ္တံ မဏိစန္ဒကပ္ပိတံ၊ သဒါ ဝိသုဒ္ဓံ ရုစိရံ ပဘဿရံ။
သုဝဏ္ဏရာဇီဟိ အတီဝ သင်္ဂတံ၊ ဝေဠုရိယရာဇီဝ အတီဝ သောဘတိ။

၁၀၂၁.''ဣမေ စ ဝါဠီ မဏိစန္ဒကပ္ပိတာ၊ အာရောဟကမ္ဗူ သုဇဝါ ဗြဟူပမာ။
ဗြဟာ မဟန္တာ ဗလိနော မဟာဇဝါ၊ မနော တဝညာယ တထေဝ သိံသရေ။

၁၀၂၂.''ဣမေ စ သဗ္ဗေ သဟိတာ စတုက္ကမာ၊ မနော တဝညာယ တထေဝ သိံသရေ။
သမံ ဝဟန္တိ မုဒုကာ အနုဒ္ဓတာ၊ အာမောဒမာနာ တုရဂါနမုတ္တမာ။

၁၀၂၃.''ဓုနန္တိ ဝဂ္ဂန္တိ ပတန္တိ စမ္ဗရေ၊ အဗ္ဘုဒ္ဒုနန္တာ သုကတေ ပိဠန္ဓနေ။
တေသံ သရော သုယျတိ ဝဂ္ဂုရူပေါ၊ ပဉ္စင်္ဂိကံ တူရိယမိဝပ္ပဝါဒိတံ။

၁၀၂၄.''ရထဿ ဃောသော အပိဠန္ဓနာန စ၊ ခုရဿ နာဒေါ အဘိဟိံသနာယ စ။
ဃောသော သုဝဂ္ဂု သမိတဿ သုယျတိ၊ ဂန္ဓဗ္ဗတူရိယာနိ ဝိစိတြသံဝနေ။

၁၀၂၅.''ရထေ ဌိတာတာ မိဂမန္ဒလောစနာ၊ အာဠာရပမှာ ဟသိတာ ပိယံဝဒါ။
ဝေဠုရိယဇာလာဝတတာ တနုစ္ဆဒါ၊ သဒေဝ ဂန္ဓဗ္ဗသူရဂ္ဂပူဇိတာ။

၁၀၂၆.''တာ ရတ္တရတ္တမ္ဗရပီတဝါသသာ၊ ဝိသာလနေတ္တာ အဘိရတ္တလောစနာ။
ကုလေ သုဇာတာ သုတနူ သုစိမှိတာ၊ ရထေ ဌိတာ ပဉ္စလိကာ ဥပဋ္ဌိတာ။

၁၀၂၇.''တာ ကမ္ဗုကေယူရဓရာ သုဝါသသာ၊ သုမဇ္ဈိမာ ဦရုထနူပပန္နာ။
ဝဋ္ဋင်္ဂုလိယော သုမုခါ သုဒဿနာ၊ ရထေ ဌိတာ ပဉ္စလိကာ ဥပဋ္ဌိတာ။

၁၀၂၈.''အညာ သုဝေဏီ သုသု မိဿကေသိယော၊ သမံ ဝိဘတ္တာဟိ ပဘဿရာဟိ စ။
အနုဗ္ဗတာ တာ တဝ မာနသေ ရတာ၊ ရထေ ဌိတာ ပဉ္စလိကာ ဥပဋ္ဌိတာ။

၁၀၂၉.''အာဝေဠိနိယော ပဒုမုပ္ပလစ္ဆဒါ၊ အလင်္ကတာ စန္ဒနသာရဝါသိတာ။
အနုဗ္ဗတာ တာ တဝ မာနသေ ရတာ၊ ရထေ ဌိတာ ပဉ္စလိကာ ဥပဋ္ဌိတာ။

၁၀၃၀.''တာ မာလိနိယော ပဒုမုပ္ပလစ္ဆဒါ၊ အလင်္ကတာ စန္ဒနသာရဝါသိတာ။
အနုဗ္ဗတာ တာ တဝ မာနသေ ရတာ၊ ရထေ ဌိတာ ပဉ္စလိကာ ဥပဋ္ဌိတာ။

၁၀၃၁.ကဏ္ဍော့သု တေ ယာနိ ပိဠန္ဓနာနိ၊ ဟတ္ထေသု ဟဒေသု တထေဝ သီသေ။
သြဘာသယန္တိ ဒသ သဗ္ဗသော ဒိသာ၊ အဗ္ဘုဒ္ဒယံ သာရဒိကောဝ ဘာဏုမာ။

၁၀၃၂.“တတသ္သ ဝေဂေန စ သမ္ပကမ္ပိတာ၊ ဘုဇေသု မာလာ အပိဠန္ဓနာနိ စ။
မုဉ္စန္တိ ဃောသံ ရုစိရံ သုစိံ သုဘံ၊ သဗ္ဗေဟိ ဝိညူဟိ သုတဗ္ဗရူပံ။

၁၀၃၃.“ဥယျာနဘူမျာ စ ဒုဝဒ္ဓတော ဌိတာ၊ ရထာ စ နာဂါ တူရိယာနိ စ သရော။
တမေဝ ဒေဝိန္ဒ ပမောဒယန္တိ၊ ဝီဏာ ယထာ ပောက္ခရပတ္တဗာဟုဘိ။

၁၀၃၄.“ဣမာသု ဝီဏာသု ဗဟူသု ဝဂ္ဂုသု၊ မနုညရူပါသု ဟဒယေရိတံ ပီတိံ။
ပဝဇ္ဇမာနာသု အတီဝ အစ္ဆရာ၊ ဘမန္တိ ကညာ ပဒုမေသု သိက္ခိတာ။

၁၀၃၅.“ယဒာ စ ဂီတာနိ စ ဝါဒိတာနိ စ၊ နစ္စာနိ စိမာနိ သမေန္တိ ဧကတော။
အထေတ္ထ နစ္စန္တိ အထေတ္ထ အစ္ဆရာ၊ သြဘာသယန္တီ ဥဘတော ဝရိတ္ထိယော။

၁၀၃၆.“သော မောဒသိ တူရိယဂဏပ္ပဗောဓနော၊ မဟီယမာနော ဝဇိရာဝုဓောရိဝ။
ဣမာသု ဝီဏာသု ဗဟူသု ဝဂ္ဂုသု၊ မနုညရူပါသု ဟဒယေရိတံ ပီတိံ။

၁၀၃၇.“ကိံ တွံ ပုရေ ကမ္မမကာသိ အတ္တနာ၊ မနုဿဘူတော ပုရိမာယ ဇာတိယာ။
ဥပောသထံ ကံ ဝါ တုဝံ ဥပါဝသိ၊ ကံ ဓမ္မစရိယံ ဝတမာဘိရောစယိ။

၁၀၃၈.“နယီဒမပ္ပဿ ကတဿ ကမ္မုနော၊ ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏဿ ဥပောသထဿ ဝါ။
ဣဒ္ဓါနုဘာဝေါ ဝိပုလော အယံ တဝ၊ ယံ ဒေဝသင်္ဃေ အဘိရောစသေ ဘုသံ။

၁၀၃၉.“ဒါနဿ တေ ဣဒံ ဖလံ၊ အထော သီလဿ ဝါ ပန။
အထော အဉ္ဇလိကမ္မဿ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

၁၀၁၅. တတ္ထ **သဟဿယုတ္တ**န္တိ သဟဿေန ယုတ္တံ, သဟဿံ ဝါ ယုတ္တံ ယောဇိတံ ဧတဿာတိ သဟဿယုတ္တံ။ ကဿ ပနေတံ သဟဿန္တိ? “ဟယဝါဟန”န္တိ အနန္တရံ ဝုစ္စမာနတ္တာ ဟယာနန္တိ အယမတ္ထော ဝိညာယတေဝ။ ဟယာ ဝါဟနံ ဧတဿာတိ ဟယဝါဟနံ။ ကေစိ ပန “သဟဿယုတ္တဟယဝါဟန”န္တိ အနုနာသိကလောပံ ဧကမေဝ သမာသပဒံ ကတွာ ဝဏ္ဏေန္တိ, ဧတသ္မိံ ပက္ခေ ဟယဝါဟနံ ဝိယ ဝါဟနန္တိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ။ ဟယဝါဟနသဟဿယုတ္တံ ယုတ္တဟယဝါဟနသဟဿန္တိ ဟိ အတ္ထော။ အပရေ ပန “သဟဿယုတ္တ”န္တိ သဟဿဒိဗ္ဗာဇညယုတ္တ”န္တိ ဝဒန္တိ။ **သန္ဒန**န္တိ ရထံ။ **နေကစိတ္တ**န္တိ အနေကစိတ္တံ နာနာဝိဓစိတ္တဝန္တံ။ **ဥယျာနဘူမိံ အဘိတော**တိ ဥယျာနဘူမိယာ သမီပေ။ “အဘိတော”တိ ဟိ ပဒံ အပေက္ခိတွာ သာမိအတ္ထေ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ ကေစိ ပန “ဥယျာနဘူမျာ”တိပိ ပဌန္တိ, တေ သဒ္ဒနယမ္ပိ အနုပဓာရေန္တာ ပဌန္တိ။ **အနုက္ကမ**န္တိ ဂစ္ဆန္တော ပုရိန္ဒဒေ ဘူတပတိဝ တသတေ ဝိရောစသီတိ သမ္ဗန္ဓော။

၁၀၁၆. **သောဝဏ္ဏမယာ**တိ သုဝဏ္ဏမယာ။ **တေတိ** တဝ။ **ရထကုဗ္ဗရာ ဥဘော**တိ ရထဿ ဥဘောသု ပဿေသု ဝေဒိကာ။ ယော ဟိ ရထဿ သောဘနတ္ထဉ္စေဝ ဥပရိ ဌိတာနံ ဂုတ္တတ္ထဉ္စ ဥဘောသု ပဿေသု ဝေဒိကာကာရေန ပရိက္ခေပော ကရီယတိ, တဿ ပုရိမဘာဂေ ဥဘောသု ပဿေသု ယာဝ ရထီသာ, တာဝ ဟတ္ထေဟိ ဂဟဏယောဂ္ဂေ ရထဿ အဝယဝဝိသေသော, ဣဓ သော ဧဝ ကုဗ္ဗရောတိ အဓိပ္ပေတော။ တေနေတဟ “ဥဘော”တိ။ အညတ္ထ ပန ရထီသာ ကုဗ္ဗရောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဖလေဟီ**တိ ရထူပတ္ထမ္ဘဿ ဒက္ခိဏတမဘေဒေဟိ ဒွီဟိ ဖလေဟိ, ပရိယန္တာဝေတ္ထ ဖလာတိ ဝုတ္တာ။ **အံသေဟီ**တိ ကုဗ္ဗရဖလေ ပတိဋ္ဌိတေဟိ ဟေဋ္ဌိမအံသေဟိ။ **အတီဝ သင်္ဂတာ**တိ အတိဝိယ သုဋ္ဌု သင်္ဂတာ သုဖဿိတာ နိဗ္ဗိဝရာ။ ဣဒ္ဓါ သိပ္ပိဝိရစိတေ ကိတ္တိမရထေ လဗ္ဘမာနဝိသေသံ တတ္ထ အာရောပေတွာ ဝုတ္တံ။ သော ပန အဟေရိသတာယ အကိတ္တိမော သယံဇာတော ဧကေနစိ အဃဋ္ဋိတောယေဝ။ **သုဇာတဂုမ္ဗာ**တိ သုသဏ္ဌိတထမ္ဘကသမုဒယာ။ ယေ ဟိ ဝေဒိကာယ နိရန္တရံ ဌိတာ သုသဏ္ဌိတဃဋ္ဋကာဒိအဝယဝဝိသေသသဝန္တော ထမ္ဘကသမုဒယာ, တေသံ ဝသေနေဝံ ဝုတ္တံ “သုဇာတဂုမ္ဗာ”တိ။ **နရဝီရနိဋ္ဌိတာ**တိ သိပ္ပာစရိယေဟိ နိဋ္ဌာပိတသဒိသာ။ သိပ္ပာစရိ

ယာ ဟိ အတ္တနော သရီရခေဒံ အစိန္တေတွာ ဝီရိယဗလေန သိပ္ပသ္မ သုဋ္ဌု ဝိစာရဏာတော နရေသု ဝီရိယဝန္တောတိ ဣတိ "နရဝီရာ"တိ ဝုတ္တာ။ **နရဝီရာ**တိ တ ဒေဝပုတ္တသ္မ အာလပနံ။ **နိဋ္ဌိတာ** တိ ပရိယောသိတာ ပရိပုဏ္ဏသောဘာတိ သယာ။ "နရဝီရနိမ္မိတာ"တိ တ ဟာဌော, နရေသု ဓိတိသမ္ပန္နေဟိ နိမ္မိတသဒိသာတိ အတ္ထော။ ဇဝိဝိကေဟုဗ္ဗရတာယ အယံ တဝ ရထော ဝိရောစတိ။ ကိံ ဝိယ? **ပန္နရသေဝ စန္ဒော,** သုက္ကပက္ခေ ပန္နရသိယံ ပရိပုဏ္ဏကာလေ စန္ဒိမာ ဝိယ။

၁၀၁၇. သုဝဏ္ဏဇာလာဝတတောတိ သုဝဏ္ဏဇာလကေဟိ အဝတတော ဆာဒိတော။ "သုဝဏ္ဏဇာလာဝိတတော"တိပိ ဟ ဌော, ဂဝစ္ဆိတောတိ အတ္ထော။ **ဗဟူဟီ**တိ အနေကေဟိ။ **နာနာရတနေဟီ**တိ ပဒုမရာဂဖုဿရာဂါဒိနာနာဝိဓရတနေဟိ။ **သုနန္ဒိဃောသော** တိ သုဋ္ဌု နန္ဒိတဗ္ဗဃောသော, သဝနီယမဓုရနိန္နာဒောတိ အတ္ထော။ **သုနန္ဒိဃောသော** တိ တ သုဋ္ဌု ကတနန္ဒိဃောသော, နစ္စနာဒီနံ ဒဿနာဒီသု ပဝတ္တိတသာဓုကာရသဒ္ဒာဒိဝသေန ကတပမောဒနိန္နာဒောတိ အတ္ထော, "ကာလေန ကာလံ အာသီတဒနုဝသေန သုဋ္ဌု ပယုတ္တနန္ဒိဃောသော"တိ စ ဝဒန္တိ။ **သုဘဿရော** တိ သုဋ္ဌု အတိဝိယ သြဘာသနသဘာဝေ, တတ္ထ တ ပဝတ္တမာနာနံ ဒေဝတာနံ သောဘနေန ဂီတတဒိတဿရေန သုဘဿရော။ **စာမရ ဟတ္ထဗာဟုဘီ**တိ စာမရဟတ္ထယုတ္တဗာဟူဟိ ဣတော စိတော စ ဗီဇယမာန စာမရကလာပေဟိ ဒေဝတာနံ ဘုဇေဟိ, တထာဘူတာဟိ ဒေဝတာဟိ တ ဝိရောစတိ။

၁၀၁၈. နာဘျော တိ ရထစက္ကာနံ နာဘိယော။ **မနသာဘိနိမ္မိတာ** တိ "ဣမေ ဤဒိသာ ဟောန္တု"တိ စိတ္တေန နိမ္မိတသဒိသာ။ **ရထဿ ဟာဒန္တရမဇ္ဈဘူသိတာ** တိ ရထဿ ဟာအနံ ရထစက္ကာနံ အန္တေန နေမိနာ နာနာရတနသမုဇ္ဇ ဇလေန အရာနံ ဝေမဇ္ဈေန စ မဏ္ဍိတာ။ **သတရာဇိစိတ္တိတာ** တိ အနေကဝဏ္ဏာဟိ အနေကသတာဟိ ရာဇီဟိ လေခာဟိ စိတ္တိတာ ဝိစိတ္တဘာဝံ ဂတာ။ **သတေရတာ ဝိဇ္ဇုရိဝ** တိ သတေရတသင်္ခာတဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ ပဘာသရေ ဝိဇ္ဇောတန္တိ။

၁၀၁၉. အနေကစိတ္တာဝတတော တိ အနေကေဟိ မာလာကမ္မာဒိစိတ္တေဟိ အဝတတော သမောကိဏ္ဏော။ "အနေကစိတ္တာဝိတတော"တိပိ ပဌန္တိ, သောယေဝ အတ္ထော, ကထာသုခတ္ထံ ပန ဒီဃကရဏံ။ **ပုထူ စ နေမီ စာ**တိ ပုထုလနေမိ စ, ဧကော စ-ကာရော နိပါတမတ္တံ။ **သဟဿရံသိကော** တိ အနေကသဟဿရံသိကော။ "သဟဿရံသိယော"တိပိ ဟဋ္ဌိ။ အပရေ ပန "နတာ ရံသိယော"တိ စ ပဌန္တိ, တတ္ထ **နတာ**တိ အဇိယမနေဒဏ္ဍကော ဝိယ သြဏတာ နေမိပ္ပဒေသာ။ **သဟဿရံသိယော** တိ သူရိယမဏ္ဍလံ ဝိယ ဝိပ္ဖုရန္တကိရဏဇာလာ။ **တေသန္တိ** သြလမ္ဗမာနကိင်္ကိဏိကဇာလာနံ နေမိပ္ပဒေသာနံ။

၁၀၂၀. သိရသ္မိ န္တိ သီသေ, ရထဿ သီသေတိ အတ္ထော။ သိရော တ အသ္မိံ ရထေ။ **စိတ္တ** န္တိ ဝိစိတ္တံ။ **မဏိ စန္ဒကပ္ပိတ**န္တိ မဏိမယမဏ္ဍလာနုဝိဒ္ဓံ စန္ဒမဏ္ဍလသဒိသေန မဏိနာ အနုဝိဒ္ဓံ။ **ရုစိရံ ပဘဿရ** န္တိ ဣမိနာ တဿ စန္ဒမဏ္ဍလသဒိသတံယေဝ ဝိဘာဝေတိ, **သဒာ ဝိသုဒ္ဓ** န္တိ ဣမိနာ ပနဿ စန္ဒမဏ္ဍလတောပိ ဝိသေသံ ဒဿေတိ။ **သုဝဏ္ဏရာဇီဟီ**တိ အန္တရန္တရာ ဝဋ္ဋာကာရေန သဏ္ဌိတာဟိ သုဝဏ္ဏလေခာဟိ။ **သင်္ဂတ** န္တိ သဟိတံ။ **ဝေဠုရိယရာဇိတ** တိ အန္တရန္တရာ သုဝဏ္ဏရာဇီဟိ ခစိတမဏိမဏ္ဍလတ္တာ ဝေဠုရိယရာဇီဟိ ဝိယ သောဘတိ။ "ဝေဠုရိယရာဇီဟီ"တိ စ ပဌန္တိ။

၁၀၂၁. တဋ္ဌီတိ တဋ္ဌဝန္တော သမ္ပန္နတဋ္ဌမိနော, အဿေ သန္ဒာယ ဝဒတိ ။ "တဇီ"တိ တ ဟာဌော။ **မဏိစန္ဒကပ္ပိ တာ**တိ စာမရောလမ္ဗနဌာနေသု မဏိမယစန္ဒကာနုဝိဒ္ဓာ။ **အာရောဟကမ္ဗူ** တိ ဥစ္စာ စေဝ တဒနုရူပပရိဏာဟာ စ, အာရောဟပရိဏာဟသမ္ပန္နာတိ အတ္ထော။ **သုဇဝာ**တိ သုန္ဒရဇဝ ဇဝဝန္တော **မဟာဇဝ,** သောဘနဂတိကာတိ အတ္ထော။ **ဗြဟူပမာ** တိ ဗြဟာ ဝိယ ပမိနိတဗ္ဗာ, အတ္တနော ပမာဏတော အဓိကာ ဝိယ ပညာယန္တာတိ အတ္ထော။ **ဗြဟာ** တိ ဝုဍ္ဎ ဟာ ပဝမုသဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂ။ **မဟန္တာ** တိ မဟာနုဘာဝ မဟိဒ္ဓိကာ။ **ဗလိနော**တိ သရီရဗလေန စ ဉဿာဟဗလေန စ ဗလဝန္တော။ **မဟာဇဝ**တိ သီဃဝေဂါ။ **မနော တဝညာယာ**တိ တဝ စိတ္တံ ဉတွာ။ **တထေဝ**တိ စိတ္တာနုရူပမေဝ။ **သိံ သရေ**တိ သံသပ္ပရေ, ပဝတ္တရေတိ အတ္ထော။

၁၀၂၂. **ဣမေ**တိ ယထာဝုတ္တအဿေ သန္ဓာယာဟ။ **သဗ္ဗေ** တိ သဟဿမတ္တာပိ။ **သဟိတာ**တိ သမာနဇဝတာယ သမာနဂမနတာယ စ ဂတိယံ သဟိတာ, အညမညံ အနူနာဓိကဂမနာတိ အတ္ထော။ စတူဟိ ဟဒေဟိ ကမန္တိ ဂစ္ဆန္တီတိ **စတုက္ကမာ**။ **သမံ ဝဟန္တီ** တိ "သဟိတာ"တိ ပဒေန ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ဟာကဋတရံ ကရောတိ။ **မုဒုကာ**တိ မုဒုသဘာဝတ, ဘဒ္ဒ အာဇာနီယာတိ အတ္ထော။ တေနာဟ **"အနုဒ္ဓတာ"** တိ, ဥဒ္ဓတရဟိတာ ခေါဘံ အကရောန္တာတိ အတ္ထော။ **အာမောဒမာနာ**တိ ပမောဒမာနာ, အခဋ္ဋက္ကတာယ အညမညံ ရထိကာဒီနဉ္စ တုဋ္ဌိံ ပဝေဒယန္တာတိ အတ္ထော။

၁၀၂၃. **ဓုနန္တီ** တိ စာမရဘာရံ ကေသရဘာရံ တလဓိဋ္ဌ ဝိဓုနန္တိ။ **ဝဂ္ဂန္တီ** တိ ကအာစိ ပဒေ ပဒံ နိက္ခိပန္တာ ဝဂ္ဂနေန ဂမနေန ဂစ္ဆန္တိ။ **ပတန္တီ** တိ ကအာစိ ပဝတ္တန္တိ, လင္ဃန္တီတိ အတ္ထော။ "ပ္လဝန္တီ"တိ စ ကေစိ ပဌန္တိ, သောယေဝတ္ထော။ **အဗ္ဘုဒ္ဒြုနန္တာ** တိ ကမ္မသိပ္ပိနာ သုကတေ သုဋ္ဌု နိမ္မိတေ ခုဒ္ဒကဃဏ္ဋာဒိအဿာလင်္ကာရေ အဘိဥဒ္ဒြုနန္တာ အဓိကံ ဥဒ္ဒြုနန္တာ။ **တေသန္တိ** တေသံ ပိဋ္ဌန္ဓနာနံ။

၁၀၂၄. **ရထဿ ဃောသော** တိ ယထာဝုတ္တော ရထနိဃ္ဃောသော။ **အပိဋ္ဌန္ဓနာန စာ** တိ အ-ကာရော နိပာတမတ္တံ။ ပိဋ္ဌန္ဓနာနံ အာဘရဏာနံ။ အပိဋ္ဌန္ဓနန္တိ စ အာဘရဏပရိယာယောတိ တ ဝဒန္တိ, ရထဿာနံ အာဘရဏာနဉ္စဃောသောတိ အတ္ထော။ **ခုရဿနာအော** တိ တုရင်္ဂာနံ ခုရနိပာတသဒ္ဒော။ ကိဉ္စာပိ အဿာ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တိ, မဓုရဿ ပန ခုရနိပာတသဒ္ဒဿ ဥပလဒ္ဓိပေတုဘူတေန ကမ္မုနာ တေသံ ခုရနိက္ခေပေ ခုရနိက္ခေပေ ပဋိဃာတော လဗ္ဘတီတိ ဝဒန္တိ။ **အဘိဟိံသနာယ စာ**တိ အဿာနံ အဓိကဟိံသနေန စ, အန္တရန္တရာ အဿေဟိ ပဝတ္တိတဟေသနေန စာတိ အတ္ထော။ "အဘိဟေသနာယ စာ"တိ ကေစိ ပဌန္တိ။ **သမိတဿာ** တိ သမုဒိတဿ ဒိဗ္ဗဇနဿ ဃောသော စ သုဝဂ္ဂု သုမဓုရံ သုယျတိ။ ကိံ ဝိယာတိ အာဟ **"ဂန္ဓဗ္ဗတူရိယာနိ ဝိစိတ္ရသံဝနေ"** တိ, စိတ္ရလတာဝနေ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တာနံ ပဉ္စင်္ဂိကတူရိယာနိ ဝိယ။ တူရိယသန္နိဿိတော ဟိ သဒ္ဒော "တူရိယာနီ"တိ ဝုတ္တော နိဿယဝေါဟာရေန။ "ဂန္ဓဗ္ဗတူရိယာန စ ဝိစိတ္ရသံဝနေ"တိ စ ပဌော, "တူရိယာနဉ္စ"က္ကတိ အနုနာသိကံ အာနေတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ။ အပရေ "ဂန္ဓဗ္ဗတူရိယာနိ ဝိစိတ္ရပဝနေ"တိ ပဌန္တိ။

၁၀၂၅. **ရထေ ဌိတာတာ**တိ ရထေ ဌိတာ တော။ **မိဂမန္ဒလောစနာ** တိ မိဂစ္ဆာပိကာနံ ဝိယ မုဒုသိနိဒ္ဓဒိဋ္ဌိနိပာတာ။ **အာဠာရပမှာ**တိ ဗဟလသင်္ဂတပခုမာ, ကေပခုမာတိ အတ္ထော။ **ဟသိတာ**တိ ပဟာသိတာ, ပဟံသိတမုခာတိ အတ္ထော။ **ပိယံဝဒာ**တိ ပိယတဒိနိယော။ **ဝေဠုရိယဇာလာဝတတာ**တိ ဝေဠုရိယမဏိမယေန ဇာလေန ဆာဒိတသရီရာ။ **တနုစ္ဆဝိ** တိ သုခုမစ္ဆဝိယော။ **သဒေဝ**တိ သအာ ဧဝ သဗ္ဗကာလမေဝ။ **ဂန္ဓဗ္ဗသူရဂ္ဂပူဇိတာ** တိ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝတာဟိ စေဝ အပရာဟိ စ အဂ္ဂဒေဝတာဟိ လဒ္ဓပူဇာ။

၁၀၂၆. **တာ ရတ္တရတ္တမ္ဗရပီတတသသာ** တိ ရဇနီယရူပာ စ ရတ္တပီတဝတ္ထာ စ။ **အဘိရတ္တလောစနာ** တိ ဝိသေသတော ရတ္တရာဇီဟိ ဥပသောဘိတနယနာ။ **ကုလေ သုဇာတာ**တိ သိန္ဓဝကုလေ သုဇာတာ ဝိသိဋ္ဌဒေဝနိကာယေ သမ္ဘူတာ။ **သုတနူ**တိ သုန္ဒရသရီရာ။ **သုစိမ္ဟိတာ**တိ သုဒ္ဓသိတကရဏာ။

၁၀၂၇. **တာ ကမ္ဗုကေယူရဓရာ** တိ သုဝဏ္ဏမယကေယူရဓရာ။ **သုမဇ္ဈိမာ** တိ ဝိလဂ္ဂမဇ္ဈာ။ **ဦရုထနူပပန္နာ** တိ သမ္ပန္နဦရုထနာ, ကဒလိက္ခန္ဓသဒိသဦရု စေဝ သမုဂ္ဂသဒိသထနာ စ။ **ဝဋ္ဋင်္ဂုလိယော** တိ အနုပုဗ္ဗတော ဝဋ္ဋင်္ဂုလိယော။ **သုမုခာ**တိ သုန္ဒရမုခာ, ပမုဒိတမုခာ တ။ **သုဒဿနာ** တိ ဒဿနီယာ။

၁၀၂၈. **အညာ**တိ ကေစ္စာ။ **သုဝေဏီ**တိ သုန္ဒရကေသဝေဏိယော။ **သုသူ**တိ ဒဟရာ။ **မိဿကေသိယော** တိ ရတ္တမာလာဒီဟိ မိဿိတကေသဝဋ္ဋိယော။ ကထံ? **သမံ ဝိဘတ္တာဟိ ပဘဿရာဟိ စာ** တိ, သမံ အညမညသဒိသံ နာနာဝိဘတ္တိဝသေန ဝိဘတ္တာဟိ သုဝဏ္ဏစီရာဒိခစိတာဟိ ဣန္ဒနီလမဏိအာဒယော ဝိယ ပဘဿရာဟိ ကေသဝဋ္ဋီဟိ မိဿိတကေသိယောတိ ယောဇနာ။ **အနုဗ္ဗတာ** တိ အနုကူလကိရိယာ။ **တာ**တိ အစ္ဆရာယော။

၁၀၂၉. **စန္ဒနသာရတေသိတာ** တိ သာရဘူတေန ဒိဗ္ဗစန္ဒနေန ဥလ္လိတ္တာ ဝိစ္ဆုရိတာ။

၁၀၃၁. **ကဉ္စေဝသု** တိအာဒိနာ ဂီဝူပဂဟတ္ထူပဂဟဒူပဂသီသူပကာဒိအာဘရဏာနိ ဒဿေတိ။ **သြဘာသယန္တီ** တိ ကဉ္စေဝသု ယာနိ ပိဋ္ဌန္ဓနာနိ, တေဟိ သြဘာသယန္တီတိ ယောဇနာ။ ဇံ သေသေသုပိ။ **အဗ္ဘုဒ္ဒယ** န္တိ အဘိဥဂ္ဂစ္ဆန္

တော, ‘‘အဗ္ဘုဒ္ဒသ’’န္တိပိ ပဌော, သောယေဝတ္ထော။ **သာရဒိကော**တိ သရဒကာလိကော။ **ဘာဏုမာ**တိ သူရိယော။ သော ဟိ အဗ္ဘာဒိအောသဝိရဟေန ဒသပိ ဒိသာ သုဋ္ဌု ဩဘာသေတိ။

၁၀၃၂. တတသ္သ ဝေဂေန စ တိ မနုညဂန္ဓူပဟာရံ သဒ္ဒူပဟာရဉ္စ ကရောန္တေန ဥပဟာရန္တေန ဝိယ တယန္တေန တတသ္သ ဝေဂေန ရထတုရင်္ဂဝေဂေန စ။ **မုဋ္ဌန္တိ** တိ ဝိသ္သဇ္ဇေန္တိ။ **ရုစိရန္တိ** ပဥ္စင်္ဂိကတူရိယာနိ ဝိယ ဥပရူပရိ ရုစိအယကံ။ **သုစိန္တိ** သုဒ္ဓံ အသံသဋ္ဌံ။ **သုဘန္တိ** မနုညံ။ **သဗ္ဗေဟိ ဝိညူဟိ သုတဗ္ဗရူပ** န္တိ သဗ္ဗေဟိပိ ဝိညုဇာတိကေဟိ ဂန္ဓဗ္ဗသမယညူဟိ သောတဗ္ဗံ သဝနီယံ ဥတ္တမသဘာဝံ ဃောသံ မုဋ္ဌန္တီတိ ယောဇနာ။

၁၀၃၃. ဥယျာနဘူမ္ယာ တိ ဥယျာနဘူမိယံ။ **ဒ္ဝဒ္ဓတော** တိ ဒွီဟိ အဒ္ဓပသ္သေဟိ။ ‘‘ဒ္ဝဘတော စ ဌိတာ’’တိပိ ပဌန္တိ, သောယေဝတ္ထော။ **ရထာ**တိ ရထေ။ **နာဂာ**တိ နာဂေ။ ဥပယောဂတ္ထေ ဟိ ဇေတံ ပစ္စတ္တဝစနံ။ **သရော**တိ ရထနာဂတူရိယာနိ ပဋိစ္စ နိဗ္ဗတ္တော သရော။ **ဒေဝိန္ဒ** တိ ဒေဝပုတ္တံ အာလပတိ။ **ဝီဏာ ယထာ ပောက္ခရပတ္တဗာဟုဘိ** တိ ယထာ ဝီဏာ သမ္မဒေဝ ယောဇိတေဟိ အောဏိပတ္တဗာဟုဒဏ္ဍေဟိ တံတံမုစ္ဆနာနုရူပံ အဝဋ္ဋိတေဟိ တဒိယမာနာ သုဏန္တံ ဇနံ ပမောဒေတိ, ဇဝံ တံ ရထာဒယော အတ္တနော သရေန ပမောဒယန္တိ။ သုသိက္ခိတဘာဝေန ပောက္ခရဘာဝံ သုန္ဒရဘာဝံ ပတ္တေဟိ ဝီဏာတဒကသ္သ ဟတ္ထေဟိ ပတဒိတာ ဝီဏာ ယထာ မဟာဇနံ ပမောဒေတိ, ဇဝံ တံ ရထာဒယော အတ္တနော သရေန ပမောဒယန္တီတိ။

၁၀၃၄. ဣမာသု ဝီဏာသူတိ ကထာယ အယံ သင်္ခေပတ္ထော – **ဣမာသု** ဥဇုကောဋိဝင်္ကဗ္ဗဟတိနန္ဒိနီတိသရအာဒိဘေဒာသု **ဗဟူသု ဝီဏာသု** သိနိဒ္ဓမဓုရသ္သရတာယ **ဝဂ္ဂူသု** တတော ဧဝ **မနုညရူပာသု ဟဒယေရိတံ** ဟဒယင်္ဂမံ ဟဒယ ဟာရိနိံ **ပီတိံ** ပီတိနိမိတ္တံ **ပဝဇ္ဇမာနာသု** ပတဒိယမာနာသု **အစ္ဆရာ** ဒေဝ**ကညာ** ပီတိဝေဂုက္ခိတ္တတာယ အတ္တနော သုသိက္ခိတတာယ စ ဒိဗ္ဗ**ပဒုမေသု ဘမန္တိ** နစ္စံ ဒသ္သေန္တိယော သဥ္စရန္တိ။

၁၀၃၅. ဣမာနီတိ ဣဒံ ပစ္စေကံ ယောဇေတဗ္ဗံ ‘‘ဣမာနိ ဂီတာနိ, ဣမာနိ တဒိတာနိ, ဣမာနိ နစ္စာနိ စာ’’တိ။ **သမေန္တိ ကေတော**တိ ကေဇ္ဈံ သမရသာနိ ဟောန္တိ။ အထ တ **သမေန္တိ ကေတော** တိ ကေတော ကေဇ္ဈံ သမာနိ သမရသာနိ ကရောန္တိ, တန္တိသ္သရံ ဂီတသ္သရေန, ဂီတသ္သရဉ္စ တန္တိသ္သရေန သံသန္ဒန္တိယော နစ္စနေန ယထာဓိဂတေ ဟသ္သာဒိရသေ အပရိဟာပေန္တိယော သမေန္တိ သမာနေန္တီတိ အတ္ထော။ **အတ္ထေတ္ထ နစ္စန္တိ အထေတ္ထ အစ္ဆရာ ဩဘာသယန္တီ**တိ ဇဝံ ဂီတာဒီနိ သမရသေ ကရောန္တိယော အထ အညာ ဧကစ္စာ အစ္ဆရာ တွေ့ တေသ္မိံ တဝ ရထေ နစ္စန္တိ, အထ အညာ ဝရိတ္တိယော ဥတ္တမိတ္ထိယော နစ္စံ ပသ္သန္တိယော အတ္တနော သရီရောဘာသေန စေဝ ဝတ္ထာဘရဏဩဘာသေန စ တွေ့ တေသ္မိံ ပဒေသေ ဥဘတော ဒ္ဝီသု ပသ္သေသု ဒသပိ ဒိသာ ကေဝလံ ဩဘာသယန္တ္ တိ ဝိဇ္ဇောတယန္တီတိ အတ္ထော။

၁၀၃၆. သောတိ သော တွံ ဇဝံဘူတော။ **တူရိယဂဏပ္ပဘောဓနော** တိ ဒိဗ္ဗတူရိယသမူဟေန ကတပီတိပဘောဓနော။ **မဟီယမာနော**တိ ပူဇိယမာနော။ **ဝဇိရာဝုဓေရိတ**တိ ဣန္ဒော ဝိယ။

၁၀၃၇. ဥပေသထံ ကံ တ တုဝံ ဥပာဝသီတိ အညေဟိပိ ဥပေသထော ဥပဝသီယတိ, တွံ ကံ တ ကီဒိသံ နာမ ဥပေသထံ ဥပဝသီတိ ပုစ္ဆတိ။ **ဓမ္မစရိယန္တိ** အနာဒိပုညပဋိပတ္တိံ။ **ဝတန္တိ** ဝတသမာဒာနံ။ **အဘိရောစယီ**တိ အဘိရောစေသိ, ရုစ္စိတ္ဝတ ပူရေသီတိ အတ္ထော။ ‘‘အဘိရာဓယီ’’တိပိ ပဌော, သာဓေသိ နိပ္ဖာဒေသီတိ အတ္ထော။

၁၀၃၈. ဣဒန္တိ နိဟာတမတ္တံ, ဣဒံ တ ဖလန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **အဘိရောစသေ**တိ အဘိဘဝိတ္ဝတ ဝိဇ္ဇောတသိ။

ဇဝံ မဟာထေရေန ပုဋ္ဌော ဒေဝပုတ္တော တမတ္ထံ အာစိက္ခိ။ တေန ဝုတ္တံ –

၁၀၄၀. ‘‘သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတော။
ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ ယသ္သ ကမ္မသ္သိဒံ ဖလ’’န္တိ။

၁၀၄၁. ‘‘ဇိတိန္ဒြိယံ ဗုဒ္ဓမနောမနိက္ကမံ၊ နရုတ္တမံ ကသ္သပမဂ္ဂပုဂ္ဂလံ။
အဝါပုရန္တံ အမတသ္သ ဒွာရံ၊ ဒေဝါတိဒေဝံ သတပုညလက္ခဏံ။

၁၀၄၂.‘‘တမဒ္ဒသံ ကုဉ္ဇရမောဃတိဏ္ဏံ၊ သုဝဏ္ဏသိင်္ဂီနဒဗိမ္ဗသာဒိသံ။
ဒိသွတန တံ ခိပ္ပမဟုံ သုစီမနော၊ တမေဝ ဒိသွတန သုဘာသိတဒ္ဓဇံ။

၁၀၄၃.‘‘တမန္နုဟာနံ အထတပိ စီဝရံ၊ သုစိံ ပဏီတံ ရသသာ ဥပေတံ။
ပုပ္ဖာဘိကိဏ္ဏမှိ သကေ နိဝေသနေ၊ ပတိဋ္ဌပေသိံ သ အသင်္ဂမာနသော။

၁၀၄၄.‘‘တမန္နုဟာနေန စ စီဝရေန စ၊ ခဇ္ဇေန ဘောဇ္ဇေန စ သာယနေန စ။
သန္တပ္ပယိတွတ ဒွိပဒါနမုတ္တမံ၊ သော သဂ္ဂသော ဒေဝပုရေ ရမာမဟံ။

၁၀၄၅.‘‘ဧတေနုပာယေန ဣမံ နိရဂ္ဂဠံ၊ ယညံ ယဇိတွတ တိဝိဓံ ဝိသုဒ္ဓံ။
ပဟာယဟံ မာနုသကံ သမုဿယံ၊ ဣန္ဒူပမော ဒေဝပုရေ ရမာမဟံ။

၁၀၄၆.‘‘အာယုဉ္စ ဝဏ္ဏဉ္စ သုခံ ဗလဉ္စ၊ ပဏီတရူပံ အတိကင်္ခတာ မုနိ။
အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ဗဟုံ သုသင်္ခတံ၊ ပတိဋ္ဌပေတဗ္ဗမသင်္ဂမာနသေ။

၁၀၄၇.‘‘နယိမသ္မိံ လောကေ ပရသ္မိံ တ ပန၊ ဗုဒ္ဓေန သေဋ္ဌော ဝ သမော ဝ ဝိဇ္ဇတိ။
အာဟုနေယ္ယာနံ ပရမာဟုတိံ ဂတော၊ ပုညတ္ထိကာနံ ဝိပုလပ္ဖလေသိန’’န္တိ။

၁၀၄၁. တတ္ထ **ဇိတိန္ဒြိယ** န္တိ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ ဗောဓိမူလေယေဝ အဂ္ဂမဂ္ဂေန ဇိတတ္တာ နိဗ္ဗိသေဝန ဘာဝဿ ကတတ္တာ ဇိတိန္ဒြိယံ။ အဘိညေယျာဒီနံ အဘိညေယျာဒိဘာဝတော အနဝသေသတော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တ တာ **ဗုဒ္ဓံ**။ ပုရိပုဏ္ဏဝီရိယတာယ **အနောမနိက္ကမံ** စတုရင်္ဂသမန္နာဂတဿ ဝီရိယဿ စတုဗ္ဗိဓသမ္မပ္ပဓာနဿ စ ဟာရိပူရိယာတိ အတ္ထော။ **နရုတ္တမ** န္တိ နရာနံ ဥတ္တမံ ဒွိပဒုတ္တမံ။ **ကဿပ** န္တိ ဘဂဝန္တံ ကေတ္တေန ဝဒတိ။ **အ တပုရန္တံ အမတဿ ဒွတရ**န္တိ ကောဏ္ဍာဂမနဿ ဘဂဝတော သာသနန္တရဓာနတော ပဘုတိ ပိဟိတံ နိဗ္ဗာနမဟာန ဂရဿ ဒွတရံ အရိယမဂ္ဂံ ဝိဝရန္တံ။ **ဒေတတိဒေဝ**န္တိ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဒေတနံ အတိဒေဝံ။ **သတပုညလက္ခဏ** န္တိ အနေ ကသတပုညဝသေန နိဗ္ဗတ္တမဟာပုရိသလက္ခဏံ။

၁၀၄၂. **ကုဉ္ဇရ** န္တိ ကိလေသပဋိသတ္တုနိမ္မဒ္ဒနေန ကုဉ္ဇရသဒိသံ, မဟာနာဂန္တိ အတ္ထော။ စတုန္နံ ဩဃာနံ သံ သာရမဟောဃဿ တရိတတ္တာ **ဩဃတိဏ္ဏံ**။ **သုဝဏ္ဏသိင်္ဂီနဒဗိမ္ဗသာဒိသ** န္တိ သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏဇမ္ဗုနဒသုဝဏ္ဏရူပသဒိ သံ, ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစန္တိ အတ္ထော။ **ဒိသွတန တံ ခိပ္ပမဟုံ သုစီမနော** တိ တံ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဒိသွတ ခိပ္ပံ တာဝဒေဝ ‘‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ’’တိ ပသာဒဝသေန ကိလေသမလာပဂမနေန သုစိမနော ဝိသုဒ္ဓမနော အဟောသိံ, တဥ္ စ ခော **တမေဝ ဒိသွတန** တံ ဒိသွတ ဧဝ။ **သုဘာသိတဒ္ဓဇ** န္တိ ဓမ္မဒ္ဓဇံ။

၁၀၄၃. **တမန္နုဟာန** န္တိ တမှိ ဘဂဝတိ အန္နဉ္စ ဟာနဉ္စ။ **အထတပိ စီဝရ**န္တိ အထ စီဝရမ္ပိ။ **ရသသာ ဥပေတ**န္တိ ရသေန ဥပေတံ သာဒုရသံ, ဥဠာရန္တိ အတ္ထော ။ **ပုပ္ဖာဘိကိဏ္ဏမှိ** တိ ဂန္ဓိတေဟိ စ အဂန္ဓိကေဟိ စ ပုပ္ဖေဟိ ဩလမ္ဗနဝသေန သန္ထရဏဝသေန စ အဘိကိဏ္ဏေ။ **ပတိဋ္ဌပေသိ** န္တိ ပဋိပါဒေသိံ အဒါသိံ။ **အသင်္ဂမာနသော** တိ က တ္ထစိ အလဂ္ဂစိတ္တော သော အဟန္တိ ယောဇနာ။

၁၀၄၄. **သဂ္ဂသော** တိ အပရာပရူပပတ္တိဝသေန သဂ္ဂေ သဂ္ဂေ, တတ္ထာပိ စ ဒေဝပုရေ သုဒဿနမဟာနဂရေ။ **ရ မာမီ**တိ ကီဠာမိ မောဒာမိ။

၁၀၄၅. **ဧတေနုပာယေနာ**တိ ကေဟလဗ္ဗာဟမ္မဏကာလေ သသာဝကသင်္ဃဿ ကဿပဘဂဝတော ယထာ အ သဒိသအာနံ အဒါသိံ, ဧတေန ဥပာယေန။ **ဣမံ နိရဂ္ဂဠံ ယညံ ယဇိတွတ တိဝိဓံ ဝိသုဒ္ဓ** န္တိ အနာဝဋဒွတရတာယ မုတ္တစာဂ တာယ စ နိရဂ္ဂဠံ, တီသုပိ ကာလေသု တီဟိ ဒွတရေဟိ ကရဏကာရာပနာနုဿရဏဝိဓီဟိ သမ္ပန္နတာယ တိဝိဓံ, တတ္ထ သံကိလေသာဘာဝေန ဝိသုဒ္ဓံ အပရိမိတနေပရိစ္စာဂဘာဝေန မဟာစာဂတာယ ယညံ ယဇိတွတ, မဟာအနံ ဒတွတတိ အတ္ ထော။ တံ ပန အနံ စိရကတမ္ပိ ခေတ္တဝတ္ထုစိတ္တာနံ ဥဠာရတာယ အန္တရန္တရာ အနုဿရဏေန အတ္တနော ဟာကဋံ အာ သန္နံ ပစ္စက္ခံ ဝိယ ဥပဋ္ဌိတံ ဂဟေတွတ အာဟ ‘‘ဣမ’’န္တိ။

၁၀၄၆. ဧဝံ ဒေဝပုတ္တော အတ္တနာ ကတကမ္မံ ထေရဿ ကထေတွာ ဣဒါနိ တာဒိသာယ သမ္ပတ္တိယာ ပရေပိ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမတာယ တထာဂတေ စ ဥတ္တမံ အတ္တနော ပသာဒဗဟုမာနံ ပဝေဒေန္တော **“အာယုဥ္စ ဝဏ္ဏဉ္စာ”** တိအာဒိနာ ကထာဒွယမာဟ။ တတ္ထ **အဘိက္ကန္တာ** တိ ဣဋ္ဌကန္တေန။ **မုနီ**တိ ထေရံ အာလပတိ။

၁၀၄၇. **နယိမသ္မိံ လောကေ** တိ ဒေဝပုတ္တော အတ္တနော ပစ္စက္ခဘူတံ လောကံ ဝဒတိ။ **ပရသ္မိံ** န္တိ တတော အညသ္မိံ။ ဧတေန သဗ္ဗေပိ သဒေဝကေ လောကေ ဒဿေတိ။ **သမော စ ဝိဇ္ဇတီ** တိ သေဋ္ဌော တာဝ တိဋ္ဌတု, သမော ဧဝ န ဝိဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ **အာဟုနေယျာနံ ပရမာဟုတိံ ဂတော** တိ ဣမသ္မိံ လောကေ ယတ္တကာ အာဟုနေယျာ နာမ, တေသု သဗ္ဗေသု ပရမာဟုတိံ ပရမံ အာဟုနေယျဘာဝံ ဂတော။ “ဒက္ခိဏေယျာနံ ပရမဂ္ဂတံ ဂတော”တိ တ ဟဗ္ဗော, တတ္ထ **ပရမဂ္ဂတ** န္တိ ပရမံ အဂ္ဂဘာဝံ, အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျဘာဝန္တိ အတ္ထော။ ကေသန္တိ အာဟ **“ပုညတ္ထိကာနံ ဝိပုလပ္ဖလေသိန”**န္တိ, ပုညေန အတ္ထိကာနံ ဝိပုလံ မဟန္တံ ပုညဖလံ ဣစ္ဆန္တာနံ, တထာဂတော ဧဝ လောကဿ ပုညက္ခေတ္တန္တိ ဒဿေတိ။ ကေစိ ပန “အာဟုနေယျာနံ ပရမဂ္ဂတံ ဂတော”တိ ပဌန္တိ, သောယေဝတ္ထော။

ဧဝံ ကထေန္တမေဝ တံ ထေရော ကလ္လစိတ္တံ မုဒုစိတ္တံ ဝိနီဝရဏစိတ္တံ ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ ပသန္နစိတ္တဉ္စ ဉတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ။ သော သစ္စပရိယောသာနေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ အထ ထေရော မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ ဘဂဝတော တမတ္ထံ အတ္တနာ စ ဒေဝပုတ္တေန စ ကထိတနိယာမေနေဝ အာရောစေသိ။ သတ္ထာ တမတ္ထံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိယာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

မဟာရထဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒကဋ္ဌကထာယ ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိံ

စုဒ္ဒသဝတ္ထုပဋိမဏ္ဍိတဿ ပဉ္စမဿ မဟာရထဝဂ္ဂဿ

အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. ပါယာသိဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမအဂါရိယဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ယထာ ဝနံ စိတ္တလတံ ပဘာသတီ တိ အဂါရိယဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန ရာဇဂဟေ ဧကံ ကုလံ ဥဘတောပသန္နံ ဟောတိ သီလာစာရသမ္ပန္နံ ဩပါနဘူတံ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ။ တေ ဒွေပိ ဇယမ္ပတိကာ ရတနတ္တယံ ဥဒ္ဒိဿ ယာဝဇီဝံ ပုညာနိ ကတွာ တတော စုတာ တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိံသု, တေသံ ဒွါဒသယောဇနိကံ ကနကဝိမာနံ နိဗ္ဗတ္တိ။ တေ တတ္ထ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တိ။ အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၀၄၈. “ယထာ ဝနံ စိတ္တလတံ ပဘာသတိ၊ ဥယျာနသေဋ္ဌံ တိဒသာနမုတ္တမံ။
တထူပမံ တုယှမိဒံ ဝိမာနံ၊ ဩဘာသယံ တိဋ္ဌတိ အန္တလိက္ခေ။

၁၀၄၉. “ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝော၊ မနုဿဘူတော ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝော၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ –

ထေရော ပုစ္ဆိ။

၁၀၅၀. “သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတော။
ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။

၁၀၅၁. “အဟဉ္စ ဘရိယာ စ မနုဿလောကေ၊ ဩပါနဘူတာ ဃရမာဝသိမှ။

အန္နဥ္စ ပါနဥ္စ ပသန္နစိတ္တာ၊ သက္ကစ္စ အန္နံ ဝိပုလံ အဒမှာ။

၁၀၅၂.''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ဗျာကာသိ။ ကထာသုပိ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။

ပဌမအကရိယဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. ဒုတိယအကရိယဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ယထာ ဝနံ စိတ္တလတ န္တိ ဒုတိယအကရိယဝိမာနံ။ တတ္ထာပိ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ အနန္တရသဒိသာဝ။

၁၀၅၄.''ယထာ ဝနံ စိတ္တလတံ ပဘာသတိ၊ ဥယျာနသေဋ္ဌံ တိဒသာနမုတ္တမံ။
တထူပမံ တုယှမိဒံ ဝိမာနံ၊ ဩဘာသယံ တိဋ္ဌတိ အန္တလိက္ခေ။

၁၀၅၅.''ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ၊
မနုဿဘူတော ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝေါ၊
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ – ပုစ္ဆိ။

၁၀၅၆.''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။
၁၀၅၇.''အဟဉ္စ ဘရိယာ စ မနုဿလောကေ၊ ဩပါနဘူတာ ဃရမာဝသိမှာ။
အန္နဥ္စ ပါနဥ္စ ပသန္နစိတ္တာ၊ သက္ကစ္စ အန္နံ ဝိပုလံ အဒမှာ။

၁၀၅၈.''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ –

အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ဗျာကာသိ။ ကထာသုပိ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။

ဒုတိယအကရိယဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. ဖလအာယကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏ န္တိ ဖလအာယကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ၊ တေန သမယေန ရညော ဗိမ္ဗိသာရဿ အကာလေ အမ္ဗဖလာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော အာရာမပာလံ အာဟ – ''မယှံ ခေါ, ဘဏေ, အမ္ဗဖလေသု ဣစ္ဆာ ဥပ္ပန္နာ, တသ္မာ အမ္ဗာနိ မေ အာနေတွာ ဒေဟီ''တိ။ ''ဒေဝ, နတ္ထိ အမ္ဗေသု အမ္ဗဖလံ, အပိစာဟံ တထာ ကရောမိ, သစေ ဒေဝေါ ကတိပါဟေ ကာလံ အာဂမေတိ, ယထာ အမ္ဗာ န စိရဿေဝ ဖလံ ဂဏှန္တီ''တိ။ ''သာဓု, ဘဏေ, တထာ ကရောဟီ''တိ။ အာရာမပါလော အာရာမံ ဂန္တွာ အမ္ဗရုက္ခမူလေသု ပံသုံ အပနေတွာ တာဒိသံ ပံသုံ အာကိရိ, တာဒိသဉ္စ ဥဒကံ အာသိဉ္စိ, ယထာ န စိရဿေဝ အမ္ဗရုက္ခာ သဉ္ဇာတပတ္တာ အဟေသုံ။ အထ နံ ပံသုံ အပနေတွာ ဖာရုသကကသဋမိဿကံ ပါကတိကံ ပံသုံ အာကိရိတွာ သာဓုကံ ဥဒကံ အဒါသိ။ တဒါ အမ္ဗရုက္ခာ န စိရေနေဝ ကောရကိတာ ပလ္လဝိတာ ကုဋ္မလကဇာတာ ဟုတွာ ပုပ္ဖိံသု, အထ သလာဋုကဇာတာ ဟုတွာ ဖလာနိ ဂဏှိံသု။ တတ္ထေကသ္မိံ အမ္ဗရုက္ခေ ပဉ္စမတရံ စတ္တာရိ ဖလာနိ မနောသိလာစုဏ္ဏပိဉ္ဇရဝဏ္ဏာနိ သမ္ပန္နဂန္ဓရသာနိ ပရိဏတာနိ အဟေသုံ။

သော တာနိ ဂဟေတွာ ''ရညော ဒဿာမီ''တိ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ပိဏ္ဍာယ စရမာနံ ဒိသွာ စိန္တေသိ ''ဣမာနိ အမ္ဗာနိ အဂ္ဂဖလဘူတာနိ ဣမဿ အယျဿ ဒဿာမိ , ကာမံ မံ

ရာဇာ ဟနတု တ ပဗ္ဗာဇေတု တ, ရညော ဟိ ဒိန္နေ ဒိဋ္ဌမေဝ့ ပူဇာမတ္တံ အပ္ပမတ္တကံ ဖလံ, အယျဿ ဒိန္နေ ပန ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ သမ္ပရာယိကမ္ပိ အပရိမာဏံ ဖလံ ဘဝိဿတီ''တိ။ ဧဝံ ပန စိန္တေတွာ တာနိ ဖလာနိ ထေရဿ ဒတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ရညော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ ရာဇပုရိသေ အာဏာပေသိ "ဝိမံသထ တာဝ, ဘဏေ, ယထာယံ အာဟာ''တိ။ ထေရော ပန တာနိ ဖလာနိ ဘဂဝတော ဥပနာမေသိ။ ဘဂဝါ တေသု ဧကံ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ, ဧကံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ, ဧကံ မဟာကဿပတ္ထေရဿ ဒတွာ ဧကံ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇိ။ ပုရိသာ တံ ပဝတ္တိံ ရညော အာရောစေသုံ။

ရာဇာ တံ သုတွာ "ဓီရော ဝတာယံ ပုရိသော, ယော အတ္တနော ဇီဝိတမ္ပိ ပရိစ္စဇိတွာ ပုညပသုတော အဟောသိ, အတ္တနော ပရိဿမဉ္စ ဉာနဂတမေဝ အကာသီ''တိ တုဋ္ဌစိတ္တော တဿ ဧကံ ကမဝရံ ဝတ္ထာလင်္ကာရာဒီနိ စ ဒတွာ "ယံ တယာ ဘဏေ အမ္ဗဖလအနေန ပုညံ ပသုတံ, တတော မေ ပတ္တိံ ဒေဟီ''တိ အာဟ။ သော "ဒေမိ, ဒေဝ, ယထာသုခံ ပတ္တိံ ဂဏှာဟီ''တိ အတော၀။ အာရာမဟလော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဥပ္ပဇ္ဇိ , တဿ သောဠသယောဇနိကံ ကနကဝိမာနံ နိဗ္ဗတ္တိ သတ္တသတကူဋာဂာရပဋိမဏ္ဍိတံ။ တံ ဒိသွာ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပုစ္ဆိ –

၁၀၆၀."ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ၊ သမန္တတော သောဠသ ယောဇနာနိ။
ကူဋာဂါရာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ၊ ဝေဠုရိယထမ္ဘာ ရုစကတ္ထတာ သုဘာ။

၁၀၆၁."တတ္ထစ္ဆသိ ပိဝသိ ခါဒသိ စ၊ ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ။
အဋ္ဌဋ္ဌကာ သိက္ခိတာ သာဓုရူပါ၊ ဒိဗ္ဗာ စ ကညာ တိဒသစရာ ဥဠာရာ။
နစ္စန္တိ ကာယန္တိ ပမောဒယန္တိ။

၁၀၆၂."ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၁၀၆၃."သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။
၁၀၆၄."ဖလအာယိံ ဖလံ ဝိပုလံ လဘာတိ၊ ဒဒမုဇုဂတေသု ပသန္နမာနသော။
သော ဟိ ပမောဒတိ သဂ္ဂဂတော တိဒိဝေ၊ အနုဘောတိ စ ပုညဖလံ ဝိပုလံ။

၁၀၆၅."တဝေဝတဟံ မဟာမုနိ၊ အအာသိံ စတုရော ဖလေ။
၁၀၆၆."တသ္မာ ဟိ ဖလံ အလမေဝ အတုံ၊ နိစ္စံ မနုဿေန သုခတ္ထိကေန။
ဒိဗ္ဗာနိ ဝါ ပတ္ထယတာ သုခါနိ၊ မနုဿသောဘဂ္ဂတမိစ္ဆတာ ဝါ။

၁၀၆၇."တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ – သောဠိဿ ဗျာကာသိ။

၁၀၆၁. တတ္ထ **အဋ္ဌဋ္ဌကာ** တိ ဧကေကသ္မိံ ကူဋာဂါရေ အဋ္ဌဋ္ဌကာ စတုသဋ္ဌိပရိမာဏာ။ **သာဓုရူပါ**တိ ရူပသမ္ပတ္တိယာ စ သီလာစာရသမ္ပတ္တိယာ စ သိက္ခာသမ္ပတ္တိယာ စ သုန္ဒရသဘာဝါ။ **ဒိဗ္ဗာ စ ကညာ** တိ ဒေဝစ္ဆရာယော။ **တိဒသစရာ**တိ တိဒသေသု သုခါစာရာ သုခဝိဟာရိနိယော။ **ဥဠာရာ**တိ ဥဠာရဝိဘဝါ။

၁၀၆၄. **ဖလအာယိံ**တိ အတ္တနာ အမ္ဗဖလဿ ဒိန္နတ္တာ အတ္တာနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ဖလ**န္တိ ပုညဖလံ။ **ဝိပုလ**န္တိ မဟန္တံ လဘာတိ မနုဿလောကေ ပတိဋ္ဌိတောတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဒဒ**န္တိ ဒဒန္တော အနဟေတု။ **ဥဇုဂတေသူ**တိ ဥဇုပဋိပန္နေသု။ **သဂ္ဂဂတော** တိ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန သဂ္ဂံ ဂတော, တတ္ထာပိ **တိဒိဝေ** တာဝတိံသဘဝနေ **အနုဘောတိ စ ပုညဖလံ ဝိပုလံ** ယထာဟံ, ဧဝံ အညောပီတိ အတ္ထော။

၁၀၆၆. **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ စတုန္နံ ဖလာနံ အနမတ္တေန ဤဒိသီ သမ္ပတ္တိ အဓိဂတာ, တသ္မာ။ **အလမေဝ** ယုတ္တမေဝ။ **နိစ္စ**န္တိ သဗ္ဗကာလံ။ **ဒိဗ္ဗာနီ** တိ ဒေဝလောကပရိယာပန္နာနိ။ **မနုဿသောဘဂ္ဂတ**န္တိ မနုဿေသု သုဘဂဘာဝံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဖလအာယကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. ပဌမဥပဿယအာယကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

စန္ဒော ယထာ ဝိဂတဝလာဟကေ နဘေ တိ ဥပဿယအာယကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု ကမကာတသေ ဝဿံ ဝသိတ္ဝာ ဝုတ္ထဝဿော ပတရေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတုံ ရာဇဂဟံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ သာယံ အညတရံ ကမံ ပဝိသိတ္ဝာ ဝသနဋ္ဌာနံ ပရိယေသန္တော အညတရံ ဥပာသကံ ဒိသွာ ပုစ္ဆိ – ''ဥပာသက, ဣမသ္မိံ ကမေ အတ္ထိ ကိဉ္စိ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဝသနယောဂ္ဂဋ္ဌာန''န္တိ။ ဥပာသကော ပသန္နစိတ္တော ဂေဟံ ဂန္တွာ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ ထေရဿ ဝသနယောဂ္ဂံ ဌာနံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ တတ္ထ အာသနံ ပညာပေတွာ ဟာအေဒကံ ဟာဒပီဌံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ထေရံ ပဝေသေတွာ တသ္မိံ ဟာဒေ ဓောဝန္တေ ပဒီပံ ဥဇ္ဇာလေတွာ မဉ္စေ ပစ္စတ္ထရဏာနိ ပညာပေတွာ အအာသိ။ သွာတတနာယ စ နိမန္တေတွာ ထေရဿ ဒုတိယဒိဝသေ ဘောဇေတွာ ဟာနကတ္တာယ ဂုဠပိဏ္ဍာဥ္စ ဒတွာ ထေရံ ဂစ္ဆန္တံ အနုဂန္တွာ နိဝတ္တိ။ သော အပရေန သမယေန သဟ ဘရိယာယ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ ဒွာဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒွီဟိ ကထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ –

၁၀၆၉. ''စန္ဒော ယထာ ဝိဂတဝလာဟကေ နဘေ၊ ဩဘာသယံ ဂစ္ဆတိ အန္တလိက္ခေ။
တထူပမံ တုယှမိဒံ ဝိမာနံ၊ ဩဘာသယံ တိဋ္ဌတိ အန္တလိက္ခေ။

၁၀၇၀. ''ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ၊ မနုဿဘူတော ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝေါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

သော ဒေဝပုတ္တော ဣမာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၁၀၇၁. ''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။
၁၀၇၂. ''အဟဉ္စ ဘရိယာ စ မနုဿလောကေ၊ ဥပဿယံ အရဟတော အဒမှ။
အန္နဉ္စ ဟာနဉ္စ ပသန္နစိတ္တာ၊ သက္ကစ္စ အန္နံ ဝိပုလံ အဒမှ။

၁၀၇၃. ''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။
တတ္ထ ကထာသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

ပဌမဥပဿယအာယကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. ဒုတိယဥပဿယအာယကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

သူရိယော ယထာ ဝိဂတဝလာဟကေ နဘေတိ ဒုတိယဥပဿယအာယကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ ကမကာတသေ ဝဿံ ဝသိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ရာဇဂဟံ ဥဒ္ဒိဿ ဂစ္ဆန္တာ သာယံ အညတရံ ကမံ သမ္ပာပုဏိံသု။ သေသံ အနန္တရဝိမာနသဒိသမေဝ။

၁၀၇၄. ''သူရိယော ယထာ ဝိဂတဝလာဟကေ နဘေ။ပေ။။
(ယထာ ပုရိမဝိမာနံ၊ တထာ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။)

၁၀၇၆. ''ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။
တတ္ထ ကထာသုပိ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။

ဒုတိယဥပဿယအာယကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆. ဘိက္ခာအာယကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနန္တိ ဘိက္ခာဒါယကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော အညတရံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌော ဧကဿ ဃရဒွါရေ အဋ္ဌာသိ။ တတ္ထ အညတရော ပုရိသော ဓောတဟတ္ထပါဒေါ “ဘုဉ္ဇိဿာမီ”တိ နိသိန္နော ဘောဇနံ ဥပနေတွာ ပါတိယာ ပက္ခိတ္တေ တံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ပါတိယာ ဘတ္တံ တဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တေ အာကိရန္တော တေန “ဧကဒေသမေဝ ဒေဟီ”တိ ဝုတ္တောပိ သဗ္ဗမေဝ အာကိရိ။ သော ဘိက္ခု အနုမောဒနံ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သော ပုရိသော “ဆာတဇ္ဈတ္တဿ ဘိက္ခုနော မယာ အဘုဉ္ဇိတွာ ဘတ္တံ ဒိန္န”န္တိ အနုဿရန္တော ဥဠာရံ ပီတိသောမနဿံ ပဋိလဘိ။ သော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဒွါဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဒေဝစာရိကံ စရန္တော မဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ ဝိရောစမာနံ ဒိသွာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ —

၁၀၈၁. “ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ၊ သမန္တတော ဒွါဒသ ယောဇနာနိ။
ကူဋာဂါရာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ၊ ဝေဠုရိယထမ္ဘာ ရုစကတ္ထတာ သုဘာ။

၁၀၈၂. “ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။

သောပိ တဿ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဗျာကာသိ —

၁၀၈၃. “သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။
၁၀၈၄. “အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ ဒိသွာန ဘိက္ခုံ တသိတံ ကိလန္တံ။
ဧကာဟံ ဘိက္ခံ ပဋိပါဒယိဿံ၊ သမင်္ဂိ ဘတ္တေန တဒါ အကာသိံ။

၁၀၈၅. “တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။

၁၀၈၄. တတ္ထ **ဧကာဟံ ဘိက္ခ**န္တိ ဧကံ အဟံ ဘိက္ခာမတ္တံ, ဧကံ ဘတ္တဝဍ္ဎိတကန္တိ အတ္ထော။ **ပဋိပါဒယိဿ**န္တိ ပဋိပါဒေသိံ အဒါသိံ။ **သမင်္ဂိ ဘတ္တေနာ**တိ ဘတ္တေန သမင်္ဂိဘူတံ, လဒ္ဓဘိက္ခန္တိ အတ္ထော။ ဧဝံ မဟာထေရော တေန ဒေဝပုတ္တေန အတ္တနော သုစရိတကမ္မေ ပကာသိတေ သပရိသဿ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မနုဿလောကမာဂတော, တံ ပဝတ္တိံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ကထေသိ။ သတ္ထာ တံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တမဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

ဘိက္ခာဒါယကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. ယဝပါလကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနန္တိ ယဝပါလကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန ရာဇဂဟေ အညတရော ဒုဂ္ဂတဒါရကော ယဝခေတ္တံ ရက္ခတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ပါတရာသတ္ထာယ ကုမ္မာသံ လဘိတွာ “ခေတ္တံ ဂန္တွာ ဘုဉ္ဇိဿာမီ”တိ တံ ကုမ္မာသံ ဂဟေတွာ ယဝခေတ္တံ ဂန္တွာ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ အညတရော ခီဏာသဝတ္ထေရော မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဥပကဋ္ဌေ ကာလေ တံ ဌာနံ ပတွာ ယဝပါလကေန နိသိန္နရုက္ခမူလံ ဥပသင်္ကမိ။ ယဝပါလကော ဝေလံ ဩလောကေတွာ “ကစ္စိ, ဘန္တေ, အာဟာရော လဒ္ဓေါ”တိ အာဟ။ ထေရော တုဏှီ အဟောသိ။ သော အလဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ “ဘန္တေ, ဥပကဋ္ဌာ ဝေလာ, ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ န သက္ကာ, မယှံ အနုကမ္ပာယ ဣမံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝတွာ ထေရဿ တံ ကုမ္မာသံ အဒါသိ။ ထေရော တံ အနုကမ္ပန္တော တဿ ပဿန္တဿေဝ တံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ အနုမောဒနံ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သောပိ ဒါရကော “သုဒိန္နံ ဝတ မယာ ဤဒိသဿ ကုမ္မာသဒါနံ ဒဒန္တေနာ”တိ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ —

၁၀၈၇. “ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ။ပေ.။

ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

သောပိ တဿ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဗျာကာသိ –

၁၀၈၉. ''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။

၁၀၉၀.''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ အဟောသိံ ယဝပာလကော။
အဒ္ဒသံ ဝိရဇံ ဘိက္ခုံ၊ ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလံ။

၁၀၉၁.''တဿ အဒါသဟံ ဘာဂံ၊ ပသန္နော သေဟိ ပာဏိဘိ။
ကုမ္မာသပိဏ္ဍံ ဒတွာန၊ မောဒါမိ နန္ဒနေ ဝနေ။

၁၀၉၂.''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

တတ္ထ ဂါထာသုပိ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။

ယဝပာလကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. ပဌမကုဏ္ဍလီဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အလင်္ကတော မလ္လဓရော သုဝတ္ထော တိ ကုဏ္ဍလီဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဓေတဝနေ။ တေန သမယေန ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ သပရိဝါရာ ကာသီသု စာရိကံ စရန္တာ သူရိယတ္ထင်္ဂမနဝေလာယံ အညတရံ ဝိဟာရံ ပာပုဏိံသု။ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ တဿ ဝိဟာရဿ ကေစရကမေ အညတရော ဥပါသကော ထေရေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ပါဒဓောဝနံ ပါဒဗ္ဘဉ္ဇနတေလံ မဉ္စပီဌံ ပစ္စတ္ထရဏံ ပဒီပိယဉ္စ ဥပနေတွာ သွာတနာယ စ နိမန္တေတွာ ဒုတိယဒိဝသေ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ, ထေရာ တဿ အနုမောဒနံ ဝတွာ ပက္ကမိံသု။ သော အပရေန သမယေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဒွါဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ –

၁၀၉၃.''အလင်္ကတော မလ္လဓရော သုဝတ္ထော၊ သုကုဏ္ဍလီ ကပ္ပိတကေသမဿု။
အာမုတ္တဟတ္ထာဘရဏော ယသဿီ၊ ဒိဗ္ဗေ ဝိမာနမှိ ယထာပိ စန္ဒိမာ။

၁၀၉၄.''ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ၊ အဋ္ဌဋ္ဌကာ သိက္ခိတာ သာဓုရူပါ။
ဒိဗ္ဗာ စ ကညာ တိဒသစရာ ဥဠာရာ၊ နစ္စန္တိ ဂါယန္တိ ပမောဒယန္တိ။

၁၀၉၅.''ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

သောပိ တဿ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဗျာကာသိ –

၁၀၉၆. ''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။

၁၀၉၇.''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ ဒိသွာန သမဏေ သီလဝန္တေ။
သမ္ပန္နဝိဇ္ဇာစရဏေ ယသဿီ၊ ဗဟုဿုတေ တဏှက္ခယူပပန္နေ။
အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ပသန္နစိတ္တော၊ သက္ကစ္စ အဒါသိံ ဝိပုလံ အဒါသိံ။

၁၀၉၈.''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

၁၀၉၄. တတ္ထ **သုကုဏ္ဍလီ** တိ သုန္ဒရေဟိ ကုဏ္ဍလေဟိ အလင်္ကတကဏ္ဏော။ ''သကုဏ္ဍလီ''တိပိ ပါဌော, သ ဒိသံ ကုဏ္ဍလံ သကုဏ္ဍလံ, တံ အဿ အတ္ထီတိ သကုဏ္ဍလီ, ယုတ္တကုဏ္ဍလီ အညမညဥ္စ တုယှံပါဌဥ္စ အနုစ္ဆဝိ ကကုဏ္ဍလီတိ အတ္ထော။ **ကပ္ပိတကေသမဿု** တိ သမ္မာကပ္ပိတကေသမဿု။ **အာမုတ္တဟတ္ထာဘရဏော** တိ ပဋိမုက္က အင်္ဂုလိယာဒိဟတ္ထာဘရဏော။

၁၀၉၈. တဏှာဟက္ခယူပပန္နေ တိ တဏှာဟက္ခယံ အရဟတ္တံ, နိဗ္ဗာနမေဝ တ ဥပဂတေ, အဓိဂတဝန္တေတိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ပဌမကုဏ္ဍလီဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. ဒုတိယကုဏ္ဍလီဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အလင်္ကတော မလျဓရော သုဝတ္ထော တိ ဒုတိယကုဏ္ဍလီဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ကာသီသု ဇနပဒစာရိကံ စရန္တာတိအာဒိ သဗ္ဗံ အနန္တရသဒိသမေဝ။

၁၁၀၁.''အလင်္ကတော မလျဓရော သုဝတ္ထော၊ သုကုဏ္ဍလီ ကပ္ပိတကေသမဿု။
အာမုတ္တဟတ္ထာဘရဏော ယသဿီ၊ ဒိဗ္ဗေ ဝိမာနမှိ ယထာပိ စန္ဒိမာ။

၁၁၀၂.''ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ။
အဋ္ဌဋ္ဌကာ သိက္ခိတာ သာဓုရူပါ။
ဒိဗ္ဗာ စ ကညာ တိဒသစရာ ဥဠာရာ၊ နစ္စန္တိ ကာယန္တိ ပမောဒယန္တိ။

၁၁၀၃.''ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။ – ပုစ္ဆိ။

၁၁၀၄.''သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ''။
၁၁၀၅.''အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ ဒိသွာန သမဏေ သာဓုရူပေ။
သမ္ပန္နဝိဇ္ဇာစရဏေ ယသဿီ၊ ဗဟုဿုတေ သီလဝန္တေ ပသန္နေ။
အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ပသန္နစိတ္တော၊ သက္ကစ္စ ဒါနံ ဝိပုလံ အဒါသိံ။

၁၁၀၆.''တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ''တိ။

ကထာသုပိ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။

ဒုတိယကုဏ္ဍလီဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. (ဥတ္တရ) ပါယာသိဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ယာ ဒေဝရာဇဿ သဘာ သုဓမ္မာ တိ ဥတ္တရဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဓာတုဝိဘာဂေ စ ကတေ တတ္ထ တတ္ထ ထူပေသု ပတိဋ္ဌာပိယမာနေသု ဓမ္မဝိနယံ သင်္ဂါယိတုံ ဥစ္စိနိတွာ ဂဟိတေသု မဟာကဿပ ပ္ပမုခေသု မဟာထေရေသု ယာဝ ဝဿူပဂမနာ အညေသု စ ထေရေသု အတ္တနော အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ တတ္ထ တတ္ထ ဝသန္တေသု အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ သေတဗ္ယနဂရံ ဂန္တွာ သီသပါဝနေ ဝသိ။ အထ ပါယာသိ ရာဇညော ထေရဿ တတ္ထ ဝသနဘာဝံ သုတွာ မဟတာ ဇနကာယေန ပရိဝုတော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ နိသိန္နော အတ္တနော ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဝေဒေသိ။ အထ နံ ထေရော စန္ဒိမသူရိယူပမာဟရဏာဒီဟိ ပရ

လောကဿ အတ္ထိဘာဝံ ပကာသေန္တော အနေကဝိဟိတပဟေတုပမာလင်္ကတံ ဒိဋ္ဌိဂဏ္ဌိဝိနိဝေဌနံ နာနာနယဝိစိတ္တံ ဟယာသိသုတ္တံ (ဒီ. နိ. ၂.၄၀၆ အာဒယော) ဒေသေတွာ တံ ဒိဋ္ဌိသမ္ဗန္ဓယံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

သော ဝိသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိကော ဟုတွာ သမဏဗ္ရာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကာဒီနံ အာနံ ဒေန္တော အနုဋ္ဌာရဗ္ဘာသယတာယ လူခံ အအသိ ဃာသစ္ဆာဒနမတ္တံ ကဏာဇကံ ဗိလင်္ဂဒုတိယံ သာဏာနိ စ ဝတ္ထာနိ ။ ဇဝံ ပန အသက္ကစ္စအာနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒအ ဟီနကာယံ ဥပပဇ္ဇိ စာတုမဟာရာဇိကာနံ သဟဗ္ယတံ။ တဿ ပန ကိစ္စာကိစ္စေသု ယုတ္တပ္ပယုတ္တော ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေ အဟောသိ အနေ ဗ္ဟာဝဓ္ဓော။ သော သက္ကစ္စအာနံ ဒတွာ တာဝတိံသကာယံ ဥပပန္နော, တဿ ဒတ္တဒသယောဇနိကံ ဝိမာနံ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော ကတညုတံ ဝိဘာဝေန္တော သဟ ဝိမာနေန ကုမာရကဿပတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိမာနတော ဩရုယှ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ။ တံ ထေရော –

၁၁၀၈.“ယာ ဒေဝရာဇဿ သဘာ သုဓမ္မာ၊ ယတ္ထစ္ဆတိ ဒေဝသင်္ဃော သမဂ္ဂေ။
တထူပမံ တုယှမိဒံ ဝိမာနံ၊ ဩဘာသယံ တိဋ္ဌတိ အန္တလိက္ခေ။

၁၁၀၉.“ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေ။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ – ကထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ။

၁၁၁၀.“သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။
၁၁၁၁.“အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ ရညော ဟယာသိဿ အဟောသိံ မာဏဝေ။
လဒ္ဓာ ဓနံ သံဝိဘာဂံ အကာသိံ၊ ပိယာ စ မေ သီလဝန္တော အဟေသုံ။
အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ပသန္နစိတ္တော၊ သက္ကစ္စ အာနံ ဝိပုလံ အအာသိံ။

၁၁၁၂.“တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ –

သော ဒေဝပုတ္တော တဿ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဗ္ယာကာသိ။

၁၁၀၈. တတ္ထ **ဒေဝရာဇဿာ** တိ သက္ကဿ။ **သဘာ သုဓမ္မာ** တိ ဇဝံနာမကံ သန္ထာကရံ။ **ယတ္ထာ** တိ ယဿံ သဘာယံ။ **အစ္ဆတီ** တိ နိသီဒတိ။ **ဒေဝသင်္ဃော** တိ တာဝတိံသဒေဝကာယော။ **သမဂ္ဂေ** တိ သဟိတော သန္နိပတိတော။

၁၁၁၁. ဟယာသိဿ အဟောသိံ မာဏဝေတိ ဟယာသိရာဇညဿ ကိစ္စာကိစ္စကရော ဒဟရတာယ မာဏဝေ, နာမေန ပန ဥတ္တရော နာမ အဟောသိံ။ **သံဝိဘာဂံ အကာသိ**န္တိ အပမေဝ အဘုဉ္ဇိတွာ ယထာလဒ္ဓံ ဓနံ အနမုဓေ ပရိစ္စဇနဝသေန သံဝိဘဇနံ အကာသိံ။ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ပရိစ္စဇန္တောတိ ဝစနသေသော။ အထ တ အာနံ ဝိပုလံ အအာသိံ။ ကထံ? **သက္ကစ္စံ** ။ ကီဒိသံ? **အန္နဉ္စ ပါနဉ္စာ** တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

(ဥတ္တရ) ဟယာသိဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒက-အဋ္ဌကထာယ ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိံ

ဒသဝတ္ထုပဋိမဏ္ဍိတဿ ဆဋ္ဌဿ ဟယာသိဝဂ္ဂဿ

အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. သုနိက္ခိတ္တဝိမာနဝဂ္ဂေါ

၁. စိတ္တလတာဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ယထာ ဝနံ စိတ္တလတံ ပဘာသတီ တိ စိတ္တလတာဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန သာဝတ္ထိယံ အညတရော ဥပါသကော ဒလိဒ္ဒော အပ္ပဘောဂေ ပရေသံ ကမ္မံ ကတွာ ဇီဝတိ။ သော သဒ္ဓော ပသန္နော ဇိဏ္ဏေ ဝုဍ္ဎေ မာတာပိတရော ပောသေန္တော “ကုတ္ထိယော နာမ ပတိကုလေ ဌိတာ ကုသလံ ကရောန္တိ, သဿုသသုရာနံ မနာပစာရိနိယော ဒုလ္လဘာ”တိ မာတာပိတူနံ စိတ္တဒုက္ခံ ပရိဟရန္တော အာရပရိဂ္ဂဟံ အကတွာ သယမေဝ နေ ဥပဋ္ဌဟတိ, သီလာနိ ရက္ခတိ, ဥပေါသထံ ဥပဝသတိ , ယထာဝိဘဝံ ဒါနာနိ ဒေတိ။ သော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဒွါဒသယောဇနိကေ ဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဂန္တွာ ကတကမ္မံ ပုစ္ဆန္တော ကထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ –

၁၁၁၄. “ယထာ ဝနံ စိတ္တလတံ ပဘာသတိ၊ ဥယျာနသေဋ္ဌံ တိဒသာနမုတ္တမံ။
တထူပမံ တုယှမိဒံ ဝိမာနံ၊ ဩဘာသယံ တိဋ္ဌတိ အန္တလိက္ခေ။

၁၁၁၅. “ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။

၁၁၁၆. “သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။
၁၁၁၇. “အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ ဒလိဒ္ဒော အတာဏော ကပဏော ကမ္မကရော အဟောသိံ။
ဇိဏ္ဏေ စ မာတာပိတရော အဘာရိံ၊ ပိယာ စ မေ သီလဝန္တော အဟေသုံ။
အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ပသန္နစိတ္တော၊ သက္ကစ္စ ဒါနံ ဝိပုလံ အဒါသိံ။

၁၁၁၈. “တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ – သောပိ တဿ ဗျာကာသိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

စိတ္တလတာဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂. နန္ဒနဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ယထာ ဝနံ နန္ဒနံ ပဘာသတီ တိ နန္ဒနဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန သာဝတ္ထိယံ အညတရော ဥပါသကောတိအာဒိ သဗ္ဗံ အနန္တရဝိမာနသဒိသံ။ အယံ ပန အာရပရိဂ္ဂဟံ ကတွာ မာတာပိတရော ပောသေသီတိ အယမေဝ ဝိသေသော။

၁၁၂၀. “ယထာ ဝနံ နန္ဒနံ ပဘာသတိ၊ ဥယျာနသေဋ္ဌံ တိဒသာနမုတ္တမံ။
တထူပမံ တုယှမိဒံ ဝိမာနံ၊ ဩဘာသယံ တိဋ္ဌတိ အန္တလိက္ခေ။

၁၁၂၁. “ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ။ပေ.။ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။
၁၁၂၂. “သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။
၁၁၂၃. “အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ ဒလိဒ္ဒော အတာဏော ကပဏော ကမ္မကရော အဟောသိံ။
ဇိဏ္ဏေ စ မာတာပိတရော အဘာရိံ၊ ပိယာ စ မေ သီလဝန္တော အဟေသုံ။
အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ပသန္နစိတ္တော၊ သက္ကစ္စ ဒါနံ ဝိပုလံ အဒါသိံ။

၁၁၂၄. “တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ”တိ။ – ကထာဟိ ဗျာကာသိ။ တတ္ထ ကထာသုပိ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။

နန္ဒနဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃. မဏိထူဏဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနန္တိ မဏိထူဏဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ အရညာယတနေ ဝိဟရန္တိ။ တေသံ ကမံ ပိဏ္ဍာယ ဂမနမဂ္ဂေ ဧကော ဥပါ

သကော ဝိသမံ သမံ ကရောတိ, ကဏ္ဍကေ နီဟရတိ, ဂစ္ဆဂုမ္ဗေ အပနေတိ, ဥဒကကာလေ မာတိကာသု သေတုံ ဗန္ဓတိ, ဝိဝနဋ္ဌာနေသု ဆာယာရုက္ခေ ရောပေတိ, ဇလာသယေသု မတ္တိကံ ဥဒ္ဓရိတွာ တေ ပုထုလဂမ္ဘီရေ ကရောတိ, တိတ္ထေ သမ္မာဒေတိ, ယထာဝိဘဝံ အန္နံ ဒေတိ, သီလံ ရက္ခတိ။ သော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဒွာဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဥပသင်္ကမိတွာ ဣမာဟိ ကထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ –

၁၁၂၆."ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ၊ သမန္တတော ဒွာဒသ ယောဇနာနိ။
ကူဋာဂါရာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ၊ ဝေဠုရိယထမ္ဘာ ရုစကတ္ထတာ သုဘာ။

၁၁၂၇."တတ္ထစ္ဆသိ ပိဝသိ ခါဒသိ စ၊ ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ။
ဒိဗ္ဗာ ရသာ ကာမဂုဏေတ္ထ ပဉ္စ၊ နာရိယော စ နစ္စန္တိ သုဝဏ္ဏစ္ဆန္နာ။

၁၁၂၈."ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။
သောပိ တဿ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၁၁၃၀."သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ"။
၁၁၃၁."အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ ဝိဝနေ ပထေ သင်္ကမနံ အကာသိံ။
အာရာမရုက္ခာနိ စ ရောပယိဿံ၊ ပိယာ စ မေ သီလဝန္တော အဟေသုံ။
အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ပသန္နစိတ္တော၊ သက္ကစ္စ အန္နံ ဝိပုလံ အဒာသိံ။

၁၁၃၂."တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ။ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။
၁၁၃၁. တတ္ထ **ဝိဝနေတိ** အရညေ။ **အာရာမရုက္ခာနိ စာ** အာရာမဘူတေ ရုက္ခေ, အာရာမံ ကတွာ တတ္ထ ရုက္ခေ ရောပေသိန္တိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗံ ဝုတ္တနယမေဝ။

မဏိထူဏဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. သုဝဏ္ဏဝိမာနဝဏ္ဏနာ

သောဝဏ္ဏမယေ ပဗ္ဗတသ္မိန္တိ သုဝဏ္ဏဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ အန္ဓကဝိန္ဒေ ဝိဟရတိ။ တေန သမယေန အညတရော ဥပါသကော သဒ္ဓေါ ပသန္နော ဝိဘဝသမ္ပန္နော တဿ ကမဿ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ မုဏ္ဍက ပဗ္ဗတေ သတ္ထုကာရသမ္ပန္နံ ဘဂဝတော ဝသနာနုစ္ဆဝိကံ ဂန္ဓကုဋိံ ကာရေတွာ တတ္ထ ဘဂဝန္တံ ဝသာပေန္တော သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟိ, သယဉ္စ နိစ္စသီလေ ပတိဋ္ဌိတော သုဝိသုဒ္ဓသီလသံဝရော ဟုတွာ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ကမ္မာနုဘာဝသံသူစကံ နာနာရတနရံသိဇာလသမုဇ္ဇလံ ဝိစိတ္တဝေဒိကာပရိက္ခိတ္တံ ဝိဝိဓဝိပုလာလင်္ကာရောပသောဘိတံ သုဝိဘတ္တဘိတ္တိထမ္ဘသောပာနံ အာရာမရမဏီယကံ ကဉ္စနပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ ဝိမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒေဝစာရိကံ စရန္တော ဒိသွာ ဣမာဟိ ကထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ –

၁၁၃၄."သောဝဏ္ဏမယေ ပဗ္ဗတသ္မိံ၊ ဝိမာနံ သဗ္ဗတောပဘံ။
ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နံ၊ ကိင်္ကိဏိဇာလကပ္ပိတံ။

၁၁၃၅."အဋ္ဌံသာ သုကတာ ထမ္ဘာ၊ သဗ္ဗေ ဝေဠုရိယာမယာ။
ဧကမေကာယ အံသိယာ၊ ရတနာ သတ္တ နိမ္မိတာ။

၁၁၃၆."ဝေဠုရိယသုဝဏ္ဏဿ၊ ဖလိကာ ရူပိယဿ စ။
မသာရဂလ္လမုတ္တာဟိ၊ လောဟိတင်္ကမဏီဟိ စ။

၁၁၃၇."စိတ္ရာ မနောရမာ ဘူမိ၊ န တတ္ထုဒ္ဓံသတီ ရဇော။
ဂောပါနသီဂဏာ ပီတာ၊ ကူဋံ အာရေန္တိ နိမ္မိတာ။

၁၁၃၈.‘‘သောဟနာနိ စ စတ္တာရိ၊ နိမ္မိတာ စတုရော ဒိသာ။
နာနာရတနဂဗ္ဘေဟိ၊ အာဒိစ္စောဝ ဝိရောစတိ။

၁၁၃၉.‘‘ဝေဒိယာ စတဿော တတ္ထ၊ ဝိဘတ္တာ ဘာဂသော မိတာ။
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ အာဘန္တိ၊ သမန္တာ စတုရော ဒိသာ။

၁၁၄၀.‘‘တသ္မိံ ဝိမာနေ ပဝရေ၊ ဒေဝပုတ္တော မဟပ္ပဘော။
အတိရောစသိ ဝဏ္ဏေန၊ ဥဒယန္တောဝ ဘာဏုမာ။

၁၁၄၁.‘‘အနုဿ တေ ကွဒံ ဖလံ၊ အထော သီလဿ ဝါ ပန။
အထော အဉ္ဇလိကမ္မဿ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော’’တိ။

သောပိဿ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ –

၁၁၄၂. ‘‘သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ’’။

၁၁၄၃.‘‘အဟံ အန္ဓကဝိန္ဒသ္မိံ၊ ဗုဒ္ဓဿာဒိစ္စဗန္ဓုနော။
ဝိဟာရံ သတ္ထု ကာရေသိံ၊ ပသန္နော သေဟိ ပာဏိဘိ။

၁၁၄၄.‘‘တတ္ထ ဂန္ဓဉ္စ မာလဉ္စ၊ ပစ္စယဉ္စ ဝိလေပနံ။
ဝိဟာရံ သတ္ထု အဒာသိံ၊ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ။
တေန မယှံ ဣဒံ လဒ္ဓံ၊ ဝသံ ဝတ္တေမိ နန္ဒနေ။

၁၁၄၅.‘‘နန္ဒနေ စ ဝနေ ရမ္မေ၊ နာနာဒိဇဂဏာယုတေ။
ရမာမိ နစ္စဂီတေဟိ၊ အစ္ဆရာဟိ ပုရက္ခတော’’တိ။

၁၁၃၄. တတ္ထ **သဗ္ဗတောပဘ**န္တိ သဗ္ဗဘာဂေဟိ ပဘာသန္တံ ပဘာမုဉ္စနကံ။ **ကိင္ကဏိဇာလကပ္ပိတ**န္တိ ကပ္ပိတကိင္ကိဏိကဇာလံ။

၁၁၃၅. **သဗ္ဗေ ဝေဠုရိယာမယာ**တိ သဗ္ဗေ ထမ္ဘာ ဝေဠုရိယမဏိမယာ။ တတ္ထ ပန **ဧကမေကာယ အံသိယာ**တိ အဋ္ဌံသေသု ထမ္ဘေသု ဧကမေကသ္မိံ အံသဘာဂေ။ **ရတနာ သတ္တ နိမ္မိတာ**တိ သတ္တရတနကမ္မနိမ္မိတာ, ဧကေကော အံသော သတ္တရတနမယောတိ အတ္ထော။

၁၁၃၆. **‘‘ဝေဠုရိယသုဝဏ္ဏဿာ’’**တိအာဒိနာ နာနာရတနာနိ ဒဿေတိ။ တတ္ထ **ဝေဠုရိယသုဝဏ္ဏဿာ**တိ ဝေဠုရိယေန စ သုဝဏ္ဏေန စ နိမ္မိတာ, စိတ္ရာတိ တ ယောဇနာ။ ကရဏတ္ထေ ဟိ ဣဒံ သာမိဝစနံ။ **ဖလိကာ ရူပိယဿ စာ**တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ **မသာရဂလ္လမုတ္တာဟိ**တိ ကဗရမဏီဟိ။ **လောဟိတင္ဂမဏီဟိ စာ**တိ ရတ္တမဏီဟိ။

၁၁၃၇. **န တတ္ထုဒ္ဓံသတီ ရဇော**တိ မဏိမယဘူမိကတ္တာ န တသ္မိံ ဝိမာနေ ရဇော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ **ဂောပာနသီဂဏာ**တိ ဂောပာနသီသမူဟာ။ **ပီတာ**တိ ပီတဝဏ္ဏာ, သုဝဏ္ဏမယာ ဧဝ ဖုဿရာဂါဒိမဏိမယာ စာတိ အတ္ထော။ **ကူဋံ ဓာရေန္တိ**တိ သတ္တရတနမယံ ကဏ္ဏိကံ ဓာရေန္တိ။

၁၁၃၈-၉. **နာနာရတနဂဗ္ဘေဟီ**တိ နာနာရတနမယေဟိ သြဝရကေဟိ။ **ဝေဒိယာ**တိ ဝေဒိကာ။ **စတဿော**တိ စတူသု ဒိသာသု စတဿော။ တေနာဟ **‘‘သမန္တာ စတုရော ဒိသာ’’**တိ။

၁၁၄၀. **မဟပ္ပဘော**တိ မဟာဇုတိကော။ **ဥဒယန္တော**တိ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တော။ **ဘာဏုမာ**တိ အာဒိစ္စော။

၁၁၄၃. သေဟိ ဟဏိဘိတိ ကာယသာရံ ပုညံ ပသဝန္တော အတ္တနော ဟဏိဟိ တံ တံ ကိစ္စံ ကရောန္တော ဝိဟာရံ သတ္ထု ကာရေသိန္တိ ယောဇနာ။ အထ ဝါ **သေဟိ ဟဏိဘိ**တိ တတ္ထ အန္ဓကဝိန္ဒသို့ ဂန္ဓဥ္စ မာလဥ္စ ပစ္စယဥ္စ ဝိလေပနဥ္စ ပူဇာဝသေန။ ယထာ ကထံ? ဝိဟာရဥ္စ ဝိပ္ပသန္နေန စေတသာ သတ္ထုနော အဒာသိံ ပူဇေသိံ နိယျာဒေသိံ စာတိ ဧဝမေတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၁၄၄. တေနာတိ တေန ယထာဝုတ္တေန ပုညကမ္မေန ကာရဏဘူတေန။ **မယှံ**ဟန္တိ မယှာ။ **ဣဒ္ဓ**န္တိ ဣဒ္ဓံ ပုညဖလံ, ဣဒ္ဓံ ဝါ ဒိဗ္ဗံ အာဓိပတေယျံ။ တေနာဟ **"ဝသံ ဝတ္တေမိ"** တိ။

၁၁၄၅. နန္ဒနေ တိ နန္ဒိယာ ဒိဗ္ဗသမိဒ္ဓိယာ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနေ ဣမသ္မိံ ဒေဝလောကေ, တတ္ထာပိ ဝိသေသတော နန္ဒနေ ဝနေ ရမ္မေ, ဇဝံ ရမဏီယေ ဣမသ္မိံ နန္ဒနေ ဝနေ ရမာမီတိ ယောဇနာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဇဝံ ဒေဝတာယ အတ္တနော ပုညကမ္မေ အာဝိကတေ ထေရော သပရိတဿ တဿာ ဒေဝပုတ္တဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဘဂဝတော တမတ္ထံ နိဝေဒေသိ။ ဘဂဝါ တံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

သုဝဏ္ဏဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅. အမ္ဗဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏန္တိ အမ္ဗဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန ရာဇဂဟေ အညတရော ဒုဂ္ဂတပုရိသော ပရေသံ ဘတ္တဝေတနဘတော ဟုတွာ အမ္ဗဝနံ ရက္ခတိ။ သော ဧကဒိဝသံ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ ဂိမှာနသမယေ သူရိယာတပသန္တတ္တေ ဥဏှာဘိတတလိကာနိပ္ပိဋ္ဌိတေ ဝိပ္ပန္နမာနမရီစိဇာလဝိတ္ထတေ ဘူမိပ္ပဒေသေ တဿ အမ္ဗာရာမဿ အဝိဒူရေန မဂ္ဂေန သေဒါဂတေန ဂတ္တေန ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ တဿ ဒဿနဇာတကရဝဗဟုမာနော ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟ "မဟာ အယံ, ဘန္တေ, ဃမ္မပရိဠာဟော, အတိဝိယ ပရိဿန္တရူပါ ဟောဝိယ ဒိဿတိ, သာဓု, ဘန္တေ, အယျော ဣမံ အမ္ဗာရာမံ ပဝိသိတွာ မုဟုတ္တံ ဝိဿမိတွာ အဒ္ဓါနပရိဿမံ ပဋိဝိနောဒေတွာ ဂစ္ဆထ အနုကမ္ပံ ဥပာဒါယာ"တိ။ ထေရော ဝိသေသတော တဿ စိတ္တပ္ပသာဒံ ပရိဗ္ရူဟေတုကာမော တံ အာရာမံ ပဝိသိတွာ အညတရဿ အမ္ဗရုက္ခဿ မူလေ နိသီဒိ။

ပုန သော ပုရိသော အာဟ "သစေ, ဘန္တေ, နှာယိတုကာမတ္ထ, အဟံ ဣတော ကူပတော ဥဒကံ ဥဒ္ဓရိတွာ တုမှေ ဟေ နှာပေဿာမိ, ပာနီယဥ္စ ဒဿာမီ"တိ။ ထေရောပိ အဓိဝါသေသိ တုဏှီဘာဝေန။ သော ကူပတော ဥဒကံ ဥဒ္ဓရိတွာ ပရိဿာဝေတွာ ထေရံ နှာပေသိ, နှာပေတွာ စ ဟတ္ထပါဒေ ဓောဝိတွာ နိသိန္နဿ ပာနီယံ ဥပနေသိ။ ထေရော ပာနီယံ ပိဝိတွာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဒရထော တဿ ပုရိသဿ ဥဒကအာနေ စေဝ နှာပနေ စ အနုမောဒနံ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ အထ သော ပုရိသော "ဃမ္မာဘိတတ္တဿ ဝတ ထေရဿ ဃမ္မပရိဠာဟံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေသိံ, ဗဟုံ ဝတ မယာ ပုညံ ပသုတ"န္တိ ဥဠာရပီတိသောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေသိ။ သော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဥပသင်္ကမိတွာ ဣမာဟိ ကထာဟိ ကတပုညံ ပုစ္ဆိ။

၁၁၄၆."ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ, သမန္တတော ဒွါဒသ ယောဇနာနိ။
ကူဋာဂါရာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ, ဝေဠုရိယထမ္ဘာ ရုစကတ္ထတာ သုဘာ။

၁၁၄၇."တတ္ထစ္ဆသိ ပိဝသိ ခါဒသိ စ, ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ။
ဒိဗ္ဗာ ရသာ ကာမဂုဏေတ္ထ ပဉ္စ, နာရိယော စ နစ္စန္တိ သုဝဏ္ဏဆန္နာ။

၁၁၄၈."ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။

၁၁၅၀."သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။

ယသ္မာ ကမ္မသ္မိံ ဖလံ”။

၁၁၅၁.“ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ၊ ပတပန္တေ ဒိဝင်္ကရေ။
ပရေသံ ဘတကော ဟေသော၊ အမ္ဗာရာမမသိဉ္စတိ။

၁၁၅၂.“အထ တေနာဂမာ ဘိက္ခု၊ သာရိပုတ္တောတိ ဝိဿုတော။
ကိလန္တရူပေါ ကာယေန၊ အကိလန္တော၀ စေတသာ။

၁၁၅၃.“တဉ္စ ဒိသွာန အာယန္တံ၊ အဝေစံ အမ္ဗသိဉ္စကော။
သာဓု တံ ဘန္တေ နှာပေယျံ၊ ယံ မမဿ သုခါဝဟံ။

၁၁၅၄.“တဿ မေ အနုကမ္ပာယ၊ နိက္ခိပိ ပတ္တစီဝရံ။
နိသီဒိ ရုက္ခမူလသ္မိံ၊ ဆာယာယ ဧကစီဝရော။

၁၁၅၅.“တဉ္စ အစ္ဆေန ဝါရိနာ၊ ပသန္နမာနသော နရော။
နှာပယိ ရုက္ခမူလသ္မိံ၊ ဆာယာယ ဧကစီဝရံ။

၁၁၅၆.“အမ္ဗော စ သိတ္တော သမဏော စ နှာပိတော၊
မယာ စ ပုညံ ပသုတံ အနပ္ပကံ။
ဣတိ သော ပီတိယာ ကာယံ၊ သဗ္ဗံ ဖရတိ အတ္တနော။

၁၁၅၇.“တဒေဝ ဧတ္တကံ ကမ္မံ၊ အကာသိံ တာယ ဇာတိယာ။
ပဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ၊ ဥပပန္နောမှိ နန္ဒနံ။

၁၁၅၈.“နန္ဒနေ စ ဝနေ ရမ္မေ၊ နာနာဒိဇဂဏာယုတေ။
ရမာမိ နစ္စဂီတေဟိ၊ အစ္ဆရာဟိ ပုရက္ခတော”တိ။ –

သောပိ တဿ ကမ္မာဟိ ကထာဟိ ဗျာကာသိ။

၁၁၅၁. တတ္ထ **ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ** တိ အာသာဠ္ဟမာသေ။ **ပတပန္တေ** တိ အတိဝိယ ဒိပ္ပန္တေ, သဗ္ဗသော ဥဏှံ ဝိဿဇ္ဇေန္တေတိ အတ္ထော။ **ဒိဝင်္ကရေ** တိ ဒိဝါကရေ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **အသိဉ္စတိ** တိ သိဉ္စတိ, -ကာရော နိပါတမတ္တံ, သိဉ္စတိ အမ္ဗရုက္ခမူလေသု ဥဒကံ ဇလသေကံ ကရောတီတိ အတ္ထော။ “အသိဉ္စထာ”တိ စ ပါဌော, သိဉ္စိတ္ထာတိ အတ္ထော။ “အသိဉ္စဟ”န္တိ စ ပဌန္တိ, ပရေသံ ဘတကော ဟေသော ဟုတွာ တဒါ အမ္ဗာရာမံ အသိဉ္စိံ အဟန္တိ အတ္ထော။

၁၁၅၂. **တေနာ**တိ ယေန ဒိသာဘာဂေန သော အမ္ဗာရာမော, တေန အဂမာ အဂဉ္ဆိ။ **အကိလန္တော၀ စေတသာ** တိ စေတောဒုက္ခဿ မဂ္ဂေနေဝ ပဟီနတ္တာ စေတသာ အကိလန္တောပိ သမာနော ကိလန္တရူပေါ ကာယေန တေန မဂ္ဂေန အဂမာတိ ယောဇနာ။

၁၁၅၃-၄. **အဝေစံ** အဟံ တဒါ **အမ္ဗသိဉ္စကော** ဟုတွာတိ ယောဇနာ။ **ဧကစီဝရော**တိ နှာယိတုကာမောတိ အဓိပ္ပာယော။

၁၁၅၆. **ဣတီ**တိ ဧဝံ “အမ္ဗော စ သိတ္တော, သမဏော စ နှာပိတော, မယာ စ ပုညံ ပသုတံ အနပ္ပကံ, ဧကေနေဝ ပယောဂေန တိဝိဓောပိ အတ္ထော သာဓိတော”တိ ဣမိနာကာရေန ပဝတ္တာယ **ပီတိယာ သော** ပုရိသော **အတ္တနော သဗ္ဗံ ကာယံ ဖရတိ,** နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌံ ကရောတီတိ ယောဇနာ။ အတီတတ္ထေ စေတံ ဝတ္တမာနဝစနံ, ဖရီတိ အတ္ထော။

၁၁၅၇. **တဒေဝ ဧတ္တကံ ကမ္မ** န္တိ တံ ဧတ္တကံ ဧဝံ ဟနီယအနမတ္တကံ ကမ္မံ အကာသိံ, တာယ တဿံ ဇာတိယံ အညံ နာနုဿရာမီတိ အဓိပ္ပာယော။ တေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၆. ကေဟလဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဒိသွာန ဒေဝံ ပဋိပုစ္ဆိ ဘိက္ခူ တိ ကေဟလဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ။ တေန သမယေန ရာဇဂဟတသီ အညတရော ကေဟလကော ဟတရာသတ္တာယ ပိလောတိကာယ ပုဋ္ဌဗဒ္ဓံ ကုမ္မာသံ ဂဟေတွာ နဂရတော နိက္ခမိတွာ ကဝိနံ စရဏဋ္ဌာနဘူတံ ကေစရဘူမိံ သမ္ပာပုဏိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော "အယံ က္လာအနေဝ ကာလံ ကရိဿတိ, မယှံ ဟစ္ဆ ကုမ္မာသံ ဒတွာ တာဝတိံသေသု ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ"တိ စ ဥတွာ တဿ သမီပံ အဂမာသိ။ သော ဝေလံ ဩလောကေတွာ ထေရဿ ကုမ္မာသံ အတုကာမော အဟောသိ။ တေန စ သမယေန ကဝိယော မာသကွေခတ္တံ ပဝိသန္တိ။ အထ သော ကေဟလော စိန္တေသိ "ကိံ နု ခော ထေရဿ ကုမ္မာသံ ဒဒေယျံ, ဥဒာဟု ကဝိယော မာသကွေခတ္တတော နီဟရေယျ"န္တိ။ အထဿ တေဒဟောသိ "မာသသာမိကာ မံ ယံ က္လစ္ဆန္တိ, တံ ကရောန္တု, ထေရေ ပန ဂတေ ကုမ္မာသအနန္တရာယော မေ သိယာ, ဟန္ဒာဟံ ပဌမံ အယျဿ ကုမ္မာသံ ဒဿာမီ"တိ တံ ထေရဿ ဥပနေသိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ထေရော အနုကမ္ပံ ဥပာဒာယ။

အထ နံ ကဝိယော နိဝတ္တေတုံ ပရိဿယံ အနောလောကေတွာ ဝေဂေန ဥပဓာဝန္တံ ဟဒေန ဖုဋ္ဌော အာသီဝိသော ဍံသိ။ ထေရောပိ တံ အနုကမ္ပမာနော တံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အာရဘိ။ ကေဟလကောပိ ကဝိယော နိဝတ္တေတွာ အာဂတော ထေရံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ္ဇန္တံ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တော ဥဠာရံ ပီတိသောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တော နိသီဒိ။ တာဝဒေဝဿ သကလသရီရံ ဝိသံ အဇ္ဈောတ္ထရိ။ မုဟုတ္တမေဝ ဝေဂေ မုဒ္ဓပတ္တေ ကာလမကာသိ, ကာလကတော စ တာဝတိံသေသု ဒွတဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဒိသွာ က္လမာဟိ ကထာဟိ ပဋိပုစ္ဆိ –

၁၁၅၉. "ဒိသွာန ဒေဝံ ပဋိပုစ္ဆိ ဘိက္ခု၊ ဥစ္စေ ဝိမာနမှိ စိရဋ္ဌိတိကေ။
အာမုတ္တဟတ္တာဘရဏံ ယသဿိံ၊ ဒိဗ္ဗေ ဝိမာနမှိ ယထာပိ စန္ဒိမာ။

၁၁၆၀. "အလင်္ကတော မလျမ္ဗရော သုဝတ္ထော၊ သုကုဏ္ဍလီ ကပ္ပိတကေသမဿု။
အာမုတ္တဟတ္တာဘရဏော ယသဿီ၊ ဒိဗ္ဗေ ဝိမာနမှိ ယထာပိ စန္ဒိမာ။

၁၁၆၁. "ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ၊ အဋ္ဌဋ္ဌကာ သိက္ခိတာ သာဓုရူပါ။
ဒိဗ္ဗာ စ ကညာ တိဒသစရာ ဥဠာရာ၊ နစ္စန္တိ ဂါယန္တိ ပမောဒယန္တိ။

၁၁၆၂. "ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ။ပေ.။
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။

သောပိ တဿ ဗျာကာသိ –

၁၁၆၃. "သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ.။ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ"။

၁၁၆၄. "အဟံ မနုဿေသု မနုဿဘူတော၊ သင်္ဂမ္မ ရက္ခိဿံ ပရေသံ ဓေနုယော။
တတော စ အာဂ သမဏော မမန္တိကေ၊ ဂါဝေါ စ မာသေ အဂမံသု ခါဒိတုံ။

၁၁၆၅. "ဒွယဇ္ဇ ကိစ္စံ ဥဘယဉ္စ ကာရိယံ၊ ဣစ္စေဝဟံ ဘန္တေ တဒါ ဝိစိန္တယိံ။
တတော စ သညံ ပဋိလဒ္ဓ ယောနိသော၊ 'ဒဒါမိ ဘန္တေ'တိ ခိပိံ အနန္တကံ။

၁၁၆၆. "သော မာသခေတ္တံ တုရိတော အဝါသရိံ၊ ပုရာ အယံ ဘဉ္ဇတိ ယဿိဒံ ဓနံ။
တတော စ ကဏှော ဥရဂေါ မဟာဝိသော၊ အဍံသိ ပါဒေ တုရိတဿ မေ သတော။

၁၁၆၇. "သွာဟံ အဋ္ဋောမှိ ဒုက္ခေန ပီဠိတော၊ ဘိက္ခု စ တံ သာမံ မုဉ္စိတွာနန္တကံ။

အဟာသိ ကုမ္မာသံ မမာနုကမ္ပယာ၊ တတော စုတော ကာလကတောမှိ ဒေဝတာ။

၁၁၆၈.“တဒေဝ ကမ္မံ ကုသလံ ကတံ မယာ၊ သုခဉ္စ ကမ္မံ အနုဘောမိ အတ္တနာ။
တယာ ဟိ ဘန္တေ အနုကမ္ပိတော ဘုသံ၊ ကတညုတာယ အဘိဝါဒယာမိ တံ။

၁၁၆၉.“သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ စ၊ အညော မုနိ နတ္ထိ တယာနုကမ္ပကော။
တယာ ဟိ ဘန္တေ အနုကမ္ပိတော ဘုသံ၊ ကတညုတာယ အဘိဝါဒယာမိ တံ။

၁၁၇၀.“ဣမသ္မိံ လောကေ ပရသ္မိံ ဝါ ပန၊ အညော မုနီ နတ္ထိ တယာနုကမ္ပကော။
တယာ ဟိ ဘန္တေ အနုကမ္ပိတော ဘုသံ၊ ကတညုတာယ အဘိဝါဒယာမိ တ”န္တိ။

အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အတ္တနာ စ ဒေဝတာယ စ ကထိတနိယာမေနေဝ တံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ သတ္ထာ တမတ္ထံ ပစ္စနုဘာသိတွာ တံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ **“ဒိသွာန ဒေဝံ ပဋိပုစ္ဆိ ဘိက္ခု”**တိအာဒိမာဟ။

၁၁၅၉. တတ္ထ **ဒေဝ**န္တိ ကေဟလဒေဝပုတ္တံ။ **ဘိက္ခု** တိ အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ သန္ဓာယ သတ္ထာ ဝဒတိ။ သော ဟိ သဗ္ဗသော ဘိန္နကိလေသတာယ ဘိက္ခု။ ဝိမာနဿ ဗဟုကာလာဝဋ္ဌာယိတာယ ကပ္ပဋ္ဌိတိကတာယ စေဝ တ **“စိရဋ္ဌိတိကေ”** တိ ဝုတ္တံ, “စိရဋ္ဌိတိက”န္တိပိ ကေစိ ပဌန္တိ။ တဉှိ “ဒေဝ”န္တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ သောပိ ဟိ သဋ္ဌိသတသဟဿာဓိကာ တိဿော ဝဿကောဋိယော တတ္ထ အဝဋ္ဌာနတော “စိရဋ္ဌိတိကေ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ လဘတိ။ **ယထာပိ စန္ဒိမာ** တိ ယထာ စန္ဒိမာ ဒေဝပုတ္တော ကန္တသီတလမနောဟရကိရဏဇာလသမုဇ္ဇလေ အတ္တနော ဒိဗ္ဗေ ဝိမာနမှိ ဝိရောစတိ, ဧဝံ ဝိရောစမာနန္တိ ဝစနသေသော။

၁၁၆၀. **အလင်္ကတော** တိအာဒိ တဿ ဒေဝပုတ္တဿ ထေရေန ပုစ္ဆိတာကာရဒဿနံ, တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

၁၁၆၄. **သင်္ဂမ္မာ** တိ သင်္ဂမေတွာ, **သင်္ဂမ္မာ** တိ ဝါ သင်္ဂဟေတွာ။ ဟေတွတ္ထောပိ ဟိ က္တွာ အန္တောနီတော, ဗဟူ ကေတော ဟုတွာတိ အတ္ထော။ **အာဂါ**တိ အာဂဉ္ဆိ။ **မာသေ**တိ မာသသဿာနိ။

၁၁၆၅. **ဒွယဋ္ဌာ** တိ ဒွယံ အဋ္ဌ တေရဟိ **ကိစ္စံ** ကာတဗ္ဗံ။ **ဥဘယဉ္စ ကာရိယ**န္တိ ဝုတ္တဿေဝတ္ထဿ ပရိယာယဝစနံ။ **သည**န္တိ ဓမ္မသညံ။ တေနာဟ “ယောနိသော”တိ **ပဋိလဒ္ဓာ** တိ ပဋိလဘိတွာ။ **ခိပိ**န္တိ ပနိဂ္ဂဟာပနဝသေန ဟတ္ထေ ခိပိံ။ **အနန္တက**န္တိ နန္တကံ ကုမ္မာသံ ပက္ခိပိတွာ ဗန္ဓိတွာ ဌပိတံ ပိလောတိကံ။ အ-ကာရော စေတ္ထ နိပါတမတ္တံ။

၁၁၆၆. **သော**တိ သော အဟံ။ **တုရိတော**တိ တုရိတော သမ္ဘမန္တော။ **အတသရိ**န္တိ ဥပဂစ္ဆိံ, ပါဝိသိံ ဝါ။ **ပုရာ အယံ ဘဉ္ဇတိ ယဿိဒံ ဓန**န္တိ ယဿ ခေတ္တသာမိကဿ ဣဒံ မာသသဿံ ဓနံ, တံ အယံ ကေဂဏော ဘဉ္ဇတိ ပုရာ တဿ ဘဉ္ဇနတော, အာမဒ္ဒနတော ပုရေတရမေဝါတိ အတ္ထော။ **တတော**တိ တတ္ထ။ **တုရိတဿ မေ သတော** တိ သမ္ဘမန္တဿ မေ သမာနဿ, သဟသာ ဂမနေန မဂ္ဂေ ကဏှာသပ္ပံ အနောလောကေတွာ ဂတဿာတိ အဓိပ္ပါယော။

၁၁၆၇. **အဋ္ဋောမှိ ဒုက္ခေန ပီဠိတော** တိ တေန အာသီဝိသဍံသနေန အဋ္ဋော အဋ္ဋိတော ဥပဒ္ဒုတော မရဏဒုက္ခေန ဗာဓိတော ဘဝါမိ။ **အဟာသီ**တိ အဇ္ဈောဟရိ, ပရိဘုဉ္ဇီတိ အတ္ထော။ **တတော စုတော ကာလကတောမှိ ဒေဝတာ**တိ တတော မနုဿတ္တဘာဝတော စုတော မရဏကာလပ္ပတ္တိယာ, တတ္ထ ဝါ အာယုသင်္ခာရဿ ခေပနသင်္ခာတဿ ကာလဿ ကတတ္တာ ကာလကတော, တဒနန္တရမေဝ စ အမှိ ဒေဝတာ ဒေဝတ္တဘာဝပ္ပတ္တိယာ ဒေဝတာ ဟောမီတိ အတ္ထော။

၁၁၆၉. တယာတိ တယာ သဒ္ဒိသော **အညော မုနိ** မောနေယျပဂုဏယုတ္တော ဣသိ နတ္ထိ။ **တယာတိ** တ နိဒ္ဒေသက္ကေ ဣဒံ ကရဏဝစနံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကေဟလဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇. ကဏ္ဍကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ပုဏ္ဏမာသေ ယထာ စန္ဒော တိ ကဏ္ဍကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန စ သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာဝတိံသ ဘဝနံ ဂတော။ တသ္မိံ ခဏေ ကဏ္ဍကော ဒေဝပုတ္တော သကဘဝနတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဒိဗ္ဗယာနံ အဘိရုဟိတ္ဝာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန မဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ဒိသွာ သဉ္ဇာတဂာရဝဗဟုမာနော သဟသာ ယာနတော ဩရုယှ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတ္ဝာ သိရသိ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ထေရော –

၁၁၇၀. ''ပုဏ္ဏမာသေ ယထာ စန္ဒော၊ နက္ခတ္တပရိဝါရိတော။
သမန္တာ အနုပရိယာတိ၊ တာရကာဓိပတီ သသီ။

၁၁၇၁. ''တထူပမံ ဣဒံ ဗျမှံ၊ ဒိဗ္ဗံ ဒေဝပုရမှိ စ။
အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန၊ ဥဒယန္တောဝ ရံသိမာ။

၁၁၇၂. ''ဝေဠုရိယသုဝဏ္ဏဿ၊ ဖလိကာ ရူပိယဿ စ။
မသာရဂလ္လမုတ္တာဟိ၊ လောဟိတင်္ဂမဏီဟိ စ။

၁၁၇၃. ''စိတ္တာ မနောရမာ ဘူမိ၊ ဝေဠုရိယဿ သန္ထတာ။
ကူဋာဂါရာ သုဘာ ရမ္မာ၊ ပါသာဒေါ တေ သုမာပိတော။

၁၁၇၄. ''ရမ္မာ စ တေ ပေါက္ခရဏီ၊ ပုထုလောမနိသေဝိတာ။
အစ္ဆောဒကာ ဝိပ္ပသန္နာ၊ သောဏ္ဏဝါလုကသန္ထတာ။

၁၁၇၅. ''နာနာပဒုမသဉ္ဆန္နာ၊ ပုဏ္ဍရီကသမောတတာ။
သုရဘိံ သမ္ပဝါယန္တိ၊ မနုညာ မာလုတေရိတာ။

၁၁၇၆. ''တဿာ တေ ဥဘတော ပဿေ၊ ဝနဂုမ္ဗာ သုမာပိတာ။
ဥပေတာ ပုပ္ဖရုက္ခေဟိ၊ ဖလရုက္ခေဟိ စူဘယံ။

၁၁၇၇. ''သောဝဏ္ဏပါဒေ ပလ္လင်္ကေ၊ မုဒုကေ ဂောနကတ္ထတေ။
နိသိန္နံ ဒေဝရာဇံဝ၊ ဥပတိဋ္ဌန္တိ အစ္ဆရာ။

၁၁၇၈. ''သဗ္ဗာဘရဏသဉ္ဆန္နာ ၊ နာနာမာလာဝိဘူသိတာ။
ရမေန္တိ တံ မဟိဒ္ဓိကံ၊ ဝသဝတ္တီဝ မောဒသိ။

၁၁၇၉. ''ဘေရိသင်္ခမုဒိင်္ဂါဟိ၊ ဝီဏာဟိ ပဏဝေဟိ စ။
ရမသိ ရတိသမ္ပန္နော၊ နစ္စဂီတေ သုဝါဒိတေ။

၁၁၈၀. ''ဒိဗ္ဗာ တေ ဝိဝိဓာ ရူပါ၊ ဒိဗ္ဗာ သဒ္ဒါ အထော ရသာ။
ဂန္ဓာ စ တေ အဓိပ္ပေတာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ စ မနောရမာ။

၁၁၈၁. ''တသ္မိံ ဝိမာနေ ပဝရေ၊ ဒေဝပုတ္တ မဟပ္ပဘော။

အတိရောစသိ ဝဏ္ဏေန၊ ဥဒယန္တောဝ ဘာဏုမာ။

၁၁၈၃. “အနုဿ တေ က္ကဒံ ဖလံ၊ အထော သီလဿ တ ပန။
အထော အဍ္ဎုလိကမ္မဿ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။ –

အဓိဂတသမ္ပတ္တိကိတ္တနမုခေန ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ။

၁၁၈၄. “သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတော။
ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ”။

၁၁၈၅. “အဟံ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ၊ သာကိယာနံ ပုရုတ္တမေ။
သုဒ္ဓောဒနဿ ပုတ္တဿ၊ ကဏ္ဋကော သဟဇော အဟံ။

၁၁၈၆. “ယဒါ သော အဍ္ဎရတ္တာယံ၊ ဗောဓာယ မဘိနိက္ခမိ။
သော မံ မုဒူဟိ ပါဏီဟိ၊ ဇာလိတမ္ဗနခေဟိ စ။

၁၁၈၇. “သတ္ထိံ အာကောဋယိတွာန၊ ဝဟ သမ္မာတိ စဗ္ရဝိ။
‘အဟံ လောကံ တာရယိဿံ၊ ပတ္တော သမ္ဗောဓိမုတ္တမံ’။

၁၁၈၈. “တံ မေ ဂိရံ သုဏန္တဿ၊ ဟာသော မေ ဝိပုလော အဟု။
ဥဒဂ္ဂစိတ္တော သုမနော၊ အဘိသီသိံ တဒါ အဟံ။

၁၁၈၉. “အဘိရူဠှဉ္စ မံ ဉတွာ၊ သက္ယပုတ္တံ မဟာယသံ။
ဥဒဂ္ဂစိတ္တော မုဒိတော၊ ဝဟိဿံ ပုရိသုတ္တမံ။

၁၁၉၀. “ပရေသံ ဝိဇိတံ ဂန္တွာ၊ ဥဂ္ဂတသ္မိံ ဒိဝါကရေ။
မမံ ဆန္နဉ္စ ဩဟာယ၊ အနပေက္ခော သော အပက္ကမိ။

၁၁၉၁. “တဿ တမ္ဗနခေ ပါဒေ၊ ဇိဝှာယ ပရိလေဟိသံ။
ဂစ္ဆန္တဉ္စ မဟာဝီရံ၊ ရုဒမာနော ဥဒိက္ခိသံ။

၁၁၉၂. “အဒဿနေနဟံ တဿ၊ သက္ယပုတ္တဿ သိရီမတော။
အလတ္ထံ ဂရုကာဗာဓံ၊ ခိပ္ပံ မေ မရဏံ အဟု။

၁၁၉၃. “တဿေဝ အာနုဘာဝေန၊ ဝိမာနံ အာဝသာမိဒံ။
သဗ္ဗကာမဂုဏောပေတံ၊ ဒေတေ ဒေဝပုရမှိဝ။

၁၁၉၄. “ယဉ္စ မေ အဟုတ ဟာသော၊ သဒ္ဒံ သုတွာန ဗောဓိယာ။
တေနေဝ ကုသလမူလေန၊ ဖုသိဿံ အာသဝက္ခယံ။

၁၁၉၅. “သစေ ဟိ ဘန္တေ ဂစ္ဆေယျာသိ၊ သတ္ထု ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ။
မမာပိ နံ ဝစနေန၊ သိရသာ ဝဇ္ဇာသိ ဝန္ဒနံ။

၁၁၉၆. “အဟမ္ပိ ဒဋ္ဌုံ ဂစ္ဆိဿံ၊ ဇိနံ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလံ။
ဒုလ္လဘံ ဒဿနံ ဟောတိ၊ လောကနာထာန တာဒိန”န္တိ။ –

သောပိ အတ္တနာ ကတကမ္မံ ကထေသိ။ အယဉှိ အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ အမှာကံ ဗောဓိသတ္တေန သဟဇာတော ကဏ္ဋကော အဿရာဇာ အဟောသိ။ သော အဘိနိက္ခမနသမယေ အဘိရုဠှော တေနေဝ ရတ္တာဝသေသေန တီဏိ ရဇ္ဇာနိ မဟာပုရိသံ အတိက္ကမာပေတွာ အနောမာနဒီတီရံ သမ္ပာပေသိ။ အထ သော မဟာသတ္တေန သူရိယေ ဥဂ္ဂတေ ဃဋ္ဋ

ကာရမဟာဗျူဟနာ ဥပနီတာနိ ပတ္တစီဝရာနိ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဆန္နေန သဒ္ဓိံ ကပိလဝတ္ထုံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဿဇ္ဇိတော။ သိနေဟဘာရိကေန ဟဒယေန မဟာပုရိသဿ ဟဒေ အတ္တနော ဇိဝှာယ လေဟိတွာ ပဿာဒသောမ္မာနိ အက္ခိနိ ဥမ္မီလေတွာ ယာဝ ဒဿနပထာ ဩလောကေန္တော ဒဿနူပစာရံ ပန အတိက္ကန္တေ လောကနာထေ "ဇေံဝိစံ နာမ လောကဂ္ဂနာယကံ မဟာပုရိသံ အဟံ ဝဟိံ, သဖလံ ဝတ မေ သရီရံ အဟောသီ"တိ ပသန္နမာနသော ဟုတွာ ပုန စိရကာလံ သင္ဂတဿ ပေမဿ ဝသေန ဝိယောဂဒုက္ခံ အသဟန္တော ဘာဝိနိယာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ ဝသေန ဓမ္မတာယ စောဒိယမာနော ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ **"ပုဏ္ဏမာသေ ယထာ စန္ဒော။ပေ.။ အဟံ ကပိလဝတ္ထုသ္မိ"**န္တိအာဒိ။

၁၁၇၁. တတ္ထ **ပုဏ္ဏမာသေ** တိ ပုဏ္ဏမာသိယံ သုက္ကပက္ခေ ပန္နရသိယံ။ **တာရကာဓိပတီ**တိ တာရကာနံ အဓိပတိ။ **သသီ**တိ သသလဉ္ဆနတ။ "တာရကာဓိပ ဒိဿတီ"တိ ကေစိ ပဌန္တိ, တေသံ တာရကာဓိပဟတိ အဝိဘတ္တိက နိဒ္ဒေသော, တာရကာနံ အဓိပေ ဟုတွာ ဒိဿတိ အနုပရိယာတိ စာတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

၁၁၇၂. **ဒိဗ္ဗံ ဒေဝပုရမှဟိ စာ** တိ ဒေဝပုရသ္မိမ္ပိ ဒိဗ္ဗံ။ ယထာ မနုဿာနံ ဌာနတော ဒေဝပုရံ ဥတ္တမံ, ဇဝံ ဒေဝပုရတော စာပိ ဣဒံ တဝ ဝိမာနံ ဥတ္တမန္တိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ **"အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန, ဥဒယန္တောဝ ရံသိမာ"** တိ, ဥဂ္ဂစ္ဆန္တော သူရိယော ဝိယာတိ အတ္ထော။

၁၁၇၃. **ဝေဠုရိယသုဝဏ္ဏဿာ** တိ ဝေဠုရိယေန သုဝဏ္ဏေန စ ဣဒံ ဖွမ္ဟံ နိမ္မိတန္တိ ဝစနသေသေန ယောဇနာ။ **ဖလိကာ**တိ ဖလိကမဏိနာ။

၁၁၇၅. **ဟောက္ခရဏီ** တိ ပောက္ခရဏိယော။

၁၁၇၇-၈. **တဿာ** တိ တဿာ ပောက္ခရဏိယာ။ **ဝနဂုမ္ဗာ** တိ ဥယျာနေ သုပုပ္ဖဂစ္ဆေ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ဒေဝရာဇံ**တိ သက္ကံ ဝိယ။ **ဥပတိဋ္ဌန္တိ** တိ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောန္တိ။

၁၁၇၉. **သဗ္ဗာဘရဏသဉ္ဆန္နာ** တိ သဗ္ဗေဟိ ဣတ္ထာလင်္ကာရေဟိ ပဋိစ္ဆာဒိတာ, သဗ္ဗသော ဝိဘူသိတသရီရာ တိ အတ္ထော။ **ဝသဝတ္တီ** တိ ဝသဝတ္တိဒေဝရာဇာ ဝိယ။

၁၁၈၀. **ဘေရိသင်္ခမုဒိင်္ဂဟိ** တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန ဝုတ္တံ, ဘေရီဟိ စ သင်္ခေဟိ စ မုဒိင်္ဂေဟိ စာတိ ယောဇနာ။ **ရတိသမ္ပန္နော** တိ ဒိဗ္ဗာယ ရတိယာ သမင်္ဂီဘူတော။ **နစ္စဂီတေ သုဝာဒိတေ** တိ နစ္စေ စ ဂီတေ စ သုဒ္ဒရေ ဝာဒိတေ စ, နစ္စနေ စ ကယနေ စ သုဒ္ဒရေ ဝာဒိတေ စ ဟောတုဘူတော။ နိမိတ္တတ္ထေ ဟိ ဇတံ ဘုမ္မံ, ပဝတ္တိတေတိ တ ဝစနသေသော။

၁၁၈၁. **ဒိဗ္ဗာ တေ ဝိဝိဓာ ရူပာ** တိ ဒေဝလောကပရိယာပန္နာ နာနပ္ပကာရာ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ တုယှံ အဓိပ္ပေတာ ယထာဓိပ္ပေတာ မနောရမာ ဝိဇ္ဇန္တီတိ ကိရိယာပဒံ အာနေတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ဒိဗ္ဗာ သဒ္ဒါ** တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

၁၁၈၅. **ကဏ္ဍကော သဟဇော အဟန္တိ** တွေ **အဟန္တိ** နိပါတမတ္တံ။ "အဟုဉ်"တိ ကေစိ ပဌန္တိ, ကဏ္ဍကော နာမ အဿရာဇာ မဟာသတ္တေန သဟ ဧကေသ္မိံယေဝ ဒိဝသေ ဇာတတ္တာ သဟဇော အဟောသိန္တိ အတ္ထော။

၁၁၈၆. **အမုရတ္တာယ** န္တိ အမုရတ္တိယံ, မဇ္ဈိမယာမသမယေတိ အတ္ထော။ **ဗောဓာယ မဘိနိက္ခမိ** တိ မ-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော, အဘိသမ္ဗောဓိအတ္ထံ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမီတိ အတ္ထော။ **မုဒူဟိ ပာဏိဟီ**တိ မုဒုဟတ္ထတံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဝဒတိ။ **ဇာလိတမ္ဗနခေဟီ** တိ ဇာလဝန္တေဟိ အဘိလောဟိတနခေဟိ။ တေန ဇာလဟတ္ထတံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ တမ္ဗနခတံ အနုဗျဉ္ဇနဉ္စ ဒဿေတိ။

၁၁၈၇. **သတ္ထိ** နာမ ဇင်္ဃာ, ဣဓ ပန သတ္ထိနော အာသန္နဋ္ဌာနဘူတော ဦရုပ္ပဒေသော "သတ္ထိ"တိ ဝုတ္တော။ **အာကောဋယိတွာန**ာတိ အပ္ပောဌေတွာ။ **"ဝဟ သမ္မာ"တိ စဗ္ရဝီ** တိ "သမ္မ ကဏ္ဍက, အဇ္ဇေကရတ္တိံ မံ ဝဟ, မယှ

ဟံ ဩပဝုယ့ဟံ ဟောဟီ''တိ စ ကထေသိ။ ဝဟနေ ပန ပယောဇနံ တအာ မဟာသတ္တေန ဒဿိတံ ဝဒန္တော **''အဟံ လောကံ တာရယိဿံ, ပတ္တော သမ္ဗောဓိမုတ္တမ''**န္တိ အာဟ။ တေန ''အဟံ ဥတ္တမံ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ပတ္တော အဓိဂတော ဟုတ္တ သဒေဝကံ လောကံ သံသာရမဟောဃတော တာရယိဿာမိ, တသ္မာ နယိဒံ ဂမနံ ယံကိဥ္စိတိ စိန္တေတ္ဗယ္ယာသီ''တိ ဂမနေ ပယောဇနဿ အနုတ္တရဘာဝံ ဒဿေတိ။

၁၁၈၈-၉. ဟာသောတိ တုဋ္ဌိ။ **ဝိပုလောတိ** မဟာဥဠာရော။ **အဘိသီသိန္တိ** အာသိသိံ ဣစ္ဆိံ သမ္ပဋိစ္ဆိံ ။ **အဘိရူဠှော ဟဋ္ဌ မံ ဥတ္တတ, သက္ယပုတ္တံ မဟာယသန္တိ** ပတ္တဋ္ဌဝိပုလယသံ သက္ယရာဇပုတ္တံ မဟာသတ္တံ မံ အဘိရုယ့ဟ နိသိန္နံ ဓာနိတ္တတ။ **ဝဟိဿ** န္တိ နေသိ။

၁၁၉၀-၉၁. ပရေသန္တိ ပရရာဇူနံ။ **ဝိဇိတန္တိ** ဒေသံ ပရရဇ္ဇံ။ **ဩဟာယာတိ** ဝိဿဇ္ဇိတ္တတ။ **အပက္ကမီ** တိ အပက္ကမိတံ အာရဘိ။ ''ပရိဗ္ဗဇီ''တိ စ ပဌန္တိ။ **ပရိလေဟိသန္တိ** ပရိတော လေဟိ။ **ဥဒိက္ခိသ** န္တိ ဩလောကေသိ။

၁၁၉၂-၃. ဂရုကာဗာဓန္တိ ဂရုကံ ဗာဠ္ဟံ အာဗာဓံ, မရဏန္တိကံ ဒုက္ခန္တိ အတ္ထော။ တေနာဟ **''ဓိပ္ပံ မေ မရဏံ အဟူ''**တိ။ သော ဟိ အနေကာသု ဇာတီသု မဟာသတ္တေန ဒဠ္ဟဘတ္တိကော ဟုတ္တ အာဂတော, တသ္မာ ဝိယောဂဒုက္ခံ သဟိတုံ နာသက္ခိ, ''သမ္မာသမ္ဗောဓိ အဓိဂန္တုံ နိက္ခန္တော''တိ ပန သုတ္တတ နိရာမိသံ ဥဠာရံ ပီတိသောမနဿဥ္စ ဥပ္ပဇ္ဇိ, တေန မရဏာနန္တရံ တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိ, ဥဠာရာ စဿ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယော ဟတုရဟေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ **''တဿေဝ အာနုဘာဝေနာ''** တိ, ဌာနဂတဿ ပသာဒမယပုညဿ ဗလေန။ **ဒေဝတေ ဒေဝပုရမ္ဟိတ**တိ တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဝိယ။

၁၁၉၄. ယဥ္စ မေ အဟုတ ဟာသော, သဒ္ဒံ သုတ္တတန ဗောဓိယာ တိ ''ပတ္တော သမ္ဗောဓိမုတ္တမ''န္တိ ပဌမတရံ ဗောဓိသဒ္ဒံ သုတ္တတ တအာ မယ့ဟံ ဟာသော အဟု, ယံ ဟာသဿ ဘဝနံ သုဿနံ, **တေနေဝ ကုသလမူလေန** တေနေဝ ကုသလဗီဇေန **ဖုသိဿ** န္တိ ဖုသိဿာမိ ဟပုဏိဿာမိ။

၁၁၉၅. ဧဝံ ဒေဝပုတ္တော ယထာဓိဂတာယ အနာဂတာယ ဘဝသမ္ပတ္တိယာ ကာရဏဘူတံ အတ္တနော ကုသလကမ္မံ ကထေန္တော ဣာအနိ အတ္တနာ ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂန္တုကာမောပိ ပုရေတရံ ထေရေန သတ္ထု ဝန္ဒနံ ပေသေန္တော **''သစေ''**တိ ကထမာဟ။ တတ္ထ **သစေ ဂစ္ဆေယ္ယာသီ** တိ ယဒိ ဂမိဿသိ။ ''သစေ ဂစ္ဆသီ''တိ ကေစိ ပဌန္တိ, သော ဧဝတ္ထော။ **မမာပိ နံ ဝစနေနာ**တိ န ကေဝလံ တဝ သဘာဝေနေဝ, အထ ခော မမာပိ ဝစနေန ဘဂဝန္တံ။ **ဝန္ဒာသီ** တိ ဝဒေယ္ယာသိ, မမာပိ **သိရသာ ဝန္ဒန** န္တိ ယောဇနာ။

၁၁၉၆. ယဒိပိ အနိ ဝန္ဒနဥ္စ ပေသေမိ, ပေသေတ္တတ ဧဝ ပန န တိဋ္ဌာမီတိ ဒဿေန္တော အာဟ **''အဟမ္ပိ ဒဋ္ဌုံ ဂစ္ဆိဿံ, ဇိနံ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလ''**န္တိ။ ဂမနေ ပန ဒဠ္ဟတရံ ကာရဏံ ဒဿေတုံ **''ဒုလ္လဘံ ဒဿနံ ဟောတိ, လောကနာထာန တာဒိန''**န္တိ အာဟ။

၁၁၉၇.''သော ကတညူ ကတဝေဒီ၊ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိ။
သုတ္တတ ဂိရံ စက္ခုမတော၊ ဓမ္မစက္ခုံ ဝိသောဓယိ။

၁၁၉၈.''ဝိသောဓေတ္တတ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ဝိစိကိစ္ဆံ ဝတာနိ စ။
ဝန္ဒိတ္တတ သတ္ထုနော ပာဒေ၊ တတ္ထေဝန္တရဓာယထာ''တိ။ –

ဣမာ ဒွေ ဝ ကထာ သင်္ဂီတိကာရေဟိ ဌပိတာ။

၁၁၉၇. တတ္ထ **သုတ္တတ ဂိရံ စက္ခုမတော**တိ ပဥ္စဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝစနံ သုတ္တတ။ **ဓမ္မစက္ခု** န္တိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ။ **ဝိသောဓယီ**တိ အဓိဂစ္ဆိ။ အဓိဂမောယေဝ ဟိ တဿ ဝိသောဓနံ။

၁၁၉၈. ဝိသောဓေတ္တတ ဒိဋ္ဌိဂတ န္တိ ဒိဋ္ဌိဂတံ သမုစ္ဆိန္ဒိတ္တတ။ **ဝိစိကိစ္ဆံ ဝတာနိ စာ** တိ သောဠသဝတ္ထုကံ အဋ္ဌဝတ္ထုကဥ္စ ဝိစိကိစ္ဆဥ္စ ''သီလဗ္ဗတေဟိ သုဒ္ဓိ''တိ ပဝတ္တနကသီလဗ္ဗတပရာမာသေ စ ဝိသောဓယီတိ ယောဇနာ။

တတ္ထ ဟိ သဟ ပရိယာယေဟိ တထာ ပဝတ္တာ ပရာမာသာ ‘‘ဝတာနီ’’တိ ဝုတ္တံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကဏ္ဍကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈. အနေကဝဏ္ဏဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အနေကဝဏ္ဏံ ဒရသောကနာသန န္တိ အနေကဝဏ္ဏဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။ တေန သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာဝတိံသဘဝနံ အဂမာသိ။ အထ နံ အနေကဝဏ္ဏော ဒေဝပုတ္တော ဒိသွာ သဉ္ဇာတကရဝဗဟုမာနော ဥပသင်္ကမိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ။ ထေရော –

၁၁၉၉.‘‘အနေကဝဏ္ဏံ ဒရသောကနာသနံ၊ ဝိမာနမာရုယှ အနေကစိတ္တံ။
ပရိဝါရိတော အစ္ဆရာသင်္ဂဏေန၊ သုနိမ္မိတော ဘူတပတီဝ မောဒသိ။

၁၂၀၀.‘‘သမဿမော နတ္ထိ ကုတော ပနုတ္တရော၊ ယသေန ပုညေန စ ဣဒ္ဓိယာ စ။
သဗ္ဗေ စ ဒေဝါ တိဒသဂဏာ သမေစ္စ၊ တံ တံ နမဿန္တိ သသိံဝ ဒေဝါ။
ဣမာ စ တေ အစ္ဆရာယော သမန္တတော၊ နစ္စန္တိ ဂါယန္တိ ပမောဒယန္တိ။

၁၂၀၁.‘‘ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ၊
မနုဿဘူတော ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝေါ၊
ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ’’တိ။ –

အဓိဂတသမ္ပတ္တိကိတ္တနမုခေန ကတကမ္မံ ပုစ္ဆိ။ တံ ဒဿေတုံ –

၁၂၀၂. ‘‘သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော။ပေ။ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလ’’န္တိ။ –

ဝုတ္တံ ။ သောပိ –

၁၂၀၃.‘‘အဟံ ဘဒန္တေ အဟုဝါသိ ပုဗ္ဗေ၊ သုမေဓနာမဿ ဇိနဿ သာဝကော။
ပုထုဇ္ဇနော အနနုဗောဓောဟမသ္မိ၊ သော သတ္တ ဝဿာနိ ပရိဗ္ဗဇိဿဟံ။

၁၂၀၄.‘‘သောဟံ သုမေဓဿ ဇိနဿ သတ္ထုနော၊ ပရိနိဗ္ဗုတဿောဃတိဏ္ဏဿ တာဒိနော။
ရတနုစ္စယံ ဟေမဇာလေန ဆန္နံ၊ ဝန္ဒိတွာ ထူပသ္မိံ မနံ ပသာဒယိံ။

၁၂၀၅.‘‘န မာသိ ဒါနံ န စ မတ္ထိ ဒါတုံ၊ ပရေ စ ခေါ တတ္ထ သမာဒပေသိံ။
ပူဇေထ နံ ပူဇနီယဿ ဓာတုံ၊ ဧဝံ ကိရ သဂ္ဂမိတော ဂမိဿထ။

၁၂၀၆.‘‘တဒေဝ ကမ္မံ ကုသလံ ကတံ မယာ၊
သုခဉ္စ ဒိဗ္ဗံ အနုဘောမိ အတ္တနာ။
မောဒါမဟံ တိဒသဂဏဿ မဇ္ဈေ၊
န တဿ ပုညဿ ခယမ္ပိ အဇ္ဈဂ’’န္တိ။ – ကထေသိ။

ဣတော ကိရ တိံသကပ္ပသဟဿေ သုမေဓော နာမ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ သဒေဝကံ လောကံ ၉
ကောဘာသံ ကတွာ ကတဗုဒ္ဓကိစ္စော ပရိနိဗ္ဗုတော, မနုဿေဟိ စ ဘဂဝတော ဓာတုံ ဂဟေတွာ ရတနစေတိယေ ကတေ အညတရော ပုရိသော သတ္ထု သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ သတ္တ ဝဿာနိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ အနဝဋ္ဌိတစိတ္တတာယ ကုက္ကုစ္စကော ဟုတွာ ဥပ္ပဗ္ဗဇိ။ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတော စ သံဝေဂဗဟုလတာယ ဓမ္မစ္ဆန္ဒဝန္တတာယ စ စေတိယင်္ဂ

ဏော သမ္မဇ္ဇနပရိဘဏ္ဍာဒီနိ ကရောန္တော နိစ္စသီလဥပေါသထသီလာနိ ရက္ခန္တော ဓမ္မံ သုဏန္တော အညေ စ ပုည ကိရိယာယ သမာဒပေန္တော ဝိစရိ။ သော အာယုပရိယောသာနေ ကာလကတော တာဝတိံသေသု နိဗ္ဗတ္တိ။ သော ပုညကမ္မ မဿ ဥဠာရဘာဝေန မဟေသက္ခော မဟာနုဘာဝေ သက္ကာဒီဟိ ဒေဝတာဟိ သက္ကတပူဇိတော ဟုတွာ တတ္ထ ယာဝ တာယုကံ ဌတွာ တတော စုတော အပရာပရံ ဒေဝမနုဿေသု သံသရန္တော ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပာကာဝသေသေန တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ, ''အနေကဝဏ္ဏော''တိ နံ ဒေဝတာ သဉ္ဇာနိံသု။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''အထ နံ အနေကဝဏ္ဏော ဒေဝပုတ္တော။ပေ.။ န တဿ ပုညဿ ခယမ္ပိ အဇ္ဈဂ''န္တိ ကထေသိ''တိ။

၁၁၉၉. တတ္ထ **အနေကဝဏ္ဏန္တိ** နီလပီတာဒိဝသေန ဝိဝိဓဝဏ္ဏတာယ အနန္တရဝိမာနာဒီနံ ဝိဝိသဏ္ဌာနတာယ စ နာနာ ဝိဓဝဏ္ဏံ။ **ဒရသောကနာသနန္တိ** သီတလဘာဝေန ဒရထပရိဠာဟာနံ ဝိနောဒနတော မနုညတာယ ဒဿနီယတာယ စ သောကဿ အနောကာသတော ဒရသောကနာသနံ။ **အနေကစိတ္တ** န္တိ နာနာဝိဓစိတ္တရူပံ။ **သုနိမ္မိတော ဘူတပတီတ** တိ တာဝတိံသကာယိကောပိ ဥဠာရဒိဗ္ဗဘောဂတာယ သုနိမ္မိတဒေဝရာဇာ ဝိယ မောဒသိ တုဿသိ အဘိရမသိ။

၁၂၀၀. သမဿမော တိ သမော ဧဝ ဟုတွာ သမော, နိဗ္ဗရိယာယေန သဒိသော တေ တုယှံ နတ္ထိ, ကုတော ပန ကေန ကာရဏေန ဥတ္တရိ အဓိကော ကော နာမ သိယာ။ ကေန ပန သမတာ ဥတ္တရိတရတာ စာတိ အာဟ **''ယသေန ပု ညေန စ ဣဒ္ဓိယာ စာ''**တိ။ တတ္ထ **ယသေနာ**တိ ပရိတရေန။ **ဣဒ္ဓိယာ** တိ အာနုဘာဝေန။ **ယသေနာ**တိ တ ဣဿရိယေ န, **ဣဒ္ဓိယာ** တိ ဒေဝိဒ္ဓိယာ။ **ယသေနာ**တိ တ ဝိဘဝသမ္ပတ္တိယာ, **ဣဒ္ဓိယာ** တိ ယထိစ္ဆိ တဿ ကာမဂုဏဿ ဣဇ္ဈနေ န။ **ယသေနာ**တိ တ ကိတ္တိဃောသေန, **ဣဒ္ဓိယာ** တိ သမိဒ္ဓိယာ။ **ပုညေနာ**တိ တတ္ထ တတ္ထ ဝုတ္တာဝသိဋ္ဌပုညဖလေန, ပုညကမ္မေနေဝ တာ။

''သဗ္ဗေ စ ဒေဝ'' တိ သာမညတော ဂဟိတမတ္တံ **''တိဒသဂဏာ''**တိ ဣမိနာ ဝိသေသေတွာ ဝုတ္တံ။ ဧကစ္စေ သ ပစ္စေကံ နိပစ္စကာရံ ကရောန္တာပိ ပမုဒိတာ န ကရောန္တိ, န ဧဝမေတဿ ။ တေဿ ပန ပမုဒိတာပိ ကရောန္တိ ယေတတိ ဒဿေတုံ **''သမေစ္စာ''** တိ ဝုတ္တံ။ **တံ တန္တိ** တံ တွံ။ **သသိံဝ ဒေဝတ**တိ ယထာ နာမ သုက္ကပက္ခဟဋ္ဌပဒိယံ ဒိဿမာနံ သသိံ စန္ဒံ မနုဿာ ဒေဝတ စ အာဒရဇာတာ နမဿန္တိ, ဧဝံ တံ သဗ္ဗေပိ တိဒသဂဏာ နမဿန္တီတိ အတ္ ထော။

၁၂၀၃. ဘဒန္တေ တိ ထေရံ ကရဝဗဟုမာနေန သမုဒာစရတိ။ **အဟုတသိန္တိ** အဟောသိံ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ ပုရိမဇာတိယံ။ **သု မေဓနာမဿ ဇိနဿ သာဝကော**တိ သုမေဓောတိ ဧဝံ ဟာကဋ္ဌနာမဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတဘာဝေ န သာဝကော။ **ပုထုဇ္ဇနော** တိ အနရိယော။ တတ္ထာပိ သစ္စာနံ အနနုဗောဓမေတ္တဿာပိ အဘာဝေန **အနနုဗောဓော။ သော သတ္တ ဝဿာနိ ပရိဗ္ဗဇိဿဟန္တိ** သော အဟံ သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဂုဏမတ္တေန ဝိစရိံ, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ နာဓိဂစ္ဆိန္တိ အဓိပ္ပာယော။

၁၂၀၄. ရတနုစ္စယ န္တိ မဏိကနကာဒိရတနေဟိ ဥစ္စိတံ ဉဿိတရတနစေတိယံ။ **ဟေမဇာလေန ဆန္န** န္တိ သမန္ တတော ဥပရိ စ ကဉ္စနဇာလေန ပဋိစ္ဆာဒိတံ။ **ဝန္ဒိတွာ** တိ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန တတ္ထ တတ္ထ ပဏာမံ ကတွာ။ **ထူပသ္မိံ မနံ ပသာဒယိန္တိ** ''သဗ္ဗညုဂုဏာဓိဋ္ဌာနာယ ဝတ ဓာတုယာ အယံ ထူပေ''တိ ထူပသ္မိံ စိတ္တံ ပသာဒေသိံ။

၁၂၀၅. န မာသိ အနန္တိ မေ မယာ ကတံ အနံ နာသိ နာဟောသိ။ ကသ္မာ ပန? **န စ မေတ္ထိ အတု** န္တိ မေ မမ ပရိဂ္ ဂဟဘူတံ အနံ အတုံ န အတ္ထိ, န ကိဉ္စိ ဒေယျဝတ္ထု ဝိဇ္ဇတိ, **ပရေ စ ခော** သတ္တေ **တတ္ထ** အနေ **သမာဒပေသိံ**။ ''ပ ရေသဥ္စ တတ္ထ သမာဒပေသိ''န္တိ စ ပဌန္တိ, တတ္ထ **ပရေသန္တိ** ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ။ **ပူဇေထ နန္** တိအာဒိ သမာဒပနာကာရဒဿနံ, တံ ဓာတုန္တိ ယောဇနာ။ **ဧဝံ ကိရာတိ ကိရ**-သဒ္ဒော အနုဿဝတ္ထော။

၁၂၀၆. န တဿ ပုညဿ ခယမ္ပိ အဇ္ဈဂ န္တိ တဿ တအာ သုမေဓံ ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ကတဿ ပုညကမ္မ ဿ ပရိက္ခယံ နာဓိဂစ္ဆိံ, တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပာကာဝသေသံ ပစ္စနုဘောမီတိ ဒဿေတိ။ ယံ ပနေတ္ထ န ဝုတ္ တံ, တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျမေဝ။

အနေကဝဏ္ဏဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉. မဋ္ဌကုဏ္ဍလိဝိမာနဝဏ္ဏနာ

အလင်္ကတော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီတိ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ၊ တေန သမယေန သာဝတ္ထိဝါသီ ဧကော ဗြာဟ္မဏော အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ အဿဒ္ဓော အပ္ပသန္နော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ကဿစိ ကိဉ္စိ န ဒေတိ, အဒါနတော ဧဝ "အဒိန္နပုဗ္ဗကော"တိ ပညာယိတ္ထ။ သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘာဝေန စ လုဒ္ဓဘာဝေန စ တထာဂတံ ဝါ တထာဂတသာဝကံ ဝါ ဒဋ္ဌုမ္ပိ န ဣစ္ဆတိ။ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိံ နာမ အတ္တနော ပုတ္တဉ္စ သိက္ခာပေသိ "တာတ , တယာ သမဏော ဂေါတမော တဿ သာဝကာ စ န ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ န ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"တိ။ သောပိ တထာ အကာသိ။ အထဿ ပုတ္တော ဂိလာနော အဟောသိ, ဗြာဟ္မဏော ဓနက္ခယဘယေန ဘေသဇ္ဇံ န ကာရေသိ, ရောဂေ ပန ဝဍ္ဎိတေ ဝေဇ္ဇေ ပက္ကောသိတွာ ဒဿေသိ။ ဝေဇ္ဇာ တဿ သရီရံ ဩလောကေတွာ "အတေကိစ္ဆော"တိ တံ ဉတွာ အပက္ကမိံသု။ ဗြာဟ္မဏော "ပုတ္တေ အဗ္ဘန္တရေ မတေ နီဟရဏံ ဒုက္ခ"န္တိ ပုတ္တံ ဗဟိဒွါရကောဋ္ဌကေ နိပဇ္ဇာပေသိ။

ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယေ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ လောကံ ဝေါလောကေန္တော အဒ္ဒသ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိမာဏဝံ ခီဏာယုကံ တဒဟေဝ စဝနဓမ္မံ, နိရယသံဝတ္တနိကဉ္စဿ ကမ္မံ ကတောကာသံ။ "သစေ ပနာဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ, သော မယိ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပိတရံ အာဠာဟနေ ရောဒမာနံ ဥပဂန္တွာ သံဝေဇေဿတိ, ဧဝံ သော စ တဿ ပိတာ စ မမ သန္တိကံ အာဂမိဿတိ, မဟာဇနကာယော သန္နိပတိဿတိ, တတ္ထ မယာ ဓမ္မေ ဒေသိတေ မဟာဓမ္မာဘိသမယော ဘဝိဿတီ"တိ ဧဝံ ပန ဉတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌော မဋ္ဌကုဏ္ဍလိမာဏဝဿ ပိတု ဂေဟသမီပေ ဌတွာ ဆဗ္ဗဏ္ဏဗုဒ္ဓရံသိယော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တာ ဒိသွာ မာဏဝေါ "ကိမေတ"န္တိ ဣတော စိတော စ ဝိလောကေန္တော အဒ္ဒသ ဘဂဝန္တံ ဒန္တံ ဂုတ္တံ သန္တိန္ဒြိယံ ဒွတ္တိံသာယ မဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ အသီတိယာ အနုဗျဉ္ဇနေဟိ ဗျာမပ္ပဘာယ ကေတုမာလာယ စ ဝိဇ္ဇောတမာနံ အနုပမာယ ဗုဒ္ဓသိရိယာ အစိန္တေယျေန ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ဝိရောစမာနံ။ ဒိသွာ တဿ ဧတဒဟောသိ "ဗုဒ္ဓေါ နု ခေါ ဘဂဝါ ဣဓာနုပ္ပတ္တော, ယဿာယံ ရူပသမ္ပဒါ အတ္တနော တေဇသာ သူရိယမ္ပိ အဘိဘဝတိ, ကန္တဘာဝေန စန္ဒိမံ, ဥပသန္တဘာဝေန သဗ္ဗေပိ သမဏဗြာဟ္မဏေ, ဥပသမေန နာမ ဧတ္ထေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ, အယမေဝ စ မညေ ဣမသ္မိံ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော, မမေဝ စ အနုကမ္ပာယ ဣဓာနုပ္ပတ္တော"တိ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏာယ ပီတိယာ နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌသရီရော အနပ္ပကံ ပီတိသောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေန္တော ပသန္နစိတ္တော အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ နိပဇ္ဇိ။ တံ ဒိသွာ ဘဂဝါ "အလံ ဣမဿ ဧတ္တကေန သဂ္ဂူပပတ္တိယာ"တိ ပက္ကာမိ။

သောပိ တံ ပီတိသောမနဿံ အဝိဇဟန္တောဝ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသေသု ဒွါဒသယောဇနိကေ ဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပိတာ ပနဿ သရီရသက္ကာရံ ကာရေတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ပစ္စူသဝေလာယံ အာဠာဟနံ ဂန္တွာ "ဟာ ဟာ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိ, ဟာ ဟာ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ"တိ ပရိဒေဝမာနော အာဠာဟနံ အနုပရိက္ကမန္တော ရောဒတိ။ ဒေဝပုတ္တော အတ္တနော ဝိဘဝသမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ "ကုတော နု ခေါ အဟံ ဣဓာဂတော ကိဉ္စ ကမ္မံ ကတွာ"တိ ဥပဓာရေန္တော အတ္တနော ပုရိမတ္တဘာဝံ ဉတွာ တတ္ထ စ မရဏကာလေ ဘဂဝတိ ပဝတ္တိတံ စိတ္တပ္ပသာဒံ မနောဟရံ အဉ္ဇလိကရဏမတ္တံ ဒိသွာ "အဟော မဟာနုဘာဝါ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော"တိ သာတိသယံ တထာဂတေ သဉ္ဇာတပ္ပသာဒဗဟုမာနော "အဒိန္နပုဗ္ဗကဗြာဟ္မဏော နု ခေါ ကိံ ကရောတီ"တိ ဥပဓာရေန္တော အာဠာဟနေ ရောဒမာနံ ဒိသွာ "အယံ မယှံ ပုဗ္ဗေ ဘေသဇ္ဇမတ္တမ္ပိ အကတွာ ဣဒါနိ နိရတ္ထကံ အာဠာဟနေ ရောဒတိ, ဟန္ဒ နံ သံဝေဇေတွာ ကုသလေ ပတိဋ္ဌာပေဿာမီ"တိ ဒေဝလောကတော အာဂန္တွာ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိရူပေန ရောဒမာနော "ဟာ ဟာ စန္ဒ, ဟာ ဟာ သူရိယာ"တိ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တော ပိတု သမီပေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဗြာဟ္မဏော "အယံ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ အာဂတော"တိ စိန္တေတွာ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

၁၂၀၇. "အလင်္ကတော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ၊ မာလဓာရီ ဟရိစန္ဒနုဿဒော။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒသိ၊ ဝနမဇ္ဈေ ကိံ ဒုက္ခိတော တုဝ"န္တိ။

တတ္ထ **အလင္ကတော** တိ ဝိဘူသိတော။ **မင္ဒကုဏ္ဍလီ** တိ သရီရပ္ပဒေသဿ အဃံသနတ္ထံ မာလာလတာဒယော အဒဿေတွာ မဋ္ဌာကာရေနေဝ ကတကုဏ္ဍလော။ အထ ဝါ **မင္ဒကုဏ္ဍလီ** တိ ဝိသုဒ္ဓကုဏ္ဍလော, တာပေတွာ ဇာတိ ဟိင်္ဂုလိကာယ မဇ္ဇိတွာ ဓောဝိတွာ သူကရလောမေန မဇ္ဇိတကုဏ္ဍလောတိ အတ္ထော ။ **မာလဓာရီ**တိ မာလံ ဓာရေန္တော, ပိဠန္ဓိတမာလောတိ အတ္ထော။ **ဟရိစန္ဒနုဿဒေါ** တိ ရတ္တစန္ဒနေန သဗ္ဗသော အနုလိတ္တဂတ္တော။ **ကိန္တိ** ပုစ္ဆာဝစနံ။ **ဒုက္ခိတော** တိ ဒုက္ခပ္ပတ္တော။ **ကိံဒုက္ခိတော** တိ တ ဧကေမေဝ ပဒံ, ကေန ဒုက္ခေန ဒုက္ခိတောတိ အတ္ထော။

အထ နံ ဒေဝပုတ္တော အာဟ –

၁၂ဝ၈.“သောဝဏ္ဏမယော ပဘဿရော၊ ဥပ္ပန္နော ရထပဉ္ဇရော မမ။
တဿ စက္ကယုဂံ န ဝိန္ဒာမိ၊ တေန ဒုက္ခေန ဇဟာမိ ဇီဝိတ”န္တိ။

အထ နံ ဗြာဟ္မဏော အာဟ –

၁၂ဝ၉.“သောဝဏ္ဏမယံ မဏိမယံ၊ လောဟိတကမယံ အထ ရူပိယမယံ။
အာစိက္ခ မေ ဘဒ္ဒမာဏဝ၊ စက္ကယုဂံ ပဋိပါဒယာမိ တေ”တိ။

တံ သုတွာ မာဏဝေါ “အယံ ပုတ္တဿ ဘေသဇ္ဇံ အကတွာ ပုတ္တပတိရူပကံ မံ ဒိသွာ ရောဒန္တော ‘သုဝဏ္ဏာဒိမယံ ရထစက္ကံ ကရောမီ’တိ ဝဒတိ, ဟောတု နိဂ္ဂဏှိဿာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ “ကီဝ မဟန္တံ မေ စက္ကယုဂံ ကရိဿသီ”တိ ဝတွာ “ယာဝ မဟန္တံ အာကင်္ခသီ”တိ ဝုတ္တေ “စန္ဒိမသူရိယေဟိ မေ အတ္ထော, တေ မေ ဒေဟီ”တိ ယာစန္တော –

၁၂၁ဝ.“သော မာဏဝေါ တဿ ပာဝဒိ၊ စန္ဒသူရိယာ ဥဘယေတ္ထ ဒိဿရေ။
သောဝဏ္ဏမယော ရထော မမ၊ တေန စက္ကယုဂေန သောဘတီ”တိ။

အထ နံ ဗြာဟ္မဏော အာဟ –

၁၂၁၁.“ဗာလော ခော တွံ အသိ မာဏဝ၊ ယော တွံ ပတ္ထယသေ အပတ္ထိယံ။
မညာမိ တုဝံ မရိဿသိ၊ န ဟိ တွံ လစ္ဆသိ စန္ဒသူရိယေ”တိ။

အထ နံ မာဏဝေါ “ကိံ ပန ပညာယမာနဿတ္ထာယ ရောဒန္တော ဗာလော ဟောတိ, ဥဒါဟု အပညာယမာနဿာ”တိ ဝတွာ –

၁၂၁၂.“ဂမနာဂမနမ္ပိ ဒိဿတိ၊ ဝဏ္ဏဓာတု ဥဘယတ္ထ ဝီထိယာ။
ပေတော ကာလကတော န ဒိဿတိ၊ ကော နိဓ ကန္ဒတံ ဗာလျတရော”တိ။

တံ သုတွာ ဗြာဟ္မဏော “ယုတ္တံ ဧသ ဝဒတီ”တိ သလ္လက္ခေတွာ –

၁၂၁၃.“သစ္စံ ခော ဝဒေသိ မာဏဝ၊ အဟမေဝ ကန္ဒတံ ဗာလျတရော။
စန္ဒံ ဝိယ ဒါရကော ရုဒံ၊ ပေတံ ကာလကတာဘိပတ္ထယီ”န္တိ။ –

ဝတွာ တဿ ကထာယ နိဿောကော ဟုတွာ မာဏဝဿ ထုတိံ ကရောန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၂၁၄.“အာဒိတ္တံ ဝတ မံ သန္တံ၊ ဃတသိတ္တံဝ ပါဝကံ။
ဝါရိနာ ဝိယ ဩသိဉ္စံ၊ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာပယေ ဒရံ။

၁၂၁၅.“အဗ္ဗဟီ ဝတ မေ သလ္လံ၊ သောကံ ဟဒယနိဿိတံ။
ယော မေ သောကပရေတဿ၊ ပုတ္တသောကံ အပါနုဒိ။

၁၂၁၆.“သတ္တဟံ အဗ္ဗုဠ္ဟသလ္လောသ္မိ၊ သီတိဘူတောသ္မိ နိဗ္ဗုတော။
န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ တဝ သုတွာန မာဏဝ”တိ။

၁၂၀၈-၁၀. တတ္ထ **ရထပဉ္ဇရော** တိ ရထူပတ္ထံ။ **န ဝိန္ဒာမိ** တိ န လဘာမိ။ **ဘဒ္ဒမာဏဝ** တိ အာလပနံ။ **ပဋိဟာဒယာ မီ**တိ သမ္ပာဒေတွာ ဒအာမိ, မာ စက္ကယုကဘာဝေန ဇီဝိတံ ဇဟီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဥဘယေတ္ထ ဒိဿရေ** တိ ဥဘောပိ တေ္တ စန္ဒသူရိယာ အာကာသေ ဒိဿန္တိ။ **ယ**-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော, ဥဘယေ တ္ထောတိ တ ပဒဝိဘာဂေါ။

၁၂၁၂. **ဂမနာဂမနန္တိ** ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဩဂမနုဂ္ဂမနဝသေန စန္ဒသူရိယာနံ ဂမနံ အာဂမနဉ္စ ဒိဿတိ။ “ဂမနာဂ မန”န္တိပိ ပာဠိ, ဥဂ္ဂမနံ ဩဂမနဉ္စာတိ အတ္ထော။ **ဝဏ္ဏဓာတူ**တိ သီတိဘာဝဝိသိဋ္ဌာ ကန္တဘာဝဘာသုရာ, ဥဏှဘာဝ ဝိသိဋ္ဌာ တိက္ခဘာဝဘာသုရာ စ ဝဏ္ဏနိဘာ။ **ဥဘယတ္ထာ** တိ စန္ဒေ သူရိယေ စာတိ ဒွီသုပိ ဝဏ္ဏဓာတု ဒိဿတီတိ ယော ဇေတဗ္ဗံ။ **ဝီထိယာ**တိ ပဝတ္တနဝီထိယံ အာကာသေ, နာဂဝီထိယာဒိဝီထိယံ တ။ “ဥဘယေတ္ထာ”တိပိ ပာဌော, ဥဘယေ ဧ တ္ထာတိ ပဒဝိဘာဂေါ။ **ဗာလျတရော** တိ ဗာလတရော အတိသယေန ဗာလော။

၁၂၁၃. ကမ္မံ ပန ကထံ သုတွာ “အလဗ္ဘနီယဝတ္ထုံ ဝတာဟံ ပတ္ထေတွာ ကေဝလံ သောကဂ္ဂိနာ ဍယှာမိ, ကိံ မေ နိရတ္ထကေန အနယဗျသနေနာ”တိ ပဋိသင်္ခာနေ အဋ္ဌာသိ။ အထ ဒေဝပုတ္တော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီရူပံ ပဋိသံဟရိတွာ အတ္တနော ဒိဗ္ဗရူပေနေဝ အဋ္ဌာသိ။ ဗြာဟ္မဏော ပန တံ အနောလောကေတွာ မာဏဝတေဟာရေနေဝ တေဟာရန္တော **“သစ္စံ ခေါ ဝဒေသိ မာဏဝ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **စန္ဒံ ဝိယ အရကော ရုဒ** န္တိ စန္ဒံ အဘိပတ္ထယံ ရုဒန္တော အရကော ဝိယာတိ အတ္ထော။ **ကာလကတာဘိပတ္ထယိ** န္တိ ကာလကတံ အဘိပတ္ထယိံ။ “အဘိပတ္ထယ”န္တိပိ ပာဌော။

၁၂၁၄-၅. **အာဒိတ္တ** န္တိ သောကဂ္ဂိနာ အာဒိတ္တံ။ **နိဗ္ဗာပယေ ဒရ** န္တိ နိဗ္ဗာပယိ ဒရထံ သောကပရိဠာဟံ။ **အဗ္ဗ ဟီ**တိ ဥဒ္ဓရိ။

အထ ဗြာဟ္မဏော သောကံ ဝိနောဒေတွာ အတ္တနော ဥပဒေသအာယကံ ဒိဗ္ဗရူပေန ဌိတံ ဒိသွာ “ကော နာမ တွံ”န္တိ ပုစ္ဆန္တော –

၁၂၁၇.“ဒေဝတာ နုသိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒော။
ကော တ တွံ ကဿ တ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ”န္တိ။ –

အာဟ။ သောပိ တဿ –

၁၂၁၈.“ယဉ္စ ကန္ဒသိ ယဉ္စ ရောဒသိ၊ ပုတ္တံ အာဠာဟနေ သယံ ဒဟိတွာ။
သွာဟံ ကုသလံ ကရိတွာ ကမ္မံ၊ တိဒသာနံ သဟဗျတံ ဂတော”တိ။ –

အတ္တာနံ ကထေသိ။ တတ္ထ **ယဉ္စ ကန္ဒသိ ယဉ္စ ရောဒသီ** တိ ယံ တဝ ပုတ္တံ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိံ ဥဒ္ဒိဿ ရောဒသိ, အ ဿုနိ မုဉ္စသိ။

အထ နံ ဗြာဟ္မဏော အာဟ –

၁၂၁၉.“အပ္ပံ တ ဗဟုံ တ နာဒ္ဒသာမ၊ ဒာနံ ဒဒန္တဿ သကေ အဂါရေ။
ဥပေါသထကမ္မံ တ တာဒိသံ၊ ကေန ကမ္မေန ဂတောသိ ဒေဝလောက”န္တိ။

တတ္ထ “ဥပေါသထကမ္မံ တ တာဒိသံ နာဒ္ဒသာမာ”တိ ယောဇနာ။

အထ နံ မာဏဝေါ အာဟ –

၁၂၂၀.“အာဗာဓိကောဟံ ဒုက္ခိတော ဂိလာနော၊ အာတုရရူပေါမှိ သကေ နိဝေသနေ။

ဗုဒ္ဓံ ဝိဂတရဇံ ဝိတိဏ္ဏကင်္ခံ၊ အဒ္ဒက္ခိ သုဂတံ အနောမပညံ။

၁၂၂၁.“သုတ္တာဟံ မုဒိတမနော ပသန္နစိတ္တော၊ အဥ္ဇလိံ အကရိံ တထာဂတဿ။
တာဟံ ကုသလံ ကရိတွာန ကမ္မံ၊ တိဒသာနံ သဟဗျတံ ဂတော”တိ။

၁၂၂၀-၂၁. တတ္ထ **အာဗာဓိကော**တိ အာဗာဓေသမင်္ဂီ။ **ဒုက္ခိတော** တိ တေနေဝ အာဗာဓိကဘာဝေန ဇာတဒုက္ခော။ **ဂိလာနော**တိ ဂိလာယမာနောတိ အတ္ထော။ **အာတုရရူပော**တိ ဒုက္ခဝေဒနာဘိတုန္နကာယော။ **ဝိဂတရဇ**န္တိ ဝိဂတရာဂာဒိရဇံ။ **ဝိတိဏ္ဏကင်္ခ**န္တိ သဗ္ဗသော သံသယာနံ သမုစ္ဆိန္နတ္တာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆံ။ **အနောမပည**န္တိ ပရိပုဏ္ဏပညံ, သဗ္ဗညုန္တိ အတ္ထော။ **အကရိ**န္တိ အကာသိံ။ **တာဟ**န္တိ တံ အဟံ။

ဧဝံ တသ္မိံ ကထေန္တေယေဝ ဗ္ရာဟ္မဏဿ သကလသရီရံ ပီတိယာ ပရိပူရိ။ သော တံ ပီတိံ ပဝေဒေန္တော –

၁၂၂၂.“အစ္ဆရိယံ ဝတ အဗ္ဘုတံ ဝတ၊
အဥ္ဇလိကမ္မဿ အယမီဒိသော ဝိပါကော။
အဟမ္ပိ မုဒိတမနော ပသန္နစိတ္တော၊
အဇ္ဇေဝ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဝဇာမီ”တိ။ – အာဟ။

တတ္ထ အနဘိဏှပဝတ္တိတာယ အစ္ဆရံ ပဟရိတုံ ယောဂ္ဂန္တိ **အစ္ဆရိယံ,** အဘူတပုဗ္ဗတာယ **အဗ္ဘုတံ**။ ဥဘယေနပိ ဝိမှယာဝဟတံယေဝ ဒဿေတွာ **“အဟမ္ပိ မုဒိတမနော ပသန္နစိတ္တော, အဇ္ဇေဝ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဝဇာမီ”** တိ အာဟ။

အထ နံ ဒေဝပုတ္တော သရဏဂမနေ သီလသမာဒါနေ စ နိယောဇေန္တော –

၁၂၂၃.“အဇ္ဇေဝ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဝဇာဟိ၊ ဓမ္မဉ္စ သင်္ဃဉ္စ ပသန္နစိတ္တော။
တထေဝ သိက္ခာယ ပဒာနိ ပဉ္စ၊ အခဏ္ဍဖုလ္လာနိ သမာဒိယဿု။

၁၂၂၄.“ပါဏာတိပါတာ ဝိရမဿု ခိပ္ပံ၊ လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယဿု။
အမဇ္ဇပေါ မာ စ မုသာ ဘဏာဟိ၊ သကေန ဒါရေန စ ဟောဟိ တုဋ္ဌော”တိ။ –

ကထာဒွယမာဟ။

၁၂၂၃. တတ္ထ **တထေဝ**တိ ယထာ ပသန္နစိတ္တော “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ”တိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဝဇေသိ, တထေဝ “သွာက္ခာတော ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော သင်္ဃော”တိ ပသန္နစိတ္တော ဓမ္မဉ္စ သင်္ဃဉ္စ သရဏံ ဝဇာဟိ။ ယထာ တ ပသန္နစိတ္တော ရတနတ္တယံ သရဏံ ဝဇေသိ, တထေဝ “အယံ ဓော်သတော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ ဟိတ သုခာဝဟော”တိ ပသန္နစိတ္တော **သိက္ခာယ** အဓိသီလသိက္ခာယ **ပဒာနိ** ကောဋ္ဌာသဘူတာနိ အဓိစိတ္တအဓိပညာသိက္ခာယ တ ဥပာယဘူတာနိ ပဉ္စသီလာနိ အဝိကောပနတော စ အသံကိလိဋ္ဌတော စ **အခဏ္ဍဖုလ္လာနိ သမာဒိယဿု,** သမာအ ယ ဝတ္တဿူတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဒေဝပုတ္တေန သရဏဂမနေ သီလသမာဒါနေ စ နိယောဇိတော ဗ္ရာဟ္မဏော တဿ ဝစနံ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော –

၁၂၂၅.“အတ္ထကာမောသိ မေ ယက္ခ၊ ဟိတကာမောသိ ဒေဝတေ။
ကရောမိ တုယှံ ဝစနံ၊ တွံသိ အာစရိယော မမာ”တိ။ –

ကထံ ဝတွာ တတ္ထ ပတိဋ္ဌဟန္တော –

၁၂၂၆.“ဥပေမိ သရဏံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မဉ္စာပိ အနုတ္တရံ။

သင္သုစ္ဆ နရဒေဝဿ၊ ဂစ္ဆာမိ သရဏံ အဟံ။

၁၂၂၇. ''ဟဏ္ဏာတိဟတာ ဝိရမာမိ ခိပ္ပံ၊ လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယာမိ။
အမဇ္ဇပေါ နော စ မုသာ ဘဏာမိ၊ သကေန ဒါရေန စ ဟောမိ တုဋ္ဌော''တိ။ –

ကထာဒ္ဒဝယမာဟ။ တမ္ပိ သုဝိညေယ္ယမေဝ။

တတော ဒေဝပုတ္တော ''ကတံ မယာ ဗြာဟ္မဏဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ, ဣဒါနိ သယမေဝ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိဿတီ''တိ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။ ဗြာဟ္မဏောပိ ခေါ ဘဂဝတိ သဉ္ဇာတပသာဒဗဟုမာနော ဒေဝတာယ စ စောဒိယမာနော ''သမဏံ ဂေါတမံ ဥပသင်္ကမိဿာမီ''တိ ဝိဟာရာဘိမုခေါ ဂစ္ဆတိ။ တံ ဒိသွာ မဟာဇနော ''အယံ ဗြာဟ္မဏော တွေကံ ကာလံ တထာဂတံ အနုပသင်္ကမိတွာ အဇ္ဇ ပုတ္တသောကေန ဥပသင်္ကမတိ, ကီဒိသီ နု ခေါ ဓမ္မဒေသနာ ဘဝိဿတီ''တိ တံ အနုဗန္ဓိ။

ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ဧဝမာဟ ''သက္ကာ နု ခေါ ဘော ဂေါတမ ကိဉ္စိ အနံ အဒတွာ သီလံ တ အရက္ခိတွာ ကေဝလံ တုမှေဟိ ပသာဒမတ္တေန သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တိတု''န္တိ။ ''နနု, ဗြာဟ္မဏ, အဇ္ဇ ပစ္စူသဝေလာယံ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိနာ ဒေဝပုတ္တေန အတ္တနော ဒေဝလောကူပပတ္တိကာရဏံ တုယှံ ကထိက''န္တိ ဘဂဝါ အဘဏိ။ တသ္မိံ ခဏေ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဒေဝပုတ္တော သဟ ဝိမာနေန အာဂန္တွာ ဒိဿမာနရူပေဟိ ဝိမာနတော ဩရုယှ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ ဘဂဝါ တဿံ ပရိသတိ တေန ဒေဝပုတ္တေန ကတသုစရိတံ ကထေတွာ ပရိသာယ စိတ္တကလ္လတံ ဉတွာ သာမုက္ကံသိကံ ဓမ္မဒေသနံ အကာသိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ ဒေဝပုတ္တော စ ဗြာဟ္မဏော စ သန္နိပတိတပရိသာ စာတိ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသီတိ။

မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀. သေရီသကဝိမာနဝဏ္ဏနာ

သုဏောထ ယက္ခဿ စ ဝါဏိဇာန စာ တိ သေရီသကဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတိ ပရိနိဗ္ဗုတေ အာယသ္မာ ကုမာရကဿပေ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ သေတဗ္ယနဂရံ သမ္ပတ္တော။ တတ္ထ ပာယာသိရာဇညံ အတ္တနော သန္တိကံ ဥပဂတံ ဝိပရီတဂ္ဂါဟတော ဝိဝေစေတွာ သမ္မာဒဿနေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ပုညပသုတော ဟုတွာ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ အနံ ဒေန္တော တတ္ထ အကတပရိစယတာယ အသက္ကစ္စံ အနံ ဒတွာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ စာတုမဟာရာဇိကဘဝနေ သုညေ သေရီသကေ ဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။

အတီတေ ကိရ ကဿပဿ ဘဂဝတော ကာလေ ဧကော ခီဏာသဝတ္ထေရော အညတရသ္မိံ ကမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဗဟိကမေ ဒေဝသိကံ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ဘတ္တကိစ္စံ အကာသိ။ တံ ဒိသွာ ဧကော ဂေဟလကော ''အယျော သူရိယာတပေန ကိလမတီ''တိ ပသန္နစိတ္တော စတူဟိ သိရီသထမ္ဘေဟိ သာခါမဏ္ဍပံ ကတွာ အဒါသိ, မဏ္ဍပဿ သမီပေ သိရီသရုက္ခံ ရောပေသီတိ စ ဝဒန္တိ။ သော ကာလံ ကတွာ တေနေဝ ပုညကမ္မေန စာတုမဟာရာဇိကေသု နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ပုရိမကမ္မဿ သူစကံ ဝိမာနဒွာရေ သိရီသဝနံ နိဗ္ဗတ္တိ ဝဏ္ဏဂန္ဓသမ္ပန္နေဟိ ပုပ္ဖေဟိ သဗ္ဗကာလံ ဥပသောဘမာနံ, တေန တံ ဝိမာနံ ''သေရီသက''န္တိ ပညာယိတ္ထ။ သော စ ဒေဝပုတ္တော ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဒေဝေသု စေဝ မနုဿေသု စ သံသရန္တော ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေ ယသတ္ထေရဿ စတူသု ဝိမလာဒီသု ဂိဟိသဟာယေသု ဂဝမ္ပတိ နာမ ဟုတွာ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာယ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော ပုဗ္ဗာစိဏ္ဏဝသေန တံ သုညဝိမာနံ ဒိသွာ အဘိဏှံ ဒိဝါဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ။

သော အပရဘာဂေ ပာယာသိဒေဝပုတ္တံ တတ္ထ ဒိသွာ ''ကောသိ တွံ, အာဝုသော''တိ ပုစ္ဆိတွာ တေန ''အဟံ, ဘန္တေ, ပာယာသိရာဇညော ဣဓူပပန္နော''တိ ဝုတ္တေ ''နနု တွံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဝိပရီတဒဿနော ကထမိဓူပပန္နော''တိ အာဟ။ အထ နံ ပာယာသိဒေဝပုတ္တော ''အယျေနမှိ ကုမာရကဿပတ္ထေရေန မိစ္ဆာဒဿနတော ဝိဝေစိတော, ပု

ညကိရိယာနံ အသက္ကစ္စကာရိတာယ ပန သုဒေ ဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တော။ သာဓု, ဘန္တေ, မနုဿလောကံ ဂတကာလေ
မမ ပရိဇနဿ အာရောစေထ 'ဟယာသိရာဇညော အသက္ကစ္စံ အနံ ဒတွာ သုဒံ သေရီသကဝိမာနံ ဥပပန္နော, တုမှေ
ပန သက္ကစ္စံ ပုညာနိ ကတွာ တတ္ထူပပတ္တိယာ စိတ္တံ ပဏိဒဟထာ''တိ။ ထေရော တဿာနုကမ္ပာယ တထာ
အကာသိ။ တေပိ ထေရဿ ဝစနံ သုတွာ တထာ စိတ္တံ ပဏိဓာယ ပုညာနိ ကတွာ သေရီသကေ ဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။
သေရီသကဒေဝပုတ္တံ ပန ဝေဿဝဏမဟာရာဇာ မရုဘူမိယံ ဆာယူဒကရဟိတေ မဂ္ဂေ မဂ္ဂပဋိပန္နာနံ မနုဿာနံ အမ
နုဿပရိပန္ထ မောစနတ္ထံ မဂ္ဂရက္ခကံ ဌပေသိ။

အထ အပရေန သမယေန အင်္ဂမဂဓဝါသိနော တဏိဇာ သကဋသဟဿံ ဘဏ္ဍဿ ပူရေတွာ သိန္ဓုသောဝီရဒေ
သံ ဂစ္ဆန္တာ မရုကန္တာရေ ဒိဝါ ဥဏှာဘိဘယေန မဂ္ဂံ အပ္ပဋိပဇ္ဇိတွာ ရတ္တိံ နက္ခတ္တသညာယ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံသု။
တေ မဂ္ဂမူဠှာ ဟုတွာ အညံ ဒိသံ အဂမံသု။ တေသံ အန္တရေ ဧကော ဥပာသကော အဟောသိ သဒ္ဓော ပသန္နော
သီလသမ္ပန္နော အရဟတ္တုပ္ပတ္တိယာ ဥပနိဿယသမ္ပန္နော မာတာပိတူနံ ဥပဋ္ဌာနတ္ထံ ဝဏိဇ္ဇာယ ဂတော။ တံ
အနုဂ္ဂဏှန္တော သေရီသကဒေဝပုတ္တော သဟ ဝိမာနေန အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ ဒဿေတွာ စ ပန ''ကသ္မာ တုမှေ
ကြမံ ဆာယူဒကရဟိတံ တလုကာကန္တာရံ ပဋိပန္နာ''တိ ပုစ္ဆိ။ တေ စဿ တတ္ထ အတ္တနော အာဂတပ္ပကာရံ က
ထေသုံ, တဒတ္ထဒီပနာ ဒေဝပုတ္တဿ တဏိဇာနဉ္စ ဝစနပဋိဝစနကထာ ဟောန္တိ။ အာဒိတော ပန ဒွေ ကထာ တာသံ
သမ္ဗန္ဓဒဿနတ္ထံ ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ ဌပိတာ –

၁၂၂၈.''သုဏောထ ယက္ခဿ စ တဏိဇာန စ၊ သမာဂမော ယတ္ထ တဒါ အဟောသိ။
ယထာ ကထံ ကြတရိတရေန စာပိ၊ သုဘာသိတံ တဉ္စ သုဏာထ သဗ္ဗေ။

၁၂၂၉.''ယော သော အဟု ရာဇာ ဟယာသိ နာမ၊ ဘုမ္မာနံ သဟဗ္ယဂတော ယသဿီ။
သော မောဒမာနောဝ သကေ ဝိမာနေ၊ အမာနုသော မာနုသေ အဇ္ဈဘာသီ''တိ။

၁၂၂၈-၉. တတ္ထ **သုဏောထာ**တိ သဝနာဏတ္တိကဝစနံ။ ယံ မယံ ကြအနိ ဘဏာမ, တံ သုဏောထာတိ။ **ယက္ခဿ
သာ**တိ ဒေဝဿ။ ဒေဝေ ဟိ မနုဿာနံ ဧကစ္စာနံ ဒေဝတနဉ္စ ပူဇနီယဘာဝတော ''ယက္ခော''တိ ဝုစ္စတိ။ အပိစ သက္
ကောပိ စတ္တာရော မဟာရာဇာနောပိ ဝေဿဝဏဟရိသဇ္ဇာပိ ပုရိသောပိ ''ယက္ခော''တိ ဝုစ္စတိ။ တထာ ဟိ ''အတိဗာ
ဠှံ ခေါ အယံ ယက္ခော ပမတ္တော ဝိဟရတိ, ယံနူနာဟံ ကြမံ ယက္ခံ သံဝေဇေယျ''န္တိအာဒီသု (မ. နိ. ၁.၃၉၃) သက္
ကော ''ယက္ခော''တိ ဝုတ္တော။ ''စတ္တာရော ယက္ခာ ခဂ္ဂဟတ္ထာ''တိအာဒီသု မဟာရာဇာနော။ ''သန္တိ ဟိ, ဘန္
တေ, ဥဠာရာ ယက္ခာ ဘဂဝတော အပ္ပသန္နာ''တိအာဒီသု (ဒီ. နိ. ၃.၂၇၆) ဝေဿဝဏဟရိသဇ္ဇာ။ ''တ္တောဝတာ ယက္ခ
ဿ သုဒ္ဓိ''တိအာဒီသု (သု. နိ. ၄၈၂) ပုရိသော။ ကြခ ပန ဝေဿဝဏဟရိသဇ္ဇော အဓိပ္ပေတော။ **တဏိဇာန စာ**တိ က
ထာဗန္ဓသုခတ္ထံ အနုနာသိကလောပံ ကတွာ ဝုတ္တံ။ **သမာဂမော**တိ သမောဓာနံ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ ဝဏ္ဏုပထေ။
တဒါတိ တသ္မိံ မဂ္ဂမူဠှာ ဟုတွာ ဂမနကာလေ။ **ကြတရိတရေန စာပီ**တိ ကြတရိတရဉ္စာပိ, ကြဒံ ယထာတိ ကြမိနာ ယော
ဇေတဗ္ဗံ။ အယဉ္ဟေတ္ထ အတ္ထော – သေရီသကဒေဝပုတ္တဿ တဏိဇာနဉ္စ တဒါ ယတ္ထ သမာဂမော အဟော
သိ, တံ သုဏောထ, ယထာ တပိ တေဟိ အညမညံ သုဘာသိတံ သုလပိတံ ကထံ ပဝတ္တိတံ, တဉ္စ သဗ္ဗေ ဩဟိတစိတ္တာ
သုဏာထာတိ။ **ဘုမ္မာန** န္တိ ဘုမ္မဒေဝတနံ။

ကြအနိ ယက္ခဿ ပုစ္ဆာကထာယော ဟောန္တိ –

၁၂၃၀.''ဝင်္ကေ အရညေ အမနုဿဋ္ဌာနေ၊ ကန္တာရေ အပ္ပောဒကေ အပ္ပဘက္ခေ။
သုဒုဂ္ဂမေ ဝဏ္ဏုပထဿ မဇ္ဈေ၊ ဝင်္ကံဘယာ နဋ္ဌမနာ မနုဿာ။

၁၂၃၁.''နယိဓ ဖလာ မူလမယာ စ သန္တိ၊ ဥပါဒါနံ နတ္ထိ ကုတောဓ ဘက္ခော။
အညတြ ပံသူဟိ စ တလုကာဟိ စ၊ တတ္တာဟိ ဥဏှာဟိ စ အရုဏာဟိ စ။

၁၂၃၂.''ဥဇ္ဇင်္ဂလံ တတ္တမိဝံ ကပါလံ၊ အနာယသံ ပရလောကေန တုလျံ။
လုဒ္ဒါနမာဝါသမိဒံ ပုရာဏံ၊ ဘူမိပ္ပဒေသော အဘိသတ္တရူပေါ။

၁၂၃၃. ‘‘အထ တုမှေ့ဟ ကေန ဝဏ္ဏေန၊ ကိမာသမာနာ ဣမံ ပဒေသဥ္ဟိ။
အနုပဝိဋ္ဌာ သဟသာ သမေစ္စ၊ လောဘာ ဘယာ အထ တ သမ္ပမူဠှာ’’တိ။

၁၂၃၀. တတ္ထ **ဝဏ္ဏေ** တိ သံသယဋ္ဌာနေ။ ယတ္ထ ပဝိဋ္ဌာနံ ‘‘ဇီဝိဿာမ နု ခော, မရိဿာမ နု ခော’’တိ ဇီဝိတေ သံသယော ဟောတိ, တာဒိသေ **အရညေ။ အမနုဿဋ္ဌာနေ** တိ အမနုဿာနံ ပိသာစာဒီနံ သဥ္စရဏဋ္ဌာနေ, မနုဿာနံ တ အကေစရဋ္ဌာနေ။ **ကန္တာရေ** တိ နိရုဒကေ ဣရိဏေ, ကံ တာရေန္တိ နယန္တိ ဧတ္ထာတိ ဟိ ကန္တာရော, ဥဒကံ ဂဟေတွာ တရိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ။ တေနာဟ **‘‘အပ္ပောဒကေ’’** တိ။ အပ္ပ-သဒ္ဒော ဟေတ္ထ အဘာဝတ္ထော ‘‘အပ္ပိစ္ဆော အပ္ပနိဂ္ဃောသော’’တိအာဒီသု (အ. နိ. ၈.၂၃; စူဠဝ. ၄၅၆) ဝိယ။ **ဝဏ္ဏုပထဿ မဇ္ဈေ** တိ တလုကာကန္တာရမဇ္ဈေတိ အတ္ထော။ **ဝင်္ကဘယာ** တိ ဝင်္ကေဟိ ဘီတာ။ ဝင်္ကေဟိ ဘယံ ဧတေသန္တိ ‘‘ဝင်္ကဘယာ’’တိ ဝတ္တဗ္ဗေ ကထာသုခတ္ထံ သာနုနာသိကံ ကတွာ ‘‘ဝင်္ကဘယာ’’တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒ္ဓ တလုကာကန္တာရပဝေသနတော ပုဗ္ဗေ တေသံ ဥပ္ပန္နဘယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **နဋ္ဌမနာ** တိ မဂ္ဂသတိဝိပ္ပတသေန နဋ္ဌမာနသာ, မဂ္ဂမူဠှာတိ အတ္ထော။ **မနုဿာ** တိ တေသံ အာလပနံ။

၁၂၃၁. **ဣဏာ**တိ ဣမသ္မိံ မရုကန္တာရေ။ **ဖလာ**တိ အမ္ဗဇမ္ဗုတာလနာဠိကေရာဒိဖလာနိ န သန္တီတိ ယောဇနာ။ **မူလမယာ ဓာ**တိ မူလာနိယေဝ မူလမယာ, ဝလ္လိကန္ဒာဒီနိ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ဥပာဒာနံ နတ္ထီ** တိ ကိဥ္စာပိ ကိဥ္စိ ဘက္ခံ နတ္ထိ, ဥပာဒာနံ တ ဣန္ဓနံ, အဂ္ဂိဿ ဣန္ဓနမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ, ကုတော ကေန ကာရဏေန ဣဓ မရုကန္တာရေ ဘက္ခော သိယာတိ အတ္ထော။ ယံ ပန အတ္ထိ တတ္ထ, တံ ဒဿေတုံ **‘‘အညတြ ပံသူဟိ’’** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁၂၃၂. **ဥဇ္ဇင်္ဂလ** န္တိ ဇင်္ဂလံ ဝုစ္စတိ လူခမူသရော အနုဒကော ဘူမိပ္ပဒေသော, တံ ပန ဌာနံ ဇင်္ဂလတောပိ ဥက္ကံသေန ဇင်္ဂလန္တိ အာဟ ‘‘ဥဇ္ဇင်္ဂလ’’န္တိ။ တေနာဟ **‘‘တတ္တမိဝံ ကပာလ’’** န္တိ, တတ္တံ အယောကပာလသဒိသန္တိ အတ္ထော။ ကထာသုခတ္ထဥ္စေတ္ထ သာနုနာသိကံ ကတွာ ဝုတ္တံ, တတ္တမိဝက္ကစ္စေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **အနာယသ**န္တိ နတ္ထိ ဧတ္ထ အာယော သုခန္တိ အနာယံ, တတော ဧဝ ဇီဝိတံ သီယတိ ဝိနာသေတီတိ အနာယသံ။ အထ တ န အာယသန္တိ အနာယသံ။ **ပရလောကေနာ**တိ နရကေန တုလျံ။ နရကဥ္ဟိ သတ္တာနံ ဧကန္တနတ္ထတာယ ပရဘူတော ပဋိသတ္တုဘူတော လောကောတိ ဝိသေသတော ‘‘ပရလောကော’’တိ ဝုစ္စတိ, သမန္တတော အယောမယတ္တာ အာယသဥ္စ, ဣဒံ ပန တဒဘာဝတော အနာယသံ, မဟတော ဒုက္ခဿ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတာယ ပရလောကသဒိသန္တိ ဒဿေတိ, ‘‘အနဿယ’’န္တိ စ ကေစိ ပဌန္တိ, သုခဿ အပ္ပတိဋ္ဌာနဘူတန္တိ အတ္ထော။ **လုဒ္ဒာနမာတသမိဒံ ပုရာဏ** န္တိ ဣဒံ ဌာနံ စိရကာလတော ပဋ္ဌာယ လုဒ္ဒာနံ အရုဏာနံ ပိသာစာဒီနံ အာတသဘူတံ။ **အဘိသတ္တရူပေ**တိ ‘‘ဧဝံ လူခော ယောရာကာရော ဟောတူ’’တိ ဟေရာဏေဟိ ဣသီဟိ သပိတသဒိသော, ဒိန္နသပေ ဝိယာတိ အတ္ထော။

၁၂၃၃. **ကေန ဝဏ္ဏေနာ** တိ ကေန ကာရဏေန။ **ကိမာသမာနာ**တိ ကိံ ပစ္စာသီသန္တာ။ **ဟီ**တိ နိပါတမတ္တံ။ ‘‘ပဒေသမ္ပိ’’တိ စ ပဌန္တိ, ဣမမ္ပိ နာမ ပဒေသန္တိ အတ္ထော။ **သဟသာ သမေစ္စာ** တိ သဟသာ အာဒီနတနိသံသေ အဝိစာရေတွာ တ သမတယေန **အနုပဝိဋ္ဌာ** သမ္ပဝိဋ္ဌာ။ **လောဘာ ဘယာ အထ တ** ကေနစိ အနတ္ထကာမေန ပလောဘိတာ လောဘာ တော ကေနစိ အမနုဿာဒိနာ ပရိဟာတိတာ ဘယာ တ။ အထ တ **သမ္ပမူဠှာ** တိ မဂ္ဂဝိပ္ပနဋ္ဌာ ဣမံ ပဒေသံ အနုပဝိဋ္ဌာတိ ယောဇနာ။

ဣဒါနိ တဏိဇာ အာဟံသု –

၁၂၃၄. ‘‘မဂဓေသု အင်္ဂေသု စ သတ္ထဝါဟာ၊ အာရောပယိတွာ ပဏိယံ ပုထုတ္တံ။
တေ ယာမသေ သိန္ဓုသောဝီရဘူမိံ၊ ဓနတ္ထိကာ ဥဒ္ဒယံ ပတ္ထယာနာ။

၁၂၃၅. ‘‘ဒိဝါ ပိပါသံနဓိဝါသယန္တာ၊ ယောဂ္ဂါနုကမ္ပဥ္စ သမေက္ခမာနာ။
ဧတေန ဝေဂေန အာယာမ သဗ္ဗေ၊ ရတ္တိံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နာ ဝိကာလေ။

၁၂၃၆. ‘‘တေ ဒုပ္ပယာတာ အပရဒ္ဓမဂ္ဂါ၊ အန္ဓာကုလာ ဝိပ္ပနဋ္ဌာ အရညေ။
သုဒုဂ္ဂမေ ဝဏ္ဏုပထဿ မဇ္ဈေ၊ ဒိသံ န ဇာနာမ ပမူဠှစိတ္တာ။

၁၂၃၇.“ကြဒ္ဓ ဒိသ္ဝာန အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ ဝိမာနသေဋ္ဌေ့ တဝဥ္စ ယက္ခ။
တတုတ္တရိ ဇီဝိတမာသမာနာ၊ ဒိသွ်ာ ပတီတာ သုမနာ ဥဒဂ္ဂါ”တိ။

၁၂၃၄. တတ္ထ **မဂဓေသု အင်္ဂေသု စ သတ္တတုဟာ** တိ မဂဓရဋ္ဌေ စ အင်္ဂရဋ္ဌေ စ ဇာတာ သံဝဍ္ဎာ တံနိဝါသိနော သတ္တေ သတ္တသ္သ စ တဟနကာ သတ္တကာ စေဝ သတ္တသာမိကာ စ။ **ပဏိယန္တိ** ဘဏ္ဍံ။ **တေတိ** တေ မယံ။ **ယာမသေတိ** ဂစ္ဆာမ။ **သိန္ဓုသောဝီရဘူမိ** န္တိ သိန္ဓုဒေသံ သောဝီရဒေသဥ္စ။ **ဥဒ္ဒယ** န္တိ အာနိသံသံ အတိရေကလာဘံ။

၁၂၃၅. **အနဓိတသယန္တာ** တိ အဓိတသေတုံ အသက္ကောန္တာ။ **ယောဂ္ဂါနုကမ္ပ** န္တိ ကေဏ္ဍာဒီနံ သတ္တာနံ အနုဂ္ဂဟံ။ **ဧတေန ဝေဂေနာ**တိ က္လမိနာ ဇဝေန, ယေန တဝ ဒသ္သနတော ပုဗ္ဗေ အာယာမ အာဂတမ္ဟ။ **ရတ္တိံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နာ**တိ ရတ္တိယံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နာ။ **ဝိကာလေ**တိ အကာလေ အဝေလာယံ။

၁၂၃၆. **ဒုပ္ပယာတာ** တိ ဒုဋ္ဌု ပယာတာ အပထေ ဂတာ, တတော ဧဝ **အပရဒ္ဓမဂ္ဂါ။ အန္ဓာကုလာ** တိ အန္ဓာ ဝိယ အာကုလာ, မဂ္ဂဇာနနသမတ္ထသ္သ ပညာစက္ခုနော အဘာဝေန အန္ဓာ, တတော ဧဝ အာကုလာ, **ဝိပ္ပနဋ္ဌာ** စ မဂ္ဂသမ္မူဠှာ ဟုတွာ။ **ဒိသန္တိ** ဂန္တဗ္ဗဒိသံ, ယသ္သံ ဒိသာယံ သိန္ဓုသောဝီရဒေသော, တံ ဒိသံ။ **ပမူဠှဟစိတ္တာ** တိ ဒိသာသံသယ သမ္မူဠှစိတ္တာ။

၁၂၃၇. **တဝဥ္စာ** တိ တုဝဥ္စ။ **ယက္ခာ** တိ အာလပနံ။ **တတုတ္တရိ ဇီဝိတမာသမာနာ** တိ ယော “က္လတော ပရံ အမ္ဟာကံ ဇီဝိတံ နတ္ထိ”တိ ဇီဝိတသံသယော ဥပ္ပန္နော, က္လအနိ တတော ဥတ္တရိမ္ပိ ဇီဝိတံ အာသီသန္တာ။ **ဒိသွ်ာတ**တိ ဒသ္သန ဟေတု။ **ပတီတာ**တိ ပဟဋ္ဌာ။ **သုမနာ**တိ သောမနသ္သပ္ပတ္တာ။ **ဥဒဂ္ဂါ** တိ ဥဒဂ္ဂကာယ ပီတိယာ ဥဒဂ္ဂစိတ္တာ။

ဧဝံ တဏှိဖေဟိ အတ္တနော ပဝတ္တိယာ ပကာသိတာယ ပုန ဒေဝပုတ္တော ဒွီဟိ ကထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၁၂၃၈.“ပာရံ သမုဒ္ဒသ္သ က္လမဥ္စ ဝဏ္ဏုံ၊ ဝေတ္တာစရံ သင်္ကုပထဥ္စ မဂ္ဂံ။
နဒိယော ပန ပဗ္ဗတာနဥ္စ ဒုဂ္ဂံ၊ ပုထုဒ္ဒိသာ ဂစ္ဆထ ဘောဂဟေတု။

၁၂၃၉.“ပက္ခန္ဒိယာန ဝိဇိတံ ပရေသံ၊ ဝေရဇ္ဇကေ မာနုသေ ပေက္ခမာနာ။
ယံ တေ သုတံ ဝါ အထ ဝါပိ ဒိဋ္ဌံ၊ အစ္ဆေရကံ တံ ဝေါ သုဏောမ တာတာ”တိ။

တသ္သတ္ထော – **ပာရံ သမုဒ္ဒသ္သာ** တိ သမုဒ္ဒသ္သ ပရတီရံ, **က္လမဥ္စ** ဤဒိသံ, **ဝဏ္ဏုံ** ဝဏ္ဏုပထံ ဝေတ္တလတာ ဗန္ဓိတွာ အာစရိတဗ္ဗတော **ဝေတ္တာစရံ မဂ္ဂံ,** သင်္ကုဂေ ခါဏုကေ ကောဋ္ဋေတွာ ဂန္တဗ္ဗတော **သင်္ကုပထံ** မဂ္ဂံ, **နဒိယော ပန** စန္ဒဘာဂါဒိကာ, **ပဗ္ဗတာနဥ္စ** ဝိသမပ္ပဒေသာတိ ဧဝံ **ဒုဂ္ဂံ ပုထုဒ္ဒိသာ** ဘောဂနိမိတ္တံ **ဂစ္ဆထ,** ဧဝံ ဂစ္ဆန္တာ စ **ပက္ခန္ဒိယာန** ပက္ခန္ဒိတွာ အနုပဝိသိတွာ, **ပရေသံ** ရာဇူနံ **ဝိဇိတံ** တတ္ထ **ဝေရဇ္ဇကေ** ဝိဒေသဝါသိကေ **မနုသ္သေ ပေက္ခမာနာ** ဂစ္ဆထ, ဧဝံဘူတေဟိ **တေ** တုမှေဟိ **ယံ သုတံ ဝါ အထ ဝါ ဒိဋ္ဌံ** ဝါ **အစ္ဆေရကံ** အစ္ဆရိယံ, **တံ ဝေါ** သန္တိကေ **တာတာ** တဏှိဇာ **သုဏောမာ**တိ အတ္တနော ဝိမာနသ္သ အစ္ဆရိယဘာဝံ တေဟိ ကထာပေတုကာမော ပုစ္ဆတိ။

ဧဝံ ဒေဝပုတ္တေန ပုဋ္ဌာ တဏှိဇာ အာဟံသု –

၁၂၄၀.“က္လတောပိ အစ္ဆေရတရံ ကုမာရ၊ န နော သုတံ ဝါ အထ ဝါပိ ဒိဋ္ဌံ။
အတီတမာနုသကမေဝ သဗ္ဗံ၊ ဒိသွ်ာ န တပ္ပာမ အနောမဝဏ္ဏံ။

၁၂၄၁.“ဝေဟာယသံ ပောက္ခရညော သဝန္တိ၊ ပဟူတမလျာ ဗဟုပုဏ္ဍရီကာ။
ဒုမာ စိမေ နိစ္စဖလူပပန္နာ၊ အတီဝ ဂန္ဓာ သုရဘိံ ပဝါယန္တိ။

၁၂၄၂.“ဝေဠုရိယထမ္ဘာ သတမုဿိတာသေ၊ သိလာပဝါဠဿ စ အာယတံသာ။
မသာရဂလ္လာ သဟလောဟိတင်္ဂါ၊ ထမ္ဘာ က္လမေ ဇောတိရသာမယာသေ။

၁၂၄၃. “သဟဿထမ္ဘံ အတုလာနုဘာဝံ၊ တေသူပရိ သာဓုမိဒံ ဝိမာနံ။
ရတနန္တရံ ကဉ္စနဝေဒိမိဿံ၊ တပနီယပဋ္ဋေဟိ စ သာဓုဆန္နံ။

၁၂၄၄. “ဇမ္ဗောနဒုတ္တတ္တမိဒံ သုမဋ္ဌော၊ ပါသာဒသောပါနဖလူပပန္နော။
ဒဠှော စ ဝဂ္ဂု စ သုသင်္ဂတော စ၊ အတီဝ နိဇ္ဈာနခမော မနုညော။

၁၂၄၅. “ရတနန္တရသ္မိံ ဗဟုအန္နပါနံ၊ ပရိဝါရိတော အစ္ဆရာသင်္ဂဏေန။
မုရဇအာလမ္ဗရတူရိယဃုဋ္ဌော၊ အဘိဝန္ဒိတောသိ ထုတိဝန္ဒနာယ။

၁၂၄၆. “သော မောဒသိ နာရိဂဏပ္ပဗောဓနော၊ ဝိမာနပါသာဒဝရေ မနောရမေ။
အစိန္တိယော သဗ္ဗဂုဏူပပန္နော၊ ရာဇာ ယထာ ဝေဿဝဏော နဠိနျာ။

၁၂၄၇. “ဒေဝေါ နု အာသိ ဥဒဝါသိ ယက္ခော၊
ဥဒါဟု ဒေဝိန္ဒော မနုဿဘူတော။
ပုစ္ဆန္တိ တံ ဝါဏိဇာ သတ္ထဝါဟာ၊
အာစိက္ခ ကော နာမ တုဝံသိ ယက္ခော”တိ။

၁၂၄၀-၂. တတ္ထ **ကုမာရာ**တိ ပဉ္စမဝယေ ဌိတတ္တာ ဒေဝပုတ္တံ အာလပတိ။ **သဗ္ဗ**န္တိ ဒေဝပုတ္တံ တဿ ဝိမာနပဋိဗဒ္ဓဉ္စ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ပေါက္ခရညော** တိ ပေါက္ခရဏိယော။ **သတမုဿိတာသေ** တိ သတရတနုဗ္ဗေဓာ။ **သိလာပဝါဠဿာ**တိ သိလာယ ပဝါဠဿ စ, သိလာမယာ ပဝါဠမယာတိ အတ္ထော။ **အာယတံသာ**တိ ဒီဃံသာ။ အထ ဝါ အာယတာ ဟုတွာ အဋ္ဌသောဠသဒွတ္တိံသာဒိအံသဝန္တော။

၁၂၄၂. **တေသူပရီ**တိ တေသံ ထမ္ဘာနံ ဥပရိ။ **သာဓုမိဒ**န္တိ သုန္ဒရံ ဣဒံ တဝ ဝိမာနံ။ **ရတနန္တရ**န္တိ ရတနန္တရဝန္တံ, ဘိတ္တိထမ္ဘသောပါနာဒီသု နာနာဝိဓေဟိ အညေဟိ ရတနေဟိ ယုတ္တံ။ **ကဉ္စနဝေဒိမိဿ**န္တိ သုဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သဟိတံ ပရိက္ခိတ္တံ။ **တပနီယပဋ္ဋေဟိ စ သာဓုဆန္န**န္တိ တပနီယမယေဟိ အနေကရတနမယေဟိ စ ဆဒနေဟိ တတ္ထ တတ္ထ သုဋ္ဌု ဆာဒိတံ။

၁၂၄၄. **ဇမ္ဗောနဒုတ္တတ္တမိဒ**န္တိ ဣဒံ တဝ ဝိမာနံ ယေဘုယျေန ဥတ္တတ္တဇမ္ဗုနဒဘာသုရံ။ **သုမဋ္ဌော ပါသာဒသောပါနဖလူပပန္နော**တိ တဿ စ သော သော ပဒေသော သုမဋ္ဌော သုဋ္ဌု မဋ္ဌော, တေဟိ တေဟိ အန္တရပါသာဒေဟိ သောပါနဝိသေသေဟိ ရမဏီယေဟိ ဖလကေဟိ စ ယုတ္တော။ **ဒဠှော**တိ ထိရော။ **ဝဂ္ဂူ** တိ အဘိရူပေါ သမုဂ္ဂတော။ **သုသင်္ဂတော** တိ သုဋ္ဌု သင်္ဂတာဝယဝေါ အညမညာနုရူပပါသာဒါဝယဝေါ။ **အတီဝ နိဇ္ဈာနခမော** တိ ပဘဿရဘာဝေပိ အတိဝိယ ဩလောကနက္ခမော။ **မနုညော**တိ မနောရမော။

၁၂၄၅. **ရတနန္တရသ္မိံ** န္တိ ရတနမယေ, ရတနဘူတေ ဝါ သာရဘူတေ ဝိမာနသ္မိံ အဗ္ဘန္တရေ။ **ဗဟုအန္နပါန** န္တိ ပေသလံ ပဟူတံ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ဝိဇ္ဇတိ, ဥပလဗ္ဘတီတိ အဓိပ္ပါယော။ **မုရဇအာလမ္ဗရတူရိယဃုဋ္ဌော** တိ မုဒိင်္ဂါနံ အာလမ္ဗရာနံ အဝသိဋ္ဌတူရိယာနဉ္စ သဒ္ဒေဟိ နိစ္စဃောသိတော။ **အဘိဝန္ဒိတောသီ** တိ နမဿိတော, ထောမိတော ဝါ အသိ။ တေနာဟ **“ထုတိဝန္ဒနာယာ”**တိ။

၁၂၄၆. **အစိန္တိယော** တိ အစိန္တေယျာနုဘာဝေါ။ **နဠိနျာ** တိ ဧဝံနာမကေ ကီဠနဋ္ဌာနေ ယထာ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ, ဧဝံ တွံ မောဒသီတိ ယောဇနာ။

၁၂၄၇. **အာသီ**တိ အသိ ဘဝသိ။ **ဒေဝိန္ဒော** တိ သက္ကော ဒေဝရာဇာ။ **မနုဿဘူတော** တိ မနုဿေသု ဘူတော မနုဿဇာတိကော။ **ယက္ခော** တိ ဒေဝါဒိဘာဝံ ပုစ္ဆိတွာပိ ယက္ခဘာဝံ အာသင်္ကန္တော ဝဒန္တိ။

ဣဒါနိ သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တာနံ ဇာနာပေန္တော –

၁၂၄၈.“သေရီသကော နာမ အဟမ္ပိ ယက္ခော၊ ကန္တာရိယော ဝဏ္ဏုပထမ္ဟိ ဂုတ္တော။
ဣမံ ပဒေသံ အဘိပါလယာမိ၊ ဝစနကရော ဝေဿဝဏဿ ရညော”တိ။ –

အာဟ။ တတ္ထ **အဟမ္ပိ ယက္ခော** တိ အဟံ ယက္ခော အမ္ဟိ။ **ကန္တာရိယော** တိ အာရက္ခဏတ္ထံ ကန္တာရေ နိယုတ္တော။ **ဂုတ္တော** တိ ဂောပကော။ တေနာဟ **“အဘိပါလယာမီ”**တိ။

ဣဒါနိ တဏ္ဏိဇာ တဿ ကမ္မာဒီနိ ပုစ္ဆန္တာ အာဟံသု –

၁၂၄၉.“အဓိစ္စလဒ္ဓံ ပရိဏာမဇံ တေ၊ သယံကတံ ဥဒါဟု ဒေဝေဟိ ဒိန္နံ။
ပုစ္ဆာမိ တံ တဏ္ဏိဇာ သတ္တုတဟာ၊ ကထံ တယာ လဒ္ဓမိဒံ မနုညံ”န္တိ။

တတ္ထ **အဓိစ္စလဒ္ဓ** န္တိ အဓိစ္စသမုပ္ပတ္တိကံ, ယဒိစ္ဆကံ လဒ္ဓန္တိ အတ္ထော။ **ပရိဏာမဇံ တေ**တိ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတံ, ကာလပရိဏတံ တေ။ **သယံကတ**န္တိ တယာ သယမေဝ ကတံ, ဒေဝိဒ္ဓိယာ တယာ သယမေဝ နိဗ္ဗတ္တိတန္တိ အတ္ထော။ **ဥဒါဟု ဒေဝေဟိ ဒိန္န** န္တိ တယာ အာရာဓိတေဟိ ဒေဝေဟိ ပသာဒဝသေန ဒိန္နံ။

ဣဒါနိ ဒေဝပုတ္တော စတုရောပိ ပကာရေ ပဋိက္ခိပိတွာ ပုညမေဝ အပဒိသန္တော –

၁၂၅၀.“နာဓိစ္စလဒ္ဓံ န ပရိဏာမဇံ မေ၊ န သယံကတံ န ဟိ ဒေဝေဟိ ဒိန္နံ။
သကေဟိ ကမ္မေဟိ အပါပကေဟိ၊ ပုညေဟိ မေ လဒ္ဓမိဒံ မနုညံ”န္တိ။ –

ကထမာဟ။

တံ သုတွာ တဏ္ဏိဇာ ပုန “နာဓိစ္စလဒ္ဓ”န္တိ ကထာယံ ပုညာဓိကမေဝ တေ စတုရော ပကာရေ အာရောပေတွာ ပုညဿ စ သရူပံ ပုစ္ဆိံသု –

၁၂၅၁.“ကိံ တေ ဝတံ ကိံ ပန ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကိဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။
ပုစ္ဆာမိ တံ တဏ္ဏိဇာ သတ္တုတဟာ၊ ကထံ တယာ လဒ္ဓမိဒံ ဝိမာန”န္တိ။

တတ္ထ **ဝတ**န္တိ ဝတသမာဒါနံ။ **ဗြဟ္မစရိယ** န္တိ သေဋ္ဌစရိယံ။

ပုန ဒေဝပုတ္တော တေ ပဋိက္ခိပိတွာ အတ္တာနံ ယထူပစိတံ ပုညဥ္စ ဒဿေန္တော –

၁၂၅၂.“မမံ ပါယာသီတိ အဟု သမညာ၊ ရဇ္ဇံ ယဒါ ကာရယိံ ကောသလာနံ။
နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ ကဒရိယော ပါပဓမ္မော၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒီ စ တဒါ အဟောသိံ။

၁၂၅၃.“သမဏော စ ခော အာသိ ကုမာရကဿပော၊ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထီ ဥဠာရော။
သော မေ တဒါ ဓမ္မကထံ အဘာသိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသူကာနိ ဝိနောဒယီ မေ။

၁၂၅၄.“တာဟံ တဿ ဓမ္မကထံ သုဏိတွာ၊ ဥပါသကတ္တံ ပဋိဝေဒယိဿံ။
ပါဏာတိပါတာ ဝိရတော အဟောသိံ၊ လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယိဿံ။
အမဇ္ဇပေါ နော စ မုသာ အဘာဏိံ၊ သကေန ဒါရေန စ အဟောသိံ တုဋ္ဌော။

၁၂၅၅.“တံ မေ ဝတံ တံ ပန ဗြဟ္မစရိယံ၊ တဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။
တေဟေဝ ကမ္မေဟိ အပါပကေဟိ၊ ပုညေဟိ မေ လဒ္ဓမိဒံ ဝိမာန”န္တိ။ –

အာဟ။ တံ သုဝိညေယျမေဝ။

အထ တဏှိဇာ ဒေဝပုတ္တံ ဝိမာနုဋ္ဌဿ ပစ္စက္ခတော ဒိသွာ ကမ္မဖလံ သဒ္ဒဟိတွာ အတ္တနော ကမ္မဖလေ သဒ္ဓံ ပဝေဒေန္တော –

၁၂၅၆.''သစ္စံ ကိရာဟံသု နရာ သပညာ၊ အနုညထာ ဝစနံ ပဏ္ဍိတာနံ။
ယဟိံ ယဟိံ ဂစ္ဆတိ ပုညကမ္မော၊ တဟိံ တဟိံ မောဒတိ ကာမကာမီ။

၁၂၅၇.''ယဟိံ ယဟိံ သောကပရိဒ္ဒဝေ စ၊ ဝဓော စ ဗန္ဓော စ ပရိက္ကိလေသော။
တဟိံ တဟိံ ဂစ္ဆတိ ပာပကမ္မော၊ န မုစ္စတိ ဒုဂ္ဂတိယာ ကဒာစိ''တိ။ –

ကထာဒွယံ အတောစုံ။ တတ္ထ **သောကပရိဒ္ဒဝေ** တိ သောကော စ ပရိဒေဝေ စ။ **ပရိက္ကိလေသော** တိ ဝုတ္တာ အနတ္ထုပ္ပတ္တိ။

ဇဝံ တေသု ကထေန္တေသုယေဝ ဝိမာနဒွတရေ သိရီသရုက္ခတော ပရိဟကေန မုတ္တဗန္ဓနာ ပရိပက္ကာ သိဟင္ဂိကာ ပတိ, တေန ဒေဝပုတ္တော သပရိဇနော အေမနဿပ္ပတ္တော အဟောသိ။ တံ ဒိသွာ တဏှိဇာ –

၁၂၅၈.''သမ္မူဠှရူပေါဝ ဇနော အဟောသိ၊ အသ္မိံ မုဟုတ္တေ ကလလီကတောဝ။
ဇနဿိမဿ တုယှဉ္စ ကုမာရ၊ အပ္ပစ္စယော ကေန နု ခေါ အဟောသိ''တိ။ –

ကထမာဟံသု။ တတ္ထ **သမ္မူဠှရူပေါတ** တိ သောကဝသေန သဗ္ဗသော မူဠှသဘာဝေ ဝိယ။ **ဇနော**တိ ဒေဝဇနော။ **အသ္မိံ မုဟုတ္တေတိ** က္ကမသ္မိံ မုဟုတ္တမတ္တေ ။ **ကလလီကတော**တိ ကလလံ ဝိယ ကတော, ကလလနိဿိတဉဒကိဘူတော ဝိယ အာဝိလောတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဇနဿိမဿ တုယှဉ္စာ** တိ က္ကမဿ တဝ ပရိဇနဿ တုယှဉ္စ။ **အပ္ပစ္စယော**တိ အေမနဿံ။

တံ သုတွာ ဒေဝပုတ္တော –

၁၂၅၉.''က္ကမေ စ သိရီသဝနာ တာတာ၊ ဒိဗ္ဗာ ဂန္ဓာ သုရဘီ သမ္ပဝန္တိ။
တေ သမ္ပတယန္တိ က္ကမံ ဝိမာနံ၊ ဒိဝါ စ ရတ္တော စ တမံ နိဟန္တွာ။

၁၂၆၀.''က္ကမေသဉ္စ ခေါ ဝဿသတစ္စယေန၊ သိဟင်္ဂိကာ ဖလတိ ဧကမေကာ။
မာနုဿကံ ဝဿသတံ အတီတံ၊ ယဒဂ္ဂေ ကာယမှဟိ က္ကဓူပပန္နော။

၁၂၆၁.''ဒိသွာနဟံ ဝဿသတာနိ ပဉ္စ၊
အသ္မိံ ဝိမာနေ ဌတွာန တာတာ။
အာယုက္ခယာ ပုညက္ခယာ စဝိဿံ၊
တေနေဝ သောကေန ပမုစ္ဆိတောသ္မိ''တိ။ – အာဟ။

၁၂၅၉. တတ္ထ **သိရီသဝနာ**တိ သိရီသဝိပိနတော။ **တာတာ**တိ တဏှိဇေ အာလပတိ။ က္ကမေ တုမှာကံ မယှဉ္စ ပစ္စက္ခဘူတာ **ဒိဗ္ဗာ ဂန္ဓာ သုရဘီ** အတိဝိယ သုဂန္ဓာယေဝ သမန္တတော **ပဝန္တိ** ပတယန္တိ၊ တေ ဒိဗ္ဗာ ဂန္ဓာ ဇဝံ တယန္တာ **က္ကမံ ဝိမာနံ သမ္ပတယန္တိ** သမ္မဒေဝ ဂန္ဓံ ကဟာပေန္တိ, န ကေဝလံ သမ္ပတယနမေဝ, အထ ခေါ အတ္တနော ပဘာယ တမမ္ပိ နိဟန္တိ။ တေနာဟ **''ဒိဝါ စ ရတ္တော စ တမံ နိဟန္တွာ''** တိ။

၁၂၆၀-၆၁. **က္ကမေသန္တိ** သိရီသာနံ။ **သိဟင်္ဂိကာ**တိ ဖလကုဋ္ဌိလိကာ။ **ဖလတီ**တိ ပစ္စိတွာ ဝဏ္ဏတော မုစ္စတိ, ပုဋ္ဌဘေဒံ တ ပတွာ သိဿတိ။ **မာနုဿကံ ဝဿသတံ အတီတ** န္တိ ယသ္မာ ဝဿသတဿ အစ္စယေန က္ကမဿ သိရီသဿ သိဟင်္ဂိကာ ဖလတိ, အယဉ္စ ဖလိတာ, တသ္မာ မယှံ မာနုဿကံ ဝဿသတံ အတီတံ။ **ယဒဂ္ဂေ** ယတော ပဋ္ဌာယ, **ကာယမှဟိ က္ကဓ** က္ကမသ္မိံ ဒေဝနိကာယေ **ဥပပန္နော** နိဗ္ဗတ္တော။ မယှဉ္စ ဒေဝဂဏနာယ ပဉ္စ ဝဿသတာနိ အာယု, တသ္မာ ခီယတိ မေ အာယူတိ သောကဝသေန သမ္မုမူဠှော့ဟောတိ ဒဿေတိ။ တေနာဟ **''ဒိသွာနဟံ ဝဿသတာနိ ပဉ္စ။ပေ။ တေနေဝ သောကေန ပမုစ္ဆိတောသ္မိ''**တိ။

အထ နံ တဏှိဇာ သမဿာသေန္တော –

၁၂၆၂."ကထံ နု သောစေယျ တထာဝိဓော သော၊ လဒ္ဓာ ဝိမာနံ အတုလံ စိရာယ။
ယေ စာပိ ခော ဣတ္တရမုပပန္နာ၊ တေ နူန သောစေယျုံ ပရိတ္တပုညာ"တိ။ –

အာဟံသု။ တတ္ထ ယာဒိသေဟိ အပ္ပာယုကေဟိ မရဏံ ပဋိစ္စ သောစိတဗ္ဗံ သိယာ, တာဒိသော ပန ဇဝံ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝသမ္ပန္နော နဝုတိဝဿသတသဟဿာယုကော ကထံ နု သောစေယျ, န သောစိတဗ္ဗမေတတိ အဓိပ္ပာယော။

ဒေဝပုတ္တော တတ္ထကေနေဝ သမဿာသေတွာ တေသံ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော တေသဉ္စ ဥပဒေသံ ဒေန္တော –

၁၂၆၃."အနုစ္ဆဝိ ဩဝဒိယဉ္စ မေတံ၊ ယံ မံ တုမှေ ပေယျဝစံ ဝဒေထ။
တုမှေ စ ခော တာတာ မယာနုဂုတ္တာ၊ ယေဟိစ္ဆကံ တေန ပလေထ သောတ္ထိ"န္တိ။ –

ကထမာဟ။ တတ္ထ **အနုစ္ဆဝိ** န္တိ အနုစ္ဆဝိကံ, တုမှာကမေဝ တံ ယုတ္တရူပံ။ **ဩဝဒိယဉ္စ မေတ** န္တိ မေ မယှံ တုမှေဟိ ဩဝဒိယံ ဩဝဒိတဗ္ဗမေတံ။ **ယံ** ယသ္မာ, **မံ** မယှံ, **တုမှေ** "ကထံ နု သောစေယျ"န္တိအာဒိနာ **ပေယျဝစံ** ပိယဝစနံ **ဝဒေထ။** ယံ တ ပေယျဝစာယ ဝဒနံ ကထနံ, တံ တုမှာကမေဝ အနုစ္ဆဝိကန္တိ ယောဇနာ။ အထ တ ယံ ယသ္မာ တုမှေ ပေယျဝစံ ဝဒေထ, တသ္မာ အနုစ္ဆဝိကံ ဩဝဒိယဉ္စ ဩဝဒိတဗ္ဗံ ဩဝဒအနုရူပံ ကာတဗ္ဗဉ္စ မေ မယာ ကတံ, ကိံ ပန တန္တိ အာဟ **"တုမှေ စ ခော တာတာ"**တိအာဒိ။ တတ္ထ **မယာနုဂုတ္တာ** တိ ဣမသ္မိံ အမနုဿပရိဂ္ဂဟေ မရုကန္တာရေ ယာဝ ကန္တာရာတိက္ကမာ မယာ အနုဂုတ္တာ ရက္ခိတာ, **ယေနိစ္ဆကံ** ယထာရုစိ တေန, **သောတ္ထိံ** ခေမေန, **ပလေထ** ဂစ္ဆထာတိ အတ္ထော။

အထ တဏှိဇာ ကတညုဘာဝံ ပကာသေန္တာ –

၁၂၆၄."ဂန္တွာ မယံ သိန္ဓုသောဝီရဘူမိံ၊ ဓနတ္ထိကာ ဥဒ္ဒယံ ပတ္ထယာနာ။
ယထာပယောဂ ပရိပုဏ္ဏစာဂါ၊ ကာဟာမ သေရီသမဟံ ဥဠာရန္တိ။ –

ကထမာဟံသု။ တတ္ထ **ယထာပယောဂ**တိ ဣအနိ ကတပဋိညာနုရူပပယောဂ။ **ပရိပုဏ္ဏစာဂ** တိ သမတ္တစာဂ, ဥဠာရ သွ မဟာသွ ပရိယတ္တပရိစ္စာဂ။ **မဟ**န္တိ ဥဿဝပူဇံ။

ပုန ဒေဝပုတ္တော မဟာကရဏံ ပဋိက္ခိပန္တော ကတ္တဗ္ဗေသု စ တေ နိယောဇေန္တော –

၁၂၆၅."မာ စေဝ သေရီသမဟံ အကတ္ထ၊ သဗ္ဗဉ္စ တေ ဘဝိဿတိ ယံ ဝဒေထ။
ပာပါနိ ကမ္မာနိ ဝိဝဇ္ဇယာထ၊ ဓမ္မာနုယောဂဉ္စ အဓိဋ္ဌဟာထာ"တိ။ –

ကထမာဟ။ တတ္ထ **ယံ ဝဒေထာ**တိ ယံ တုမှေ ခေမေန သိန္ဓုသောဝီရဒေသပတ္တိံ တတ္ထ စ ဝိပုလံ ဥဒ္ဒယံ လာဘံ ပစ္စာသီသန္တာ "ဂန္တွာ မယ"န္တိအာဒီနိ ဝဒထ။ **သဗ္ဗံ** တံ **တေ** တုမှာကံ တထေဝ ဘဝိဿတိ, တတ္ထ နိက္ကင္ခာ ဟောထ, တုမှေ ပန ဣတော ပဋ္ဌာယ **ပာပါနိ ကမ္မာနိ** ပာဏာတိပာတာဒီနိ **ဝိဝဇ္ဇယာထ** ပရိဝဇ္ဇေထ။ **ဓမ္မာနုယောဂ** န္တိ အနာဒိကုသလဓမ္မဿ အနုယုဉ္ဇနံ။ **အဓိဋ္ဌဟာထ** တိ အနုသိက္ခထ ဣဒံ သေရီသကမဟန္တိ ဒဿေတိ။

ယံ ပန ဥပာသကံ အနုဂ္ဂဏှန္တော တေသံ ရက္ခာဝရဏံ ကာတုကာမော အဟောသိ, တဿ ဂုဏံ ကိတ္တေတွာ တံ တေသံ ဥဒ္ဒိသန္တော ဣမာ ကထာယော အာဟ –

၁၂၆၆."ဥပါသကော အတ္ထိ ဣမမှိ သင်္ဃေ၊ ဗဟုဿုတော သီလဝတူပပန္နော။
သဒ္ဓော စ စာဂီ စ သုပေသလော စ၊ ဝိစက္ခဏော သန္တုသိတော မုတီမာ။

၁၂၆၇."သဉ္ဇာနမာနော န မုသာ ဘဏေယျ၊ ပရူပဃာတာယ န စေတယေယျ။

ဝေဘူတိကံ ပေသုဏံ နော ကရေယျ၊ သဏှဟဥ္စ တစံ သခိလံ ဘဏေယျ။

၁၂၆၈.''သကရတေ သပ္ပတိဿော ဝိနီတော၊ အပဟပကော အခိသီလေ ဝိသုဒ္ဓော။
သော မာတရံ ပိတရဥ္စာပိ ဇန္တု၊ ဓမ္မေန ပေသေတိ အရိယဝုတ္တိ။

၁၂၆၉.''မညေ သော မာတာပိတူနံ ကာရဏာ၊ ဘောကနိ ပရိယေသတိ န အတ္တဟေတု။
မာတာပိတူနဥ္စ ယော အစ္စယေန၊ နေက္ခမ္မပေဏော စရိဿတိ ဗ္ရဟ္မစရိယံ။

၁၂၇၀.''ဥဇူ အဝဉ္စော အသဌော အမာယော၊ န လေသကပ္ပေန စ ဝေဟရေယျ။
သော တာဒိသော သုကတကမ္မကာရီ၊ ဓမ္မေ ဌိတော ကိန္တိ လဘေထ ဒုက္ခံ။

၁၂၇၁.''တံကာရဏာ ဟတုကတောမှိ အတ္တနာ၊ တသ္မာ ဓမ္မံ ပဿထ တဏိဇာသေ။
အညတ္ရ တေနိဟ ဘသ္မိ ဘဝေထ၊ အန္ဓာကုလာ ဝိပ္ပနဋ္ဌာ အရညေ။
တံ ခိပ္ပမာနေန လဟုံ ပရေန၊ သုခော ဟဝေ သပ္ပုရိသေန သင်္ဂမော''တိ။

၁၂၆၆. တတ္ထ **သင္ဃေ** တိ သတ္တသမူဟေ။ **ဝိစက္ခဏော** တိ တတ္ထ တတ္ထ ကတ္တဗ္ဗတာယ ကုသလော။ **သန္တု သိတော**တိ သန္တုဋ္ဌော။ **မုတီမာ**တိ ကမ္မဿကတဉာဏာဒိနာ ဣဓလောကပရလောကဟိတာနံ မုနနတော မုတိမာ။

၁၂၆၇. **သဥ္စာနမာနော န မုသာ ဘဏေယျာ** တိ သမ္ပဇာနမုသာ န ဘာသေယျ။ **ဝေဘူတိက**န္တိ သဟိတာနံ ဝိနာဘာဝကရဏတော ''ဝေဘူတိက''န္တိ လဒ္ဓနာမံ ပိသုဏံ, **နော ကရေယျ** န ဝဒေယျ။

၁၂၆၈. **သပ္ပတိဿော** တိ ပတိဿယော ဂရုဋ္ဌာနိယေသု နိတတဝုတ္တိကတ္တာ သောရစ္စံ, သဟ ပတိဿေနာတိ သပ္ပတိဿော။ **အခိသီလေ**တိ ဥပာသကေန ရက္ခိတဗ္ဗအခိသီလသိက္ခာယ။ **အရိယဝုတ္တိ** တိ ပရိသုဒ္ဓဝုတ္တိ။

၁၂၆၉. **နေက္ခမ္မပေဏော** တိ နိဗ္ဗာနနိန္နော။ **စရိဿတိ ဗ္ရဟ္မစရိယ** န္တိ ပဗ္ဗဇ္ဇ သာသနဗ္ရဟ္မစရိယံ စရိဿ သတိ။

၁၂၇၀. **လေသကပ္ပေနာ** တိ ကပ္ပိယလေသေန။ **န စ ဝေဟရေယျာ** တိ မာယာသာဌေယျဝသေန ဝစနံ န နိစ္ဆာရေ ယျ။ **ဓမ္မေ ဌိတော ကိန္တိ လဘေထ ဒုက္ခ** န္တိ ဇေ ဝုတ္တနယေန ဓမ္မေ ဌိတော ဓမ္မစာရီ သမစာရီ ကိန္တိ ကေန ပကာ ရေန ဒုက္ခံ လဘေထ ဟာပုဏေယျ။

၁၂၇၁. **တံကာရဏာ**တိ တန္နိမိတ္တံ တဿ ဥပာသကဿ ဟေတု။ **ဟတုကတောမှိ အတ္တနာ**တိ သယမေဝ တုမှ ဟာကံ အဟံ ဟတုရဟောသိံ။ ''အတ္တာန''န္တိပိ ပာဌော, မမ အတ္တာနံ တုမှာကံ ဟတုတကာသိန္တိ အတ္ထော။ **တ သ္မာ**တိ ယသ္မာ အဟံ ဓမ္မံ အပစာယမာနော တံ ရက္ခန္တော တုမှေဟပိ ရက္ခာမိ, တသ္မာ **ဓမ္မံ ပဿထ** ဓမ္မမေဝ စရိ တဗ္ဗံ ကတ္တတ သြလောကေထ။ **အညတ္ရ တေနိဟ ဘသ္မိ ဘဝေထာ** တိ တေန ဥပာသကေန ဝိနာ စေ အာဂတာ, ဣမသ္မိံ မရုကန္တာရေ အနာထာ အပ္ပဋိသရဏာ ဘသ္မဘာဝံ ဂစ္ဆေယျာထ။ **ခိပ္ပမာနေနာ** တိ ဇေ ခိပ္ပန္တေန ဝမ္ဘေန္တေန ပီဋ န္တေန။ **လဟု**န္တိ သုကရံ။ **ပရေနာ**တိ အခိကံ, အညေန တ။ တသ္မာ **သုခော ဟဝေ သပ္ပုရိသေန သင်္ဂမော** တိ။ သော ဟိ ခန္တိသောရစ္စေ နိဝိဋ္ဌော ကေနစိ ကိဉ္စိ ဝုတ္တောပိ န ပဋိပ္ဖရတီတိ အခိပ္ပာယော။

ဇေ သာမညတော ကိတ္တိတံ သရူပတော ဉာတုကာမာ တဏိဇာ –

၁၂၇၂.''ကိံ နာမ သော ကိဥ္စ ကရောတိ ကမ္မံ၊
ကိံ နာမဓေယျံ ကိံ ပန တဿ ကေတ္တံ။
မယမ္ပိ နံ ဒဋ္ဌုကာမမှ ယက္ခ၊ ယဿာနုကမ္ပာယ ဣဓာဂတောသိ။
လာဘာ ဟိ တဿ ယဿ တုဝံ ပိဟေသီ''တိ။ –

ကထမာဟံသု။ တတ္ထ **ကိံ နာမ သောတိ** နာမတော သော ဇန္တု သတ္တော ကော နာမ။ **ကိဥ္စ ကရောတိ ကမ္မ** န္တိ ကသိံ ဏ်ိဇ္ဇာဒီသု ကိံဒိသံ ကမ္မံ ကရောတိ။ **ကိံ နာမဓေယျ** န္တိ မာတာပိတူဟိ ကတံ ပန ''တိဿော ဖုဿော''တိအာဒီသု တဿ ကိံ နာမဓေယျံ, ''ဘဂ္ဂဝေ ဘာရဒ္ဒွာဇော''တိအာဒီသု ကိံ တ တဿ ဂေါတ္တံ။ **ယဿ တုဝံ ပိဟေသီ** တိ ယံ တုဝံ ပိယာယသိ။

ဣတိ ဒေဝပုတ္တော တံ နာမဂေါတ္တာဒိဝသေန ဒဿေန္တော –

၁၂၇၃.''ယော ကပ္ပကော သမ္ဘဝနာမဓေယျော၊
ဥပာသကော ကောစ္ဆဖလူပဇီဝီ။
ဇာနာထ နံ တုမ္ဟာကံ ပေသိယော သော၊
မာ ခော နံ ဟီဠိတ္ထ သုပေသလော သော''တိ။ –

အာဟ။ တတ္ထ **ကပ္ပကော** တိ နှာပိတော။ **သမ္ဘဝနာမဓေယျော** တိ သမ္ဘဝေါတိ ဧဝံနာမော။ **ကောစ္ဆဖလူပဇီဝီ** တိ ကောစ္ဆဥ္စ ဖလဥ္စ ဥပနိဿာယ ဇီဝနကော။ တတ္ထ ကောစ္ဆံ နာမ အာဒ္ဒကာဒိသဏ္ဌာပနတ္ထံ ကေသာဒီနံ ဥလ္လိခန သာခနံ။ **ပေသိယော** ပေသနကာရကော ဝေယျာဝစ္စကရော။

ဣတိ တဏိဇာ တံ သဥ္ဇာနိတွာ အာဟံသု –

၁၂၇၄.''ဇာနာမသေ ယံ တွံ ပဝဒေသိ ယက္ခ၊ န ခော နံ ဇာနာမ သ ဒေဒိသောတိ။
မယမ္ပိ နံ ပူဇယိဿာမ ယက္ခ၊ သုတွာန တုယှံ ဝစနံ ဥဠာရ''န္တိ။

တတ္ထ **ဇာနာမသေ**တိ ယံ တွံ ဝဒေသိ, တံ မယံ သရူပတော ဇာနာမ။ **ဒေဒိသော**တိ ဂုဏတော ပန ယထာ တယာ ကိတ္တိတံ, ဧဝံ ဒေဒိသောတိ တံ န ခော ဇာနာမ, ယထာ တံ အဝိဒ္ဒသုနောတိ အဓိပ္ပာယော။

ဣတိ ဒေဝပုတ္တော တေ အတ္တနော ဝိမာနံ အာရောပေတွာ အနုသာသနတ္ထံ –

၁၂၇၅.''ယေ ကေစိ ဣမသ္မိံ သတ္တေ မနုဿာ၊ ဒဟရာ မဟန္တာ အထဝါပိ မဇ္ဈိမာ။
သဗ္ဗေဝ တေ အာလမ္ဗန္တု ဝိမာနံ၊ ပဿန္တု ပုညာနံ ဖလံ ကဒရိယာ''တိ။ –

ကထမာဟ ။ တတ္ထ **မဟန္တာ** တိ ဝုဒ္ဓာ။ **အာလမ္ဗန္တု** တိ အာရောဟန္တု။ **ကဒရိယာ**တိ မစ္ဆရိနော အအနသီလာ။

ဣတိ ပရိယောသာနေ ဆ ကထာ ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ ဝုတ္တာ –

၁၂၇၆.''တေ တတ္ထ သဗ္ဗေဝ အဟံ ပုရေတိ၊ တံ ကပ္ပကံ တတ္ထ ပုရက္ခတွာ။
သဗ္ဗေဝ တေ အာလမ္ဗိံသု ဝိမာနံ၊ မသက္ကသာရံ ဝိယ ဝါသဝဿ။

၁၂၇၇.''တေ တတ္ထ သဗ္ဗေဝ အဟံ ပုရေတိ၊ ဥပာသကတ္တံ ပဋိဝေဒယိံသု။
ပါဏာတိပါတာ ဝိရတာ အဟေသုံ၊ လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယိံသု။
အမဇ္ဇပါ နော စ မုသာ ဘဏိံသု၊ သကေန ဒါရေန စ အဟေသုံ တုဋ္ဌာ။

၁၂၇၈.''တေ တတ္ထ သဗ္ဗေဝ အဟံ ပုရေတိ၊ ဥပာသကတ္တံ ပဋိဝေဒယိတွာ။
ပက္ကာမိ သတ္ထော အနုမောဒမာနော၊ ယက္ခိဒ္ဓိယာ အနုမတော ပုနပ္ပုနံ။

၁၂၇၉.''ဂန္တွာန တေ သိန္ဓုသောဝီရဘူမိံ၊ ဓနတ္ထိကာ ဥဒ္ဒိဿ ပတ္ထယာနာ။
ယထာပယောဂါ ပရိပုဏ္ဏလာဘာ၊ ပစ္စာဂမုံ ပာဋလိပုတ္တမက္ခတံ။

၁၂၈၀.''ဂန္တွာန တေ သဃရံ သောတ္ထိဝန္တော၊ ပုတ္တေဟိ ဒါရေဟိ သမင်္ဂိဘူတာ။
အာနန္ဒီ ဝိတ္တာ သုမနာ ပတီတာ၊ အကံသု သေရီသမဟံ ဥဠာရံ။

သေရီသကံ တေ ပရိဝေဏံ မာပယိံသု။

၁၂၈၁. “တာဒိသာ သပ္ပုရိသာန သေဝနာ၊ မဟတ္ထိကာ ဓမ္မဂုဏာန သေဝနာ။
ဧကဿ အတ္ထာယ ဥပါသကဿ၊ သဗ္ဗေဝ သတ္တာ သုခိတာ အဟေသု”န္တိ။

၁၂၇၆. တတ္ထ **အဟံ ပုရေတိ** အဟံ ပုရိမံ အဟံ ပုရိမန္တိ အဟမဟံကရာတိ အတ္ထော။ **“တေ တတ္ထ သဗ္ဗေ
တ”**တိ ဝတွာ ပုန **“သဗ္ဗေဝ တေ”** တိ ဝစနံ “သဗ္ဗေဝ တေ ယထာ ဝိမာနဿ အာရုဟနေ ဥဿုက္ကဇာတာ အဟေ
သုံ, တထာ သဗ္ဗေဝ တံ အာရုဟိံသု, န ကဿစိ အာရုဟနေ အန္တရာယော အဟောသီ”တိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **မသ
က္ကသာရံ ဝိယ ဝါသဝဿာ**တိ “မသက္ကသာရ”န္တိ စ တာဝတိံသဘဝနံ ဝုစ္စတိ, သဗ္ဗံ တ ဒေဝဘဝနံ, ဣဓ ပန သက္
ကဘဝနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနာဟ “မသက္ကသာရံ ဝိယ ဝါသဝဿာ”တိ။

၁၂၇၇-၈. အထ တေ ဝါဏိဇာ ဝိမာနံ ပဿိတွာ ပသန္နစိတ္တာ တဿ ဒေဝပုတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ သရ
ဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာယ တဿ အာနုဘာဝေန သောတ္ထိနာ ဣစ္ဆိတံ ဒေသံ အဂမံသု။ တေန ဝုတ္တံ **“တေ တ
တ္ထ သဗ္ဗေတ”**တိအာဒိ။ တတ္ထ အနုမတော ပက္ကာမိ သတ္တော ယက္ခိဒ္ဓိယာ ပုနပ္ပုနံ အနုမောဒမာနောတိ
ယောဇနာ။ ကေန ပန အနုမတောတိ? ယက္ခေနာတိ ပါကဋောယမတ္ထော။

၁၂၇၉. **ယထာပယောက**တိ ယထာအဇ္ဈာသယံ ကတပယောက။ **ပရိပုဏ္ဏလာဘာ** တိ သမိဒ္ဓလာဘာ။ **အက္ခတ** န္တိ
အနုပဒ္ဒုတံ ဟဋ္ဌလိပုတ္တံ။ **အက္ခတ** န္တိ တ အနာဗာဓံ အနုပ္ပိဠံ, အနန္တရာယေနာတိ အတ္ထော။

၁၂၈၀. **သဃရ** န္တိ သကံ ဂေဟံ။ **သောတ္ထိဝန္တော** တိ သောတ္ထိဘာဝေန ယုတ္တာ ခေမိနော။ **အာနန္ဒီ** တိအာဒီ
ဟိ စတူဟိ ပဒေဟိ သောမနဿိတဘာဝမေဝ ဝဒတိ။ **သေရီသကံ တေ ပရိဝေဏံ မာပယိံသူ**တိ ကတညုတာယ ဌတွာ ပဋိ
ဿဝမောစနတ္ထဉ္စ ဒေဝပုတ္တဿ နာမေန သေရီသကံ နာမ ပရိစ္ဆေဒဝသေန ဝေဏိယတော ပေက္ခိတဗ္ဗတော ပရိ
ဝေဏံ ပါသာဒကူဋာဂါရရတ္တိဋ္ဌာနာဒိသမ္ပန္နံ ပါကာရပရိက္ခိတ္တံ ဒွါရကောဋ္ဌကယုတ္တံ အာဝါသံ အကံသု။

၁၂၈၁. **တာဒိသာ**တိ ဒေဒိသီ, ဧဝံ အနတ္ထပဋိဗာဟိနီ အတ္ထသာဓိကာ စ။ **မဟတ္ထိကာ** တိ မဟာပယောဇနာ မဟာနိ
သံသာ။ **ဓမ္မဂုဏာန**န္တိ အဝိပရီတဂုဏာနံ။ **ဧကဿ** သတ္တဿ ဟိတတ္ထံ **သဗ္ဗေဝ သတ္တာ** သဗ္ဗေ ဧဝ တေ သတ္
ထပရိယာပန္နာ သတ္တာ, **သုခိတာ** သုခပ္ပတ္တာ ခေမပ္ပတ္တာ **အဟေသုံ**။

သမ္ဘဝေါ ပန ဥပါသကော ပါယာသိဿ ဒေဝပုတ္တဿ တေသဉ္စ ဝါဏိဇာနံ ဝစနပဋိဝစနဝသေန ပဝတ္တံ က
ထာဗန္ဓံ သုတနိယာမေနေဝ ဥဂ္ဂဟေတွာ ထေရာနံ အာရောစေသိ။ ပါယာသိဒေဝပုတ္တော အာယသ္မတော သမ္ဘဝတ္
ထေရဿ ကထေသီတိ အပရေ။ တံ ယသတ္ထေရပ္ပမုခါ မဟာထေရာ ဒုတိယသင်္ဂီတိယံ သင်္ဂဟံ အာရောပယိံသု။ သမ္
ဘဝေါ ပန ဥပါသကော မာတာပိတူနံ အစ္စယေန ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာသိ။

သေရီသကဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁. သုနိက္ခိတ္တဝိမာနဝဏ္ဏနာ

ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာန န္တိ သုနိက္ခိတ္တဝိမာနံ။ တဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝ
နေ။ တေန သမယေန အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒေဝစာရိကံ စရန္တော တာဝတိံသ
ဘဝနံ ဥပဂတော။ တသ္မိဉ္စ ခဏေ အညတရော ဒေဝပုတ္တော အတ္တနော ဝိမာနဒွါရေ ဌိတော အာယသ္မန္တံ မဟာမောဂ္
ဂလ္လာနံ ဒိသွာ သဉ္ဇာတဂါရဝဗဟုမာနော ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ အဋ္ဌာသိ။

သော ကိရ အတီတေ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ တဿ သရီရဓာတုယော ပက္ခိပိတွာ ယောဇနိကေ ကန
ကထူပေ စ ကတေ စတဿော ပရိသာ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဂန္ဓပုပ္ဖဓူပဒီပဟိ စေတိယေ ပူဇံ ကရောန္တိ,
တတ္ထ အညတရော ဥပါသကော အညေသု ပုပ္ဖပူဇံ ကတွာ ဂတေသု တေဟိ ပူဇိတဋ္ဌာနေ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနိ ပုပ္ဖာနိ ဒိ
သွာ တတ္ထေဝ တာနိ သမ္မဒေဝ ဌပေန္တော သန္နိဝေသဝသေန ဒဿနီယံ ပါသာဒိကံ ဝိဘတ္တိဝိသေသယုတ္တံ ပုပ္ဖ

ပူဇံ အကာသိ။ ကတ္ဝာ စ ပန ေတံ အာရမ္မဏံ ဂဏ္ဟန္တော သတ္ထု ဂုဏေ အနုဿရိတွာ ပသန္နစိတ္တော တံ ပုညံ ဟဒယေ ဌပေသိ။

သော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ တဒြေ ကမ္မဿ အာနုဘာဝေန တာဝတိံသဘဝနေ ဒွါဒသယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ, မဟာနုဘာဝေ မဟာ စဿ ပရိဝါရော အဟောသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "တသ္မိံ ခဏေ အ ညတရော ဒေဝပုတ္တော။ပေ.။ အဇ္ဈဘာသိ"တိ။ အထ နံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိကိတ္တနမု ခေန ကတသုစရိတကမ္မံ ဂါထာဟိ ပုစ္ဆိ –

၁၂၈၂."ဥစ္စမိဒံ မဏိထူဏံ ဝိမာနံ၊ သမန္တတော ဒွါဒသယောဇနာနိ။
ကူဋာဂာရာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ၊ ဝေဠုရိယထမ္ဘာ ရုစကတ္ထတာ သုဘာ။

၁၂၈၃."တတ္ထစ္ဆသိ ပိဝသိ ခါဒသိ စ၊ ဒိဗ္ဗာ စ ဝီဏာ ပဝဒန္တိ ဝဂ္ဂုံ။
ဒိဗ္ဗာ ရသာ ကာမဂုဏေတ္ထ ပဉ္စ၊ နာရိယော စ နစ္စန္တိ သုဝဏ္ဏဆန္နာ။

၁၂၈၄."ကေန တေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ ကေန တေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၂၈၅."ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝ မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတော ကိမကာသိ ပုညံ။
ကေနာသိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝေါ၊ ဝဏ္ဏော စ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။

သောပိ တဿ အတ္တနော ကတကမ္မံ ဂါထာဟိ ကထေသိ။ တံ ဒဿေန္တာ သင်္ဂီတိကာရာ အာဟံသု –

၁၂၈၆."သော ဒေဝပုတ္တော အတ္တမနော၊ မောဂ္ဂလ္လာနေန ပုစ္ဆိတော။
ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ ယဿ ကမ္မဿိဒံ ဖလံ"။

၁၂၈၇."ဒုန္နိက္ခိတ္တံ မာလံ သုနိက္ခိပိတွာ၊ ပတိဋ္ဌပေတွာ သုဂတဿ ထူပေ။
မဟိဒ္ဓိကော စမှိ မဟာနုဘာဝေါ၊ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂိဘူတော။

၁၂၈၈."တေန မေတာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေန မေ ဣဓ မိဇ္ဈတိ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ မေ ဘောဂါ၊ ယေ ကေစိ မနသော ပိယာ။

၁၂၈၉."အက္ခာမိ တေ ဘိက္ခု မဟာနုဘာဝ၊ မနုဿဘူတော ယမဟံ အကာသိံ။
တေနမှိ ဧဝံ ဇလိတာနုဘာဝေါ၊ ဝဏ္ဏော စ မေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတီ"တိ။

၁၂၈၇. တတ္ထ **ဒုန္နိက္ခိတ္တံ မာလ**န္တိ စေတိယေ ပူဇာကရဏဝသေန နိရန္တရဋ္ဌပနာဒိနာ ရစနာဝိသေသေန အဋ္ဌ ပေတွာ ယထာနိက္ခိတ္တတာယ န သုဋ္ဌု နိက္ခိတ္တံ, တတောေယ တ ပဟရိတွာ ဒုန္နိက္ခိတ္တံ ပုပ္ဖံ။ **သုနိက္ခိပိတွာ** တိ သုဋ္ဌု နိက္ခိပိတွာ ရစနာဝိသေသေန ဒဿနီယံ ဟာသာဒိကံ ကတွာ နိက္ခိပိယ။ **ပတိဋ္ဌပေတွာ** တိ ဝိဘတ္တိဝိသေသာ ဒိဝသေန ပုပ္ဖံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ။ တံ တ ပုပ္ဖံ နိက္ခိပန္တော သတ္ထု စေတိယံ ဥဒ္ဒိဿ မမ သန္တာနေ ကုသလဓမ္မံ ပတိဋ္ဌ ပေတွာတိ ဧဝံ ဧတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဧဝံ ဒေဝပုတ္တေန အတ္တနော သုစရိတကမ္မေ ပကာသိတေ ထေရော တဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အာဂန္တွာ ဘဂဝ တော တမတ္ထံ နိဝေဒေသိ။ ဘဂဝါ တံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိံ ကတွာ သမ္ပတ္တမဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာ မဟာ ဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

သုနိက္ခိတ္တဝိမာနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒက-အဋ္ဌကထာယ ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိံ

ကောဒသဝတ္ထုပဋိမဏ္ဍိတဿ သတ္တမဿ

သုနိက္ခိတ္တဝဂ္ဂဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဋ္ဌိတာ စ ပုရိသဝိမာနဝဏ္ဏနာ။

နိဂမနကထာ

ဧတ္တာဝတာ စ —

ဒေဝတာနံ ဝိမာနာဒိ-သမ္ပတ္တိံ တဿ ကာရဏံ။
ပကာသယန္တီ သတ္တာနံ၊ သဗ္ဗလောကဟိတာဝဟာ။

အပ္ပကာနမ္ပိ ကာရာနံ၊ ယာ ဝိဘာဝေတိ ဒေသနာ။
ဥဠာရဖလတံ စိတ္တ-ခေတ္တသမ္ပတ္တိယောဂတော။

ယံ ကထာဝတ္ထုကုသလာ၊ သုပရိညာတဝတ္ထုကာ။
ဝိမာနဝတ္ထုဣစ္စေဝ၊ သင်္ဂါယိံသု မဟေသယော။

တဿ အတ္ထံ ပကာသေတုံ၊ ပောရာဏဋ္ဌကထာနယံ။
သန္နိဿာယ သမာရဒ္ဓါ၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ မယာ။

ယာ တတ္ထ ပရမတ္ထာနံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ယထာရဟံ။
ပကာသနာ **ပရမတ္ထ-ဒီပနီ** နာမ နာမတော။

သမ္ပတ္တာ ပရိနိဋ္ဌာနံ၊ အနာကုလဝိနိစ္ဆယာ။
သာ သတ္တရသမတ္တာယ၊ ပာဠိယာ ဘာဏဝါရတော။

ဣတိ တံ သင်္ခရောန္တေန၊ ယံ တံ အဓိဂတံ မယာ။
ပုညံ တဿာနုဘာဝေန၊ လောကနာထဿ သာသနံ။

ဩဂါဟေတွာ ဝိသုဒ္ဓါယ၊ သီလာဒိပဋိပတ္တိယာ။
သဗ္ဗေပိ ဒေဟိနော ဟောန္တု၊ ဝိမုတ္တိရသဘာဂိနော။

စိရံ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနံ။
တသ္မိံ သဂါရဝါ နိစ္စံ၊ ဟောန္တု သဗ္ဗေပိ ပါဏိနော။

သမ္မာ ဝဿတု ကာလေန၊ ဒေဝေါပိ ဇဂတီပတိ။
သဒ္ဓမ္မနိရတော လောကံ၊ ဓမ္မေနေဝ ပသာသတူတိ။

ဣတိ ဗဒရတိတ္ထဝိဟာရဝါသိနာ **အာစရိယဓမ္မပါလေန**

ကတာယ

ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒက-အဋ္ဌကထာယ

ဝိမာနဝတ္ထုအတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိမာနဝတ္ထု-အဋ္ဌကထာ သမတ္တာ။